LYNN AUSTIN

Fiicele Evei

roman

O povestire fascinantă despre alegeri secrete şi despre şanse în plus

LYNN AUSTIN

Fiicele Evei

roman

O povestire fascinantă despre alegeri secrete şi despre şanse în plus

LYNN AUSTIN

FIICELE EVEI

roman

Editura Casa Cărţii, Oradea
2008

Copyright © 1999 by Lynn Austin
Originally published in English under the title
Eve's Daughters
by Bethany House Publishers,
a division of Baker Publishing Group,
Grand Rapids, Michigan, 49516, U.S.A.
All rights reserved.

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin Editurii Casa Cărții. Orice reproducere sau selecție de texte din această carte este permisă doar cu aprobarea în scris a Editurii Casa Cărții, Oradea.

Fiicele Evei
de Lynn Austin
Copyright © 2008 Editura Casa Cărții
O. P. 1, C. P. 270,
410610 Oradea
Tel. / Fax: 0259-469057; 0359-800761; 0722-669566
Email: info@ecasacartii.ro
www.ecasacartii.ro

Traducerea: Mariana Bronț
Editarea: Simona Tămaș
Tehnoredactarea: Vasile Gabrian
Coperta: Adrian Mihocaș

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

AUSTIN, LYNN
Fiicele Evei / Lynn Austin. — Oradea : Casa Cărții, 2008
ISBN 978-973-8998-41-4

821.111-97=135.1

Printed by TIPOGRAFIA ROMFLAIR - Tel. 0259 43 77 93

„...căci Eu, Domnul, Dumnezeul tău, sunt un Dumnezeu gelos,
care pedepsesc nelegiuirea părinților în copii până la al treilea
și la al patrulea neam al celor ce Mă urăsc,
și Mă îndur până la al miilea neam de cei ce Mă iubesc
și păzesc poruncile Mele."
EXODUL 20:5–6

Lynn Austin a scris câteva lucrări de ficțiune, inclusiv *Fiicele Evei*, lucrare care a câștigat *Silver Angel Award*, și seria *The Cronicles of the King* [Cronicile Regelui]. În afara calităților ei de scriitoare, Lynn este cunoscută și ca o renumită vorbitoare în cadrul conferințelor, în aziluri și în cadrul diferitelor evenimente din cadrul bisericilor și al școlilor. Împreună cu soțul ei locuiesc în Illinois și sunt părinții a trei copii.

PROLOG

1980

— Ei bine, acuma pentru ce vă bateţi gura atâta? Emma Bauer îşi dădu seama că fiica şi nepoata ei se certaseră încă de cum păşiră pe uşa apartamentului ei. Sprâncenele atent îngrijite ale fiicei sale erau acum încruntate, gura ei era adunată asemeni unui sac legat. Îşi ţinea braţele şi umerii ţepeni, ţinând geanta strâns lipită de ea. Emma inhală mirosul pătrunzător al parfumului franţuzesc în timp ce Grace îi sărută obrazul.

— Nu ne-am certat, mamă.

Emma chicoti.

— Ei, e clar ca lumina zilei că v-aţi certat. Pe bune, aveţi de parcurs un drum de doar treizeci şi cinci de minute până aici. Chiar nu puteţi să rezistaţi mai mult de-atât fără să vă ciondăniţi?

— Suzanne şi cu mine am venit să te ajutăm să te muţi şi nu ca să ne spălăm rufele murdare în faţa ta.

— Draga mea, dacă tu ai putea să vezi norul acela ameninţător ce pluteşte deasupra voastră, n-ai mai pomeni de spălatul rufelor.

— Acum fabulezi şi tu, mamă. Grace îi zâmbi scurt lui Emma, după care se întoarse spre Suzanne cu o privire tranşantă care exprima cât se poate de clar mesajul: „Nu în faţa bunicii."

Suzanne îşi roti ochii.

— Oricum, bunica va afla mai devreme sau mai târziu. Trăsăturile şi gesturile trădau relaxare şi indiferenţă, ca de altfel şi blugii ei spălăciţi şi bluza extrem de largă pe care o purta. Suzanne era în vârstă de treizeci de ani, însă îşi aruncă geanta de pe umăr pe canapeaua lui Emma şi se lăsă jos lângă ea ca un adolescent îmbufnat.

— Ţi-e frică să îi spui despre ce e vorba pentru că ştii că bunica va fi de partea mea.

— Ba n-aş crede. Obrajii lui Grace serveau acum drept termometru pentru temperatura ei crescândă, un lucru tipic şi pentru tatăl ei.

— Discuția noastră s-a încheiat, Suzanne. Am venit aici ca să muncim.

— Să muncim? repetă Emma. Ea își examină fiica, ușor amuzată. Grace purta niște pantaloni de pânză de un albastru deschis și un pulover de cașmir ce se asorta cu lanțul din perle pe care-l purta la gât. La cei cincizeci și cinci de ani, ea continua să se mențină suplă și în pas cu moda, cu părul blond spre roșcat și cu unghii proaspăt vopsite la un salon.

— Ei bine, Gracie, sunt încântată să constat că te-ai îmbrăcat cu vechile tale haine de lucru.

— Astea *sunt* zdrențele pe care le poartă mama, spuse Suzanne cu dispreț. Perlele sunt false.

Emma râse, însă când expresia îngrijită a lui Grace nu se schimbă, ridică umerii în semn de resemnare.

— Bine-atunci, dacă voi nu vreți să îmi spuneți motivul gâlcevii, atunci haideți mai bine să bem puțină cafea și apoi să începem să împachetăm.

Grace îi aruncă cheile mașinii sale lui Suzanne.

— Du-te să aduci celelalte cutii goale din mașina mea, te rog. Grace o urmă pe Emma în bucătărie și privi în jurul ei consternată.

— Nici nu te-ai apucat de împachetat! Credeam că...

— Știu, știu, am promis că voi sorta lucrurile. Dar când a sosit momentul, mi-a venit greu să mă apuc. Am trăit aici timp de treizeci și cinci de ani, știi prea bine, și parcă mă copleșesc amintirile. Nu reușesc să fac mai nimic.

— Mamă, tu ai hotărât că vrei să te muți într-un azil de bătrâni. Tu ai spus că vrei să ieși din oraș și să te muți mai aproape de mine și de Suzanne. Am dezbătut subiectul cu luni de zile în urmă.

Emma acoperi mâna lui Grace cu mâna ei.

— Nu m-am răzgândit, draga mea. Ci doar regret aceste pierderi – vechiul cartier... toți prietenii mei...

— Nu-mi place să apelez la clișee, dar vei avea o duzină de alți noi prieteni cât ai clipi din ochi. Întotdeauna oamenii roiesc în jurul tău, oriunde ai fi. Stephen te consideră un adevărat magnet.

— Ei bine, dacă nu mă descotorosesc de o parte din toate vechiturile astea, nu voi avea suficient spațiu nici măcar pentru mine în noul apartament, ca să nu mai vorbim de mulțimile de oameni.

Emma deschise unul dintre dulapurile ei de bucătărie şi rămase cu privirea aţintită asupra harababurii de vase ce stăteau claie peste grămadă, după care îl închise din nou.

— Nu mă pot nicicum hotărî ce să păstrez şi de ce anume să mă descotorosesc.

— Păi ce-ar fi atunci să mutăm toate lucrurile şi să le alegi abia acolo?

— Oh, nu, n-ai vrea asta, replică Emma râzând.

— Poate că mă îmbrac eu asemeni unei cerşetoare ce-şi cară peste tot lucrurile cu ea, dar să ştii că n-am să încep să trăiesc ca una dintre ele. N-aş putea să fac să încapă toate vechiturile astea în Birch Groove chiar de-aş folosi un compactor pentru deşeuri.

Emma auzi clinchetul clopoţeilor la uşa din faţă, urmat de sunetul cavernos, a gol al cutiilor din carton aruncate pe podea.

— Suntem aici, strigă ea.

Suzanne se plimbă prin bucătărie după care se lăsă pe un scaun ca şi cum ar fi muncit o zi întreagă. De obicei, era plină de viaţă, ochii ei albaştri radiind în timp ce vorbea, iar mâinile ei expresive dând şi mai multă culoare şi formă cuvintelor sale. Era o femeie de succes, editoare la o revistă a femeilor de carieră, şi de obicei când intra într-o încăpere ea deţinea întreg controlul. Era o persoană categorică, organizată, hotărâtă – unii ar fi spus chiar dură, dacă nu ar fi cunoscut-o într-atât de bine cum o cunoştea Emma. Însă ceva umbrea acea însufleţire a lui Suzanne. Părul ei negru îi cădea pe faţă ca şi cum ar fi încercat să ascundă ceva dincolo de el.

— De unde vrei să începem, bunico? Glasul ei slăbit era complet lipsit de entuziasm.

— Ei bine, asta e problema, vezi tu... Nu mă pot hotărî de unde să încep. Când am început să pun lucrurile deoparte am vrut să vi le dăruiesc, dar am fost surprinsă să realizez că prea puţine dintre ele puteau să fie dăruite. Nu m-am gândit niciodată serios la asta înainte, dar se pare că atunci când am divorţat de Karl mi-am lăsat moştenirea undeva, în urmă. Luă o înghiţitură de cafea, amintindu-şi atât de bine cuvintele aspre ale lui Karl, de parcă le-ar fi rostit doar ieri. Tresări parcă pentru a le îndepărta din mintea ei, apoi reluă.

— Ar cam trebui să începem să împachetăm dacă vreau să părăsesc apartamentul acesta până miercuri.

Emma înaintă spre living şi se opri în faţa dulapului ei cu obiectele rare de artă. Deschise uşile din sticlă curbată şi gesticulă spre raftul cu serviciile de sticlă din timpul marii crize economice.

— Să începem cu astea. Le vrei Gracie? Sunt ale tale, ştii prea bine.

— Ale mele?

— Da. Nu-ţi aduci aminte de unde le-ai primit? Povesteşte-i şi lui Suzanne.

— Oh, da... Le ofereau la filme ca premii în timpul marii crize economice. Vocea lui Grace trădă nerăbdarea ei în timp ce privea întoarcerile incoerente ale lui Emma în trecut.

— Dacă tu şi bunica aţi fost atât de sărace în timpul depresiunii, cum vă permiteaţi filmele? întrebă Suzanne.

— Nu ştiu... tu îmi dădeai banii să merg, nu-i aşa mamă?

— Vrei să spui că nu îţi aduci aminte? întrebă Emma surprinsă. Toate cărţile acelea pe care le-ai citit, Gracie?

— Oh, aşa e. Preotul de la parohie plătea copiilor din cartier câte cinci cenţi pentru fiecare carte pe care o citeam. Grace aproape că zâmbi. Atunci m-am îndrăgostit de cărţi pentru prima dată. Foloseam banii pe care îi câştigam pentru a merge la filme în fiecare sâmbătă. N-am să uit niciodată bunătatea părintelui O'Duggan. Nici măcar nu eram catolică, şi cu toate acestea mă plătea şi pe mine asemeni celorlalţi copii.

— Dar tu erai singura care reuşea să-i golească buzunarele, spuse Emma. Niciunul dintre ceilalţi copii nu citeau atât de mult ca tine, fie şi pentru o monedă de cinci cenţi.

Suzanne examină un bol verde pentru desert, din sticlă gravată.

— Chiar le dădeau pe gratis? Sunt atât de frumoase.

— Le vrei, Gracie? întrebă Emma din nou. Adu un ziar şi le înfăşurăm în el. Pfui, sunt pline de praf!

— Nu, mai bine nu le iau, răspunse Grace cu încetineală. Stephen detestă să-i fie casa înţesată cu bibelouri de-astea.

Reacţia lui Suzanne fu promptă, trădând mânie.

— Mamă, e şi casa ta la urma urmei!

Tensiunea pe care o observase Emma de la bun început între ele, era la fel de încordată asemeni unei frânghii întinse, căci neînţelegerea lor secretă ieşi din nou la iveală. Plasă o cutie goală de carton între ele, sperând să mai slăbească puţin din tensiunea aceea.

— Mai bine înveliţi farfuriile acelea şi le puneţi într-o cutie, atunci, spuse Emma. Dacă niciuna dintre voi nu le vrea, am să i le ofer anticarului. N-are nicio importanţă. Ea speră că vocea ei nu trădase dezamăgirea care-i străpunse sufletul.

În încăpere era linişte cu excepţia foşnetului hârtiei folosită pentru a împacheta cu grijă fiecare piesă înainte de a o aşeza în cutia de carton. Un bol roz de zahăr, ciobit, zornăi atunci când Suzanne îl luă de pe raft.

— Este ceva înăuntrul lui, bunico. Oh uite... e un cărbune? Suzanne ridică o bucată de un negru lucios de mărimea unei nuci.

Ochii lui Emma se umplură de lacrimi de îndată ce-şi aminti nişte cuvinte pe care le auzise cu mult timp în urmă. Le repetă apoi nepoatei sale.

— Nu e cărbune, draga mea, acela e un diamant în devenire. Dumnezeu se va folosi de presiune şi forţă pentru ca mai apoi să îl transforme în ceva de-a dreptul minunat.

— Câteodată rămâneam fără cărbune în timpul depresiunii, îi explică Grace lui Suzanne. Ea învelea vasele cu spatele spre Emma, astfel că nu observă lacrimile din ochii ei.

— Cărbunele era la fel de preţios ca şi diamantele pentru noi în zilele acelea. Îmi amintesc că într-o iarnă, a fost atât de frig, încât bunica ta a făcut pneumonie şi era cât pe ce să moară. Dar după aceea nu s-a mai întâmplat niciodată să rămânem fără cărbune. S-a întâmplat ca în Biblie – văduva cu vasul de untdelemn care nu se mai termina. Lada noastră întotdeauna avea câteva bucăţi de cărbune în ea. Mamă, ai aflat vreodată cine o umplea pentru noi?

— Întotdeauna am ştiut cine o umplea.

Grace se întoarse să o privească.

— Cine?

Emma îşi dădu seama că adevărul ar fi ridicat mai multe întrebări – întrebări la care ea nu era dispusă să răspundă. Ea zâmbi uşor.

— Draga mea, doar nu vrei acum să îmi încalc promisiunea doar pentru a-ţi spune, nu-i aşa?

— Dar asta s-a întâmplat cu mulţi ani în urmă. Ce importanţă ar mai avea asta acum? Pun pariu că persoana aceea misterioasă nici măcar nu mai trăieşte.

— Ce-ţi veni de vrei să dezgropi dintr-odată trecutul? întrebă Emma. Rămase cu privirea aţintită spre rafturile prăfuite de parcă acestea ar fi fost o fereastră spre trecutul ei.

— M-am gândit atât de mult în ultima vreme la vechii noştri prieteni şi vecini din King Street, încât aproape că mă aşteptam ca unii dintre ei să apară pe neaşteptate la uşa noastră – cum ar fi nebunul acela de Clancy sau sinistrele surori Mulligan. Ţi le aminteşti?

Grace îşi încrucişă braţele.

— Nu ai de gând să îmi spui cine ne aproviziona cu cărbune, nu-i aşa?

— Nu, draga mea, nu pot. Dar ia cărbunele acasă cu tine. Păstrează-l să-ţi aduci aminte cât de mult ni s-a purtat de grijă atunci, chiar şi în timpurile de restrişte.

Când Emma se întinse să ia bucata din mâna lui Suzanne, ea observă că nepoata ei nu purta verigheta pe deget. O bucată de piele mai deschisă la culoare marca locul unde verigheta fusese anterior. Ochii lor se întâlniră. Suzanne îşi îndesă iute mâna ei stângă în buzunarul blugilor ca şi cum ar ascunde o cicatrice urâtă, după care îşi muşcă buza, luptându-se să-şi reţină lacrimile. Camera era învăluită în tăcere şi doar zumzăitul traficului de afară din stradă răzbătea, şi geamătul prelung al unei sirene distante.

— Ce s-a întâmplat, Suzanne? întrebă Emma cu blândeţe.

Suzanne îi aruncă o privire mamei sale, apoi suspină.

— Divorţez de Jeff.

— Oh, scumpa mea, nu! Cuvintele lui Suzanne căzură într-un mod atât de neaşteptat, atât de devastator, încât acele cuvinte fură singurele pe care Emma le mai putu rosti. Ea investise toate visele şi speranţele ei eşuate în Jeff şi Suzanne, încercând să răscumpere propriile sale greşeli prin căsnicia lor.

În spatele ei, vocea tremurândă a lui Grace rupse tăcerea.

— Nu vei divorţa, Suzanne! Nu poţi să faci lucrul acesta copiilor tăi. Tu şi cu Jeff trebuie să mergeţi să consultaţi un consilier şi să dezbateţi problema. Dacă e vorba de bani, eu şi cu tatăl tău...

— Ţi-am spus deja că nu e vorba de bani. Şi noi am discutat despre asta. La nesfârşit. M-am săturat să mai vorbesc despre asta.

— Dar un consilier ar putea...

— Ar putea ce? Să îl determine pe Jeff să se răzgândească? N-aş prea crede, şi chiar acum acesta ar fi singurul lucru care ne-ar putea salva căsnicia.

Emma le privi pe amândouă, detestând să vadă cele două persoane pe care le iubea atât de mult suferind, neputându-şi imagina ce putuse să o determine pe Suzanne să ia o astfel de decizie drastică. Îi e Jeff infidel? Îşi reaminti cum Suzanne afirmase mai devreme că bunica ar fi de partea ei şi se întrebă ce o determinase să creadă una ca asta. Să fie oare pentru că ea însăşi divorţase în urmă cu mulţi ani? Luă mâna lui Suzanne într-a ei.

— Sue, de ce?

Emma aşteptă ca Suzanne să se liniştească şi să-şi adune putere din mânia ei.

— Compania lui Jeff l-a promovat dar cu condiţia ca el să se transfere la Chicago. Şi el a acceptat slujba, bunico. Nici măcar nu mi-a cerut părerea – ci doar le-a răspuns pozitiv, fiind de-acord să se mute în cealaltă parte a ţării. Dar eu nu vreau să mă mut. Am muncit mult prea mult pentru cariera mea, şi dacă ar trebui să o sacrific de dragul lui Jeff, aş termina prin a mă urî pe mine însămi pentru asta. Pe mine nu mă aşteaptă nimic în Chicago.

— N-ai de unde să ştii asta, replică Grace. Nici măcar nu ai căutat o slujbă acolo.

— Nu vreau o slujbă nouă, mamă. Eu sunt mulţumită cu slujba pe care o am aici. Îmi place ceea ce fac. Familiile noastre trăiesc aici. Fetele au şcolile şi prietenii lor aici. Cum ne poate el cere să renunţăm la tot?

— E aşa de straniu cum se repetă istoria, spuse Emma. Mama mea a trebuit să-şi părăsească familia şi casa ei din Germania şi să emigreze în America de dragul tatălui meu. Asta s-a întâmplat... când? Cu mai bine de optzeci de ani în urmă. Nu şi-a mai văzut familia niciodată. Emma se întreba ce i-ar fi spus Louise acestei strănepoate dacă ar fi trăit. I-ar fi spus ea lui Suzanne că a luat hotărârea corectă? Ar fi oare Louise de acord cu faptul că o căsnicie nu merită un asemenea sacrificiu?

— Femeile nu prea aveau de ales în vremurile acelea, replică Suzanne. Dar eu pot. Termină de învelit un vas pe care îl îndesă apoi în cutie.

Grace trecu pe lângă Emma, luând-o pe Suzanne după umeri.

— Dacă Jeff îşi doreşte atât de mult slujba aceasta, dacă se dovedeşte a fi atât de importantă pentru el, cum poţi tu să i te opui? El este capul familiei...

— Nu, mamă. Eu nu cred toate balivernele alea din Biblie despre soţiile care trebuie să se supună soţilor lor. Se eliberă apoi de braţele mamei ei. Eu nu sunt ca tine. Viaţa mea nu gravitează numai în jurul soţului meu şi a bisericii. Nu i-aş permite niciodată lui Jeff să îmi spună că nu pot să lucrez, cum ţi-a cerut ţie tata. Ochii săi îi întâlniră pe ai lui Emma. Ţi-a povestit despre lucrul acesta, bunico?

— Ce să-mi spună, draga mea?

— Că a muncit atât de asiduu la înfiinţarea unui centru special pentru femeile însărcinate, şi când comitetul a rugat-o pe mama să ocupe funcţia de director principal, tata a determinat-o să renunţe.

— Nu m-a făcut să...

— Ba da! exclamă Suzanne.

— Nu, n-am auzit nimic despre lucrul acesta, afirmă Emma. Îşi lăsă mână pe braţul lui Grace. Este acesta locul despre care îmi spuneai că fetele care nu doresc să avorteze pot fi ajutate?

Grace încuviinţă.

— Dar nu am refuzat din cauza lui Stephen. Ce aş fi putut eu să ştiu despre modul de conducere al unei organizaţii de felul acesta? Eu sunt o casnică. Nu pot...

— Mamă, tu ai ridicat centrul acela încă de la temelie, replică Suzanne. Tu ai format consiliul de administraţie, ai strâns fonduri, ai renovat clădirea vacantă, ai pus la cale campania de publicitate – şi toate ca şi voluntar. Eşti asistentă de profesie, soţie de doctor. Slujba aceea ţi s-ar fi potrivit de minune şi consiliul era conştient de faptul acela. Tocmai de aceea te-au propus. Dar tu ai refuzat din cauza lui tata pentru că el nu dorea ca tu să munceşti. Asta e curată nebunie!

— Noi nu vorbim aici despre mine, replică Grace stăpânindu-şi mânia. Noi vorbim acum despre tine şi Jeff.

— Dar tocmai din cauza ta am luat această hotărâre! Eu refuz să trăiesc în felul în care o faci tu. Eu sunt asemeni bunicii. Eu nu am nevoie de un soţ care să îmi poarte de grijă; eu pot să îmi port de

grijă mie şi fiicelor mele. Întotdeauna te-am admirat, bunico – pentru faptul că ai crescut-o pe mama singură, după ce soţul tău te-a părăsit.

Într-o fracţiune de secundă, Emma realiză faptul că acea casă a minciunilor pe care o ridicase cu multă grijă era pe punctul de a se ruina, dărâmând odată cu ea şi pe cei dragi ei. Ea o ridicase pentru a-i proteja şi a-i adăposti, gândindu-se că numai ea avea să sufere dacă vreodată s-ar fi prăbuşit.

— E numai vina mea... îşi spuse Emma ei însăşi. Se lăsă încet pe cel mai apropiat scaun, simţind parcă deodată povara fiecărui an în parte din cei optzeci.

— Nu, e vina lui Jeff. Lui nu îi pasă de familia lui, ci doar de el însuşi. El singur a decis deja ce este mai important pentru el – slujba lui. De aceea şi eu voi decide la fel.

— Oh, Sue... unde a dispărut toată dragostea voastră? întrebă Emma cu blândeţe. Îţi aduci aminte cum ai reacţionat când ai auzit că Jeff ar putea să lupte în Vietnam? Îţi aduci aminte cum ai zis că vei merge cu el şi în Canada dacă ar trebui! Erai atât de îndrăgostită de el atunci. Unde au dispărut acele sentimente?

Suzanne privi în altă parte.

— Nu ştiu, bunico. Chiar nu am idee. Am ajuns să fim atât de ocupaţi. Amândoi avem carierele noastre... Ea ridică o bomboniera de pe raft şi o înveli cu nepăsare în ziar.

— Ne-am distanţat atât de mult, încât Jeff a acceptat slujba asta fără ca măcar să mă consulte.

— Dar copiii? pledă Grace. Nu sunt ei la fel de importanţi ca şi carierele voastre? Sunt atât de mici. Cum puteţi să le distrugeţi viaţa?

Suzanne suspină adânc în timp ce aşeză ultima grămăjoară în cutie şi închise cutia.

— Mamă, timpurile s-au schimbat de când bunica a divorţat. Jumătate din copiii de la grădiniţa lui Melissa provin din familii în care părinţii sunt divorţaţi.

— Dar fetele tale au nevoie de tatăl lor! Nici nu ai idee ce înseamnă să fii abandonată de tatăl tău! Grace se înfioră, ca şi cum tot corpul ei ar fi simţit greutatea acelor cuvinte. Dacă ai şti, nu le-ai face niciodată lucrul acesta lui Amy şi lui Melissa.

— Nu eu sunt cea care...

— Nu, tu ascultă aici. Am pus deoparte nevoile mele şi cariera mea pentru a-i fi pe plac tatălui tău ca tu să nu trebuiască să treci prin ceea ce am trecut eu. Tatăl meu şi-a părăsit familia. Şi toată viaţa mea m-am simţit părăsită – nevrednică de dragostea lui!

— Oh, Gracie, nu! El te-a iubit enorm de mult. Tu îi erai mult mai de preţ decât însăşi viaţa lui. Trăind de una singură, Emma îşi exprima deseori gândurile cu voce tare. Nici nu-şi dădu seama că făcuse la fel şi de data aceasta până când văzu că în cameră se aşternu o linişte deplină.

Grace o privi uluită, cu gura deschisă.

— Ce ai spus? şopti ea.

Emma simţi cum se clatină pământul cu ea şi văzu cum casa aceea a minciunilor se cutremură din temelii. Ar putea-o propti cu alte minciuni, dar se amăgea pe ea însăşi dacă continua să creadă că asta i-ar proteja pe cei dragi ei de suferinţă. Suferinţa lui Grace dezvăluise adâncimea rănilor ei. Iar Emma conştientiză de îndată singurătatea devastatoare la care Suzanne urma să îi facă faţă în anii care urmau, chiar dacă societatea devenise mult mai tolerantă faţă de divorţ în anii 1980 decât fusese în 1925. Neadevărurile pe care Emma le clădise cu atâta grijă se prăbuşiră acum în tăcere, ţintuindu-le pe Grace şi pe Suzanne sub greutatea rămăşiţelor lor.

Emma se ridică şi se întinse spre mâna fiicei sale, luând-o într-a ei.

— Gracie, de ce ai muncit tu atât de mult ca să înfiinţezi clinica aceea? De ce lupţi cu atâta înverşunare împotriva avortului?

— Mamă, vreau să îmi explici ceea ce tocmai ai spus despre tatăl meu.

— Răspunde-mi la întrebare mai întâi.

— Ştii prea bine de ce – pentru că tatăl meu nu a vrut ca eu să mă nasc. Când el a încercat să te forţeze să faci avort nu ai avut unde să te duci, şi pe nimeni care să te ajute.

— Şi atunci de ce ai refuzat directoratul unui loc la care tu ai muncit atât de mult ca să îl ridici? Mai ales când e vorba de o cauză pentru care îţi pasă atât de mult!

— Mamă, te rog...

— Te temi ca nu cumva soţul tău să te părăsească, Gracie?

Ea nu răspunse. În schimb, îşi acoperi faţa şi plânse fără zgomot. Grace plângea în felul acela încă de când era copil, ca şi cum suferinţa

ei nu merita atenția nimănui. Plânsul ei tăcut o mișcă până la lacrimi pe Emma, cum se întâmpla de altfel de fiecare dată. Suzanne își cuprinse mama cu brațele.

— Îmi pare rău, mamă. Sufăr atât de mult acum, dar niciodată nu am vrut să te fac pe tine să suferi.

Emma tânjea acum din răsputeri să dezasambleze toate acele scânduri și lemne căzute, unul câte unul, pentru a deznoda lanțul acela de minciuni, pentru a-i elibera pe cei dragi din molozul vieților lor distruse. Dar după mai bine de cincizeci de ani, adevărul ar fi putut să aducă mai multă confuzie și suferință decât să aducă vindecare. Ele trebuiau să găsească o cale proprie de a scăpa.

— Suzanne, vreau să mă asculți, spuse Emma. Eșecul căsătoriei mele și faptul că am fost părăsită de Karl a fost numai și numai din vina mea. Te rog să nu mai spui că mă admiri. Tu mă vezi ca fiind o femeie puternică, independentă, ca pe cineva cu care dorești să te asemeni, dar nimic nu e adevărat. V-am influențat mult pe amândouă prin faptul că am luat acele hotărâri greșite cu mulți ani în urmă.

Grace își șterse lacrimile și își reașeză cu grijă masca ei de echilibru și demnitate. Ochii ei îi întâlniră pe cei ai lui Emma.

— Spune-mi de ce ai afirmat lucrurile acelea despre tatăl meu.

El te-a iubit, dori ea să repete. În schimb, Emma se adăposti în spatele unei alte minciuni.

— Nu m-am gândit la ceea ce am spus, Gracie. Îmbătrânesc. Am vrut să spun că în chestiunea de față, Karl nu are nicio importanță. Eu te iubesc. Și îmi doresc ca dragostea mea să fi fost îndeajuns pentru tine, ca tu să nu fi simțit lipsa tatălui tău.

Grace o privi fix, iscoditor auzind această explicație. Și pentru că nu rezistă acestei examinări minuțioase, Emma se aplecă pentru a lua un album prăfuit de poze de pe un raft de jos.

— Vreau să-l păstrezi. Există aici o poză cu Karl, poza noastră de la căsătorie. Ai văzut-o și înainte. Am păstrat-o ca tu să ai întotdeauna o idee de felul în care arăta.

Grace ținu albumul la pieptul ei fără să îl deschidă.

— Nu cred că pot... nu acum...

— Pot să îl văd, mamă? întrebă Suzanne. Grace nu rezistă în timp ce Suzanne luă albumul de la ea și începu să îl răsfoiască.

— Care dintre ei e, bunico?

Emma se uită cu atenție peste umărul ei.

— Aici. Aici suntem noi doi, Karl şi cu mine.

— L-ai iubit, bunico?

— Când ne-am căsătorit? Nu. Familiile noastre erau prietene. M-am căsătorit cu el pentru a-mi asculta părinții. În felul acesta stăteau lucrurile pe atunci. Se presupunea că dragostea urma să crească după căsătorie. Aceştia sunt părinții mei, chiar aici. Când Suzanne întoarse pagina fără a mai pune alte întrebări, Emma răsuflă uşurată.

— Cine sunt oamenii aceştia?

— Majoritatea sunt vechi prieteni din perioada în care am trăit în apartamentul de pe King Street. Acestea erau proprietarele, surorile Mulligan.

— „Sinistrele" surori Mulligan?

— Da. Aşa-i că arată ca nişte ciori?

— Oh, mamă, n-au fost chiar atât de rele, afirmă Grace. Au avut grijă de mine atunci când tu mergeai la lucru.

— Şi acesta este nebunul Clancy cu părintele O'Duggan.

— Preotul care o plătea pe mama ca să citească? Ce tânăr era. Şi arătos pe deasupra.

Grace aruncă o privire cercetătoare peste umărul lui Suzanne.

— Unde? Lasă-mă să văd. Da, el este. Ştii, de câte ori aud un accent provincial irlandez, întotdeauna mă gândesc la el.

Emma arătă o altă poză de pe aceeaşi pagină.

— Aici eşti tu Gracie, pe când aveai cam patru ani.

— Poza asta a fost făcută cât timp am stat la mama. Am locuit cu ea cât timp tu ai avut pneumonie. A fost atât de bună cu mine. Oh, şi acesta este Booty Higgins care avea magazinul.

— Ce fel de nume e şi ăsta, „Booty"? întrebă Suzanne.

— Era o poreclă, răspunse Emma. Nu-mi aduc aminte adevăratul lui nume, dar el a fost cu adevărat un contrabandist în timpul prohibiției.

Grace se uită mirată.

— Serios? Nu am ştiut lucrul acesta.

Emma zâmbi scurt.

— Cine sunt aceşti trei oameni în smoching şi cu papioane negre? întrebă Suzanne.

— Oh, lasă-mă să văd! spuse Grace. Aceştia trebuie să fie Black Jack, Slick Mick şi O'Brien! Da, ei sunt.

— Cine sunt ei? întrebă Suzanne. Arată ca nişte gangsteri.

— Da, dar ei au fost nişte gangsteri tare drăguţi, spuse Emma, râzând. Ce gaşcă nebună eram împreună. În ziua de azi, am fi consideraţi o trupă de lunatici bună de închis într-un azil. Dar noi, pe vremea aceea, ne purtam de grijă unul altuia, ne păzeam unul pe altul. Ei erau singura familie pe care o aveam.

Luă apoi cu blândeţe albumul din mâinile lui Suzanne şi îl închise.

— Vă daţi seama că e aproape ora zece şi noi abia am împachetat o cutie? Albumul de poze este pentru tine, Gracie. Iar tu, Suzanne, vreau să iei asta.

Se întinse spre dulap şi apucă un vas alb din porţelan, aurit pe margine. O pictură delicată a unei fetiţe ce purta o rochie de un roz pal şi o bonetă era decorată în faţă.

— Îmi pare rău că nu am prea multe obiecte de familie pe care să vi le dau, copilele mele, dar bucata de cărbune e una dintre ele, şi ceaşca aceasta e alta.

— Oh, bunico, îmi amintesc acum! Este „ceaşca lacrimilor."

— Îţi aduci aminte care era şiretlicul?

— Oricând eram tristă pentru ceva, mă lăsai să beau din ea şi toate lacrimile mele dispăreau ca prin minune.

Emma strânse cupa în mâinile ei.

— Dacă ar mai funcţiona, Suzy. Dacă aş putea numai să o umplu cu ceva care ar face ca toate lacrimile tale să dispară.

— Ştiu, bunico.

— Nu era asta ceaşca mamei tale? întrebă Grace. Nu a adus-o ea atunci când a imigrat?

— Ba da, i-a dăruit-o bunica mamei mele din Germania. *Oma* a fost cea dintâi care a numit-o „ceaşca lacrimilor" cu ani în urmă. Atunci când mama mea şi-a părăsit familia pentru a veni în America, Oma a fost cea care i-a dăruit-o. Mama mi-a spus că a umplut-o până la margini cu lacrimile ei, atunci cînd era pe vas, călătorind spre America.

— Şi cum de te-ai ales tu cu ea, mamă?

Emma nu răspunse. În schimb, ea deschise un sertar al dulapului şi scoase la iveală o tabacheră învechită.

— Îţi aduci aminte de-astea, Gracie? Înăuntru erau împăturite trei bucăţi de material – catifea verde, satin purpuriu, brocart alb – cusute cu şnur şi franjuri pe margine.

— Hainele de jucărie pe care le-am cusut eu! Oh, mamă, nu pot să cred că ai avut grijă de nimicurile astea toţi anii ăştia!

— Mamă, tu le-ai făcut? Ce sunt astea?

— Haine... ştii, e un fel de eşarfă pe care preoţii o purtau deasupra robelor lor la ocazii speciale. Numai că acestea sunt pentru păpuşi. Le-am făcut atunci când am stat în casa mamei.

— Ai face bine să nu le laşi pe Amy şi Melissa să le vadă, pentru că le vor lua de îndată pentru păpuşile lor Barbie.

Grace aşează tabachera deoparte şi se întinse după altă cutie goală de carton, umplând-o cu cărţile lui Emma aşezate pe raft. Emma îşi ţinu respiraţia atunci când o carte îmbrăcată în piele, uzată, mică căzu de acolo de unde ea o ascunsese în spatele celorlalte. Coperta cea neagră din piele, se curba uşor datorită anilor pe care îi petrecuse înăuntrul unui buzunar de la piept, modelându-se după umflătura unui piept mare, al unui bărbat.

— Este o Biblie? întrebă Grace. Înainte ca Emma să o poată opri, Grace deschise coperta şi citi inscripţia de pe prima pagină. „Dăruită părintelui O'Duggan, 5 iunie 1923." Ea o privi pe Emma înmărmurită.

— Mamă, cum se explică faptul că tu ai cartea de rugăciuni a părintelui O'Duggan?

— Eu... nu am nici cea mai vagă idee de unde a apărut. Lasă-mă să văd... Cred că s-ar cuveni să o restitui familiei sale sau cuiva de la biserica lui. Cartea părea a fi un foc viu în mâinile ei asemeni minciunilor arzătoare în inima ei. Paginile foşneau asemeni frunzelor uscate pe măsură ce Emma răsfoia prin ele, căutând locul acela marcat cu fâşie purpurie decolorat.

Ai milă de mine, Dumnezeule, în bunătatea Ta! După îndurarea Ta cea mare, şterge fărădelegile mele! Spală-mă cu desăvârşire de nelegiuirea mea, şi curăţeşte-mă de păcatul meu! Căci îmi cunosc bine fărădelegile, şi păcatul meu stă necurmat înaintea mea.

Uşile şi sertarele dulapului ei cu bibelouri erau deschise, gata pentru a fi golite ca ea să poată păşi într-o nouă etapă a vieţii ei. Emma îşi dorea atât de mult să facă la fel şi cu trecutul ei – să îl

golească de toate secretele sale astfel ca Grace şi Suzanne să poată să-şi continue viețile lor – dar lucrul acesta era cu neputință. Ea aşează cu grijă cartea şi luă în mână o fotografie înrămată cu Suzanne şi Jeff, împreună cu cele două fete.

— *„Căci Eu, Domnul, Dumnezeul tău, sunt un Dumnezeu gelos,* recită Emma, *care pedepsesc nelegiuirea părinților în copii până la al treilea şi la al patrulea neam..."*

Suzanne îi aruncă lui Emma o privire ciudată.

— Ce vorbeşti acolo bunico?

— Nimic... e ceva ce tatăl meu mi-a spus în urmă cu mulți ani. Ea întoarse apoi fotografia spre Suzanne.

— Mama ta are dreptate, spuse ea cu blândețe. Ceea ce veți face tu şi cu Jeff va afecta copiii pentru tot restul zilelor lor. Nu-ți baza decizia pe alegerile mamei tale. Ea a fost influențată de alegerile greşite pe care eu le-am făcut. Iar deciziile mele au fost luate îndreptându-mă după greşelile mamei mele. Şi asta merge mai departe, şi tot aşa. Ne asemănăm cu păpuşile acelea din lemn care sunt încorporate una în alta, fiecare luând forma celei dinaintea ei. Cineva trebuie să o deschidă pe ultima, cineva trebuie să spargă tiparul. Învață din greşelile trecutului Suzy, nu le repeta.

— Dar bunico...

— Ai auzit vreodată istoria mamei mele?

— Nu cred. Poate în urmă cu ani de zile.

— Atunci cred că ar fi timpul să o auzi.

PARTEA ÎNTÂI

POVESTEA LUI LOUISE

1894–1904

CAPITOLUL 1

Valea Rinului, Germania, 1894

La început, păru a fi un Crăciun ca oricare altul, cu râsete ce răsunau prin masiva locuință a fermei tatălui meu, la care se adăuga şi aroma fripturii de gâscă şi a ştrudelului cu măr. Eram din nou acasă, petrecându-mi Crăciunul cu familia mea după ce în urmă cu doar patru luni devenisem doamna Friedrich Schroder. Surorile mele, Ada şi Runa, veniseră şi ele cu familiile lor, iar fratele nostru Kurt, care lucra pământul cu tata, trebui doar să străbată câmpiile de la gospodăria lui, împreună cu soția sa, Gerda, şi copiii lor. Emil, care încă locuia acasă, țopăia în jurul nostru asemeni unui cățeluş, fericit la culme de a vedea casa înțesată cu cei dragi încă o dată.

Am petrecut întreaga dimineață în bucătărie, bineînțeles, ciocnindu-mă nu o dată cu cele trei generații de femei ale clanului Fischer în timp ce ne grăbeam să terminăm de gătit cina. Țâncii se legănau pe şoldurile surorilor mele sau se agățau de fustele lor în timp ce lucram, adăugând miorlăielile şi smiorcăielile lor la zgomotul oalelor care se loveau şi la ceainicele puse la fiert. Mă distram de orice zgomot sau moment mai haotic în timp ce stăteam la masă şi curățam cartofi. Cele patru mile de păşuni, teren agricol, păduri care se întindeau între ferma tatălui meu şi noua mea casă din sat nu au reuşit să rupă legătura care mă unea de aceste femei. Această legătură era a celor trei „k" – *kinder*, *kuche* şi *kirche*. Cele trei – copiii, gătitul şi biserica – defineau viața oricărei nemțoaice care se respecta. Ca toate celelalte femei din familia mea, mi-am găsit rostul, identitatea în ele.

— Riscați să vă aplic una cu lingura asta de lemn, îi avertiză Ada pe cei doi copii care fugeau cât îi țineau picioruşele prin bucătărie împreună cu verişorul lor, încercând să fure un castravecior dulce din farfuria de pe bufet.

— Oh, mai lasă-i, spuse mama. O muşcătură mică nu le va strica apetitul. În plus, e Crăciunul. În timp ce mama ținea tava cu gustările ce fuseseră puse deoparte pentru a nu fi la îndemâna lor, mă

minunam în gîndul meu cum din femeia care crescuse cinci copii într-o disciplină exemplară şi înţesată de reguli, se schimbase într-o cu totul altă femeie, odată ce devenise acum bunică.

— Atât pentru acum! Nu mai veniţi în bucătărie! strigă Ada în timp ce copiii fugiră din nou, lingându-şi cu nesaţ degeţelele lor de zeama aceea dulce. Cel puţin bărbaţii au bunul simţ să stea afară şi să nu ne încurce, mormăi ea.

— Unde au dispărut cu toţii? am întrebat eu.

— Sunt în salon, răspunse mama, discută despre politică şi preţurile legate de produsele agricole, bănuiesc.

Runa clătină din cap.

— Nu o crede, Louise. Ei sunt acolo fumând trabucuri şi bând schnapps. Şi pariez pe cât vreţi voi că îl învaţă pe Friedrich al tău toate obiceiurile lor proaste.

— Oh, spuse Oma, eu l-aş duce repede acasă, dacă aş fi în locul tău, Louise. Toată lumea râse. Tachinarea lor era preţul pe care îl plăteam pentru faptul că eram cea din urmă căsătorită. Şi acesta era doar începutul din porţia ce o aveam pentru ziua aceea.

Bunica mea, Oma Fischer, prezida în această bucătărie plină de femei, ochii ei cenuşii luceau pe chipul ei ridat, o şuviţă de păr alb ca de lână desprinzându-se de sub agrafele ei în timp ce trebăluia în jurul cuptorului încălzit. Ea termină de gătit friptura de gâscă pentru masa de Crăciun; închise uşa cuptorului, apoi se opri în dreptul mesei pentru a mă mângâia pe obraz. Adoram atingerea mâinilor sale catifelate, moi. Ele miroseau a scorţişoară şi căţel de usturoi.

— Ce frumoasă arăţi azi, *Liebchen*, îmi spuse ea. Şi atât de matură cu părul prins în cocul acela franţuzesc. Niciodată nu m-am considerat frumoasă până când Friedrich a început să îmi spună că sunt. Şi chiar dacă aveam nouăsprezece ani şi eram căsătorită acum, rareori mă consideram că sunt o persoană matură. Oricând îmi studiam chipul în oglindă, sperând să văd o femeie care stă şi se priveşte, eram întotdeauna dezamăgită să descopăr acolo chipul inocent al unei tinere, cu pistrui pe nas şi buze care se bosumflau asemeni ca ale unui copil. În locul unor obraji lungi, slabi după care tânjeam, obrajii mei aveau gropiţe şi roşeau asemeni unei şcolăriţe atunci când zâmbeam.

Oma se aplecă să-mi sărute fruntea.

— Ce te face să străluceşti aşa şi să ai zâmbetul acela dulce?

— Trebuie să fie vorba de soțul ei cel chipeș, spuse Ada clipind. Ea și Friedrich sunt încă proaspăt căsătoriți, știți voi. Am simțit cum înroșesc fără să vreau.

Runa, care era însărcinată în luna a opta, zâmbi cu bună știință.

— Să fie oare zâmbetul matern, surioaro?

Am curățat cartoful cu o și mai multă agresivitate cu cât simțeam că înroșesc mai tare, dorindu-mi să pot fugi și să mă ascund cu copiii. Eram aproape sigură că eram însărcinată, dar Friedrich și cu mine hotărâserăm să nu împărtășim această veste încă nimănui. Era secretul nostru, pe care îl savuram și doream să-l păstrăm pentru o perioadă doar noi doi.

— Nu le asculta pe surorile mele prostuțe, Oma, am spus eu. Dacă îmi luceşte fața, asta e doar pentru că sunt aproape de soba cu cărbuni. Nu doar gâsca este cea care se prăjește. Am tăiat în bucăți ultimul cartof și l-am aruncat în apă alături de ceilalți, după care am dus oala la sobă pentru a-i fierbe. Bucătăria era aburită, așa că am șters umezeala de pe fereastră pentru a putea privi afară.

Dincolo de geamul fumuriu, ferma era acoperită de un strat de zăpadă proaspătă, cu vitele tatălui meu contrastând puternic cu ea, în timp ce ele stăteau îngrămădite lângă un pârâiaș. Am zâmbit în sinea mea, gândindu-mă cum acele animale lipsite de înțelepciune ne aduseseră pe mine și pe Friedrich împreună – tatăl său deținea măcelăria unde tata vindea carnea de vită. Prieteni de o viață, tata și cu *domnul* Schroder considerară că e natural să aranjeze o căsătorie între cel de-al patrulea fiu al său și cea mai tânără fiică a tatălui.

M-am întors de la fereastră când mama se opri din treburile ei pentru a privi în bucătăria ce forfotea.

— Acum, ce am uitat eu oare? murmură ea.

Toată lumea râse. Mama pregătea atât de multe meniuri la întâlnirile cu familia, încât întotdeauna uita să aducă vreunul din ele la masă. Și în cele din urmă, îl găseam după ce terminam de luat masa, stând în cămară sau în cuptorul cald.

Râsetele noastre se transformară în murmure de simpatie când fiica de trei ani a lui Runa dădu buzna în bucătărie în lacrimi.

— Și-a prins degetul la ușă, raportă un verișor mai mare. Obosită și emoționată la culme, fetița începu să plângă tare. Runa nu o putu consola.

— Ştiu de ce are ea nevoie, spuse Oma. Se întinse spre raftul din bufetul de bucătărie şi apucă ceaşca cea albă din porţelan pe care mi-o aminteam atât de bine încă din copilărie. Pe ceaşcă, fetiţa cea suavă în rochie roz, nu îmbătrânise deloc. Oma umplu ceaşca cu lapte din cămară.

— Gata, draga mea, o linişti ea. Câteva înghiţituri din cupa lui Oma ar trebui să îndrepte lucrurile, nu-i aşa micuţo?

Am văzut cu ochii mei cum ceaşca îşi săvârşea magia. Pe când laptele era deja băut, toate lacrimile nepoţelei mele dispăruseră ca prin magie. Zâmbet şi lacrimi... şi apoi zâmbet din nou. Cuvintele brodate pe modelul preferat de broderie al lui Oma erau adevărate: *Bucuria şi tristeţea apar şi dispar asemeni fluxului şi refluxului.*

— E timpul pentru cadouri, îmi şopti mama. Şi pentru că nu eşti ocupată, du-te de aprinde lumânările din brad pentru mine. Ia-l pe Friedrich să te ajute la cele mai înalte. Spune-i tatălui tău să sune clopoţelul atunci când toate sunt gata.

Am simţit cum mă trece un fior de bucurie în timp ce îmi dezlegam şorţul şi mă strecuram din bucătărie. Nu cu mulţi ani în urmă, mă număram printre copiii care vor intra în curând în salon, privind cu uimire spre pomul strălucitor, întrebându-se cum au apărut în mod magic toate acele cadouri îngrămădite sub el. Acum eram una dintre adulţi, participând la crearea acelei magii. N-aş putea spune care dintre roluri îmi plăcea mai mult.

Uşa de la salon era închisă pentru a-i ţine afară pe copiii curioşi, dar puteam să aud vocile bărbaţilor de cealaltă parte, chiar înainte de a deschide uşa. Spre deosebire de atmosfera din bucătărie plină de armonie şi râsete, cea din salon era una tensionată, vocile răsunau puternic, strident. Total captivaţi de subiectul discuţiei lor, bărbaţii aproape că nici nu băgară de seamă faptul că am intrat în cameră.

— Nu, nu pot să fiu de-acord cu tine, spuse Friedrich. Fruntea sa rămase încruntată în timp ce îşi înlătură părul roşiatic de pe frunte. Nu e necesar deloc.

Tata gesticula puternic, folosindu-şi ţigara pentru a accentua totul.

— Rusia şi Franţa sunt aliate acum. Noi am fi nevoiţi să ducem o luptă pe două fronturi. Armata noastră ar trebui să fie şi mai puternică decât armatele lor la un loc.

— Şi unde se va sfârşi totul? întrebă Friedrich. Dacă noi ne întărim forţele armate, la fel vor face şi ei. Europa este deja un câmp armat, aşteptând doar scânteia care să declanşeze războiul.

— O armată puternică este cea mai bună metodă de intimidare împotriva războiului, insistă Kurt.

Am traversat salonul spre pinul din colţ ce fusese de curând tăiat, şi am început să verific clipsurile ce ţineau lumânările, asigurându-mă că erau bine fixate, şi lumânările nu atingeau alte crengi. Şi pe măsură ce ascultam discuţia, am fost îngrozită să constat că tata, fraţii mei, Kurt şi Emil, şi cei doi cumnaţi, Ernst şi Konrad, erau toţi de acord cu faptul că Germania avea nevoie de o armată puternică. Şi cu toţii susţineau faptul că este o adevărată onoare şi datorie de a lupta şi de a muri pentru patrie. Soţul meu nu era însă de aceeaşi părere.

Privindu-i mai îndeaproape, am observat că el arăta altfel, stând acolo printre musculoşii membri ai familiei mele. El era singurul care purta o vestă dedesubt de haina de la costum în locul bretelelor, singurul înfăţişând o barbă Belgrave atent tăiată în loc de o mustaţă lungă şi perciuni. Pe lângă asta, Friedrich *era* diferit de ceilalţi, singurul cu studii superioare. Tatăl meu fusese atât de mândru să aibă un om educat în familia lui – un profesor, fără îndoială. Acum tata se lupta din răsputeri de pe fotoliul său de a susţine şi de a se alătura acestei discuţii împotriva noului său ginere.

— Te aştepţi ca Germania să stea nepăsătoare, întrebă el, în timp ce Franţa declară război pe un front iar ţarul îl atacă pe celălalt?

— Spun doar că banii pe care *Kaiser*-ul îi cheltuieşte pentru a arma Germania ar fi mult mai de folos în lupta împotriva sărăciei din propriile noastre centre industriale.

Nu l-am auzit niciodată pe Friedrich ridicând tonul. M-am oprit din ceea ce făceam pentru a-l privi îndelung. Era mai înalt decât fraţii mei, dar mai slab; muşchii lui Kurt şi Emil se datorau muncii depuse de-a lungul anilor la fermă. Când am aflat pentru prima oară că tata stabilise căsătoria cu fiul măcelarului – care fusese plecat pentru studii universitare timp de patru ani – am fost îngrozită că Friedrich se schimbase, că ar putea semăna acum cu tatăl lui, care era la fel de gras şi roz ca şi cârnaţii din vitrina lui. Am fost mai mult decât încântată să aflu că fiul măcelarului Schroder, care era cu cinci ani mai mare decât mine, era slab, cu ochii de un albastru profund

asemeni cerului hibernal. Sprâncenele şi barba, o nuanţă mai închisă decât părul său roşiatic, erau de culoarea unei nucşoare, cu fire maronii, roşcate-cafenii şi aurii, amestecate toate laolaltă. Trăsăturile lui erau prea ascuţite pentru a fi considerat chipeş, dar puterea lui ascunsă şi felul în care îşi manifesta grija faţă de oameni m-a atras la el imediat. După numai trei luni de curtare şi patru luni de căsnicie, încă nu puteam spune că îl cunosc. Şi niciodată până acum nu observasem contrastul acela izbitor între el şi membrii familiei mele. Acum mă îngrijora. De ce nu putea oare să se asemene mai mult cu tata sau cu Kurt?

— Eşti împotriva oricărui tip de război, tinere? întrebă tata. Până şi Scriptura este plină de descrierile luptelor duse în numele Atotputernicului, să ştii.

— E adevărat, domnule. Dar odată ce acest război va fi declanşat, acesta va fi dus în numele lăcomiei, şi nu a dreptăţii. Cristos a pus întotdeauna nevoia oamenilor înainte de guverne şi instituţii. Ura şi violenţa nu trebuie acceptate de urmaşii Săi. El a spus: *Ferice de cei împăciuitori, căci ei vor fi chemaţi fii ai lui Dumnezeu*!

Kurt îşi puse mâna pe umărul lui Friedrich.

— Dacă Kaiser-ul aprobă noua metodă de înrolare, nu vei avea de ales. Tu şi cu mine, amândoi va trebui să fim înrolaţi, căsătoriţi sau ba.

Friedrich îşi coborî capul.

— Da, ştiu.

Fratele meu Emil, care avea doar şaptesprezece ani, păru încântat de această nouă perspectivă.

— Am putea fi trimişi în China... coloniile africane... oriunde!

— Convingerile tale religioase nu vor însemna nimic pentru Kaiser, afirmă tata. Fie vei accepta serviciul militar, fie vei merge la închisoare.

— N-am să lupt niciodată în armată.

Am scăpat cutia de chibrituri pe care o ţineam.

— E adevărat Friedrich? Te-ar forţa să alegi între înrolare şi închisoare?

Bărbaţii se întoarseră spre mine uimiţi, ca şi cum m-ar fi văzut pentru prima dată acolo.

— Da, e-adevărat, spuse el în timp ce se aplecă pentru a strânge chibriturile.

— Dar... tu eşti un profesor, nu soldat.

— Louise, spuse el liniştit, dă-mi voie să te ajut cu lumânările acelea. Aprinse un chibrit şi începu să aprindă lumânările, ajungând cu uşurinţă la cele mai înalte. L-am urmărit ca şi cum ar fi un necunoscut.

Tata îşi drese vocea.

— Ascultă aici, marile planuri ale Kaiser-ului au eşuat şi s-au stins de multe ori şi înainte. Nu are rost să începi să te îngrijorezi pentru ceva ce s-ar putea ca niciodată să nu se întâmple. La urma urmei, e Crăciun.

Cuvintele sale domoliră tensiunea, şi câteva minute mai târziu bărbaţii fură găsiţi râzând şi ajutându-l pe Friedrich cu lumânările ca şi cum nimic nu urma să se schimbe în vieţile lor vreodată. Dar ştiam că însăşi viaţa mea se schimbase. I-am privit îndelung pe aceşti bărbaţi pe care îi iubeam, adunaţi în jurul pomului luminat, şi m-am simţit ca şi cum i-aş fi privit de undeva din depărtare.

Când în sfârşit, cea din urmă lumânare fu aprinsă, tata luă clopoţelul din argint din carcasă.

— Ei bine, feriţi-vă, spuse el cu zâmbet larg. Nu vreau ca cineva să fie zdrobit în picioare.

La sunetul clopoţelului, copiii năvăliră în salon cu ţipete de bucurie, urmaţi la scurt timp de mamele şi bunicile lor. Micuţii nu avură stare deloc cât timp tata citi povestioara de Crăciun din Biblia familiei, după care se năpustiră asupra cadourilor lor. Mama făcuse nişte păpuşi din cârpe şi mănuşi cu un deget pentru fetiţe. Tata şi Emil au sculptat corăbii de jucărie şi pendule din bucăţi de lemn pentru băieţi. Din magazinul satului veni o jucărioară argintie, un serviciu mititel pentru servit ceaiul, şi un pătuţ roşu lucitor.

Friedrich afişă zâmbetul lui timid în timp ce îmi înmână un cadou frumos împachetat.

— Asta e pentru tine. Crăciun fericit.

Dincolo de ambalaje, într-o cutie dintr-un magazin scump din Stuttgart, era o minunată oglindă din argint. Gravate pe spate, printre flori şi frunze, erau noile mele iniţiale, L.S. Vederea lor mă zdruncină, aducându-mi aminte că nu mai eram Louise Fischer ci Louise Schroder. De-acum, îi aparţineam lui Friedrich.

— Îți place? Zâmbi el în timp ce îmi îndepărtă tandru părul de pe frunte. Mângâierea lui ar fi fost ceva obişnuit în intimitatea casei noastre, dar aici, în casa tatălui meu, mă incomodă.

Ceilalți bărbați nu făceau niciodată astfel de gesturi de tandrețe. De fapt, privind în cameră am putut constata că toți ceilalți bărbați stăteau la distanțe fixe, sigure de soțiile lor. Cadourile pe care ei le-au dăruit soţiilor lor erau un şal nou sau o pereche de mănuşi, nu ceva extravagant şi personal ca această oglindă din argint.

— E... frumoasă, am şoptit eu. Am simțit cum căldura urca în obrajii mei. Nu ştiam cum să îi spun că sunt mulțumită de cadoul pe care mi l-a dăruit în fața familiei mele. Aş fi vrut ca Friedrich şi cu mine să îl prețuim doar noi doi în loc să îl expunem ochilor cercetători ai celorlalți. O senzație bizară mă cuprinse întrucât mă simțeam mai mult parte integrantă a vieții lui Friedrich decât a familiei mele. Apoi acea senzație dispăru în timp ce mama şi Oma ne cerură să ne reîntoarcem în bucătărie. M-am scuzat de îndată pentru a putea merge să ajut la mâncare.

Cina de Crăciun implica mult zgomot cu toată lumea adunată în jurul mesei din camera de zi, pasându-ne platourile cu friptura de gâscă şi porc afumat, boluri cu cartofi delicioşi şi varză acră, farfurii cu cepe marinate, cu cârnați şi cu hering. Pe când terminarăm de mâncat, se lăsă amurgul. Eu şi celelalte femei ne grăbirăm să spălăm vasele înainte de serviciul religios din ajunul Crăciunului, în timp ce bărbaţii luară pe ei cele mai călduroase haine pentru a-şi îndeplini muncile de afară şi a înhăma săniile.

Micuța biserică de piatră din sat arăta la fel, aşa cum era în fiecare ajun de Crăciun din viața mea. Lumânările, colindele, istorioara noului născut într-un grajd, totul consolidă şi mai mult mângâietoarea convingere că viața mea făcea parte dintr-o tradiție de nezdruncinat care nu se va schimba niciodată.

— Toate sunt odihnă... toți dorm, cântam noi. Nu va fi niciun plan de război, niciun război. Voi avea parte de aceeaşi viață pe care au dus-o şi celelalte femei din familia mea. În seara aceasta şi în fiecare noapte ce va urma voi adormi în pace, alături de soțul meu până când voi fi la fel de bătrână ca Oma.

Când serviciul religios se termină, eu şi cu Friedrich am urat noapte bună familiei mele şi ne-am îndreptat pe jos spre casa noastră,

spre sat, căci distanța era mică. În casă era rece, căci de soba noastră din fontă nu se îngrijise nimeni toată ziua. Am stat cu haina şi cu capa pe mine, tremurând în timp ce aşteptam ca Friedrich să înlăture cenuşa şi să adauge cărbuni pentru a porni focul. Mâinile lui slabe erau iuți şi eficiente în munca lor, iar mintea îi absorbită de muncă. L-am privit şi am simțit un fior de bucurie că îi aparțineam, că eram a lui. Îi purtam copilul.

Când termină, se întoarse spre mine, curățându-se de funinginea de pe mâini.

— Ți-e frig. Vino stai mai aproape. Focul ar trebui să se aprindă într-o clipă. Mă îmbrățişă pentru a mă încălzi.

Deodată un ciot de răşină pocni în foc asemeni unui foc de armă, risipindu-mi bucuria de îndată ce mi-am amintit de amenințarea războiului. Mi-am ridicat capul de pe umărul lui Friedrich pentru a-l privi.

— Friedrich... legat de ce ai vorbit tu cu tata şi cu Kurt azi, în salon... Când ar putea avea loc acea acțiune militară? Când se va şti sigur?

— Îmi pare rău că ai auzit lucrul acela, Louise. S-ar putea să nu se întâmple niciodată, şi atunci ne-am îngrijorat degeaba. Încercă să mă tragă mai aproape de el, dar eu l-am împins. Puteam să fac altceva decât să-mi chestionez soțul, dar nu m-am putut abține.

— Şi ce vei face dacă vei fi recrutat?

Lemnele din foc trosniră şi pocniră pentru că focul ajunse la ele. Flăcări lucitoare dansau acum în spatele grilajului. Lui Friedrich îi luă mult timp pentru a răspunde. Când vorbi, cuvintele lui fură rostite lent şi cu mare băgare de seamă, iar ochii îi erau trişti.

— N-aş putea niciodată să îndrept o armă spre un om numai pentru a ajuta *Kaiser*-ul să cucerească o bucată din teritoriul altei țări. Poate dacă am fi atacați aş putea să ripostez, dar chiar şi atunci... chiar şi atunci spune Biblia că noi trebuie să ne iubim vrăjmaşii.

— Dar tata a spus că ei te-ar trimite la închisoare dacă nu te-ai prezenta. Ți-ai pierde slujba şi nu te-ar mai lăsa să predai niciodată dacă ai avea cazier penal. Iar copilul...

— Louise... Louise... asta nu se va întâmpla. Îmi luă mâinile înghețate în ale lui şi le ținu la pieptul său. Puteam să simt cum inima îi bătea puternic şi regulat, şi am început să plâng.

Friedrich rămase înmărmurit când văzu lacrimile mele. Stătea alături de mine, frângându-şi mâinile. Vedeam că vrea să mă îmbrăţişeze, să mă consoleze, dar el ezită, neştiind ce să facă. Nu mai plânsesem niciodată în faţa lui.

— Louise, nu plânge... îmi pare rău... te rog, nu plânge. Nu vreau să merg la închisoare, dar... dacă învăţăturile lui Cristos ar veni vreodată în conflict cu legile oamenilor, eu vreau să ÎI ascult pe Dumnezeu.

Modul lui de gândire părea atât de ciudat pentru mine. Bărbaţii din familia mea se trezeau înainte de răsărit pentru a munci, şi nu pentru a citi Biblia la lumina lămpii. Niciodată în viaţa mea nu l-am văzut pe tatăl meu pe genunchi în rugăciune atât de des pe cât îl vedeam pe Friedrich. Fratele meu Kurt era diacon la biserica din sat şi nici el nu dorea să servească în armata Kaiser-ului, dar el ar fi ales alternativa aceea în loc de a merge la închisoare.

— Nu înţeleg, am spus eu plângând.

— Ştiu că nu poţi, îmi dau seama abia acum, şi îmi doresc să găsesc o cale de a-ţi explica fără să te neliniştesc. Scoase o batistă din buzunarul vestei sale şi mi-o înmână neîndemânatic. Uite, foloseşte asta. E curată.

Mi-am şters repede ochii şi mi-am suflat nasul, ruşinată de faptul că am devenit atât de emotivă în faţa lui.

— Îmi pare rău... posibil să fie din cauza stării mele. Şi a fost o zi lungă... În timp ce eu mă străduiam să îmi stăpânesc emoţiile, Friedrich inspiră adânc.

— Louise, Dumnezeu mi-a binecuvântat viaţa în cele mai minunate moduri – m-a înzestrat cu posibilitatea de a studia, mi-a oferit o slujbă bună, te-a adus pe tine în viaţa mea. Ştiu că El va continua să ne poarte de grijă într-un mod minunat atât nouă cât şi copilaşului nostru. Trebuie să ne încredem în El şi să nu ne îngrijorăm pentru ziua de mâine. Noi suntem în mâinile Lui.

Friedrich vorbea întotdeauna atât de ciudat, atât de aprofundat despre Dumnezeu, ca şi cum Atotputernicul Îi vorbea precum le vorbise în vechime oamenilor din Biblie. Bineînţeles, şi eu credeam în Dumnezeu. Toată viaţa frecventasem serviciile religioase împreună cu familia mea. Dar credinţa lui Friedrich era diferită într-un fel. Era ceva în plus, ceva ce eu nu înţelegeam.

Focul începuse în sfârşit să încălzească încăperea aceea mică. Mi-am desfăcut capa şi m-am îndreptat spre uşă pentru a o agăţa pe cuiul din lemn. Friedrich se grăbi să mă ajute, apoi îşi puse mâinile pe umerii mei şi mă întoarse cu faţa spre el.

— Louise, nu vreau să te mai îngrijorezi pentru înrolare. Îmi promiţi?

Era atât de îngrijorat pentru mine, atât de preocupat, încât i-am dat voie să mă ia în braţe iar. Îmi doream atât de mult să mă încred în el, să am o încredere oarbă în soţul meu, dar acesta era un lucru atât de dificil.

— Bine Friedrich, am minţit eu. Promit că nu o să mă mai îngrijorez.

CAPITOLUL 2

Spre sfârşitul lunii februarie eram mai mult decât sigură că nimic nu avea să se schimbe vreodată. Friedrich şi cu mine urma să locuim pentru totdeauna pe malul râului, preocupaţi de îndeletnicirile şi obiceiurile noastre atât de confortabile precum o pereche uzată de încălţăminte. El – obişnuia să se grăbească la şcoală în fiecare dimineaţă, dornic de a-şi învăţa elevii, iar eu – obişnuiam să merg pe jos pe lângă cele trei clădiri spre piaţa satului în zile de târg pentru a face cumpărături cu celelalte femei. Singura schimbare consta în schimbarea numelui şi a statutului meu social; domnul Schultz – băcanul, doamna Braun – brutarul, reverendul Lahr împreună cu soţia lui, şi toţi ceilalţi locuitori care mă cunoscură încă din copilărie, mi se adresau acum cu doamna Schroder, tânăra soţie a profesorului. Şi datorită lui Friedrich, mă bucuram de un respect foarte mare în toate magazinele pe unde mă plimbam, adunând produse, dar şi bârfe.

Chiar dacă nu ştiam eu prea multe despre lumea cea mare şi despre problemele ei, eram la curent cu toate bucuriile şi necazurile sătenilor – cine prospera sau cine întâmpina necazuri; cine aştepta un copil, sau care era soţul care consuma prea multă băutură; cine era în suferinţă, cine era în lipsă, cine era pe moarte.

Satul însuşi nu se schimba. Primăria din cărămidă şi piatră din centrul satului, magazinele acelea ordonate care ne furnizau bunurile necesare, acele case strâmte cu acoperişurile lor abrupte sau triunghiulare, toate respirau acelaşi aer al durabilităţii pe care îl îndrăgeam atât de mult. Până şi turnurile în formă de spirală ale bisericii, asemeni fagilor şi pinilor care erau dedesubtul lor, păreau adânc înrădăcinate în solul patriei mele. Dar cel care ne străbătea tuturor vieţile era râul cu cursul său larg, neîntrerupt şi adânc. Şi dacă nivelul lui se mai modifica din cauza secetei sau a inundaţiei,

acest lucru se întâmpla numai pentru a ne aminti faptul că *„Bucuria și tristețea apar și dispar asemeni fluxului și refluxului."*

Timp de două luni mi-am ținut promisiunea de a nu mă îngrijora, reușind să uit despre amenințarea războiului, până când se întâmplă să dau într-o dimineață față în față cu sora mea Runa, în timp ce eram la cumpărături, în sat.

— Și la voi în casă e tărăboi ca la noi? întrebă ea.

— Și de ce mă rog ar trebui să fie tărăboi?

— Ei bine, datorită veștilor. Ai auzit de noua metodă de recrutare a împăratului?

Era o dimineață frumoasă, luminoasă, cu zăpadă proaspătă și curată pe arbuști și pe crengile pinilor, dar dintr-odată am avut impresia că parcă și soarele ar fi pierit. Am târât-o pe sora mea într-o cafenea pentru a vorbi cu ea, dar eram mult prea supărată pentru a mânca ștrudelul acela cu mere pe care ni l-am comandat.

— Friedrich nici măcar nu a scos un cuvânt despre asta, i-am spus eu.

— Poate încă nu a auzit veștile. Ernst mi-a spus despre asta abia ieri. Sub noua reformă, până și bărbații însurați, cu familie vor trebui să servească doi ani în armată.

— Dar de ce? Va fi război?

— Nu, bineînțeles că nu. Ea gesticulă ca și cum ar fi vrut să-mi alunge teama. Vocea ei suna extrem de liniștită, înțeleapta mea soră mai mare îmi explica de ce nu trebuie să mă tem de monștrii care se ascundeau sub pat.

— Ernst mi-a spus că generalul von Schlieffen dorește să formeze o armată mare, asta e tot. Așa, ca precauție doar.

— Și Ernst ce va face?

— Cred că mai degrabă se va alătura armatei decât marinei, spuse ea, neînțelegând prea bine. Dar spune că nu va trebui să se hotărască decât atunci când va veni înștiințarea. Deci Ernst își va servi țara. La el nu se punea problema să ajungă în închisoare.

Doream să îl întreb pe Friedrich despre aceste vești de îndată ce el intră pe ușă după terminarea orelor de la școală, dar desigur că nu am îndrăznit. Și nici nu puteam să deschid subiectul în timpul cinei. Dacă am fi fost căsătoriți de mai mulți ani, el și-ar fi dat seama că ceva nu este în regulă, dar încă nu ne cunoșteam atât de bine, eram nesiguri de ceea ce se petrecea în mintea celuilalt.

După cină, m-am ghemuit în scaunul meu aproape de foc, cu picioarele îndoite sub mine, ascultând vântul acela vijelios de februarie care dădea târcoale căsuței noastre. Cum puteam să vorbesc cu Friedrich fără să nu arăt că mi-am încălcat promisiunea de a nu mă îngrijora? Terminasem alt rând de tricotaj şi am netezit cu mâna şoseta aceea din lână gri din poala mea.

— Voi avea nevoie de piciorul tău când ai puțin timp, i-am spus eu. Îşi întoarse fața de la raftul de cărți pe care îl aranja şi zâmbi.

— De ce? Ai uitat cum miroase brânza Limburger?

Nu m-am putut abține să nu râd în timp ce țineam sus şoseta neterminată. Înainte de a ne căsători, nu mi-aş fi imaginat niciodată că un astfel de om liniştit şi serios precum era el putea să mă facă să râd. Am zâmbit în timp ce îl urmăream muncind, cu părul său roşiatic lucind la lumina lămpii. Avea vesta deschisă, mânecile suflecate, un strat subțire de rumeguş pe barbă şi pe antebrațe.

Serile, el stătea de obicei la măsuța noastră din lemn, puțin încruntat în timp ce corecta lucrările sau îşi pregătea lecțiile, iar eu îi studiam mâinile lui slabe şi degetele lungi în timp ce scria cu stiloul sau întorcea paginile cărților sale. Doream să învăț tot ceea ce ținea de el – ce îi plăcea şi ce nu îi plăcea, felul în care îi cădeau pleoapele atunci când era obosit, felul în care muşchii spatelui lui se mişcau atunci când se întindea cu umerii săi lați când munca îi era terminată. Urmărindu-l muncind la acest raft pentru cărți în decursul ultimelor seri, mi-am dat seama că nu era atât de îndemânatic atunci când venea vorba despre mânuirea uneltelor şi a lemnului. După fiecare seară petrecută muncind, trebuia să-i scot afară aşchiile din degete şi să-i curăț cu iod toate tăieturile sau zgârieturile.

— Voi agăța un raft pe peretele acesta pentru ca să avem mai mult spațiu, îmi spuse el atunci când ajunse acasă cu cheresteaua. Astfel cărțile mele nu-ți vor sta în cale nici ție... nici copilului. Întotdeauna zâmbea atât de mulțumit atunci când aducea vorba de copilul nostru, care încă era doar un ghemotoc vizibil sub şorțul meu.

În timp ce vântul şuiera afară, mişcând geamurile de parcă ar fi căutat o cale de a năvăli înăuntru, eu îmi repetam cuvintele pe care dorisem atât de mult să le scot afară încă de când Friedrich ajunse acasă de la şcoală. Simțeam cum stomacul îmi era agitat în timp ce mă pregăteam să îi vorbesc.

— M-am întâlnit cu Runa azi în timp ce făceam cumpărături, am început eu. Noul ei născut are colici şi ea este aproape gata să cadă de pe picioare la cât de obosită e după ce a stat toată noaptea trează, lângă el. În timp ce Friedrich murmura ceva cu simpatie, am inspirat adânc, ca şi cum urma să mă cufund într-o mare îngheţată. De asemenea, Runa mi-a povestit şi ce i-a spus Ernst despre noua metodă de înrolare. Am privit cu atenţie, dar Friedrich nu şi-a ridicat privirea.

— Oh! Şi ce a spus el?

— Se pare că noul plan de înrolare a fost aprobat de împăratul Wilhelm. Acum, până şi cei căsătoriţi şi cu familie trebuie să servească în armată timp de doi ani. Am aşteptat ca el să răspundă, însă el păru mult prea preocupat de munca lui. Ernst a spus că nu mai ştiu care general încearcă să...

— Generalul von Schlieffen?

— Da. El încearcă să formeze o armată uriaşă.

— Planul Schlieffen, adăugă Friedrich, şi am simţit amărăciunea din vocea lui. El doreşte să aibă atât de mulţi oameni, încât să poată lupta pe ambele fronturi.

— Fritz, ştiai despre toate acestea?

— Sunt la curent cu ştirile acestea, răspunse el paşnic.

— Şi nu te neliniştesc? Eu nu suport nesiguranţa asta în legătură cu viitorul nostru, mai ales acum, când aşteptăm un copil. Cum poţi să stai atât de calm?

În cele din urmă el îşi ridică privirea.

— Sunt foarte îngrijorat, Louise. M-am rugat pentru lucrul acesta de luni de zile. Dar am învăţat că este mult mai înţelept din partea mea să încredinţez totul în mâinile lui Dumnezeu. Oricum, nu poţi să faci nimic ca să schimbi situaţia. Şi se reîntoarse la lucrul său. Puteam să îmi dau seama că nu dorea să vorbească despre acest subiect. Şi mai ştiam că nu trebuie să îl iau la întrebări, dar nu m-am putut răbda.

— Şi dacă te rogi cu tărie, poate Dumnezeu să împiedice să fii recrutat?

— Nu asta vreau să spun. Dar orice s-ar întâmpla, eu sunt sigur că El ne va ajuta să trecem cu bine.

Ar fi putut foarte simplu să spună *„Amin"*, în felul în care reverendul Lahr spunea atunci când termina de citit din Scripturi – cuvintele lui Friedrich aveau aceeaşi tonalitate finală cu acelea. Însă

eu nu îl cunoşteam pe Friedrich sau pe Dumnezeu într-atât de bine încât să mă încred în ei când venea vorba de viitorul meu.

— Oh, Friedrich, dacă răul acesta se va abate asupra noastră şi tu vei fi recrutat, chiar nu poţi servi în armată timp de doi ani şi să scapi de ea? Asta va face şi Ernst. Nu am declarat război nimănui. Nu ar trebui să omori oameni.

Clătină din cap.

— Această cursă de a arma Europa, această extindere nesăbuită a forţei militare, vine în contradicţie cu tot ceea ce cred eu. Nu pot să iau parte la aşa ceva.

— Dar împăratul a aprobat deja noua lege şi...

— Numai pentru că legile referitoare la recrutare s-au modificat, asta nu înseamnă că voi fi recrutat. Imperiul are tot timpul nevoie de profesori, chiar şi pe timp de război.

— Vrei să spui că s-ar putea să nu trebuiască să fii înrolat? Şi nu ar trebui să mergi la închisoare?

Îşi întoarse privirea.

— Da, e posibil.

Friedrich nu m-ar fi minţit niciodată, dar când el ezită, ştiam că lăsase ceva important nerostit.

— Şi ce se întâmplă dacă nu te scutesc? am întrebat eu. Şi dacă eşti înrolat? După expresia feţei lui, mi-am dat seama că nu dorea să îmi răspundă la această întrebare.

— Putem să ne mutăm oricând din Germania, spuse el în cele din urmă. Am putea merge în America. Am un văr acolo.

— Să plecăm? Oh, Friedrich, nu! America era tărâmul sălbatic, imens, necunoscut, de cealaltă parte a mării. Ar trebui să las în urmă pe toţi cei dragi mie. Şi să nu-mi mai văd familia niciodată. Te rog să nu îmi ceri să mă mut în America! Cum poţi să te gândeşti să te muţi din Germania, şi să ne lăsăm în urmă familiile, casa noastră?

Aşteptam, ştiind după tristeţea din ochii lui că era ceva mai mult de-atât. Puse pe masă ciocanul pe care îl ţinuse strâns şi îşi şterse palmele de pantaloni.

— Luna trecută am depus hârtiile pentru imigrare la serviciul consular. Mă rog să nu avem nevoie de ele, dar mă tem că dacă noul plan de recrutare va fi aplicat şi dispensarea mea ca profesor este refuzată, atunci ne vor refuza şi viza.

Dintr-odată m-am simțit teribil de singură, de parcă Friedrich plecase deja. Știam că asta era irațional, dar nu făcuse el deja oare primul pas? Nici măcar nu-mi puteam imagina să părăsesc Germania, dar soțul meu nu numai că-și imaginase lucrul acesta, ci el chiar se pregătea pentru acest pas.

— Te rog să nu-mi ceri să merg din Germania, l-am implorat eu.

— Nu-ți pot promite că vom sta. Viitorul nostru se află în mâinile lui Dumnezeu.

Ideea de a-mi încredința soarta în mâna lui Dumnezeu nu-mi surâdea deloc. Cu siguranță că puteam cumva să-mi controlez sensul vieții mele. Mă simțeam de parcă aș fi fost o ambarcațiune în derivă pe Rin, purtată de vânt încoace și încolo, plutind spre o destinație pe care nu o puteam ghici. Viața nu părea însă a fi la fel pentru Friedrich. El putea să facă alegeri și planuri. Doar el era bărbat.

— Louise, nu ți-am spus despre aceste hârtii de imigrare sau despre hotărârea împăratului tocmai pentru ca tu să nu te îngrijorezi. Mi-ai promis că nu o vei face, îți aminteşti? Nu face bine copilului nostru. Vom face pasul acesta la vremea lui... și încrede-te în Dumnezeu. S-ar putea să fie mai mult de un an până când acest nou plan de recrutare să fie aplicat, și poate pe-atunci voi fi deja prea bătrân pentru a fi chemat. Sau poate voi obține o dispensare ca profesor.

Am lăsat jos tricotajul meu și am străbătut camera îndreptându-mă spre locul în care el stătea. Doream să mă agăț de el, să argumentez, dar știam că nu aveam puterea de a-i schimba hotărârea. În plus, nu doream ca Friedrich să creadă că mă poate determina să mă mut în America. Era o discuție nonsens.

— Încerc să îmi țin promisiunea, am spus eu. Încerc să nu mă îngrijorez.

Îmi întâlni privirea. Ochii lui erau calzi, demni de încredere.

— Știu că încerci.

Am întins coarda mult mai mult decât ar fi făcut-o o soție bună. Nu aveam niciun drept să îmi iau soțul la întrebări, iar el nu avea nicio obligație de a-mi răspunde. Tata de multe ori nu o băga în seamă pe mama atunci când ea depășea limita. Faptul că Friedrich îmi răspunsese, că nu se mâniase pe mine, mă atrăgea spre el într-un mod pe care nu-l puteam încă pricepe pe deplin. Răbdarea lui mă

determina să îmi doresc să fiu o soţie mai bună, să fac ceea ce îmi ceruse el şi să uit de acel plan de înrolare.

Înainte de-a mă putea gândi să spun ceva, Friedrich arăta cu mâna spre raftul său pentru cărţi.

— Ei bine! Îţi place?

Încerca să schimbe subiectul. Am întrezărit ocazia de a mă revanşa pentru comportamentul meu. Am îndepărtat îngrijorarea din gândurile mele cât de mult am putut ca şi cum aş fi dat afară un animal din casă.

— E minunat! E gata?

— Da, în sfârşit. Dacă m-ai putea ajuta, cred că sunt gata să-l fixez pe perete. Nu e greu. El ridică raftul într-o poziţie, şi eu îl ţineam de un capăt în timp ce el bătu două cuie prin scoaba de la celălalt capăt, fixându-l pe peretele de deasupra mesei. Când îmi luă locul, am păşit înapoi pentru a-l privi în timp ce termina de bătut cuiul.

— De unde ştii că e drept? am întrebat eu.

— Am măsurat de la podea şi am făcut marcaje. Puteam să-mi dau seama că era mândru de el pentru modul în care gândise totul.

— Şi ce te face să crezi că podeaua e dreaptă? l-am tachinat eu. Lovi ultimul cui, după care se întoarse zâmbind.

— Ei bine, dacă toate cărţile sunt pe podea la dimineaţă, ne vom da seama că e înclinată căsuţa noastră. Mulţumesc pentru ajutor. Mă sărută scurt. Şi cum nu m-am îndepărtat, îmi luă faţa în mâinile sale şi mă sărută din nou, un sărut mai lent, mult mai pasional. Am simţit duritatea necaracteristică a mâinilor sale din cauza lemnelor. Şi cum aş putea eu să duc un lucru la bun sfârşit când minunata mea soţie îmi distrage atenţia? întrebă el apoi.

— Îmi pare rău. Am să merg să stau acolo ca tu să poţi lucra. M-am îndepărtat de el, simţindu-mă deodată ruşinată, dar el mă trase înapoi spre el şi mă sărută până când niciunul nu mai puturăm respira.

— Am terminat lucrul, spuse el.

— Şi nu ai lucrări de corectat?

— Mai târziu. Mă ridică în braţe şi mă purtă spre micuţul alcov din camera principală care servea ca dormitor al nostru.

— Friedrich, e prea devreme încă să mergem la culcare! Mă aşeză pe cuvertură, după care se întinse lângă mine. Îmi plăcea mult atunci

când era afectuos cu mine, dar ardoarea lui încă mă stânjenea câteodată. Oare şi ceilalţi soţi îşi purtau soţiile spre pat atât de devreme seara? Nu era un subiect pe care l-aş fi discutat vreodată, şi nici părinţii mei nu şi-au manifestat vreodată afecţiunea lor în faţa mea atunci când creşteam. Nici măcar nu mi-e somn, am protestat eu.

— Foarte bine, răspunse el printre săruturi. Nici nu mă gândeam să dormim.

— Oh! Şi ce anume plănuieşti de fapt?

— Să sărbătorim!

Am râs, uitând de toată sfiala mea, încolăcindu-mi mâinile în jurul gâtului lui.

— Iar? Şi ce sărbătorim de data asta? Cu siguranţă nu o altă aniversare a nunţii. N-am sărbătorit noi oare cu doar câteva zile în urmă aniversarea a şase luni de la căsătorie? Nu se poate să fie deja luna a şaptea.

— Doresc să te înştiinţez, scumpa mea soţie, spuse el punându-şi masca unui om serios, că în seara asta vom sărbători terminarea cu succes a raftului meu pentru cărţi.

Mă sărută din nou, iar eu m-am topit în îmbrăţişarea lui, asemeni untului într-o tigaie încinsă.

— Şi dacă se întâmplă să cadă cărţile pe podea până la dimineaţă, vom sărbători şi lucrul acela? am întrebat eu.

— Absolut.

CAPITOLUL 3

În timp ce furia iernii se mai domoli lăsând loc dezmierdării suave a primăverii, fratele meu Emil poposi într-o seară în căsuţa noastră pentru a-i cere lui Friedrich o favoare.

— M-am decis să merg la universitate anul viitor, spuse Emil. Se zvoneşte că există nişte oportunităţi de muncă excelente în industrie, pentru bărbaţii care au calificarea de inginer. Dar pentru asta trebuie să trec examenul final. Şi mă întrebam dacă ai dori să mă meditezi?

— Desigur, Emil. Asta este o veste minunată. Mi-ar face plăcere să te meditez. Un zâmbet plin de satisfacţie lumină chipul lui Friedrich. Îmi mărturisise de multe ori cât îi place să predea, în special unui elev dornic de a învăţa.

A devenit o obişnuinţă să îi văd pe Friedrich şi pe Emil preocupaţi de studiu, aplecaţi peste masa noastră din bucătărie în timpul serilor – părul lui Friedrich lin şi fin precum cel al unui bebeluş, iar părul lui Emil, negru, bogat şi încâlcit; se trăgea de el ori de câte ori devenea frustrat. Pagini întregi, aduse de la măcelăria socrului meu, erau umplute cu numere, diagrame şi formule matematice prea complicate pentru mine ca să le înţeleg, dar pe măsură ce ascultam, am descoperit ceva la Friedrich, ceva ce nu mai văzusem înainte. Era născut pentru a fi profesor – răbdător, creativ, dedicat. Dacă Emil avea probleme cu priceperea unui concept, Friedrich începea să caute neobosit o nouă metodă, o explicaţie diferită, până când întrezărea în ochii lui o lumină ce denota faptul că a priceput. Niciodată nu l-am văzut pe Friedrich să îşi piardă cumpătul sau să devină nerăbdător, indiferent de cât de greu de cap sau de încăpăţânat devenea Emil câteodată.

— Poţi să faci asta, îl încuraja el. Nu este atât de greu pe cât pare, stai liniştit. Satisfacţia de pe chipul lui atunci când Emil înţelegea în cele din urmă îmi era dovada clară că pentru Friedrich, bucuria de a

preda era propria lui recompensă. El făcea lecțiile lui atât de interesante, încât eram deseori invidioasă pe faptul că eu nu aveam *liceul* sau studiile superioare. Ca cele mai multe fete din mediul rural, absolvisem *școala generală* la paisprezece ani, și apoi mă pregătisem pentru căsnicie și gospodărie.

Dar meditațiile lui Friedrich cu Emil au dus, de asemenea, la un sfârșit al intimității noastre de care ne bucuraserăm ca proaspăt căsătoriți, pe parcursul ultimelor luni. Devenise deja o sursă de amuzament pentru mine – și de multă frustrare pentru Friedrich – faptul că Emil alegea momente nepotrivite pentru a bate la ușa noastră. Sosi într-o sâmbătă dimineața, când încă noi mai leneveam în pat; ne luă prin surprindere într-o după-amiază plictisitoare de duminică; ba de câteva ori chiar se reîntoarse pentru că uitase ceva, clipe în care Friedrich mă luase deja în brațele lui murmurându-mi:

— Acum putem... în sfârșit, s-a dus!

— Cred că o face intenționat, mormăi Friedrich într-o seară. Mă ajuta să strâng vasele de pe masă ca ei să poată avea spațiu pentru a studia. Cred că tatăl tău îl trimite aici numai ca eu să nu pot să mă ating de fiica lui!

— Nu fi prostuț, Fritz. Tu îi ești drag tatălui meu. Emil nu are nici cea mai vagă idee că întrerupe ceva.

— Ei bine, poate ar trebui să-l învăț câte ceva despre viața aceasta.

— Nici să nu-ți treacă prin minte! Aș muri de rușine!

Friedrich zâmbi larg și îmi trasă cu degetul lui obrazul înflăcărat.

— Ești atât de frumoasă atunci când roșești în felul ăsta. Apoi deveni dintr-odată serios în timp ce ochii lui îi întâlniră pe ai mei. Cred că părinții noștri au luat o decizie înțeleaptă atunci când au plănuit căsătoria noastră, nu crezi? M-am îndrăgostit de tine, Louise. Sunt conștient de faptul că trei luni, timp în care te-am curtat, nu au fost tocmai suficiente pentru ca să ajungi să mă cunoști și îmi dau seama că am anumite trăsături caracteristice cu care nu e prea ușor să trăiești câteodată, mai ales că am trăit aici de unul singur înainte ca noi să ne fi căsătorit, și...

— Fritz... i-am acoperit buzele cu degetele mele. Și eu m-am îndrăgostit de tine.

El mă privi uimit. Și mulțumit.

— Serios? E-adevărat?

— Da, am răspuns eu, deşi nu mi-am dat seama de lucrul acesta până în acest moment.

El mă trase mai aproape de el, ţinându-mi capul pe umărul lui.

— Mă bucur. Am auzit că e nevoie de câţiva ani într-un cuplu, ca soţii să se adapteze unul la altul, şi ca... ca dragostea să crească. Şi mai ştiu că un soţ şi o soţie pot locui împreună şi să întemeieze o familie fără ca măcar să se placă unul pe altul vreodată. Dar câteodată, Louise... câteodată afecţiunea asta poate chiar să se transforme... în dragoste. Spuse ultimele cuvinte într-atât de încet, încât abia le-am auzit de bătaia inimii lui.

Mă întrebam ce însemna să iubeşti pe cineva cu adevărat. Cu siguranţă că era ceva diferit de mulţumirea şi afecţiunea aceea molcomă pe care o simţeam pentru Friedrich. Îmi imaginam că atunci când iubeşti pe cineva, toate culorile din lume ar deveni mult mai stridente, stelele ar luci mult mai tare pe bolta cerească, toate momentele vieţii mele ar dansa şi ar trosni cu entuziasm asemeni unor flăcări ce pâlpâie într-un foc aprins, în aer liber. Nu-i auzisem niciodată pe părinţii mei spunându-şi unul altuia *„te iubesc"*, dar însemna oare că ei nu se iubeau? Îmi doream să o pot întreba pe mama sau pe surorile mele ce simţeau ele pentru soţii lor.

— Fritz, am spus eu dintr-odată, le putem spune şi lor acum? Mă refer, familiei mele... despre copil?

— Vrei să le spunem?

— Ei bine, oricum în curând vor observa, şi va trebui să împrumut hăinuţe de la Ada şi de la Runa înainte de a fi prea târziu. L-am privit atentă, plină de speranţă. Poate mergem duminică după biserică să luăm cina la fermă.

Îmi era tare dor de familia mea, în special de mama şi de Oma, dar nu îndrăzneam să îi cer lui Friedrich să mă ducă acasă prea des. Avea prea puţine lucruri în comun cu tata şi cu ceilalţi bărbaţi din familie, şi devenea neliniştit la fermă cu mult înainte ca eu să fiu gata să plec.

— Cred că duminica aceasta ar fi un timp potrivit să le spunem părinţilor tăi cam cu ce ne-am ocupat noi aici, la oraş.

Felul în care a spus-o m-a făcut să roşesc din nou, dar l-am îmbrăţişat în mod impulsiv.

— Oh, mulţumesc Fritz! Emil nu are voie să le spună că mergem în vizită.

— Ah, da. Vechiul meu amic Emil. Ai stat în braţele mele mai mult de cinci minute acum – deci bănuiesc că în curând va bate la uşă. Pot să-ţi mai răpesc un sărut înainte ca el să vină?

Am râs, apropiindu-mi buzele de ale lui.

Am mers la fermă duminica ce urmă, şi familia mea a primit cu bucurie vestea că eram însărcinată de parcă ar fi fost primul lor nepot şi nu al optulea. Bărbaţii şi-au aprins ţigări şi au închinat cu Friedrich în salon ciocnind paharele cu cea mai bună băutură a tatălui meu, pe când femeile, în timp ce spălam vasele în bucătărie, împărţeau cu mine leacuri pentru starea de greaţă pe care o aveam dimineaţa. Faptul că deveneam mamă produse o nouă şi frumoasă legătură între mama şi mine, consolidând o dragoste care era deja puternică şi adâncă. Mi se părea că starea aceasta de maternitate – chiar mai mult decât căsătoria – marca linia despărţitoare între acea calitate de a fi copil şi cea de a deveni de-acum o femeie.

Mai târziu, în după-amiaza aceea, când Runa urcă scările pentru a-l alăpta pe bebeluşul ei neliniştit în dormitorul de sub streşini, am urmat-o, amintindu-mi secretele pe care noi, copii fiind, ni le-am împărtăşit în camera aceea. M-am întins confortabil la picioarele acelui pat cu bărbia sprijinită pe mâna mea în timp ce o urmăream pe sora mea punându-şi copilul la sân. M-am întrebat cum va fi oare să-mi alăptez propriul copil, dar când în cele din urmă am vorbit, gândurile mele făceau referire la soţul meu. Întotdeauna îmi apărea ca un străin atunci când îmi vizitam familia. Eram din nou acasă, aparţineam acestui loc – Friedrich nu.

— Runa, ce părere ai avut despre Ernst înainte ca să te măriţi cu el?

Runa se sprijini de căpătâiul patului, iar bebeluşul ei scotea sunete satisfăcute în timp ce sugea.

— Păi ştiam că vine dintr-o familie înstărită, că duce un trai decent... şi că era capabil de a oferi o viaţă bună mie şi copiilor noştri.

— Ţi se părea frumos?

Runa zâmbi, dând din cap.

— Ernst nu e frumos. Dar nu e nici Klaus Gerber. Am zâmbit imaginându-mi-l pe beţivul veşnic târându-se prin noroi.

— Îl iubeşti? am întrebat-o puţin mai târziu.

Runa se fâstâci, înroşindu-se. Începu să-şi legene copilul puţin mai repede.

— Dumnezeule, Louise, ce-ţi veni? E soţul meu.

— Şi asta înseamnă că îl iubeşti sau nu?

— Înseamnă că nu am vreme pentru astfel de flecării. Suntem căsătoriţi. Eu îmi fac partea mea – îi pregătesc de mâncare, îi port copiii, am grijă de gospodărie – iar el ne întreţine.

— O zici de parcă tu eşti servitoarea lui iar casa şi mâncarea ce-ţi sunt oferite sunt răsplata ta.

— Pentru numele lui Dumnezeu, dar asta e căsnicia. Noi suntem nişte femei într-o lume a bărbaţilor. Noi suntem coasta lor – ajutorul lor potrivit.

— Deci, să înţeleg că eşti îndrăgostită de el?

— Bineînţeles că sunt. Îmi poartă de grijă, este un om bun, muncitor – ce mi-aş putea dori mai mult?

— Nu ştiu... poate dragoste?

Runa se opri din legănat şi mă privi iscoditor.

— Aveţi probleme, tu şi Friedrich? E normal aşa ceva în primii doi ani, dar dacă ai răbdare...

M-am ridicat şi am strâns mâna surorii mele.

— Nu avem niciun fel de problemă – nu tocmai am anunţat că aşteptăm un copil vara aceasta? Sunt foarte fericită cu Friedrich. Este amabil şi atent şi... Aproape am spus *pasionat*, dar m-am răzgândit, nesigură fiind de reacţia Runei dacă i-aş fi mărturisit relaţia sănătoasă şi pasională pe care o aveam cu Friedrich. Dacă femeile căsătorite vorbeau despre latura aceea a relaţiei lor, o făceau referindu-se numai la datorie sau la naştere. Şi având în vedere conversaţiile pe care le auzisem înainte, numai femeile imorale îşi recunoşteau dorinţa de a întreţine relaţii sexuale cu un bărbat.

— Sunt foarte îndrăgostită de Friedrich, am spus eu, dar câteodată mă întreb cum e oare să iubeşti pe cineva cu adevărat şi cum îţi dai seama de acest lucru. Tu eşti căsătorită de cinci ani – mă întrebam dacă e nevoie de atâţia ani pentru a ajunge la dragoste. Atâta tot.

— Atâta tot, zici tu! Dacă îl iubesc pe Ernst după cinci ani, întreabă ea! Runa râse şi rezemă bebeluşul pe umărul ei, lovindu-l

uşor pe spate. Ştiu să îi tricotez şosetele fără să îi mai măsor piciorul. Îi cunosc deja paşii atunci când urcă scările, ştiu cât de gros să-i fac sosul de friptură, şi cât de lucioase să îi fac cizmele. Aş putea probabil să îi disting cămaşa cu ochii închişi pentru că ar mirosi la fel ca el. Nu asta e dragostea? Să ştii totul despre cealaltă persoană şi să fii fericit cu ea?

— Oh, Runa, nu se poate să se rezume la atât!

— Dar ce vrei mai mult de-atât?

— Ceva mai profund, mai frumos, mai... mai emoţionant! Vreau să simt că inima mea tresaltă. Vreau ca interiorul meu să fie schimbat doar datorită faptului că îl cunosc.

— Dragostea romantică există numai în basme, Louise. Tu eşti căsătorită, şi asta înseamnă că trebuie să te mulţumeşti cu ceva banal, dăruind şi slujind zilnic. Înseamnă o renunţare la ceea ce tu doreşti şi acordarea priorităţii atunci când e vorba de dorinţele soţului tău.

Mi-am amintit de hârtiile pentru imigrare ale lui Friedrich puse în dulapul lui cu haine, şi camera deveni dintr-odată mult mai rece, iar cerul acelei după-amieze deveni mai întunecat. Era timpul să ne îndreptăm spre casa noastră, spre oraş.

— Ai dreptate, Runa, am spus eu, coborându-mă din pat. Se întâmplă câteodată să uit că basmele sunt până la urmă, doar... basme. Ar fi mai bine să cobor ca să te las să poţi culca copilul.

În bucătărie, Oma îşi vârî picioarele ei micuţe într-o pereche veche de cizme a tatălui meu. Avea coşul pentru ouă atârnat de un braţ.

— E timpul să-mi trimit puii la culcare, afirmă ea în timp ce se înfăşură cu şalul peste umeri.

— Vin cu tine. Am luat geaca lui Emil din cuierul ce era aproape de uşă şi am luat-o de braţ pe bunica mea în timp ce înaintam pe cărare spre coteţul găinilor. Găinile ce se plimbau prin curte cotcodăciră, parcă salutând-o pe Oma cu un salut răguşit. Am urmărit-o în timp ce umplu un bol cu mâncare.

— De cât timp ai fost căsătorită cu bunicul? am întrebat eu.

— Să vedem... mai bine de patruzeci şi trei de ani.

— L-ai iubit?

— Hmmm... pe moşneagul ăla îndărătnic? întrebă ea răsuflând anevoie. Apoi zâmbi şi vocea ei deveni mult mai blândă. Da, l-am iubit.

— Când s-a întâmplat asta? La cât timp după ce ai fost căsătorită l-ai iubit cu adevărat? Am urmat-o în acel coteț micuț și am ajutat-o să caute ouă printre paie în fiecare dintre cuibare.

— Nu-mi dau seama exact când s-a întâmplat... cu ani în urmă nu ne-am gândit niciodată la dragoste. Eram mult prea ocupați, prea cu picioarele pe pământ atunci când eram de vârsta ta pentru a pierde vremea gândindu-ne la astfel de lucruri frivole.

— Dar îți aduci aminte exact ziua în care ai fost sigură de faptul că îl iubești?

Oma așeză coșul pe marginea stinghiei de parcă era dintr-odată prea greu. Ochii ei străluceau extrem de puternic în lumina aceea slabă a lămpii.

— Da, fata mea. A fost ziua în care a murit. Mi-am dat seama după imensa durere care m-a străpuns cât de mult îl iubisem. Dar atunci era prea târziu ca să-i mai spun.

— El știa, Oma. Nu crezi că bunicul știuse?

— Da, se poate. Dar totuși, ar fi fost frumos, cred, să-i spun aceste cuvinte măcar o dată, și să-i privesc fața atunci când le-ar fi auzit. Se întoarse iar spre puii ei, împingând ușor o găină pentru a cotrobăi în cuibar.

— Mișcă-te, *doamnă găină*. Lasă-mă să văd ce ascunzi acolo. Ah, unul mare. Louise poate să îl ducă acasă și să îl pregătească mic dejun pentru Friedrich.

— Ar fi încântat. Îi plac ouăle proaspete. Am luat eu coșul cu ouă în timp ce ne îndepărtam de cotețul găinilor. Oma adună toate găinile și închise ușa după ele pe timpul nopții.

— Friedrich al tău este un om bun, Louise. Și pot să spun că este foarte mulțumit de noua lui soție.

— Ce te face să spui asta?

— Felul minunat în care se comportă cu tine și are grijă de tine. Modul în care te urmărește cu ochii atunci când te plimbi prin cameră. Felul în care stă și te privește lung atunci când tu nu-l vezi.

Speram că e prea întuneric ca bunica să bage de seamă că am înroșit la față.

— Oma, cum îmi voi da seama când iubesc cu adevărat? am întrebat eu în cele din urmă.

— Nu pot să-ţi răspund la întrebarea asta, fata mea. Cred că este diferit pentru fiecare persoană în parte.

— Cum a fost în cazul tău?

— Mi-am dat seama că îl iubesc pe bunicul tău pentru că atunci când a murit, o parte din mine a murit şi ea. Şi partea care a mai rămas din mine era incompletă – asemeni unui ştrudel cu mere fără scorţişoară. Vedeam ceva ce lui i-ar fi plăcut mult şi mă întorceam şi spuneam, *„Oh, uită-te"*. Dar el nu mai era acolo pentru a se bucura de lucrul acela... aşa că nici eu nu mă mai bucuram de el.

— Nu mi-am dat seama cât de mult îi duci dorul, Oma.

— Hmm... nici eu nu am crezut că va fi aşa.

În momentul în care am ajuns la uşa din spate, l-am văzut pe Friedrich prin geamul de la bucătărie. Era probabil gata de a pleca şi venise să mă caute. Oma mă luă de braţ şi se opri înainte de a intra.

— Când va veni ziua aceea pentru tine, Louise, când îţi vei da seama că îl iubeşti, nu aştepta până va fi prea târziu. Spune-i lui Friedrich. Lasă-l să audă cuvintele acelea. În felul acesta, nu vei regreta.

Am îmbrăţişat-o pe bunica mea.

— Îl vei revedea pe bunicu' în cer, Oma. Vei avea o eternitate să-i spui cât îl iubeşti.

— Da, fata mea, îl voi revedea... dar Biblia spune că în cer, nu vor mai fi căsătorii.

CAPITOLUL 4

Primăvara era pe sfârşite. Bebeluşul nostru devenea tot mai puternic şi mai voinic în interiorul pântecelui meu. Şi cum timpul meu se apropia şi niciunul dintre bărbaţi nu fusese înrolat, am fost înclinată să cred că nimic nu se schimbase cu excepţia anotimpurilor şi a mărimii taliei mele. Însă Emil dădu buzna într-o zi pe poarta din spate, mai exact într-o după-amiază de iunie, în timp ce eu luam rufele de pe frânghie.

— Veşti Louise! Am veşti!

— Nu mă mai speria aşa Emil! Vrei să nasc înainte de vreme? Se dădu la râs, apucând stâlpul ce ţinea frânghia pentru rufe cu o mână şi rotindu-se în jurul lui.

— Deci...? l-am zorit eu. E o veste bună sau rea?

— Una din fiecare. Unde e Friedrich?

— Trebuie să vină dintr-o clipă-ntr-alta. Am împăturit un prosop de pânză şi l-am aşezat în coşul pentru rufe, aşteptând. Acum, sper că nu vrei să mă ţii în suspans, nu?

— Ba da! Şi Emil zâmbi neastâmpărat; ba chiar am întrezărit o frântură din tatăl meu în zâmbetul lui larg, într-o parte.

— M-am prins! Sigur ai primit rezultatele de la examenele de admitere la universitate!

— Nu-ţi spun nimic...!

Mi se păru că văd o licărire de triumf în ochii lui înainte de a o ţâşni de lângă mine şi a se îndrepta spre casă pentru a aştepta acolo. În timp ce soarele se ascunse pentru o clipă, m-am întrebat care era vestea cea rea ce o aducea Emil.

Nu bine am terminat eu de împăturit toate hainele şi am ridicat coşul spre şoldul meu, că Friedrich şi sosi. Ca de obicei, avea braţele pline de cărţi şi hârtii, dar le ţinu de îndată cu o singură mână pentru a putea lua coşul de rufe cu cealaltă.

— Te rog... dă-mi voie să te ajut. Tu nu trebuie să ridici lucruri grele.

— Serios, *domnule doctor* Schroder? am spus eu, zâmbind. Asta ar fi o veste minunată pentru femeile însărcinate de pretutindeni. Atunci putem să stăm cu picioarele sus pe masă de-acum încolo. Râse şi se aplecă înspre mine pentru a mă săruta, dar eu m-am dat la o parte, înroşind. Emil e aici.

— Ah. Trebuia să-mi fi dat seama.

— Are ceva veşti, i-am explicat eu în timp ce am deschis uşa. O veste bună şi una rea, spune el. Emil era aşezat la masa din bucătărie, afişând un zâmbet mare ce îi lumina faţa.

— Ai luat examenul, nu-i aşa? îşi dădu cu părerea Friedrich. Lăsă jos pe podea coşul cu rufe şi îşi aruncă toate cărţile pe masă astfel încât să-i poată strânge mâna lui Emil. Felicitările mele, frate!

— Mulţumesc! N-aş fi reuşit dacă tu nu m-ai fi meditat!

— Ai fost acceptat şi în programul pentru ingineri?

— Cu brio.

— Asta e o veste excelentă, Emil. Sunt mândru de tine. Friedrich lăsă în sfârşit mâna lui Emil şi mă cuprinse cu braţul său, aducându-mă aproape de el.

— Care e vestea rea, Emil? am întrebat eu. Că ne vei părăsi şi că vei merge la universitate anul viitor?

Zâmbetul lui dispăru brusc.

— Nu, nu chiar... El se uită în treacăt la Friedrich cu o privire ciudată, îngrijorătoare.

— Atunci hai să ne bucurăm de vestea cea bună, spuse Friedrich repede, şi hai să lăsăm veştile rele pentru altă zi. Vrei să rămâi la cină, Emil? Vrem să sărbătorim.

— Mulţumesc, dar nu pot în seara asta. Trebuie să mă întorc înapoi la fermă. Tata este... Se opri, şi privirea aceea stranie îi reapăru pe chip. Se pregăti să meargă. Vom sărbători altădată. M-am oprit numai pentru a vă împărtăşi vestea.

M-am desprins din îmbrăţişarea lui Friedrich şi l-am oprit pe Emil din drumul său spre uşă.

— Ce s-a întâmplat? Ce e cu tata? Spune-mi, Emil.

Ridică din umeri ca şi cum ar fi vrut să lase deoparte stânjeneala.

— Tata e puţin supărat, atâta tot. Încercă să mă ocolească.

— De ce? Nu poate fi pentru că mergi tu la studii. Tata vrea ca tu să mergi.

— Nu. Nu din cauza mea, Louise. Făcu o pauză, şi parcă îi luă o veşnicie până când găsi cuvintele potrivite. Kurt a primit ieri înştiinţarea pentru înrolare.

— Cum? Şi cine îl va ajuta pe tata să gospodărească ferma?

— Exact, spuse Emil încet. I-am spus lui tata că pot să aştept doi ani până când Kurt se va întoarce, dar tu ştii cât de mândru e tata că va avea un fiu care va merge la universitate. Nu vrea să mă asculte. Blestemă în stânga şi în dreapta împăratul şi generalii armatei şi pe toţi cei care îi vin în minte.

— Dar nu pot să îl înroleze pe Kurt! am strigat eu. Are familie şi... şi responsabilităţi! Cum pot ei să facă un lucru ca acesta?

Friedrich se ţinu de marginea mesei şi se lăsă încet pe un scaun. Mi-a luat doar un moment ca să înţeleg de ce vestea îl necăji aşa de mult. El şi Kurt erau cam de aceeaşi vârstă.

Emil expiră, ca şi cum aerul pe care îl respira era încărcat cu osândă.

— Unii din prietenii lui Kurt au primit, de asemenea, aceste înştiinţări. Îmi pare rău, Friedrich. Îmi dau seama ce înseamnă acest lucru pentru tine.

— Nu... am şoptit eu. Nu se poate întâmpla una ca asta. Am simţit ca şi cum camera s-ar învârti cu mine. M-am mutat la sobă şi am învârtit în ostropelul care fierbea la foc mic pentru cină. Noi aşteptăm un copil în două luni. Nu au niciun drept să ne răvăşească vieţile în felul acesta. Mâinile mele tremurau în timp ce am deschis grilajul şi am împins o bucată de lemn în sobă. În mod obişnuit, Friedrich ar fi fost deja în picioare, ajutându-mă, dar el rămase prăbuşit pe scaun de parcă toate oasele i se descompuseră.

— În cât timp trebuie să se prezinte Kurt la datorie? întrebă Friedrich în cele din urmă.

— În trei luni. Dar nu te îngrijora... „Fischer" e aproape la începutul alfabetului. S-ar putea să mai dureze încă câteva luni până când vor ajunge la „Schroder". Până atunci copilul vostru va fi născut deja.

— Dar scutirea aceea pentru faptul că eşti profesor? am întrebat eu cu o voce tremurândă. Friedrich îşi ridică ochii pentru a întâlni privirea mea.

— Se pare că există un surplus de profesori în acest moment, răspunse el. În plus, toţi absolvenţii din iunie vor începe să caute

locuri de muncă în curând... Vocea lui se stinse. Păru zdruncinat, de parcă ar fi fost bolnav, şi mi-am dat seama că dincolo de asigurările lui reconfortante că Dumnezeu va purta de grijă, era la fel de zăpăcit şi nesigur de viitorul nostru pe cât eram şi eu. Am urmărit cum mâinile lui se strânseră încet sub forma unor pumni ai mâniei, un sentiment rar întâlnit la Friedrich, ce înlocuiră treptat paralizia lui.

— Ce risipă stupidă, ridicolă! ţipă el, izbind puternic în masă. De ce nu îl pot lăsa pe Kurt să-şi vadă de viaţa lui la ferma pe care o iubeşte atât de mult? De ce nu îl pot lăsa pe Emil să studieze ingineria în loc să-l înveţe cum să tragă cu o armă? De ce nu pot fi liber să trăiesc în linişte şi pace alături de soţia mea şi de copilul meu? De ce nu văd oare conducătorii ţării acesteia spre ce dezastru ne conduc? Nu-şi dau seama de masacrul şi distrugerea ce va rezulta din nebunia lor? Ce risipă! Teribilă, tragică risipă!

În liniştea ce se aşternu după acea izbucnire a lui Friedrich, puteam să aud flăcările ce trosneau în sobă căci lemnul luă foc. Bebeluşul se mişcă şi se agită în pântecele meu ca şi cum ar riposta la frământarea ce ne măcina viaţa. Mi-am mângâiat uşor burta pentru a-l linişti. Apoi l-am observat pe Emil cum stătea lângă uşă asemeni unui câine plouat. Aceasta ar fi trebuit să fie una dintre cele mai fericite zile din viaţa lui, iar noi o ruinasem. Am traversat camera şi l-am strâns într-o îmbrăţişare incomodă, cu bebeluşul între noi ca un bulgăre diform.

— Sunt foarte mândră de tine, i-am spus eu, şi ştiu că şi tata este. Va găsi el o soluţie ca tu să poţi merge anul viitor la şcoală, chiar dacă asta ar însemna să angajeze muncitori sau să închirieze pământul pentru un an sau doi, până când Kurt se reîntoarce.

— Chiar crezi asta?

— Sunt convinsă. M-am ridicat pe vârfuri pentru a-l săruta pe obraji.

— Are dreptate, Emil, completă Friedrich. Am desluşit în vocea lui un ton forţat de încurajare. Poate poţi să faci mai mulţi ani de colegiu într-unul înainte să îţi vină rândul.

Emil îl privi nedumerit.

— Deci te-ai hotărât să faci armata până la urmă, Friedrich? Credeam că ai spus că...

— Să le luăm pe rând. Eu nu am primit deocamdată acea înştiinţare. El nu ne privi pe niciunul dintre noi în timp ce-şi aranjă cărţile într-o grămadă cu o grijă voită. Cum a primit Kurt vestea? întrebă el.

— A fost supărat la început – mai ales când a văzut ce greu a primit tata vestea. Dar acum e într-o oarecare măsură resemnat în ce priveşte armata – numai să nu îl trimită în vreo colonie.

— Ar fi posibil? am întrebat eu.

— Cred că da, răspunse Emil dând din umeri. Mie unul mi-ar plăcea să călătoresc.

— Şi ce va face Gerda după ce pleacă Kurt? am întrebat din nou.

Emil suspină, ca şi cum ar fi fost deja ostenit de toate întrebările noastre.

— De ce nu vii tu şi cu Friedrich la fermă duminica aceasta, pentru ca să puteţi vorbi cu toată lumea. Să îi spun mamei că veniţi?

— Eşti de acord cu asta, Fritz? L-am privit plină de speranţă, dar el nu răspunse imediat. Mi-am dat seama că era şovăielnic în a merge, deoarece ar fi trebuit să răspundă la toate întrebările familiei mele, iar ei nu înţelegeau cu nimic mai mult decât mine convingerile lui bizare.

— Putem să mergem, dacă tu vrei, spuse el în cele din urmă.

După ce Emil plecă, m-am îndeletnicit cu pregătirea cinei. Friedrich stătea aşezat la masă într-o tăcere apăsătoare, masându-şi fruntea încruntată, frământată de gânduri. Mai mult decât orice altceva, tânjeam să-l întreb ce intenţiona să facă, dar o soţie înţeleaptă nu se bagă în treburile soţului ei. Ştia care era părerea mea cu privire la plecarea din Germania, şi eu nu aveam niciun drept să mai discut această problemă cu el, cu atât mai puţin să îl cicălesc sau să insist pe marginea ei. El îmi va spune atunci când va fi pregătit. În plus, eram înspăimântată să îi aud răspunsul.

Unde este Dumnezeu în toate aceste lucruri?, doream eu să ţip la el în timp ce trânteam cu zgomot oalele şi cratiţele pe sobă. *Credeam că ai spus că ne putem baza pe El. Credeam că putem lăsa totul în mâinile Lui. Acum uită-te ce harababură!* Dar n-am spus niciunul din aceste lucruri. În schimb, în tăcere am bătut împreună făina, laptele şi ouăle ca să gătesc găluşte, apoi le-am pus deasupra tocăniţei.

Când m-am apropiat de masă pentru a o pregăti pentru cină, Friedrich luă mâna mea în a lui.

— Totul se desfăşoară mult prea repede, Louise. Niciodată nu mi-aş fi imaginat că armata va începe să înroleze atât de repede bărbaţi de vârsta mea.

— Aşa va fi de-acum înainte? Aşteptând în fiecare zi să vină poşta? Întrebându-ne dacă tu vei fi următorul chemat?

— Domnul ne-a învăţat să ne rugăm, „Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă *astăzi*". Noi trebuie să ne preocupăm de ziua de azi, şi nu să ne îngrijorăm de cea de mâine.

Mi-am muşcat limba, luptându-mă cu dorinţa de a mă supune soţului meu şi cu îndemnul de a argumenta imposibilitatea realizării unei astfel de cereri stupide. În cele din urmă, datoria ieşi înfrântă din această bătălie, şi cuvintele ţâşniră din gura mea înainte ca eu să le pot opri.

— Este foarte greu să nu mă îngrijorez de viitor când copilaşul nostru trebuie să vină pe lume atât de curând.

El nu a reacţionat la mânia mea ci mă mângâie uşor pe burta mea proeminentă, trasând cu vârfurile degetelor sale cerculeţe mici.

— Ştiu, răspunse el. Dar noi nu putem şti niciodată *cu adevărat* ce ne aşteaptă în viitor, Louise, ci numai care ne sunt speranţele în ceea ce-l priveşte. Tot ceea ce putem face e să ne punem încrederea în Dumnezeu, şi apoi să trăim... să trăim... fiecare zi în parte.

Luna iulie era din ce în ce mai toridă. Eu mă simţeam din ce în ce mai mare şi mai jalnică. Nu eram sigură ce putea fi mai chinuitoare – aşteptarea copilaşului nostru sau aşteptarea acelei înştiinţări privind înrolarea. Eram neliniştită şi iritabilă, în special cu Friedrich, care era acum acasă în vacanţa de vară. El petrecuse toată dimineaţa muncind în grădina noastră de zarzavaturi pe care îl rugasem să o planteze. Ştiam că tata ne va da multe produse de la fermă, dar privelişte propriei mele grădini, cu roade coapte treptat sub soarele acela dogoritor de iulie – fasolea verde şi varza creaţă, castraveţii pentru murături, varza pentru butoi – îmi lăsau impresia că noi o să locuim tot aici la lăsarea iernii.

În luna august, gleznele mele începură să se umfle şi doctorul îmi recomandă să nu mai stau prea mult în picioare.

— Fritz, te rog să mă duci la fermă, l-am implorat eu. E mult mai răcoare acolo decât aici în oraş, iar mama şi Oma vor şti mai bine decât doctorul ce au de făcut.

— Nu ar trebui să călătoreşti atât de departe într-o trăsură pe un drum cu hârtoape. Nu vreau să ţi se întâmple ceva.

— Întotdeauna mi-am dorit ca copiii mei să se nască la fermă, cu mama şi Oma acolo, am spus eu tânguindu-mă.

— Louise, îţi promit că atunci când va sosi momentul, voi merge călare până la fermă şi le voi aduce aici pe amândouă– după ce aduc doctorul, bineînţeles. Zâmbetul lui păru tensionat, şi mi-am dat seama că nu zâmbise prea mult în ultima vreme sau nici nu încercase să mă facă să râd, cum obişnuia să o facă înainte. Dintr-odată toată îngrijorarea mea în ce privea viitorul nostru izbucni afară. Nu mai puteam suporta nesiguranţa nici măcar o clipă. Un noian de lacrimi îmi scăldă faţa, era singura armă pe care o aveam împotriva neputinţei mele.

— Oh, Fritz, te rog spune-mi ce se va întâmpla. Nu suport să nu ştiu ce gândeşti sau ce intenţionezi să faci atunci când înştiinţarea aceea va veni. Chiar plănuieşti să părăseşti Germania, după cum ai spus, şi să ne mutăm în America? *Te rog*, spune-mi.

— Louise, opreşte-te... Îţi faci doar rău... Scoase batista lui din buzunar şi o puse în mâna mea. Nu ţi-am spus nimic tocmai pentru că îmi era frică de modul în care vei reacţiona.

— Dar faptul că nu ştiu mă frământă la fel de mult... poate chiar mai mult!

— Shh... nu plânge. Nu plânge... Mă cuprinse neîndemânatic în braţele lui, dar pielea lui emana căldură şi era transpirată, cămaşa îi era umedă, barba lui îmi irita uşor gâtul. L-am îndepărtat de mine.

— Ce vrei să faci, Fritz?

— Dacă primesc acea înştiinţare... Închise ochii. *Când* o primesc, va trebui să părăsesc Germania. Aş fi plecat în urmă cu luni de zile, dar...

— Dar eu şi copilul ţi-am complicat viaţa.

— Nu asta am vrut să zic. Îmi doresc acest copil mai mult decât îţi vei putea tu imagina vreodată, Louise. Încercă să îşi sprijine mâna pe burta mea, dar când am simţit căldura mâinii lui prin rochie, l-am împins. Păru ofensat. Singurul motiv pentru care nu am plecat încă din Germania este pentru că ştiu că tu nu vrei să merg. M-am gândit

că dacă voi aştepta, se va schimba ceva – împăratul îşi va ridica armata fără mine, sau că vor trece cumva cu vederea numele meu, şi că vom putea să rămânem la urma urmei...

— Chiar crezi că aşa ceva se poate întâmpla?

— Nu. Acum nu. Nu din moment ce Kurt şi-a primit înştiinţarea. Am încercat să găsesc orice portiţă de scăpare, de la scutirea ca profesor până la aceea de a opta pentru statutul de persoană care refuză, din cauza convingerilor sale, să facă armata, dar am epuizat toate aceste opţiuni.

Lacrimile se vărsau din nou pe obrajii mei. Aş fi fost în stare să îl implor în genunchi, să stăruiesc pe lângă el să nu mă despartă de casa şi de familia mea şi să îmi ceară să mă mut în America, dacă aş fi crezut că rezolv ceva cu asta.

— Şi când intenţionezi să pleci? l-am întrebat eu în schimb.

— Cu niciun moment mai repede decât va trebui. Lui Kurt i-au dat trei luni ca să se prezinte la raport. Deci bănuiesc că vor face la fel şi în cazul meu. Sper doar ca până atunci să fi economisit destui bani pentru plecarea mea.

Nu aveam nici cea mai vagă idee cât de mulţi bani avea Friedrich, sau câţi bani câştiga el ca profesor, ca să nu mai vorbesc de costul biletelor pentru vapor pentru toţi. Nu se cuvenea să întreb.

— S-ar putea să trebuiască să merg mai întâi în America şi să mă stabilesc acolo, continuă el, şi apoi să te aduc pe tine şi pe copilaşul nostru... Se opri în momentul în care am început să plâng din nou. Te rog, Louise... vezi, din acest motiv nu am vrut să îţi fac de cunoscut aceste lucruri. Avea întipărită pe faţă o expresie aşa de tristă, încât am regretat că i-am pus aceste întrebări. Friedrich avusese dreptate când se gândise să mă protejeze de aceste lucruri. Ne întristau pe amândoi.

— Ascultă, reluă el, câţiva bărbaţi pe care îi cunosc eu, ar urma să vină aici mâine seară pentru a vorbi despre ceea ce implică trecerea graniţei, dar dacă tu doreşti să ne întâlnim în altă parte...

— Ce vrei să spui? Credeam că ai toate actele pentru a trece graniţa.

— S-ar putea ca ele să nu mai fie valide, acum că legile acestea de recrutare s-au schimbat. Odată ce înştiinţarea mea vine...

— Deci vei părăsi ţara în mod *ilegal*?

Se desfăcu la guler, de parcă acesta era prea strâmt deodată.

— Nu ştiu sigur. Asta trebuie să aflu în cadrul acestei întruniri.

Nu-mi mai înţelegeam soţul defel. Cum putea să pretindă că îl iubeşte pe Dumnezeu, şi în acelaşi timp să fie gata să încalce legile Germaniei pentru a se sustrage recrutării? Şi cum putea el să fie atât de preocupat de bunăstarea mea, apoi să mă anunţe că urma să emigreze în America, în pofida dorinţei mele? Îmi doream să îl cunosc şi să îl înţeleg, dar acum părea că ceea ce era mai important pentru amândoi urma să fie pierdut dacă celălalt obţinea ceea ce îşi dorea.

— Îmi pare rău, Fritz, am spus eu, ştergându-mi lacrimile. Nu trebuia să te constrâng să îmi dezvălui aceste lucruri. Vreau să ai acea întâlnire aici. Să nu-ţi faci griji din partea mea.

I-am dat voie să mă ţină în braţe în pofida căldurii, dar nu am avut parte de nicio mângâiere din îmbrăţişarea lui.

Seara următoare, turnam cidru în pahare pentru amicii lui când aceştia sosiră pentru întâlnirea lor misterioasă. Mi-am dat seama după hainele şi bărbile lor că unii din aceşti bărbaţi era menoniţi, inclusiv unul cu numele de Rolf, care furniza informaţii lui Friedrich şi celorlalţi. M-am retras în dormitorul nostru cu tricotajul meu, după cum promisesem, dar ascultam fiecare cuvânt pe care-l rosteau, în timp ce se strânseră toţi în jurul mesei din bucătărie.

— Autorităţile au început să supravegheze graniţele pentru a-i prinde pe cei care vor să se sustragă recrutării, avertiză Rolf. Dacă nu aţi primit încă înştiinţarea, vă sfătuiesc să plecaţi imediat, înainte ca aceasta să ajungă.

— Ce se întâmplă dacă asta nu e posibil? întrebă Friedrich. Copilul nostru trebuie să se nască la sfârşitul acestei luni. Nu vreau să îmi părăsesc soţia până atunci.

— Dacă aştepţi, va trebui să părăseşti ţara ilegal.

— Chiar dacă am actele de imigrare?

— Ele nu mai sunt valabile dacă tu ai fost recrutat. Armata are prioritate faţă de oficiul de imigrare.

Liniştea cuprinse camera dintr-odată. Singurul sunet era acum cel al acelor mele de tricotat. M-am oprit, nedorind să tulbur acea linişte. Unul dintre bărbaţii aceia menoniţi vorbi în cele din urmă.

— În cazul acesta, ne poți sfătui cum să trecem granița în mod ilegal?

Disciplina și supunerea față de autoritate erau virtuți solemne pentru majoritatea germanilor. Nu puteam să înțeleg de ce soțul meu și ceilalți bărbați erau dornici de a risca să fie închiși în încercarea lor de a ieși de sub jurisdicția legii. Se aplecară spre Rolf, dornici de a-i primi sfatul.

— Trebuie să faceți o copie după această hartă. Am încercuit aici câteva sate de la graniță și am marcat câteva căi mai puțin cunoscute care duc spre Elveția pentru a ocoli drumurile principale. Vă sfătuiesc să treceți după ce s-a lăsat întunericul.

— Dar autoritățile elvețiene? întrebă Friedrich. Ne vor deporta dacă ne prind?

— Odată ajunși acolo, ei vor respecta actele voastre de imigrare spre America. Ești norocos că le ai, Friedrich.

Doream să le înșfac din sertarul biroului nostru și să le arunc în sobă, dar nu-mi puteam mișca trupul din loc.

— Un ultim avertisment, adăugă Rolf. Fiți cu mare băgare de seamă când treceți granița. Autoritățile urmăresc orice bărbat care arată de vârsta recrutării. Dacă găsesc harta aceasta sau hârtiile pentru emigrare, sau dacă văd că purtați la voi multe bunuri personale și sume mari de bani, vă pot aresta pentru sustragere de la înrolarea în serviciul armatei. Vă sfătuiesc să vă transportați bunurile personale după ce ați trecut în siguranță dincolo. Și fiți pregătiți să aveți o acoperire atunci când călătoriți. Veți avea nevoie de o destinație legitimă și de un motiv pentru călătoria voastră.

— Dar eu nu voi minți, replică Friedrich.

— Atunci, Dumnezeu cu mila, dacă ești prins.

CAPITOLUL 5

Zilele călduroase se perindau una după alta. Era o secetă cumplită vara aceea. Când Friedrich încetă să mai irige grădina noastră, de teamă ca nu cumva fântâna să sece, legumele se zbârciră şi se uscară sub căldura dogoritoare a soarelui. Râul Rin era atât de jos în unele locuri, încât se puteau întrezări porţiuni mari din matca râului de-a lungul celor două maluri. Aerul duhnea a peşte mort. Cu cât tot mai mulţi bărbaţi de vârsta lui Friedrich primeau acel aviz pentru înrolare, cu atât speranţa şi bucuria mea se micşorau odată cu râul.

Într-o noapte, un geamăt sfâşietor mă trezi din somnul meu adânc. Îmi luă o clipă să îmi dau seama că acesta venea de la soţul meu.

— Fritz... Fritz, trezeşte-te... visezi. El deschise ochii în momentul în care l-am scuturat, apoi se întinse gâfâind ca şi cum ar fi alergat o distanţă lungă. Transpiraţia udă cearşafurile dedesubtul lui.

— Fritz, ce se-ntâmplă? Ce-ai visat?

— A fost groaznic. Se făcea că sunt inundaţii, iar apa se ridica din ce în ce mai sus, şi nu puteam să te găsesc... erai pierdută... Şiroaie de transpiraţie se prelingeau pe faţa lui. L-am luat în braţele mele şi am simţit cum inima îi bătea foarte repede asemeni cu cea a unui mânz ce galopa.

— Sunt aici, Friedrich. A fost doar un coşmar.

— Era un război cumplit şi tu...

— Am crezut că ai spus inundaţii!?

— Într-un fel, erau amândouă – un potop... şi totuşi eu ştiam că era în timpul unui război. Nu pot să explic. Totul era ruină – satele şi fermele, toate clădirile şi copacii. Te-am strigat de mai multe ori pe nume, dar erai pierdută pentru mine.

I-am îndepărtat părul umed de pe frunte, aducându-mi aminte cât de urât mă comportasem cu el în ultimele săptămâni.

— Nu m-ai pierdut. Sunt chiar aici.

Dar constatarea faptului că acesta fusese doar un vis nu păru să îl liniştească deloc pe Friedrich. Cuvintele mele, mângâierea mea, nu reuşiră să îndepărteze privirea aceea tulburătoare de pe chipul lui.

— Hai să încercăm să adormim din nou, Fritz.

— Nu cred că mai pot. Neliniştea mea n-ar face decât să te deranjeze şi pe tine, iar tu ai nevoie de odihnă.

Coborî din pat şi îşi trase pantalonii pe el, după care dispăru în întuneric. Imediat ce ochii mei se obişnuiră cu întunericul, am întrezărit conturul şters al umerilor lui goi în timp ce se plimba prin casă asemeni unei fantome. L-am aşteptat să se reîntoarcă, dar nu a mai făcut-o. În cele din urmă, am adormit.

Când lumina răsăritului inundă camera, m-am trezit din nou şi mi-am luat capotul pentru a merge şi a-l căuta. L-am găsit prăbuşit pe genunchi, cu fruntea pe podea. La început, am crezut că e bolnav, după aceea însă am văzut Biblia stând deschisă, înaintea lui. M-am întors tiptil înapoi. Când podeaua scârţâi, îşi ridică privirea.

— Îmi pare rău, am spus eu. Nu am vrut să te deranjez.

— E în regulă.

Se ridică încet în picioare, amorţit fiind datorită acelei poziţii incomode.

— Vino aici, şopti el.

Mă trase în braţele lui, ţinându-mă atât de tandru de parcă aş fi fost făcută din sticlă şi aceasta s-ar fi spart dacă m-ar fi strâns prea tare. Mâinile lui îmi mângâiau uşor umerii, părul, faţa, ca şi cum ar încerca să îmi memoreze forma. L-am simţit cum tremura, dar când mă sărută, mi-am dat seama după atingerea delicată a buzelor lui că se datora tristeţii sale, şi nu dorinţei.

— Friedrich, ce se întâmplă?

— Nu doresc să te pierd.

— Dar nu mă vei pierde. Sunt chiar aici.

Îşi lipi obrazul de părul meu.

— Louise, cred că visul meu a fost trimis de Dumnezeu.

— Te referi ca visele acelea din Biblie?

Când încuviinţă, mai că nu am izbucnit în râs.

— Doar nu crezi că Dumnezeu mai vorbeşte încă oamenilor prin vise, nu? Şi chiar dacă ar face-o, de ce te-ar fi ales pe tine? Poate ar trebui să vorbeşti cu preotul Lahr...

— Nu, trebuie să îți vorbesc ție.

— Dar eu nu pricep nimic din...

— Atunci trebuie să te ajut să înțelegi. Altfel, aș putea să te pierd, exact ca în vis.

— Parcă îmi vorbești în pilde. Nu te-ai odihnit cât trebuia azi-noapte.

— Nu, ascultă-mă.

Mă apucă mai strâns de brațe.

— Știu că tu nu dorești să pleci din Germania, și m-am străduit din răsputeri să găsesc o cale de a-L asculta pe Dumnezeu fără să mă mut, dar pur și simplu nu există niciuna. Se va declanșa un război în Europa, poate anul viitor, poate în zece ani, nu știu sigur când, dar fitilul a fost aprins și, mai devreme sau mai târziu, va exploda. Eu nu pot să iau parte la așa ceva. Eu nu pot să ucid, să distrug și să cuceresc de dragul mândriei și a lăcomiei naționale. În plus, îmi doresc ca tu și copilul nostru să fiți protejați de toate acestea. Suntem înconjurați de inamici, Louise... Rusia la est, Franța în vest, Marea Britanie...

— A fost doar un vis, Fritz.

— Nu, a fost mai mult de-atât. M-am rugat în sensul acesta încă de când Kurt a fost chemat în armată, și cred că visul meu a fost o avertizare... Nu mă crezi, nu-i așa? Pot să îmi dau seama după expresia feței tale că mă consideri un nebun.

— Cred doar că ești îngrijorat, atâta tot. Un coșmar poate să pară foarte real, dar nu poți să iei decizii atât de importante bazate pe un vis.

— Nu sunt. Deja știam în adâncul inimii mele ce am de făcut. Visul mi-a arătat clar că trebuie să te fac pe *tine* să înțelegi de ce nu putem să mai rămânem în Europa.

— Pentru că tu crezi că va fi un război.

— *Știu* că va fi un război. Conducătorii noștri, o știu și ei. De ce crezi că înrolează tot mai mulți bărbați?

— Atunci nu ar trebui ca și familiile noastre să plece de-aici?

— Ba da, bineînțeles, dar și ei mă iau în serios în această privință pe cât mă iei și tu. Mă rog și sper doar că dacă noi mergem în America și reușim să ne stabilim acolo, voi putea să îi conving și pe ei să ni se alăture mai târziu.

— Ştii prea bine că ei nu vor părăsi Germania niciodată. Dacă noi ne mutăm în America, nu îi vom mai vedea niciodată.

Îmi simţeam genunchii prea nesiguri pentru a mă mai ţine. Fusesem nevoită să stau în pat de mai bine de o săptămână. M-am îndepărtat de Friedrich şi m-am aşezat la masa din bucătărie. Abia atunci mi-am dat seama, pentru întâia oară, că raftul de cărţi al lui Friedrich era gol. Mi-am rotit privirea prin cameră, dar nu am văzut niciuna din cărţile lui.

— Fritz, unde au dispărut cărţile tale?

— Le-am vândut.

— *Le-ai vândut*? Dar ele erau bunurile tale cele mai de preţ!

Am tăcut, sperând să îmi dezvăluie şi motivul.

— Aveam nevoie de bani pentru plecarea mea în America, spuse el, în cele din urmă. În plus, m-ar fi costat prea mult să le mai transport şi pe ele.

Mi-am întors capul ca să nu trebuiască să văd raftul acela gol. Aceasta era oare doar prima dintre multele pierderi la care trebuia să le facem faţă până când urma să fim lipsiţi de tot ceea ce iubeam? Un moment mai târziu veni în spatele meu, aşezându-şi mâinile pe umerii mei. Următoarele cuvinte pe care le rosti, ieşiră în grabă, de parcă ar fi căutat să se elibereze de povara lor teribilă.

— M-am hotărât să merg singur în America, să mă stabilesc acolo, şi odată ce am reuşit să economisesc destui bani să trimit după tine şi după copilul nostru. În acest timp, m-am gândit că ai fi mai bucuroasă dacă te-ai muta la părinţii tăi decât să stai aici singură, în oraş, aşa că am făcut toate demersurile împreună cu tatăl tău. A fost de acord ca după ce eu voi fi plecat să te muţi împreună cu copilaşul la fermă.

Cuvintele lui păreau ireale, asemeni coşmarului pe care l-a avut. Locuiam în Germania, dar urma să ne mutăm în America. Nu mai puteam nega acum adevărul sau pretinde că nu se va întâmpla niciodată. De câte ori vedeam acel raft gol, îmi aduceam aminte. Procesul plecării noastre începuse.

— Am să îţi pregătesc micul dejun, am spus eu.

— Nu, dă-mi voie. Tu nu ai voie să stai în picioare.

— Te rog, Fritz. M-am săturat să stau în pat.

Am început să cotrobăiesc în cămară după cartofi şi ouă. Suferinţa mea fu însă accentuată şi de o durere sâcâitoare în spate, iar durerea

şi crampele se manifestau ca de obicei odată cu menstruaţia mea lunară.

Tocmai terminarăm de mâncat, când am auzit poştaşul afară, împingând mai multe scrisori prin deschizătura noastră. Friedrich se ridică pentru a le lua. I-am privit faţa în timp ce se uita printre ele, după care am văzut cum expresia lui se schimbă în momentul în care ajunse la ultimul plic. Fără să zică nimic mi-am dat seama că sosise acel aviz de recrutare. Îl privi îndelung, după care îl aşeză pe masă.

— Nu-l deschide, Louise. Vocea lui sună aspru.

— Chiar merită să rişti închisoarea, Fritz? Ce se va alege de copil şi de mine dacă tu eşti prins? De ce vrei să rişti în felul acesta? Chiar nu pot să înţeleg!

Îşi deschise gura de parcă ar fi vrut să dea o formă răspunsului său, după care îşi încleştă maxilarul şi închise ochii de disperare. Când îi deschise din nou nu mă privi, ci îşi apucă pălăria şi părăsi casa fără să mai rostească un cuvânt, închizând uşa cu grijă, în spatele lui.

Am privit urât plicul acela pentru multă vreme, de parcă ar fi fost cutia Pandorei şi ar fi putut dezlănţui prăpădul asupra noastră. Dar oare nu fusese această nenorocire dezlănţuită odată cu schimbarea acestei legi privind înrolarea? Cărţile lui Friedrich dispăruseră. Urma să plece spre America. Eu nu aveam cum să împachetez totul într-o cutie.

Am lăsat vasele de la micul dejun exact aşa cum erau şi m-am tupilat înapoi în pat, prea indiferentă pentru a plânge. Dar dacă aş putea da timpul înapoi şi să schimb totul? Aş fi fost de acord oare să mă căsătoresc cu Friedrich dacă aş fi ştiut că îmi va cere să merg în America? L-aş pune eu pe el mai presus de familia mea, de patria mea? Nu, mi-am răspuns eu în timp ce crampele se înteţiră. Nu. Mai degrabă m-aş fi măritat cu Klaus Gerber, beţivanul oraşului, decât să mă mut departe de toţi cei pe care îi iubeam.

În timp ce mă zvârcoleam în pat de durere, mi-am dat seama deodată de ce mă simţeam atât de rău: trebuia să nasc. Şi nu aveam nici cea mai mică idee unde plecase Fritz sau când urma să se întoarcă. Nu puteam să îmi imaginez că voi naşte singură, aşa că m-am hotărât să merg la vecina mea, doamna Schmidt. Ea născuse cinci copii şi se oferise să mă ajute atunci când îmi venea sorocul. Dar

mai întâi trebuia să mă ridic şi să mă îmbrac. Însă acestea păreau imposibile cu gleznele mele umflate şi cu durerea din spate.

Am reuşit să mă schimb într-o rochie ce o purtam acasă, dar abia atunci mi-am dat seama ce dezordine era în bucătărie, cu tigăile nespălate pe sobă şi cu vasele murdare de la micul dejun, care încă erau pe masă. Nu puteam să las pe cineva să vadă casa noastră într-o asemenea stare. M-am târât spre chiuvetă şi am încercat pompa manuală dar nu curse nimic. Apoi, dintr-odată, fu apă peste tot, curgându-mi în jos pe picioare, udându-mi hainele, făcând o baltă în jurul gleznelor mele. Copilaşul meu urma să se nască azi. Copilul lui Friedrich. Ea urma să crească în America, fără să-şi cunoască bunicii, mătuşile, verişorii. M-am prăbuşit pe un scaun din bucătărie şi am început să plâng.

Îmi luă ceva vreme până am reuşit să spăl vasele. Când Friedrich se reîntoarse mă găsi în genunchi, cu o găleată şi cârpe în jurul meu, ştergând podeaua.

— Louise! Ce faci?

Mă ridică în picioare şi mă puse pe cel mai apropiat scaun.

— Nici măcar nu ar trebui să stai în picioare, darămite să mai şi lucrezi... şi rochia ta este udă! Ce...?

— Te rog să mergi să o aduci pe mama şi pe Oma. Nu mă puteam opri din plâns.

— A sosit timpul? Să merg după doctor?

— Vreau să vină mama. Ea va şti când să trimită după doctor.

Doamna Schmidt stătu cu mine cât timp Friedrich călări spre fermă. Nu-mi aduc aminte să îl fi văzut mult timp după aceea. Probabil că Oma îl trimise din calea ei. Aducerea copiilor pe lume ţinea de competenţa femeilor. Mai târziu am aflat că Friedrich petrecuse toată ziua în rugăciune. Rugăciunile lui nu mă ajutară.

Travaliul meu era foarte lung şi greu – ore în şir de chin fără să se întrezărească nici cea mai mică urmă de alinare. Nimic din ceea ce mi se întâmpla, nu puteam controla, şi acum până şi corpul meu mă trăda. Părea să funcţioneze fără ajutorul meu, posedând o cunoaştere instinctuală a ce trebuia să facă, smulgând copilul din mine – eu doar asistam neputincioasă. Însă ce proces teribil mai era! Am jurat că nu voi avea alt copil dacă va trebui să trec din nou prin aceeaşi agonie, însă mama zâmbi şi mă asigură că după fiecare copil, naşterea

devenea tot mai uşoară. Când le-am spus ţipând că m-am rupt în două, Oma îmi spuse că totul se va termina în curând.

După aceea o aşezară pe fiica mea în braţele mele şi bucuria mă inundă. Faţa ei micuţă, cutată, semăna atât de mult cu cea a Omei, încât am hotărât pe moment să îi pun numele iubitei mele bunicuţe. Amărăciunea pe care o simţeam faţă de Friedrich era atât de puternică, încât nici nu mi-a trecut prin minte să îl întreb şi pe el.

— Numele tău va fi Sophie, am şoptit eu. Micuţa mea Sophie.

CAPITOLUL 6

Înştiinţarea de recrutare a lui Friedrich rămase pe dulap, nedeschisă, pentru mai bine de o lună. Nu avea nevoie să o citească pentru a-şi da seama că va trebui să ne părăsească curând. Şcoala reîncepu în luna septembrie fără el. Îl înştiinţase pe director că fusese convocat pentru serviciul militar, şi nu că urma să fugă în America. Autorităţile de la şcoală au fost destul de amabile încât să ne permită să rămânem în casa aceea până când Friedrich urma să plece, şi chiar i-au promis o slujbă pe când avea să se întoarcă din armată, peste doi ani. Tot nu înţelegeam de ce Friedrich nu putea să se sacrifice şi să facă doi ani de armată de dragul meu, în loc să mă facă să sacrific restul vieţii mele pentru a o scăpa pe a lui.

Şi cum indignarea mea creştea, am început să mă îndepărtez de Friedrich la fel cum oamenii se îndepărtează de cel iubit atunci când e pe moarte, nedorind să-i vadă suferinţa. Îmi revărsam toată dragostea asupra Sophiei, care creştea şi se înfrumuseţa cu fiecare zi ce trecea. Dar cu cât mă distanţam mai mult, cu atât se părea că Friedrich se agăţa de mine, dorind cu disperare să păstreze legăturile fragile ce se stabiliseră între noi în timpul acela scurt de un an de căsnicie. În ceea ce mă privea, decizia lui le rupse deja.

Într-o seară, stătea aşezat la masa de sub raftul gol pentru cărţi, scriind din nou o scrisoare vărului său din America, când îmi veni ideea:

— Fritz, de ce nu pleci chiar acum, am spus eu, în loc să tărăgănezi chestia asta pentru încă două luni? Vei înnebuni doar stând aici pe-acasă pentru atâta timp, nefăcând nimic, iar eu voi înnebuni văzându-te aşa.

Îşi aşeză cu grijă stiloul şi acoperi pagina, înainte de a-mi răspunde.

— Pentru că ţi-am promis că voi sta atâta timp cât va fi posibil.

— Nu ţi-am cerut niciodată să-mi promiţi asta.

— Ştiu... dar am crezut că tu vrei să fiu aici, cu tine.

Lacrimile îmi împânzirã ochii. O legãnam pe Sophie în braţele mele, deşi ea dormea adânc.

— Ce doresc eu nu contează prea mult, nu-i aşa?

— Ba contează enorm.

Am aşteptat până în momentul în care am putut să-l privesc, cu ochii şterşi de lacrimi.

— Atunci vreau să pleci. Eşti pregătit să pleci, ştiu că eşti. De ce să mai amâni?

Nu-mi dădu niciun răspuns. Trăsesem speranţa că atunci când venea timpul să plece, Friedrich nu ar fi în stare să ne părăsească, şi că motivul pentru care nu plecase încă era acela că se răzgândise. Dar când se întoarse după ce expediase scrisoarea lui spre America, întinse pe masă harta aceea, unde avea trasat drumul spre Elveţia. Am aşezat-o pe Sophie în leagănul ei şi am cercetat cu atenţie harta peste umărul lui, întrebându-mă care îi era planul. *„Fii pregătit să ai o poveste de acoperire atunci când călătoreşti"*, îl avertizase Rolf. I-am indicat pe hartă unul din oraşele încercuite cu roşu.

— Mătuşa mea Marta locuieşte în acest sat. Ai putea spune autorităţilor că mergi să o vizitezi.

Friedrich replică prompt.

— Ţi-am spus deja că nu am de gând să mint.

— Atunci de ce n-am merge cu adevărat în vizită? Ne-ar lua doar o zi ca să ajungem acolo cu vaporul. Aş putea veni şi eu cu Sophie.

— Nu vreau să te implic pe tine şi pe copil.

— Cred că e puţin prea târziu ca să te mai îngrijorezi pentru asta, am replicat eu scurt. Suntem deja implicate. Nu crezi că autorităţile ar fi mai puţin suspicioase dacă tu ai fi însoţit de soţia şi copilul tău?

— Louise...

— Îi voi scrie mătuşii Marta. Sunt sigură că va fi încântată să îşi cunoască nepoţica.

Am luat cutia cu hârtii şi plicuri pe care o folosise Friedrich şi m-am aşezat la masă pentru a scrie scrisoarea. Ştiam că sunt încăpăţânată, dar de ce să îl las să ne părăsească cu atâta uşurinţă? Eram sigură că Friedrich nu ar fi în stare să ne părăsească dacă eram în alt sat, atât de departe de casă.

Vorbi din nou, ştergându-se la ochi.

— Lasă-mă să analizez posibilitatea asta.

În cele din urmă, şovăielnic, Friedrich căzu de acord cu planul meu şi ne dădu voie să îl însoţim până la graniţa cu Elveţia. Un suflu îngheţat răcori aerul acelei dimineţi în care ne îmbarcarăm pe vaporul cu aburi ce urma să ne ducă de-a lungul Rinului, şi de îndată ce ne îndepărtarăm de debarcader, eu cu Sophie ne adăpostirăm înăuntru, alăturându-ne celorlalţi pasageri. Fritz stătea la pupă, urmărind cum satul nostru se pierdea încet în zare până când se făcu nevăzut de tot. Ştiam că îşi ia rămas-bun. Îşi luase adio de la familia lui cu o seară înainte, rugându-se de ei până târziu, în noapte, să i se alăture în America.

— Vinde-ţi magazinul şi deschide-ţi altul acolo, îl implorase el pe tatăl său. Este nevoie de măcelari buni şi în America. Niciunul din membrii familiilor noastre nu promiseseră în schimb nimic.

Spre amiază, eram deja la jumătatea drumului spre satul mătuşii mele. Ziua deveni neobişnuit de caldă pentru sezonul acela, aşa că ne-am aşezat pe scaune pe puntea vasului, privind fermele, viile şi turlele bisericilor ce se aflau pe ţărm. Mi-am dat jos pălăria pentru a lăsa soarele să-mi scalde faţa. Sophie dormea pe umărul meu. După amiaza aceea era într-adevăr atât de plăcută, încât chiar mi-aş fi dorit să fie o simplă plimbare. Numai dacă cursul acesta neîntrerupt contra curentului nu l-ar duce de aici pe Friedrich pentru totdeauna! Faptul că această călătorie era făcută în amonte era o lecţie în ea însăşi – el lupta cu acel curent, luându-ne şi pe noi împotriva cursului.

Mi-am închis ochii, simţindu-mă somnoroasă în căldura soarelui. Aţipisem numai pentru o clipă când Friedrich mă apucă de braţ.

— Louise...

— Hmm...? Mi-am deschis ochii şi am văzut doi bărbaţi în uniformă – un ofiţer şi un soldat tânăr – ce înaintau încet pe punte. Verificau pasagerii ca şi cum ar fi căutat pe cineva, cu feţele lor reci, severe.

— Nu erau pe vas mai devreme, şopti Friedrich. Probabil că s-au îmbarcat la ultima oprire. I-am urmărit cum se opriră lângă tânărul funcţionar de la banca din Cologne cu care ne întâlniserăm mai devreme. Ofiţerul îşi întinse mâna, probabil pentru a-i cere să vadă actele de identificare, care trebuiau purtate de toţi bărbaţii ce aveau vârsta de a fi înrolaţi în armată. Apoi îi cerură să stea alături, până îi

verificară buzunarele şi bagajele. Toată culoarea, adusă de vânt şi de soare, dispăru de pe faţa lui Friedrich.

— Nu..., şopti el.

Fără doar şi poate, mi-am dat seama că puteam să-mi schimb viitorul. Puteam să-l fac pe Friedrich să rămână în Germania, puteam să mă agăţ de viaţa celui iubit. Nu trebuia să mă las purtată spre America împotriva voinţei mele. Decizia îmi aparţinea acum, şi nici măcar nu ar trebui să zic un cuvânt pentru că Friedrich nu ar minţi niciodată. Soldaţii i-ar fi găsit pachetul ce conţinea banii, hârtiile de emigrare, harta cu drumul trasat de a trece graniţa, adresa vărului său din America. Am simţit această putere de a controla la fel cum simţisem puterea vasului când se urnise din port, croindu-şi drum în amonte, împotriva curentului. Şi eu mă puteam împotrivi curentului.

Acum soldaţii îl chestionau pe tânărul student de la medicină cu care vorbise Friedrich înainte. Studentul părea să dea explicaţii clare, zâmbind în timp ce îşi prezentă actele de identificare şi îşi deschise haina pentru a fi percheziţionat. Însă soldaţii replicară cu o operativitate arogantă. Aveau arme, putere, autoritate. Am încercat să mi-l imaginez pe Friedrich îmbrăcat în uniformă, nevoit să se comporte ca aceşti bărbaţi, forţat să ţintească cu o armă şi să ucidă. Apoi mi l-am imaginat în închisoare, cu adevăraţii criminali.

Sentimentele mele faţă de Friedrich se asemănau cu un ghem de aţă încâlcită pe care nu îl puteam desface. Uram alegerea pe care o făcuse, detestam autoritatea pe care o avea asupra mea ca soţ. Şi totuşi, era un om bun, muncitor, tandru şi iubitor. O parte din mine dorea să îl protejeze, iar alta să îl pedepsească.

Mi-am strâns în braţe fiica adormită pe umărul meu, lipindu-mi buzele de pielea ei moale, catifelată. Friedrich era tatăl ei. Ea avea nevoie de el ca să îi poarte de grijă, să o protejeze. Nu aş fi avut cum să o întreţin pe Sophie fără ajutorul lui.

Ceea ce nu puteam să decid de dragul lui Friedrich deveni o hotărâre uşor de luat pentru fiica mea. Mi-am aplecat capul spre Friedrich ca şi cum mi-aş fi frecat nasul de al lui, după cum îi văzusem pe îndrăgostiţi făcând.

— Fritz, i-am şoptit eu, dă-mi hârtiile şi harta.

Nu se clinti. Unul dintre soldaţi privi spre noi de parcă şi-ar fi ales următoarea victimă de pe punte, în timp ce celălalt continuă să

îl interogheze pe tânărul student. Am mângâiat mâna lui Friedrich, ce stătea încordată pe coapsa lui.

— Grăbeşte-te, Fritz.

Mi-am coborât copilul adormit de pe umăr pe genunchi. Sophie se trezi şi începu să se agite, dar nu m-am grăbit să o liniştesc să adoarmă din nou. Poate scâncetele ei vor distrage atenţia soldaţilor. Bărbaţii păreau a fi întotdeauna iritaţi de copiii ce plâng.

— Şi banii. Repede.

Friedrich îşi adună în cele din urmă puterea de a se mişca. Se aplecă peste Sophie, vorbindu-i duios în timp ce îşi băgă mâna în buzunarul de la piept după pachetul ce conţinea toate hârtiile şi banii pe care îi economisise pentru America. Învelise totul în hârtie de măcelar şi îl legase asemeni unui pachet cu cotlete de porc. Aplecându-se peste copilaş pentru a-l ascunde vederii, Friedrich mi-l dădu mie.

M-am făcut că vreau să verific scutecul lui Sophie şi l-am ascuns în pantalonaşii ei tricotaţi şi murdari. Ea urlă opunându-se. Nu-i plăcea să stea aşezată pe spate, şi ştiam că dacă aş ridica-o înapoi pe umărul meu, s-ar opri. Dar cum soldaţii se apropiau de noi, am înfăşurat din nou şalul în jurul picioruşelor ei şi am lăsat-o să plângă.

— Actele de identificare, vă rog.

Mă întrebam dacă ei văzură tremurul din mâna lui Friedrich în timp ce le întinse actele, sau dacă observară muşchiul acela adunat din maxilarul lui încleştat. Am studiat faţa ofiţerului în timp ce el citea actele. Era un om uscăţiv, fără trăsături deosebite, cu păr, piele şi ochi şterşi. Îmi aduse aminte de un peşte care trăieşte în adâncul unei peşteri, departe de lumina soarelui. Atingerea mâinii lui slabe ar fi atât de rece ca a unui izvor subteran.

— Văd că eşti eligibil pentru serviciul militar, domnule Schroder, spuse el în cele din urmă. Ai primit înştiinţarea pentru înrolare?

— Da, am primit-o.

— De cât timp?

— A sosit exact în ziua în care s-a născut fiica mea. În urmă cu o lună.

— Şi de ce nu te-ai prezentat la datorie?

Friedrich ezită. Aproape că am vrut să vorbesc eu pentru el, când, în cele din urmă, răspunse:

— După cum sunt sigur că ştiţi, conducerea îmi îngăduie trei luni să-mi pun treburile în rânduială înainte de a mi se cere să mă prezint la datorie.

Ofiţerul îl privi pe Friedrich lung şi iscoditor, dar privirea soţului meu rămase neclintită. M-am rugat ca oficialul acela să nu îi pună întrebări mai directe.

— Biletul dumitale, te rog.

Friedrich cotrobăi în buzunarul hainei sale şi scoase la iveală biletele noastre, dus-întors. Sophie striga acum în gura mare, plânsetul acela călcându-mă pe nervi. Soldaţii păreau însă imuni la acesta.

— Şi cu ce treabă mergi în satul acesta?

— Mătuşa soţiei mele locuieşte acolo. O vizităm împreună cu copilul nostru nou-născut.

Friedrich grăia doar adevărul, însă acesta suna convenţional. Soldatul cel tânăr scoase un carneţel şi un creion.

— Numele şi adresa mătuşii?

În timp ce soldatul scrise la repezeală informaţia, ofiţerul îl ochi pe Friedrich de parcă ar fi fost un animal de la fermă pe care se gândea să-l achiziţioneze.

— Ridică-te, spuse el brusc.

Îl percheziţionară pe Friedrich în faţa celorlalţi pasageri, forţându-l să îşi ridice braţele şi să depărteze picioarele în timp ce îl cercetau de parcă ar fi un criminal. Aroganţa lor mă scoase din sărite. Unul dintre ei îi luă portofelul lui Friedrich şi începu să numere câţi bani avea, în timp ce celălalt răsfoi cartea pe care acesta o citise. Semnul lui de carte fu luat de vânt.

— Şi, mă rog, ce anume căutaţi? am întrebat eu mânioasă.

— Shhh... e în regulă, Louise, murmură Friedrich.

— Unde vă sunt bagajele? Întrebară ei după ce terminară cu el. Friedrich se aplecă sub scaunul lui de pe punte şi scoase sacoşa noastră. Soldatul o întoarse pe toate părţile, aruncându-ne toate obiectele pe punte. M-am luptat cu lacrimile în momentul în care el aruncă cămaşa mea de noapte deoparte, în văzul tuturor.

— Acesta vă este tot bagajul? întrebă ofiţerul.

— Vom sta acolo numai pentru un weekend, am răspuns eu, controlându-mi mânia. Aici e sacoşa copilului, dacă doriţi să vedeţi scutecele ei ude.

Am împins-o către ei cu piciorul. Ei o verificară cu atenție, în ciuda scutecelor umede și a pantalonașilor ei murdari.

Când terminară, am ridicat-o pe Sophie pe umărul meu.

— Doriți să mă percheziționați și pe mine?

Ochii aceia șterși ai ofițerului îi pătrunse pentru o clipă pe ai mei. Inima bătea mânioasă dar și înspăimântată. Mă întrebam dacă voi merge la închisoare împreună cu Friedrich în cazul în care ei ar găsi pachetul.

— Nu e necesar, replică el, în cele din urmă. Cei doi bărbați se întoarseră deodată și continuară să meargă pe punte de parcă ne-ar fi întrebat despre starea vremii, și nu că ne-ar fi percheziționat ca pe niște hoți.

Când dispărură în mulțime, m-am așezat din nou. Nu am îndrăznit să îl privesc pe Friedrich de teama ca nu cumva lacrimile mele să dea năvală. Se aplecă să strângă obiectele noastre în sacoșă, și apoi se așeză și își deschise cartea. Aceasta tremura în mâna lui.

Am privit lung la dealurile liniștite pe lângă care pluteam, la frunzele atinse de toamna care făcea loc iernii ce se apropia, și am legănat copilul plângând în hohote în brațele mele. Pentru prima dată am înțeles că puterea lui Friedrich de a-mi ghida destinul nu era ceva de invidiat. Luarea unei decizii era un lucru oscilant, asemeni unui acrobat pe care îl văzusem la circ, suspendat pe o sârmă între două platforme. Odată ce ai ales, odată ce ai făcut primul pas, trebuie să continui indiferent de cât de înspăimântătoare e călătoria, până când fie cazi și pieri fie ajungi pe cealaltă parte. Poți doar să speri că ai luat hotărârea corectă și să te rogi pentru tăria de a merge mai departe.

Copilașul își găsi degetul mare de la mână și se opri, în sfârșit, din plâns. După-amiaza se răci pe măsură ce vaporul se adâncea în umbrele acelea prelungi aruncate de dealuri. Friedrich își închise cartea încet și își uni mâinile deasupra ei.

— Louise... M-am întors și am văzut o lacrimă sclipind pe genele lui. Mulțumesc!

Am acostat în satul mătușii mele, târziu, în după-amiaza acelei zile. În timpul lunilor călduroase, aceasta era destinația favorită a turiștilor, având multe bărci de agrement ancorate pe malul Rinului și cu cafenele împrăștiate pe trotuarul de pe țărm. Chiar și toamna satul era pitoresc

cu clădirile sale în stil elveţian, cu cutiile poştale sub forma unor flori pictate, şi cu un ceas turn în piaţa satului care bătea la fiecare oră. Însă aici era şi mai rece aşa că eram bucuroasă că îmi adusesem şalul.

Aerul rece şi călătoria cea lungă îmi creaseră o stare de somnolenţă, iar picioarele mele făceau paşi nesiguri pe uscat. Pielea îmi era aspră şi bătută de vânt, părul, încâlcit de la briză. Tânjeam după o baie caldă şi după un pat cu o plapumă groasă. Un şir de trăsuri de închiriat stăteau de-a lungul străzii.

— Fritz, ne putem permite o trăsură până la casa mătuşii Marta? Sunt prea obosită ca să mai merg pe jos.

— Da, dar... m-am gândit. Mă privi, străduindu-se să găsească cuvintele. Oare se răzgândise şi nu ne mai părăsea? Mi-am ţinut respiraţia, aşteptând.

— Louise, nu vreau să o mai implic şi pe mătuşa ta în asta.

— Ce vrei să spui? Ne aşteaptă... şi noi am dat adresa ei soldaţilor.

— Ştiu. Asta e problema. Va trebui să îi explic că încalc legea atunci când o să fug la noapte, şi apoi ea ar trebui să mintă autorităţile. Nu vreau să o pun pe ea sau pe tine în pericol, dacă pot foarte bine să evit lucrul acesta. Voi închiria o trăsură care să te ducă pe tine şi pe Sophie acolo... dar cred că e mai bine să plec acum.

— Fritz, nu!

Dezamăgirea mea fu îndată distrusă datorită temerii mele ce crescu. Până în acest moment nu pricepusem cu adevărat ce însemna plecarea lui. Acum un gol teribil suna în mine – mă simţeam atât de uşoară, încât puteam să fiu dusă de vânt dacă Friedrich nu şi-ar fi ţinut mâna pe umărul meu. Mi-am amintit de descrierea lui Oma de a se simţi incompletă după ce bunicul a murit. Cum puteam oare să fiu atât de mânioasă pe Fritz pentru că mă părăsea, şi totuşi să simt un asemenea gol în momentul acela?

— Louise, fac lucrul acesta ca să o protejez pe mătuşa ta. Şi aşa e destul de rău că te-am implicat pe tine.

— Dar nu ne putem lua rămas-bun aşa... stând aici!

Un lanţ de magazine şi restaurante dădeau spre port. Friedrich mă conduse de-a lungul străzii aglomerate spre o cafenea. Ne-am aşezat la masă într-un colţ şi am comandat ciocolată caldă, însă ceştile rămaseră neatinse. Friedrich începu de două ori să vorbească, apoi se opri, până ce în cele din urmă găsi cuvintele pe care le căuta.

— Dacă ar fi o altă cale decât asta... dacă aş putea să iau altă hotărâre... jur că nu te-aş părăsi aşa, Louise.

Am dat din cap, prea împovărată pentru a putea răspunde.

— Vă veţi descurca, tu şi Sophie? întrebă el nesigur. Mă refer, călătoria spre casă?

Am dat din nou din cap, muşcându-mi buza.

Se întinse peste masă pentru a-mi lua mâna.

— Louise... de ce m-ai ajutat azi pe vas? Ştiu că tu nu vrei ca eu să merg... şi totuşi ai făcut plecarea mea posibilă.

Mi-am ridicat bărbia, dorindu-mi să-l pot răni într-un fel.

— Am făcut-o numai de dragul lui Sophie. Cum ar putea ea supravieţui dacă tatăl ei ajunge la închisoare?

Când am văzut cât de mult l-au rănit cuvintele mele, m-am înmuiat îndată.

— În plus, soldaţii aceia m-au înfuriat. Erau atât de trufaşi. Îmi era teamă de ce ţi-ar putea face... şi mi-am dat seama că tu n-ai putea fi niciodată ca unul dintre ei. Şi că asta ar trebui să fii de fapt, nu-i aşa... dacă ai intra în serviciul armatei?

— E parte a codului lor... ordine şi disciplină şi o supunere indiscutabilă faţă de autoritate. Regreţi decizia ta acum că soldaţii au plecat?

Simţeam lacrimi arzătoare în ochi.

— Ce mai contează acum? S-a terminat.

— Scriptura spune că soţul şi soţia vor fi un singur trup. Ceea ce ai făcut tu... m-a mişcat... pentru că a fost un act de iubire. Ai pus dorinţa mea mai presus de dorinţa ta.

Vorbea greu, în timp ce se lupta cu emoţiile. Simţeam un nod crescând în gâtul meu.

— Cândva, la început, ştiu că ai simţit ceva pentru mine, continuă el. Preţuiesc zilele acelea minunate petrecute împreună înainte... de toate acestea. Şi mă rog ca într-o zi să simţi din nou aceeaşi afecţiune pentru mine.

Îşi sprijini un cot de masă şi îşi lăsă fruntea în mână, ascunzându-şi ochii.

— Ştiu că tu nu înţelegi nici acum de ce fac asta... de ce te părăsesc... de ce îţi cer să te muţi departe de toţi cei pe care îi iubeşti.

Se opri, după care mă privi.

— Dar crezi că vei putea să mă ierţi vreodată?

Lacrimile pe care le ţinusem până atunci, se rostogoliră pe obrajii mei, unele după altele. Nu puteam răspunde. Nu ştiam ce să îi răspund.

— Louise, te rog... spune ceva.

Am coborât-o încet pe Sophie de pe umărul meu şi am îndreptat pachetelul acela înfăşurat spre Friedrich, peste masă.

— Vrei să o mai ţii în braţe, pentru ultima oară?

O luă neîndemânatic, tandru, cuibărind-o pe Sophie în curbura braţelor lui. Pentru un moment, îi privi cu atenţie faţa delicată, trasându-i obrazul cu degetul său. Ea îl răsplăti cu un zâmbet. Când îşi închise ochii şi îşi coborî capul, am crezut că plânge; apoi mi-am dat însă seama că el se ruga pentru fiica noastră. Când termină, îi sărută fruntea. Amândoi ne-am ridicat în acelaşi timp şi Friedrich o puse pe Sophie în braţele mele, din nou. El ne adună lucrurile.

Uşa de la cafenea se închise în urma noastră, luând cu ea şi căldura. Amurgul se lăsa încet şi aerul din apropierea râului aducea un suflu îngheţat cu el. O trăsură şi un vizitiu stăteau la curbă, de parcă ne-ar fi aşteptat. Am văzut ca într-un vis cum Friedrich îi dădu vizitiului adresa şi îl plăti dinainte. El ne ridică bagajele.

Plecarea lui Friedrich trebuia să fie o ocazie memorabilă, marcând un capitol nou în viaţile noastre. În schimb, aceasta urma să fie o plecare obişnuită, cu câteva cuvinte spuse la repezeală, o îmbrăţişare scurtă, cu tropăitul nerăbdător al cailor.

— Va fi bine, Louise, îţi promit.

Mă cuprinse şi pe mine şi pe Sophie cu braţele lui.

— Totul va fi bine pentru noi în America.

O altă lacrimă se prelinse pe obraz în clipa în care am auzit cuvântul acela groaznic. Ţinând-o în braţe pe Sophie, nu i-am putut întoarce îmbrăţişarea. Se aplecă pentru a-mi săruta fruntea, tot ce îndrăzni să facă într-o stradă atât de aglomerată. Era sărutul unui străin, politicos, nesigur, şi mi-am adus aminte cum mă copleşise altădată cu săruturile lui. Nu mai era acelaşi om lipsit de griji care mă sărutase cu atâta dăruire atunci când ne-am căsătorit, când unirea noastră promitea numai bucurie şi speranţă.

— Te iubesc, Louise, şopti el pentru prima dată. Te iubesc.

Am auzit aceste cuvinte, dar nu le-am crezut. *Nu*, Fritz, m-am gândit eu. *Nu mă iubeşti. Nu mi-ai face una ca asta dacă m-ai iubi.*

CAPITOLUL 7

La trei zile după ce m-am întors acasă de la mătuşa Marta, sosi prima scrisoare de la Friedrich. Era ceva mai mult decât un bilet scris la repezeală. Exprimarea concisă a acestuia mă lăsă nedumerită după mărturisirea dragostei lui, şi m-am întrebat dacă asta se datora faptului că nu fusesem în stare să-i răspund şi să-i spun „te iubesc".

23 septembrie 1895
Louise,
Am ajuns în Basel, Elveţia. Pe când tu vei citi rândurile acestea, ar trebui ca eu să fiu pe drum traversând Franţa şi Belgia spre portul olandez din Rotterdam. Te rog spune-i tatălui meu să trimită cufărul pe care l-am pregătit, la oficiul transoceanic White Star Lines din Rotterdam.
Friedrich

Mama şi Emil mă ajutară să împachetez lucrurile ce ne mai rămaseră, şi într-o dimineaţă rece din octombrie, la o săptămână după ce Friedrich plecase, eu şi Sophie ne mutarăm acasă, la fermă. M-am stabilit în vechiul meu dormitor de sub streşini, aşezând leagănul lui Sophie alături de patul cu plapumă groasă pe care îl împărţisem cândva cu sora mea Runa. Şi cum fratele meu Kurt plecase deja în armată, ferma era, de asemenea, un refugiu şi pentru soţia lui, Gerda, şi cei trei băieţei ai lor. Eram două „văduve" ale noului sistem de război al împăratului, crescându-ne copiii singure. Gerda urma să îşi petreacă iarna la casa ei, dar când primăvara veni, ea a trebuit să se mute la fermă cu mine, astfel încât tata să poată oferi casa chiriaşului pe care îl va angaja în locul lui Kurt. Emil fusese nevoit să mai aştepte un an înainte de a începe studiile universitare, deoarece tatăl meu nu putuse găsi pe altcineva să îl ajute cu vitele şi

cu turmele sale. Inima mea suferea cât pentru toţi. Vieţile noastre, visele noastre, toate erau în ruină.

Următoarea scrisoare a lui Friedrich îmi fusese adusă la fermă.

9 octombrie 1895

Dragă Louise,

Am ajuns în Rotterdam unde mi-am cumpărat un bilet la clasa a treia pe vasul White Star Lines, Bristol. În trei zile voi pleca spre Liverpool, apoi spre New York. Mi s-a spus că ne va lua zece zile pentru a străbate Atlanticul. Cufărul meu a ajuns cu bine la oficiul de îmbarcare. Mulţumesc că l-ai trimis. Sunt convins că şi tu şi Sophie sunteţi bine îngrijite la fermă. Vă voi scrie de îndată ce am ajuns în America. Deja vă duc dorul.

Friedrich

Am încercat să mi-l imaginez pe Friedrich îmbarcându-se pe vasul acela, să îmi imaginez călătoria aceea transatlantică după cum mi-o descrisese el înainte de a pleca, dar nu o puteam face. Singurele excursii pe care le făcusem vreodată fuseseră pe Rin, şi mă cutremuram de frică numai la gândul unei suprafeţe atât de vaste de apă încât să nu îi văd ţărmurile. În mintea mea, când Friedrich a trecut graniţele Germaniei – singura ţară pe care o văzusem vreodată – el păşise dincolo de marginile pământului. Norul cenuşiu al necunoscutului îl înghiţise, la fel de dens, adânc şi rece ca şi ceaţa de pe şes.

Următoarea scrisoare era ştampilată de poşta din *New York*.

24 octombrie 1895

Draga mea Louise,

Am ajuns, în sfârşit, în oraşul New York. Vasul meu a acostat ieri dimineaţă, şi am fost transportat împreună cu ceilalţi pasageri de la clasa a treia la biroul de imigrare din Insula Ellis. Procesarea actelor a decurs bine, pentru că sunt sănătos, educat, şi deţin bani şi un sponsor. Mulţi însă nu au dus-o prea bine. Mâine voi lua trenul spre casa vărului meu din Pennsylvania, dar acum îţi scriu dintr-o pensiune foarte frumoasă a unui cuplu german din Bonn. Germanii de aici, din America, sunt foarte săritori atunci când vine vorba de compatrioţii lor, în special cu aceia dintre noi care nu vorbim prea

multă engleză. De fapt, nici nu ai zice după mâncarea, atmosfera şi conversaţia din această pensiune că nu sunt încă tot în Germania.

Nu am reuşit să vizitez prea mult oraşul New York, deşi am reuşit să zăresc măreaţa statuie Lady Liberty în timp ce navigam pe râu. Era foarte ceţos atunci când am acostat, iar azi e la fel de ceţos şi plouă. De altfel e destul de rece. Toate acestea mă fac să tânjesc după o haină şi mănuşi călduroase.

Louise, îi mulţumesc lui Dumnezeu că a îngăduit ca eu să fiu primul care să vină şi să trimit abia mai târziu după tine şi Sophie. Cred că a fost ca să te scutesc de calvarul de a călători la clasa a treia. Auzisem înainte zvonuri de cât de rău poate fi, dar când am trăit pe pielea mea această călătorie, m-a făcut să îmi dau seama că trebuie să economisesc bani pentru a vă cumpăra bilete la clasa a doua. Nu vreau să treceţi prin ceea ce am trecut eu. Mulţi dintre ceilalţi pasageri de la clasa a treia erau incredibil de săraci şi nu aveau nici cel mai mic concept de igienă. Am fost norocos că am luat doar păduchi în timpul călătoriei, şi că nu m-am îmbolnăvit de tuberculoză, holeră sau chiar mai rău. Economisirea acestor bani îmi va lua mai mult timp, şi asta înseamnă că vom fi separaţi puţin mai mult timp decât plănuisem la început. Voi lua şi trei slujbe dacă trebuie, şi îţi promit că voi trimite după tine cât de curând posibil. Mă rog ca timpul să treacă cât de repede pentru amândoi.

Poţi să îmi scrii pe adresa vărului meu. Pe când prima ta scrisoare va ajunge, eu ar trebui să locuiesc deja acolo. Te rog să îmi scrii curând. Îmi e foarte dor de voi.

Cu multă dragoste,
Friedrich

Chiar şi când citeam scrisorile lui Friedrich descriind America, nici atunci nu-mi imaginam posibilitatea de a mă alătura lui. M-am deprins din nou cu rutina familiară de la fermă, bucuroasă cu iluzia că viaţa mea nu se va schimba niciodată. Cu siguranţă că Friedrich se va întoarce acasă odată ce va fi prea bătrân pentru a se înrola în armată.

Dar în cele din urmă, bârfele din sat cu privire la soţul meu ajunseră până la mine la fermă. Îl catalogaseră pe Friedrich drept un laş, un dezertor – un fricos ce fugea de datoria sa faţă de patria mamă. Ar fi fost nedorit în Germania acum, chiar dacă ar fi vrut să

se întoarcă. Eram atât compătimită, dar şi evitată de către ceilalţi săteni, mulţi a căror fii sau soţi erau acum în armată. Am fost bucuroasă atunci când zăpada se adună în mormane iarna aceea, izolându-mă de privirile lor reci.

10 noiembrie 1895

Draga mea Louise,

Prima ta scrisoare a ajuns ieri, şi nu-ţi pot spune cât de bucuros am fost să primesc, în sfârşit, veşti de la tine.

Regiunea rurală în această parte a Pennsylvanei îmi reaminteşte foarte mult de Germania, cu ferme, sate şi coline. De fapt, o mare parte a ei a fost ocupată de germani. Te simţi ca acasă aici. Urăsc să trăiesc în oraş, dar acolo se pot găsi cele mai multe slujbe. O diplomă universitară din Germania nu contează prea mult aici, iar predarea a ieşit din discuţie, chiar şi în şcolile private, până când engleza mea se îmbunătăţeşte.

Pentru moment, mi-am găsit de lucru în minele de cărbuni. Se angajează oricine doreşte. Plata este bunicică, însă munca e extenuantă – zece ore pe zi, şase zile pe săptămână. Cu greu m-ai recunoaşte după o zi de muncă, atât sunt de negru de la praful acela de cărbune. Mai târziu, în iarnă, mă voi trezi mai devreme cu două ore în fiecare zi pentru a câştiga mai mulţi bani tăind gheaţă. Râul va îngheţa în timpul acela al anului, aşa că vom tăia gheaţă în blocuri şi o vom depozita în rumeguş până vara viitoare.

Te rog să îmi scrii cât de curând – şi cât de des poţi. Nu-ţi imaginezi ce a însemnat pentru mine să primesc scrisoarea ta după o zi lungă de muncă. Sărut-o pe Sophie din partea mea.

Cu multă dragoste,

Fritz

Mă simţeam atât de distantă de Friedrich când îi citeam scrisorile de parcă ar fi venit din partea unui străin. Nu-l mai cunoşteam pe bărbatul care tăia gheaţă din râuri îngheţate şi muncea în mine de cărbuni până când devenea tot negru. El îşi trăia viaţa acolo, eu o trăiam aici.

Scrisorile pe care i le alcătuiam lui Friedrich în mintea mea erau total diferite de cele pe care i le trimiteam într-un final. În mintea

mea îl ocăram pentru faptul că se coborâse la nivelul unui muncitor de rând după ce obținuse o diplomă universitară. Îi reaminteam cât de mult îi plăcuse să predea, cât de fericiți fusesem în confortabila noastră casă din sat. Sophie creştea fără ca el să vadă, îl mustram eu. Pentru ea, el va fi un străin. Era mai bună robia în subteran, într-o mină de cărbuni decât înrolarea în armată timp de doi ani? Ceea ce câştigase era mai valoros decât ceea ce pierduse?

Scrisorile pe care le-am scris pe hârtie erau ceva mai lungi decât buletinele meteorologice şi constau într-o cronică a progresului făcut de Sophie: primul ei dinte, părul ei, care avea aceeaşi culoare roşcată ca a lui, încercările ei de a sta în picioare, modul ei de a se rostogoli, de a mânca cu lingura. Dacă observase lipsa de afecțiune din scrisorile mele, nu ştiu pentru că nu a pomenit niciodată nimic despre asta.

5 decembrie 1895

Draga mea Louise,

Am luat parte la serviciile de închinare de duminica dintr-o bisericuță misionară care încearcă să prezinte Evanghelia minerilor de la mina de cărbuni şi familiilor lor. Serviciile sunt ținute în engleză pentru că pastorul şi mulți dintre mineri sunt imigranți galezi, dar sunt şi foarte mulți germani în zona aceasta. Când pastorul a aflat de interesul meu, m-a rugat să îl ajut în conducerea serviciilor în germană. În ultima duminică am ținut prima mea predică. A fost destul de bine primită...

Friedrich, un predicator? Chiar nu mai era bărbatul cu care fusesem de-acord să mă căsătoresc. La jumătate de lume distanță, el se schimba, devenind o altă persoană. Începeam să mă îngrozesc de ziua în care acest străin va trimite după mine.

În toată forfota şi entuziasmul sărbătorii Crăciunului la fermă, abia am avut timp sa mă gândesc la Friedrich. Nu s-a întâmplat asta până când mama m-a trimis în salon pentru a aprinde lumânările din brad, moment în care mi-am adus aminte de Crăciunul trecut şi toate schimbările care avuseseră loc din ziua aceea. Atmosfera din salon era destul de diferită de cea din urmă cu un an. Friedrich şi Kurt erau plecați, tata şi Emil păreau la capătul puterilor după toate schimbările pe care fuseseră nevoiți să le facă în viețile lor, iar Ernst

şi Konrad păreau nervoşi, aşteptând să primească şi ei înştiinţarea pentru înrolare. În timp ce mă întrebam câte schimbări vor mai avea loc în anul ce ne stătea înainte, şi dacă voi mai fi în Germania Crăciunul viitor, am fost cuprinsă de un sentiment de panică atât de puternic, încât abia am putut respira.

Mai târziu, în timp ce stăteam adunaţi în jurul pomului de Crăciun pentru a ne deschide cadourile, se auzi afară, în curtea fermei, sunetul strident al clopoţeilor de la o sanie. Şi cum eu stăteam cea mai aproape de uşă, m-am dus să văd cine e. Îmi luă o clipă să recunosc străinul care stătea afară, pe pragul nostru, scuturându-se de fulgii de zăpadă de pe uniformă.

— Crăciun fericit, Louise.

— Kurt! Dumnezeule mare! De ce nu ne-ai spus că vii acasă?

Uniforma lui din lână fu aspră pe obrazul meu, în timp ce mă îmbrăţişă. Am simţit mirosul coloniei lui şi mă apucă dorul de Friedrich.

— Mi-au dat permisiune două zile cu ocazia Crăciunului. Am vrut să o surprind pe Gerda. E aici?

— Toată lumea e în salon, la deschis de cadouri.

L-am urmat înăuntru şi am privit cum faţa lui Gerda se lumină de bucurie şi uimire atunci când îl văzu pe soţul ei. Kurt nu-şi putu ascunde dorinţa din ochii lui în timp ce o strânse în braţe şi o ţinea aproape. Apoi toţi începură să chiuiască şi să ţipe deodată. Cei trei băieţei ai lui Kurt se prinseră de îndată de picioarele lui, tânjind după atenţia lui. Mama îşi scoase o batistă dantelată din mâneca ei şi se şterse la ochi. Tata desfăcu o sticlă din cel mai bun coniac pe care îl avea.

— Asta trebuie sărbătorit! strigă el.

Pentru prima dată de când el a plecat, am dus dorul îmbrăţişării soţului meu, fervoarea săruturilor sale. Mi-am imaginat-o pe Gerda cuibărită alături de soţul ei la noapte şi mi-am dat seama cât de gol era patul meu fără Friedrich. Cum puteam să fiu atât de mânioasă pe el, şi în acelaşi timp să îi duc dorul atât de mult?

Copleşită, am alergat spre camera mea de sus. Oglinda din argint pur, cadoul oferit de Friedrich la Crăciunul trecut, stătea pe dulap. Am urmărit iniţialele gravate – L.S. – şi apoi am întors-o, privindu-mi propriul chip, înceţoşat de lacrimile ce se prelingeau pe obraji.

Nu mai ştiam cine e această femeie. Numele meu nu mai era Louise Fischer – iniţialele îmi aduseseră aminte acest lucru. Eram Louise Schroder acum, dar cine era ea? Unde îi era locul? Ferma tatălui nu mai era acum „casa mea", şi nici casa profesorului din sat. Dar ştiam că nici în America nu-mi era locul.

Am auzit paşi pe scări, şi apoi vocea caldă a mamei în spatele meu.

— Ţi-e dor de Friedrich, nu-i aşa, fata mea?

— Da, am şoptit eu, plângând amarnic.

Braţele mamei mă înconjurară.

— Nu va mai trece mult timp. El va trimite după tine în curând.

Mi-am ridicat capul de pe umărul ei.

— Dar eu nu vreau să merg în America. Vreau ca Friedrich să vină acasă, aşa cum şi Kurt a venit. Vreau ca totul să fie cum a fost înainte.

— Ştiu, fata mea. Ştiu, suspină ea. Dar lucrul acesta nu se va întâmpla.

2 martie 1896

Draga mea Louise,

Am veşti minunate! M-am rugat foarte mult lui Dumnezeu să mă ajute să găsesc o casă potrivită pentru noi, pentru că ştiu că nu vei fi niciodată fericită cu viaţa de la oraş, şi Dumnezeu mi-a răspuns rugăciunilor într-un mod neaşteptat. Am primit o ofertă de a fi pastor într-o biserică mică dintr-o comunitate germană numită Bremenville, la nouăzeci de mile distanţă de aici. Mi se oferă o casă parohială pe o întindere de şase acri, situată lângă biserică. Eram îngrijorat la început că nu ne vom putea permite să trăim cu banii aceştia puţini, însă este planificată deja construirea unei noi fabrici de textile în afara oraşului Bremenville ceea ce va necesita prezenţa a altor sute de muncitori. Cât de minunat lucrează Dumnezeu!

Acum că gheaţa de pe râu a început să se topească, am luat o nouă slujbă – distribuirea ziarelor de dimineaţă de la tipografi la tarabele răspândite prin tot oraşul. Plata nu este prea rea pentru cele trei ore de muncă, şi pot să îi fac faţă până la ora nouă de la 6.30 AM – cu condiţia ca şi calul să menţină ritmul!

Am adunat aproape toţi banii ca să trimit după tine, Louise. În luna august vom putea sărbători prima zi de naştere a lui Sophie împreună. Ştiu că nu mai e fetiţa aceea micuţă pe care am sărutat-o

de rămas-bun, dar acesta e modul în care mi-a rămas întipărită în minte. Ori de câte ori văd bărbaţi petrecându-şi timp cu familiile lor în după-amiezele de duminică, dorul după propria mea familie mă mistuie cum nici nu îţi poţi imagina!

Curând, Louise. Foarte curând vom fi din nou împreună.

Cu dragoste,

Fritz

CAPITOLUL 8

Primăvara sosi, aducând odată cu ea o zi frumoasă, răcoroasă, cu cerul de culoarea ouălor de macaleandru. Nori albi de lână zburdau pe cer asemeni unor mieluşei. Mama, Oma şi cu mine am mutat căzile în lumina soarelui pentru a spăla fustele noastre de iarnă, cămăşile de noapte din flanel, şi salopeta de lână a tatălui meu. Mi-am legat o batistă peste nas şi gură şi am bătut covoarele cu un bătător, după care am scos plapumele groase la aerisit. Sophie ne urmărea cum lucram de sub umbrela de soare a căruciorului ei din împletitură de răchită. Stătea acum atât de bine, sprijinită de perne şi îmbrobodită în pulovere. Obrăjorii ei erau rotunzi şi rumeni ca două mere.

Chiar înaintea prânzului, tata şi Emil sosiră acasă din sat, unde fuseseră pentru a face cumpărături. Dar în loc de a merge în hambar să descarce proviziile, tata opri în curte şi puse frână. Faţa lui era serioasă în timp ce se dădu jos de pe scaun, iar spatele şi umerii rigizi, de parcă ar fi fost la o înmormântare. Păşi spre locul în care eu frecam lenjeria de pat pe o scândură de spălat rufe.

— A sosit ceva. E pentru tine.

Vocea lui era la fel de groasă ca şi acel plic oficial pe care mi-l întinse. Cum mi-am şters mâinile de şorţ şi l-am luat de la el, tata se întoarse şi se îndepărtă în grabă. Ştiam chiar şi fără să îl deschid că sosiseră biletele pentru America.

Normal ar fi fost ca soarele să se ascundă de îndată după un nor, ca vântul să bată dintr-odată mult mai tare şi mai rece, ca păsările să se oprească din ciripit tocmai pentru a marca momentul acesta teribil din viaţa mea. Dar nu se întâmplă nimic. În schimb, Oma începu să plângă încet, acoperindu-şi gura cu mâna ei. Braţele mamei mele rămaseră fără vlagă, lăsând colţul cearşafului pe care îl fixa pe sârmă să se umfle asemeni unei pânze lăsată liberă în bătaia vântului.

— Aşa deci. A venit şi ziua aceea, spuse ea.

Am deschis plicul şi am citit repede conţinutul lui, dar am fost nevoită să-l recitesc mai târziu, deoarece nu-mi aduceam aminte nici măcar un cuvânt. Plicul conţinea biletul meu la clasa a doua pe vasul *Hibernia*, ce urma să plece din Rotterdam spre New York pe data de 21 aprilie 1896. Aveam două săptămâni să mă pregătesc.

Fără a rosti un cuvânt, am luat-o pe Sophie în braţe şi am aruncat plicul în căruciorul ei gol, după care am pornit de-a lungul păşunii noroioase spre bătrânul fag din apropierea pârâului. Fusese refugiul favorit al meu şi al lui Emil pe când eram copii. Obişnuiam să ne căţărăm asemeni maimuţelor până pe crengile cele mai înalte, urcându-ne până acolo fără niciun strop de teamă pentru a zări o frântură din turlele bisericii din sat şi râul cel îndepărtat, Rinul, ce curgea şerpuit în vale. Unul din jocurile noastre favorite – unul pe care îl inventaserăm noi – se numea *„Într-o bună zi..."*.

— *Într-o bună zi* am să mă mărit cu un baron foarte chipeş, spuneam eu.

— *Într-o bună zi* eu voi vâna lei în Africa cea neagră, obişnuia să răspundă Emil.

Spre deosebire de Emil, eu nu tânjisem niciodată să călătoresc departe de casa mea în visele noastre ce începeau cu *„într-o bună zi "*. Acum biletul meu doar dus, pentru America, sosise, iar eu nu ştiam ce să fac. Cât de mult doream să fiu iar un copil, să retrăiesc zilele acelea inocente când eu şi Emil ne împărtăşeam visele noastre de viitor. Dar nu mai puteam să dau înapoi filele acelea din calendar aşa cum nu puteam să mă caţăr în copacul acela purtând o fustă lungă şi cărând-o pe Sophie în braţe.

Dacă aş rămâne în Germania, aş putea recurge la un divorţ. La urma urmei, Friedrich ne abandonase în urmă cu opt luni, nu-i aşa? Încălcase legea prin neprezentarea la înrolare şi prin părăsirea ilegală a Germaniei. Dar divorţul era oare cea mai bună alegere în ceea ce o privea pe fiica mea?

Sophie rodea cu satisfacţie încheietura degetelor mele pentru că alt dinţişor îşi făcea cale prin gingia ei. Liniştea era atât de profundă pe păşunea aceea, încât atunci când cineva se apropie, traversând câmpul dinapoia mea, am putut să deslușesc clar sunetul paşilor ce foşneau prin iarbă chiar înainte de a mă întoarce pentru a vedea cine era. Speram să fie Emil, dar în schimb, am dat faţa cu tatăl meu.

— Ce faci aici afară, Louise? Nu ştii că e vremea să cinăm? Mama ta te cheamă. Totul e pregătit pe masă.

Părea obosit, umerii săi laţi înclinându-se de parcă ar fi purtat greutăţi în mâini. Pentru prima oară, am observat cât de mult îmbătrânise în ultimul an, în special de când Kurt şi Friedrich plecaseră. Tata nu suporta când mama sau oricare dintre noi nu îi acorda atenţie, dar eu am scuturat liniştită câteva fire de paie de pe geaca lui.

— Îmi pare rău, tată. Aveam nevoie să petrec timpul acesta singură, ca să mă gândesc. Încerc să mă hotărăsc ce să fac.

— Ce vrei să spui prin *„să te hotărăşti"*? Ce trebuie hotărât?

— Ei bine... dacă voi rămâne aici sau voi pleca în America.

Gura tatălui meu se deschise, buzele lui mişcându-se ca şi cum ar fi mestecat ceva. Era un obicei pe care îl avea ori de câte ori încerca să îşi învingă emoţiile. După un moment însă, spatele lui era din nou rigid, şi îşi ridică bărbia în aer. Atunci când vorbi, vocea îi era la fel de rigidă.

— Nu ai de luat nicio decizie. Nu poţi rămâne aici. Nu mai poţi locui în casa mea.

— Tată, nu vorbeşti serios!

— Bineînţeles că vorbesc serios! Tu eşti soţia lui Friedrich acum. Locul tău e lângă el. Şi cu asta am încheiat tot.

— Şi chiar m-ai da afară din casă?

— Nu m-ai auzit? Aceasta nu mai e casa ta. Tu eşti o femeie căsătorită acum. La fel a fost de-a lungul vremurilor – Sara s-a dus cu Avraam, Rebeca şi-a părăsit familia, Rahela şi Lea şi-au părăsit şi ele casele – şi tu trebuie să faci la fel.

— Tată, nu!

— Ba da! Tu ai păşit în casa lui Dumnezeu şi ai făcut un jurământ înaintea Lui că îl vei onora şi te vei supune soţului tău până când moartea vă va despărţi. Aceasta nu a fost numai o promisiune lipsită de temei, Louise. Tu ai jurat înaintea lui Dumnezeu.

— Nu am ştiut că Friedrich va decide să meargă în America, că aşa nu m-aş fi măritat niciodată cu el. N-aş fi jurat niciodată...

— Dar ai jurat. La bine şi la rău, în bogăţie şi în sărăcie. Ceea ce Dumnezeu a unit, omul nu poate dezlega.

— Doar nu o să-mi ceri să plec contra dorinţei mele... eu sunt fiica ta!

— Nu mai eşti.

O urmă de asprime dispăruse din vocea lui, făcând loc tristeţii.

— La nuntă eu te-am încredințat soțului tău, îți aduci aminte? Tot așa cum tu și cu Friedrich va trebui într-o bună zi să o încredințați pe Sophie.

Am strâns-o pe fiica mea mai aproape de mine, neputând suporta gândul de a o pierde.

— A cui fiică e ea, Louise? Ea nu e a mea, e a lui Friedrich. El trebuie să o crească, nu eu.

Friedrich îmi vorbise despre faptul că noi vom deveni un singur trup. Unirea din care a apărut Sophie ne-a legat – l-am ajutat să scape de autorități tocmai pentru Sophie. Acum eu și cu Friedrich nu mai puteam fi separați tocmai datorită ei. Pricepeam toate aceste lucruri cu mintea mea, dar inima mea nu le putea accepta.

— Nu pot să plec de acasă, tată!

— Casa ta e acum locul unde este soțul tău, și cu asta punct. E timpul să mergem să mâncăm.

Se întoarse și începu să păşească de-a lungul câmpului îndreptându-se spre casă, dar nu înainte ca eu să fi văzut cum îi tremura maxilarul, un semn al slăbiciunii pe care el trebuia să îl ascundă de mine. Știam că această mânie exprimată în exterior fusese doar o mască a tristeții lui. Cu o inimă la fel de greoaie ca picioarele mele ce se târau, l-am urmat.

Cina fu învăluită într-o atmosferă sumbră. Niciunul dintre noi nu am avut puterea de a întreține o discuție cât de mică, sau să pretindem că tristețea noastră e inexistentă. Tata împingea mâncarea de ici-colo pe farfuria lui, iar Emil o înghiți atât de rapid, încât mă întrebam dacă a reușit să o guste, după care cei doi se grăbiră spre magazie. Oma se ocupă de Sophie pe toată durata cinei, conștientă de faptul că timpul pe care-l mai putea petrece cu cea care îi purta numele era de-acum limitat. Când o duse pe Sophie sus pentru a o schimba, am rămas doar eu și cu mama pentru a spăla vasele.

— Tata îmi cere să plec, am spus eu în cele din urmă. Ți-a spus? El spune că nu am încotro, că trebuie să merg în America la soțul meu.

Lacrimile șiroiau pe obrajii mei, oprindu-se în apa aceea plină de săpun.

— Tatăl tău are dreptate, spuse ea încet. Tu nu ai altă posibilitate.

Termină de șters o ceașcă și o agăță pe suportul de la dulap înainte de a continua.

— Atunci când erai mică îți doreai mereu să fii ca și Kurt și Emil, îți amintești? Îți luai cizmele lor vechi și te țineai scai după ei prin

hambar. Treburile lor erau mult mai interesante, pretindeai tu, mai amuzante decât călcatul sau cârpitul sau ciupelitul găinilor. Ai petrecut mai mult timp necăjindu-te şi luptându-te cu Emil şi cu prietenii lui decât jucându-te cu păpuşile împreună cu Ada şi Runa.

Mama îşi puse mâna pe umărul meu şi mă întoarse ca să o privesc.

— E timpul să încetezi această luptă, Louise. Tu eşti o femeie, nu un bărbat. Nu există „o fericire fără nemurire" ca în poveşti. Vom ajunge în rai doar după ce vom muri. Noi suntem sub blestem datorită păcatului Evei. Şi ca fiice ale Evei, noi vom avea mult de suferit la naştere – după cum deja ştii. Şi Biblia spune: *„...dorinţele tale se vor ţinea după bărbatul tău"* – de aceea îţi lipseşte Friedrich. Însă Dumnezeu a spus, de asemenea, că *„el va stăpâni peste tine."* Acum şi pentru totdeauna. Şi asta nu se va schimba niciodată. Dumnezeu a hotărât ca deciziile să fie luate de soţul tău.

Luă apoi un vas şi începu să îl şteargă încet, luptându-se să înfrângă propriile lacrimi.

— Atât tatăl tău cât şi eu ne-am fi dorit mult ca Friedrich să fi hotărât altfel, dar lucrul acesta nu s-a întâmplat. El a ales America. Iar acum tu nu ai altceva de făcut decât să mergi la el.

Nici măcar o portiţă de scăpare. Nici măcar una.

În timpul întregii săptămâni ce urmă, cuvintele acestea îmi răsunau noaptea în vise, şi îmi modelau cursul zilelor în timp ce îmi făceam bagajele pentru America. Emil mă urma peste tot, asemeni unui căţeluş pierdut, având-o pe Sophie aşezată pe umerii lui laţi. Am petrecut o zi în sat cu Runa, luându-mi rămas-bun, apoi o după amiază cu Ada, făcând acelaşi lucru. Nu ştiusem că atunci, de Crăciun, când îi spusesem *„la revedere"* lui Kurt, urma să nu îmi mai văd niciodată fratele mai mare.

Cu mult înainte ca inima mea să fie pregătită, m-am văzut stând lângă căruţă în timp ce tata îmi încărca lucruşoarele.

— Îţi vei lua rămas-bun aici, în intimitatea casei noastre, îmi spuse tata cu o seară înainte de a mă îmbarca pe vasul din Rotterdam. Nu vreau ca soţia şi copiii mei să plângă în mijlocul oraşului, în văzul lumii.

Emil stătu lipit de mine până când tată ne anunţă că putem porni.

— Nu te pot privi plecând, murmură el, după care se întoarse şi fugi de-a lungul fermei. Şi în timp ce fugea spre hambar, am reuşit să îi mai văd pentru ultima oară umerii săi laţi, spatele vânjos şi părul în vânt.

Mama, Oma şi cu mine plângeam. Ele m-ar fi lăsat să stau, mi-am spus eu, dar nu aveau autoritatea unui asemenea fapt.

— Cine va sta cu mine atunci când copiii mei se vor naşte? am rostit eu plângând. Cui mă voi duce eu să spun atunci când pe Sophie o va durea urechea sau va avea colici?

În ultimul moment, Oma îmi puse ceaşca lacrimilor în mâini.

— Doresc să iei asta cu tine în America. Foloseşte-o pentru micuţii tăi atunci când vor plânge... şi poate că-ţi va alina şi ţie durerea atunci când te vei gândi la mine.

— Nu mă va ajuta, Oma. Voi suferi până în ziua când voi muri.

— Fata mea, puterea nu stă în ceaşcă. Niciodată nu a fost acolo. Puterea de a regăsi bucuria se află în inima ta.

În timp ce le sărutam pe mama şi pe Oma de rămas-bun, nu credeam că voi regăsi bucuria vreodată.

Tata vorbi foarte puţin în timpul călătoriei noastre spre oraş. Odată ajunşi acolo, se ocupă de descărcarea geamantanelor şi a genţilor mele, asigurându-se că ele sunt bine marcate pentru călătorie. În timp ce stătea cu mine pe chei, aşteptând vasul care urma să străbată Rinul pentru a mă duce la Rotterdam, el continua să îşi dreagă vocea. Mă întrebam dacă suferă la fel de mult ca mine. Nu avu curajul să mă privească până când am auzit semnalul de îmbarcare.

— Sper că mă vei ierta pentru faptul că te trimit atât de departe, spuse tata. Friedrich ăsta al tău e un om bun – un om căruia i-o pot încredinţa pe fiica mea. Dacă nu ar fi fost aşa... Privi în depărtare ca şi cum soarele i-ar fi bătut în ochi, deşi soarele era în spatele lui. Dacă nu ar fi un om atât de deosebit, nu te-aş putea lăsa niciodată să pleci.

Mă strânse în braţele lui, îmbrăţişându-mă atât de puternic, încât m-am temut că Sophie va fi zdrobită între noi doi.

— Dumnezeu să fie cu tine, şopti el. Apoi asemeni lui Emil, se întoarse şi plecă grăbit.

Am păşit pe pasarelă ca într-un vis. În timp ce alţi pasageri stăteau lângă balustradă, scuturând batiste sau pălării salutându-i pe cei rămaşi la mal, eu am dus-o pe Sophie în cabina noastră, nedorind să îmi privesc satul şi casa dispărând odată pentru totdeauna. Viaţa mea va continua şi fără ele – copii născuţi, înmormântări, nunţi; nepoţii şi nepoatele mele vor ajunge adulţi – îmi va fi dor de tot.

În inima mea, emoţiile clocoteau, erau ca un cazan încins de sentimente pe care nu îl puteam controla. Tristeţea şi pierderea pe care le simţeam întreceau tot ceea ce trăisem vreodată, dar ele erau nimic în comparaţie cu mânia mea – o mânie ce atinsese apogeul datorită neputinţei mele de a alege cursul propriei mele vieţi; mă îneca un resentiment amar datorită faptului că alţii aveau această putere. Fiebinţeala şi violenţa acestei furtuni interioare mă înspăimântau.

Îi văzusem odată pe tatăl şi pe fraţii mei stingând o parcelă de iarbă în flăcări, acoperind flăcările cu pături care fuseseră înmuiate mai întâi în apă. Fumul şi aburii îi învăluiră, întunecându-le privirile în timp ce scânteile şi flăcările se stingeau treptat. Acesta este exact lucrul pe care am început să îl fac cu focul meu din adâncuri – tăinuind sentimentele mele, ascunzând realitatea despre felul în care mă simţeam, pierzându-mi identitatea undeva pe drum. Înăbuşirea sentimentelor mele era un lucru mult mai sigur decât dacă le-aş fi permis să răbufnească, iar eu aveam nevoia să mă simt în siguranţă. Nu mi-am dat seama până mult mai târziu ce mare preţ urma să plătesc pentru stingerea acestor flăcări. O inimă care nu poate să sufere nu mai poate nici iubi.

În afară, probabil că arătam la fel. Dar în interior, asemeni pajiştilor pârlite ale tatălui meu, mai rămânea puţin, cu excepţia unui teren necultivat înnegrit.

Friedrich aranjase cu grijă fiecare etapă a călătoriei noastre spre America, de la vasul cu aburi care mă purtă pe valurile Rinului, până la casa cu camere de închiriat unde urma să îmi petrec noaptea în Rotterdam, apoi în ce privea cabina de lux de la clasa a doua de la bordul vasului *Hibernia*. Eu şi Sophie împărţeam cabina cu o femeie din Dusseldorf numită Magda Bauer, şi cu ceilalţi patru copii ai ei, Wilfred, Paul, Stefanie şi Karl. Friedrich îl cunoscuse pe soţul Magdei, Gustav, în America. Şi cum amândoi ne chemaseră în acelaşi timp, ei se asigurară că vom fi tovarăşe de călătorie.

Magda era mai în vârstă decât mine cu şapte ani – eu urma să împlinesc 21 de ani luna următoare – şi în scurt timp, ea ajunse să îmi fie ca o soră mai mare. Copilul ei cel mai mic, Karl, era cu aproape un

an mai mare decât Sophie. Magda era o femeie plinuță, cu fața rotundă, cu șolduri mari și cu privirea unui om istovit; genul de femeie tăcută, harnică, însă care nu ar fi fost remarcată într-o mulțime. Cu părul ei maron-gălbui și cu rochia ei simplă, gri, ea era o simplă vrabie maronie într-o lume a gaițelor și cardinalilor albăstrui. Însă avea o inimă mare, caldă care era dornică de a mă cuprinde și pe mine în ea, chiar dacă eu îi ofeream atât de puțin înapoi.

— De ce nu vii și tu sus pe punte împreună cu noi la o gură de aer curat? mă îndemnă ea în cea de-a doua zi a călătoriei noastre. Ploaia s-a oprit în sfârșit, iar aerul acesta îți va face bine și ție și fetiței.

— Oh, Magda, nu pot suporta să văd atâta apă întinzându-se peste tot, cât vezi cu ochii. Mă face să mă simt atât de pierdută.

Ea își îmbrăcase copiii în pulovere pentru plimbarea aceea în aer liber, dar cum stătu așa în loc pentru a mă studia, ochii ei se umplură de compasiune.

— Voi trei, luați-o înainte, le spuse ea copiilor ei mai mari. Wilfred, ia-l pe Stefanie de mână. Vin și eu într-o clipită.

Cum plecară ei, se așeză pe pat, alături de mine, cu micuțul ei ce plângea pentru faptul că fusese lăsat în urmă.

— Îndrăznesc să spun că majoritatea oamenilor care sunt la bord sunt foarte dornici de a începe o viață nouă în America. Dar tu nu faci parte din ei, nu-i așa Louise?

— I-am lăsat pe toți cei dragi ai mei în Germania, cu excepția lui Sophie. Nu am niciun motiv ca să aștept cu plăcere să plec în America.

— Te-ai căsătorit fără ca tu să fii de-acord? întrebă ea calm.

— Nu, m-am măritat de bunăvoie cu Friedrich, dar nu știam că el îmi va cere să plec de-acasă. Dacă aș fi știut, nu m-aș fi căsătorit niciodată cu el.

— Ai fi preferat să fii o fată bătrână? întrebă Magda, zâmbind.

— Nu, aia e o viață copleșitoare, singuratică, unde toată lumea te compătimește. Și nu aș fi avut-o nici pe Sophie. Mi-am plimbat degetele ușor prin părul ei mătăsos.

— Vorbește-mi despre Friedrich. Se comportă rău cu tine?

— Oh, nu. Noi am fost fericiți împreună... până când s-a schimbat legea privind înrolarea în armată. El a fost foarte atent cu mine... foarte drăgăstos... harnic... Vocea mea se schimbă puțin din moment ce nu reușeam să îi găsesc nicio vină flagrantă.

— Eşti norocoasă. Multe soţii sunt doar cu puţin mai presus de sclavele soţilor lor. Am cunoscut bărbaţi care erau beţivi, bărbaţi care nu puteau să îşi păstreze o slujbă, bărbaţi care îşi cereau drepturile conjugale, oferind în schimb foarte puţină dragoste sau afecţiune, oameni care le făceau viaţa un calvar soţiilor lor. Ceva din felul ei obsedant de a vorbi, mă înfioră.

— Soţul tău se aseamănă în vreun fel cu aceşti bărbaţi, Magda?

Ea zâmbi uşor, dar fără umor.

— Gustav este mereu în căutarea unui vis. De aceea s-a dus în America – pentru a vâna vise. În Germania, el şi-a schimbat ocupaţia de patru ori, căutând întotdeauna ceva mai bun. În niciuna din cele patru încercări nu a izbutit. De două ori a împrumutat bani pentru a se îmbarca într-o nouă aventură, şi de două ori a eşuat.

— S-a comportat vreodată rău cu tine?

Ea suspină, reflectând pentru un moment asupra acestei întrebări.

— Eşecul poate să jefuiască un om de demnitatea lui şi de respectul faţă de sine însuşi. Bănuiesc că soţia reprezintă o ţintă favorabilă pentru a-şi descărca frustrările. O soţie înţeleaptă ştie cum să se ferească din calea lui.

— Îmi pare rău, Magda.

Ea ridică uşor din umeri, ca şi cum ar fi spus că nu îi pasă.

— Copilăria mea în Dusseldorf nu a fost una prea frumoasă – de fapt, viaţa mea a devenit mult mai bună după ce m-am măritat cu Gustav. Totuşi cred că ne va fi mai bine în America.

— Şi-a găsit o ocupaţie care să îi placă?

— Da... pentru moment. Am întrezărit din nou zâmbetul acela scurt, dar sec. Gus a traversat oceanul în urmă cu aproape doi ani. Eu eram însărcinată cu Karl pe vremea aceea. El a găsit o slujbă prin care urma să vândă echipament pentru ferme şi spune că i-a mers foarte bine cu asta. Dar într-o bună zi el doreşte să pună pe roate propria sa afacere şi să vândă automobile – un alt vis de îndeplinit. El e de părere că trăsurile trase de cai vor deveni ceva de domeniul trecutului şi că toată lumea îşi va dori cândva un automobil.

— Ce părere ai tu despre asta, Magda?

— Eu nu sunt o visătoare ca şi Gustav. Eu am învăţat să nu privesc mai departe de ziua de mâine.

Sinceritatea ei îmi dădu curajul de a fi la fel de deschisă cu ea.

— Ştiu că am fost o tovarăşă de călătorie groaznică, dar nu e pentru că Friedrich mă tratează rău sau altceva de genul acesta. Se datorează faptului că eu îmi iubesc familia şi casa din Germania, şi că nu doream să plec. Fiecare milă pe care o parcurge vasul acesta mă duce tot mai departe, şi mi-e atât de frică că nu îi voi mai vedea niciodată.

— Viaţa mea cu Gustav a fost mereu oscilantă, când sus, când jos – asemeni valurilor de-aici, din larg. Tu eşti jos acum, spuse ea, gesticulând cu mâinile. Şi crezi că nu vei mai fi niciodată deasupra valurilor. Dar vei fi, te asigur.

— *„Bucuria şi tristeţea apar şi dispar asemeni fluxului şi refluxului"*, am citat eu cu tristeţe.

— Da, e adevărat... îmi place asta.

— Bunica mea o avea ţesută pe un model de broderie. De-a lungul anilor am văzut-o în fiecare zi, dar niciodată nu m-am gândit la ceea ce însemna... până acum.

— Ţine de femeie să se adapteze la flux şi reflux, Louise, aşa cum ai potrivi tivul la o rochie. Noi luăm acest tiv pentru ca să o strâmtăm, şi adăugăm material pentru ca să o lărgim... Ea îşi atinse uşor buzele mari şi zâmbi. Şi când nu ne mai rămâne nimic de făcut, o transformăm într-o plapumă. Bărbaţii sunt cei care creează modelul original; femeile pot doar să îl modifice şi să îl croiască pe parcurs. Ne vom adapta la ceea ce ne aşteaptă în America, Louise. Vei vedea.

Cu sprijinul găsit în prietenia Magdei – şi cinci copii mici de care să avem grijă noi două – cele unsprezece zile care ne luară să traversăm Atlanticul trecură repede. În dimineaţa în care *Hibernia* acostă în portul din New York, vasul reveni la viaţă explodând de bucurie, punţile fiind înţesate cu pasageri jubilând. Îmi amintise de interiorul unui stup de-al tatălui meu atunci când era vremea pentru a lua mierea. Oamenii îşi întinseră gâtul pentru a zări pentru prima dată America şi o frântură din faimoasa statuie din portul New York, un simbol al libertăţii pe care noua lor patrie îl oferea. Din moment ce statuia simboliza libertatea, nu am putut să nu mă întreb de ce „Libertatea" era o femeie în loc de un bărbat.

Claxoanele răsunau şi pescăruşii scoteau sunete stridente în timp ce remorcherele ghidau vasul spre debarcader, contra curentului. Îndesate şi drepte, remorcherele acelea silitoare îmi amintiră, nu în sens rău, de prietena mea Magda. Ca pasageri ai clasei a doua, ea şi cu mine aveam hârtiile de intrare procesate la bord şi urma să fim scutite de calvarul pasagerilor de la clasa a treia de pe Insula Ellis. Ţinând-o strâns pe Sophie, şi cu geanta mea în mână, am trecut prin vamă ca prin vis. Ştiam că Friedrich era printre cei din mulţime aşteptând la ţărm în spatele plasei din sârmă, aşa că cercetam toate feţele căutând-o pe-a lui în timp ce, în sfârşit, am coborât pe pasarelă. Apoi, deasupra vocilor pline de bucurie a oamenilor care îi chemau pe cei dragi pe nume, l-am auzit şi pe al meu.

— Louise! Aici!... Sophie! Louise!

Am rămas nemişcată la capătul acelei rampe. Un bărbat pe care nu-l recunoşteam îşi făcea loc prin mulţime, gesticulând cu mâinile şi strigându-mă pe nume. La început, am crezut că Friedrich trimisese pe altcineva să mă ia, dar pe măsură ce bărbatul se apropia, mi-am dat seama că la urma urmei acesta era soţul meu. Soarele îi deschisese culoarea părului ca şi cea a inului, iar pielea era foarte bronzată. Dar cel mai şocant lucru era că barba şi mustaţa îi erau rase. Niciodată nu îl văzusem fără ele.

— Louise, Louise! ţipă el în timp ce mă ridicase deja în braţe şi mă învârtea. Mă îmbrăţişă atât de tare, încât pălăria mea cu marginile largi căzu. Braţele şi pieptul lui erau mult mai musculoase decât mi le aduceam eu aminte, prilej cu care m-am gândit la fraţii mei, pe care nu aveam să îi mai văd vreodată. Bucuria lui Friedrich se revărsă în momentul în care ne văzu, dar eu renunţasem demult la a simţi ceva cu ocazia acestei reîntâlniri. În schimb, zâmbetul meu apăru fad.

Friedrich îşi întinse braţele spre Sophie dar ea se trase înapoi de frică, ascunzându-şi faţa pe umărul meu.

— Dă-i puţin timp, Friedrich. Sunt sigură că se va obişnui cu tine.

— A crescut atât de mult. Şi e aproape la fel de frumoasă ca mama ei. Oh, Louise! Sunt atât de bucuros că, în cele din urmă, ai ajuns!

Încercam în zadar să îi răspund ceva.

— Fred... hei, Fred, eşti gata de plecare?

Friedrich se întoarse să răspundă unui domn frumos îmbrăcat şi purtând o pălărie tare din paie.

— Da, oricând doreşti tu, Gus.

Când am văzut că acest bărbat ţinea de mână pe băieţelul cel mai mare al Magdei, pe Wilfred, mi-am dat seama că acesta trebuia să fie Gustav Bauer. Friedrich ne făcu cunoştinţă.

Gustav arăta a fi mai în vârstă cu câţiva ani decât Magda, probabil undeva la treizeci sau treizeci şi unu de ani, cu faţa aceea rumenă a unui om căruia îi place să bea. Friedrich era îmbrăcat în stil conservator, în cel mai bun costum negru pe care îl avea – cel pe care îl purtase atunci când ne-am căsătorit – dar hainele lui Gustav erau din cele de ultimă modă: un costum cu dungi gri şi albastre, o cravată, o cămaşă dungată cu un guler alb ţeapăn, un ceas auriu care se legăna de-a lungul vestei sale, şi pălăria lui de paie înclinată într-o parte şmechereşte. O ţigară îi atârna deasupra buzei de jos. Vorbea foarte tare, zâmbind în timp ce ciupea obrajii copiilor lui, dar aveam impresia că temperamentul lui se asemăna mai mult cu o zi de primăvară – călduroasă şi senină puţintel, şi apoi noroasă în restul zilei. Diferenţa dintre înfăţişarea lui şi cea a Magdei era atât de uimitoare, încât nu m-am putut abţine să nu mă întreb de ce şi-a ales o soţie atât de liniştită. Am urmărit-o cum îşi înconjură copiii şi bagajele aduse, în timp ce Gus vorbea cu Friedrich, şi m-am gândit la ceea ce îmi spusese: *Multe soţii sunt cu puţin mai presus de nişte sclave pentru soţii lor.*

— Cum te-a strigat Gustav? am şoptit eu în timp ce ne îndreptam spre şirul de trăsuri.

— Fred. Aşa se traduce numele meu în engleză. Aşa mă strigă toţi americanii.

Deteştam numele acesta. Suna atât de sec... ca legumele gătite fără unt sau fără condimente.

— Trebuie să te strig şi eu aşa? am întrebat eu.

Se opri din mers pentru a se întoarce şi pentru a-mi zâmbi.

— Poţi să mă chemi cum vrei tu... numai să nu mă chemi prea târziu la cină.

— Poftim?

— Scuză-mă, spuse el, râzând. Asta e una din expresiile americane pe care le-am învăţat aici de-a lungul timpului.

În timp ce făcea aranjamentele cu un birjar ca să-mi aducă geamantanele, îmi păru ciudat să îl aud pe Friedrich vorbind o altă

limbă – deşi atunci când camionagiul avu probleme în a-l înţelege, am dedus că Friedrich nu vorbea încă atât de bine engleza. Am ascultat toată pălăvrăgeala aceea ciudată din jurul meu, şi lacrimile îmi umplură ochii doar la gândul că trebuia să învăţ o altă limbă, noi obiceiuri. M-am simţit ca o hârtie separată de contextul ei familiar şi pusă într-un loc greşit.

În drum spre casa aceea de închiriat, vedeam tot ceea ce prevăzusem să văd în New York. Era murdar şi mirosea rău pe lângă chei şi era extrem de gălăgios în zona unde comercianţii erau în competiţie unii cu alţii, comercializând mărfurile din căruţele pe care le împingeau pe străduţe – vânzând orice produs, începând de la ziare până la cartofi dulci. Nu mai văzusem niciodată ceva care să se compare cu îmbulzeala aceea de cai şi căruţe de transport şi trăsuri care blocau străduţele strâmte şi murdare.

— Nu toate părţile oraşului New York arată ca aceasta, mă asigură Friedrich. Mai sus pe Fifth Avenue, unde locuiesc clanurile Vanderbilts şi Carnegies, există bulevarde pe trei benzi şi case splendide.

Dar nu aceea era partea din New York care mă întâmpină. Majoritatea clădirilor erau structuri şubrede din lemn, numite locuinţe ieftine, care arătau de parcă mai-mai s-ar răsturna peste mine. Toate clădirile în America arătau ca fiind noi şi clădite în grabă, nimic asemănător cu clădirile vechi de câteva secole cu care eram obişnuită în Germania.

Am petrecut prima mea noapte în aceeaşi cameră în care Friedrich stătuse cu multe luni în urmă. Mângâiată de sunetele propriei mele limbi şi de gusturile mâncării familiare, trăgeam nădejde că, la urma urmei, voi putea supravieţui acestei drastice schimbări. Totuşi, odată ce ne-am retras în camera noastră, am retrăit acea nelinişte din noaptea nunţii mele. M-am simţit ruşinată şi nesigură cu acest străin proaspăt bărbierit pe care americanii îl numeau Fred. Friedrich era tandru şi răbdător cu mine, exact la fel cum fusese şi în noaptea când ne-am căsătorit în urmă cu aproape doi ani. M-am gândit la Magda şi la cuvintele ei chinuitoare: *Bărbaţi care îşi cer drepturile conjugale, oferind în schimb foarte puţină dragoste sau afecţiune.*

Ştiam că soţul meu era un om bun, după cum şi tatăl meu spusese. El nu consuma alcool sau nu mă abuza sau trata ca pe o sclavă. Atunci, de ce oare nu îl puteam iubi aşa cum şi el mă iubea, într-un mod atât de evident?

CAPITOLUL 9

— Ai avut dreptate, i-am spus eu lui Friedrich, această regiune rurală îmi aduce aminte de casă. Am privit lung pe fereastra trenului de călători la cuvertura aceea verde a pământului vălurat – livezi cu fructe şi ferme cu lapte, păduri risipite şi dealuri. Lăsasem undeva în urma noastră urâţenia oraşului New York şi călătoream acum înspre statul Pennsylvania.

— E unul din motivele pentru care am hotărât să mă stabilesc aici, răspunse Friedrich. Am sperat ca aceste împrejurimi familiare să te ajute să te simţi ca acasă.

— Continui să-mi imaginez că după ce trecem de dealul acesta voi zări ferma tatălui meu. Că acele vite de pe câmp ar putea fi ale lui... caii lui care trag plugul... Friedrich îmi strânse mâna, după care îşi reluă extraordinara sarcină de a încerca să câştige afecţiunea lui Sophie. Ea se ţinea de mine de parcă ar fi fost copleşită de toate aceste locuri şi sunete noi, refuzând să ia până şi o bomboană din mâna tatălui ei. Însă când o ademeni cu jocul de-a mijoarca, ascunzându-se după căciula lui şi apărând din nou, dârzenia lui Sophie începu să slăbească. Fusese jocul ei preferat pe care îl juca cu unchiul Emil.

Mai târziu, în după-amiaza acelei zile, trenul opri în gara din Bremenville. Râul Squaw care străbătea oraşul, nu era nici pe departe la fel de mare şi maiestuos precum era Rinul, însă satul cuibărit la poalele Muntelui Squaw era totuşi încântător. M-am bucurat să văd că multe din semnele din vitrinele magazinelor erau scrise atât în engleză cât şi în germană. Chiar şi aşa, Bremenville îmi părea extrem de american. Majoritatea clădirilor erau construite din lemn, cu acoperişuri care erau plate sau acoperite cu şindrilă neagră dacă aveau o formă mai ascuţită. Casele îmi păreau atât de şubrede, încât dacă ar fi bătut un vânt mai puternic le-ar fi luat pe sus. Clădirile publice din Germania fuseseră uriaşe, construite din cărămizi şi piatră, cu structuri asemănătoare unui hambar, cu acoperişuri ridicate

din țiglă roșie. Numai i strada principală din Bremenville era asfaltată, iar trotuarele, acolo unde era vreunul, erau construite din lemn. Îmi era dor de străzile de acasă din caldarâmul acela hodorogit.

În gară, ne luarăm rămas-bun de la Magda și copiii ei. Casa pe care o închiriase Gustav pentru ei se afla în sat, pe una din acele străduțe abrupte parțial ce urca pe muntele Squaw. Unul din diaconii din biserica lui Friedrich, Arnold Metzger, ne întâmpină în gară cu căruța lui și ne conducse, de-a lungul râului, spre casa noastră aflată la o milă distanță de sat. Pe drum, Friedrich îmi arătă cu mâna un șantier dezordonat lângă râu unde se construia pe structură de lemn și cărămidă.

— Aceea e noua fabrică de textile la care ajut și eu să se construiască. Mi-am amintit de eforturile sale stângace de a face raftul pentru cărți, acasă în Germania și îmi veni greu să mi-l imaginez lucrând acolo. Bineînțeles că nu sunt unul dintre tâmplari sau zidari, explică el. Sunt bun numai la transportat și la încărcat, dar până și asta se plătește binișor.

— Aceea e biserica? l-am întrebat eu de îndată ce am văzut de departe un turn alb din lemn ce se înălța printre copaci.

— *Da*, aceea e, răspunse domnul Metzger.

Drumul era ceva mai mult decât o uliță, mărginit de câmpuri și păduri, urmând cursul râului. Nu am zărit nicio altă casă.

— Avem vecini pe-aproape? am întrebat eu.

— Familia Metzger locuiește cel mai aproape de noi, cam la un sfert de milă în susul străzii. Știu că acum pare că suntem izolați, dar cu noua fabrică ce se va deschide, nu aș fi deloc surprins ca într-o bună zi să văd noi străzi și case construite, începând de-aici și până în sat.

Mă simțeam curajoasă, înfierbântată și extenuată după aproape două săptămâni de călătorie, însă am zărit entuziasmul copilăresc din ochii lui Friedrich în timp ce mă coborî din căruță pe drumul din fața casei parohiale.

— Ei bine, Louise, aceasta este noua ta casă. Ce părere ai de ea?

Mi-am zis că această casă pătrățoasă, cu șindrile, zugrăvită cu un gri spălăcit și cu o margine de un gri mai închis, era una dintre cele mai hidoase case pe care le văzusem vreodată. Nu puteam minți, dar nu doream nici să spun ceva ofensator în fața domnului Metzger.

— Hmm... păi... pare mare, am spus eu în cele din urmă. Cu mult mai mare decât căsuța noastră de acasă. Ce vom face noi cu atâtea camere?

Friedrich începu să râdă şi o apucă pe Sophie uşor de bărbie.

— Păi bănuiesc că va trebui să le umplem cu copii. Dar du-te aruncă o privire prin jur în timp ce noi descărcăm cuferele astea.

M-am hotărât să încep cu biserica ce se afla la o depărtare de treizeci de iarzi, străbătând curtea plină de buruieni ce o separa de casa parohială. Friedrich îmi menţionase faptul că biserica era formată din patruzeci de familii din Bremenville şi din satul învecinat. Biserica albă era de forma unei cutii, simplă şi avea nevoie disperată de a fi vopsită. În apropiere, clopotniţa arăta de parcă cineva ar fi cioplit o treime din ea, după care ar fi pus-o înapoi la loc.

Uşa boltită era deschisă. Am păşit înăuntru pentru ca aici să fiu întâmpinată de un miros de mucegai într-atât de puternic, încât până şi Sophie îşi strâmbă năsucul. Simple şiruri de bănci din stejar erau de-o parte şi de alta a culoarului, orientate spre un amvon neîmpodobit. Cele patru ferestre înguste, pe fiecare din pereţi, erau din sticlă transparentă. Mi-am adus aminte de construcţia bogată din lemn de nuc şi de vitraliile frumoase din biserica de piatră unde eu mă închinasem la vechea casă şi m-am simţit amăgită. Fusesem forţată să renunţ la tot – pentru aşa ceva?

Pe când am revenit la noua locuinţă de la ţară, domnul Metzger se pregătea să plece. l-am mulţumit pentru faptul că ne-a luat de la gară.

— Soţia mea vă va vizita peste câteva zile, după ce v-aţi instalat, îmi promise el înainte de a pleca.

M-am întors spre noua mea locuinţă, uitându-mă cu groază la această cutie de un gri spălăcit. În curtea din faţă aveam doi arţari mari, şi nimic altceva; nici măcar un arbust sau o tufă, flori sau viţă de vie, sau cutii pictate sub formă de floare.

— Vino înăuntru şi dă-mi voie să-ţi prezint şi restul casei, mă îndemnă Friedrich. L-am urmat pe nişte scări întortocheate şi de-a lungul unei verande spaţioase mărginită de jur împrejur de nişte balustrade.

— Acesta va fi un loc de-a dreptul ideal pentru serile fierbinţi de vară, spuse el.

Pereţii acestui schelet de casă păreau fragili şi subţiri comparativ cu cei groşi ai locuinţelor din Germania cu care eram eu obişnuită.

Mă întrebam ce urma să se întâmple la iarnă cu ei, atunci când vântul va sufla cu putere. Uşa din faţă se deschidea pe un hol întunecat ce avea nişte scări care duceau spre cel de-al doilea etaj. Friedrich deschise uşa unei camere mici, situată pe partea dreaptă.

— Aceasta va fi biroul meu într-o bună zi. Poţi să ţi-o imaginezi având în ea un birou şi rafturi pentru cărţi?

Salonul era în partea stângă, şi dincolo de el, un fel de sufragerie cu o fereastră boltită. Toate camerele erau mobilate sumar cu articole pe care le donaseră enoriaşii. Neînfricat de pustietatea camerelor uriaşe, cu tavane înalte, Fritz îmi arătă o revistă groasă.

— Acesta este catalogul Sears Roebuck. Are tot ceea ce avem noi nevoie pentru a ne mobila casa. Şi preţurile sunt foarte rezonabile. Doar trebuie să le trimitem banii prin poştă comandând ce ne trebuie, şi ei ne trimit încărcătura prin poştă sau cu trenul de marfă.

Încercam să manifest interes în timp ce Friedrich răsfoia paginile, arătându-mi canapele tapiţate, balansoare, mobilă din stejar pentru dormitor cu dulapuri şi noptiere – până şi piane şi maşini de cusut. Însă Friedrich era prea încântat pentru a zăbovi prea mult în faţa catalogului.

— Stai să vezi bucătăria.

Mă conduse de mână spre o bucătărie atât de mare, încât mama, Oma şi ambele surori împreună cu mine am fi putut găti acolo fără să ne ciocnim una de alta. Avea o sobă de fontă care funcţiona fie cu lemne, fie cu cărbune, o cămară pentru alimente cu multe rafturi, o chiuvetă din granit prevăzută cu o pompă de mână, podeaua era acoperită cu un linoleum uzat, iar pereţii aveau lambriuri. O lampă cu gaz atârna din tavan şi alte trei lămpi erau aşezate în linie pe un raft deasupra unei mese.

— Există spaţiu berechet pentru vasele şi lucrurile noastre, spuse Friedrich, deschizând uşa de la unul dintre cele două dulapuri înalte care atârnau din perete. Şi atunci când ni se face foame, mulţumită doamnei Metzger, avem pentru cină pui şi găluşte în frigider.

M-am plictisit trudindu-mă să afişez un zâmbet pe buze. Din anumite motive, eram la un pas de a izbucni în lacrimi. Pentru a le ascunde, m-am întors să privesc atentă pe fereastra din bucătărie şi am zărit câţiva meri, un spaţiu pentru o grădină, un şopron mic, toaleta şi alte două dependinţe.

Friedrich îmi luă din nou mâna într-a lui.

— Vrei să vezi şi etajul? Zâmbetul lui însă dispăru când văzu faţa mea. Louise, ce s-a întâmplat?

— Îmi pare rău... cred că mă simt puţin copleşită.

El o luă pe Sophie din braţele mele şi o aşeză pe podea. Când începu să plângă m-am aplecat spre ea, însă Friedrich mă opri, trăgându-mă în braţele lui.

— Nu va păţi nimic pentru câteva momente. Abia dacă am avut posibilitatea să te strâng în braţe fără ca ea să nu fie între noi doi. Mă sărută îndelung, după care îmi cuprinse faţa în mâinile lui. Te iubesc, Louise. Şi voi face tot ceea ce îmi stă în putinţă pentru a te face fericită aici.

Friedrich era bine intenţionat, însă toată bucuria mea se năruise în momentul în care mi-am părăsit casa şi familia din Germania. Aceasta era prima mea zi în noua casă din America. Trebuia să fiu fericită. Dar eram convinsă că nu mai aveam să fiu niciodată fericită cu adevărat.

În scurt timp am aflat că aveam multe obligaţii ca soţie a pastorului Schroder. Când vremea era frumoasă, Friedrich dorea să-l însoţesc în vizitele sale, exprimându-ne simpatia sau grija pentru enoriaşii săi, ducând mâncare bolnavilor sau nevoiaşilor. Deşi eram una dintre cele mai tinere soţii de pastor, trebuia să mă ocup de societatea misionară a femeilor, adunând fonduri pentru sprijinirea misiunilor din China. Eram chemată să ajut la prepararea gustărilor pregătite pentru diverse întruniri organizate de biserică, cum ar fi picnicuri, nunţi sau mesele servite după înmormântări.

Friedrich avea un mare succes şi era foarte îndrăgit în comunitate, dar pe măsură ce ascultam istorisirile extraordinare despre soţia fostului pastor din zonă, mi-am dat seama că în comparaţie cu ea, eu eram o adevărată dezamăgire în toate privinţele – nu mică a fost dezamăgirea provocată de faptul că nu ştiam să cânt la pian. Judecând după toată atenţia şi privirile compătimitoare pe care le aveau doamnele mai în vârstă atunci când îl priveau pe Friedrich – darurile ce constau în pâini, plăcinte şi prăjituri pe care i le aduceau

– îmi dădusem seama că îl compătimeau pe bietul pastor Schroder. Ce povară grea purta el, având o soție inutilă ca mine!

Deși cunoșteam pe nume numeroase femei din sat, nu mă simțeam apropiată de niciuna. Magda era singura „rudenie" pe care o aveam, dar pe care nu o întâlneam atât de des. Ea locuia la mai bine de o milă depărtare, de cealaltă parte a râului. Gustav călătorea foarte mult datorită slujbei lui, lăsând-o să stea acasă fără vreun mijloc de transport. Eram nerăbdătoare să vină serviciile de duminica, nu pentru posibilitatea de a-L lăuda pe Dumnezeu, ci pentru că puteam să o văd pe Magda.

Îl învinuiam pe Dumnezeul lui Friedrich pentru pierderile mele. Friedrich predica despre El ca fiind un Dumnezeu al dragostei, și că El Și-a arătat dragostea prin aceea că a dat ca jertfă pe Fiul Său, pe Isus Cristos. Dar pentru mine El era Dumnezeul care îi ceruse lui Friedrich să nu se înroleze în armată, Dumnezeul care îi vorbise prin vise, Dumnezeul care îl convinsese să emigreze, și care mă legase de Friedrich până la moarte prin acele jurăminte.

Dumnezeul pe care Îl cunoscusem cândva rămăsese undeva în urmă, în biserica aceea de piatră din Germania, acolo unde tata era mai în vârstă, Kurt era diacon, și viețile noastre erau pline de armonie – biserica în care Sophie a fost botezată în baptisteriul din lemn de nuc, în naos, și unde bunicul meu se odihnea sub o lespede din curtea bisericii. Ca să mă încred în Dumnezeul lui Friedrich trebuia să renunț la controlul asupra destinului meu. El era încă o persoană care avea control asupra vieții mele.

Așa că stăteam pe bancă, duminică de duminică, ținând-o pe Sophie în poala mea, prea mânioasă pentru a mă ruga. Singurul control pe care-l aveam era asupra emoțiilor mele, și am ales amărăciunea și indignarea.

Friedrich se bucură din plin când am aflat târziu în acea vară că sunt însărcinată. Amândoi ne doream foarte mult încă un copil. Însă în luna septembrie am pierdut sarcina.

— Nu e de mirare că nu poate crește un copil în pântecele meu, i-am spus eu. Mă simt atât de moartă pe dinăuntru... ca și cum nu aș mai avea pentru ce trăi.

— Dar nu-ți suntem noi îndeajuns, Louise? îmi șopti el în timp ce se așează lângă mine pe întuneric. Nu sunt eu și Sophie îndeajuns?

Mi-era prea frică să îi iubesc, frică de faptul că i-aş putea pierde şi pe ei.

Durerea şi deznădejdea mea ţinură până în decembrie. Friedrich fu cel care decise faptul că aveam nevoie de un pom de Crăciun şi târî unul până în salon, ornându-l cu lumânări şi ornamente de acasă. Friedrich fu cel care tăiase ramuri de pin pentru a decora biserica pentru serviciul religios din Ajunul Crăciunului. Şi tot Friedrich fu cel care salută toţi enoriaşii care se opriră la casa noastră, aducându-ne daruri şi bunătăţi gătite cu ocazia Crăciunului. Dacă familia Metzger nu ne-ar fi invitat la masă pentru a cina, nu am fi avut deloc o masă de Crăciun.

Friedrich avea obiceiul ca înainte de a pleca la lucru la fabrică să se trezească devreme în fiecare dimineaţă pentru a citi Scripturile şi pentru a se ruga. Într-o dimineaţă, când m-am trezit şi eu mai devreme pentru că nu mai puteam dormi, l-am găsit pe genunchi înainte de răsărit.

— Pentru ce te rogi? l-am întrebat cu amărăciune. Ţi s-a îndeplinit dorinţa. Suntem aici în America, unde ai vrut tu să venim.

Mă privi cu multă tristeţe în timp ce se ridică.

— Mă rog ca să mă ierţi că te-am adus aici, spuse el cu blândeţe. Şi ca să mă iubeşti din nou, într-o zi.

Friedrich nu a încetat nici măcar pentru un moment să îmi arate dragostea lui şi să încerce să o recâştige pe a mea. Şi după cum a promis, a mobilat casa noastră cu obiecte din catalogul Sears Roebuck şi dotă bucătăria mea cu oale emailate şi cu tot felul de unelte, dintre cele mai moderne. Odată cu sosirea primăverii îmi aduse buchete de violete şi flori de meri, agăţându-mi o floare în păr sau la butoniera de la bluză. În timpul verii, el mi se prezentă cu prima roşie coaptă din grădina noastră, caldă încă de la lumina soarelui. Atunci când stăteam la chiuvetă spălând vase, obişnuia de multe ori să vină pe la spate şi să mă cuprindă cu braţele lui, lăsându-şi capul pe umerii mei. Niciodată nu m-a rugat să îl iubesc sau să îmi ceară să îi întorc şi eu gesturile de tandreţe. Nu era niciodată mânios sau nerăbdător cu mine, chiar dacă stăteam cufundată în mâhnirea mea zile la rând. El mă iubea necondiţionat. Însă eu nu simţeam nimic.

În primăvara ce urmă, la un an după ce sosisem în America, am aflat că sunt însărcinată din nou, însă în acea vară am suferit

pierderea celei de-a doua sarcini. Slăbisem atât de mult, încât doctorul a spus că eram prea slăbită pentru a mai duce o sarcină până la termen. O priveam scrutător pe femeia cu ochii adânciți în orbite pe care o vedeam în oglinda de argint şi mă întrebam cum putea Friedrich să o mai considere frumoasă.

Deznădejdea mea deveni şi mai adâncă în timpul celei de-a doua ierni petrecute în America, atunci când mama îmi scrise că Oma murise. Căzuse, şi o săptămână mai târziu muri. Am ascuns „ceaşca lacrimilor" într-un sertar din dulap.

Între timp, prietena mea Magda născuse pe cel de-al cincilea copil, un băiat, şi îl aştepta pe cel de-al şaselea. Gustav era nemulţumit de slujba lui de a vinde unelte pentru ferme. Lucrase pentru un timp la fabrică împreună cu Friedrich, dar fusese concediat după o neînţelegere cu şeful său. În prezent, lucra ca agent de vânzări, făcând comerţ ambulant cu produse medicale. Friedrich cumpără de la el un supliment *Dr. Brown* bazat pe tratamentul cu plante, trăgând nădejde că ăsta mă va vindeca de indispoziţia mea.

Magda avea atât de puţine lucruri comparativ cu mine – o casă mică, închiriată, înţesată cu copii îmbrăcaţi în zdrenţe; un venit sporadic; un soţ care nu-i arăta prea multă afecţiune. De ce nu puteam eu oare să fiu recunoscătoare pentru numeroasele „roade" pe care le aveam datorită muncii lui Friedrich? Biserica lui prospera, serviciile sale găzduiau acum, incluzând noii muncitori de la fabrică, optzeci de familii, dublând astfel congregaţia. Cu creşterea salariului său, el nu mai trebuia să muncească la fabrică, ci putea să studieze din cărţi teologia şi limba greacă, pregătindu-se să aplice pentru ordinare. Primiserăm în dar lapte de vacă şi câţiva pui, aveam fructe şi o grădină – tot ceea ce ne-am fi putut dori sau am fi putut avea nevoie. Totuşi Magda propăşea, în timp ce eu eram nenorocită.

În iulie 1899, am descoperit că eram însărcinată pentru a patra oară. Nedorind să mai pierd şi această sarcină, Friedrich angajă pe una dintre fetele durdulii, adolescente ale familiei Metzger pentru a mă ajuta la curăţat şi la spălat. Sophie, care urma să împlinească patru ani luna următoare, o adora.

În luna august am aflat că fratele meu Emil fusese chemat în armată după numai doi ani şi jumătate de studenţie. După ce şi-a terminat pregătirea militară, fu îmbarcat către coloniile germane din Estul Îndepărtat. Scrisorile lui Emil mi se păreau adevărate romane de aventură. Era atât de încântat de tot ceea ce vedea şi făcea, încât nici nu avea timp să se gândească că i-ar fi dor de casă. Mi-a trimis o fotografie de-a lui îmbrăcat în uniformă, ceea ce îmi readuse zâmbetul pe buze.

— În sfârşit a ajuns să vadă lumea, i-am spus eu lui Fritz. Acesta era unul din visele lui atunci când ne jucam *„Într-o bună zi..."*

Fusesem mai mult decât bucuroasă să descopăr că nu trebuia să învăţ engleza, din moment ce puteam să vorbesc cu Magda şi cu majoritatea celorlalţi săteni în limba germană. Friedrich învăţase să citească şi să scrie binişor în limba engleză după aproape patru ani petrecuţi în America, astfel că îmi traducea ştirile din ziar, în mod special, orice ştire care avea de-a face cu Germania sau cu Orientul Îndepărtat, unde se afla Emil. Obişnuiam să stau în salon, în balansoar, în fiecare seară înainte de cină, sau pe veranda din faţă dacă vremea era frumoasă, şi să-l ascult pe Friedrich în timp ce îmi citea ştirile zilei.

Apoi într-o zi ploioasă de aprilie în anul 1900, se născu Emma – un copil dintr-un secol nou, într-o patrie nouă. Când Friedrich o botează în biserica lui ce avea miros de mucegai, mi-am dat seama că spre deosebire de părinţii ei şi sora ei mai mare, Emma era o americancă.

Faptul că trebuia să îi port de grijă îmi aduse o bucurie pe care nu o mai cunoscusem de multă vreme, astfel încât până şi sănătatea mea se îmbunătăţi foarte mult. Singurul nor care mai ameninţa orizontul meu era acum ştirile despre răscoala boxerilor din Orientul Îndepărtat şi teama ca nu cumva fratele meu să piară în mijlocul acelei răzmeriţe.

Într-o seară dogoritoare, spre sfârşitul lunii august, poştaşul se opri cu bicicleta în curtea casei noastre. Tocmai am legănat-o pe Emma, care avea deja patru luni, şi am aşezat-o în coşuleţ, neavând

decât un scutecel pe ea. Sophie, care împlinise de curând cinci ani, se răcorea cu o băiță, împroșcând cu apă din cada din bucătărie. Stăteam în apropiere de ușa de la bucătărie ascultând cântecele greierilor și a altor insecte și urmărind licuricii din iarba înaltă de lângă șopron.

Friedrich săpa în grădină un rând de fasole, purtând pe căldura aceea numai o flanelă de corp și pantaloni. Când văzu poștașul, își propti sapa de șopron și străbătu curtea spre el. L-am urmărit în timp ce studia plicul și am văzut cum umerii se lăsară în jos de parcă tocmai ar fi ridicat pe spate un sac greu de grâu. Când își aruncă privirea înspre casă, mă cuprinse o teamă teribilă. Scoase o monedă din buzunarul lui pentru a i-o da băiatului ca bacșiș, după care acesta se îndepărtă. L-am văzut pe Fritz uitându-se din nou înspre casă înainte de a deschide plicul.

Nu l-am putut privi. M-am întors și am scos-o pe Sophie din apă, care se împotrivea din răsputeri protestând.

— Nu, mama... așteaptă! Vreau să mă mai joc!

— E timpul să mergi la culcare. Apoi am șters-o cu prosopul, fără prea multă finețe.

— Dar încă nu e noapte. Nu pot să merg să prind licurici cu tata?

— Nu. Te rog să mergi să îmbraci cămașa de noapte. Acum. Îmi păru rău imediat pentru faptul că îi vorbisem atât de aspru, promițându-i să îi citesc *Hansel și Gretel* pentru a mă revanșa. Am urmat rutina de la ora aceea – despletindu-i codițele, pieptănându-i părul, citindu-i povestea, spunând împreună cu ea rugăciunile – ca și cum aș fi înaintat cu greu prin ape adânci.

Eram la etaj atunci când am auzit ușa închizându-se brusc. Încălțămintea de lucru a lui Friedrich se auzea pe podeaua din linoleum în timp ce se plimba prin bucătărie. Am îmbrățișat-o pe Sophie atât de tare, încât țipă. După ce am învelit-o bine, am coborât scările. Friedrich mă așteptа în bucătărie, cu fața albă ca varul de durere.

— E vorba de Emil? am șoptit eu.

Dădu din cap.

— Rebelii chinezi au atacat un tren care transporta trupele aliate spre Peking. Emil... Emil a fost ucis.

Își întinse brațele spre mine, dorind să mă mângâie, dar nu am putut fugi înspre el. Nu aveam nevoie de mângâierea lui. El și

Dumnezeu făceau parte din aceeaşi echipă şi eu mă simţeam trădată de amândoi, mă simţeam abandonată şi mânioasă.

M-am refugiat în salon. Era întuneric şi sumbru în acel amurg, perdelele fiind trase pentru a ne adăposti de căldura toridă. Fotografia lui Emil mă chema de pe raftul acela din lemn. Arăta atât de diferit în uniforma lui, cu maxilarul lui colţuros, postând într-o poziţie militărească rigidă. Părul lui închis la culoare îi acoperea acum fruntea, dar îmi imaginam cum vârtejul de păr stătea în sus, ca întotdeauna, de altfel. Gura lui mare afişa acelaşi zâmbet, de parcă ar fi râs la o glumă, şi mi-am amintit dintr-odată, limpede şi clar, de râsul slobod al lui Emil – de noi toţi pe vremea când râdeam împreună, cu mult timp în urmă. Dacă am fi putut rămâne în acea lume a bucuriei!

— Louise, eşti bine? mă întrebă Friedrich stând în uşă. Mă urmase în salon.

— Ei bine, ai avut dreptate, i-am răspuns eu plină de amărăciune. Dreptate referitor la tot – războiul, distrugerea, moartea... totul s-a întâmplat exact cum ai spus că va fi.

— Nu găsesc nicio plăcere în faptul că am avut dreptate. Vocea lui Friedrich suna ciudat. Mi-am ridicat privirea de la poza fratelui meu şi am văzut că avea lacrimi în ochi. Emil era atât de deştept, Louise, atât de talentat, atât de dornic de a trăi viaţa. El ar fi putut deveni orice şi-ar fi dorit. Mototoli scrisoarea în mână în timp ce îşi şterse lacrimile cu degetul.

Eu nu puteam să plâng. În mintea mea mă vedeam încă o dată doborâtă de flăcările mâniei şi ale disperării. Nori de fum şi aburi mă înghiţiră, ascunzând privirii pe soţul meu.

— Louise? Răsună vocea lui Friedrich din depărtare. Stătea din nou cu braţele întinse spre mine, cu ochii rugători. Mi-am scuturat capul, respingând îmbrăţişarea lui, însă cuvintele pe care le rosti mă uimiră.

— Am nevoie de tine, Louise. Te rog să mă ţii în braţe.

CAPITOLUL 10

— Mama, uite! O rază de soare, o rază de soare!

M-am întors de la chiuveta mea plină de vasele pe care le spălam şi am văzut-o pe Emma, în vârstă de patru ani, luminată de o rază de soare. Aceasta se înclina prin fereastra bucătăriei asemeni unui reflector de teatru, iluminând podeaua în locul în care se afla ea.

— Nu-i aşa că e frumoasă, mama? Îşi ridică faţa şi îşi întinse braţele, dansând şi învârtindu-se pe melodia unui cântec pe care numai ea îl putea auzi. Soarele îi lumina buclele acelea minunate de păr care ieşiseră din codiţe şi îi scăldau capul într-un nimb auriu. Era un dans al unei bucurii inocente, un dans al unui copil care era bucuros pentru simplul fapt că trăia.

— Raza de soare nu va dura, replică Sophie, în vârstă de opt ani. Sunt prea mulţi nori pe cer. Vezi? Deja începe să dispară.

Ea era atât de diferită de Emma, atât de serioasă şi de realistă. Friedrich o numea „micuţa mea cicălitoare".

— Hai Eva, dansează cu mine!

Emma apucă mâinile dolofane ale Evei, de numai doi ani de zile, şi o ridică în picioare. Copilaşul chicoti până când începu să sughiţe în timp ce sora ei se învârtea în jurul ei. Încă de când a început să umble, Emma a dat buzna în viaţă cântând şi dansând în timpul verii alături de licurici, vânând iarna fulgii de zăpadă cu limba, iar toamna îmbrăţişând movile de frunze colorate. De unde izvora acest optimism al ei? Oare faptul că se născuse ca americancă o înzestră cu felul acesta, tot aşa cum Sophie îl avea pe al ei datorită faptului că se născuse în Germania?

— Eva şi cu mine dansăm un dans indian al ploii, ne înştiinţă Emma.

— Nu, Emma. Dansezi dansul acesta numai dacă *vrei* să plouă, spuse Sophie. Deja am avut parte de prea multă ploaie, nu-i aşa mama?

— Da, mă tem că ai dreptate.

Plouase toată luna aprilie a acelui an, 1904, şi nu era niciun semn care să indice că s-ar opri. Adăugată fenomenului topirii zăpezii după o iarnă neobişnuit de grea, ploaia făcu ca apele râului Squaw să atingă cel mai înalt nivel, un record, şi anume cu 600 de cm peste nivelul de inundaţie. De pe veranda noastră din faţa casei, puteam să văd cum creştea în mod constant, oră după oră. Malul ierbos de-a lungul râului era acum acoperit de ape, aducând cu năvală vârtejuri de culoare maronie aproape la nivelul drumului. Copacii de pe marginea lui îşi mişcau crengile din apă asemeni unor oameni care dau să se înece. Dacă ploaia nu se oprea curând, râul urma să se reverse peste drum şi în curtea din faţa casei noastre. Deja existau bălţi uriaşe în toate locurile joase din apropierea şopronului nostru, iar curtea bisericii, acolo unde căruţele erau lăsate în fiecare duminică, era inundată până la jumătatea stâlpilor pentru priponit caii.

Am auzit cizmele lui Friedrich urcând pline de noroi pe scările de la pivniţă şi l-am văzut cum îşi lăsă capul în jos în timp ce ieşi cu o ladă de cartofi în braţe. O iarnă întreagă cârceii încolţiră din cartofi asemeni unor viermi galbeni.

— Ăsta e ultimul transport, spuse el. Avem loc pentru ei în cămară?

— Am să le găsesc eu unul.

Eram obosită după ce muncisem toată dimineaţa, dar cum apa pătrundea treptat în pivniţa noastră, alimentele uşor alterabile trebuiau mutate.

— Ah! Ce ai alb în cap, tata? întrebă Sophie.

Probabil că e pânză de păianjen. Grinzile sunt acoperite de păianjeni.

Emma se agăţă de piciorul tatălui ei.

— Cum sunt la atingere, tata? Pot să îi ating?

Friedrich trebuia să fie extenuat după nenumăratele drumuri în sus şi în jos pe scările abrupte, însă se lăsă jos lângă fiica lui, ţinând încă cutia de cartofi, şi îşi aplecă încet capul spre ea. Ochii lui Emma străluceau de bucurie în timp ce îi pieptăna părul cu degeţelele ei.

— Oh, ce lipicioşi sunt! Vino să îi simţi Sophie.

— Nu, eu urăsc păianjenii.

Ştii de ce sunt păianjenii lipicioşi? întrebă Friedrich, în timp ce se ridică în picioare. Pentru ca atunci când o insectă zboară înspre ei, ele sunt prinse în capcană. Vedeţi voi, păianjenii se hrănesc cu insecte. El aşează lada pe podeaua din cămară, după care se întoarse în bucătărie.

— Louise, cred că ar fi bine să merg să verific şi subsolul bisericii. Mai sunt acolo câteva cărţi vechi de cântări şi plăci de-ale bisericii depozitate jos. Ar trebui să le mut în clopotniţă.

— Vei avea nevoie de o barcă cu vâsle ca să ajungi acolo, i-am răspuns. Curtea bisericii e deja un lac.

— Pot să merg cu tine, tata? îl imploră Emma. Vreau să mă joc în băltoace.

— Plouă cu găleata afară! răspunse Sophie. Te vei îmbolnăvi! După voce, i-ai fi dat mult mai mult decât cei opt ani pe care îi avea.

— Dar vom lua o umbrelă, nu-i aşa, tata?

Friedrich îi zâmbi lui Emma şi mângâie uşor o codiţă de-a ei.

— Nu şi de data asta, fata mea. Nu e voie să te joci în apă atunci când e vorba de o inundaţie ca asta. S-ar putea să aducă microbi de la toate acareturile inundate. Poţi să te îmbolnăveşti foarte rău.

— Vezi Emma, ţi-am spus că s-ar putea să te îmbolnăveşti.

Sophie părea prea îngâmfată. Ţâşnind asemeni unei săgeţi, Emma îşi şterse mâna de capul lui Sophie, după care îi scoase limba.

— Acum şi tu ai pânze de păianjeni în cap!

Fugi din bucătărie cu Sophie pe urmele ei, tânguindu-se şi ştergându-şi capul cu prosopul de vase. Eu consideram comportamentul lor de-a dreptul scandalos, însă Friedrich abia dacă se putea abţine să nu râdă cu voce tare.

— Parcă ar fi argint viu Emma noastră, nu-i aşa? Cu cine zici tu că se aseamănă?

— Emil obişnuia să le necăjească pe Ada şi pe Runa fugărindu-le, mai tot timpul, cu şerpi şi păianjeni şi lucruri de genul ăsta, i-am răspuns eu fără să gândesc. Dintr-odată îmi stătu un nod în gât. Nu rostisem numele lui Emil de aproape patru ani de zile.

Pentru un moment, imaginea fratelui meu îmi apăru atât de vie în minte – zâmbetul lui strâmb, părul lui negru, încâlcit – după care o durere cumplită îmi străpunse sufletul, aducându-mi aminte că, de fapt, el era mort. Mi-am şters mâinile şi m-am întors de la chiuvetă pentru a începe să reorganizez cămara. Puteam să sting flăcările mâhnirii dacă reuşeam să mă ţin ocupată.

— Louise... vocea lui Friedrich răsună blând în timp ce stătea în uşa cămării, chiar în spatele meu. Spune-mi şi mie ce altceva îţi mai aminteşti de Emil.

Am dat din cap. Nu puteam să vorbesc despre fratele meu. Nu puteam să vorbesc deloc despre familia mea din Germania. Citeam scrisorile în liniște, le scriam înapoi cufundată în aceeași liniște. Fiicele mele nu auziseră niciodată istorioare despre copilăria mea din Germania.

— Am înțeles că vrei să mergi la biserică, i-am răspuns eu fără a mă întoarce.

— Asta mai poate aştepta. Louise, dacă ai vorbi despre el, poate lucrul acesta te-ar ajuta sufleteşte.

Cum însă răspunsul nu veni, Friedrich suspină. Peste câteva minute, uşa de la bucătărie se închise în urma lui.

Mai târziu, în după-amiaza aceleiaşi zile ploaia continua să cadă. Puteam să îmi dau seama că Friedrich era îngrijorat după felul în care privea lung prin fereastră studiind râul acela noroios de cealaltă parte a drumului. Vântul începuse să bată atât de puternic, încât atunci când Peter Schultz, unul din enoriaşii lui Friedrich, bătu la uşa noastră din spate, am crezut că un oblon rupt sau o creangă a vreunui pom loveşte casa.

— Pastore Schroder, mă scuzați că vă deranjez, începu Peter, dar e vorba de tatăl meu. Tuberculoza îl stinge încet din viață şi vă roagă să veniți să vă rugați împreună cu el.

— Imediat, Peter. Dă-mi voie să îmi iau haina. Să vin în urma ta cu căruța?

— Nu are niciun rost să ne riscăm să împotmolim două căruțe în noroiul ăsta. Am să vă aduc eu acasă după cină.

— Bine, dacă tu aşa zici...

— Măcar atât să fac şi eu dacă tot vă deranjez.

Peter era ud leoarcă, şi în timp ce îl urmăream pe Friedrich luându-şi haina şi pălăria, mi-am dat seama că şi el va fi la fel de ud pe când va ajunge la casa familiei Schultz, o fermă care era undeva la trei mile distanță, în amonte.

Cele trei fetițe erau aliniate asemeni unor scări, urmărind totul. Friedrich le mângâie scurt pe cap pe fiecare în parte, după care mă sărută pe obraz.

— Pa. Probabil că nu o să ajung înapoi decât cu noapte. Cum erau drumurile, Peter? îl întrebă el în timp ce ieşeau deja pe uşă. Sunt mari inundaţii?

— Apa era aproape până la butucii căruţei mele în locurile mai joase...

Atât am reuşit să aud, după care uşa se închise în urma lor.

— Va ajunge tata la timp acasă pentru a ne săruta de noapte bună? întrebă Emma în timp ce eu le ajutam pe fete să se pregătească pentru culcare.

— Nu cred.

— El trebuie să aştepte ca domnul Schultz să moară, spuse Sophie. Părea atât de realistă, dar în momentul în care am privit-o, am văzut că ochişorii îi erau plini de lacrimi.

— De ce plângi, fata mea?

— E atât de înfricoşător aici fără tata.

Ploaia răpăia tare pe plafonul înclinat al dormitorului lor. Înţelegeam ceea ce simţea.

— Chiar dacă vei dormi, tata va veni şi te va săruta de „noapte bună", am asigurat-o eu.

Lacrimile se rostogoleau acum pe obrajii ei.

— Peter Schultz a spus că tatăl lui e pe moarte. Nu aş suporta gândul dacă... aş fi atât de tristă dacă...

— Shh, Sophie. Nu plânge...

Am tras-o înspre mine, înăbuşindu-i cuvintele înainte de-a le putea rosti. Surorile ei ne urmăreau, cu ochişorii mari de tot, fără a înţelege prea multe din ceea ce se întâmpla.

— Domnul Schultz este un om bătrân, care are nepoţi. El a trăit deja o viaţă lungă, cu folos.

I-am şters lacrimile, şi datorită nopţii furtunoase, le-am culcat pe toate trei în patul dublu din camera lui Sophie, promiţându-le că voi sta cu ele până când vor adormi.

Mergeam prin salon, când ceasul de lemn pe care îl cumpărase Friedrich din catalogul Sears Roebuck bătu ora nouă. Urechile mele erau ciulite pentru a auzi orice sunet al vreunui cal sau căruţe ce s-ar fi putut auzi afară, aşa că am tresărit de spaimă atunci când ceasul tulbură liniştea aceea. Încă o dată mi-am lipit faţa de fereastră ca să privesc afară. Era prea întuneric ca să îmi dau seama dacă apa

acoperise drumul, însă cum plouase fără încetare de când Friedrich plecase în urmă cu cinci ore, mi-am dat seama că într-adevăr aşa trebuie să fi fost. M-am hotărât să îl aştept încă o jumătate de oră, după care să merg la culcare. Se prea poate să fi considerat mai înţelept să aştepte dimineaţa pentru a se întoarce acasă.

La ora nouă şi douăzeci de minute, am auzit, în sfârşit, o căruţă oprindu-se afară în faţa casei, şi m-am grăbit să deschid uşa. Dar cel care stătea pe verandă ud leoarcă nu era Friedrich.

— Domnule Metzger! Ce s-a întâmplat? El apăru cu ochii bulbucaţi şi cu părul vâlvoi, de parcă ar fi fost hăituit de câinii iadului prin această ploaie şi vânt. Inima mea începu să bată puternic.

— Unde e pastorul Schroder? întrebă el cu sufletul la gură.

— A plecat să se roage cu domnul Schultz seara asta mai devreme şi nu s-a întors încă.

Domnul Metzger gemu şi se ţinu de frunte.

— Familia Schultz locuieşte chiar mai în amonte decât noi!

— Da... nu vrei să îmi spui, te rog, despre ce e vorba?

— Vechiul baraj de pământ de pe lacul Squaw e pe punctul de a ceda. Toţi cei care trăiesc pe marginea râului au fost evacuaţi. Luaţi-vă copiii şi veniţi cu noi. Putem să vă luăm în căruţa noastră.

— Sunt sigură că Friedrich trebuie să sosească dintr-o clipă într-alta, am spus eu, forţându-mă să rămân calmă. Probabil că a auzit şi el avertizarea asta, din moment ce şi familia Schultz locuieşte în apropierea râului.

— Nu mai e timp să îl aşteptăm pe Friedrich. Trebuie să vă duceţi copiii undeva în siguranţă înainte ca barajul să cedeze!

— Da, desigur... înţeleg, am răspuns eu. Dar cred că Friedrich ar dori ca noi să îl aşteptăm.

— Dar nu mai e timp! Atunci când barajul va ceda, toată apa din lacul Squaw se va revărsa în această vale mai repede decât oricare dintre noi am putea fugi. Forţa cu care va veni ar putea să vă ia până şi casa. Râul a ajuns aproape la uşa casei dumneavoastră. Vă rog să veniţi cu noi. Lăsaţi-i pastorului un bilet ca să-l înştiinţaţi. Spuneţi-i că ne îndreptăm spre casa fratelui meu care locuieşte dincolo de râu, acolo vom fi în siguranţă.

Am inspirat adânc, după care am expirat încet pentru a demonstra faptul că sunt calmă.

— Vă mulțumesc pentru grija dumneavoastră, domnule Metzger, dar eu vreau să îl aștept pe Friedrich.

— Dar, doamnă Schroder...

— Vă mulțumesc pentru grijă, am spus eu, dar cred că soția și fiicele dumneavoastră sunt dornice să plece.

Mi-am înfipt mâinile în pieptul lui după care am început să îl împing cu fermitate spre ușă. Doream ca Friedrich să se întoarcă și să ne ducă într-un loc sigur, și nu domnul Metzger. El mă privi întristat, dând din cap.

— Eu am încercat... Dumnezeu mi-e martor, am încercat... murmură el, după care se grăbi afară.

Stăteam pe verandă, tremurând, urmărind căruța până când aceasta dispăru din vedere. Drumul era atât de acoperit de ape, încât caii păreau a umbla pe ape, în timp ce căruța ara râul asemeni unei bărci. M-am întors pentru a privi în direcția opusă, sperând să îl zăresc pe Friedrich venind pentru a ne salva. Dar deși am continuat să aștept timp de douăzeci de minute, poate chiar mai mult, nu am zărit nici urmă de Friedrich.

Apoi, mai presus de zgomotul ploii ce cădea pe acoperișul verandei, am auzit un sunet vâjâitor ce creștea treptat în mintea mea asemeni unui crescendo puternic până când lăsă impresia că ar umple noaptea aceea. *Râul*. Umflat și amenințător, dădea târcoale acum în întuneric, chiar dincolo de pragul casei mele, pândind familia mea. În orice moment de-acum, putea să se ridice asemeni unui monstru înfiorător și să ne devoreze pe toți. Abia acum am înțeles ceea ce domnul Metzger încercase cu disperare să mă facă să înțeleg.

Familia mea. Trebuia să îmi duc familia într-un loc sigur.

Întotdeauna depinsesem de Friedrich atunci când venea vorba de luarea deciziilor și de a hotărî desfășurarea unor acțiuni, dar de data aceasta eu nu-l mai puteam aștepta pe Friedrich să ne salveze. Pentru prima oară în viața mea eram și eu responsabilă pentru propria-mi viață – și pentru viețile fiicelor mele. Ele se bazau pe mine că voi lua decizia corectă. *Ce grea era acea povară a responsabilității pe care Friedrich trebuia să o poarte în fiecare zi!*

Cât de repede am putut, m-am încălțat cu cele mai rezistente și mai înalte cizme pe care le aveam, după care mi-am luat haina de

iarnă. Cu lampa cu petrol în mână, am înaintat anevoios prin curtea inundată spre şopron, ploaia biciuindu-mi faţa. În stânga mea, biserica plutea asemeni unei insule în mijlocul unui lac, complet înconjurată de ape. Înăuntru, şopronul mirosea a fân, îngrăşământ şi lemn vechi, amintindu-mi atât de mult de şopronul tatălui meu, încât aproape că l-am strigat pe nume. Apoi mi-am reamintit unde eram şi ce trebuia să fac.

Animalele se zbăteau neliniştite în staulul lor în timp ce vântul şuiera prin crăpături şi trântea uşile şopronului. Iapa era de obicei cea mai liniştită dintre cei doi cai pe care îi aveam, dar până şi ea necheza acum înfricoşată, ochii ei lucind în lumina lanternei în timp ce am deschis uşa de la grajd. I-am vorbit blând în timp ce îi puneam frâul şi hamurile, după care am prins-o la căruţă. Continua să se împotrivească în timp ce eu încercam să o ghidez prin furtună, aşa-că m-am hotărât să o las să stea în şopron până când fetele erau gata îmbrăcate.

M-am reîntors în bucătărie, cu fusta udă şi îmbibată de apă, bălăngănindu-se în jurul picioarelor mele. Repede mi-am dat jos fusta şi şorţul pentru a-mi înlesni mersul, după care m-am grăbit spre etaj pentru a îmbrăca copiii în cele mai calde haine ale lor. Ele stăteau scâncind în uşa de la bucătărie, somnoroase şi tulburate, în timp ce eu aduceam trăsura la uşa din spate. Le-am dus pe fiecare pe rând afară, după care s-au ghemuit în întuneric una lângă alta pe scaunul trăsurii. Chiar şi cu clapele trase, acoperişul trăsurii oferea puţină protecţie de şuvoiul ploii.

— Vreau la tata. Unde e tata? plângea Sophie.

— Nu putem să îl aşteptăm pe tata, draga mea. Vom petrece noaptea la casa familiei Bauer.

A trebuit să pocnesc tare biciul de la trăsură înainte ca iapa să părăsească siguranţa relativă pe care o oferea curtea noastră şi să pornească pe drumul inundat. Ea simţea din depărtare vuietul ameninţător al râului şi îşi ciulea urechile, iar nările erau ieşite în afară. În scurt timp braţele mă dureau îngrozitor la cât de tare trebuia să mă lupt pentru a o ţine pe drum în timp ce instinctele ei o îndemnau să fugă înapoi la grajdul ei. Ploaia bătea acoperişul din piele al trăsurii asemeni unei tobe. Vântul se izbea puternic de feţele noastre.

Înfrigurate, ude şi nefericite, fetele pomeneau întruna numele tatălui lor şi mă implorau să le duc înapoi, acasă. Nu doream să le înspăimânt şi mai tare, pomenindu-le ceva despre baraj.

— Ştiu că nu înţelegeţi ce fac sau de ce a trebuit să vă părăsiţi paturile voastre călduroase, dar trebuie să înţelegeţi că asta este pentru binele vostru – şi pentru că vă iubesc.

Cuvintele mele păreau obsedant de familiare. Friedrich încercase să mi le spună de atâtea ori înainte de plecarea noastră din Germania şi stabilirea pe pământurile Americii. Trebuia să îmi duc copiii la loc sigur, tot aşa cum Friedrich se simţise obligat să ne aducă pe noi la adăpost în America. Mi-am adus aminte de visul pe care îl avusese el în Germania ce înfăţişa o inundaţie, şi m-am cutremurat. Acum înţelegeam pe deplin.

Vântul smulsese zeci de copaci şi bătuse la pământ crengi pe tot drumul. Când una dintre ele se ivi în faţa noastră asemeni unei fantome răsucite, iapa se împotrivi şi niciun potop de lovituri cu biciul nu o putură determina să meargă înainte. A trebuit să las fetele ghemuite în căruţă şi să mă cobor la ea pentru a o conduce, îndepărtând crengile dinaintea ei ca să putem înainta. Apa de pe drum se ridica până la genunchi, curentul era rapid, şi simţeam cum nămolul se aduna în jurul cizmelor mele. Înaintarea noastră părea chinuitor de lentă. Dacă domnul Metzger avea dreptate, atunci barajul putea să cedeze în orice moment, iar apele puteau să ne înghită cu totul.

Dintr-odată mi-am dat seama unde era Friedrich. De îndată ce a auzit despre pericol, el s-a dus la lac pentru a încerca să prevină dezastrul. În loc să fugă panicat, el s-a pus să muncească cot la cot cu ceilalţi bărbaţi pentru a întări barajul cu saci de nisip, şi încredinţându-şi familia în mâna lui Dumnezeu. Ştiam că el se ruga pentru noi – probabil chiar în momentul acela – dar teama mea pentru siguranţa lui Friedrich crescu asemeni apelor potopului din jurul meu.

În cele din urmă am ajuns la pod. Puteam zări podul cu zăbrele din lemn evidenţiate în contrast cu cerul nopţii, dar terasamentul în sine se întindea undeva dedesubtul suprafeţei tulburate a râului. O adunătură mare de crengi şi ceea ce părea a fi moloz de la o casă sau dintr-un şopron se adunase lângă suportul central al podului,

formând acolo un blocaj cu buşteni şi transformând podul într-un baraj. Şi cum forţa apei blocate creştea, aceasta se revărsa în valuri de-a lungul terasamentului inundat.

Am tras puternic de frâul iepei şi am început să traversez podul, înaintând cu greu prin apa care îmi ajungea până la coapse. Sunetul furiei râului vuia în urechile mele, şi simţeam cum podul huruia şi tremura sub picioarele mele sub forţa râului violent.

Când eram la sfertul drumului spre partea cealaltă, ceva lovi podul cu o zdruncinătură. Terasamentul se cutremură şi se legănă.

— Mama! strigă Sophie. Mi-e frică! Du-te înapoi! Du-te înapoi!

Calul dădu înapoi, smucind frâul din strânsoarea mea. În timp ce se ridică în două picioare şi necheză speriată, mi-am dat seama că nu aveam cum să o fac să meargă mai departe ca să ajungem pe partea cealaltă. Dar cum aş fi putut să întorc căruţa într-un spaţiu atât de mic pentru ca să ne întoarcem?

Podul începu să trosnească şi să se legene. Am auzit sunetul ciudat, oribil al lemnului frecându-se de metal în timp ce se răsucea sub forţa vântului şi a apei. Podul se rupea. Trebuia să plecăm de-acolo.

— Mama! strigă Sophie din nou.

— Apucă hăţurile! am strigat eu către ea. Trage de ele înapoi cât poţi de tare. M-am aplecat sub ham şi am început să împing căruţa cu toată puterea mea, încercând să o rostogolesc în spate pentru a o coborî de pe pod.

— Nu pot! Nu pot! plângea Sophie.

— Continuă să tragi, Sophie! Poţi. Calul vrea să dea înapoi, şi trebuie să îl faci să înţeleagă că e bine, eu îl ajut.

M-am ridicat. La început nu puteam să-mi dau seama dacă trăsura chiar se mişca sau dacă aveam doar eu impresia datorită mişcării apei şi a podului. Apoi roţile începură treptat să se învârtă. Centimetru cu centimetru, trăsura alunecă înapoi. Iapa se dădu şi ea înapoi. În tot acest timp, podul se îndoia sub picioarele mele.

Am auzit-o pe Emma murmurând ceva şi am realizat că ea recita rugăciunea *„Tatăl nostru"*. Sophie i se alătură printre suspine pline de groază. Nu am îndrăznit să mă întorc până când am simţit sub picioarele mele noroi în loc de plăcile din lemn ale podului. Când m-am întors, privelişte pe care am văzut-o mă îngrozi de-a dreptul.

Abia dacă reuşisem să ajungem la mal când podul se şi prăbuşi. Buştenii de sprijin se despicară şi pocniră asemeni unor beţe de chibrituri, dispărând sub torentul vijelios de îndată ce blocajul din râu cedă. În câteva clipe, podul fu dus de vârtejuri rapide fără nicio urmă. M-am cutremurat de groază. Puteam să fim acolo încă, pe pod.

Nu ştiam ce trebuia să fac acum. Calea noastră de scăpare spre pământ mai înalt dispăruse din faţa ochilor mei. M-am rezemat de căruţă, cu genunchii prea slăbiţi pentru a mă mai susţine; tremuram din cap până-n picioare. Mă simţeam singură – de-a dreptul singură – fără a avea pe cineva care să mă ajute, fără nicio posibilitate de a-mi salva fiicele.

— Ce facem acum? plângea Sophie, răspunzând în ecou terorii mele. Micuţa Eva nu încetase să plângă încă de când am luat-o din pat, ceea ce acum părea a fi cu multe ore în urmă.

— Tata ne-ar spune să ne rugăm, spuse Emma solemn, sau poate să cântăm un cântec.

— Poţi să îmi spui un cântec, draga mea? am întrebat-o eu cu vocea tremurândă. Când ea nu răspunse, când singurul sunet era urletul acela asurzitor al râului, ştiam că potopul venea să mă înfrângă. Urma să fim înghiţite de vii de ape.

Dar deodată, în pofida tuturor lucrurilor, Emma începu să cânte, vocea ei luminând parcă toată întunecimea şi frica noastră asemeni unei raze de soare.

— *O fortăreaţă măreaţă este Dumnezeul nostru...* cânta ea... *un zid de apărare care e neclintit...*

Am început să plâng. Ştiam că ea nu are cum să priceapă sensul acelor cuvinte, dar eu simţeam puterea lor care mă înălţa.

— Nu, nu e un cântec bun, spuse Sophie. Cântă ceva mai vesel.

— Ba da, *este* un cântec bun, insistă Emma. Are o parte în care vorbeşte despre un potop. Şi ea începu să cânte din nou. *El e ajutorul nostru în mijlocul potopului... mai înalt decât dealurile...*

Treptat cuvintele îmi îngrădiră frica, domolind-o. *El e ajutorul nostru în mijlocul potopului.*

Am închis ochii în timp ce cânta şi am început să mă rog în tăcere Dumnezeului lui Friedrich. *„Doamne Isuse, Tu îi arăţi întotdeauna lui Friedrich ce trebuie să facă. Te rog, ajută-ne... te rog, arată-mi ce trebuie să fac."*

Când iapa nechează şi se dădu înapoi, mi-am deschis ochii. Mai la vale, proiectat de lumina cerului nopţii, era conturul negru al unui alt pod de grinzi cu zăbrele. Podul de cale ferată. Calea ferată traversa râul pe lângă fabrică, puţin mai jos de locul unde eram.

După ce m-am spetit împingând, liniştind şi convingând calul, am reuşit în cele din urmă să întorc căruţa. Am urmat drumul principal de-a lungul râului până când acesta a traversat şinele, după care am virat spre o porţiune mai ridicată a căii ferate. Roţile pocneau ritmic în timp ce căruţa se tot poticnea de-a lungul traverselor. Cu cât ne apropiam de podul căii ferate, cu atât auzeam mai tare vuietul râului. Calul îl auzea şi el, îngropându-şi copitele în zgură, refuzând să se clintească. Mi-am dat seama că iapa nu ar putea traversa niciodată podul pe întuneric, pentru a se balansa pe acesta, format fiind numai din acele traverse ale căii ferate – distanţate la 60 de cm una de cealaltă. Era inutil să o mai forţez să meargă mai departe.

Am privit printre traverse şi am văzut apa negricioasă clocotind, plină de molozuri şi de curenţi răsucindu-se în vârtejuri dedesubtul meu, la numai doi metri distanţă. Mi-am închis ochii pentru o clipă pentru a alunga senzaţia de prăbuşire. Dacă barajul ar ceda, acest pod urma să fie dus de ape, asemeni celuilalt.

— Va trebui să mergem pe jos de-aici, le-am spus eu fetelor. Calul nu poate să traverseze podul acesta.

Am deshămat-o şi i-am dat drumul, sperând că îşi va găsi în cele din urmă drumul spre casă. Fugi galopând pe pantă şi dispăru în întuneric. Ploaia continua să cadă torenţial.

— Dar astea sunt şine de tren, spuse Sophie. Dacă vine trenul?

Aproape că am râs cu voce tare. Trenul era ultimul lucru pentru care ar fi trebuit să ne facem griji. Înainte ca eu să îi pot răspunde, Emma spuse:

— Nu va veni niciun tren. Tata ne-a spus să ne rugăm ori de câte ori ne este frică, îţi aduci aminte? Şi îngerii vor veni să vegheze asupra noastră.

— Domnul Isus nu ne va părăsi şi nu ne va abandona niciodată, răsuna vocea tremurată a lui Sophie. Fetele erau credincioase asemeni lui Friedrich. El făcuse o treabă bună învăţându-le să aibă credinţă – spre deosebire de mine.

Am privit țintă spre acel hău îngust, dar lung ce ne despărțea de cealaltă parte a pământului. Trebuia să ne ținem echilibrul în pofida vântului ce bătea în rafale, să sărim de la o traversă la alta pe întuneric, fără o balustradă de care să ne ținem. M-am cutremurat la gândul că vreuna dintre fetele mele ar putea aluneca, căzând printre traverse, şi dispărând în apa aceea vijelioasă de mai jos. Nu le puteam cere să traverseze. Trebuia să le duc eu, una câte una.

— Sophie, las-o pe Eva lângă Emma. Asta este. Te voi duce pe tine prima, după care mă voi întoarce după celelalte. Emma, ține-o bine pe Eva şi aşteaptă-mă aici.

Am luat-o pe Sophie în brațe şi le-am lăsat pe cele două fete mai mici ghemuite împreună pe scaunul din căruță, strângându-se una pe alta. De îndată ce m-am depărtat, Emma începu să cânte un nou cântec, cu o voce subțire. *Doamne Isuse... Stăpân al naturii...*

Copil al luminii, mi-am spus eu. *Poate să cânte până şi în ploaie sau furtună.*

Abia după ce am ajuns la jumătatea drumului mi-am dat seama pe deplin cât de dificilă şi periculoasă era această traversare. Şi trebuia să o fac de încă patru ori. Trebuia să privesc în jos pentru a fi atentă pe ce calc, dar când am făcut lucrul acesta, îmi veni rău şi am amețit văzând cu ce viteză curgea apa. Trebuia să mă opresc tot la câțiva paşi şi să-mi închid ochii până când am reuşit să ajung de cealaltă parte. Genunchii îmi tremurau atât de tare, încât abia mă mai țineam pe picioare, darămite să o mai duc şi pe Sophie. Ea se ținea strâns de gâtul meu, scâncind uşor.

— Draga mea, nu mai pot respira, am gâfâit eu. Nu mă ține atât de strâns.

Dedesubtul meu vâjâitul răsuna atât de puternic, încât nu o mai puteam auzi pe Emma cântând. M-am rugat Dumnezeului lui Friedrich ca să îmi dea putere, implorându-L cu toată inima mea să îmi cruțe copiii. Apoi deodată, privind înaintea mea, am zărit cealaltă parte.

Când am lăsat-o pe Sophie singură în ploaie, lângă calea ferată, îmi păru atât de oropsită, încât aproape mi se frânse inima când i-am întors spatele lăsând-o acolo. Dar trebuia să mă întorc pentru celelalte două fete. M-am grăbit să trec podul, lucru care într-adevăr păru mai uşor de făcut fără greutatea unui copil pe spatele meu. Eva era cea care trebuia trecută următoarea.

— *Frumoase sunt pajiştile...* cânta Emma. *Frumoase sunt pădurile...*

— Acum o voi lua pe Eva, i-am spus eu. Poţi să fii atât de curajoasă, scumpa mea, şi să mă aştepţi aici singură până când mă întorc? Ea dădu din cap cu multă fermitate, însă ochii ei erau plini de lacrimi.

Eva îşi înfăşură mânuţele şi picioruşele în jurul meu, agăţându-se asemeni unei viţe de vie pe un perete.

— Mama... mama..., plângea ea, fără a se putea opri.

Traversele de cale ferată erau alunecoase din cauza ploii, la fel şi tălpile de piele ale cizmelor mele. Dacă dădeam să cad, nu era nimic de care să mă fi putut agăţa pentru a mă echilibra. Fetiţa putea să cadă foarte uşor printre acele traverse şi să se scufunde în apele acelea tulburi. Mi-am urmat drumul cu o încetineală chinuitoare – legănându-mă, rugându-mă, trecând de la o traversă la alta într-un anumit ritm.

Când am ajuns pe cealaltă parte, a trebuit s-o iau cu forţa pe Eva de la gâtul meu. Nu dorea să îmi dea drumul, dar trebuia să mă întorc după Emma. Scrâşnind din dinţi, mi-am dat jos copilul strigând în braţele lui Sophie. Mai trebuia să traversez încă o dată acele traverse alunecoase – grăbită, bântuită de gândul că barajul ar putea ceda în orice moment. În graba mea am făcut pasul prea mare, şi piciorul îmi alunecă prin deschizătura îngustă dintre cele două traverse. Am căzut jos, lovindu-mi foarte tare genunchiul de şina aceea. Pentru un moment am rămas ameţită, apoi m-am ridicat cu greu în picioare şi m-am grăbit, bucuroasă că braţele îmi fuseseră goale. Dacă aş fi căzut cu unul dintre copiii mei?

— Vin Emma, am strigat eu. Continuă să cânţi, scumpa mea.

Am văzut silueta ei în depărtare. Stătuse aşezată pe scaunul de la trăsură, începând cu mult curaj o nouă cântare. Cuvintele ei îmi întăriră braţele istovite asemeni unui balsam. Doream atât de mult să cred că ele erau adevărate.

— *„Nu ştiu cât de mult va mai fi... sau ce are viitorul pregătit pentru mine... dar un lucru ştiu sigur, că dacă Isus mă conduce... eu voi ajunge odată acasă."*

Când am ajuns în sfârşit la ea, Emma mă îmbrăţişă tare, tremurând. Apoi, cu mâinile reci ca gheaţa, ea îmi îndepărtă părul ud de pe faţă şi îşi lipi obrăjorul de mine. Am început să traversez înapoi

podul pentru ultima oară – încet, cu grijă, cu un genunchi palpitând care să-mi aducă aminte că trebuie să-mi măsor fiecare pas. Dacă supravieţuiam acestui potop, ştiam că că voi auzi vâjâitul acelui râu ani de-a rândul în visurile mele.

Am auzit-o pe Eva plângând încă de la distanţă şi ştiam că eram aproape de capăt. Vocea ei era acum răguşită. Am lăsat-o pe Emma jos şi am ridicat-o pe ea în braţele mele.

— Shh... Nu plânge, Eva. Mama e aici.

În timp ce o linişteam, mă gândeam ce era de făcut acum. Eram încă mult prea aproape de râu ca să fim în siguranţă. Însă liniile de cale ferată duceau spre curtea fabricii, şi de-acolo puteam să urmăm drumul spre deal, spre casa Magdei. La ce distanţă să fie oare? Trebuia să fie cel puţin încă jumătate de milă de mers.

— Va trebui să mergeţi pe jos de-aici, le-am spus eu celor două fete mai mari. Nu pot să o duc în braţe decât pe Eva.

— Mi-e frig, mama, spuse Emma. Era udă leoarcă şi tremura. Toate eram la fel.

— Poate faptul că ne vom mişca, ne va ajuta să ne încălzim. Sophie, ia-o pe Emma de mână.

Am început să înaintăm prin ploaia aceea torenţială, având-o pe Eva în spate, pe Emma ţinându-mă cu o mână de fustă şi cu alta ţinându-se de mâna lui Sophie.

— Acesta e un potop, întrebă Emma, asemeni celui din vremea lui Noe?

— Da, draga mea, e un potop.

— Dar tati ne-a spus că Dumnezeu nu va mai îngădui alt potop care să distrugă pământul, spuse Sophie.

— Tatăl tău are dreptate. Potopul acesta nu acoperă întreg pământul ca şi potopul din vremea lui Noe.

— Dumnezeu a trimis un curcubeu, îţi aduci aminte? adăugă Emma. Asta înseamnă că El ne va proteja.

— Unde e tata? întrebă Sophie. E în siguranţă?

Mi-am adus aminte de faptul că Friedrich era mult mai departe, în vale, mai aproape de baraj, şi m-a cuprins o teamă adâncă, cutremurătoare. Am început să vorbesc, rostind primele cuvinte care îmi veniră în minte, sperând că o explicaţie lungă, incoerentă le va distrage atenţia pentru ca să putem înainta.

— Acasă, în Germania, a fost o secetă mare în anul în care te-ai născut tu Sophie. O secetă e exact opusul unui potop – atunci când nu plouă pentru o perioadă lungă, lungă de timp şi râul secătuieşte. Potopurile şi secetele sunt doar o parte din ciclul normal de viaţă. Dumnezeu a promis că El nu va mai distruge pământul, dar câteodată El îngăduie ca râul să se reverse şi nouă ne e atât de frică la gândul că ne-ar putea nimici, dar lucrul acesta nu se întâmplă, deoarece...

Trebuia să mă opresc deoarece potopul mâhnirii pe care îl stăvilisem de atâţia ani era pe cale să se dezlănţuie.

— În Germania, locuiam în apropierea unui râu? întrebă Sophie.

Am încercat să înghit nodul din gât care mă împiedica să vorbesc.

— Da, râul curgea prin sătucul unde te-ai născut tu, acolo unde tata era profesor la şcoală. Când eu eram o fetiţă, puteam să văd râul dacă mă căţăram în pomul meu preferat de pe pajiştea tatălui meu. Fratele meu Emil şi cu mine obişnuiam să ne căţărăm împreună şi să ne jucăm jocul numit: *„Într-o bună zi..."*.

— Şi cum se juca?

— Ei bine, trebuia să zicem pe rând: *„Într-o bună zi eu voi..."*. Şi trebuia să adaugi ceea ce doreai tu să spui. E ca şi cum ţi-ai pune o dorinţă. Visul fratelui meu Emil era întotdeauna acela de a ajunge să vadă lumea.

— Şi şi-a îndeplinit dorinţa?

— Da. El a călătorit până la insulele din Oceanul Pacific şi chiar până în China.

— Şi tu ce ţi-ai dorit mama?

M-am oprit pentru a mă odihni o clipă, mutând-o pe Eva pe şold. Gâfâiam de la urcuşul nostru, aşa că am realizat că ne aflam acum la o înălţime acceptabilă, îndeajuns cât să fim în siguranţă dacă barajul s-ar fi rupt.

— Oh, multe lucruri... dar ceea ce îmi doream cel mai mult era să mă căsătoresc cu un baron foarte frumos.

— Ce e acela un baron?

— Un om foarte bogat care are o casă mare şi mult, mult pământ.

— Tata e frumos, nu-i aşa? întrebă Emma.

În mintea mea mi-am imaginat umerii largi ai lui Friedrich, părul lui roşcat, ochii lui albaştri şi blânzi.

— Da, draga mea, tata este foarte frumos.

Am continuat să înaintăm, şi pentru prima dată după aproape opt ani de zile, am început să vorbesc despre familia mea din Germania, să le istorisesc fiicelor mele lucruri pe care nu le auziseră înainte. Le-am povestit despre mama şi tatăl meu, despre fraţii mei Kurt şi Emil, şi surorile mele Ada şi Runa, iar în cele din urmă, şi despre scumpa mea bunicuţă, Oma. Un potop de cuvinte şi amintiri începură să se reverse, toate ţinute ascunse pentru prea mult timp.

Am continuat să vorbesc, şi Eva încetă să mai plângă, adormind pe umărul meu. Le istoriseam despre cadourile pe care le deschideam în salon în seara de Ajun de Crăciun, şi pentru o vreme Sophie şi Emma uitară că erau ude, că le era frig şi teamă.

O oră mai târziu, extenuate şi ude până la piele, am bătut la uşa Magdei. Numai atunci mi-am dat seama că ploaia încetase demult. Şi că faţa mea era acum udă nu datorită ploii, ci datorită lacrimilor mele.

CAPITOLUL 11

Dis-de-dimineață, Gus Bauer plecă împreună cu o echipă de salvare pentru a căuta supraviețuitori – şi pentru a ajuta la îngroparea morților. Aflasem între timp că unele case de-a lungul râului fuseseră duse de ape în timpul nopții şi unii oameni erau dați dispăruți. Nu ştiam dacă şi casa noastră se număra printre cele nimicite de ape. Gus nu-l menționase pe Friedrich defel, dar când mă salută ridicând pălăria, ştiam că aceasta era promisiunea lui că îl va găsi.

— Ai grijă, Gus, îl rugă Magda în timp ce îşi lua „rămas-bun". Am văzut licărind ceva în ochii ei, ceva ce nu reuşisem să observ până atunci – ea îl iubea. Nu conta că el nu reuşea să-şi mențină slujba sau că aveau prea puțini bani sau chiar faptul că ea era însărcinată cu cel de-al optulea copil. Ea îl iubea. La bine şi la rău. Până când moartea avea să îi despartă.

Mai târziu, în timp ce spălam vasele de la micul dejun la chiuveta Magdei, mi-am amintit cum Friedrich obişnuia să vină câteodată de la spate şi să mă cuprindă cu brațele lui, odihnindu-şi capul pe umărul meu. Mă întrebam dacă aveam să mai simt vreodată brațele lui în jurul meu, şi la gândul acesta nu m-am putut opri din plâns.

— Ştiu că probabil e inutil să îți spun să nu te îngrijorezi, spuse Magda în timp ce îşi încolăci brațele ei puternice în jurul meu. Şi eu aş fi extrem de îngrijorată dacă aş fi în locul tău.

— La tot ce m-am gândit în ultimii ani a fost cât de mult uram America... cât de mult îmi doream să mă întorc în Germania. Şi acum... dacă şi casa mea s-a dus... dacă Friedrich nu mai e...

— Nici prin gând să nu-ți treacă lucrul acesta! Friedrich va fi bine. Gus îl va găsi, vei vedea.

Mi-am întors privirea de la bucătăria aceea soioasă la ploaia care continua să cadă.

— Şi dacă nu e bine? Încercasem să-mi imaginez viaţa fără el şi nu pot face asta. Bănuiesc că m-aş putea muta din nou înapoi în Germania, cu părinţii mei, cu surorile mele şi Kurt... dar ar fi un gol imens în viaţa mea. O parte din mine ar lipsi... asemeni unui ştrudel cu mere dar fără scorţişoară.

Am privit-o pe Magda, de teamă că ea ar putea crede că bat câmpii, dar în schimb am văzut că ea mă înţelegea perfect.

— Îl iubesc, am şoptit eu.

— Ştiu, răspunse ea scurt.

— Dar nu i-am spus lucrul acesta niciodată.

— Ea mă cuprinse în braţele ei din nou şi mă ţinu strâns.

— Atunci o să mă rog să ai şansa de a-i spune lucrul acesta.

Gus se întoarse la amiază fără Friedrich.

— Nu prea am reuşit să primim multe veşti din partea aceea de râu, din moment ce podul a fost dus de ape, mă anunţă el. El vorbi încet astfel încât copiii mai mari, care mâncau pe podea ca şi cum ar fi fost la un picnic, să nu ne audă. Dar dacă s-a dus la ferma familiei Schultz, ar trebui să fie ok. Ei stau puţin mai departe de râu.

— Dar despre barajul de la lacul Squaw ce ştii? l-am întrebat eu.

— Barajul încă mai rezistă, dar cred că nu vom putea fi pe deplin în afara pericolului până când nivelul apelor nu va mai scădea. Câţiva bărbaţi au lucrat toată noaptea transportând saci de nisip. Şi am auzit că doi voluntari s-au înecat în timpul acelui proces. Unul dintre ei şi-a pierdut echilibrul şi a căzut în lac, iar celălalt a sărit ca să îl salveze. Încă nu au găsit corpurile.

— Ai aflat cine sunt? Abia dacă am mai putut rosti cuvintele.

— Nu, nu am reuşit, dar... şi Gus se opri mestecând. Faţa îi fu umbrită de o privire înmărmurită. Nu... nu crezi că Fred s-a dus să ajute la lucru la baraj, nu?

N-am putut decât să încuviinţez dând din cap.

Gus gemu.

— Ai dreptate. El ar fi în stare de o asemenea nebunie.

Şi Friedrich, un înotător foarte bun, ar fi sărit pentru a salva un om de la înec. Gus îşi împinse scaunul înapoi cu un scârţâit puternic, apoi îşi îndesă mâinile în haina lui impermeabilă.

— Mă voi întoarce imediat ce voi fi aflat ceva... fie că e de bine, fie că e de rău.

Mi-am petrecut toată după-amiaza cosând în faţa ferestrei de la salon, ajutând-o pe Magda să ţină pasul cu cârpitul. Micuţa Eva era bolnăvioară şi irascibilă, răcind datorită vântului şi ploii puternice, aşa că, după prânz, am culcat-o pe unul din paturile Magdei. Sophie dispăru undeva cu două dintre fetele familiei Bauer, în schimb Emma stătea pe podea la picioarele mele cu un creion şi cu o bucăţică de hârtie de măcelar, desenând.

— Am terminat, anunţă ea. Am pus deoparte ceea ce cârpeam în timp ce ea se urcă în poala mea pentru a-mi arăta. Cinci persoane de mărimi diferite stăteau aşezate sub bolta unui curcubeu, ţinându-se de mâini.

— Ăsta e tata, asta eşti tu, aceea e Sophie, cealaltă e Eva şi ultima sunt eu, îmi explică ea, arătându-mi cu degetul. Cu excepţia mea, toate figurile aveau câte un zâmbet pe chipurile lor rotunde. Gura mea era ţintuită parcă într-o linie scurtă, dreaptă, conturându-mi o privire pierdută, uluită.

— Şi eu de ce nu zâmbesc? am întrebat eu. Emma mă privi şi ridică din umeri. Gestul vorbi de la sine – fiica mea nu înţelegea nici ea de ce eu niciodată nu zâmbeam.

— Îţi place desenul meu? întrebă ea.

— Da. Este frumos!

— Poţi să îl păstrezi atunci, îmi spuse ea, alunecând din poala mea pentru a porni în căutarea celorlalţi copii.

Emma nu mă văzuse niciodată ţinându-l pe Friedrich de mână, dar în desenul ei, eu îl ţineam strâns de mână, fiind înlănţuită atât de el cât şi de cei trei copii ai noştri. Puteam să-mi imaginez în mintea mea cu atâta uşurinţă mâinile lui Friedrich – mari, puternice şi arse de soare, cu vene asemeni unor corzi dintr-o împletitură. Le vedeam ridicate pentru a rosti binecuvântarea peste congregaţia lui, lucind sub apă atunci când boteza un copil al unei familii, împreunate atunci când se ruga şi îngenunchea în timpul studiului lui din fiecare dimineaţă. Mă îndrăgostisem de mâinile lui Friedrich încă de când ne-am căsătorit, atunci când eram acasă în Germania şi îl urmăream cum nota lucrările elevilor în fiecare seară.

Gălăgia şi agitaţia copiilor continuă să persiste în celelalte camere, dar pentru moment mă aflam singură în salon. Mi-am împreunat mâinile aşa cum Friedrich obişnuia mereu şi mi-am închis ochii.

Doream să mă rog cum o făcusem şi în noaptea precedentă în timpul furtunii – să mă rog Dumnezeului căruia Friedrich îi vorbea în fiecare zi şi despre care predica duminica, Dumnezeului pe care Îl iubea şi I se închina, Dumnezeului pe care eu fusesem mânioasă. Dar fără a fi ajutată de copiii mei, abia ştiam cum să încep.

Dumnezeule mare... În felul acesta îşi începea rugăciunile reverendul Lahr din Germania, şi părea a fi cel mai potrivit mod de a o face în liniştea acelui sanctuar cu lemnul acela sculptat şi vitralii. Dar nu aşa obişnuia Friedrich să se roage. Am început din nou.

Tată ceresc... Lacrimile izbucniră din ochii mei de îndată ce mi-am adus aminte cum fugeam în braţele tatălui meu atunci când eram un copil. La fel fugeau şi fetele mele spre Friedrich. Acum era rândul meu să mă îndrept spre Dumnezeu.

Tată ceresc, Te rog să cruţi viaţa soţului meu. Fritz Te iubeşte, Îţi slujeşte şi Te ascultă. Ştiu că eu nu merit să-Ţi cer nimic. Eu am fost mânioasă pe Tine şi pe el de-atâta timp... Dar te rog... dacă şi casa noastră e tot acolo, îţi promit că voi planta flori, şi că mă voi strădui să fac într-adevăr un cămin din ea, şi vreau să fiu soţia pe care Fritz o merită.

Doream să fac şi să fiu tot ceea ce Biblia cerea de la o soţie. Scripturile prezentau undeva o listă cu toate acele cerinţe. Mi-am deschis ochii şi am luat Biblia cea veche a Magdei, marea Biblie a familiei de pe raftul de unde o păstra, şi am început să o răsfoiesc prin Noul Testament, căutând după versetele care să mă înveţe ce să fac. Ştiam de la orele de religie că versetele se aflau acolo.

Biblia era în limba germană, dar era foarte veche, iar literele gotice erau foarte greu de citit. Dar am perseverat, continuând să citesc toate titlurile, pagină după pagină, însufleţită de aceeaşi voinţă de a izbuti care mă ajutase să supravieţuiesc furtunii din noaptea trecută. Găsisem ceea ce căutasem în cartea Efeseni, sub titlul *„Datoriile creştinului"*.

> *Nevestelor, fiţi supuse bărbaţilor voştri ca Domnului; căci bărbatul este capul nevestei, după cum şi Cristos este capul Bisericii, El, Mântuitorul trupului. Şi după cum Biserica este supusă lui Cristos, tot aşa şi nevestele să fie supuse bărbaţilor lor în toate lucrurile.*

Am fost surprinsă să descopăr doar trei versete. Dar pe măsură ce am continuat să citesc am descoperit faptul că îndatoririle soţului erau mult mai multe – nouă versete.

Bărbaţilor, iubiţi-vă nevestele cum a iubit Cristos Biserica şi S-a dat pe Sine pentru ea... Tot aşa trebuie să-şi iubească şi bărbaţii nevestele, ca pe trupurile lor. Cine îşi iubeşte nevasta, se iubeşte pe sine însuşi. Căci nimeni nu şi-a urât vreodată trupul lui, ci îl hrăneşte, îl îngrijeşte cu drag, ca şi Cristos Biserica... De aceea va lăsa omul pe tatăl său şi pe mamă-sa şi se va lipi de nevastă-sa, şi cei doi vor fi un singur trup.

Cuvintele acestea îl descriau pe soţul meu. Friedrich muncise într-o mină de cărbuni şi tăiase gheaţă din râu numai ca eu să nu trebuiască să călătoresc la clasa a treia. El cărase la fabrică timp de doi ani grămezi întregi de lemne şi cărămizi numai pentru a mobila casa mea cu tot ceea ce aveam nevoie. Soţii trebuiau să îşi dea viaţa lor – un sacrificiu mult mai mare decât ceea ce li se cerea soţiilor lor.

Friedrich îmi arătase dragostea lui Cristos prin dragostea lui pentru mine, şi mi-am dat seama în mod instinctiv că Dumnezeu îmi ascultase rugăciunea, că El mă iubea la fel cum şi Friedrich mă iubea, chiar dacă eu fusesem atât de distantă faţă de El. Dumnezeu aştepta cu răbdare, după cum şi soţul meu aştepta ca eu să răspund iubirii Lui. Dumnezeul lui Friedrich era un Tată care mă iubea. Şi în timp ce eu mă rugam cerându-l iertare, am mărturisit faptul că şi eu credeam în Isus, care m-a iubit atât de mult încât să îşi dea viaţa pentru mine.

Gus încă nu revenise atunci când Magda şi cu mine le servirăm copiilor cina. Mai târziu, am băgat toţi copiii, cu excepţia celor doi băieţi mai mari ai ei, în trei paturi supraaglomerate, fără să băgăm în seamă şopotele şi chicotele lor. Împreună, stând în salon i-am aşteptat pe soţii noştri să se întoarcă.

Era întuneric atunci când, în sfârşit, am auzit voci afară. Am privit cu atenţie pe fereastra din salon şi am văzut cum un grup de bărbaţi

se îndreptau către uşa din spate – figuri şterse, gârbovite, fără feţe. În spatele căruţei se putea zări şi o formă învelită în linţoliu. Am auzit cizmele lor greoaie şi vocile lor înăbuşite în timp ce intrară pe uşa din bucătărie şi am simţit aceeaşi frică de neînţeles ce mă copleşise în ziua în care am primit scrisoarea ce ne anunţa că Emil a murit. Magda se ridică în tăcere şi se grăbi spre bucătărie, însă eu nu m-am putut mişca. Doream să aştept în salon vestea ce urma să o primesc. Chiar şi atunci când am auzit paşi apropiindu-se pe hol, nu am putut privi înspre uşă.

— Louise... şi am simţit că plutesc atunci când răzbătu sunetul vocii lui Friedrich. Stătea în uşă, cu pălăria în mână, nedorind să intre în salon cu cizmele lui încărcate de noroi. Am fugit înspre el, m-am agăţat de el. Era ud leoarcă şi îmbrăcat în noroi – duhnea îngrozitor.

— Oh, Louise! Am fost atât de îngrijorat! Îi mulţumesc lui Dumnezeu că tu şi copiii sunteţi bine... nu ştiu ce m-aş face fără voi!

Eram un singur trup, cu braţele înlănţuite, cu buzele unite. Unul. Îi eram mulţumitoare lui Dumnezeu pentru soţul meu.

— Te ud şi pe tine! spuse el când putu să vorbească în sfârşit.

— Nu contează. Vreau să te ţin aşa pe vecie.

— Ştiu. Şi eu. Dar trebuie să mă duc din nou pentru puţină vreme. Te superi? Vreau să îi mângâi puţin pe cei care au pierdut pe cei dragi. Nu voi zăbovi mult.

În timp ce i-am îndepărtat o urmă de noroi de pe frunte, barajul pe care îl construisem eu ca să stăvilesc sentimentele mele cedă dintr-odată, inundându-mi inima, aducând mirişte aceea arsă la viaţă.

— Te iubesc, Friedrich.

Rămase tăcut.

— Poftim...? şopti el.

— Da. Te iubesc.

Se simţi copleşit, clătinându-se lângă mine de parcă i-ar fi lipsit puterea de a sta pe picioare. Îşi ascunse faţa la gâtul meu. Apoi, în timp ce ne ţineam strâns unul pe celălalt, Friedrich şi cu mine am început să plângem.

Mi-a trebuit mai mult de o lună să curăț murdăria și molozul din curtea noastră pentru ca să pot planta flori în fața casei noastre și împrejurul bisericii. Podeaua din biserica noastră fusese distrusă de inundații și trebuia să fie schimbată. Poate, în sfârșit, urma să scăpăm de mirosul de mucegai.

Îmi limpezeam mâinile la chiuvetă după ce plantasem câțiva trandafiri când Sophie veni în bucătărie cu Eva în brațe. Fetița zbiera în gura mare și vedeam clar că erau sătule una de alta.

— Eva plânge fără niciun motiv și nu pot să o opresc, mama, mă înștiință Sophie suspinând.

Am luat-o pe Eva în brațele mele.

— Micuța mea... Știu de ce ai tu nevoie ca să alungăm lacrimile din ochișorii tăi.

Am scos ceașca lui Oma din sertarul dulapului unde o ascunsesem cu patru ani în urmă.

— Ce ai acolo, mama? mă întrebă Sophie, urmându-mă îndeaproape.

Este ceașca specială pentru lacrimi a bunicii mele. Ori de câte ori bei din ea, toate lacrimile dispar ca prin magie. Am umplut-o cu lapte și am ținut-o Evei ca să bea. Obișnuiam să beau din ceașca aceasta atunci când eram și eu o fetiță, în Germania. Tu porți numele bunicii tale Oma, Sophie. Ea te iubea foarte mult, astfel că și-a dorit ca tu și surorile tale să aveți această ceașcă magică pentru ca să vă aduceți mereu aminte de ea.

În timp ce o vedeam pe Eva înghițind de zor laptele, mi-am dorit să îi mai pot vorbi lui Oma pentru ultima dată și să îi spun tot ceea ce învățasem în America. I-aș fi spus că, în sfârșit, am învățat că nu trebuie să îmi ascund sentimentele pentru a nu fi rănită, ci că trebuie să trăiesc viața și să iubesc, dăruind și iertând. Învățasem că având credință nu însemna că trebuie să renunț la viața mea, ci o încredințare a vieții mele în mâinile lui Dumnezeu, dându-l voie ca într-un mod misterios, din doi să facă unul. Învățasem că adevărata putere nu stă în alegerile privind lucrurile pământești, ci luând deciziile corecte privind sufletul – alegând să iubesc și să cresc, alegând să mă încred în Dumnezeu. I-aș fi spus lui Oma că avusese dreptate atunci când îmi dăruise ceașca lacrimilor – puterea de a găsi bucuria nu se afla în interiorul ceștii,

ci sălăşluia în inima mea. Dar, la urma urmei, poate că Oma ştia deja toate aceste lucruri.

Eva termină de băut laptele şi îmi arăta acum cu degetul fetiţa pictată pe ceaşca aceea.

— Bebe! spuse ea cu un zâmbet larg pe faţă. O linie albă de la lapte se întindea peste buza ei.

Sophie privea uimită.

— Ai avut dreptate, mama! S-a oprit din plâns!

— Bineînţeles, draga mea. Ceaşca lui Oma întotdeauna dă rezultate!

De dincolo de fereastra din bucătărie răzbătea scârţâitul unei frânghii ce se freca de creanga unui copac în timp ce Emma se dădea pe leagănul care atârna pe unul dintre meri. Ea cânta o cântare cu vocea ei dulce, de copil – o cântare care mai apoi avea să devină preferata mea:

Nu ştiu cât de mult va mai fi... sau ce are viitorul pregătit pentru mine... dar un lucru ştiu sigur, că dacă Isus mă conduce... eu voi ajunge odată acasă.

CAPITOLUL 12

1980

Suzanne închise marginile unei cutii pe care tocmai o umpluse şi o aşeză lângă peretele din living împreună cu celelalte.

— A fost într-adevăr o istorisire minunată, bunico, dar ce are asta a face cu mine?

— Pe bune, Suzanne! Grace încerca să-şi şteargă lacrimile fără a-şi strica machiajul, în timp ce Emma căuta în zadar după cutia cu şervețele.

Suzanne se duse repede în baie şi luă un sul de hârtie igienică.

— Uite, foloseşte asta. Nu vreau să ne certăm din nou, mamă, dar dacă priveşti totul dintr-o perspectivă rațională, vei vedea că există câteva diferențe majore între situația străbunicii şi situația mea.

Grace îşi suflă nasul.

— Poate, dar ideea e aceeaşi.

— Sigur. Şi care ar fi ideea? Străbunica s-a adaptat la noua viață şi trebuie să o fac şi eu? Prostii! A trebuit ca străbunicul şi Jeff să ia o decizie importantă? O şi mai mare prostie! Străbunicul şi-a ascultat conştiința, însă decizia lui Jeff e bazată în totalitate pe egoism! Poate că soții nu trebuiau să îşi consulte soțiile în secolul nouăsprezece, dar azi suntem în secolul douăzeci, iar ei ar trebui să realizeze faptul că trebuie să ne consulte! Suntem mai mult decât simple obiecte pe care ei le posedă! Şi mai omiteți încă o mare diferență – identitatea străbunicii se rezuma la „copii, gătit şi biserică." Eu sunt în prezent editoare la revista *New Woman*. Îmi ador slujba! Am şi eu o identitate în afară de cea legată de soțul meu şi de copii, şi nimeni nu are dreptul să îmi ceară să renunț la ea!

— Suzy, Suzy... de ce ridici tonul? spuse Emma. Ea o mângâie pe Suzanne pe spate pentru a o domoli. Suzanne se opri, surprinsă de propria ei atitudine. De ce era atât de mânioasă? Oare o afectase povestea lui Louise mai mult decât ar fi recunoscut ea?

— Să recunoaştem, reluă în cele din urmă Suzanne, timpurile se schimbă, rolurile se schimbă, aşteptările se schimbă. Ceea ce se potriveşte unei generaţii nu e neapărat potrivit şi pentru următoarea.

— Dar există anumite lucruri care nu ar trebui să se schimbe, replică Emma calm. Mi-ai spus că tu nu vrei să fii ca mama ta. Ea a ales să renunţe la cariera ei de dragul soţului ei, iar tu ai hotărât că nu vei face aceeaşi greşeală. Dar nu-ţi dai seama? Tu reacţionezi în modul acesta datorită alegerilor pe care le-a făcut ea. Exact la fel am făcut şi eu. Căsătoria mea cu Karl a fost un eşec datorită faptului că şi eu reacţionam la hotărârile mamei mele. În mod normal noi ar trebui să învăţăm din greşelile mamei noastre şi nu să reacţionăm datorită lor. Acesta este tiparul pe care tu trebuie să îl spargi.

— Am renunţat la cariera mea deoarece căsnicia era mai importantă, adăugă Grace. Nu e la fel şi în cazul tău? Căsnicia implică sacrificii. Măcar atât ar fi trebuit să înveţi din povestea străbunicii tale.

Suzanne îşi dădu ochii peste cap.

— Ei bine, în cazul meu, toate sacrificiile sunt făcute doar dintr-o parte.

— Dar tocmai asta e definiţia sacrificiului, spuse Grace. Gândeşte-te la sacrificiul lui Cristos...

— Oh, te rog, nu implica acum şi teologia în conversaţia noastră, replică Suzanne gemând. Şi-aşa e deja o discuţie prea sentimentală.

— Are dreptate, Grace, adăugă Emma. Nu avem nevoie de o predică. Dar, Suzanne, imaginează-ţi pentru o clipă faptul că mama mea ar fi luat aceeaşi hotărâre pe care ai luat-o tu. Să zicem că ea ar fi optat pentru o carieră în Germania şi că s-a hotărât să divorţeze de tata şi să rămână acolo. Ce s-ar fi întâmplat atunci?

Suzanne râse în mod fluşturatic şi îşi îndepărtă părul ei negru din ochi, cu o singură mână.

— Atunci nici măcar una dintre noi nu am mai fi aici certându-ne pe acest subiect.

— Exact. Emma zâmbi cu subînţeles, iar Suzanne pricepu că tocmai căzuse în cursă. Dacă tu nu rezolvi această neînţelegere – dacă îi dai voie lui Jeff să iasă pur şi simplu din viaţa ta – s-ar putea să pierzi ceva extrem de preţios, ceva ce nu ai să mai poţi recupera vreodată.

Pentru un moment camera fu cuprinsă de o tăcere deplină. Suzanne era conştientă de tumultul vieţii din afara apartamentului

bunicii ei – uşi care se trânteau, copii care ţipau, şuieratul frânei atunci când autobuzul se oprea, forfota neîntreruptă a traficului şi a avioanelor ce răsuna asemeni apelor unui râu aflat în depărtare. Neputând să îndure cercetarea minuţioasă a mamei şi a bunicii ei, Suzanne îşi privi ceasul.

— Ştiţi ce? Trebuie să plecăm. Le-am promis fetelor că o să le iau înainte de cină, iar autostrăzile vor fi în curând foarte aglomerate.

După aceea se îndreptă parcă zburând spre maşină, folosindu-se de scuza că dorea să încarce obiectele pe care Emma i le dăruise ei şi lui Grace – apoi se hotărî să o aştepte pe mama ei pe trotuar în timp ce aceasta lega toate cutiile nelegate în apartament.

Ziua călduroasă de primăvară se răcori binişor după-amiază, iar Suzanne începu să tremure deoarece soarele dispăruse după clădirea în care se afla apartamentul. Semnele primăverii erau puţin mai greu de găsit aici în mijlocul oraşului dens populat, dar în timp ce aştepta, ea recunoscu nişte păpădii într-un triunghi micuţ de iarbă de cealaltă parte a străzii şi nişte frunze verzi înmugurite într-un pom uscăţiv aproape de colţ. Se gândea acum la numeroasele schimbări cu care fusese confruntată bunica ei venind în America şi se întreba dacă Dumnezeu împărţise vremea în cele patru anotimpuri tocmai pentru a ne aminti că nimic în viaţă nu poate rămâne la fel.

Mai apoi privi în sus spre clădirea pătrată din cărămidă, şi văzu geamul de la etajul trei al camerei de zi a lui Emma. Oare această mutare a bunicii ei în suburbii urma să fie dificilă după un timp atât de lung? Apoi o năvăliră gânduri privitoare la schimbările care o aşteptau în viaţa ei după ce avea să asiste la îngroparea căsniciei ei „în vârstă de zece ani", şi se cutremură din nou.

Câteva minute mai târziu, mama şi bunica ei ieşiră pe uşile clădirii. Cât de diferite erau – din cap până-n picioare! Părul creţ al lui Grace era foarte frumos aranjat; părul drept şi gri al lui Emma era scurt şi simplu. Picioarele lui Grace erau încălţate cu o pereche de pantofi uşori, dintr-o piele scumpă italienească; în schimb Emma purta încălţăminte ieftină dintr-o pânză albă. Cât de diferite erau şi personalităţile lor! Grace era mult mai grijulie şi mai conservatoare decât mama ei care era veşnic lipsită de orice fel de inhibiţie, mereu plină de voie bună. Totodată, şi Suzanne cu mama ei erau două femei total diferite. Dacă Suzanne ar fi fost la fel de pasivă ca mama ei nu

ar fi reuşit niciodată să ajungă pe poziţia pe care o ocupa acum în redacţia revistei *New Woman*.

Emma o îmbrăţişă şi o sărută pe Suzanne, luându-şi la revedere.

— Mulţumesc pentru ajutor, draga mea. Şi te rog să nu te certi cu mama ta pe drum spre casă, bine? Spuse aceasta cu un zâmbet pe buze, la care Suzanne nu se putu abţine să nu îi răspundă în acelaşi fel.

— Acesta e unul dintre lucrurile care întotdeauna mi-a plăcut la tine, bunico – faptul că tu nu ţii prelegeri lungi.

Grace fu neobişnuit de tăcută pe drumul spre casă, extrem de cufundată în gândurile ei. Suzanne se întreba care să fie oare acele gânduri şi dacă era supărată în legătură cu ceva, dar se hotărî să nu o întrebe. Nici ea nu avea chef de prea multă vorbărie. Aproape fără să vrea, se trezi meditând din nou asupra poveştii străbunicii sale.

Exista încă o colosală diferenţă între ea şi Louise, una pe care nu dorise să o menţioneze. În timp ce Louise abia îşi cunoscuse soţul atunci când ei s-au căsătorit şi abia mai apoi ajunsese să îl iubească, povestea ei era una opusă – ea şi Jeffrey porniseră extrem de îndrăgostiţi unul de celălalt. Ei chiar îşi începuseră căsnicia ca fiind „un singur trup", dar acele legături dispăruseră cu mult timp în urmă, alături de scântei şi de flăcări.

Jeffrey luase hotărârea lui, iar ea pe a ei. Şi deşi nu ar fi recunoscut niciodată asta în faţa mamei ei, ea vedea deja desluşit consecinţele acelor decizii în vieţile fiicelor sale. Amy fusese neobişnuit de neascultătoare şi de răzvrătită în ultima vreme, în timp ce Melissa devenise foarte emotivă şi sensibilă. Amândouă reacţionau într-un anumit mod la toată tensiunea de acasă. Poate lucrurile se vor îmbunătăţi după ce Jeff o să se mute definitiv.

Suzanne aruncă o privire spre mama ei şi observă cum ea îşi şterse pe furiş o lacrimă. Probabil că plângea datorită finalului fericit ce îl avu povestea vieţii lui Louise. Grace plângea întotdeauna atunci când avea de-a face cu finale fericite. Sue îşi aminti propria ei reacţie la acea istorisire şi se întreba de ce nu a dat şi ea frâu liber lacrimilor. Oare, îşi ascundea ea sentimentele după cum şi Louise o făcuse cândva?

Suspină şi continuă să conducă maşina în mijlocul acelui trafic intens. Nu era timpul să permită invadarea vieţii ei de către un sentimentalism ieftin. Asemeni lui Louise care înaintase cu greu prin

potopul acela de ape, şi ea trebuia să fie foarte puternică pentru a supravieţui de una singură acestei noi vieţi.

La o săptămână după ce mama ei îi dăruise albumul de poze, Grace stătea singură în bucătărie răsfoindu-l, meditând asupra misterelor trecutului ei. Pozele alb-negru, decolorate şi fragile datorită timpului, nu îi ofereau niciun indiciu care să o ajute în a dezlega enigmele lui Emma, şi întrebările rămase fără răspuns continuau să dea târcoale la nesfârşit în mintea ei, asemeni unui carusel. Tot ce reuşea să facă era să se oprească asupra uneia dintre ele şi să despice firul în patru până când îşi dădea seama că nu ajungea la ceva concludent, după care trecea la următoarea.

Întorcea încet fiecare pagină a albumului atentă să nu-i desfacă şi mai tare legăturile învechite. Scrisul încâlcit al lui Emma, mâzgălit cu o cerneală albă pe acele pagini negre, era aproape indescifrabil, astfel că se rezumă la a studia chipurile acelea mute. Unele, cum ar fi de exemplu cele a tatălui sau a bunicilor ei, îi deveniseră familiare lui Grace numai datorită acelor fotografii. Ce alte expresii însufleţiseră trăsăturile lor în comparaţie cu aceasta, păstrată pe vecie datorită aparatului de fotografiat?

Grace stătea lângă fereastră, în colţul unde servea micul dejun, singurul loc confortabil în acea bucătărie lustruită, în care vocile răsunau ca un ecou. În acea zi, mai devreme, toată casa ei fusese curăţită într-un mod desăvârşit de către o menajeră care venea săptămânal, iar ei nu îi plăcea să facă dezordine în camerele acelea mari, care străluceau de curăţenie. Putea să enumere o groază de alte lucruri pe care le-ar fi putut face în loc să-şi piardă timpul cu acest album, însă letargia paralizantă ce o ţintuia, părea să-i cuprindă până şi sufletul.

Când soneria de la uşa bucătăriei sună pe neaşteptate, fu tentată să o ignore până când aruncă privirea spre fereastră şi o zări pe Suzanne. Era îmbrăcată ca pentru serviciu, şi abia atunci realiză Grace cu uimire că era deja după-amiaza, târziu. Suzanne se îndrepta deja spre casă, venind de la locul ei de muncă. Cum se scursese ziua aceea atât de repede? Grace se sprijini cu ambele mâini de masă după care se ridică plictisită în picioare.

— De ce trebuie să suni întotdeauna la uşă? întrebă ea în timp ce îi deschise uşa. Nu ţi-am dat eu o cheie?

— Nu aveam chef să cotrobăiesc prin toate astea numai ca să o găsesc.

Suzanne ridică un inel enorm încărcat cu cel puţin douăzeci de chei.

— Chiar ai nevoie de toate? La ce le foloseşti pe toate?

— Am câte două yale la fiecare uşă a casei mele, răspunse ea. Am nevoie de o cheie de contact şi de o cheie pentru portbagaj pentru ambele maşini, o cheie este de la casa ta, una este de la casa soacrei mele, una e pentru cutia poştală – şi celelalte zeci sunt de la lucru.

— Mă bucur că viaţa mea nu e atât de complicată.

— Iar eu sunt bucuroasă că nu trebuie să îmi petrec fiecare zi într-o casă pustie.

Cuvintele acelea mormăite fură rostite îndeajuns de tare pentru a putea fi înţelese, dar Grace preferă să le ignore.

Suzanne îi înmânâ un dosar din hârtie de Manila.

— Acestea sunt mostrele cu designul siglei de la centrul pentru femeile însărcinate. Îi amintisem lui Jeff că ţi-a promis că le va face de săptămâni de zile, şi în sfârşit a reuşit să le schiţeze noaptea trecută – între nenumăratele convorbiri cu Chicago. Dacă nu îţi place niciuna, să nu te simţi obligată să le foloseşti. Nu vei răni sentimentele lui Jeff pentru că el nu are de fapt niciunul. Există la revista mea un nou director de design care face o treabă minunată – pot să îi cer ei să îţi schiţeze câteva.

Jeffrey schiţase şase dintre acestea într-o varietate de stiluri, începând de la stilul modern până la cel ornamentat, toate fiind realizate minunat şi într-un mod profesional. Grace nu putu face să nu admire talentul creativ al ginerelui ei.

— Spune-i lui Jeff că sunt de-a dreptul minunate, mulţumesc. Bordului îi va fi foarte greu să aleagă între ele.

Suzanne luă o ceaşcă din dulap şi îşi turnă cafea.

— Că tot veni vorba de alegeri, a reuşit bordul să găsească până la urmă un director?

În vocea ei era ceva răutăcios ce o făcu pe Grace să se lase din nou pe scaunul din colţul ei şi să se şteargă la ochi.

— Nu te lua iar de mine, Suzanne. A fost o săptămână tare grea, acum că am mutat-o pe bunica ta.

Vocea lui Suzanne se mai îndulci în timp ce reumplu ceaşca lui Grace, după care se aşeză pe un scaun paralel cu al ei.

— Îmi cer iertare. Dar mi-aş dori să-ţi urmezi dorinţa inimii tale şi nu pe cea a lui tata.

Grace nu îi răspunse. Era pe punctul de a izbucni în lacrimi, dar nu îndrăznea.

— Pari supărată, mamă. Ce s-a întâmplat?

— Nu ştiu... oboseala după această mutare... aceste fotografii... nu mi-aş fi imaginat niciodată că mutarea mamei mele îmi va stârni atât de multe amintiri. De fiecare dată când le privesc mă simt obligată să fac o triere a amintirilor şi să mă confrunt cu ele, fie că vreau fie că nu. Întoarse o pagină în carte, după aceea alta, fără ca măcar să vadă pozele. Nu pot face să nu mă gândesc la ceea ce a spus mama mea zilele trecute, în timp ce împachetam. *Tatăl tău te-a iubit mai mult decât însăşi viaţa lui.* Îţi aduci aminte Sue? Nu ţi s-a părut ciudat?

— Bunica ţi-a explicat ceea ce a vrut să zică, nu-i aşa?

— Ea s-a scuzat că e datorită vârstei, dar şi eu şi tu ştim că ea nu e senilă. Am avut sentimentul bizar că ea ascunde ceva.

— Să ştii că şi mie mi s-a părut la fel. Dar dacă acela ar fi într-adevăr răspunsul – dacă Karl Bauer te-a iubit mai mult decât însăşi viaţa lui – atunci tot ceea ce ţi-a spus ea despre el este o minciună.

— Ştiu. Tocmai de aceea m-am simţit atât de groaznic în ultimele zile. E tulburător să descoperi dintr-odată că ai găuri în ţesătura vieţii tale. Aş vrea să le pot umple, dar cum? Sue, adevărul nu are cum să fie mai rău decât această nesiguranţă sfâşietoare, nu-i aşa?

Atunci când Suzanne ridică numai din umeri, Grace răsfoi spre ultima pagină a albumului, acolo unde erau mai multe pagini libere. Luă de-acolo o bucată de hârtie gri, împăturată şi i-o înmână.

— Citeşte asta. Am găsit-o ascunsă la spatele acestui album.

Suzanne o deschise şi citi cu voce tare cuvintele scrise acolo:

Iubitei mele Emma,

Când sta-vei lângă foc, după apus de soare,
Când fi-vei tu ajunsă la bătrâneţea ta

Ia jos această carte, cu însăți mâna ta,
Citeşte-o-ncet, şi-adormi visând privirea blândă
Ce ochii tăi o-avură, şi taina lor crescândă;

Cu o dragoste curată sau falsă uneori
Câți ți-au iubit tandrețea din voioşia ta,
Câți te-au iubit pe tine şi frumusețea ta!
Doar unul singur însă sufletu-ți călător iubi,
Şi-acele ofuri multe ce chipul tău umbri!

Şi aplecându-se pe lângă nisipul lucitor
Se-aude-un murmur trist şi dulce de izvor:
Iubirea-şi luă zborul şi peste munți păşi
Ajunse pân' la stele şi-o casă-şi făuri!

— Wow... exclamă Suzanne.

— Nu recunosc scrisul, spuse Grace, înghiţind în sec.

— S-ar putea să greşesc, dar cred că e un poem al lui Yeats. După ce ajung acasă o să caut într-una din antologiile mele.

— Ştiu că mama mea a cumpărat acest album de poze atunci când locuiam pe King Street, dar pentru nimica-n lume, nu-mi pot imagina cine i-ar fi dedicat ei un poem de dragoste.

Suzanne împăturăă din nou pagina şi o înmână lui Grace.

— Dacă aş fi în locul tău, aş cerceta şi aş confrunta faptele trecutului. Te-ai întors vreodată în oraşul de unde provenea bunica pentru a vorbi cu familia ei – adică familia *ta*?

— Nu cred că răscolirea trecutului ar fi un lucru înţelept.

— Mamă, nu te întrebi niciodată ce s-a întâmplat cu-adevărat între ea şi tatăl tău?

— Bineînţeles că da. M-am întrebat lucrul acesta toată viaţa mea. Când eram un copil, celelalte fete obişnuiau să îmi pună zeci de întrebări despre el. Cine era? Unde era el? De ce nu locuia împreună cu noi? Era în închisoare? Divorţul era un lucru rar şi scandalos pe vremea aceea.

— Ai întrebat-o vreodată direct pe bunica sau i-ai cerut să îţi spună mai multe lucruri despre el?

— Nu mi-a trecut prin minte să o întreb până când am fost adolescentă. Apoi, când ea a refuzat să-mi răspundă, m-am decis să

fug şi să-l caut de una singură pe Karl Bauer. Chiar am cumpărat un bilet de autobuz spre Bremenville, dar omul care era directorul depoului de autobuze o ştia pe mama, şi în timp ce eu aşteptam sosirea autobuzului, el a trimis după ea. Ne-am certat atunci îngrozitor. Cu cât insistam eu mai mult să merg, cu atât ea devenea tot mai supărată până când, într-un final, mi-a spus, pentru prima oară, faptul că tatăl meu nu m-a dorit – că el încercase să o determine să avorteze. Pe când se apropia deja de încheierea oribilei poveşti, ea mă convinsese deja că dacă aveam să ajung în preajma lui, el m-ar fi ucis. Atunci a fost întâia oară când am aflat cu ce se ocupa – deţinea o farmacie în Bremenville.

— Acum eşti un adult, nu un adolescent. Cu siguranţă că acum eşti îndeajuns de matură ca să rezolvi această problemă în ceea ce-l priveşte pe tatăl tău – de fapt e problema *lui*, nu a ta.

— A fost un adevărat calvar să o conving pe mama mea să-mi spună adevărul în ziua aceea. Şi s-a mai întâmplat ceva. Aveam tot timpul sentimentul că... nu ştiu... un sentiment că eu o răneam pe ea prin faptul că îmi doream mai multă dragoste decât îmi putea ea oferi. Ea susţinea mereu ideea că eu şi cu ea formam o familie completă. Cred că încă s-ar simţi rănită dacă aş încerca să caut în altă parte familia mea.

— Atunci nu-i spune. În plus, şi eu mi-aş dori să ştiu mai multe. E şi bunicul meu, la urma urmei. Avem dreptul să ştim adevărul.

— Ne-am dus la Bremenville odată ca să îl căutăm. Îţi aminteşti?

— Nu. Când s-a-ntâmplat asta?

— Într-o sâmbătă am condus până la parcul cel mare la un picnic, şi eram toţi patru. Tu şi cu fratele tău eraţi la şcoala primară pe-atunci. Pe drum spre casă am văzut semnele care indicau distanţa spre Bremenville, la numai douăzeci de mile de la drumul principal, aşa că l-am rugat pe tatăl tău... dacă nu am putea să mergem să vizităm oraşul? Era vară şi însemna un adevărat calvar să călătoreşti într-o maşină fără aer condiţionat, aşa că am fost de-a dreptul uimită când a căzut de acord să oprim. Ştii cât de mult detestă tatăl tău să îşi schimbe planurile.

Suzanne luă o faţă gravă dintr-odată.

— *Să nu schimbăm târguiala de-acasă*, spuse ea, imitându-l într-un mod bizar pe Stephen. *Nu văd de ce am schimba un plan bine stabilit.*

— Aşa e felul lui, spuse Grace zâmbind. Oricum, Bremenville s-a dovedit a fi un oraş plăcut, liniştit, cuibărit într-o vale străjuită de munţi. Mi-l imaginez deja ca fiind o adevărată atracţie pentru turişti, cu lacul şi toate celelalte obiective, dar pe-atunci, prin anii '50 nu fusese încă descoperit. Puteai să îţi dai seama că fusese înfiinţat de către germani pentru că satul arăta de parcă fusese smuls direct din Germania şi transportat în America. Până şi numele pe magazine şi pe cutiile poştale erau germane. Râul Squaw împărţea oraşul în două, şi deşi părea a fi unul liniştit atunci când noi trecurăm pe-acolo, nu am putut să nu îmi amintesc povestirea bunicii despre marea inundaţie de când ea fusese un copil. În special atunci când începuse să plouă de îndată ce am intrat noi în oraş.

Suzanne îşi mişcă mâna nerăbdătoare.

— Şi ideea e că...

— Ideea...?

— Ţi-ai găsit familia sau nu?

Nerăbdarea ei o irită pe Grace.

— Tu eşti fiica tatălui tău, Suzanne. Să nu laşi pe nimeni altcineva să îţi spună altceva vreodată. Şi acum *voi ajunge* la ideea mea. Ne-am oprit la benzinăria din periferiile oraşului şi păru că ne ia o veşnicie să îi facem plinul, mai ales că aşteptasem clipa regăsirii tatălui meu de o viaţă întreagă. Aşa că atunci când Stephen coborî geamul pentru a plăti benzina, l-am întrebat pe omul acela dacă exista o farmacie în oraş. *Bineînţeles,* spuse el, *farmacia lui Bauer, tot în faţă pe Main Street, cam a patra clădire. Nu aveţi cum să nu treceţi pe lângă ea.* Nu pot să-ţi descriu modul în care m-am simţit să fiu atât de aproape – copleşită de bucurie şi înspăimântată în acelaşi timp. Eram în Bremenville, la patru clădiri distanţă de farmacia tatălui meu! Stephen îl întrebă pe omul acela dacă familia Bauer continua să deţină farmacia, şi mă temeam că nu voi putea auzi răspunsul lui datorită ploii ce răpăia pe acoperiş, dar şi a bătăilor inimii mele. *Bineînţeles, domnule,* spuse el. *Karl Bauer deţine farmacia aceasta de când mă ştiu eu.* Am ieşit din benzinăria aceea, dar abia ce trecurăm de două clădiri pe strada aceea când dintr-odată parcă se deschise cerul: era o rupere de nori. Ploaia se revărsa asemeni unui potop. Niciodată nu mai văzusem aşa ceva înainte – sau de atunci încolo. Stephen a trebuit să tragă pe dreapta şi să se oprească deoarece nu mai vedea absolut nimic.

— Ah, acum îmi amintesc! spuse Suzanne. A fost ceva incredibil! Mă gândeam că maşina o să se umple cu apă şi că o să ne înecăm.

Grace luă o înghiţitură de cafea.

— Şi eu devenisem foarte îngrijorată. Ploaia a căzut fără întrerupere – probabil timp de zece minute. Când în sfârşit s-a oprit, am încercat să ne căutăm drumul din nou, dar ceva mai jos întreaga intersecţie era inundată. Stephen nu îndrăzni să meargă mai departe, aşa că ocoli clădirea aceea, şi cum încercam să evităm inundaţia mergând pe străzile lăturalnice, am sfârşit prin a ne rătăci.

— Aşa că n-ai mai găsit farmacia?

— Oh, până la urmă am găsit-o. Stephen şi-a dus misiunea la îndeplinire, să ştii. Farmacia arăta parcă dintr-o altă epocă, demult apusă... cu o tendă dungată în faţă, cu o răcoritoare ornată înconjurată de nişte scaune din sârmă, un rând de sticle medicinale demodate astupate cu dopuri. Însă farmacia lui Bauer era închisă.

— Incredibil!

— Era trecut cu zece minute de ora şase, iar magazinul fusese închis la ora şase. În mod evident, sâmbăta seara, întreg orăşelul închidea la ora şase. Pe când am ajuns înapoi la staţia de benzinărie, şi aceasta era închisă. Nu era absolut nimeni căruia să îi putem cere îndrumări spre casa lui Karl Bauer – nu că aş fi îndrăznit să merg la el acasă! Că mi-am adunat curajul să merg la magazinul lui era un lucru, dar să merg acasă la el? Nu, chiar nu puteam să fac un asemenea lucru.

Suzanne îşi dădu ochii peste cap.

— Ştii, chiar detest când deschizi iar teoria ta cu „destinul divin". Numeşte un singur motiv pentru care Dumnezeu nu ar fi dorit ca tu să-ţi întâlneşti tatăl. Nu eşti curioasă să-l cunoşti? Nu vrei să afli mai multe?

— Dincolo de această curiozitate, ce alt scop aş mai avea? În plus, el era cu câţiva ani mai în vârstă decât mama mea, deci se prea poate ca el să fi murit deja.

— Dar familia bunicii... ce s-a întâmplat cu surorile ei?

Grace răsfoi în albumul acela pentru a găsi o poză veche făcută într-un studio ce înfăţişa patru fetiţe îmbrăcate în rochii albe, apretate şi cu pantofiori cu model.

— Aceasta e sora ei mai mare, Sophie, care s-a născut în Germania; aceea e mama; aceea e Eva, şi cealaltă e micuţa Vera. Din

câte știu eu, de când mama l-a părăsit pe Karl, ea nu și-a mai văzut niciodată părinții ori surorile.

— Nu ți se pare asta destul de ciudat, mamă? Faptul că îl evită pe Karl e una, dar să întoarcă spatele familiei sale? Chiar nu are sens.

— Știu. Bunica ta nici măcar nu le menționa. Am fost foarte surprinsă când ne-a relatat povestea vieții mamei sale săptămâna trecută.

— Am să te însoțesc dacă vrei la Bremenville, în caz că vrei să faci pe detectivul. De data aceasta vom verifica mai întâi prognoza meteo, adăugă Suzanne cu un zâmbet larg pe față.

Grace închise încet albumul de poze.

— Nu, mai bine să lăsăm lucrurile așa cum sunt, Suzanne.

La mult timp după ce fiica ei plecase, Grace se afla încă așezată la masa din bucătărie, prea plictisită pentru a se mișca. În cele din urmă, deschise albumul din nou la singura poză în care îl văzuse pe Karl Bauer. El stătea în spatele mamei ei în ziua nunții lor, cu puțin mai înalt decât Emma, dar cu umerii săi largi și cu statura lui plinuță păru că micșorează trupul ei subțirel. Părul și barba lui erau negre, mustața lui lungă ascundea vederii mai toată gura. Fața lui lată era extraordinar de frumoasă cu pomeți ridicați, bine conturați, cu sprâncene boltite. Grace rămase cu privirea ațintită asupra ochilor lui, sperând să întrezărească cel puțin o urmă de cruzime care să o fi putut avertiza pe Emma de ceea ce o aștepta în viitor. Dar indiferent cât de mult continua să îi privească, Grace nu putu desluși niciun fel de sentiment în expresia lor.

Își aminti de fermitatea ei neclintită din tinerețe de a merge la Bremenville și de a-l găsi, de modul în care studiase plecarea autobuzelor, își trasase drumul pe hartă, cum numărase bancnotele mototolite și puținul mărunțiș ce-l avea. Apoi își reaminti fiorul acela care îi îngheță inima în momentul în care a aflat că tatăl ei nu o dorise, că el a pus la cale să fie avortată. De ce ar fi cerut una ca asta, dacă el „o iubea mai mult decât însăși viața lui"? Încercă să descifreze tot misterul ce se ascundea dincolo de acest chip tăcut, dar fu întunecat de o perdea de ploaie și de un rând de sticle așezate în fereastra unui magazin închis.

În după-amiaza următoarei zile de sâmbătă, Grace bătu la uşa noului apartament al mamei ei, după care răsuci mânerul de la uşă.

— E cineva acasă? întrebă ea în timp ce intră înăuntru împreună cu Suzanne. Niciun răspuns. Probabil că ar fi trebuit să sunăm mai întâi şi să o anunţăm că venim.

— Wow! Ce dezordine totală! exclamă Suzanne în timp ce o urmă îndeaproape pe Grace. Dacă bunica e aici, nu cred că o vom găsi vreodată!

— E exact cum am bănuit! Mama nu a despachetat nimic.

Cutiile de carton nu mai erau aşezate cu grijă grămezi lângă perete, acolo unde le lăsaseră cei care le-au mutat, ci acum deschise la întâmplare, conţinuturile lor erau împrăştiate pe podea sau făcute grămăjoare pe scaune, pe masă, pe canapea, şi pe orice alt spaţiu aflat la dispoziţie. Oboseala cu care se luptase Grace în ultima vreme o lovi din nou, şi încă din plin.

— Ce-ar fi să te-apuci tu, Sue? Ai un dar nemaipomenit de a reorganiza totul. Eu voi încerca să dau de mama.

Lăsând uşa de la apartament deschisă, Grace străbătu holul spre salonul destinat diferitelor activităţi, aflat în centrul acelui complex. Cu cât se apropie mai mult, ea auzi sunetul inconfundabil al cântecelor şi al râsetelor. Când recunoscu interpretarea plină de veselie la pian a piesei „Alexander's Ragtime Band", îşi dădu seama de îndată că îşi găsise mama.

O mulţime de persoane mai în vârstă erau adunate în jurul micuţului pian, bătând din palme şi cântând de parcă dădeau o petrecere în toiul nopţii într-un club universitar cu prietenii. Emma era în centrul acestei acţiuni, lovind de zor pe clape – era viaţa acelei petreceri. Obrajii îi erau aproape la fel de aprinşi ca şi acel jerseu de bumbac de un roşu intens pe care-l purta, iar părul ei cărunt era legat la spate cu o eşarfă de un roz neobişnuit. Chiar era posibil să fie în vârstă de optzeci de ani şi să arate la fel de tânără şi plină de viaţă ca o studentă membră într-un club universitar feminin?

Deodată însă Emma o zări.

— Ei, a venit Grace! strigă ea, şi faţa i se lumină radiind de dragoste, aşa cum se întâmpla de altfel întotdeauna. Grace nu se îndoise nici măcar o zi din viaţă de dragostea nemărginită a mamei ei, cu toate acestea, dragostea lui Emma nu fusese niciodată una

posesivă sau sufocantă. Hei, aş vrea să v-o prezint pe fiica mea, Grace Bradford.

Grace fu numaidecât copleşită de noii prieteni care se prezentau, scuturându-i mâna.

— Eu sunt Lester Stanley. Nici nu ai idee ce mult ne place să stăm în preajma mamei tale.

— Oh, nu mi-e prea greu să-mi imaginez, murmură Grace.

— E mult mai spectaculoasă decât toate artificiile de 4 iulie, adăugă o femeie de statură mică.

— Îți spun eu dragă, rosti tărăgănat o femeie dintr-un scaun cu rotile, chiar nu ştiu cum reuşeam să ne distrăm înainte ca mama ta să vină aici.

— Încă aşezată la pian, Emma îi zâmbi lui Grace.

— Ce te-aduce pe-aici, draga mea?

— Trebuie să fie ceva special, interveni Lester. E îmbrăcată parcă de duminică.

Grace privi în jos cu mâhnire spre ceea ce ea crezuse că e o simplă îmbrăcăminte – pantaloni lungi, verzi, din pânză, o bluză sport de culoarea piersicii, un jerseu ce se asorta, o eşarfă de mătase înfăşurată în jurul gâtului ei.

— Nu, Gracie se îmbracă întotdeauna aşa, spuse Emma, gesticulând cu mâna.

— Am venit să văd dacă ai nevoie de ajutor în a te acomoda.

— Acomoda? strigă Lester. De ce, doar Emma e deja de-a casei!

Emma îşi lăsă mâna pe umărul lui.

— Mulțumesc, eşti drăguț că spui lucrurile astea, dar cred că ea se referă la apartamentul meu. Sper că nu ai reuşit să-l vezi, nu-i aşa, Gracie?

— Ba da.

— Oh, nu! Atunci am mari probleme. Cântă la pian câteva note dintr-un cântec funebru, după care se opri. Îmi pare rău, dragii mei, dar cred că sunt pedepsită până când îmi fac curățenie în cameră. Când toți ceilalți izbucniră în râs, Grace se simți bătrână şi ruşinată.

— Pe bune, mamă.

— Hei, ai nevoie de ajutor, Emma? Putem să dăm toți o mână de-ajutor. Se auzi apoi un cor de încuviințări.

— Nu, e drăguț din partea ta, Lester, dar mi-e teamă că nu ai reuși să treci de ușă. E o adevărată harababură, nu-i așa draga mea?

— Ei bine... cam așa e... spuse Grace afișând un zâmbet reținut.

— Nu vă faceți griji, replică Emma veselă. Am să isprăvesc eu până când va începe campionatul de canastă.

Îi luă câteva minute bune lui Emma până se dezlipi de toți admiratorii ei, dar în cele din urmă, ea și Grace reușiră să își facă drum spre apartament.

— Ți-am spus eu că îți vei face prieteni foarte rapid, mamă.

Emma o cuprinse pe Grace cu brațul ei.

— Cam așa au sunat și cuvintele mele când a avut loc prima ta zi de școală.

— Îmi pare rău, nu am vrut să fiu protectoare.

— Sunt bucuroasă, draga mea. Ei bine, de unde să ne apucăm? Oh, Suzanne! Cum de te-a convins mama ta să faci una ca asta?

Suzanne era în genunchi, alegând dintr-o cutie niște foi muzicale din anii 1940. Ridică din umeri.

— Am simțit nevoia să ies din casă. Jeff a dus fetele la un matineu de duminică. Încearcă să dovedească acum că este tatăl ideal, chiar dacă divorțăm.

— Oh, ce cuvânt urât, spuse Emma suspinând.

Suzanne se ridică în picioare, ștergându-și praful de pe mâini de blugii ei albaștri.

— Bunico, mă gândeam dacă ai vrea să ne vorbești puțin despre divorțul tău. Zilele trecute ne-ai spus că din vina ta te-a părăsit Karl – dar întotdeauna mi-am imaginat că tu l-ai părăsit datorită faptului că el nu a vrut-o pe mama.

— Oh, draga mea, murmură Emma în timp ce se așează pe marginea canapelei ei. Și eu care am crezut că ai venit să mă ajuți la despachetat.

Grace o privi pe mama ei neliniștită. Emma nu mai părea atât de tânără și lipsită de griji pe cât fusese cu câteva minute în urmă. De ce a trebuit ca Suzanne să aducă vorba despre trecut și să o necăjească? Și totuși, în același timp, dacă Emma le-ar fi făcut de cunoscut povestea divorțului ei, oferind o descriere realistă a suferințelor cu care se confruntă o mamă singură, poate acest lucru ar ajuta-o pe Suzanne să repare fisura din căsnicia ei.

— Dar n-am putea să vorbim şi să despachetăm în acelaşi timp? întrebă Suzanne.

— Bineînțeles, draga mea. Lasă-mă un minut ca să mă dumiresc de unde să încep...

— Dar ce e cu dezordinea asta? întrebă Grace. Ea se referea la apartamentul mamei ei, dar întrebarea sa păru a avea un dublu înțeles. Nu ar fi fost mai simplu să golim câte o cutie o dată în loc să scotocim prin cincisprezece deodată?

— Aşa e. Însă vedeți voi, am căutat anumite lucruri şi eram în grabă. Freida dorea să îi împrumut una din cărțile mele de croşetat, Stella Grabinsky avea nevoie de hârtie de împachetat, iar Lester nu îşi găsea pila de ascuțit cuțitele, aşa că i-am spus că o poate folosi pe a mea...

— De aceea te iubeşte toată lumea atât de mult, bunico. Eşti extraordinar de generoasă. Cred că ai fi în stare să-ți dai şi inima aceea de aur dacă cineva ar avea nevoie de ea.

Emma se încruntă.

— Nu sunt deloc sfânta pe care o credeți voi. Exact lucrul acesta am vrut să-l spun zilele trecute atunci când v-am spus că am şi eu o vină pentru divorțul meu. Vedeți voi, nu totul a fost numai alb şi negru. Iar Karl nu a fost răul întruchipat. El a fost un om darnic, harnic, şi chiar dacă ceea ce a dorit el să-mi facă a fost greşit, a avut motivele lui.

Luă în brațe o grămadă de prosoape pentru vase ce erau aşezate pe canapea şi le duse spre bucătărioară. Deschise sertar după sertar, şi îşi dădu seama că erau pline deja, după care duse prosoapele înapoi la locul unde le găsise.

— Şi nici divorțul tău Suzy, nu va fi numai din vina lui Jeff, continuă ea. Cândva, voi doi eraţi extrem de îndrăgostiți. Ştiu că eraţi, v-am văzut împreună. Ceea ce voi trăiaţi era ceva rar şi prețios, dar într-un fel sau altul, voi aţi permis acelui lucru să moară. Problema în ceea ce mă priveşte pe mine şi pe Karl, chiar de la început, era că noi eram atât de diferiți. Şi fără pământul acela comun pe care să-l udăm şi să-l lucrăm, dragostea noastră nu a avut niciodată şansa de a creşte...

PARTEA A DOUA

POVESTEA LUI EMMA

1906–1924

CAPITOLUL 13

Îmi sunt clar întipărite în minte două evenimente din copilăria mea petrecută în Bremenville. Primul a fost în noaptea aceea când am supraviețuit inundației, când eu aveam patru ani, iar cel de-al doilea a avut loc într-o zi călduroasă de iulie când a sosit surpriza tatălui meu (eram în vârstă de şase ani). El o comandase de la compania Sears Roebuck, din Chicago, cum de altfel era tot ceea ce aveam în casă. Tata era unul dintre cei mai fideli clienți al domnului Sears. Ba mai mult, compania ar fi putut foarte bine să fotografieze fiecare cameră din casă, să pună fotografiile într-un loc, şi să o considere catalogul lor de prezentare. Dacă la Sears s-ar fi vândut şi soți creştini arătoşi, probabil că tata ar fi comandat patru dintre aceştia pentru noi, din acelaşi catalog. El avea încredere în domnul Sears.

Ziua aceea se dovedi a fi la fel de interesantă ca şi ziua de 4 iulie, pe care o serbasem cu doar o săptămână înainte. În jurul orei zece, fiul şefului de gară veni cu bicicleta până la ferma noastră pentru a-l înştiința pe tata că sosise o cutie imensă pe adresa reverendului F. Schroder, expediată din Chicago cu trenul de dimineață.

Tatăl meu zâmbi cu gura până la urechi.

— Împachetează pentru un picnic, îi spuse el mamei mele. Mergem cu toții în oraş.

— Ce e de data asta, tata? Ce ai cumpărat? am început eu şi cu Eva să țopăim în jurul lui asemeni unor cosaşi din fâneață.

— Nu vă pot spune, veni răspunsul. Este o surpriză.

— E ceva pentru fermă, biserică sau pentru casă? întrebă Sophie. Ea era acum în vârstă de aproape unsprezece ani şi era mult mai pricepută decât mine sau Eva atunci când venea vorba de ghicit.

— Este pentru casă, draga mea, replică tata.

Lucrul acesta mă lăsă mască. Nu îmi puteam imagina ce altceva mai puteam avea nevoie pentru casă. După părerea mea, fiecare

cameră era deja înțesată până în vârf de tot felul de zorzoane şi bibelouri. Deodată mi-am adus aminte de cărțile claie grămadă de pe podeaua din biroul tatălui meu. Poate că acum comandase o bibliotecă.

— Pentru cine e această surpriză? am întrebat eu, sperând să o depăşesc pe Sophie cu isteţimea mea.

— Ne va aparține tuturor, spuse el, râzând, şi cu asta, nu vă mai spun nimic altceva! Nici măcar un indiciu! Şi cu toate că l-am implorat şi am insistat, nu a mai cedat deloc. Înaintă cu greu prin bucătărie spre uşa din spate cu toate trei ținându-ne scai de picioarele lui asemeni unor lipitori.

— Fetelor, vreți să veniți cu mine să închiriem căruța domnului Metzger? întrebă el.

Bineînțeles că doream! Aceasta era o parte a ritualului ori de câte ori sosea la gară câte un colet de la Sears. Obişnuiam să călărim cei doi cai ai noştri, fără şa, de-a lungul pajiştilor până la ferma domnului Metzger – tata şi Eva pe marele jugan, iar Sophie şi cu mine pe iapă, ținându-ne strâns de coama ei şi una pe alta! După aceea am înhămat caii la căruța domnului Metzger pentru ca să putem aduce acasă din oraş ultimul premiu al tatălui meu.

Pe când ne-am întors înapoi la casa parohială cu căruța închiriată, mama împachetase deja prânzul şi îşi schimbase capotul din bumbac pe care-l purta prin casă într-o fustă lungă, de vară şi o bluză cu nasturi în față.

— Fetelor, veniți în casă să vă pregătiți şi voi! răsună vocea ei de dincolo de uşă.

— Să mă pregătesc? Eu eram gata. Însă mama ne chemă să mergem înăuntru, să ne spălăm fețele şi să ne legăm şorțulețe peste rochițele noastre, şi cea mai mare corvoadă era să ne încălțăm. Obişnuită să merg desculță, picioarele mele dospeau şi erau strâmtorate, închise în încălțămintele uzate ale lui Sophie. Sophie îşi legă în păr o panglică de duminică, eu însă nu m-am sinchisit. Mi-am udat palmele şi am dat pe spate şuvițele căzute din codițele mele, după care am fugit la căruță din nou. Îmi era milă de micuța Vera care tocmai împlinise un an. Cu smocuri de păr subțire pe capul ei rotund, roz, ea trebuia să poarte o bonetă aspră, rigidă pentru a-i proteja scalpul de soarele puternic. Trăgea acum de şireturile de la boneta ei şi mârâia asemeni unui porcuşor, disperată de a se elibera.

Când am ajuns în gară, păru că tot orăşelul se adunase pentru a privi galeş coletul enorm al tatălui meu. Jumătate dintre copiii zdrenţăroşi ai familiei Bauer erau în jurul lui, încercând să întrezărească ceva printre scânduri. Avea săgeţi uriaşe şi avertismente pictate pe toate cele patru părţi unde era scris: *Aici se termină!* Orice era, era clar că avea o parte de jos şi una superioară care erau total distincte.

Mulţimea făcu loc tatălui meu, tot aşa cum îmi imaginasem că se separaseră apele Mării Roşii înaintea lui Moise. Tata dădu mâna cu şeful de gară.

— Amos, ai cumva un levier pe care l-aş putea folosi? întrebă el.

— Vrei să-l deschizi aici? întrebă bătrânul Amos, uimit. Atât eu cât şi toată mulţimea ne ţinurăm respiraţia.

— Desigur, domnule. Pe garanţie scrie că trebuie să inspectez obiectul la primire, şi că dacă nu sunt pe deplin mulţumit de calitatea sau de tonul lui, atunci îl înapoiez la Chicago, iar ei îmi vor trimite înapoi dolarul.

— Un dolar? strigă Amos. Ţi-au trimis coletul acesta din Chicago până aici, pentru un dolar?

— Exact, replică tata cu mândrie. Face parte din oferta *„niciun cent în avans"*. Banii sunt depuşi la banca din Bremenville până când eu constat dacă acest instrument este sau nu este pe atât de bun pe cât susţinea reclama!

Toată lumea îl privea pe tata cu respect. Trebuie să fie unul dintre oamenii cei mai inteligenţi şi mai educaţi din Bremenville. Un fior de bucurie mă trecu pe şira spinării când am auzit cuvintele lui: *acest instrument*. La urma urmei, nu era o bibliotecă banală, ci era ceva cu adevărat minunat!

Lemnul scârţâi atunci când tata îndepărtă partea din faţă a cutiei. Am întrezărit o formă întunecată, roşiatică dedesubtul stratului protector care era deasupra. Liniştea cuprinse întreaga mulţime în timp ce tata îndepărtă materialul de împachetat şi noi toţi, am zărit ultima lui surpriză. Era vorba de un pian mare de salon, American Home, complet, cu o garanţie pe douăzeci şi cinci de ani. Lemnul, sub un strat de praf, era din mahon intens cu panele adâncite, gravate cu frunze răsucite şi de viţă de vie. Picioare elegant sculptate susţineau claviatura – ba chiar avea şi un scaun şi o carte cu instrucţii.

Era atât de splendid, încât pentru un moment, nimeni nu mai putu vorbi.

— Ai un pian pe cinste, Fred, glăsui în cele din urmă şeful de gară cu o voce liniştită. Toată lumea încuviinţă tăcut, dând din cap. Aproape că am zis *Amin*.

— Să vedem cum sună. Tata şterse cu mâna lui scaunul şi ridică cu mare grijă acoperitoarea de pe claviatură. Fildeşul şi abanosul luceau în lumina soarelui. Degetele lui lungi găsiră clapele căutate – şi chiar răsuna muzica! Nici nu ştiusem că tata se pricepea să cânte! Până la urmă, câteva imnuri cunoscute se făcură auzite – presărate din plin cu note greşite şi cu câteva acorduri false! Chiar şi aşa, pentru mine era lămurit faptul că acesta era cel mai frumos şi cel mai bun pian din lume!

— Şi e al nostru, tata? am întrebat eu după ce el termină de cântat o versiune a piesei „Ein Feste Burg", cu multe devieri de la linia principală.

Îşi mângâie bărbia gânditor.

— Nu ştiu, draga mea. Mi se pare că au uitat în el foarte multe note greşite atunci când l-au fabricat.

Inima mea se opri în loc, după care am văzut colţurile buzelor tatălui meu schimonosindu-se cum se chinuia să ascundă un zâmbet. Sophie zări lucrul acesta cu câteva secunde înaintea mea.

— Tata, tu doar ne tachinezi! Notele acelea greşite erau degetele tale, şi nicidecum în pian!

Începu să râdă cu voce tare, şi atunci mi-am dat seama că pianul era al meu.

— *E al nostru, al tuturora,* veni răspunsul tatălui meu, însă eu, în inima mea, ştiam că e al meu. Mi-am făcut loc printre toţi ceilalţi numai ca să ajung să-l ating. Într-o clipită doar, m-am îndrăgostit de clapele acelea plăcute, netede pe care degetele mele le atingeau. Am apăsat pe o notă, apoi pe alta şi pe alta. În mintea mea răsună o muzică plină de viaţă – sute şi mii de note şi de melodii – şi mi-am jurat atunci că într-o bună zi ele vor căpăta viaţă sub degetele mele.

Am servit prânzul nostru sub forma unui picnic în parcul din apropierea gării în timp ce tata şi cu ceilalţi bărbaţi au închis din nou cutia în cuie şi au încărcat-o în căruţa noastră. Primii patru băieţi ai familiei Bauer – Wilfred, Paul, Karl şi Markus – ne-au însoţit acasă pentru a ne ajuta să-l descărcăm. Fără a le acorda un strop de

încredere – în special lui Markus – am călătorit în partea din spate a căruței pentru a-mi supraveghea prețioasa încărcătură. Markus era cu trei ani mai mare decât mine și, după spusele lui Sophie, un șarlatan renumit al școlii. Avea un păr negru, lățos care îi atârna în ochi, și afișa un surâs de superioritate pe buzele acelea mari ca și cum ar râde de toată lumea și de toți cei din ea. Nu-mi puteam imagina ce găsea de râs – hainele lui erau cu puțin mai bune decât niște zdrențe și picioarele lui goale erau tot timpul de trei ori mai închise la culoare decât ale celorlalți, fiind mereu încărcate cu noroi. Vânzătorii din magazine deveneau dintr-odată mult mai atenți atunci când Markus se perinda prin magazinele lor, iar eu aveam același sentiment ori de câte ori eram în preajma lui.

Tata merse foarte încet cu căruța, cu multă grijă, pe tot drumul spre casă. După o bucată de timp am descoperit că, dacă îmi lipeam urechea de marginea cutiei, puteam să aud acorduri slabe, ritmate ale pianului ori de câte ori dădeam într-o groapă. Mi-am închis ochii și am ascultat, imaginându-mi că aud îngeri cântând la harfele lor în ceruri.

— Ce faci acolo, pisicuțo? întrebă Markus. Îmi spunea așa pentru că adoram să fug după pisicile pe care le aveam.

— Nimic. Pur și simplu mă odihnesc. Nu doream să-i împărtășesc și lui secretul meu, dar înainte ca să-l pot opri, Markus își lipi urechea de cutie și făcu aceeași descoperire.

— Hei! Se-aude pianul! strigă el către frații lui. Puneți-vă urechea aici și ascultați! Dacă nu aș fi știut că a urî este un păcat foarte mare, cu siguranță că l-aș fi urât din toată inima!

Când am ajuns în curtea casei noastre, nu-mi puteam imagina defel cum cei patru băieți sfrijiți ai lui Bauer puteau să urce acel pian imens pe treptele verandei pentru a-l duce în casă. Dar tata – minunatul, înțeleptul meu tată – se gândise deja la toate. El desfăcuse deja o parte din balustrada de la verandă, după care aduse încet căruța cu spatele până la marginea ei. Odată ce cutia fu deschisă, pianul se rostogoli pur și simplu din căruță dincolo de verandă, și apoi direct în salon pe acele rotițe pe care le avea. Plăti fiecăruia dintre cei patru băieți Bauer pentru ajutorul lor – până și lui Markus, care după mintea mea, nu făcuse prea multe. Drept răsplată pentru fapta lor, le dădu voie să apese clapele și să se rotească de câteva ori

pe scaunul acela al pianului, după care le dădu câteva din clătitele cu mere ale mamei şi îi trimise acasă pe jos.

În sfârşit – şi pentru totdeauna – minunatul pian American Home de la Sears Roebuck era numai al meu!

Deoarece sora mea Sophie era cea mai mare, primi permisiunea de a lua lecţii de pian cu organistul bisericii. La început plesneam de ciudă – un alt păcat – însă la scurt timp, atât mie cât şi celorlalţi ne era clar faptul că Sophie nu avea să ducă la bun sfârşit cartea nr. 1. Nu putea duce până la capăt o melodie nici dacă o puneai pe note, dar să o mai cânte la pian. Când degetele ei pătrăţoase şi grase loveau clapele, suna ca şi cum o turmă de vaci Holstein călcă pe un cuib de albine, şi acum se mişcau în învălmăşeală pe claviatură. Ea trebuia să exerseze timp de jumătate de oră în fiecare seară, dar ne întreba din cinci în cinci minute dacă trecuse timpul acela. Şi felul în care se zbătea pe scaunul de la pian, ai fi zis că mişuna tot de furnici.

Obişnuiam să mă ascund în salon în timpul lecţiilor lui Sophie, ascultând fiecare cuvânt pe care profesorul îl rostea despre notele întregi, despre pătrimi şi despre arcuirea încheieturilor, după care mai târziu cântam toate cântecele mele preferate, după ureche. Am prins repede – spre deosebire de Sophie, căreia îi trebuia atât de mult timp să găsească fiecare notă, încât ai fi putut la fel de bine aştepta să se formeze stalactitele într-o peşteră, scurgându-se picătură cu picătură.

Într-o după-amiază, tata mă auzi cântând un imn şi decise – spre uşurarea tuturor – că eu eram cea care trebuia să ia lecţii. Nu pot spune cine era mai încântată, eu sau Sophie. Obişnuiam să cânt ore întregi, reuşind să ajung la cartea a 3-a într-un timp foarte scurt. Mama trebuia să vină la mine în salon şi să-mi ceară să nu mai exersez ci să merg afară să mă joc.

Eram mulţumită cântând imnuri şi exersând, până când faimoasa trupă Redpath Chautauqua sosi în Bremenville, când eu eram în vârstă de doisprezece ani. Într-o zi însorită de iunie am mers pe jos în oraş împreună cu Eva, care era acum de zece ani, fiind trimise de mama la cumpărături, având astfel ocazia să descopăr postere în

toate vitrinele magazinelor anunţând marele eveniment. Mai multe postere fuseseră bătute pe trunchiurile copacilor, bannere erau atârnate pe stâlpii de lumină de pe Main Street, iar un negustor ambulant stătea în Parcul Lincoln îndemnând mulţimea să cumpere bilete în avans pentru a fi siguri că au locuri – chiar dacă spectacolul urma să aibă loc abia în câteva săptămâni.

Nemaiputând de bucurie, Eva şi cu mine am fugit repede acasă pentru a-i cere tatălui nostru voie să ne cumpărăm bilete. Bineînţeles că ştiam ce era Chautauqua. O fată din clasa mea, pe nume Hilda Lang, îi văzuse pentru prima dată vara trecută în oraş, şi ne spusese totul despre evenimentul acela de o săptămână întreagă plină de muzică live şi scamatorii dar şi oratori faimoşi. Însă niciodată nu mi-aş fi imaginat că „acel cort plin de surprize" urma să poposească şi în Bremenville.

Eva şi cu mine am urcat într-un suflet treptele de la verandă, şi am trântit uşa în hol – ca să ajungem să vedem că uşa de la biroul tatălui nostru era încuiată. Faptul acesta însemna că tocmai scria o predică şi nu putea fi deranjat. Gâfâind şi strângând din dinţi, ne-am lăsat jos pe podea pentru a aştepta, sprijinindu-ne spatele de uşa lui.

— Chiar crezi că va fi la acest spectacol şi un indian roşu, ca şi cel din poster? şopti Eva.

— Oh, bineînţeles, i-am şoptit eu. Hilda mi-a povestit că a văzut indieni cu pene şi vopsiţi ca pentru război, cu tot tacâmul.

— I-a fost frică? Eu aş fi de-a dreptul îngrozită!

— Nu-ţi face griji, sunt sigură că toţi sunt nişte indieni tare prietenoşi. N-ar îndrăzni să trimită altfel de indieni, crede-mă.

— Şi ce a mai văzut Hilda acolo?

— Un cântăreţ de stradă havaian cu o chitară mică, un magician care făcea lucrurile să dispară, şi un yodel... şi mi-a spus că a fost cea mai sublimă muzică pe care a auzit-o în viaţa ei! Şi Hilda a mai zis că...

Deodată tata a deschis uşa, iar noi am căzut pe spate, chiar la picioarele lui.

— Ce e cu toată fuga, gâfâitul şi şopotitul ăsta? S-a întâmplat ceva rău despre care ar trebui să aflu?

Avea vesta deschisă şi mânecile cămăşii erau suflecate ca şi cum depusese un mare efort. Îşi puse mâinile în şolduri şi se încruntă,

însă nu m-a păcălit. Blând şi răbdător, tata nu ne bătuse niciodată, spre deosebire de tatăl copiilor Bauer care îşi scosese cureaua la ei, de câteva ori. M-am ridicat în picioare pentru a mă agăţa de încheietura mâinii tatălui meu.

— Nu e niciun lucru rău. Dimpotrivă, e cea mai minunată veste pe care ţi-aş putea-o da! Redpath Chautauqua vine în oraş pe data de şapte iulie, şi trebuie să ne grăbim să cumpărăm bilete sau bărbatul acela a spus că toate vor fi vândute, iar noi vom pierde şansa vieţii noastre de a auzi fanfara şi cântăreţii de operă şi o orchestră adevărată...

— Şi indieni roşii! adăugă Eva.

— Putem să mergem, tata? Te rog, *te rog*, putem să mergem?

Tata mă privi fix ca şi cum nu înţelesese o iotă din tot ceea ce i-am spus. Am crezut pentru un moment că va trebui să repet tot în germană, şi încercam să traduc asta în minte, când mama se grăbi din bucătărie, ştergându-şi mâinile de şorţul ei.

— Ce s-a întâmplat? Care e problema?

— Ei bine, Louise, se pare că Chautauqua vine în oraş, spuse tata cu un zâmbet larg.

— Oh, atâta tot? spuse mama. Unde e zahărul şi praful de copt pe care v-am rugat să le cumpăraţi?

Eva şi cu mine ne-am privit una pe alta îngrozite. Trebuia să străbatem din nou mila aceea până în oraş! Când mama îşi dădu seama că noi uitasem, gesticulă cu mâinile şi dispăru în bucătărie, murmurând în germană. Tata îşi acoperi gura: ştiam că încerca din răsputeri să nu râdă. Aşa că m-am hotărât să profit de starea lui bună de spirit.

— Hei, tata! Din moment ce trebuie să mergem încă o dată până în oraş, ai putea să ne dai bani ca să putem cumpăra acum biletele pentru Chautauqua... cât încă se mai găsesc?

— Cu *hei* te adresezi cailor, răspunse el, şi nu e potrivit pentru o domnişoară să vorbească aşa. Nu pot promite că vom merge până nu mă voi interesa dacă este vorba de un spectacol respectabil. Nu voi permite fetelor mele să vadă un grup de dansatoare şi alte lucruri indecente.

Ne luă o bucată bună de timp ca să ajungem în oraş şi să ne întoarcem înapoi. Şi parcă tatălui nostru îi luă şi mai mult timp să

facă cercetări în ceea ce priveşte spectacolul Chautauqua şi să se asigure că femeile care făceau parte din acest spectacol nu erau femei imorale, ci nişte fete de la colegiu. Şi că punctul principal al unui astfel de spectacol urma să fie o prelegere inspiratoare pe subiecte benefice cum ar fi răsplata muncii asidue sau obţinerea unui succes personal. Cu o săptămână înainte de măreaţa zi, tata a cumpărat bilete pentru întreaga familie. L-am îmbrăţişat atât de tare, încât mi-a spus că aproape i-am rupt coastele.

Când Chautauqua a sosit în Bremenville cu un tren special, tot oraşul îl aştepta. Sophie, Eva, Vera şi cu mine ne-am terminat foarte repede treburile mărunte pe care le aveam pentru a putea ajunge în oraş şi pentru a vedea cum vor instala marele cort. O fanfară, îmbrăcată în uniforme albe cu bentiţe aurii, defilă ca o paradă de la gară până la locul unde urma să fie instalat cortul. De-abia am pus ochi pe ochi în noaptea aceea.

Spectacolul fusese tot ceea ce visasem, ba chiar mai mult. Am stat pe acelaşi rând cu familia Bauer, care reuşise cumva să adune suficienţi bani pentru bilete. Markus Bauer se instală chiar pe scaunul de lângă mine, dar am făcut tot posibilul ca prezenţa lui unsuroasă să nu îmi strice entuziasmul.

— De la cine ai furat biletul tău? i-am şoptit eu în timpul pauzei. Drept răspuns am văzut o limbă scoasă.

În noaptea aceea, Chautauqua mi-a schimbat viaţa. Eva mi-a spus acelaşi lucru, însă numai pentru că în lunile ce urmară, ea avea coşmaruri cu acei indieni care o vânau în somn. Dar viaţa mea *chiar* se schimbă, deoarece pentru prima oară mi-am dat seama de existenţa unei lumi colosale, minunate care se afla dincolo de Bremenville, o lume plină cu oameni exotici şi muzică ce-ţi lua răsuflarea – o lume în care dive de opere interpretau arii superbe în italiană; acolo unde orchestrele cântau uverturi înălţătoare; unde magicienii îmbrăcaţi în smochinguri din mătase neagră jucau pentru regine şi regi; unde sunetul yodelului răsuna printre munţi; şi unde havaienii cu feţele lor late, de culoarea mierii zdrăngăneau la chitarele lor sub palmieri.

În seara aceea, pe când aveam doar doisprezece ani, m-am îndrăgostit de toate genurile de muzică. Imnurile formate din patru părţi pe care obişnuiam să le cânt la pianul de la Sears Roebuck

păreau acum nişte sunete absurde în comparaţie cu ce auzisem. Mi-am cumpărat după aceea prima mea piesă adevărată – un cântec renumit intitulat „Alexander's Ragtime Band", compus de un om pe nume Irving Berlin – şi o repetam de zeci de ori atunci când tata nu era acasă.

— Vino să te joci cu mine sub măr cu păpuşile, obişnuia Eva să mă implore.

— Va trebui să te joci cu Vera. Eu cânt acum.

— Cum se face că tot timpul, tot ce faci e *să cânţi*?

— Pentru că într-o bună zi o să ajung să văd lumea, Eva. Şi pianul acesta reprezintă biletul meu de plecare din Bremenville.

— Asta e o prostie! exclamă Eva. Nu poţi să duci un bilet atât de mare cât un pian.

Am înţeles ceea ce spunea ea şi am zâmbit.

— Nu, prostuţo. Ce vreau să spun e că într-o bună zi mă voi alătura celor din Chautauqua. Şi atunci o să ajung să călătoresc în lumea întreagă.

— Ţi-a spus tata că te lasă?

Acesta era punctul slab al planului meu. Cum puteam să-i explic tatălui meu faptul că îmi doream să cânt şi altceva în afară de imnuri? Sau că doream să interpretez muzică într-o sală de concert, şi nu în biserică?

Mi-am petrecut următorii doi ani încercând să găsesc o cale de ieşire.

CAPITOLUL 14

La o lună după ce îmi sărbătorisem cea de-a paisprezecea aniversare, arhiducele Francis Ferdinand a fost asasinat şi războiul izbucni în Europa. Vestea îl devastă pe tatăl meu. Sunetul râsului său cald nu mai răsuna acum în parohie după cum avea obiceiul să facă, şi un nor de mâhnire ne acoperi pe toţi, la fel de gros ca şi norul de fum care urma să acopere în curând Europa. Târziu în noapte, tata măsura cu paşii podeaua biroului său.

— Dumnezeu mi-a descoperit că lucrul acesta se va întâmpla, Louise, dar niciodată nu mi-am imaginat că va fi atât de groaznic, gemu el în timp ce citi ziarul. Privi lung şi grav peste masă la soţia lui şi la cele patru fiice şi murmură cât de mulţumitor era lui Dumnezeu pentru faptul că părăsise Germania. De fiecare dată când sosea o scrisoare din Germania, el devenea mânios, vorbind întruna despre cât de mult şi-ar fi dorit ca şi rudeniile lui să-l fi ascultat şi să se fi mutat în America. El era pentru neutralitatea Statelor Unite şi rostea predici după predici despre pace şi despre Domnul Isus, Prinţul păcii. M-am rugat şi eu ca războiul să se termine – astfel încât să-l am din nou pe tatăl meu cel dinainte.

Mama fusese întotdeauna extrem de sensibilă, dar acum nervii ei aproape că cedau datorită îngrijorării constante pentru familia ei din Germania. Cinci dintre nepoţii ei luptau acum pe frontul de vest – trei băieţi ai unchiului Kurt, unul al mătuşii Runa, şi unul al mătuşii Ada. Şi cum războiul se răspândea, distrugând şi oprind în cele din urmă circulaţia poştei, teama mamei pentru siguranţa lor creştea şi mai mult.

Căutam orice scuză pentru a scăpa de acea atmosferă încărcată din casa noastră. Eva şi cu mine ne duceam la filme ori de câte ori aveam ocazia pentru a-l urmări pe Fatty Arbuckle în *„Poliţiştii de piatră"*. Tata fusese întotdeauna foarte atent în ceea ce privea locul unde mergeau fiicele lui şi ce făceau, însă războiul îl preocupa atât de

mult, încât nici măcar nu băga de seamă cât de mult timp petreceam noi la filme. Am văzut lucrul acesta ca un semn bun în ceea ce privea planul meu de a mă alătura trupei Chautauqua.

Când mama şi tata deciseră că era vremea să caute un soţ pentru Sophie, care urma să împlinească nouăsprezece ani în luna august, asta era o deviere numai binevenită de la toată supărarea şi întristarea. Toată lumea spunea mereu cât de frumoasă era Sophie cu faţa ei rotundă, cu ochii albaştri şi cu părul bălai, ca al tatălui meu. De asemenea, faţa ei era rotundă şi drăguţă – de aşa natură, încât atrăgea atenţia tuturor băieţilor – iar talia ei subţire şi bustul de matroană ca al mamei. Eu eram încă un sac jigărit, cu genunchi şi coate, încât disperam întrebându-mă dacă voi arăta vreodată ca şi Sophie.

Sora mea era întru totul pentru ideea căsătoriei – însă ea nu se gândea defel la o carieră pentru viitor aşa cum eu îmi doream să am. Lui Sophie îi plăcea să gătească şi să coase, tot felul de lucruri de genul acesta, deci tatălui meu nu îi luă prea mult timp să plănuiască căsătoria ei cu Otto Mueller, un băiat de douăzeci şi doi de ani care îşi ajuta tatăl să conducă magazinul alimentar. Otto era frumos, după părerea mea – şi cu siguranţă mult mai îngrijit şi mai bine îmbrăcat decât oricare dintre băieţii familiei Bauer la care mama visa mereu. Urma ca Otto să aranjeze în spatele magazinului câteva camere în care aveau să locuiască ei. Nu pricepeam cum Sophie putea să suporte ideea de a locui cu un băiat, ba mai mult să locuiască în spatele unui magazin. Mirosul mâncării mă făcea întotdeauna să strănut, iar ideea de a împărţi un pat dublu cu oricare dintre băieţii pe care îi ştiam de la şcoală nici măcar nu putea fi concepută.

Planurile pentru nunta lui Sophie îşi urmară cursul asemeni unei căruţe fără frână – la început lent, apoi din ce în ce mai tare, până când toţi alergam în sute de direcţii deodată astfel că toată pregătirea părea să scape de sub control. Mi-am jurat că voi muri fată bătrână decât să mă las purtată de o asemenea prostie. Şi pe când sosi şi ziua mult aşteptată, cred că toţi ne simţeam de parcă fuseserăm călcaţi de o herghelie de cai.

— Eşti o mireasă atât de frumoasă, Sophie! exclamă mama când o văzu. Dacă ar putea Oma să te vadă! Ştii prea bine, tu îi porţi numele.

Da, mamă, ne-ai spus lucrul acesta de sute de ori, m-am gândit eu, dându-mi ochii peste cap. Dar nu am îndrăznit să o spun cu voce

tare. Mama o ţinu la fel toată ziulica, şi din ochii ei se vărsară atâtea lacrimi, încât am crezut că va trebui să îi torn punci în ceaşca lacrimilor pentru a o opri. Magda Bauer spunea că sunt lacrimi de bucurie, însă eu nu eram atât de sigură. Sophie o ajuta pe mama la treburile casei mult mai mult decât o făceam eu sau Eva – fără să se împotrivească – deci mi-am imaginat că mama era un pic supărată pentru că îşi pierdea *„mâna ei dreaptă"*.

Într-adevăr, Sophie era o mireasă foarte frumoasă. Împreună cu Eva ne-am petrecut toată după-masa înainte de nuntă făcând buchete mari de flori sălbatice şi de trandafiri din grădinile enoriaşilor din tot oraşul, pentru a decora biserica tatălui nostru şi pentru mesele cu mâncare. Totul arăta minunat, şi mirosea extraordinar, căci parfumul trandafirilor înmiresma aerul. Ceremonia de pe pajiştea bisericii se dovedi a fi atât de reuşită, încât l-am auzit pe tata râzând aşa după cum obişnuia înainte. Tristeţea lui se afla acum „în reflux" în timp ce bucuria se revărsa din plin, după cum era scris şi pe broderia mamei din salon.

— Ai văzut ce s-a înroşit Sophie atunci când tata a spus „poţi săruta mireasa"? am întrebat-o eu pe Eva. Noi trebuia să ne asigurăm că musafirii au punci, în schimb noi chicoteam în spatele tufişurilor de hortensie.

— Arăta ca şi opărită! spuse Eva râzând. Crezi că e pentru prima oară când Otto a sărutat-o?

— Nu, l-am văzut eu când a mai sărutat-o pe furiş în salonul nostru. Şi atunci s-a înroşit.

— De ce? întrebă Eva. Niciodată nu înroşeşte când o sărută mama sau tata.

— Asta pentru că atunci când un băiat te sărută e ruşinos şi dezgustător! Şi m-am înfiorat numai gândindu-mă.

— De unde ştii că e dezgustător? răsună o voce groasă în spatele meu. Ai fost sărutată vreodată, pisicuţo? M-am întors pentru a-l zări pe nimeni altul decât pe Markus Bauer. Nu puteam să realizez ce mă înfurie mai mult – rânjetul de pe faţa lui, faptul că trăsese cu urechea, sau întrebarea lui neruşinată. Am abordat mai întâi întrebarea lui.

— Nu e nicidecum treaba ta dacă am fost sau nu sărutată vreodată, Markus Bauer!

— Asta îmi denotă mie că nu ai fost, spuse el, râzând. Înaintă un pas şi mă privi fix cu ochii lui castanii. Vrei să încerci?

Pentru o fracțiune de secundă am uitat cu desăvârșire că acesta era dezgustătorul Markus Bauer și am observat în schimb genele lungi și culoarea ciocolatie a ochilor lui. Buzele îi erau frumos conturate, chiar dacă ele erau mereu alungite într-un rânjet, și m-am întrebat ce gust ar fi putut avea. Toată lumea vorbea despre cât de frumos era tatăl lui, Gus Bauer, dar pentru întâia oară am observat că și fiul lui de șaptesprezece ani era la fel de chipeș. Însă, mi-am revenit imediat, aducându-mi aminte că era doar Markus.

— Mai degrabă aș săruta un catâr, am replicat eu.

— Cum vrei tu, începu el să râdă. Vino, am să te conduc chiar eu cu mașina mea seria T până la ferma familiei Schultz. Ei au doi cai. Poți să și alegi. Mă luă de braț și chiar mă conduse câțiva pași spre stradă. M-am și văzut mergând cu mașina lui pe lângă râul acela șerpuitor, cu părul fâlfâind, cu fața mângâiată de vânt, chiuind de bucurie în timp ce treceam în goană pe lângă pomii de pe marginea drumului. Dar deodată m-am oprit din mers. M-am debarasat de brațul lui.

— Nu, mulțumesc.

— Cum dorești, pisicuțo, spuse el ridicând din umeri. Sunt o mulțime de alte fete care s-ar da în vânt după o plimbare... *și* după un sărut. Clipi, după care se îndreptă agale asemeni unui motan uscătiv pentru a vorbi cu Hilda Lang. Dintr-un anume motiv, m-am înfuriat enorm văzându-i că râd împreună.

— Aproape că te-a sărutat, spuse Eva emoționată. Buzele lui erau atât de aproape...

— Oh, mai bine dă-ți două peste gură, am replicat eu, după care m-am îndepărtat cu pași apăsați.

Cu doi ani în urmă, Hilda Lang nu ar fi vorbit nici măcar trei secunde cu vreunul din familia Bauer. Însă nu știu cum, Gus reușise să adune suficienți bani pentru a intra într-un parteneriat cu Arno Meyers într-un program de comercializare a mașinii Ford, din moment ce seria T devenise mașina de serviciu a omului de rând, și de-atunci familia Bauer începu să se bucure de respect. Markus a renunțat la școală pentru a munci într-un garaj al companiei Ford, și toată lumea spunea că nu exista motor în lumea întreagă pe care Markus să nu-l poată repara. Câștigase deja suficient de mulți bani pentru a-și cumpăra propriul său model T și o mulțime de haine

decente pentru el. Mă întrebam dacă picioarele lui erau încă de trei ori mai închise la culoare decât restul pielii aflată la vedere.

Când am auzit urale ce răsunau dinspre pajiştea bisericii, m-am îndreptat şi eu într-acolo pentru a mă alătura celor de la petrecere. Am ajuns la timp pentru a-i vedea pe Sophie şi Otto luându-şi rămas-bun de la musafirii lor înainte de a pleca. În timp ce îi urmăream cu privirea cum se îndepărtau cu trăsura domnului Mueller, m-am simţit copleşită de un sentiment de singurătate. Markus a plecat la scurt timp cu maşina lui, ducându-i pe Hilda Lang şi pe fratele ei, Paul, până în oraş. Nu ştiam de ce, dar în timp ce ajutam la curăţenie, eram extrem de mânioasă pe toţi cei cinci pentru că mă părăsiseră. Mă aflam afară, răzuind farfurii şi mutându-le de ici colo, când vocile mamei şi a Magdei Bauer se făcură auzite din bucătăria unde spălau vasele.

— Ce zi minunată, murmură Magda, şi ce cuplu fericit.

— Da, mă rog ca Fritz şi cu mine să găsim câte un băiat la fel de cumsecade ca şi Otto pentru fiecare din fetele noastre.

Cuvintele mamei îmi captară deodată atenţia. Nu aveam nicidecum nevoie ca ea sau tata să-mi găsească mie un soţ! Ştiam că ei aranjaseră căsătoria lui Sophie, dar eu nu eram deloc ca ea. Ea era cu cinci ani mai mare decât mine şi mult mai demodată. În plus, ea se născuse în Germania, acolo unde totul se făcea diferit. Eu eram o americancă.

— Familia Mueller este deosebită, încuviinţă Magda.

— Tu şi Gus aţi fost mereu ca o familie pentru noi, continuă mama mea. Şi chiar vom deveni o familie într-o bună zi, dacă vom reuşi să cuplăm pe Emma cu Markus.

Eu şi Markus? Am scăpat farfuria pe care o ţineam în mână şi m-am luat la fugă. Nu ştiam la cine să fug sau de cine fugeam, dar trebuia să fug departe de acele cuvinte îngrozitoare. Nici nu doream să mă gândesc că ele chiar au fost rostite. Nu-mi doream niciun crâmpei din viaţa pe care ei mi-o planificau, dar suna ca şi cum nu aveam încotro. Trebuia să ascult de părinţii mei după cum era scris în Biblie şi să mă căsătoresc cu Markus, nu-i aşa? Viaţa mea se învârtea în jurul unui viitor tot atât de fatal ca şi cel al lui Sophie.

M-am îndreptat spre magazie, căutând-o pe Eva, dar mai apoi m-am hotărât că nu vreau să vorbesc cu ea, aşa că mi-am aruncat cât

colo pantofii de duminica şi am fugit în sens opus, desculţă. Pe când am ajuns la biserică, abia dacă mai puteam respira. M-am strecurat în biserică pentru a mă odihni şi pentru a medita, dar nu eram de una singură acolo. Tata pierdea vremea prin biserică, adunând ghirlandele de flori de la nuntă.

— Ce s-a întâmplat, draga mea? întrebă el de îndată ce eu m-am trântit pe o bancă, gâfâind şi tremurând. M-am hotărât să abordez subiectul direct.

– Tu şi cu mama vreţi să îmi aranjaţi şi mie căsătoria după cum aţi făcut şi pentru Sophie?

Tata mă privi consternat.

— Bineînţeles, răspunse el după o scurtă pauză.

— Şi de ce nu îmi pot alege eu singură soţul?

— Ei bine, pentru că aşa s-a făcut de generaţii şi...

— De ce?

Tata îşi adună mănunchi vârfurile degetelor, ca şi când ar fi predicat.

— Din mai multe motive. Atunci când eşti tânăr, este mult mai uşor să vezi la partenerul tău calităţi care sunt superficiale şi neimportante pentru o căsnicie de durată. Părinţii, care înţeleg angajamentul implicat, sunt mult mai în măsură să aprecieze maturitatea şi stabilitatea unei persoane.

— Şi dacă eu nu vreau să mă căsătoresc cu bărbatul pe care îl alegi? Tot îmi vei cere să mă căsătoresc cu el?

— Nu, bineînţeles că nu. Dar sper că tu îi vei da o şansă tânărului şi nu îl vei alunga înainte de a reuşi să-l cunoşti. Se aplecă pentru a ridica o floare de jos, după care se aşeză pe bancă lângă mine. Despre ce e vorba, de fapt?

— Nu am tras cu urechea intenţionat, dar am auzit-o pe mama şi pe mătuşa Magda spunând că eu va trebui să mă căsătoresc cu Markus. E adevărat?

Când l-am auzit suspinând adânc îmi păru rău pentru faptul că îi ruinasem şi puţina bucurie de care avusese parte în ziua aceea.

— Îl cunosc pe Gus Bauer de când am ajuns în America. Mama ta a călătorit pe vas cu mătuşa Magda. Ei sunt cei mai vechi şi cei mai buni prieteni ai noştri, şi avem foarte multe lucruri în comun. Tradiţiile familiei şi aceeaşi ţară de proveniență constituie o bază

solidă pentru o căsnicie. Iar Markus este un tânăr inteligent, harnic, care...

Mi-am pus mâinile pe urechi.

— Nu! Nu pot să-l suport pe Markus! Îl ştiu de când eram copii!

— Dar acum nu mai sunteţi nişte copii, şi dacă tu îi dai o şansă lui Markus, cred că vei vedea şi tu cât de mult s-a schimbat de când a crescut. Niciunul dintre voi nu e pregătit pentru căsătorie acum, decât în câţiva ani, dar atunci când va sosi clipa, sper că-i vei acorda lui Markus aceeaşi şansă ca oricărui alt peţitor.

— Dar eu nu vreau să am vreodată peţitori! Eu nu vreau să mă căsătoresc şi să locuiesc în Bremenville!

Tata mă privi extrem de confuz. Am văzut atunci linii în jurul ochilor lui şi părul cărunt de la tâmple pe care nu le observasem niciodată înainte. El arăta atât de stupefiat, încât am simţit că trebuie să mă explic. Înainte de a mă putea stăpâni, secretul meu fu dezvăluit.

— Eu vreau să mă alătur trupei Chautauqua, tată. Vreau să călătoresc de-a lungul ţării şi să cânt la pian.

— Emma, răspunse el liniştit, Dumnezeu nu ţi-a dăruit talentul acesta minunat pentru ca tu să-l iroseşti cu o trupă precum Chautauqua.

— Oh, tata... ştiam că n-o să mă înţelegi.

— Ba chiar te înţeleg. Ochii săi istoviţi îi întâlniră pe ai mei, încât am reuşit să întrezăresc înţelepciunea lui amestecată cu tristeţe. Tu simţi un foc puternic înlăuntrul tău cu care ai putea lumina până şi noaptea dacă ai putea să-l scoţi la iveală. Faptul că poţi să cânţi te umple de o asemenea bucurie, încât vrei să o împărtăşeşti cu alţii pentru ca şi ei să poată cânta melodiile ce-ţi inundă sufletul.

— De... de unde ştii asta? Am avut impresia că tata văzu până în sufletul meu şi că îmi citi cele mai tainice secrete.

— Asta pentru că focul acela vine de la Dumnezeu, fata mea. Fie că arzi de nerăbdare să cânţi sau să predici Evanghelia, El plantează acea dorinţă în tine tocmai pentu a o folosi spre slava Lui. Tata îşi întinse mâna pentru a o lua pe a mea într-a lui. În seara spectacolului Chautauqua tu ai experimentat puterea muzicii. Dar tu nu trebuie să călătoreşti împreună cu ei pentru ca să dai frâu liber talentului tău. Există şi alte mijloace de a da glas armoniei divine cu care Dumnezeu ţi-a umplut sufletul.

— Deci, chiar vrei să mă laşi să cânt la pian? Nu îmi vei cere să mă mărit cu Markus şi să trăiesc în vreo trei camere ridicate în spatele unui garaj Ford?

— Hai să trăim clipa de faţă, veni răspunsul lui însoţit de un suspin. Termină-ţi şcoala mai întâi, draga mea. Iar apoi ne vom ruga pentru ceea ce va urma să fie.

În 1916 un grup de germani au aruncat în aer în New Jersey un arsenal de muniţii, şi atitudinea celor mai mulţi americani în ceea ce priveşte războiul din Europa începu să se schimbe din cea neutră. Cu un an în urmă învăţasem să cânt la pian populara melodie „Nu mi-am crescut băiatul ca să fie un soldat", însă acum numeroşi americani erau dornici să îşi trimită băieţii în Europa pentru a-i ucide pe acei „huni ticăloşi". Bineînţeles că un asemenea vocabular nu era obişnuit şi întâlnit între membrii bisericii noastre – eram în continuare o congregaţie majoritar germană. Dar după ce cu câţiva ani în urmă, alte două fabrici şi-au stabilit sediul în Bremenville, populaţia oraşului a ajuns să fie alcătuită din foarte mulţi imigranţi irlandezi. Şi-au construit până şi propria biserică – Biserica catolică St. Brigit – de cealaltă parte a râului de unde era biserica noastră. Detestau Germania şi toate lucrurile nemţeşti.

Pe când aveam vârsta de şaptesprezece ani, arătam şi eu în sfârşit ca o adevărată domnişoară. Nu eram la fel de drăguţă ca şi Sophie şi Eva, care aveau nasul mamei şi ochii de un albastru pur asemeni tatălui meu, dar eram acceptabilă. Moştenisem faţa lungă şi ovală a tatălui meu, nasul drept, şi o culoare ciudată a ochilor de la o rudenie necunoscută. Nu aveam să fiu niciodată la fel de mică şi cu forme atât de evidenţiate ca şi surorile mele, însă îmi plăcea forma mea înaltă, suplă aşa cum era. Părul era cel pe care nu-l puteam suporta. Nu era blond şi cârlionţat ca al surorilor mele, ci drept şi bogat şi de culoarea ştearsă a unei pâini din grâu. Nu aveam răbdarea să-l prind în coc sau să-l aranjez, aşa că într-o zi l-am tuns scurt, după cum obişnuiau să-l aibă şi fetele din oraş.

— Ce va spune tata când te va vedea? se îngrijora Eva în timp ce mergeam spre casă. Arăţi de parcă ai fi o sufragetă.

— Foarte bine! Trebuia să fac ceva diferit pentru a-i dovedi că locul meu nu e aici în Bremenville.

— Nu spune asemenea lucruri. Unde altundeva ți-ar fi locul dacă nu aici, împreună cu familia ta?

— Ascultă, Eva. Pentru tine și Sophie e ok să vă căsătoriți și să locuiți aici, dar eu nu vreau să mă căsătoresc. Eu vreau să merg să cânt la pian în lumea întreagă.

După cum s-a dovedit mai târziu, tata tocmai aflase în dimineața aceea că mii de femei și copii mureau de foame în Germania datorită foametei aceleia groaznice, astfel că el și cu mama nu ar fi băgat de seamă nici dacă m-aș fi tuns cheală. Totuși, toți băieții din biserică au remarcat asta, și în sâmbăta ce urmă, s-au luptat pentru coșul meu la picnicul anual al bisericii. Tatăl lui Hilda Lang a scos la licitație coșurile de la picnic pentru a colecta bani pentru misiunile din anul acela, din moment ce tata nu se prea vedea capabil să se ocupe de distracții și festivități.

Coșul meu primi cel mai mare preț, dar când câștigătorul veni să-și ceară permisiunea de a-l împărți cu mine, am fost surprinsă să descopăr că cel care-l cumpărase era Markus Bauer. Am început să dau din cap, neîncrezătoare.

— Ce s-a întâmplat, pisicuțo? mi se adresă el cu un zâmbet larg pe față. Era înalt și bine făcut, în vârstă de douăzeci de ani acum, cu o privire oacheșă ca a unui actor din filme.

— Ai fi putut să-ți alegi oricare fată din oraș!

— Știu!

— Și atunci de ce m-ai ales pe mine? Aproape că suntem verișori, pentru numele lui Dumnezeu!

— Am văzut modul în care toți băieții se învârtesc în jurul tău, asemeni fluturilor de noapte în jurul unui bec, așa că m-am hotărât să le-o iau înainte.

— Nu pot să înțeleg de ce se comportă așa, am spus eu în timp ce mă aplecam să întind pătura pe iarba ce înconjura biserica. Nu am făcut absolut nimic ca să încurajez atențiile lor. Nu dau doi bani pe niciunul dintre ei.

— Nu aici, pisicuțo, spuse Markus luând pătura din mâna mea. Urmează-mă. El se îndreptă spre livada tatălui meu, departe de toți ceilalți ce luau parte la acel picnic.

— Stai... unde mergi? Trebuia să mă grăbesc şi să ţin pasul cu el pentru a nu rămânea în urmă.

Având în vedere exorbitantul preţ pe care a trebuit să-l plătesc pentru acest prânz, cred că merit puţină intimitate atunci când îl mănânc, replică el. Întinse pătura sub un măr, şi se trânti jos lângă ea, întinzându-se asemeni unui câine de vânătoare în faţa unui şemineu. Aştept să fiu hrănit de mâna ta, afirmă el afişând un zâmbet plicticos.

— Atunci înseamnă că ai cumpărat coşul greşit, am replicat eu. Poate că Hilda Lang sau vreuna dintre fanele tale înfocate ar fi mai mult decât dornice să te hrănească, dar nicidecum eu. Am îngenuncheat pe partea opusă a păturii şi am început să scot farfuriile şi mâncarea din coş.

— Ştii, asta îi face pe toţi băieţii să roiască în jurul tău... atitudinea asta sfidătoare pe care o ai. Tu nu flirtrezi şi nu suspini asemeni celorlalte fete, sau nu te comporţi ca şi cum singurul tău scop e acela de a găsi un tip care să te ceară în căsătorie.

— Bineînţeles că nu! Eu nici măcar nu vreau să mă căsătoresc până când voi fi mai în vârstă. Ba mai mult, într-o bună zi, cât de curând, eu voi pleca din Bremenville.

— Serios? spuse el rânjind.

— I-am aruncat în farfurie o bucată de pui prăjită.

— De ce am eu oare întotdeauna impresia că tu râzi de mine, Markus Bauer?

— Nu râd de tine, pisicuţo... sincer că nu râd. Însă, oricât de mult se strădui să-şi coboare colţurile gurii, nu putu să ascundă zâmbetul din ochii lui negri.

— Ba da. Râzi de mine încă de când eram copii.

Dintr-odată zâmbetul din ochii lui se stinse.

— Tu eşti fiica pastorului Schroder, spuse el liniştit, şi nu a lui Gus Bauer. Nici măcar nu ai idee ce înseamnă ca alţii să te ia în derâdere. Îşi luă bucata de carne şi începu să mănânce. M-am temut că stricasem totul şi că îi rănisem sentimentele, dar după ce luă a doua îmbucătură spuse: Mmm, ce bună e. Tu ai gătit-o?

— Nu eu, Eva. Eu sunt un adevărat dezastru în ale gătitului. Dacă băieţii ăia care au licitat pentru coşul meu, ar şti adevărul despre mine, ar fugi în altă direcţie.

— Ei nu te vânează pentru gătitul tău, spuse el, înghiţind o muşcătură din chifla lui. Pentru ei e o adevărată provocare să încerce să câştige inima ta rece, insensibilă.

— Aha, deci aşa se explică totul! Ştiam că nu felul în care arăt îi atrage!

Îşi şterse gura cu şervețelul, după care îl aşeză lângă farfuria lui.

— Tu chiar nu ştii, nu-i aşa? murmură el. Am fost uluită să constat că Markus era chiar mai chipeş atunci când era serios decât atunci când afişa zâmbetul acela ciudat.

— Ce să ştiu?

— Că eşti frumoasă, Emma.

— Nu sunt.

Dar am înţeles după expresia feţei lui că vorbea serios. Am privit în depărtare, temându-mă ca nu cumva să înroşesc ca o şcolăriţă. Îmi luă faţa în mâini şi mi-o întoarse din nou spre el. Am simţit pielea aspră a degetelor lui în timp ce îmi mângâie obrazul.

— Frumuseţea înseamnă mai mult decât nişte linii exterioare perfecte, Emma. Tu ai un foc interior care îi atrage pe toţi înspre tine, tot aşa cum şi florile se rotesc după lumina soarelui. Când păşeşti într-o încăpere, locul acela se trezeşte dintr-odată la viaţă. Te aşezi la pian şi deodată se aud doar râsete şi cântece. Tu nu ai nevoie de nimeni şi de nimic pentru că tu ştii cine eşti, şi tu eşti perfectă prin ceea ce eşti. *Eşti* frumoasă, Emma. Cu atât mai mult cu cât tu nici măcar nu-ţi dai seama.

Simţeam că trebuie să spun şi eu ceva înapoi, dar nu ştiam ce. Îl cunoscusem pe Markus Bauer de când eram mică, dar pentru prima oară am reuşit să văd cât de vulnerabil era. Căci dincolo de toată lăudăroşenia şi farmecul lui, era pe dinăuntru un copilaş rănit, ce îşi ascundea durerea şi ruşinea familiei în spatele unor ghiduşii şi a unor râsete.

Când îşi coborî într-un final mâna, mi-am simţit obrazul înfierbântat în locul unde fuseseră degetele lui. Apoi un zâmbet lipsit de griji îi lumină faţa în timp ce îşi puse din nou obişnuita lui mască.

— Dar pentru desert, ce mi-a gătit Eva?

În următoarea oră, am râs şi am vorbit ca doi buni prieteni cum nu mai fusesem niciodată. Eram atât de naturali unul cu celălalt, conversaţia noastră decurgea atât de bine, şi aveam atât de multe în

comun, încât am rămas surprinsă. După aceea mi-am reamintit cuvintele tatălui meu cum că tradiţiile comune constituiau o bază solidă pentru o căsnicie, şi apoi mi-am adus aminte planurile mamei mele de a mă cupla cu Markus, şi mă cuprinse o panică atât de mare, încât îmi veni să fug. Când l-am auzit pe domnul Lang adunând copiii pentru jocuri şi pentru curse, am început să împachetez repede lucrurile de la picnic. Markus mă opri, acoperindu-mi mâna cu a lui.

— Pot să-ţi cer o favoare, pisicuţo?

— Vrei să duci resturile acasă?

— Nu, spuse el râzând, nu are nimic a face cu resturile. Mă întrebam dacă îmi vei scrie. Faţa lui deveni serioasă din nou.

— Să-ţi scriu?

— Da. E doar o chestiune de timp până când preşedintele Wilson va declara război Germaniei, iar eu mă voi înscrie în armată de îndată ce lucrul acesta se va întâmpla. Îmi vei scrie atunci când voi fi în Franţa ca să-mi spui şi mie ce se întâmplă aici acasă?

— Bineînţeles, Markus... asta dacă şi eu voi fi acasă. Sper să părăsesc cât de curând Bremenville.

— Mi-ar face mare plăcere să primesc veşti de la tine, oriunde ai fi. Îmi lăsă mâna şi mă ajută să pun farfuriile şi şerveţelele înapoi în coşuleţul meu. După ce am terminat de strâns, am scuturat fărâmiturile de pe faţa de masă. Markus privea fix în jos, timid dintr-odată.

— Pot să-ţi mai cer încă o favoare, pisicuţo?

— Ce mai e acum?

— Vrei să-mi dai un sărut ca să te ţin minte chiar şi atunci când voi înainta cu greu prin tranşee? Îşi întoarse capul şi îmi arătă obrazul.

Ce mare scofală?! m-am gândit eu şi am păşit înspre el, închizându-mi ochii. Dar în ultimul moment, îşi întoarse faţa spre mine, şi mă sărută pe buze! Mă prinse de părul meu tuns scurt şi îmi ţinu buzele lipite de ale lui sărutându-mă îndelung. Când în cele din urmă îmi dădu drumul, capul meu vuia! Am fost mult prea uluită ca să mai pot să-l pleznesc.

— Mi-am dorit să fac lucrul ăsta încă de la nunta surorii tale în urmă cu trei ani, spuse el în timp ce se îndepărta, râzând. Acum pot muri, căci sunt un om fericit!

Când Statele Unite declarară război Germaniei, Markus Bauer se înrolă împreună cu alte milioane de bărbaţi americani „pentru a ajuta lumea să devină un lăcaş al democraţiei". Înainte ca unchiul Sam să-l trimită peste hotare, veni pentru o scurtă vizită acasă, şi fiecare fată din Bremenville, cu excepţia mea, leşina atunci când îl vedea îmbrăcat în acea uniformă. Familia Bauer invită familia noastră la cina de rămas-bun. M-am văzut aşezată, în mod convenabil, alături de el, conştientă de faptul că părinţii noştri nu renunţaseră încă la ideea de a ne cupla. În tot timpul cinei, mama se uită la noi de dincolo de masă, cu capul uşor înclinat, visătoare. Mă simţeam asemeni unei muşte ţinută captivă într-o sticlă. Când unchiul Gus îşi aprinse o ţigară după cină, m-am scuzat din cauza fumului tocmai pentru a fugi afară, pe veranda din faţă a familiei Bauer. Ar fi trebuit să-mi dau seama că Markus o să mă urmeze.

— Nu uita că mi-ai promis că o să-mi scrii, spuse el în timp ce se aşează lângă mine, pe scările de pe verandă. M-am mutat tocmai pentru a păstra o distanţă sigură între noi doi, ca nu cumva să fiu iar păcălită şi atrasă în capcana unui sărut ce să mă lase fără respiraţie.

— Îţi voi scrie... dar să nu te aştepţi la chestii sentimentale. Va trebui să-i scrii lui Hilda Lang dacă doreşti să ai parte de asemenea nimicuri.

Se lăsă pe spate, sprijinindu-se pe coate şi începu să râdă, întinzându-şi picioarele lungi înaintea lui. Cizmele lui de soldat erau noi-nouţe şi atât de lustruite, încât aproape că mă puteam vedea în ele. Acestea păreau nepotrivite pentru Markus, cel care dintotdeauna fugise prin Bremenville cu picioarele desculţe.

— Te-ar deranja dacă i-aş scrie lui Hilda Lang? mă întrebă el.

— Absolut deloc, am replicat eu gesticulând cu mâna. Nu m-ar deranja nici dacă i-ai scrie fiecărei fete din oraşul ăsta.

— Brr! spuse el, imitând ca şi cum ar fi fost cuprins de un fior. Eşti la fel de rece şi dură, Emma. Promite-mi că n-ai să te schimbi cât voi fi plecat, bine? Aştept cu nerăbdare să mă întorc şi să-ţi dezgheţ inima aceea rece.

— Va trebui să mă găseşti mai întâi, veni răspunsul meu. Plănuiesc să părăsesc Bremenville de îndată ce termin şcoala şi se încheie războiul.

— Şi unde o să mergi?

— Încă nu ştiu... dar departe de aici!

— Te voi găsi uşor, răspunse el afişând un zâmbet plicticos. Voi urma doar muzica şi locul unde domneşte voioşia. Tu vei fi „inima" acelui loc.

În ziua următoare mi-am luat rămas-bun de la Markus şi de la un tren încărcat cu băieţi din oraş care se îndreptau acum spre Europa pentru a „ucide împăratul". Asta îmi dădu un sentiment ciudat gândindu-mă că ei urmau să tragă în verişorii mei germani. Îmi cunoşteam rudeniile numai din poze, dar nu arătau deloc diferit faţă de băieţii americani care erau atât de dornici să-i ucidă. Nu era de mirare că războiul îl răvăşise atât de mult pe tata. Dacă ar fi putut să se poziţioneze pe un pământ neutru între cele două armate şi să le ordone să oprească măcelul, ar fi făcut-o cu cea mai mare bucurie.

Ori de câte ori se publicau poze din război în secţiunea de rotogravură a ziarului, tata se închidea în biroul lui. Pozele ne îngrozeau pe toţi – soldaţi spitalizaţi, orbiţi de iperită; un peisaj sinistru cu cioturi înnegrite de copaci a ceea ce fusese cândva o pădure germană; corpuri sfârtecate ce zăceau îngrămădite într-un tranşeu noroios. Dintr-un motiv anume, nu m-am îngrijorat niciodată pentru Markus. Ştiam că putea să aibă grijă de el. Făcuse lucrul acesta toată viaţa lui. Îl invidiam pentru că reuşise să călătorească atât de departe de Bremenville, chiar dacă acea călătorie îl dusese la război. Îmi scria cu fidelitate, descriind călătoria anevoioasă peste Atlantic pe un vas înghesuit cu trupe; primirea frenetică de care infanteriştii avură parte în Paris; sunetul înfiorător al bombelor ce explodau în apropiere. Abia răspundeam la o scrisoare după ce primeam de obicei câte trei scrisori de la el.

După ce aproape toată forţa de muncă din Bremenville plecase, am dorit să solicit o slujbă la fabrica de lână pentru a munci ca toate celelalte fete de vârsta mea. Însă când tata află că fabrica semnase un contract guvernamental de a coase uniforme pentru armată, nu îmi dădu voie să lucrez acolo. Era într-atât de pornit împotriva războiului, încât îi interzise până şi lui Vera, în vârstă de doisprezece ani să cumpere timbre, deoarece banii erau folosiţi pentru a susţine forţele armate.

— Eu sunt singura fată din şcoală, se plânse ea, care nu poate „atinge un timbru şi un împărat". E lipsă de patriotism!

Tata însă ne-a dat voie să participăm la programe voluntare de raționalizare, cum ar fi zilele de luni „fără grâu" și zilele de marți „fără carne". În zilele de duminică decretate „fără combustibil", toți enoriașii își înhămau caii la mașinile lor pentru a veni la biserică. Când Crucea Roșie a transformat într-o cantină partea din față a unui magazin de lângă gară, abia ne dădu tata voie mie și Evei de a face voluntariat și aici, deoarece Crucea Roșie era cunoscută ca fiind o organizație neutră. Ne-am hotărât să nu îi spunem că toate perechile de ciorapi pe care noi voluntarii le tricotam erau trimise trupelor americane.

Pe lângă tricotat, o altă sarcină de-a noastră era să colectăm sâmburi de piersică pe care armata îi folosea pentru a face filtre de cărbuni pentru măștile de gaze. Era nevoie de trei kilograme de sâmburi pentru ca să poată fi fabricat cărbunele necesar unei singure măști, și cum unchiul Sam avea nevoie de un milion de măști, colectarea acestor sâmburi ne ținu destul de ocupate pe mine și pe Eva. Am deținut recordul pentru colectarea celor mai multe kilograme într-o singură săptămână – un kilogram și jumătate. Hilda Lang încercă să depășească recordul meu, mâncând prostește de una singură o baniță întreagă de piersici, după care își petrecu ziua și noaptea la toaletă, suferind de dispepsie.

Însă partea mea preferată la cantină era cea în care îi înveseleam pe soldații care treceau cu trenul prin Bremenville, soldați veniți din toată țara. Dacă eu nu puteam să călătoresc în locuri interesante, faptul că aveam oportunitatea de a întâlni oameni interesanți îmi era de-ajuns. În timp ce soldații mâncau sandviciuri și prăjituri gratuite și beau litri de cafea, eu interpretam cântece renumite la o pianină pentru a le mai ridica moralul. Câteodată spiritele lor se încingeau așa de tare, încât împingeam mesele și scaunele spre pereți și începeam să dansăm. Bineînțeles că tata nu știa nimic de această parte a voluntariatului de la sediul Crucii Roșii.

Într-o după-amiază eram în drum spre casă, venind de la cantină, când am dat peste multă agitație pe stradă. În mijlocul acelei mulțimi se auzeau bufniturile grele și grohăiturile unei bătăi cu pumnii. Curioasă, am încercat să văd peste capetele oamenilor sau peste umerii lor pentru o privire mai îndeaproape. Trei muncitori de vârstă mijlocie, din partea irlandeză a orașului îl băteau pe un al patrulea,

care era întins la pământ asemeni unei grămezi de haine folosite. Dintr-odată mi se întoarse stomacul pe dos. Hainele acelea îmi părură extraordinar de familiare.

— Eşti un spion pentru germanii aceia împuţiţi, nu-i aşa? Hai, vorbeşte! Ori de câte ori bărbatul căzut se mişca, unul dintre ei îl lovea din nou.

— Spune adevărul, Fritzie. Ştim că eşti unul dintre ei.

— Dacă nu eşti, atunci să te auzim spunând Jurământul de credinţă faţă de naţiune.

Când omul se ridică pe genunchi şi încercă să stea, ei îl doborâră din nou. Dar nu înainte ca eu să zăresc chipul acela însângerat. Era tata.

— Încetaţi! Chiar acum! am strigat eu. Lăsaţi-l în pace! Am fugit înspre ei cu pumnii ridicaţi. Nu aveam nici cea mai mică intenţie de a întoarce şi celălalt obraz acestor huligani, după cum făcea tatăl meu. Principalul instigator mă apucă de braţ.

— Şi, mă rog, tu cine eşti fetiţo? Avea faţa şi nasul acela roşu al unui om care a consumat prea mult alcool. L-am lovit cât am putut de tare în fluierul piciorului.

— Aha, şi tu trebuie să fii o nemţoaică afurisită, spuse el, grohăind. Cel puţin, lupţi ca şi unul de-al lor! Îmi dădu drumul la mână pentru a se ţine de picior.

— Eu m-am născut în America şi nicidecum într-o mlaştină irlandeză ca tine!

Ceilalţi doi huligani începură să râdă în timp ce mă înconjurară, necăjindu-mă cu cuvintele lor. Devenisem acum centrul atenţiei lor, dar eram mult prea mânioasă şi îngrijorată pentru tatăl meu ca să mă tem pentru mine. Îl puteam auzi pe tata cum gemea încet, căzut la pământ în spatele meu.

— Cum îndrăzniţi să atacaţi un om nevinovat! Unul care nici măcar nu ripostează înapoi!

— Nu e chiar atât de nevinovat, domnişoară, spuse omul cu faţa roşie. Vorbeşte exact ca şi împăratul german.

— *Noi vom câştiga războiul acesta*! strigă un om scund, ca un maimuţoi, încercând să imite accentul tatălui meu.

— Noi nu vom tolera spionii, afirmă liderul lor. Noi credem într-o Americă numai a americanilor.

— Noi suntem mai americani decât voi, irlandezi tâmpiți ce sunteți! am strigat eu. Numai pentru că voi sunteți prea ramoliți și bătrâni pentru a mai lupta în armată nu aveți dreptul să declanșați propriul vostru război!

S-au oprit din râs. Îi înfuriasem. Omul cu fața de maimuță mă prinse de la spate, ținîndu-mi brațele.

— Dă-mi drumul, maimuță urâtă ce ești! Dădeam din picioare și mă luptam să mă eliberez, dar el era mult prea puternic. Disperam să mă ajute cineva, când un bărbat își făcu loc prin mulțimea de spectatori.

— Lăsați-i în pace! Las-o, Liam! Care e problema voastră? Puteam să-mi dau seama după accentul lui că și el era irlandez.

Cel care mă ținuse captivă mă smuci cu brutalitate de mâini.

— Am prins câțiva spioni, Paddy. Și încă de-ăștia tare arțăgoși, să știi.

— Ăsta, de exemplu, nu vrea să cumpere timbrele libertății. Cel mai aprins dintre ei îl lovi încă o dată în coaste pe tata.

Înainte ca eu să am timp să reacționez, noul venit îl apucă pe huligan de cămașă, și aproape că îl ridică de la pământ.

— Vrei să te lupți cu cineva Kevin, luptă-te cu mine! i se adresă el foarte aprins. Și nu te lega de un reverend nevinovat!

— Dar e un protestant...

— Aici nu suntem în Irlanda! Nu te-ai săturat de toată ura de care ai avut parte acolo? Nu tocmai de aceea ai venit aici în America? Pentru ca să lași deoparte orice prejudiciu și luptă?

Apărătorul meu avea în jur de douăzeci de ani, mult mai tânăr decât ceilalți trei bărbați, însă el exercita o autoritate misterioasă peste ei, care îi determină pe cei trei să se retragă în semn de respect.

— Acum, cred că voi datorați acestor oameni niște scuze, spuse el, dând drumul acelui bărbat.

Liderul lor își îndreptă hainele.

— Eu nu îmi cer iertare de la niște nemți, spuse el morocănos.

— Atunci să nu cumva să îndrăznești să îți arăți fața la St. Brigit până când nu faci lucrul acesta, Kevin Malloy.

— Oh, Paddy, de ce le iei apărarea? Ei sunt nemți... și protestanți pe deasupra.

Paddy păși spre el, cu pumnii încleștați.

— Ajută omul să se ridice în picioare, Liam!

— Dar el...

— Am spus, ajută-l să se ridice!

Ei îl ascultară de îndată, ridicându-l brusc pe tata în picioare, fără nicio urmă de blândețe. Nu puteam nicidecum să înțeleg autoritatea extraordinară pe care tânărul o avea peste acești bărbați care erau cu douăzeci de ani mai în vârstă decât el. După ce l-au ridicat pe tata de la pământ, Paddy își ceru scuze în numele celor trei bătăuși.

— Vă iert, le răspunse tata, ținând acum o batistă la buza lui crăpată. Eram atât de mânioasă.

— Cum poți să-i ierți? Uită-te cât de tare te-au lovit! Fusese bătut atât de rău, încât nici nu putea sta în picioare drept, și printre altele mă temeam că-i era rupt și brațul stâng după felul în care îi atârna. Tata își ridică mâna pentru a mă liniști.

— Îi iert pentru că Biblia îmi spune că trebuie să iert.

— Ei bine, eu n-am să-i iert niciodată pentru faptul că ți-au făcut rău! Niciodată!

Tânărul acela irlandez și cu mine l-am dus pe tata și l-am așezat pe un scaun în cantină.

— Ar trebui să vă vadă un doctor, domnule reverend, spuse el. Dați-mi voie să vă ajut. Care este doctorul dumneavoastră? Am să merg să-l aduc.

— Mulțumesc pentru grija ta, dar o să fiu bine. Tata îmi dădu voie să-i curăț fața de sânge cu o cârpă umedă, după care insistă ca noi să uităm tot ceea ce s-a întâmplat și să mergem acasă. Am mers acasă, dar de uitat ceea ce s-a întâmplat nu prea am reușit.

Veștile despre atacul acesta s-au răspândit în tot orașul, și un grup de bătrâni și diaconi au venit la parohie în seara aceea pentru a vorbi cu tata. Am stat afară, lipită de ușa închisă a salonului pentru a auzi fiecare cuvințel ce era rostit acolo.

— Pastore, trebuie să ne înarmăm! Dacă ți-au făcut ție lucrul acesta, ce îi va opri să ne atace soțiile și copiii?

— Are dreptate, Friedrich. Aceste incidente nu au loc doar în Bremenville. Această isterie anti-germană s-a răspândit peste tot în Statele Unite. Trebuie să ripostăm.

— Ascultați-vă ce spuneți, replică tata. Vocea lui era blândă, cuvintele erau întrerupte, ca și cum îl durea să tragă o respirație

adâncă. Nu putem să ne coborâm la nivelul lor. Cei care scot sabia, de sabie vor pieri. Asta vreți voi pentru familiile voastre?

— Noi dorim ca familiile noastre să fie în siguranță, nu bătute până la sânge de ei!

— Mai e ceva ce trebuie să menționăm aici, pastore Schroder. Am recunoscut de îndată vocea domnului Metzger. El era capul acelui consistoriu. Există legi noi... guvernul aplică mari pedepse celor care critică războiul. Noi credem că ar fi de cuviință ca dumneata să nu mai ții predici având ca temă pacea.

— Deci acum trebuie să ascult de tine în loc să ascult Duhul Sfânt? întrebă tata mânios. Vrei să-mi dictezi ce pot şi ce nu pot să predic?

— Noi îți cerem doar să iei în considerare ceea ce s-a petrecut azi. Putea să fie oricare dintre noi. Până când războiul acesta nu se va termina, nu îndrăznim să atragem atenția asupra noastră şi asupra originii noastre germane. Făcu o pauză, şi când îşi reluă cuvântarea avea o voce calmă, dar fermă. Comitetul a hotărât să anuleze serviciul în care vorbim doar în germană şi să ținem doar servicii în limba engleză până când se termină războiul. Bătrânii şi diaconii noştri vor cere membrilor să vorbească numai în limba engleză în public şi să evite orice fel de contact cu populația irlandeză-catolică. Trebuie să fim mai uniți ca şi comunitate pentru a ne proteja pe noi şi familiile noastre...

Dezgustată de tot, nu am dorit să mai aud continuarea. Uram mai mult ca niciodată oraşul Bremenville şi viața mea izolată de aici, astfel că mi-am reînnoit hotărârea de a pleca de îndată ce războiul va lua sfârşit. Eram sigură că această oportunitate avea să se ivească în curând. Veştile din Europa erau bune; noi câştigam războiul. Noianul neîntrerupt de scrisori pe care le primeam de la Markus erau optimiste că victoria era aproape.

Scrisorile lui Markus erau, de asemenea, pline cu planurile lui de viitor – visuri care, în mintea lui mă includeau şi pe mine. El ştia de planul părinților noştri de a ne cupla şi îl considera unul foarte bun. Însă eu nu aveam nici cea mai mică dorință de a-mi trăi viitorul alături de Markus Bauer.

Tata îmi promisese că nu îmi va cere să mă căsătoresc împotriva voinței mele, însă războiul îl afectase atât de mult, încât m-am temut că nu-şi va mai aduce aminte. Îmi iubeam familia, dar nu doream să

am parte de o viață ca cea a mamei mele sau a lui Sophie. Eu îmi doream o viață care să fie plină de muzică și veselie – îmi doream să călătoresc în locuri noi, să descopăr lucruri noi. La fel de neliniștită ca și gâștele de pe pășunea domnului Metzger de lângă râu, așteptam cu nerăbdare ziua în care să am aripi și să-mi iau zborul.

În toamna anului 1918, pe când aliații înaintară cu ofensiva lor pe frontul de vest, s-a răspândit gripa spaniolă. Gripa făcu ravagii mai întâi prin taberele militare și prin porturi, astfel că mii de soldați s-au îmbolnăvit și au murit. Epidemia atacă apoi populația civilă, paralizând orașele după ce mii de muncitori o contactară.

— Fetelor, nu vă mai dau voie să lucrați la cantina de la Crucea Roșie până când nu trece acest val de epidemie, ne înștiință tata într-o dimineață în timp ce serveam micul dejun. Feriți-vă de orice loc public.

L-am considerat super-grijuliu.

— Dar biserica atunci? Am replicat eu morocănoasă. Și ea e un loc public.

Chipul tatălui meu era neobișnuit de rigid.

— Doctorul Strauss m-a avertizat deja că dacă vor fi diagnosticate cazuri și aici în Bremenville atunci biserica va trebui să fie închisă.

— Mă simt de parcă aș fi prizonieră în orașul ăsta stupid, am murmurat eu în timp ce împingeam încoace și încolo ouăle din farfuria mea.

— Ești tânără și te crezi foarte puternică, dar te asigur că nu ești așa. Tata se ridică de pe scaunul lui din capul mesei și întinse ziarul în fața mea. Citește aici, Emma. Citește despre zecile de mii de oameni care sunt bolnavi și mor. În unele orașe, autoritățile au mers din ușă în ușă pentru a colecta cadavrele, așa cum au făcut și în Evul mediu timpuriu atunci când a lovit ciuma bubonică. Crede-mă că îți cer să stai în casă pentru binele tău.

După ce m-am răbdat câteva săptămâni și am stat numai în casă, m-am răzvrătit. Folosindu-mă de scuza că o vizitez pe sora mea Sophie, în oraș, am plănuit să întâlnesc un băiat la film. Eva mă însoți. Ne-am oprit pe la Sophie, scurt, după cum îi spusesem tatălui meu, după care am grăbit-o pe Eva spre film.

Strada principală din Bremenville era neobișnuit de liniștită pentru o seară de vineri. Până și cârciumile irlandeze ce se întindeau pe malul râului aveau foarte puțini clienți, judecând după liniștea

din oraş şi după faptul că nu se auzeau scandaluri. Rândurile la biletele pentru film erau abia pe jumătate din cât erau de obicei de lungi, dar era un semn de avertisment pentru publicul larg postat în afara teatrului care o îngrozi pe Eva:

GRIPA
deseori asociată cu
Pneumonia
este foarte răspândită acum în America.
Teatrul acesta cooperează cu departamentul de sănătate.
ŞI DUMNEAVOASTRĂ TREBUIE SĂ FACEŢI LA FEL!
Dacă sunteţi răcit(ă) şi tuşiţi sau strănutaţi,
nu intraţi în această clădire!
MERGEŢI ACASĂ ŞI STAŢI ÎN PAT PÂNĂ CÂND
VĂ FACEŢI BINE!

— Nu-mi place deloc cum sună, spuse Eva. Hai mai bine să mergem acasă. Şi-aşa nu vreau să văd filmul ăsta.

— Dar dacă tu mergi acasă, va trebui să merg şi eu, iar eu ar trebui să mă întâlnesc cu cineva aici. Te rog, Eva, am implorat-o eu. Fă-mi favoarea asta... doar de data asta. S-ar putea ca şi tu să ai nevoie de ajutorul meu într-o bună zi.

Mi-am dat seama că îi era teamă, dar am insistat până când a cedat. A fost cea mai mare greşeală a vieţii mele. Sora mea era perfect sănătoasă în seara aceea, însă trei zile mai târziu avea temperatură foarte mare şi respira foarte greu. Tata m-a trimis să-l aduc pe doctorul Strauss. Am aşteptat în salon împreună cu tata şi cu mama până când doctorul o examină pe Eva.

— E gripa spaniolă, spuse el după ce o termină de examinat. Îşi dădu jos masca de pânză pe care o purtă pe faţă şi clătină din cap. Nu prea avem ce face, decât să lăsăm boala să-şi urmeze cursul.

Groaza mă paralizã. Nu-mi era teamă că s-ar putea să fi contactat şi eu gripa, chiar dacă Eva şi cu mine împărţeam aceeaşi cameră. Însă gândul că neascultarea mea periclitase viaţa surorii mele, mă zgudui din temelii.

— Este foarte important să localizăm sursa infecţiei, spuse doctorul Strauss, cât şi să izolăm pe oricine pe care Eva ar fi putut

infecta de atunci. Puteţi să-mi spuneţi ce a făcut în ultimele patru, cinci zile? A fost ieri la biserică?

— Nu, nu s-a simţit prea bine şi nu a mers, răspunse mama. Vocea ei trăda spaimă. Tata o luă de mână şi o ţinu strâns într-a lui.

— Singura dată când Eva a părăsit casa săptămâna trecută a fost vineri seara atunci când ea şi cu Emma au plecat să o viziteze pe Sophie, spuse tata.

Toţi se întoarseră înspre mine. Nu am aşteptat lanţul lung şi inevitabil de întrebări, ci am mărturisit de îndată adevărul, rugându-mă ca Dumnezeu să aibă milă de Eva.

— Este vina mea. Ne-am dus să o vedem pe Sophie, dar apoi ne-am dus şi la film. A fost ideea mea. Eva nu a dorit să intre în teatru atunci când a văzut afişul acela de avertizare, dar eu am convins-o.

Doctorul Strauss îşi închise ochii preţ de câteva secunde.

— În cazul acesta, chiar nu-mi dau seama cum am putea să o oprim din a se răspândi. Se ridică în picioare şi îşi vârî mâinile în mânecile hainei lui de parcă erau făcute din plumb. Atunci, pastore, puteţi face ceva mai mult decât mine. Vă puteţi ruga.

De îndată ce doctorul plecă, am căzut prăbuşită în faţa canapelei şi am început să-L implor pe Dumnezeu, cu faţa îngropată în perne. Tata trebuie să fi văzut că lacrimile mele de vinovăţie şi de remuşcare nu erau prefăcute, deoarece era surprinzător de blând cu mine. Îngenunche alături de mine câteva minute mai târziu, rezemându-şi mâna pe spatele meu.

— Emma... nu aplic reguli numai de dragul de a vă opri pe voi să vă distraţi. Le aplic din acelaşi motiv pentru care o face şi Dumnezeu – pentru a-i proteja pe cei pe care îi iubesc.

— Dar de ce o pedepseşte Dumnezeu pe Eva? am strigat eu. Spune-I să mă pedepsească pe mine. Eu sunt cea care a fost neascultătoare.

— Nu e o pedeapsă, Emma. E o consecinţă. Dumnezeu nu o pedepseşte pe Eva. Păcatul întotdeauna atrage consecinţe. Amândouă aţi nesocotit semnul de avertizare. Astea sunt şi regulile lui Dumnezeu – semne de avertizare. În nechibzuinţa noastră, noi le ignorăm.

Părinţii mei nu îmi dădură voie să intru în dormitor ca nu cumva să mă îmbolnăvesc şi eu, aşa că am stat afară, lângă uşă, rugând-o pe Eva să mă ierte. Nu ştiu dacă m-a auzit sau nu.

Aproape că s-ar fi putut face o groapă în podeaua din biserica goală unde eu şi cu tata am îngenuncheat rugându-ne pentru Eva, dar Dumnezeu nu ne ascultă pe niciunul dintre noi. Eva muri o săptămână mai târziu. Mama şi tata erau la căpătâiul ei. Privirea de pe chipurile lor când au închis uşa de la dormitor şi au coborât jos pentru a ne spune mie şi lui Vera vestea, m-a urmărit pentru mulţi ani după aceea.

Nimeni din biserica noastră nu a avut voie să vină să ia parte la înmormântarea ei şi să plângă împreună cu noi, deoarece departamentul de sănătate se temea că epidemia s-ar fi putut răspândi. Până şi sora mea Sophie, care era însărcinată cu cel de-al doilea copil, nu îndrăzni să vină. Însă Gus şi Magda Bauer au trecut dincolo de orice interdicţie pentru a veni şi a sta cu noi în cimitirul din spatele bisericii în după-amiaza acelei zile frumoase de toamnă şi pentru a ne ajuta să coborâm sicriul în pământ. Tot aşa cum şi frunzele acelea colorate cădeau la pământ împrejurul nostru, ni se părea imposibil de crezut că viaţa Evei, ca şi cea a frunzelor, se scursese.

Durerea şi vinovăţia mea depăşeau orice limită. Mă simţeam atât de vinovată de moartea Evei, de parcă eu i-aş fi pus un pistol la tâmplă şi aş fi tras. Nu am putut să văd faţa tatălui meu care îşi petrecu restul zilei în biroul lui, refuzând să mănânce. Nu am putut să văd nici chipul mamei mele care plângea şi se tânguia pentru fiica ei sus în dormitor. Nu îndrăzneam să o privesc nici pe sora mea, pe Vera, care mă privea ca şi cum aş putea într-un fel să cauzez şi moartea ei. Şi nu puteam să stau singură în camera aceea, pe care o împărţisem toată viaţa mea cu Eva, nu puteam să-i văd toate hainele şi păpuşile ce-mi aduceau aminte de ea, ce mă făceau să-mi fie dor de ea. Am petrecut seara aceea tremurând pe veranda din faţă, dorindu-mi din toată inima mea să fi murit eu în locul Evei.

Şi în timp ce soarele scăpăta spre asfinţit, am auzit o maşină ce venea pe drumul nostru. Când reduse din viteză pe lângă biserică şi intră mai apoi în curtea noastră, am fost surprinsă să-l văd pe unchiul Gus. El şi cu mătuşa Magda tocmai plecaseră acasă în urmă cu câteva ore după înmormântare. Opri motorul şi stătu în maşină preţ de câteva minute, fără a se clinti. M-am întrebat dacă băuse ceva, dar în cele din urmă se dădu jos şi se îndreptă încet spre casă. Părul îi era

ciufulit, ochii roşii, iar faţa brăzdată de lacrimi pe care nici măcar nu se sinchisea să le mai şteargă.

— Unde e Fred ? întrebă el cu o voce aspră.

— În biroul lui... ce s-a întâmplat, unchiule Gus?

Trecu pe lângă mine ca şi cum nici nu ar fi auzit întrebarea pe care i-am adresat-o. L-am urmat până la uşă şi l-am văzut pe tata care îl întâmpină în hol.

— Gus?

— E prea mult pentru o zi, Fred, spuse el plângând. E prea mult...

Tata îl apucă pe unchiul Gus de braţ ca şi cum ar fi vrut să-l sprijine.

— Spune-mi, şopti el.

— Magda şi cu mine tocmai am aflat... Markus a murit.

— Nu! am strigat eu. Nu, nu poate fi mort, nu poate! Când a murit, cu cât timp în urmă?

Unchiul Gus mă privi fix, cu ochii împăienjeniţi.

— A murit săptămâna trecută, într-o explozie a unui rezervor!

Mi-am acoperit faţa şi am plecat plângând. Îi scrisesem lui Markus că nu doream să mă căsătoresc cu el atunci când o să se întoarcă acasă. Acum era mort, la doar douăzeci şi unu de ani, pe un câmp de luptă din Germania – pe acelaşi pământ de unde părinţii lui plecaseră cu un an înainte ca el să se nască. Pentru a doua oară, am simţit cum nuiaua pedepsei şi mâniei lui Dumnezeu mă lovea cumplit.

A treia lovitură veni o săptămână mai târziu atunci când Magda Bauer se îmbolnăvi şi muri şi ea. Ea şi cu Eva erau numai două persoane din cele douăzeci de milioane de oameni din întreaga lume care muriseră din cauza epidemiei, dar noi le-am jelit ca şi cum ar fi fost singurele care au murit.

După ce armistiţiul fu semnat în noiembrie 1918, veştile rele ce veneau din Germania se revărsară ca un potop. Naţiunea fusese devastată de război, apoi de foamete şi de boli. Unul după altul, bunicii mei germani muriseră. Fiul mătuşii Runa şi alţi trei fii ai unchiului Kurt fuseseră ucişi pe câmpul de bătălie. Fiul mătuşii Ada fu rănit. Războiul se încheiase în sfârşit, dar nici unul dintre părinţii mei nu a mai fost aceeaşi persoană ca înainte. Dar nici eu.

CAPITOLUL 15

— Karl Bauer s-a întors în oraş şi a cerut permisiunea de a te curta, îmi spuse tata în primăvara anului 1919. Nici măcar nu băgasem de seamă că el părăsise oraşul. Karl dispăruse pe când avea vârsta de optsprezece ani, iar eu aveam doisprezece ani, însă erau atât de mulţi copii zdrenţăroşi în familia Bauer, încât nu cred să fi observat cineva vreodată că el plecase. Fusese bolnav cu puţin timp înainte, zăcând în pat timp de o lună de zile, însă nimeni nu a spus un cuvânt despre ce boală fusese vorba. Acum însă revenise în Bremenville.

— Voi ieşi cu Karl, i-am răspuns tatălui meu. Nu mai avea nicio importanţă pentru mine cu cine mă întâlneam. Eva fusese prietena mea cea mai bună, şi am fost atât de singură după ce ea a murit, încât aş fi fost de-acord să fiu curtată de orice băiat numai pentru a-mi alina suferinţa.

Karl sosi câteva seri mai târziu într-o maşină nou-nouţă pentru a mă lua şi a mă duce la film. Avea douăzeci şi cinci de ani, cu trei ani mai mare decât fratele lui Markus, cu şase ani mai mare decât mine. Dacă nu l-aş fi cunoscut pe Markus mai înainte, aş fi spus că şi Karl era chipeş – avea foarte multe din trăsăturile feţei pe care le avusese şi fratele lui mai tânăr. Însă trăsăturile lui Markus fuseseră extraordinare; Karl nu se putea compara cu el. Avea un strop din simplitatea mătuşii Magda, inclusiv statura scurtă, îndesată – care la un bărbat se putea caracteriza prin cuvintele „bondoc" şi „pieptos". Avea ochii ciocolatii ai lui Markus, dar fără acea scânteie a voioşiei, şi îşi ascundea gura între o barbă şi o mustaţă stufoasă.

Aşadar, pe unde te-ai ascuns toţi anii aceştia? l-am întrebat eu în timp ce traversam drumul de lângă râu, îndreptându-ne spre oraş. Mă privi într-un mod ciudat, ca şi cum l-aş fi luat în derâdere. Markus ar fi început să glumească, dar Karl părea a avea o fire mult mai serioasă. Îşi netezi mustaţa cu degetul mare şi cu degetul arătător, după care îşi mângâie barba neagră.

— Am servit în armată pe timpul războiului, răspunse el într-un final.

— Părinţii tăi nu au menţionat niciodată...

— Ei n-au ştiut.

— Aşa deci. Ei bine, unde ai fost staţionat, cu ce te-ai ocupat? Încercam doar să înjgheb o conversaţie. Ceilalţi băieţi cu care m-am întâlnit îmi vorbeau la nesfârşit despre faptele lor eroice din timpul războiului. Karl însă era diferit.

— Nu pot să-ţi spun, replică el. Munca mea pentru guvern a fost secretă. Le-a fost de mare folos faptul că stăpâneam foarte bine atât limba engleză cât şi cea germană.

Nu puteam să-mi dau seama dacă spunea sau nu adevărul. Nimeni dintre cei cunoscuţi nu-l văzuse purtând uniformă.

— Şi ce ai făcut înainte de război? l-am întrebat eu, încercând în continuare să ţin o conversaţie. Ai plecat de foarte mult timp de-acasă.

— Am mers la facultate.

— Ce norocos eşti! Unde ai fost? Ce ai studiat?

Nu-mi răspunse. De parcă m-aş fi adresat unui om surd. Pe când parcă maşina în apropierea teatrului uitasem deja ce l-am întrebat, dar el se întoarse spre mine după ce opri motorul şi spuse:

— Eu sunt un om educat, Emma. Am absolvit facultatea înainte ca războiul să înceapă.

Comportamentul lui rigid mă făcu să mă simt ca o şcolăriţă pedepsită.

— Scuză-mă, nu am vrut să fiu băgăreaţă, am spus eu. Sunt doar invidioasă pe oamenii care au plecat din Bremenville şi au reuşit să vadă şi alte locuri. Nici nu-mi imaginez de ce te-ai întors înapoi.

— Plănuiesc să deschid o farmacie pe strada principală.

— O farmacie! Deci ai obţinut o diplomă în ştiinţe sau în afaceri?

Karl nu răspunse nimic, însă un lucru îmi deveni extrem de clar după ce am ieşit de câteva ori cu el: Karl Bauer avea bani. Foarte mulţi bani. Însă de unde proveneau banii aceştia rămânea un mister.

După ce ne-am întâlnit cam aproximativ o lună, mă conduse într-o zi în centrul oraşului pentru a-mi arăta localul pe care-l cumpărase. O echipă de construcţie ce muncea din greu la renovări îi arătară mult respect şi îl salutară pe Karl.

— Farmacia Bauer se va deschide într-o lună, mă înştiinţă el. Apoi îşi mângâie barba cu mândrie, de parcă ar fi fost un păun ce îşi etala penajul. Utilez farmacia cu rafturi din cel mai fin mahon şi cu cele mai bune vitrine frigorifice. Iar aici voi instala un aparat cu răcoritoare cu o tejghea din marmură importată. Îmi arătă apoi locul unde numele lui fusese pictat pe vitrina din faţă – *Farmacia lui Bauer* – şi cu litere mai mici stătea scris, *Proprietar Karl D. Bauer.* Aceea e foiţă de aur curat, îmi spuse el, ca şi cum aş fi încercat să-l contrazic.

Când era vorba de cheltuirea banilor, Karl trebuia să primească ce era cel mai bun din orice produs, nu fugea de nicio cheltuială – nu numai pentru magazinul său, dar şi pentru casa pe care o construia. Mă duse cu maşina până pe deal spre cea mai frumoasă regiune din Bremenville pentru a-mi prezenta casa aceea întortocheată, în stil victorian.

— Karl, dar e imensă! Ce vei face cu atâta spaţiu? Se vor muta aici şi tatăl şi surorile tale? Gus fusese doborât de pierderea lui Markus şi a Magdei, începând să bea atât de mult, încât îşi pierduse casa şi locul de muncă în garajul Ford. El şi cele patru surori mai mici ale lui Karl trăiau din mila oamenilor. Am pus această întrebare fără să mă gândesc, iar Karl îmi răspunse prin tăcere.

— Mult mai târziu, după ce făcusem turul acelui loc şi ne reîntorsesem la maşina lui, Karl mi-a spus pe un ton pe cât de rece pe atât de grav:

— Tatăl meu nu va pune niciodată piciorul în această casă! Ştiam că era mai bine să las aşa lucrurile decât să mai întreb de surorile lui.

Karl a cheltuit excesiv de mulţi bani şi atenţii pentru mine pe durata celor patru luni de curtenie. Mama lumina asemeni unei lumânări romane ori de câte ori apărea el pe pragul casei.

— Ce tânăr cumsecade, obişnuia ea să murmure. Magda ar fi atât de mândră de fiul ei dacă ar trăi.

Sora mea Vera îl adora – pe el şi buzunarul lui veşnic plin cu bomboane de mentă. Şi chiar dacă nu ştiam niciodată exact cum făcea asta, Karl reuşea să-l facă pe tatăl meu să râdă. Era un sunet binevenit în casa noastră după atâţia ani umbriţi de tristeţe.

— Pot să stau lângă tine în biserică mâine, Emma? mă întrebă el, după ce mă aduse acasă într-o sâmbătă seara. Ştiam că lucrul acesta va servi ca un semn pentru congregaţie că mă curta în mod oficial, dar îmi lipsea tăria de a-l refuza.

— Trebuie să rămâi la masa de duminică, insistă mama mea după terminarea serviciului religios. Îmi dădeam seama şi eu spre ce se îndrepta relaţia mea cu Karl, dar asemeni unei bărci fără vâsle, m-am lăsat dusă de curenţi, conştientă de faptul că această căsnicie avea să producă părinţilor mei multă bucurie. Mi se părea că măcar atât aş mai putea face pentru ei.

Câteva luni mai târziu, la o altă masă de duminică, relaţia noastră ajunse la punctul acela inevitabil al destinaţiei sale. Fără o introducere consistând în declaraţii de dragoste, Karl profită de pauza ce interveni în timpul unei conversaţii pentru a spune:

— Pastore Schroder, aş dori să vă cer mâna lui Emma.

Mama începu să plângă de fericire. De asemenea, un zâmbet plin de mulţumire se aşternu pe faţa tatălui meu, dar se întoarse mai întâi spre mine.

— Ei bine, ce zici tu Emma?

— Da, tată... mă voi căsători cu Karl.

Aveam mai multe motive ce mă determinaseră să dau un răspuns pozitiv. Eram conştientă de faptul că această căsătorie urma să-i facă fericiţi pe părinţii mei. Continuam să mă consider vinovată pentru moartea Evei, şi în confuzia mea, mă gândeam că ar fi trebuit să-i iau locul. Ea s-ar fi căsătorit cu un băiat din oraş şi ar fi trăit în Bremenville, şi nicidecum nu ar fi călătorit prin toată lumea cântând la pian. Şi mai era remuşcarea pe care o simţeam faţă de Markus. Amintirea legată de felul în care mă comportasem cu el făcea ca inima mea să sângereze încă.

Cauzasem moartea a trei oameni: moartea Evei, a lui Markus şi a Magdei. Nu mai existau alţi fii ai familiei Bauer cu care să se fi putut căsători Vera, aşa că mă simţeam datoare faţă de mătuşa Magda şi faţă de Markus să mă mărit cu Karl şi să le păstrez astfel amintirea vie. Atunci când eu şi cu Karl vom avea copii, ei vor deveni familia pe care mama o pierduse în război. Nu îl iubeam pe Karl, dar el se comporta frumos cu mine, şi mi-am imaginat că dragostea va apărea treptat între noi, după cum se întâmplase şi în cazul părinţilor mei.

Karl aranjase fiecare detaliu al nunţii noastre cu aceeaşi precizie şi eficienţă pe care o folosise să-şi ridice casa şi afacerea.

— Am ales rochia de mireasă pe care mi-ar plăcea să o porţi, Emma. Te-am programat pe mâine să mergi la croitoreasă... am

angajat un fotograf din oraş care să se ocupe de poze. Nu sunt mulţumit de calitatea studiourilor locale... am aranjat ca recepţia nunţii noastre să aibă loc la hotel şi nu în aer liber... ne vom căsători pe data de douăzeci şi unu a acestei luni...

Din nou, mă lăsam purtată de curent, fără a-mi exprima opinia sau dezacordul. Era ca şi cum voinţa mea murise odată cu Eva.

Tata străluci de bucurie atunci când ne citi jurămintele. Prietenii şi invitaţii au umplut biserica până la refuz, iar unchiul Gus a reuşit performanţa de a se menţine treaz până la sfârşitul ceremoniei. În noaptea aceea, eu şi cu Karl ne-am mutat în impunătoarea casă construită în stil victorian.

Curând însă am descoperit că nu fusesem decât trofeul lui Karl, un premiu pe care îl vânase şi până la urmă, îl câştigase. Ar fi trebuit să mă împuşte cu o armă cu ţeavă dublă, să mă astupe ca pe o prostituată şi să-mi agaţe capul pe perete. Ar fi fost mult mai puţin dureros pentru mine dacă s-ar fi întâmplat aceasta.

Nu îndrăzneam să mă plâng lui Karl, dar viaţa mea de soţie a unui antreprenor bogat, mă plictisea de moarte. Karl angajă o nemţoaică care să ne gătească, şi o menajeră care să vină în timpul zilei să ne spele hainele şi să cureţe casa, să lustruiască toată mobila masivă importată din Europa – pentru Karl Bauer catalagul Sears Roebuck nu exista defel! Menajera era o fată irlandeză-catolică de cealaltă parte a liniilor ferate, fapt ce mă surprinse că o angajă, ştiind cât de mult îi detesta pe irlandezi. Îi pretinse să poarte o rochie neagră cu un şorţ alb şi să i se adreseze doar cu „domnule". Dar în timp ce ea era ocupată în a-i confirma gradul de superioritate, mie nu-mi rămânea nimic de făcut.

— Hai să ne luăm o vacanţă, Karl, i-am sugerat eu într-o seară după cină. Aşteptasem mai întâi să-şi termine de citit secţiunea din ziar şi să-l pună jos, după care repede mi-am pus mâna pe următoarea parte pe care dorea să o citească şi în spatele căreia să se ascundă iar. Ce zici de cascada Niagara? Am putea să mergem cu maşina până acolo... sau să luăm trenul.

— Nici nu intră în discuţie.

— Te rog... întotdeauna mi-am dorit să călătoresc, Karl, dar abia dacă am ieşit din Bremenville.

Ochii lui se încruntară, suspicioşi.

— De ce eşti atât de dornică să pleci din Bremenville?

— Pentru că Bremenville nu se schimbă niciodată! Ultimul lucru interesant care s-a întâmplat aici a fost atunci când trupa Chautauqua a venit în oraş, pe când aveam eu doisprezece ani! N-am putea merge în Philadelphia într-un weekend ca să luăm parte la vreun spectacol sau concert?

— Afacerea mea nu are cum să se dezvolte de una singură, Emma. Îşi privi din nou ziarul, încruntându-se şi ordonându-mi prin aceasta să-mi ridic mâna.

— Ei bine, dacă nu putem merge nicăieri, atunci ce-ar fi să mă laşi să muncesc câteva zile în magazinul tău, câteva zile pe săptămână. Mi-ar face plăcere să mai ies din casă şi să mai schimb o vorbă cu oamenii, să-i ajut să-şi găsească ceea ce au nevoie...

— Nu.

Tonul lui rece, ferm mă enervă la culme.

— Nu sunt proastă, Karl. Ştiu şi eu să fac diferenţa dintre apa oxigenată şi apa gazoasă Bromo. Cred că sunt capabilă să-mi dau singură seama când să prescriu Castoria sau când să dau un plasture. Ştiu să număr şi eu cinci bomboane pentru cinci cenţi.

— Tu eşti soţia mea, şi *nu* o angajată. Muncesc din greu şase zile pe săptămână, astfel încât să nu trebuiască să munceşti tu.

— Ştiu că *nu trebuie* să muncesc, am continuat eu. Eu *vreau* să muncesc. Am putea fi toată ziua împreună. Am încercat să-l cuprind cu braţul meu după umăr, dar el mi-l împinse.

— De-ajuns, Emma! Nu vreau să mai aud niciun cuvânt despre asta!

— De ce...? Forţasem prea mult nota cu el. Se întoarse spre mine asemeni unui câine sugrumat de un lanţ prea scurt.

— Pentru că nu pot să uit cum tatăl meu zăcea toată ziua mort de beat în pat, în timp ce mama mea muncea asemeni unui ţăran, curăţând podelele şi camerele altor oameni numai ca să ne pună mâncare pe masă! Care i-a fost răsplata pentru toată munca ei grea? Ea avea doar privilegiul de a-i aduce plăcere în fiecare noapte, după care, după nouă luni de zile trebuia să mai nască încă un bastard slab şi nedorit! A dat naştere la treisprezece copii, Emma, treisprezece! Exact ca o catolică netrebnică, dar patru dintre aceşti copii au avut măcar bunul simţ de a muri şi au scăpat astfel de o bătaie cruntă şi fără sens ori de câte ori bătrânul venea acasă înnebunit de băutură!

Până şi în mânia lui, Karl era rece şi controlat, cuvintele erau clare şi răspicate. Ele mă loviră asemeni unei ploi de pietre.

— Nu vreau să aud asta, Karl!

— Nu? Ei bine, poate că ar trebui să o auzi. Se ridică în picioare, apropiindu-şi faţa foarte tare de a mea. Atunci poţi să-mi explici şi mie de ce reverendul Schroder a privit în toţi aceşti ani în cealaltă parte, în timp ce prietenul lui cel mai bun, Gus Bauer, îşi trata familia ca pe un gunoi!

— Tata nu a ştiut niciodată...

— A *vrut* el să nu ştie, Emma.

— Cum îndrăzneşti să-mi acuzi tata de aşa ceva? Tata v-a pus de nenumărate ori mâncare pe masă din propria lui grădină! Mama vă aducea ouă şi lapte...

— Oh, cât detestam eu mila asta a lor! Îşi strânse pumnii şi lovi vaza chinezească pe care eu o umplusem cu gladiole. Se sparse pe podea.

Violenţa lui Karl mă îngrozi. Rar îl văzusem pe tatăl meu să-şi piardă cumpătul, şi chiar şi atunci nu a recurs niciodată la spargerea unor obiecte. Trebuia să-l potolesc pe Karl înainte ca să se întoarcă spre mine.

— Hai să nu ne certăm, Karl. Nu contează...

— Pentru mine contează! Replică el, articulând cu degetul în faţa mea. Să nu uiţi niciodată lucrul acesta!

— Clubul de dramă al femeilor din Bremenville înscrie noi membri, mă înştiinţă Karl într-o seară pe când serveam cina. Trebuie să li te alături.

— De ce? Tu ştii prea bine că urăsc astfel de activităţi!

— Soţiile proprietarilor de fabrici şi toate celelalte doamne din înalta societate fac parte din acest club. Mă va ajuta pe mine să urc în ochii comunităţii. Fă-o pentru mine.

Cu greu am căzut de-acord să iau parte la următoarea lor întrunire. Eram singura femeie care nu sosise îmbrăcată într-o robă.

— Da-ţi-mi voie să vă cânt la pian! m-am oferit eu. Puteţi să dansaţi, să exersaţi sau orice vreţi voi să faceţi, iar eu vă voi cânta.

Am început să cânt zgomotos la pian în timp ce celelalte doamne se învârteau în jurul meu, dansând pe podeaua aceea ca nişte vaci grase, pretinzând că sunt nişte urne greceşti. Mi se păreau de-a dreptul ridicole. În mod intenţionat am accelerat ritmul pe care dansau, dar am făcut-o treptat, aşa încât să nu bage de seamă că se rotesc ca nişte dervişi nebuni, în timp ce transpiraţia se prelingea pe feţele lor. Când au încercat să se oprească un moment, au început să se calce una pe alta pe robele lor, încât au sfârşit prin a se prăvăli una peste alta ca nişte rânduri de piese de la domino. Am repetat apoi corul de la piesa „Alexander's Ragtime Band" în timp ce ele se chinuiau să se ridice. Nu m-au mai invitat niciodată la club.

Izgonită de către înalta societate, petreceam din ce în ce mai mult timp la casa parohială – acela era locul unde îmi doream cu disperare să mă refugiez de fiecare dată. Mă străduiam enorm să-mi ascund suferinţa pentru ca părinţii mei să nu bănuiască cât de nefericită eram. Neliniştită şi nemulţumită, am renunţat într-un final să mai cânt la pian.

Într-o zi splendidă de primăvară, impulsul de a fi din nou entuziasmată, mă copleşi atât de mult, încât m-am dus în garajul nostru şi m-am aşezat la volanul maşinii lui Karl.

— Cât de greu poate fi să conduci? m-am întrebat eu. Am pornit motorul. Am simţit puterea latentă a motorului cu opt cilindri care funcţiona bine, şi mi-a fost de-ajuns ca să mă hotărăsc. Am furat maşina lui Karl.

Pe când am ajuns la fermă, reuşeam deja să controlez bine ambreiajul fără să mai smucesc maşina şi să sar asemeni unui iepure speriat. Sora mea Vera avea zi liberă de la şcoală.

— Ai chef de o aventură? am întrebat-o eu.

— Emma! Nici nu ştiam că poţi să conduci!

— Nu e mare scofală. Urcă şi o să-ţi arăt.

Treceam în zbor pe drumul de lângă râu ca două vrăbioare care tocmai fuseseră eliberate din colivia lor, săltând pe scaunele rigide din catifea şi râzând ca două nebune care tocmai au scăpat dintr-un azil. Când am ajuns în satul vecin, am chefuit la cumpărături – sau mai bine zis, am încercat să chefuim. Karl nu mi-ar fi dat voie nici într-o mie de ani să port acele pălării ridicole şi acele rochii viu colorate! Ne-am distrat de minune!

Dacă nu aş fi zgârâiat aripa maşinii de uşa garajului atunci când am încercat să mă strecor cu ea înăuntru, Karl nici măcar nu ar fi observat ceea ce făcusem în ziua aceea. Mă grăbisem totuşi, din moment ce dintr-o clipă într-alta urma să sosească acasă pentru cină, şi nu m-am mai dat jos pentru a propti uşile de la garaj, aşa cum făcea Karl întotdeauna. Vântul bătuse una dintre ele şi o închise în timp ce eu parcam înăuntru, lăsând o urmă clară, verticală pe apărătoarea din spate.

Karl descoperi zgârâietura chiar în seara aceea.

— Ai vreo idee de unde a apărut acea zgârâietură la maşina mea? mă întrebă el cu un calm îngheţat. Ajunsesem să-mi fie frică de acel ton al vocii lui.

— Îmi pare rău, e vina mea, Karl. Uşa de la garaj a lovit-o...

— Dar cum s-a putut întâmpla una ca asta din moment ce maşina era în garaj? Mi-am dat seama că el ştia adevărul. Dar mă tortura asemeni unui băiat care se juca cu o insectă.

— Maşina nu era în garaj. Am împrumutat-o ca să merg până la fermă.

— Te-ai atins de ceva ce nu-ţi aparţinea, Emma?

— Ei bine, da...

Prima palmă peste faţă pe care am primit-o, mă luă prin surprindere. Celelalte care urmară păreau inevitabile. Era o simplă ecuaţie formată din cauză-efect: eu îi stricasem maşina, el mă bătea în schimb.

— Îmi pare rău, spuse Karl în timp ce eu m-am ghemuit pe podeaua din bucătărie. Dar din moment ce nu eşti soţia supusă cu care m-am însurat, acesta e singurul mod în care te pot educa.

Nu am dorit ca menajera noastră sau oricine altcineva să mă vadă până când vânătăile nu se vindecară, aşa că ziua ce urmă m-am izolat pe o insuliţă din mijlocul râului Squaw, o insuliţă pe care eu obişnuiam să o explorez încă din copilărie. Insula aceea împădurită era proprietatea unei persoane, dar era rareori folosită, şi chiar avea un mic spaţiu amenajat pentru pescuit. Stăteam aşezată pe prima treaptă a cabinei şi ascultam trilul păsărilor, lovind apa uşor cu piciorul meu, visând la muzica la care pierdusem dreptul de a o interpreta.

Am stat acolo mult timp gândindu-mă la cum ar fi arătat viaţa mea dacă l-aş fi ascultat pe tatăl meu şi dacă în seara aceea groaznică

aş fi stat cu Eva departe de teatru. Când însă mi-am dat seama de zădărnicia acelor gânduri, m-am întrebat pentru a suta oară de ce nu am murit eu în locul Evei, sau de ce nu a murit Karl în loc de Markus. Când m-am gândit cum ar fi fost să fiu măritată cu Markus mi-am reamintit săruturile lui pasionale... şi am jelit lipsa acelei pasiuni din săruturile soţului meu. Dar era inutil să mă răzvrătesc împotriva voii lui Dumnezeu. Karl reprezenta pedeapsa pe care eu o meritam. Întrucât toată după-amiaza pinii răspândiră umbre de-a lungul acelui luminiş, am vâslit înapoi spre mal barca aceea împrumutată – înapoi la Karl.

Karl şi cu mine dormeam în dormitoare separate cu o garderobă mică între ele. Dacă dorea să doarmă cu mine, îşi cerea mai întâi politicos permisiunea, ca şi cum am fi fost doi străini la un bal – *„Îmi acordaţi acest dans, doamnă?"*, *„Da, domnule!"*. După aceea îşi dădea jos capotul şi îl aşeza atent pe scaunul de alături. Karl îl numea „actul marital", ca şi cum cuvintele erau scrise cu litere mari, dar mai degrabă se asemăna cu un ritual de servire a ceaiului din Japonia decât cu un act ce trebuia să fie pasional.

— Vreau să mă programez pentru un consult la un doctor, i-am spus eu după trei ani de căsnicie. Nu înţeleg de ce nu rămân însărcinată. L-am urmat în ascunzişul lui după ce servirăm cina, deoarece ştiam că acela era momentul cel mai potrivit în care aş fi putut vorbi cu el, atunci când era relaxat şi bine dispus după o masă copioasă. El se făcuse deja confortabil pe scaunul lui din piele neagră, şi îşi aprinse ţigara. M-am sprijinit de şemineu, încercând să par cât mai relaxată, însă eram întotdeauna vigilentă atunci când eram în preajma lui.

— Tu nu rămâi însărcinată pentru că eu împiedic lucrul acesta.

Cuvintele lui mă împietriră. L-am privit uluită, dar ochii lui negri erau insondabili ca doi bulgări de cărbune.

— Dar Karl, de ce?

— Eu voi fi cel care va hotărî când putem să avem copii. Lovi uşor ţigara de scrumieră ca un domn şi îşi ridică ziarul. Pentru Karl, acesta însemna sfârşitul conversaţiei.

— Ei bine, şi când vei decide că vom putea avea copii? l-am întrebat eu. Trebuie să fac şi eu ceva toată ziulica în afară de a sta în această casă rece, lustruită, ascultând ticăitul ceasului. Înnebunesc, nu alta. Când întoarse pagina ziarului fără să-mi răspundă, mi-am pierdut cumpătul.

— Trebuia să aranjezi tu totul, nu-i aşa, Karl? Tu tot timpul trebuie să deţii controlul asupra tuturor lucrurilor! Tu trebuie să hotărăşti când să mâncăm, ce să mâncăm, când dormim împreună, chiar şi când vom avea copii! Ţi-e atât de groază ca nu cumva să fii iar sărac, eşti atât de obsedat ca nu cumva să ajung ca mama ta cu nouă copii şi tu să devii ca tatăl tău...

Karl îşi aruncă ziarul din mâini şi se ridică atât de rapid de pe scaunul lui, încât nici nu am avut vreme să dau un pas înapoi. Faţa lui, foarte apropiată de a mea, se strâmbă de mânie.

— Să nu mai rosteşti numele mamei mele, tună el, manifestându-şi aceeaşi mânie controlată. Şi niciodată, *niciodată* să nu-l mai incluzi şi pe tatăl meu în aceeaşi propoziţie cu ea! Eram îngrozită la gândul că urma o altă bătaie, dar ea nu veni. Se întoarse şi se aşeză pe scaun ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

Însă târziu, în noaptea aceea, Karl veni în camera mea. Nu mai intră în discuţie aprobarea mea sau orice altă formalitate. Karl îşi ceru drepturile maritale, transmiţând un mesaj mult mai clar decât orice altă bătaie. Aveam să mi-o aduc aminte şi peste doi ani. Eram obiectul posesiei lui Karl. Eram neajutorată. El deţinea controlul suprem.

CAPITOLUL 16

— Emma, nu ai mâncat nimic. Nu te simți bine? Karl își luă șervețelul de pe picioare și îl așeză pe masă, apoi își împinse farfuria în față, pentru a semnala faptul că el terminase de mâncat.

Detestam liniștea aceea din timpul cinei, când numai ticăitul ceasului se făcea auzit. Karl insista să cinăm în sufragerie, în mod convențional, deși nu eram decât noi doi. Mirosul acela de mobilă lustruită domnea apăsător în aer, umplând însă tăcerea dintre noi.

Karl nu era genul de om care să deschidă o conversație dacă nu era necesar. Acasă era atât de tăcut și închis în sine, încât abia dacă vorbea puțin mai mult decât straşnicul zgomot al argintăriei ce se lovea de farfuria lui. Bineînțeles, era cu totul diferit când era în magazin – mult mai deschis și mai prietenos cu clientela lui, aproape sociabil. Nu o dată m-am gândit că poate ar trebui să mă deghizez într-un client pentru a-l face să vorbească și cu mine.

— Emma, m-ai auzit?

Ei bine, în seara aceea, eu eram cea care nu aveam chef să vorbesc. Era luna octombrie a anului 1924, iar eu știam că sunt însărcinată. Eram de-a dreptul îngrozită numai la gândul că trebuia să-i spun.

— Sunt bine, Karl.

— Atunci mănâncă ceva.

Am străpuns cu furculița o bucată de friptură de porc și am ridicat-o spre gură. Însă nu am putut să o mănânc. Cum am simțit că-mi vine să vărs, am fugit repede afară la toaletă. Aveam o baie interioară, bineînțeles – printre primele din Bremenville – dar nu aș fi vrut pentru nimic în lume ca el să-și dea seama că mi-e rău. După aceea, am stat pe scările de pe veranda din spate, lăsându-mă readusă la viață de aerul acela răcoros de toamnă. Era plin de aroma unei ploi ce era gata să cadă. Am fost extrem de surprinsă atunci când Karl ieși afară și stătu în spatele meu.

— Când aveai de gând să-mi spui?

Am simțit cum stomacul meu se întoarse din nou, de data aceasta din cauza spaimei.

— Ce să-ți spun?

— Nu trebuie să-mi ascunzi lucrul acesta, Emma. Știu că aștepți un copil.

Nu i-am dat niciun răspuns. Pur și simplu nu puteam.

— Câteodată uiți că eu sunt un om educat. Eu știu multe despre lucrurile acestea.

— Crede-mă că *nu uit* faptul că ești un om *educat*. Cum aș putea să uit? Ai tu grijă să-mi reamintești mereu! Fără nicio excepție, îmi cream din nou probleme datorită limbuției mele, dar nu m-am putut abține. M-am dat înapoi de frică, așteptând din nou „corecția" lui Karl, însă nu se întâmplă nici de data aceasta.

— De cât timp ai rămas? De o lună?

— Aproape două.

Făcu o pauză pentru a-și aprinde țigara pe care o fuma mereu după cină. Și cum fumul se învârti în jurul capului meu, a trebuit să fug din nou la toaletă pentru a vărsa. El mă aștepta afară atunci când m-am întors.

— Emma, e inutil să mai continuăm așa.

— Ce să fac eu dacă mi-e greață? O spui de parcă mie mi-ar face plăcere! Trebuia să-mi dau seama că era indiferent. Stoicul, disciplinatul Karl și-ar fi pus roți pe patul morții astfel încât să se poată deplasa la locul de muncă.

— Există o femeie care vine la mine la farmacie și care a fost moașă în Germania. Ea știe foarte multe lucruri. Leacuri bătrânești și minuni de-astea.

— Îmi va trece mie, o să vezi. Probabil că într-o lună nu voi mai avea starea asta de greață.

Karl mormăi un cuvânt în germană pe care nu l-am înțeles și se întoarse îndreptându-se spre casă.

— După ce vei fi terminat de curățat masa, îi vom face o vizită.

— În seara asta? Ți-am spus că mă simt bine acum.

— Fă cum ți-am spus, Emma. Și cu acestea fiind spuse, dispăru în casă.

Deseori mă întrebam dacă el chiar dorea să sune atât de rece și dictatorial sau dacă de vină era modul lui de exprimare a limbii

engleze într-un stil german. Nu avea un accent specific, dar ori de câte ori Karl vorbea, consoanele lui păreau a atinge culmi înalte, ascuțite.

Ştiam deja că nu are rost să-l contrazic, însă mi-am luat atât timp cât am avut nevoie pentru a curăța masa, pentru a spăla vasele şi pentru a le şterge, în loc să las acest lucru pe seama menajerei. Poate îşi va schimba gândul dacă va vedea că mă simt mai bine. În momentul în care am ieşit pe veranda din spate pentru a scutura fața de masă de fărâmituri, am văzut că începuse să plouă. În natură domnea acum un miros de pământ umed şi aer curat. Era o ploaie atât de domoală, purificatoare, încât am zăbovit mai mult timp pe verandă pentru a o privi. Adoram modul în care fiecare picătură scânteia în iarbă, felul în care toate culorile acelea ale serii căpătau treptat o nuanță mai închisă.

— De ce îți ia aşa de mult timp să termini? mă întrebă el din uşă.

Karl nu se schimbase în cămaşa lui de noapte, ci stătea în uşa de la bucătărie purtând costumul, cravata şi vesta de parcă era pe punctul de a pleca la serviciu. Îşi învârtea pălăria în mână, semn că nu mai avea răbdare după mine.

— Emma.

— Karl, dar plouă...

— O să iau umbrela.

Motorul duduia în timp ce maşina mergea uşor pe străzi, atât de încet şi de greoi ca o pisică cu pântecul plin. Am traversat cartierul nostru cu case mari parcă din turtă dulce, cu verande imense şi străjuite de pomi înalți, după care am lăsat în urmă şi partea oraşului luminată cu gaz aerian pentru a întoarce pe străzi întunecate, mult mai strâmte. Am auzit clopotele de la biserica catolică bătând ora opt. După ce am traversat râul, am intrat într-o parte a oraşului aproape de docurile cu depozite dărăpănate şi cu alei întunecate. Câini râioşi se mişcau în întuneric în spatele butoaielor şi a lăzilor. Aerul duhnea din cauza mirosului de peşte mort.

— Unde mergem? Pentru numele lui Dumnezeu, dar unde locuieşte femeia asta?

Karl nu îmi răspunse. Câteva minute mai târziu, opri în fața unei case închiriate, trase frâna de mână şi opri motorul.

— E de-a dreptul oribil, am spus eu. Locul ăsta nu e deloc igienic. De ce nu pot pur şi simplu să mă programez la doctorul Strauss? El însă ignoră întrebările mele.

Karl coborî din maşină, trecu prin faţa acesteia şi îmi deschise uşa. Întotdeauna un gentleman, mă ţinu de cot în timp ce mă ghidă pe scările acelea şubrede care duceau dincolo de clădire. Ele nu aveau nimic în spate, ceea ce mă făcu să ameţesc din nou în timp ce urcam spre un apartament de la etajul al doilea. Am auzit un bebeluş plângând, şi sunetul unei melodii frenetice, iritante ce răzbătea dintr-un fonograf care fusese dat prea tare. Mirosul de cartofi arşi şi fum de ţigară umplea la refuz coridorul acela.

Femeia care deschise la bătaia lui Karl părea a fi o ţigancă din Germania, înzorzonată cu cercei ce bălăbăneau şi cu un batic pe cap. Oare urma să-mi citească în palmă sau să-mi spună când o să scap de starea aceea de greaţă? Poate că avea să mişte un pendul deasupra mea pentru a-mi spune dacă e fată sau băiat. Dar ce făcea aici Karl – omul educat?

— Bună seara, domnule Bauer.

— Bună seara.

Şi la atât se rezumă totul – fără nicio introducere, fără nicio glumă. Poate Karl nu o cunoştea pe femeie pe nume. Ne primi în casa ei ca şi cum ne aştepta, şi m-am simţit uşurată când am constatat că bucătăria ei era curată, chiar dacă era sărăcăcioasă. Nu avea niciun cazan în colţ sau grămezi ascunse de rădăcini care să atârne din tavan. M-am uitat pe furiş pe o uşă deschisă într-un salon slab luminat şi foarte puţin mobilat. Atunci m-am gândit eu în sinea mea că s-ar putea ca afacerile să stea prost pentru fostele moaşe care vând acum leacuri băbeşti. Ca o concluzie, apartamentul lăsa impresia că fusese construit într-o parte şi că era înclinat în mod periculos în cealaltă. Mi-ar fi plăcut să dau drumul unei bile pe podeaua aceea şi să o privesc rostogolindu-se de-a lungul camerei.

— Soţia mea spune că e însărcinată în luna a doua, începu Karl în timp ce îşi învârtea pălăria în mână.

Faţa ţigăncii se schimonosi.

— Nu mai e la fel de simplu, dar încă e posibil. Pe aici, vă rog.

Ne conduse pe un hol întunecat spre o cameră mică ce părea a fi folosită pentru depozitare. Lipit de un perete se afla un pat din fier acoperit numai cu un cearşaf şi cu o saltea, iar lângă el era un lavoar decorat cu un prosop. Nişte sticle ce purtau eticheta farmaciei Bauer erau aliniate pe un raft din lemn de deasupra.

Un singur bec atârna din tavan. Karl veni în spatele meu şi îmi luă haina de pe umeri.

— Aşezaţi-vă aici, doamnă Bauer, mi se adresă ţiganca. Ea îmi arătă patul.

— Trebuie să se dezbrace? întrebă Karl.

Inima mea începu să bată puternic.

— Să mă dezbrac? Pentru numele lui Dumnezeu, şi de ce ar trebui să mă dezbrac? E vorba doar de o stare de greaţă şi atât.

Femeia răspunse întrebării lui Karl, şi nicidecum întrebării mele.

— Da. Este un capot atârnat în spatele uşii.

— Karl, ce e asta? Ce se întâmplă? El îşi puse mâinile pe umerii mei. Ochii lui negri păreau a-i pătrunde adânc pe ai mei.

— Emma, tu ştii prea bine că acest copil nu poate să vadă lumina zilei.

— *Poftim*? L-am prins de încheieturile mâinii şi i-am îndepărtat mâinile de pe umerii mei.

— Nu trebuie să vă fie frică, doamna Bauer, mă linişti ţiganca. Nu va dura mult. Veţi putea merge acasă în câteva ore. Ea ridică prosopul, şi pe acel lavoar am zărit o tavă pe care erau aşezate instrumente medicale. Karl scoase din buzunarul lui o sticlă fără etichetă şi i-o dădu pe furiş femeii.

— Am adus ceva care să-i mai aline durerile.

— Karl, *nu*! am spus eu fără a mai putea respira, de parcă tocmai terminasem de urcat un deal abrupt.

— Vei face exact ceea ce-ţi spun, Emma. Aşează-te pe pat. Se întinse spre mine, dar eu m-am întors îndepărtându-mă. Emma...

Era foarte puternic şi ştiam că nu aş fi putut să scap dacă m-ar fi prins. Am aşteptat până când s-a năpustit la mine, după care l-am lovit cu genunchiul unde am ştiut eu că avea să-l doară. Era singurul mod în care puteam să-mi salvez copilul. Karl gemu şi se îndoi de durere. Am trecut în viteză pe lângă el, ieşind pe uşă.

Am mers iute pe coridorul acela cu pereţii înclinaţi, am trântit uşa de perete, după care m-am repezit spre scările acelea şubrede, alunecând, împiedicându-mă, de-a dreptul terifiată. Piciorul meu se zgârâie de scândurile aspre de lemn, rupându-mi ciorapii. Pantofii înguşti pe care-i purtam nu erau nicidecum pregătiţi pentru fugă, şi totuşi am fugit ca şi cum ar fi fost special pregătiţi pentru aşa ceva.

— Emma, Emma, întoarce-te!

L-am auzit strigând în urma mea, dar nu am privit înapoi. Am trecut pe lângă maşina noastră, fugind pe strada aceea în jos, regretând faptul că nu fusesem atentă la drumul pe care-l parcursesem până la casa femeii. Întunericul era gros ca smoala, şi ploua cu găleata. Nu aveam nici cea mai vagă idee unde sunt sau unde ducea drumul acela, dar nu-mi păsa. Am continuat să fug în neştire, până când am ajuns la capătul drumului, la râu. Aproape că am plâns de bucurie văzând fâşia neagră de apă. Aceasta avea să fie indicatorul meu, îndreptându-mă spre un loc sigur. Dacă aş fi mers în amonte, aş fi ajuns în cele din urmă la biserica tatălui meu.

Numai ce mă oprisem să-mi trag sufletul, prea obosită pentru a mai face un singur pas, când am auzit în spatele meu duduitul maşinii lui Karl, de parcă mi-ar fi respirat în ceafă. Nu era niciun trotuar acolo ci numai o fâşie de pământ între drum şi râu. Trase maşina aproape de mine şi lăsând geamul jos, începu să-mi vorbească:

— Unde îţi imaginezi că mergi, Emma? Nici măcar nu ai o haină pe tine.

— Merg spre casa părinţilor mei. Iar tu, Karl, nu mă poţi opri. Am început să grăbesc pasul, dar maşina continua să mă urmeze.

— Şi nu ţi-e ruşine să mergi la ei, în situaţia în care eşti? În circumstanţele de faţă?

— Tu eşti cel căruia ar trebui să-i fie ruşine – de planul tău de a ucide un copil nevinovat! Tata nu ar trece niciodată cu vederea un avort, iar tu o ştii prea bine!

— Nu înţeleg! Despre ce avort vorbeşti tu?

Abia atunci mi-am dat seama: Karl avea să nege faptul că noi am fi mers vreodată la apartamentul acelei ţigănci. Urma să-l convingă pe tatăl meu că fusese o simplă ceartă între doi îndrăgostiţi – că sarcina mea mă făcuse să fiu mai emotivă ca de obicei. Tata ar fi fost de partea lui Karl. Soţiile trebuiau să fie supuse soţilor lor. Mama se supuse chiar dacă a trebuit să sacrifice tot ceea ce iubise mai mult. Deci nu aveam să găsesc înţelegere la părinţii mei. Plouată şi înfrigurată, am început să mă simt de parcă până şi natura îmi întoarse spatele.

— Uită-te cum tremuri. De ce nu vrei să urci în maşină, Emma? Vocea lui răsuna la fel de biciuitor ca şi ploaia ce curgea şuvoi pe spatele meu.

— Niciodată. N-am să mă mai întorc niciodată cu tine în casa aceea. Am mai mers o bucată bună de drum, înainte ca să simt din nou căldura motorului în timp ce maşina mă urmărea îndeaproape.

— Poate reuşim să ajungem la un compromis, spuse Karl. Sunt de acord să dai naştere copilului dacă îmi vei da voie să-l dăm apoi spre adopție.

— Doar nu vorbeşti serios...

— Bineînțeles că da. Voi face toate demersurile pentru o adopție. Vom spune tuturor că au fost nişte complicații. Că s-a născut mort.

Am început să fug, ascunzându-mă printre clădiri şi apoi fugind foarte repede de-a lungul acelui mal noroios astfel încât să nu mă mai poată urmări cu maşina. Eram înspăimântată gândindu-mă că s-ar putea da jos din maşină pentru a mă forța să merg cu el. Am început să fug orbeşte – să fug, să-l evit, să mă ascund. Trebuia să scap de el într-un fel sau altul.

Când nu am mai putut fugi, l-am urmărit pe furiş din spatele unui camion şi am zărit maşina lui la o anumită distanță, mergând încet în susul şi în josul străzii, în timp ce mă căuta. Nu renunțase la confortul maşinii lui pentru a se sinchisi să mă caute. Probabil că nu mă socotise atât de prețioasă pentru a se lăsa udat de ploaie.

Nu reuşeam să mă hotărăsc încotro să mă îndrept. Karl mă va aştepta la fermă, şi în plus, mama şi tata nu mă vor ajuta. Am umblat în neştire până când am ajuns la liniile ferate şi am zărit în depărtare podul de capre. Mi-am adus aminte cum acesta îmi salvase viața în noaptea inundației pe când eram doar un copil. Karl nu s-ar fi aşteptat de la mine să traversez un loc atât de riscant pe întuneric – de altfel, nici eu nu eram sigură dacă pot să fac lucrul acela. Dar asta era singura mea şansă de a scăpa.

Şi în timp ce am început să-l traversez, păşind cu mare băgare de seamă de pe o traversă pe alta, mi-am dat seama că aveam aceeaşi motivație pe care o avusese şi mama mea – aceea de a-mi salva copilul. Orice s-ar întâmpla, nu-l voi lăsa niciodată pe Karl Bauer în apropierea copilului meu.

Regiunea de dincolo de podul de lângă fabrică era în mod notoriu o parte urâtă a oraşului, plină de contrabandişti şi de baruri clandestine, dar îmi părea mai puțin periculos decât dacă m-aş fi întors acasă cu Karl. M-am ghemuit sub o ladă mare din lemn şi am stat acolo

până când mi-a fost atât de frig, încât m-am temut să nu fac pneumonie. Nu puteam să petrec noaptea acolo în ploaie. De dragul copilaşului meu nenăscut, trebuia să-mi găsesc un adăpost. Sora mea, Sophie, locuia de această parte a râului, poate la o distanţă de jumătate de milă de la fabrica aceea. Mă rugam sperând ca ea să mă primească.

— Emma! Eşti udă leoarcă! strigă ea de îndată ce mă văzu. Unde ţi-e haina?

— Am uitat-o undeva, am replicat eu, tremurând puternic. Te rog, Sophie... lasă-mă să rămân la tine peste noapte.

— Dar ce s-a întâmplat? Ce cauţi tu aici?

— M-am certat cu Karl.

— Să-l trimit pe Otto să vorbească cu el?

— Nu! Te rog... doar lasă-mă să rămân aici peste noapte.

— Dar Karl nu va fi îngrijorat din cauza ta?

— O noapte separat ar trebui să-i facă bine. Lasă-l să se liniştească, să se gândească puţin la lucrurile acelea.

— Dar eşti sigură că...

— Sophie, dacă mă iubeşti, atunci nu vei trimite după Karl... *te rog*, dă-mi voie să rămân! Îmi clănţăneau dinţii de frig dar şi de spaimă.

În cele din urmă, Sophie fu de acord. Era limpede faptul că ea avea îndoieli, iar soţul ei, Otto, avea şi mai multe decât ea, dar din moment ce nu aveau o maşină, el ezită să iasă pe o vreme aşa de groaznică. Planul meu era să mă trezesc devreme, înainte ca ceilalţi să fie treji, şi să părăsesc oraşul.

Mi-am petrecut restul nopţii pe sofa lor, o noapte cumplită, bântuită de coşmaruri în care oameni răi încercau să-mi ucidă copilul. Când m-am trezit a doua zi dimineaţa şi l-am văzut pe Karl stând lângă mine, am crezut că e şi acela un alt coşmar. După aceea însă l-am zărit pe Otto stând în uşă, deci mi-am dat seama că el mersese şi îl adusese pe Karl acolo.

— Hai să iertăm şi să uităm, bine Emma? Karl îşi netezea mustaţa şi barba asemeni unei pisici care se lingea pe mustăţi. După cum spune şi sfânta Carte să facem, nu?

Otto şi Sophie şovăiau îngrijoraţi, urmărindu-ne. Karl ar fi negat tot ceea ce se întâmplase. Nimeni nu m-ar fi crezut. O soţie bună s-ar fi supus soţului ei.

La urma urmei, nu-mi mai rămânea nimic de făcut decât să mă întorc acasă cu el, jucându-mi rolul de soţie ascultătoare. Niciunul dintre noi nu menţionă copilul.

— Am uitat totul? spuse el în timp ce îşi împinse scaunul, de îndată ce îşi termină micul dejun. Am dat din cap, neputând să-l privesc. Bun. Trebuie să merg acum să deschid farmacia. Vom vorbi diseară.

Dar în momentul în care Karl a plecat, mi-am împachetat lucrurile şi mi-am cumpărat un bilet de tren, care să mă ducă cât mai departe de acel oraş, atât cât aveau să-mi ajungă banii pe care îi aveam pentru cumpărături.

CAPITOLUL 17

1980

Câteva ore mai târziu, micuțul apartament al lui Emma situat în acel cămin pentru bătrâni era aproape pus la punct. Grace se simțea extenuată, dar starea aceea se datora mai mult tensiunii psihice ce se adună în timp ce ascultase povestea lui Emma, decât de la munca aceea de despachetare. Pentru prima dată, Grace putu să înțeleagă dragostea mare pe care i-o purta mama ei. Chiar dacă lui Emma îi era frică să rişte pentru ea însăşi – părăsind un soț abuziv – ea o făcuse, în cele din urmă, fără nicio umbră de ezitare, de dragul fiicei sale.

— Este pentru prima oară, de când mă ştiu, când vorbeşti atât de mult despre tata, spuse Grace.

— Nu fi prostuță, replică Emma, gesticulând în mod nepăsător. Probabil că ai uitat, atâta tot.

— Nu, dacă tu mi-ai fi spus că te bătea, sunt sigură că mi-aş fi adus aminte.

Suzanne nivelă altă cutie din carton şi o aşeză lângă uşă peste celelalte.

— Bunico, tu ne-ai spus că el nu a fost deloc un nemernic, dar eu zic că a fost unul, fără îndoială.

— Serios? Îmi pare rău dacă aşa l-am descris. Nu îl consider un nemernic. A fost o victimă a propriei lui copilării tragice. Ea a avut un impact puternic asupra lui. O femeie mai mulțumită l-ar fi putut ajuta să-şi lase în urmă trecutul, dar eu nu am fost soția de care avea el nevoie – sau pe care o dorea.

Emma îşi scoase eşarfa roz şi îşi trecu degetele prin părul încărunțit. Grace o studie pe mama ei, şi îşi dădu seama că până şi la vârsta aceea, de optzeci de ani, Emma era încă o femeie atractivă. O perioadă lungă de cincizeci şi cinci de ani ea a trebuit să rămână singură. Probabil că rănile pe care Karl Bauer le-a lăsat în sufletul ei au fost, de asemenea, foarte adânci.

Grace dori să-i mai adreseze mamei ei încă o întrebare, dar aşteptă până când Suzanne luă o tură de cutii goale pentru a le duce la tomberon, ca ele să rămână în sfârşit singure.

— Ai ceva planificat pentru mâine?

— Nu cred, draga mea, dar pot să verific. Programul meu săptămânal e pe-aici pe undeva. De ce mă întrebi?

— Ei bine, mâine e duminică. Şi acum, dacă tot locuiesc aproape de tine, speram că vrei să vii din când în când la biserică împreună cu mine şi cu Stephen.

— Ah, Gracie, nu mă lua cu de-astea, spuse ea plictisită. Sunt prea bătrână ca să mă mai schimb acum. Dacă mersul la biserică te ajută, atunci dă-mi voie să mă bucur pentru tine. Dar să ştii că noi suntem foarte diferite.

— M-ai refuzat de când mă ştiu, şi niciodată n-am înţeles de ce. Nu vrei cel puţin să-mi explici de ce nu vrei să mergi?

Emma zâmbi răutăcios.

— Ce îmi ceri tu acum, reprezintă tocmai motivele înarmării mele — în felul acesta tu poţi argumenta şi-mi poţi demonstra că umblu pe căi greşite. Tata obişnuia să facă acelaşi lucru cu enoriaşii lui şovăielnici.

— Uite, pe mine nu mă interesează dacă iei parte sau nu la serviciile religioase, dar îmi pasă enorm de mult dacă te-ai înstrăinat de Dumnezeu. Nu îmi dai voie niciodată să-ţi vorbesc despre El, nu citeşti Biblia, nu mergi niciodată la biserică decât dacă iei parte la un botez sau la o nuntă... nu te-am văzut niciodată luând cina. Ceea ce nu pot eu să înţeleg este: de ce? De ce nu vrei să ai nimic a face cu Dumnezeu?

— Nu ai cum să ştii ce se întâmplă între mine şi Dumnezeu.

— Exact la asta m-am şi referit. Am nevoie de siguranţă. Trebuie să ştiu unde îţi vei petrece veşnicia. Nu poţi, te rog, să mă lămureşti şi pe mine în această privinţă?

Emma se îndreptă spre fereastră, tăcând pentru un moment, în timp ce privi afară la minunatele peluze.

— Tata m-a botezat pe când eram un copil, ştii prea bine, şi obişnuiam să merg la biserică cu părinţii mei atunci când locuiam cu ei. După ce m-am căsătorit cu Karl, amândoi mergeam la biserica tatălui meu. Cunosc şi eu ce stă scris în Biblie, dar...

Emma nu-şi mai termină ideea. Era ca şi cum ar fi ajuns la o uşă zăvorâtă pe care ea refuza să o deschidă.

— Ceva trebuie să se fi întâmplat. De ce nu vrei să-mi spui ce? Are de-a face cu tatăl meu? Sau cu moartea surorii tale, Eva?

Într-un final, Emma se întoarse din nou spre mine.

— Nu pot să merg la biserică împreună cu tine, Grace. Îmi pare rău. Dar dacă îmi dai timp... poate voi găsi un mod de a răspunde la câteva din întrebările tale, bine?

— Bine.

Trebuia să fie bine. Întotdeauna existaseră uşi pe care mama ei refuza să le deschidă, şi niciun fel de linguşire nu ar fi putut să o clintească din hotărârea ei. Dar sugestia lui Suzanne de a face pe detectivii? După toţi aceşti ani, oare era posibil să găsească cheile cu care să deschidă acele uşi ferecate de atâta timp?

Reflectă asupra acestei posibilităţi în timp ce despachetă o cutie cu vase de bucătărie, înghesuindu-le într-un sertar deja înţesat cu lucruri. După aceea se îndreptă spre dormitorul mamei sale pentru a-i pune pe noptieră o poză cu Amy şi Melissa. Aceasta era prevăzută cu un sertăraş, şi Grace îl deschise pentru a vedea dacă şi acela era la fel de plin ca celelalte. Era gol, cu excepţia unei foi vechi, gri cu un scris de mână deja cunoscut, înscris cu acelaşi stilou albastru.

Scumpei mele Emma,

Sunt obsedat de insulele fără număr, şi multe sunt pe lângă ţărmul Danaan,

Acolo unde timpul ar rămâne-n urmă, iară tristeţea ar dispărea în van;

Da, în curând departe de trandafir şi crin, şi eliberaţi de flăcări noi am fi

De am fi fost doar păsări albe, iubita mea, plutind în gol, deasupra mării!

Mâna lui Grace tremură când puse poemul înapoi în sertar şi când îl închise. Credea că îşi cunoscuse foarte bine mama, când de fapt ea nu o cunoştea defel. Câte alte sertare ascunse şi uşi ferecate mai erau acolo în viaţa ei? Ce alte secrete mai ascundea ea oare?

Odată ce se întoarse în living, Grace îşi studie mama de parcă ar fi fost un străin. Emma vorbea de una singură încercând în zadar să găsească un loc în care să aşeze grămada de prosoape de bucătărie pe

care încercase şi mai înainte să le pună bine. Într-un final, luă capacul de pe cutia de gunoi şi le aruncă fără nicio ezitare.

— Mamă!

— Oh, cine mai are nevoie de ele. Şi-aşa nu-mi şterg niciodată vasele.

— Dar nu poţi să arunci aşa un set nou-nouţ de prosoape de bucătărie!

— Draga mea, am optzeci de ani. Cred că mi-am câştigat dreptul de a fi excentrică.

— Poate îi vor fi de folos lui Suzanne.

În timp ce Grace le caută prin coşul de gunoi, ea zări o cutie nedeschisă, uitată lângă dulapul cu ustensile pentru curăţenie.

— Ia te uite! Ce mai e oare aici?

Îi deschise marginile şi despachetă un bol roz de zahăr – era cutia cu sticlăria din timpul marii crize economice.

— Am crezut că le vei vinde unui anticar.

— Te rog să nu te superi pe mine, dar gândul că trebuie să mă despart de ele a fost pur şi simplu insuportabil.

Emma luă acel bol din mâinile lui Grace şi îl ţinu de parcă ar fi fost un suvenir de familie de nepreţuit.

— Îţi aduci aminte cum obişnuiam noi două să avem petreceri cu aceste vase? Le consideram „porţelanurile noastre bune", şi ne făceam sandviciuri cu unt şi zahăr pretinzând că mâncăm caviar.

Lacrimile ţâşniră din ochii lui Grace înainte ca ea să le poată opri.

— Consideram aceste „serate" mult mai reuşite decât oricare altă serată organizată de vreo regină a Angliei.

— Emma o cuprinse în braţe şi o ţinu cu mult drag.

— Oh, dar chiar erau aşa, Gracie! Chiar erau!

După ce mama ei îi dădu drumul, Grace îşi şterse ochii cu multă atenţie.

— Mamă, te superi dacă mă răzgândesc? Cred că voi lua aceste vase şi le voi duce acasă.

— Ai vreo idee unde aş putea să pun astea? întrebă Grace suspinând. Stătea împreună cu Suzanne în mijlocul sufrageriei ei moderne, elegante, încercând să găsească un loc unde să aşeze acele

vase din timpul marii depresiuni. Înşiruite pe tăblia din marmură a dulapului de bucătărie, vasele de un roz şi verde ţipător arătau ca nişte prostituate strident vopsite printre acele nuanţe neutre din casa ei, alese cu mare atenţie. Stephen nu i-ar da voie nici în ruptul capului să aşeze acele „porţelanuri" în dulapul special destinat vaselor ei de porţelan Royal Doulton sau cristalul de Waterford.

— Pune-le unde vrei, mamă. Să nu care cumva să-l laşi pe tata să ţi le ia.

Zâmbetul lui Grace trădă tristeţe.

— Bănuiesc că nu vrei să rămâi prin preajmă şi să vezi artificiile pe care le va scoate atunci când le va vedea, nu?

— Oh nu, mulţumesc, nu vreau. Am parte de câte artificii vreau în propria mea casă.

— Unde mi-o fi stat oare mintea când am zis că duc prostioarele astea la mine acasă? spuse ea, suspinând din nou. Cred că faptul că am găsit cel de-al doilea poem de dragoste m-a răvăşit cu totul.

— Ai găsit alt poem?

— Nu ţi-am spus? Era în noptiera bunicii, scris pe aceeaşi hârtie gri, cu acelaşi scris ca şi în primul poem.

— Să-l văd şi eu!

— L-am lăsat în sertarul în care l-am găsit!

— Oh, minunat! A fost semnat sau ceva?

Grace dădu din cap negativ.

— Ei bine, din modul în care l-a descris bunica, ştim prea bine că nu Karl Bauer a fost cel care le-a scris.

— Mama a afirmat că a avut o mulţime de peţitori înainte să se fi căsătorit, îţi aminteşti? Probabil că e de la vreunul dintre ei.

— Şi eu am avut o groază de prieteni, dar nu aş fi păstrat poemele lor de dragoste timp de cincizeci de ani. Ştii, istorisirea bunicii a ridicat mai multe întrebări decât să dea răspunsuri. A explicat ea vreodată exact de ce Karl nu dorea să aibă copii?

— Probabil că el nu s-a justificat în faţa ei niciodată. Am tras concluzia că el era un om ce nu vorbea prea mult, însă era de neclintit în hotărârile lui.

— Şi tot nu înţeleg de ce a fugit de familia ei cât şi de soţul ei.

— Bănuiesc că datorită faptului că era conştientă că ei ar fi fost de partea lui Karl. Concepţia aceea învechită, specifică secolului

nouăsprezece conform căreia soția era proprietatea soțului ei, a dispărut foarte, foarte greu.

Suzanne gesticulă spre porțelanurile acelea din timpul marii depresiuni.

— Nu sunt atât de sigură că a dispărut de tot.

— Voi ignora ultimul tău comentariu.

Grace adună cartonul golit şi îl duse în bucătărie. Suzanne o urmă un moment mai târziu, privindu-şi ceasul.

— Cred că merg acasă. Jeff nu a mai petrecut aşa de mult timp cu fetele de când s-au născut! Probabil că la ora asta este sătul până peste cap de tot ceea ce implică paternitate şi le-o fi dat voie deja să urmărească filme horror la televizor.

— Stai, nu uita aceste prosoape de bucătărie. Ştii, chiar nu o mai înțeleg pe mama mea deloc. E gata să arunce un set de doisprezece prosoape noi-nouțe, dar păstrează în schimb poeme de dragoste vechi de cincizeci de ani... ca să nu mai vorbesc de prostioarele astea. Grace scutură cutia de țigări ce conținea acele haine în miniatură. Îți poți imagina? Le-am făcut pe când aveam patru ani!

— Dar totul are sens, mamă. Tu ai vrut să ai aceste porțelanuri din timpul marii depresiuni, deoarece eşti legată de ele prin amintiri speciale. În mod evident, poemele şi hainele acelea trebuie să însemne ceva special pentru bunica. Întrebarea este însă, ce?

— Ei bine, dacă nu se hotărăşte să ne spună, nu vom afla niciodată!

— Nu neapărat. Am stat şi m-am gândit... amândouă vom fi singure în ultimul weekend din luna aceasta, deoarece Jeff merge la Chicago, iar tata participă la convenția aceea medicală. De ce nu am merge noi până în Bremenville să „facem" puțin pe detectivii?

— Ai luat tu în considerare varianta de a merge cu Jeff şi *de a încerca* cel puțin să-ți cauți o slujbă acolo?

— Nu, deci hai să nici nu deschidem subiectul.

Suzanne îşi ținu buzele strâns lipite, ca şi cum ar fi decis să încheie acea discuție. Imediat după aceea, fiindu-i imposibil să țină mânia înăuntrul ei, răbufni în afară asemeni unei sticle pline de suc ce a fost scuturată.

— Ultima dată când a fost în Chicago, a adus acasă o listă cu slujbe de la toate ziarele de acolo, având eventualele *posibilități* încercuite cu roşu! Îți poți imagina cât tupeu? Nu i-am vorbit zile bune după faza asta!

— Sue, el încearcă să vă salveze căsnicia!

— Şi de ce, mă rog, aş renunţa eu la cariera *mea* în cadrul acestei reviste pe care o ador, la vechimea *mea*, la beneficiile de pensionare – numai pentru că eu sunt femeia şi el e bărbatul? De parcă am fi în epoca victoriană! Revoltător!

Grace se gândi la cele două nepoţele, şi la faptul că aveau să crească la fel ca ea, fără tată, şi ochii i se umplură de lacrimi. Dacă ar putea găsi un mod de a o face pe Suzanne să se răzgândească. Grace îşi dădea seama că o parte din vină îi aparţinea; sacrificase mult prea multe lucruri de dragul lui Stephen. Iar acum Suzanne era determinată să nu facă aceleaşi greşeli. Mama ei avea dreptate – erau ca nişte păpuşi din lemn ce se asemănau una cu alta, fiecare femeie formându-se în urma deciziilor luate de mama ei. Singurul mod de a sparge acest tipar era acela, după cum spusese şi Emma, de a studia trecutul şi de a învăţa din el.

— Să zicem că aş fi de-acord cu această misiune de cercetare a ta în Bremenville! reluă Grace într-un final. Cum am aborda-o?

— Vorbeşti serios? Chiar ai veni?

— Mi-ar face mare plăcere să le găsesc pe surorile mamei mele, dacă mai trăiesc, şi să o ajut să se împace cu familia ei. Crezi că am putea să le găsim după atâta timp?

— Bineînţeles. Există cărţi speciale care te ghidează cum să-ţi găseşti originile. Am putea să căutăm atât rudeniile din partea familiei Bauer, cât şi din partea familiei Schroder. Va trebui totuşi să plecăm vineri pentru ca birourile guvernamentale să fie deschise. Apoi vom petrece noaptea acolo pentru ca în ziua următoare să mai întrebăm în stânga şi în dreapta.

— Vineri nu putem să mergem. Atunci merg să-mi fac părul. Privirea aprigă pe care Suzanne i-o afişă lui Grace exprimă mai multe decât o morală de douăzeci de minute pe tema priorităţilor. Bine, bine, aş *putea* să-mi schimb programarea. Dar tu îţi vei putea lua liber în vinerea aceea?

— Voi pune motiv că merg pentru a întocmi un reportaj. Genealogia este un subiect foarte interesant în momentul de faţă, şi articolul va stârni mare interes – bineînţeles, fără să menţionez secretele familiei noastre.

— Dar fetele? Le vom lua cu noi?

— Mama lui Jeff ar face orice să pună mâna pe ele pentru un weekend. El a convins-o că ne mutăm cu toţii în Chicago de îndată ce se termină anul şcolar şi că nu le va mai vedea niciodată. Deci, mergem sau nu?

Grace ezită, dintr-odată nesigură dacă dorea într-adevăr să afle adevărul despre trecutul ei. Dar când îşi aduse aminte că între Emma şi Dumnezeu era o uşă ferecată, îşi dădu seama că trebuia să găsească neapărat cheia.

— E o adevărată nebunie, Suzanne.

— Ştiu. Şi tocmai de-asta e atât de distractiv.

— Deci, care e planul? întrebă Grace, căscând, pur şi simplu ne luăm zborul?

Ora patru şi jumătate dimineaţa era de-a dreptul suspectă pentru pornirea într-o expediţie pe un teritoriu necunoscut. Îşi puse valiza în portbagajul maşinii lui Suzanne şi se lăsă pe scaunul de lângă ea.

— Uite, ţi-am cumpărat cafea, spuse Suzanne de îndată ce porni motorul. Potrivit acestei cărţi pe care o citesc, putem să găsim tot felul de documente la tribunalul local – acte de divorţ, certificate de căsătorie, certificate de deces. Va fi mult mai uşor să le găsim pe surorile bunicii dacă le cunoaştem numele după căsătorie. Planul meu e să ajungem la tribunal de îndată ce se deschide şi înainte de prânz să încercăm să descoperim ceea ce căutăm. Lucrul acesta ne va oferi oportunitatea de a vizita oraşul Bremenville şi să ne învârtim pe-acolo în timpul ce ne va mai rămâne.

Grace sorbi încet din cafeaua ei în timp ce se îndreptau spre autostradă, luând-o spre nord, dând voie acelei băuturi fierte să o trezească din amorţeală. Soarele nu răsărise încă, dar în dreapta ei, cerul era deja pătat cu fâşii roşii. Arăta de parcă ar fi fost de prost augur, ca un scris de mână însângerat pe un perete.

— Te rog aminteşte-mi de ce ne încumetăm noi să facem asta?

Suzanne zâmbi strengăreşte.

— Vrei să pornesc căldura să-ţi fie cald la picioare, mamă? Ţi-e frig? Aruncă-ţi puţin ochii peste dosarul acela de pe bancheta din spate. Am notat acolo o listă a obiectivelor asupra cărora să ne concentrăm.

— Semeni întru totul cu tatăl tău, spuse Grace în timp ce se întinse spre bancheta. Sunt surprinsă că nu l-ai etichetat drept *Planuri de bătaie.*

În partea de sus a hârtiei sta scris cu litere mari cuvântul OBIECTIVE. Grace citi lista pentru sine.

(1) Să le găsim pe surorile bunicii: Sophie Schroder Mueller (soț Otto) – născută în 1895 –??

(2) Şi Vera Schroder?născută în 1905 –??

(3) Să aflăm informații despre Louise şi Friedrich Schroder – biserica din Bremenville.

(4) Să aflăm motivul pentru care bunica s-a înstrăinat de ei.

(5) Informații despre Karl Dietrich Bauer – născut în Dusseldorf, Germania, 1894 –??

(6) Divorțat de bunica în anul 1925? – motivul??

(7) De ce nu şi-a dorit să aibă copii Karl Bauer?

(8) Informații despre bunica – Emma Schroder Bauer – născută în 1900 în Bremenville.

(9) Cine i-a trimis poemele de dragoste?

Grace mai adăugă încă două motive, în mintea ei: (1) să descopere motivul pentru care mama ei se îndepărtase de Dumnezeu, şi (2) să îi demonstreze lui Suzanne faptul că ar fi o greşeală imensă dacă ar divorța de Jeff. Dar dacă cercetările lor vor face ca un schelet foarte vechi şi fărâmițat să se răstoarne dintr-un dulap? Grace închise dosarul şi se înfioră. Faptul că ea căuta răspunsuri presupunea că suspectează versiunea incompletă şi derutantă a lui Emma cu privire la trecutul ei. Chiar dorea ea să rişte dezvăluirea unui adevăr dureros? Se întinse să pornească radioul pentru a scoate din mintea ei aceste gânduri tulburătoare.

Ajunseră la tribunalul local exact în momentul în care se deschise, adică la ora nouă. Clădirea impunătoare, în stilul secolului al nouăsprezecelea, era poziționată în piața oraşului, înconjurată de un parc cu iarbă şi cu alei umbrite de pomi. Ceasul din turn, ca de altfel şi orăşelul acela adormit, rămase pierdut în timp, de mai bine de un deceniu. Faptul că se blocase undeva cu cinci minute înainte de ora doisprezece părea a fi un alt semn rău pentru Grace, deşi nu-şi putea explica de ce.

— Coloane corintiene, o informă Suzanne arătând spre stâlpii care străjuiau intrarea.

— Vezi? Nu-ți pare bine că ai urmat cursul acela de istoria artei în timpul universității?

Grace spuse lucrul acela în glumă, dar când Suzanne se încruntă şi se grăbi să urce scările fără să dea vreun răspuns, îşi dădu seama de greşeala ei – Suzanne îl întâlnise pe Jeff exact în timpul acelui curs de istoria artei.

Pe la ora unsprezece şi treizeci de minute, cu ajutorul unui funcţionar, au reuşit să găsească certificatul de căsătorie al lui Emma cu Karl, şi al celor două surori ale lui Emma, descoperind faptul că cea mai tânără, Vera se căsătorise cu Robert Schultz în anul 1927. Au găsit certificatul de deces al Evei, care murise în 1918 de epidemia aceea; de asemenea, şi pe cel al lui Karl, care murise de cancer în 1969, şi pe al surorii mai mari al lui Emma, Sophie, care murise de atac de cord în 1970.

— Dar se pare că nu există niciun certificat de deces pentru sora mai tânără a bunicii, pentru Vera, constată Suzanne după ce terminase de căutat în cele mai recente fişiere.

— Bun! spuse Grace zâmbind. Poate există cât de cât şansa să o găsim pe Vera în viaţă şi măcar ea să se poată reîntâlni cu mama. Poate că tot efortul nostru va avea roade frumoase. Ce zici de o pauză de cafea pentru a sărbători?

— Într-o clipită. Capul lui Suzanne era aplecat peste un dosar care conţinea documentele referitoare la divorţuri.

Grace scoase un şervețel umed din geanta ei şi îşi şterse cu grijă praful şi cerneala de pe degete. Uitase deja presimţirile ei anterioare şi începea să se simtă euforică când Suzanne o privi dintr-odată cu nişte ochi mari, surprinşi, luându-şi privirea din dosarul pe care-l cerceta.

— Mamă, cred că ar trebui să ocupi loc.

— De ce? Ce ai descoperit acolo? întrebă Grace cu teamă, sigură fiind după expresia chipului lui Sue că tocmai văzuse un craniu înspăimântător sau o grămadă de oase.

— Am găsit certificatul de divorţ al bunicii, eliberat în anul 1926. Eşti pregătită să auzi ceva? Karl, şi nu bunica a cerut divorţul.

— Asta nu mă surprinde deloc. Doar ea l-a părăsit.

— Dar motivul declarat pentru acest divorț, confirmat de către doi martori, a fost infidelitate maritală. Conform celor susținute de Karl Bauer, bunica a comis adulter.

— Asta e de-a dreptul ridicol! Cu toate acestea, Grace avea un sentiment oribil ce-i întoarse stomacul pe dos. Ce lucru urât a fost în stare să facă, să pângărească reputația mamei mele într-un asemenea mod!

— Mamă, conform acestui certificat, ea nu a respins acuzațiile!

Stomacul lui Grace se întoarse din nou. Fără să vrea, își imagină pe femeia care fusese prinsă săvârșind actul adulterului și adusă înaintea lui Isus. O mulțime de oameni răutăcioși, fățarnici se adunară împrejurul ei pentru a o acuza, arătând-o cu degetul.

— Mă întreb cine au fost cei doi martori care au susținut acest așa-zis adulter?

— Nu vreau să te jignesc, mamă, dar tatăl tău se pare că a fost un netrebnic!

— Dacă el a umplut orașul Bremenville cu astfel de minciuni, nu mă mai mir că mama a părăsit orașul și nu s-a mai întors înapoi.

Suzanne privea țintă documentul de parcă acesta ar fi ascuns încă secrete codificate.

— Totuși, nu înțeleg de ce le-a trebuit doi ani. Bunica l-a părăsit în octombrie 1924, tu te-ai născut în mai 1925, dar divorțul nu a fost pronunțat până în noiembrie 1926.

— Crezi că în tot acest timp el a încercat să o convingă să se mute înapoi cu el? întrebă Grace căzută pe gânduri. Să mă fi văzut oare pe când eram un bebeluș și să se fi răzgândit în ceea ce privea hotărârea lui de a nu avea copii? Poate de aceea a spus mama că el m-a iubit.

Suzanne închise documentul. Adună toate copiile pe care le ceruseră și le îndesă în dosarul ei.

— Ei bine, reluă ea, am reușit să răspundem la o singură întrebare de pe lista noastră – cu cine s-a căsătorit mătușa ta, Vera – și am ridicat alte zeci de noi întrebări.

CAPITOLUL 18

— Nu-mi vine să cred cât de norocoase suntem! Suzanne puse receptorul în furca telefonului din motel. Nu numai că mătuşa Vera este bine şi sănătoasă trăind aici în Bremenville, dar ea ne-a şi invitat să o vizităm într-o jumătate de oră. La telefon părea la fel de sprintenă ca bunica. Sunt convinsă că ea poate să dea un răspuns întrebărilor noastre.

— Minunat, spuse Grace hotărâtă. Stătea întinsă pe unul din paturile acelei camere de motel, acoperindu-şi ochii cu o mână, întrebându-se în sinea ei de ce fusese oare de-acord să vină. Dorise să scoată la iveală adevărul, sperând că astfel va aduce ordine în viaţa lui Emma şi a fiicei sale Suzanne, dar acum viaţa ei era cea care se afla într-un haos de nedescris. Fără a-şi fi revenit complet după descoperirea faptului că mama ei fusese acuzată de adulter, Grace nu era sigură că mai poate rezista la alte surprize de genul acesta.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Suzanne. Simt cumva o lipsă de entuziasm în ceea ce priveşte „misteriosul nostru turneu"?

— Am ajuns la concluzia că nu avem cum să descoperim adevărul. Vom auzi diferite versiuni în ceea ce-l priveşte, în funcţie de persoana care ne va relata.

— Atunci, hai să ne imaginăm că noi suntem juriul. Noi vom analiza dovezile şi informaţiile şi vom hotărî care versiune e cea mai credibilă.

— Ţie chiar îţi place ceea ce facem acum, nu-i aşa?

— Da, replică prompt Suzanne, şi dacă ne grăbim, vom putea să ne oprim şi pe la biserica bunicului tău. Funcţionarul de la tribunal mi-a explicat drumul într-acolo.

Nu întâmpinară niciun fel de dificultate în a ajunge la biserica pe care Friedrich Schroder o păstorise cândva, însă sanctuarul acela mic, cu grinzi albe pe care se aşteptase Grace să-l vadă, nu mai era – ţinând seama de piatra fundamentală – acesta fusese înlocuit în anul

1953, cu clădirea aceea imensă, din cărămizi, cu stâlpi albi. Hambarul şi locuinţa aceea gri care serviseră drept casă parohială nu mai erau nici ele, lăsând locul unei anexe ce adăpostea clasele de şcoală duminicală. Bunicul ei avusese dreptate atunci când prezisese expansiunea oraşului – biserica nu mai era situată la o milă în afara oraşului, ci era înconjurată de o subdiviziune de case vechi de mai bine de douăzeci de ani, construite în stilul locuinţei unui fermier.

Când Suzanne explică cine erau, secretarul bisericii îl chemă imediat pe pastor din biroul lui.

— Deci dumneavoastră sunteţi una din nepoatele lui Fred Schroder! Onoarea e de partea mea! Reverendul Schroder este o persoană legendară aici, în comunitatea noastră, şi pomenit mereu ca un om cu adevărat temător de Dumnezeu. Ştiu că nu el a fost cel care a înfiinţat-o, dar mai ştiu că el este responsabil pentru ceea ce este biserica în ziua de azi... dar cu siguranţă că dumneavoastră cunoaşteţi lucrurile acestea. Trebuie să fiţi foarte mândră de el.

— Nu mi-am întâlnit nici măcar o dată bunicii, explică Grace. Mama mea s-a mutat din Bremenville înainte ca eu să mă nasc. Se opri, sperând ca el să nu întrebe motivul acestei mutări. De altfel, nici ea nu îl cunoştea.

— Nici eu nu am avut privilegiul de a-l cunoaşte, reluă pastorul. A decedat la începutul anului 1940, din câte am auzit, dar s-ar putea să găsiţi câţiva membri mai în vârstă care îl cunosc bine. El a fost cel care a oficiat tot: căsătorii, înmormântări, botezuri, păstorind turma aceasta pentru mai bine de patruzeci de ani. V-aş putea da câteva nume...

— Ah, nu e nevoie să vă deranjaţi. Şi-aşa v-am răpit destul timp. De fapt, noi ne îndreptam spre casa surorii mamei mele, mătuşa Vera...

— Da, bineînţeles, Vera Schultz. Una dintre cei mai în vârstă membri ai bisericii noastre – şi una dintre membrii mei favoriţi.

Îi mulţumiră pentru timpul acordat şi ieşiră din clădire pentru a se îndrepta spre cimitirul din spatele bisericii. Alături de cele două pietre funerare ale lui Louise şi Friedrich Schroder, era una mult mai veche – cea a fiicei lor, Eva, care murise în octombrie 1918. Mormintele erau atent îngrijite. Ghivecele cu lalele şi cu zambile formau un adevărat curcubeu scăldat în culori.

Grace privi țintă la data inscripționată pe crucile bunicilor ei și simți un val de mânie gândindu-se la mama ei.

— Aveam optsprezece ani atunci când ei au murit, rosti ea cu voce tare. Am crescut fără a cunoaşte nicio altă rudenie în afară de mama, şi în tot acest timp bunicii mei au locuit la câteva ore distanță de mine!

Suzanne o privi din locul unde îngenunchease. Adusese cu ea un sul de hârtie pe care să deseneze crucile acelea.

— Mamă, tu trebuie să o întrebi care i-a fost motivul. Ea îți datorează o explicație.

Dar în timp ce Grace aruncă o privire din nou spre biserica din spatele ei şi îşi reaminti cuvintele de laudă ale pastorului referitoare la bunicul ei, îşi dădu seama că cea mai mare întrebare ce-i chinuia mintea era de ce respinsese Emma credința tatălui ei, care fusese atât de evlavios.

Distanța de la biserică până la ferma familiei Schultz era foarte mică pe drumul acela şerpuitor de-a lungul râului. Hambarul şi locuința din piatră erau vechi, dar bine întreținute, şi Grace îşi imagină că acestea arătau exact la fel ca în urmă cu şaizeci şi şase de ani, atunci când bunicul ei mersese în timpul acelei inundații să se roage pentru străbunicul celor care azi formau familia Schultz. Mătuşa Vera le aştepta pe veranda din faţa casei. Numai ce ieşi Grace din maşină că Vera o şi cuprinse cu brațele ei de parcă s-ar fi cunoscut de o viață.

— Fiica lui Emma! Oh, cât de bucuroasă sunt că te pot întâlni în sfârşit!

Primirea fu atât de călduroasă şi de înduioşătoare, încât până şi Suzanne, care de obicei era foarte calculată şi rece, cedă în faţa acestui val de căldură sufletească şi o îmbrățişă şi ea.

După ce o eliberă pe Suzanne din îmbrățişarea ei, mătuşa Vera nu se putu abține să nu o strângă din nou la piept pe Grace.

— Doamne, arăți exact ca el... murmură ea.

— De ce... da...

— Singura poză pe care am văzut-o cu Karl Bauer e cea de la nunta mamei, explică Grace. Dar eu nu am putut niciodată să constat vreo

asemănare... cu părul şi cu ochii lui atât de negri, pe când părul meu e mult mai deschis. Aveţi cumva alte poze la care m-aş mai putea uita?

Obrajii mătuşii Vera căpătară o nuanţă de un roz purpuriu.

— Doamne, chiar nu ştiu... dar veniţi înăuntru şi vom căuta.

Şi în timp ce Grace o urmă în casă, simţi un impuls inexplicabil de a o ţine strâns de mână pe mătuşa Vera, ca şi cum nu ar fi vrut să o scape din vedere pe prima ei rudenie de sânge pe care avea acum ocazia să o cunoască, exceptând-o pe mama ei.

Bucătăria acelei locuinţe era luminoasă şi primitoare, asemeni lui Vera. Arăta de parcă ar fi fost decorată în anii 1940 – cu dulapuri albe din metal, cu suprafeţe de lucru de un gri pătat, cu pereţi galbeni şi perdele roşii cu buline – fără să mai fie redecorată de atunci. Mătuşa Vera le turnă cafea în nişte căni, şi stăteau să o bea pe nişte scaune din vinilin roşu în jurul unei mese ce avea partea superioară din porţelan.

— Sora mea, Emma era toată numai zâmbet, veselie şi cântec, începu mătuşa Vera. Toată lumea o iubea pe Emma. Dar dacă ar fi reuşit să stea departe de probleme! Era ca şi cum avea un magnet la ele!

Grace zâmbi.

— Vă veţi bucura să aflaţi că nu s-a schimbat defel.

Mătuşa Vera râse.

— Bun. Mă bucur. Cât de distractivă era!

Grace o analiză pe mătuşa Vera în timp ce vorbea şi văzu asemănarea cu Emma în gesturile ei şi în forma nasului şi a chipului. Vera era în vârstă de şaptezeci şi patru de ani şi era atât de plinuţă, de plină de voioşie şi albită de ani, încât putea foarte bine să joace rolul soţiei lui Moş Crăciun. Ea locuise în această casă de când se căsătorise cu Robert Schultz, iar acum o împărţea cu fiul ei Bob Jr. şi cu nora ei, Marilyn. Aceasta avea în jur de patruzeci de ani, cu părul scurt tuns la modă, dar cu o nuanţă stranie, parcă de mandarină – o mărturie mută împotriva produselor de îngrijire a părului de una singură. Machiajul ei arăta de parcă fusese aplicat cu o lingură. Marilyn pierdea vremea prin bucătărie în timp ce mătuşa Vera vorbea, privindu-le ţintă pe Grace şi pe Suzanne de parcă veniseră să conteste testamentul cuiva.

— Emma obişnuia să numească escapadele noastre „aventuri", ne relata mătuşa Vera. „Hei, Vera, ce zici dacă mergem într-o aventură azi?" obişnuia ea să mă întrebe. Îmi aduc aminte că odată

am luat maşina lui Karl pentru a merge la o plimbare. Emma nu mai condusese niciodată înainte, dar pur şi simplu s-a urcat la volan şi o luă la drum. De fiecare dată când schimba vitezele, cutia de viteze suna ca o maşină de tocat carnea. Bietul Karl, ce năpastă avea pe cap!

— Cum era Karl Bauer? întrebă Suzanne.

— Karl? Întotdeauna mi-a plăcut Karl. Aveam doar treisprezece ani atunci când s-au căsătorit ei, dar când venea la noi să o curteze pe Emma, obişnuia să-mi aducă din magazinul lui bomboane sub formă de bănuţi. Şi chiar şi după ce s-au căsătorit, ori de câte ori treceam pe la farmacia lui, îmi făcea întotdeauna cinste cu un suc de lămâie sau cu o îngheţată. Era prietenos, un om deschis, făcându-şi întotdeauna timp să spună o glumă clienţilor lui sau să-i întrebe de sănătate. Pe vremea aceea, eu nu ştiam prea multe despre supărarea ce o chinuia pe Emma.

— De ce a rupt legăturile cu familia ei? întrebă Suzanne. Pare destul de ciudat faptul că după divorţ bunica Emma nu s-a mai întors în Bremenville pentru a vă vizita şi nu a adus-o defel pe mama aici.

— Care v-a spus ea că este motivul? întrebă mătuşa Vera cu multă atenţie.

— Nu mi-a făcut de cunoscut niciun motiv, răspunse Grace. Şi asta e de-a dreptul frustrant. Mi-ar plăcea să ajung la miezul problemei dacă mi-e cu putinţă, şi să fac tot posibilul ca dumneata şi cu mama să vă reîntâlniţi într-o bună zi.

Vera lăsă impresia că meditează asupra cuvintelor înainte de a răspunde.

— Cred că Emma s-a certat cu tatăl meu. Bineînţeles, nimeni nu mi-a spus adevărul despre ceea ce s-a întâmplat, dar am înţeles că tata dorea ca ea să se întoarcă la Karl, iar ea a refuzat. Cred că a hotărât să nu se mai întoarcă după ce a divorţat, pentru că s-a temut că ruşinea asta ar face rău familiei noastre. Femeile creştine onorabile nu fugeau pur şi simplu de la soţii lor – cu atât mai puţin fiica unui pastor. Tata a fost atât de zguduit de toată această problemă, încât a demisionat din funcţie.

— Mama mea a ştiut ceva despre lucrul acesta? întrebă Grace.

Mătuşa Vera ridică din umeri.

— Nu ştiu. Bineînţeles că într-un final congregaţia a refuzat să-i accepte demisia. Ei l-au implorat să rămână, aşa că el i-a ascultat.

Dar faptul că o pierduse pe Emma l-a făcut să sufere la fel de mult ca atunci când Eva a murit. După aceea tata s-a apropiat mult mai tare de Dumnezeu şi de congregaţia lui. A fost ca şi cum suferinţa proprie l-a ajutat să înţeleagă şi mai bine suferinţa celor din jurul său. Îmi aduc aminte cum într-o duminică pe când citea din Scriptură, aproape că a îngenuncheat şi a plâns în faţa tuturor. Vera privea acum în gol, învăluită în tristeţe.

— Vă aduceţi aminte despre ce text din Scriptură era vorba? întrebă Suzanne cu blândeţe.

— Oh, da. Nu l-am uitat niciodată. Se opri şi pentru o clipă păru că va începe şi ea să plângă. Era versetul din Ioan în care femeia fusese prinsă în adulter iar Domnul Isus a spus: „Cine dintre voi este fără păcat, să arunce cel dintâi cu piatră în ea".

Cuvântul *adulter* o făcu pe Grace să tresară de parcă i-ar fi înfipt cineva în inimă un priboi fierbinte. Dori să-l arunce de îndată înapoi, cât mai departe posibil, înainte ca acesta să-i rănească inima, dar era prea târziu.

Mătuşa Vera suspină.

— Desigur, circulau atât de multe zvonuri rele prin oraş despre Emma, încât bănuiesc că dacă au ajuns la urechile mele, cu siguranţă că şi tata şi ceilalţi membri din biserică le-au auzit.

Suzanne se aplecă în faţă.

— Ce fel de zvonuri?

— Nu vă voi spune, replică mătuşa Vera, clătinându-şi capul imediat. Nu e creştineşte să repet bârfe şi zvonuri rele. Mai ales că e vorba de propria mea soră.

— Mătuşa Vera, zvonurile au circulat în urină cu mai bine de cincizeci de ani, reluă Suzanne. În plus, noi am văzut deja hârtiile de divorţ. Ştim că motivul susţinut de Karl ca bază pentru divorţul lui a fost infidelitatea maritală. Probabil că el a fost cel care a împrăştiat zvonurile.

— Oh, nu, voi aţi înţeles totul greşit. Karl nu ar fi făcut aşa ceva niciodată, în pofida suferinţei pe care i-a cauzat-o Emma atunci când l-a părăsit. El l-a respectat pe tata prea mult pentru a recurge la un asemenea lucru josnic. Membrii familiei Bauer erau vechi prieteni de-ai noştri. Nu ştiu de unde au ieşit zvonurile acelea, dar cu siguranţă nu de la Karl.

— Atunci de ce actele de divorț susțin că...

— Ei bine, trebuia să scrie ceva acolo, nu-i așa? răspunse mătușa Vera indignată. Pe-atunci nu acordau divorțul pentru orice motiv banal cum se face în ziua de azi.

Grace se uită în treacăt la Suzanne, dar nu-i întâlni privirea. Inspiră adânc și se avântă cu toată forța în vâltoarea acelei conversații.

— Mama mi-a spus că l-a părăsit pe tata deoarece era însărcinată cu mine, iar el nu m-a dorit. Știți ceva legat de acest subiect? Ați putea să-mi dați un motiv pentru care el nu m-ar fi dorit defel?

Vera își luă un moment pentru a le rezumple cănile cu cafea înainte de a răspunde.

— Nici nu am știut că Emma era însărcinată până când eu și cu mama ne-am dus să o vizităm de Crăciun. Acesta a fost unul din puținele secrete pe care mama le-a ascuns tatălui meu. Ne interzisese să mai luăm legătura cu ea, sperând că datorită faptului că e izolată de toată lumea, se va răzgândi și se va întoarce la Karl. Dar noi am luat trenul spre oraș pentru a face cumpărăturile de Crăciun și, bineînțeles că mama s-a dus să o viziteze pe Emma. Am rămas surprinsă să constat că Emma era însărcinată. Îmi aduc aminte că mi-am zis atunci că se va întoarce cu siguranță la Karl. Dar nu a făcut-o.

— Vă aduceți aminte dacă tatăl meu m-a văzut pe când eram un bebeluș?

— Karl? Nu știu. El este cel care ne-a dat adresa lui Emma și care a plătit costul biletelor noastre, deci în mod evident, el știa unde locuia.

— Aceea a fost ultima dată când dumneata ai văzut-o pe mama? La Crăciunul acela? întrebă Grace.

— Nu, s-a întors acasă atunci când a murit tata.

— Nu-mi aduc aminte deloc, murmură Grace.

— Tu erai plecată atunci la colegiul de asistente medicale. Emma a venit de una singură. Era extrem de tristă datorită faptului că ea și cu tata nu s-au împăcat. Îmi aduc aminte cât a plâns de mult, spunându-i că regretă faptul că a ajuns prea târziu.

— Din ce cauză a murit tatăl dumneavoastră?

— A făcut infarct, dar a fost numai mila și voia lui Dumnezeu că a murit. Vedeți voi, era în anul 1943, exact în mijlocul celui de-al doilea război mondial. Fusese un pacifist toată viața lui, iar veștile despre toată nedreptatea și violența din lume l-au ucis. Obișnuia să

citească ziarele care relatau despre ceea ce se întâmpla în Germania – el şi cu mama mai aveau încă rudenii acolo – şi el a ajuns să nu mai poată suporta ceea ce citea. Dar Dumnezeu l-a luat acasă înainte ca el să afle tot adevărul despre atrocităţile pe care le săvârşea Hitler. I-ar fi sfâşiat inima, nu alta. Era în vârstă de şaptezeci şi patru de ani.

— Dar Emma nu era certată cu mama ei, reluă Grace. De ce nu s-a întors acasă după ce a murit tatăl ei? De ce nu m-a adus şi pe mine acasă?

— Emma ne-a promis că o va face, dar mama·a murit la numai patru luni de la moartea tatălui. Ultima oară când am văzut-o pe Emma a fost la înmormântarea mamei noastre.

— Din ce cauză a murit?

— Şi aceea a fost numai mila lui Dumnezeu. El i-a dat voie să meargă acasă împreună cu soţul ei. Îmi aduc aminte că înainte de a muri, am întrebat-o „Cum eşti, mama?" Şi cu ochii plini de lacrimi, mi-a răspuns, „Cum crezi că sunt când ştiu că Friedrich al meu zace în mormânt?" Ea l-a iubit foarte mult. Şi el pe ea.

Toate trei rămaseră tăcute pentru câteva momente. Se părea că stocul de întrebări al lui Suzanne se terminase. Grace îşi aminti atunci propriile ei obiective, aşa că acum căuta o portiţă de a adresa următoarea ei întrebare.

— Mătuşă Vera, ai putea să-mi spui ceva care să mă ajute să înţeleg cât de cât de ce mama mea l-a părăsit pe Karl şi nu s-a mai întors la el?

— Nu, îmi pare rău, nu pot să te ajut. Emma şi Karl sunt singurii care ştiu cu adevărat ce s-a întâmplat acolo, iar el este acum mort de mai bine de zece ani. Cancer la plămâni. După aceea, soţia lui Karl a vândut farmacia. Acum acolo se vinde îngheţată şi...

— Stai puţin, spuse Suzanne. Soţia lui? Vreţi să spuneţi că el s-a recăsătorit?

— Da, s-a căsătorit cu o văduvă ce avea un băieţel. Băiatul a murit mai apoi, undeva între 13 şi 19 ani. S-a înecat în râu, într-un accident de bărci. O tragedie sfâşietoare.

Privirea ei devenea din ce în ce mai pierdută pe măsură ce privea în trecut. Dar următoarea întrebare a lui Suzanne o readuse înapoi în prezent.

— Soţia lui locuieşte prin împrejurimi?

— Nu, cred că s-a mutat în Harrisburg, acolo unde locuieşte acum băiatul ei cel mai tânăr.

— Karl Bauer a avut şi alţi copii? întrebă Grace de-a dreptul uluită.

Dintr-un motiv sau altul, şi-l imaginase mereu pe tatăl ei ca fiind un om ce ura copiii din tot sufletul, trăind de unul singur toţi aceşti ani, după cum trăise ea cu mama ei.

— Karl şi soţia lui au avut doi băieţi – adică trei, dacă ar fi să-l considerăm şi pe băiatul care s-a înecat. E mai mare ruşinea că niciunul dintre ei nu a vrut să se ocupe de farmacie. Leo Bauer munceşte la compania de telefoane din Harrisburg, dar Paul Bauer locuieşte aici, în oraş. El este de fapt, directorul şcolii noastre.

Grace se prăbuşi neputincioasă pe scaunul ei.

— Nu pot să cred. Eu mai am fraţi?

Mai târziu, în timp ce mergeau de la casa mătuşii Vera, Grace încă încerca din răsputeri să „absoarbă" tot ceea ce aflase.

— Mi se pare de-a dreptul incredibil că am putut în sfârşit să-mi cunosc rudeniile! Alţi copii au avut surori şi fraţi, mătuşi şi unchi, verişori şi bunici, dar eu n-am avut pe nimeni – până azi.

Mătuşa Vera îi arătase fotografii cu rudeniile ei – unele mai vechi cu Friedrich şi Louise şi familiile lor din Germania, altele cu copiii mătuşii Vera, cu nepoţii şi strănepoţii ei, poze cu mătuşa Sophie Mueller şi cu familia ei. Dar nu găsi niciuna cu Karl Bauer.

— Nici acum nu-mi vine să cred că eu am fraţi, şopti Grace.

— Ceea ce înseamnă că eu am unchi, adăugă Suzanne.

— Ce zici: mama mea nu a ştiut de ei sau pur şi simplu nu a dorit ca eu să aflu de existenţa lor?

Suzanne îşi privi ceasul.

— E doar ora trei după-amiaza. Hai să mergem la şcoala generală.

— Oh, Sue, nu aş putea...

— De ce nu? Nu de aceea am venit aici? Să-ţi găseşti familia? Vei putea să-l întrebi pe Paul Bauer despre tatăl tău, descoperind cum era el.

— Dacă eu nici măcar nu am ştiut că există, se prea poate ca nici el să nu aibă nici cea mai mică idee de existenţa mea. Nu mi-e chiar

aşa de uşor să dau buzna în viaţa unui om şi să-i spun „bună, eu sunt sora ta pe care n-ai cunoscut-o niciodată." Dacă el nu a ştiut nimic de prima soţie a tatălui său?

— Într-un oraş aşa de mic cum e acesta? N-aş prea crede.

— Chiar nu cred că ar trebui să-l deranjăm. Deja regret că am deschis această cutie a Pandorei întocmai ca o spărgătoare...

S-au oprit la un semn de stop, iar Suzanne lovi volanul cu pumnul.

— Ştii ceva? Toată tărăşenia asta cu secretele acestei familii mă frământă teribil! Chiar vreau să-l cunosc pe Paul Bauer. Vii cu mine sau vrei să te las la hotel?

— Ştiam că această incursiune e o mare greşeală.

— Mamă, de ce ţi-e aşa de frică să afli adevărul? Ai vrea să trăieşti mai departe în minciună?

Cuvântul *adulter* se perinda din nou, nepoftit, prin mintea lui Grace.

— Sunt în vârstă de cincizeci şi cinci de ani. Sincer aş prefera să trăiesc cu ceea ce cunosc până acum decât să aflu adevărul.

— Dar eu mor de curiozitate. Nu putem să ajungem atât de aproape de a descoperi mai multe despre tatăl tău şi tocmai acum să dăm înapoi. Hai să mergem la şcoală şi să-l găsim pe fiul lui, bine? Dacă nu e să fie, atunci va fi cu siguranţă acasă bolnav cu gripă sau orice altceva. Dacă e acolo...

Şi ridică din umeri.

Grace întâlni privirea fiicei sale.

— Da, Suzanne... dacă e acolo?

— Păi atunci îl vom întâlni.

Drumul până la clădirea de cărămidă a şcolii cu un singur etaj, a fost scurt. Aceasta era cocoţată asemeni unei insule pe un noian de verdeaţă, separată – printr-o brazdă mare de iarbă – de vecinătatea înghesuită a burghezimii formată din vile împovărate de ani. Exact în momentul în care Suzanne şi Grace intrară în parcare, sute de copii năvăliră pe uşi, ţipând şi împingându-se în timp ce se grăbeau să urce în autobuzele galbene ce erau aliniate. Grace urmări acea harababură cu un gust amar, aducându-şi aminte de zilele în care venea pe jos de la şcoală, îndurând ironiile şi batjocorile colegilor de clasă. *Unde e tatăl tău, Grace? Cum se face că el nu vine niciodată să te*

vadă? Chiar dacă trecuseră cincizeci de ani de-atunci, ea încerca şi acum să răspundă acelei întrebări.

Aşteptară până când plecă şi ultimul autobuz, până când steagul fu coborât şi strâns pe timpul nopţii. Cu excepţia câtorva vagabondaşi ce purtau nişte ghiozdane umflate, curtea şcolii era învăluită din nou în tăcere.

— Vrei să aştepţi în maşină, mamă?

Grace scuturã din cap, zâmbind slab.

— Întotdeauna mi-am dorit un frăţior mai mic. Obişnuiam să o implor la nesfârşit pe mama mea în legătură cu asta. Rar îşi pierdea cumpătul, dar când o abordam cu astfel de cerere reuşeam categoric să o scot din sărite.

În interior, şcoala emana mirosul unor copii transpiraţi şi a resturilor de mâncare. Coridoarele pustii erau presărate cu resturi ce rămaseră în urma plecării copiilor, asemeni unei plaje părăsite după ce a fost măturată de o furtună. Grace se opri în faţa biroului principal unde, pe un semn sta scris *Paul A. Bauer, Director.*

— Ţi-e frică să intri? întrebă Suzanne.

— Nu, numai că mi se pare aşa de ciudat să mai văd pe cineva care să poarte numele meu. Am crescut în „micuţa Irlandă", îţi aminteşti? Înconjurată de Mulligans, de Murphys şi de O'Sullivans.

Suzanne deschise uşa şi înaintă spre biroul secretarei.

— Bună ziua. Am putea să vorbim cu domnul director Bauer? Daţi-mi voie să mă prezint: Suzanne Pulaski.

Secretara era o femeie durdulie, vioaie, cu o vârstă apropiată de şaizeci de ani, şi arăta de parcă ar fi îmbrăţişat fiecare copil care ieşi pe uşa şcolii. Zâmbetul ei era cald şi sincer. Grace o îndrăgi din prima clipă.

— Pulaski? întrebă secretara. Are de-a face cu unul dintre elevii noştri?

— Nu, răspunse Sue, împreună cu mama mea încercăm să descoperim linia strămoşilor noştri şi am descoperit faptul că numele Bauer face parte din această familie.

Femeia inspiră denotând o surpriză plăcută.

— Vorbiţi serios? Iarna trecută am urmat un curs de genealogie aici în clădirea liceului. A fost de-a dreptul fascinant. Ghiciţi! Am descoperit că unul dintre înaintaşii mei a fost rudenie cu William Penn! Ştiţi, chiar fondatorul statului Pennsylvania.

— Extraordinar, replică Suzanne. Grace simți sarcasmul din tonul vocii ei şi nu-i rămase decât să spere că această femeie prietenoasă nu a observat asta.

— Chiar am dori să-l întâlnim pe directorul Bauer dacă se poate.

— Să vedem... trebuie să fie pe-aici pe undeva... şi începu să privească în jurul ei prin birou de parcă directorul era un blocnotes rătăcit printre hârțogării. Domnul Bauer supraveghează întotdeauna plecarea copiilor acasă. Ar trebui să revină dintr-o clipă într-alta, acum că autobuzele au plecat.

— Minunat. Îl vom aştepta aici.

Suzanne trecu valvârtej pe lângă femeie şi intră în biroul directorului, aşezându-se pe unul din scaunele poziționate spre biroul lui. Îndrăzneala lui Suzanne o şocă pe Grace. Femeile din generația lui Suzanne îi păreau a fi slab manierate – ca să nu mai vorbim de lipsa lor de eleganță. Oare acest comportament îndrăzneț s-a format odată cu cariera ei profesională?

Grace se întoarse spre secretară.

— Vă supărați dacă aşteptăm în biroul dumnealui? întrebă ea, după care aşteptă permisiunea înainte de a intra şi a ocupa loc alături de fiica ei.

— Ai fost nepoliticoasă, îi şopti ea lui Suzanne.

— Oh, mamă, te rog. Mai scuteşte-mă. În plus, lucrul acesta ne dă posibilitatea de a analiza pozele de familie înainte ca el să ajungă. Două rame de poze stăteau aliniate pe biroul lui, orientate spre partea cealaltă; Suzanne ridică una dintre ele şi o întoarse.

— Suzanne! Nu...

— Nu ar lăsa pozele la vedere dacă ar vrea să nu le vadă nimeni! Priveşte... s-ar putea să fie acestea rudeniile noastre?

Împinse poza în mâna lui Grace – o poză făcută în studio a unui bărbat şi a unei femei, pe la patruzeci şi cinci de ani, înconjurați de trei adolescente ciufulite, machiate în mod exagerat. Grace privi îndeaproape la omul acela cu chip serios, căutând o asemănare a lui cu imaginea aceea alb-negru a lui Karl Bauer din albumul ei.

Părul lui Paul Bauer se rărea odată ce ajungea în zona frunții şi a feței lui rotunde. Ceea ce mai rămăsese din părul lui era de o culoare neagră şi era drept ca şi părul lui Suzanne, neavând nimic din ondulările rebele şi din buclele părului ei deschis la culoare. Însă

tenul lui negricios era total diferit de pielea albă de culoarea laptelui a lui Suzanne. Cele mai proeminente trăsături pe care le avea, erau ochii lui de o nuanță cenușie, ce luceau de parcă fusese târât până la acel studio și ținut acolo cu forța, fotografiat împotriva voinței lui.

— Nu, chiar nu găsesc nicio asemănare, spuse Grace. Dar uită-te ce diferite suntem și noi două una de alta.

Reașează în grabă fotografia pe birou, uitându-se neliniștită peste umărul ei. Suzanne înșfăcă cealaltă fotografie – una dintre fiicele strident fardate ale lui Paul Bauer era cu o tichie și o robă.

— Ea mi-ar fi verișoară oarecum, nu-i așa?

Grace își masă tâmplele.

— Ai cumva o aspirină? Mă apucă o durere de cap îngrozitoare.

În același timp, se auziră voci în biroul din afară și se întoarse cât să întrezărească pe secretarea cea sprintenă arătând directorului Bauer spre birou. Avea exact aceeași expresie a feței, evident iritat de faptul că „musafirii" nedoriți îl așteptau. Era atât de rigid și serios, încât Grace compătimi fiecare elev care putea fi adus în fața lui, în acel birou.

Sue așeză fotografia unde nimeri și se ridică în picioare, încrezătoare și cu mult calm:

— Bună ziua, numele meu e Suzanne Pulaski și aceasta este mama mea, Grace Bradford.

— Ele își urmăresc descendența, adăugă secretara, și susțin că ar putea fi înrudite cu dumneavoastră!

— Oh! Și cum așa?

Tonul lui denotă suspiciune, nu curiozitate.

Grace se făcu mică numai la gândul că dezvăluia brusc informații noi asupra acestui om nefericit, mai ales în prezența acestei secretare materne. Dar chiar înainte de a reuși să se gândească la un mod cum să controleze situația, fiica ei „atotdescurcăreață" preluă frâiele din nou.

— E puțin mai complicat, domnule Bauer. Ne-ați putea acorda câteva minute din timpul dumneavoastră, sau doriți să revenim în altă zi?

Îi trebui mult timp ca să dea un răspuns – o tehnică obișnuită, se gândi Grace, pentru a constrânge pe oricine care sta în fața lui să se simtă jenat în continuare. Ea începu să creadă că i-ar fi mult mai bine dacă nu ar avea un frate mai mic, când el își privi în cele din urmă ceasul.

— Atâta timp cât nu ţine mai mult de-atât.

— Doreşte cineva cafea? ne întrebă secretara lui, dornică de a găsi o scuză pentru a mai poposi acolo şi a mai trage puţin cu urechea.

Grace tânjea după o ceaşcă de cafea, cu cât mai tare cu atât mai bine. Dar înainte de a putea răspunde, Suzanne spuse:

— Nu, mulţumim.

— Nu. Şi închide uşa.

Paul Bauer îi făcu femeii semn cu mâna, după care se prăbuşi pe scaunul lui aşezat în spatele biroului. O linişte stânjenitoare se lăsă în birou de îndată ce uşa se închise. Paul Bauer nu avea nici cea mai mică intenţie de a face totul să pară mai uşor. Slavă Domnului pentru Suzanne care avea curaj îndeajuns pentru a trece direct la subiect.

— După cum a menţionat şi secretara dumneavoastră, noi încercăm să găsim originile familiei noastre şi faptul acesta ne-a adus până aici în Bremenville. Ca să fiu şi mai clară, noi căutăm informaţii despre Karl Dietrich Bauer. Am înţeles că acesta a fost tatăl dumneavoastră?

— Da.

— Şi că a deţinut un magazin aici în Bremenville?

— A fost o farmacie.

— Scuzaţi-mă – o farmacie. S-a născut în 1894?

— Da.

— Şi a murit în urmă cu zece ani?

— Aproape unsprezece.

Sue suspină adânc.

— Uitaţi cum stă treaba, chiar nu vreau să vă simţiţi ca la un interogatoriu, domnule Bauer. Noi suntem interesate să aflăm despre el câte ceva din tot ceea ce ne-aţi putea dumneavoastră spune.

— De ce?

Grace găsi că acesta e momentul în care trebuia să-şi facă intrarea.

— Ştiu că o să vi se pară ciudat, dar eraţi conştient de faptul că tatăl dumneavoastră a fost căsătorit pentru puţin timp şi după aceea a divorţat înainte de a se căsători cu mama dumneavostră?

Urmă o altă pauză lungă. Grace se minună de controlul de sine pe care el îl afişa. Nu putea ghici defel care urma să fie răspunsul lui după această expresie stoică a feţei.

— Da, replică el într-un final, ştiam lucrul acesta.

Stomacul lui Grace se întoarse pe dos, ca şi cum ajunsese pe vârful unui deal în mare viteză şi era pe punctul de a merge acum în jos pe cealaltă parte. Ea rosti următoarele cuvinte încet tocmai pentru a ascunde tremurul din propria-i voce.

— Mama mea, Emma Schroder, a fost prima lui soţie. Karl Bauer a fost şi tatăl meu.

Linişte de mormânt. Expresia aceea enervantă nu i se clinti de pe chip.

Grace încercă să zâmbească.

— Cred că faptul acesta îmi oferă calitatea de a mă numi sora dumneavoastră vitregă.

Paul Bauer se aplecă înainte, odihnindu-şi braţele pe birou, cu mâinile încleştate. Omul acesta stăpânea atât de bine limbajul corporal al intimidării şi al puterii.

— Vă înşelaţi, replică el. Tatăl meu nu a avut niciun copil de la prima lui soţie.

— Ce prostie spuneţi! strigă Suzanne. Ea stă exact aici în faţa dumneavostră!

— Pot să vă arăt certificatul meu de naştere, dacă nu mă credeţi.

Tremurând, Grace cotrobăi prin geanta ei, după care puse în faţa lui pe birou copia cu certificatul de naştere, mânioasă pe faptul că mâna ei tremura în timp ce i-o întinse.

— Vedeţi? Tatăl: Karl Dietrich Bauer. Acesta este numele tatălui dumneavoastră, nu-i aşa?

— Noi deja am lămurit un lucru. Dar el nu este tatăl dumneavoastră, doamnă Bradford.

Aroganţa lui o ului pe Grace.

— Ascultaţi, sunt pe deplin conştientă de faptul că el nu a dorit să aibă nimic de-a face cu mine...

— Doamnă Bradford...

— Am venit aici în Bremenville pentru a afla tot ceea ce voi putea despre familia mea – atât despre cei din familia Schroder cât şi despre cei din familia Bauer. Vă asigur că nu am pretenţii de la niciuna dintre cele două familii. Am venit numai pentru a-mi satisface curiozitatea şi poate pentru a-mi oferi nişte răspunsuri la care mama mea nu a putut răspunde.

— Înţeleg, doamnă Bradford.

Controlul lui o enervă şi mai mult.

— Nu, nu cred că înţelegeţi, căci altfel nu aţi sta aici spunându-mi cu seninătate că nu exist şi că nu suntem rudenii.

— Doamnă Bradford, la propriu, noi *nu suntem* rudenii de sânge. Karl şi cu Frieda Bauer m-au adoptat pe când aveam doar cinci zile.

— Înţeleg.

Grace simţi cum toată mânia ei se risipi asemeni unui tort pe jumătate copt. Poate că dacă nu era vorba de acest om glacial, la urma urmei ar fi simţit o mare pierdere în această descoperire că nu are un frate. Înainte de a-şi fi revenit, el îşi lansă atacul, aplecându-se şi mai tare înainte, iar ochii lui cenuşii îi porunceau ca ea să-l privească.

— Iar acum, mă veţi asculta dumneavoastră, reluă el.

— Nu exista fierbinţeală în mânia lui, ci doar săgeţi de gheaţă.

Ea îşi aminti de îndată cât de amuzată fusese întotdeauna mama ei de temperamentul înflăcărat al lui Grace. Atunci când Grace o întrebase dacă îl moştenise de la Karl, răspunsul fu următorul: „Mânia lui Karl era asemeni gheţii, şi nu a focului – şi mult mai înverşunată. Poţi să stingi focul de îndată ce s-a aprins, dar cum poţi supravieţui unui suflu care-ţi îngheaţă până şi sufletul?

Paul Bauer copiase acest comportament de la Karl. Pentru întâia oară în viaţa ei, Grace era de-a dreptul mulţumitoare că nu crescuse alături de tatăl ei. Dar nici nu şi-o putu imagina pe Emma căsătorită cu un astfel de om.

— Am spus că vă înţeleg dezamăgirea, continuă Bauer. Atunci când secretara mea m-a informat că vă urmăriţi descendenţa, m-am gândit că ar putea fi vorba de părinţii mei naturali.

— Dar fratele dumneavoastră? întrebă Suzanne cu mult calm. Cel care locuieşte în Harrisburg? El este fiul natural al lui Karl?

— Leo este şi el adoptat. Nu există un mod mai delicat în care v-aş putea spune, dar dumneavoastră nu aveţi cum să fiţi fiica lui Karl Bauer. Tatăl meu a suferit de oreion pe când era adult. El era steril.

Suzanne ridică din umeri.

— Ei bine, se pare că a contactat oreionul după ce mama mea a fost concepută.

— Era în vârstă de optsprezece ani.

Grace ridică certificatul ei şi îl flutură în vânt, prin faţa ochilor lui.

— Dar scrie chiar aici că tatăl meu este Karl Bauer.

— Doamnă Bradford, pe certificatul meu de naştere stă scris acelaşi lucru. Dar nu este tatăl meu natural, după cum nu poate fi nici al dumneavoastră.

Grace simţi cum o părăsesc puterile, de parcă ar fi paralizat. Cu greu reuşi să rostească:

— Se poate să nu fiţi bine informat... despre perioada în care a avut oreion vreau să spun. Mama mea...

Suzanne aştepta, punându-şi geanta pe umăr. O trase pe Grace de mânecă.

— Vino, mamă! Cred că am depăşit timpul acordat. Vă mulţumim pentru *tot* ajutorul, domnule Bauer. Şi mult succes în găsirea familiei *dumneavoastră.*

Lăsă uşa larg deschisă şi adăugă:

— Poate ar trebui să începeţi din Islanda!

Grace îşi întinse mâna pentru a-l saluta pe Paul Bauer, conştientă de faptul că atât se putuse apropia cel mai tare de tatăl ei, dând mâna cu acest fiu adoptat.

— Mi-a făcut mare plăcere să vă cunosc, spuse ea.

El dădu numai din cap.

Odată ce ajunse înapoi în maşină, Grace reluă toate întrebările la care dorise de atâta timp să afle un răspuns... cum era Karl Bauer, ce fel de tată a fost el, ce fel de om. Oare a râs el plin de bucurie? Oare şi-a revărsat dragostea asupra copiilor lui, le-a citit poveşti nepoţilor lui? Poate nu va afla niciodată acest lucru, dar Paul Bauer îi dăduse cu siguranţă nişte indicii clare în acest sens.

Suzanne se instală la volan, dar nu porni motorul.

— Eşti bine, mamă?

— Da, sunt bine. Şi aproape că mă simt uşurată că acest om groaznic nu e rudenia mea.

— Nu glumesc. Nici măcar nu le-aş înscrie pe Amy şi Melissa în şcoala asta, dar să-l mai strigăm unchiule Paul!

— Poţi să-ţi imaginezi ce femeie înverşunată şi răzbunătoare trebuie să fi fost mama lui? Numai pentru că ea nu a putut să aibă copii, l-a convins pe fiul ei că nici mama mea nu a avut.

— Hmm, de fapt... nu ea era cea sterilă. Ea a avut un fiu cu primul ei soţ, îţi aminteşti? Băiatul care s-a înecat.

— Oh, hai mai bine să uităm totul! Am nevoie de o tonă de cafea şi un pumn de aspirine.

Suzanne nu făcu nicio mişcare pentru a porni maşina.

— Mamă... întotdeauna ai presupus că el, Karl Bauer, a dorit să fii avortată deoarece el nu şi-a dorit copii, pentru că nu i-au plăcut copiii... nu-i aşa?

— Da... şi...?

Suzanne o conducea pe un drum pe care ea nu dorea să înainteze.

— Nu avea cum *să urască* copiii. El a adoptat *trei*.

— Oamenii se schimbă, bănuiesc. Poate că s-a simţit vinovat pentru modul în care a tratat-o pe mama şi pe mine.

— Dar gândeşte-te, mamă... ce l-ar fi putut determina pe un om să o forţeze pe nevasta lui să avorteze, mai ales avorturile făcute în curţi lăturalnice erau atât de periculoase, ca să nu mai zic, ilegale? Răspunsul evident... singurul răspuns care are sens... este că el ştia că tu nu erai a lui.

— Ce acuzaţie oribilă lansezi tu acum la adresa bunicii tale!

— *Nu eu* o lansez. *Karl Bauer* a făcut-o. Ai citit actele de divorţ; el a susţinut motivul infidelităţii maritale. Poate el chiar a avut oreion pe când era de optsprezece ani şi era conştient de faptul că e steril.

— Şi atunci când mama mea a rămas însărcinată, el a refuzat să o creadă! Dumnezeule mare, totul are sens acum! Dar ce lovitură mare trebuie să fi fost asta pentru mama mea! Nu mă mir că nu a vrut să mai aibă de-a face cu el. În zilele noastre, o analiză de sânge i-ar dovedi nevinovăţia, dar pe-atunci asta trebuie să fi fost ca o vânătoare de vrăjitori. Şi faptul acesta ar explica, de asemenea, de ce ea s-a înstrăinat de propria ei familie. Cu siguranţă, Karl Bauer i-a convins şi pe ei că ea era vinovată.

Suzanne nu răspunse nimic. Porni maşina şi conduse încet pe lângă terenul de sport al şcolii, lăsând mai apoi în urmă gazoanele acelea mici şi vilele cu obloanele lăsate, ajungând pe drumul principal şi trecând pe lângă brigada de pompieri şi biblioteca satului. Chiar şi când parcară în faţa restaurantului, Grace îşi vărsa încă mânia.

— Am auzit o altă situaţie asemănătoare pe când eram la centrul pentru femeile însărcinate. Soţul a avut o vasectomie şi pretindea că bebeluşul nu avea cum să fie al lui. A fost de-a dreptul îngrozitor pentru femeia aceea să fie acuzată pe nedrept! Ambele familii s-au

întors împotriva ei, până când consilierul a informat-o că un simplu test de sânge putea să dovedească faptul că el era tatăl. Nu pot să mi-o imaginez pe biata mea mamă trecând de una singură printr-o asemenea încercare!

Suzanne era foarte tăcută. Ceva era în neregulă.

— La ce te gândeşti, Suzanne?

— Să presupunem că nu eşti fiica lui Karl Bauer!

— Suzanne!

— Dar faptul acesta ar explica atât de multe lucruri – de ce Karl a dorit să fii avortată, de ce părinţii, bunicii nu au dorit să o ajute, de ce a plecat fără să se mai întoarcă. Dacă era într-adevăr nevinovată, nu crezi că ar fi încercat să-şi apere reputaţia?

— Refuz să cred că mama mea m-a mințit în toți acești ani, cu atât mai mult că a avut o aventură! Dacă într-adevăr a avut un iubit în secret, de ce nu s-a măritat cu el după ce divorțul a fost pronunțat?

— Dar nu e evident? Probabil că el era căsătorit cu altcineva.

— Nu pot să cred că vrei să o acuzi pe bunica ta de... de...

— Adulter? Asta scrie acolo pe hârtiile de divorţ. Şi îţi aminteşti că ne spunea bunica Emma cât de neliniştită şi nefericită a fost?

— Imposibil! Nu pot să cred! Am văzut îndeajuns de mult în fiul lui Karl Bauer pentru a ne face o idee despre cum trebuie să fi fost însuşi Karl Bauer. Mama mea a fost acuzată pe nedrept. În plus, de ce mi-ar fi dat numele lui dacă nu era el tatăl meu?

— Mamă, era în anul 1925. Să fii o mamă singură nu prea era la modă pe atunci. Iar bunica era căsătorită cu el din punct de vedere legal atunci când te-ai născut tu. Divorţul nu a fost pronunţat decât în 1926, îţi aminteşti?

Grace se frecă din nou pe tâmple.

— Sunt de-a dreptul sătulă de toată tărăşenia asta. Dacă mama mea susţine că tatăl meu este Karl Bauer, atunci aşa trebuie să fie.

— Dar ce zici atunci de cuvintele bizare rostite de bunica? Ele sunt cele care ne-au adus până aici. Ea a spus: *„tatăl tău te-a iubit mai mult decât pe sine însuşi"*. Şi ţie ţi se pare că s-a referit la Karl Bauer? Şi am auzit-o pe mătuşa Vera spunând că tu arăţi exact ca tatăl tău, dar eu una nu găsesc nicio asemănare între tine şi Karl Bauer – sau da?

— Suzanne, te rog. Hai să lăsăm totul baltă şi să ne întoarcem acasă.

— Se pare că bunica descria un tată care te cunoştea şi care te iubea. Poate el e persoana aceea misterioasă care vă umplea mereu cutia cu cărbuni.

— Nu vreau să mai înaintez nici măcar un pas în sensul acesta, şi vreau ca şi tu să te opreşti aici.

— Dar există un mod în care putem afla adevărul...

— Cum?

— Am putea-o întreba pe bunica.

— Nici să nu te gândeşti! Nu poţi să confrunţi o femeie de optzeci de ani şi să o întrebi dacă minţise în toţi aceşti ani.

— Mamă...

— Nu, Suzanne. Îţi interzic. Acceptă faptul că nu vom descoperi niciodată adevărul.

Grace avu parte de o noapte agitată, încercând în zadar să se odihnească pe patul acela inconfortabil din motel. În timp ce lumina soarelui pătrunse prin perdele, ea se ridică şi îşi luă Biblia din valiză pentru a citi, după obiceiul ei zilnic. Însă pasajul din Isaia 28 o nelinişti şi mai tare, în special versetul douăzeci care descria cu exactitate starea ei de neliniştе: *„Patul va fi prea scurt, ca să te întinzi în el, şi învelitoarea prea îngustă, ca să te înveleşti cu ea."*

Întoarcerea şi explorarea trecutului tulburase cursul normal al vieţii confortabile a lui Grace. Adevăruri alarmante ieşiră la iveală ca nişte arcuri, şi un val de nesiguranţă micşorase pătura ei de siguranţă până când nu se mai putu înveli în ea. Realitatea cea rece se infiltră pe la marginile ei – actele de divorţ o acuzau pe mama ei de adulter; tatăl ei nu crezuse că ea era copilul lui. Şi în timp ce Grace făcea duş, se trezi plângând.

— De unde vrei să începem azi cercetările? o întrebă Suzanne mai târziu, în timp ce serveau la restaurantul din Bremenville un mic dejun destul de gras format din şuncă şi ouă.

— Să fiu sinceră cu tine, aş vrea să mergem acasă.

Buzele lui Suzanne exprimară supărare, în timp ce-şi întindea gem pe pâinea ei prăjită.

— Aşa, dintr-odată? Să ne dăm bătute şi să fugim acasă?

— Ce altceva am mai putea găsi aici? Am răspuns la cât de multe întrebări am putut.

Scoase afară dosarul lui Suzanne şi îl puse pe marginea mesei dinspre ea, răsfoind prin el până găsi foaia pe care sta scris cu litere mari *OBIECTIVE*. Grace parcurse lista cu degetul.

— Unu, am descoperit că mătuşa Sophie este moartă. Doi, am găsit-o pe mătuşa Vera şi i-am promis că o vom aduce pe mama la ea, să o viziteze. Trei, am găsit biserica bunicului meu şi am aflat că a fost un om foarte respectat în Bremenville. Patru, am mai descoperit că mama mea s-a înstrăinat de părinţii ei deoarece ei i-au dat credibilitate lui Karl. Cinci, l-am întâlnit pe Paul Bauer, fiul adoptat al lui Karl, şi am reuşit să ne facem o idee cam ce fel de om a fost tatăl meu. Şi aş putea adăuga aici că, a confirmat spusele mamei mele despre el. Şase, Karl a divorţat de mama mea deoarece el a crezut că ea a comis adulter, şi şapte, nu m-a dorit din acelaşi motiv. El a presupus că a rămas steril datorită oreionului, dar nu avem nicio dovadă care să susţină faptul acesta. Şi cum acum e mort, nu vom avea cum să ştim adevărul niciodată. Opt, toate informaţiile pe care le-am adunat indică faptul că mama a fost dintotdeauna o nonconformistă şi că mereu va fi la fel. Nouă, recunosc faptul că nu am descoperit cine i-a trimis acele poeme de dragoste, dar nu îmi dau seama cum am putea să descoperim persoana dacă noi continuăm să stăm aici, în Bremenville.

Când Suzanne îi mai ceru cafea ospătarei, Grace aproape că gemu cu voce tare. Exact ca şi Stephen, Suzanne n-ar da drumul acestei chestiuni până când n-ar pune punctul pe „i".

— Poemul de dragoste a fost scris de Yeats, un poet irlandez, începu Sue. Poate omul acesta care i l-a trimis era şi el irlandez.

— Mie îmi plac spaghetele – asta înseamnă că sunt o italiancă?

Suzanne o ignoră.

— Când bunica a plecat din Bremenville şi s-a mutat la oraş, de unde a avut bani ca să trăiască? Cum şi-a găsit o slujbă? Adu-ţi aminte că era prin anii 1920. „Femeia muncitoare" avea cu totul alt înţeles atunci, şi bănuiesc că bunica nu era una dintre ele. Cine a întreţinut-o pe ea după ce te-ai născut tu?

— Nu am nici cea mai vagă idee, răspunse Grace plictisită.

— Cum de a ajuns ea să locuiască în cartierul irlandez al oraşului? Avea prieteni acolo?

— Câțiva... dar nu știu de ce a ales cartierul irlandez.

— Vecinii tăi erau toți irlandezi-catolici foarte stricți, nu-i așa?

— Uite, nu ar fi avut importanță nici dacă ar fi fost irlandezi-hinduși. Mama mea nu s-a dus nici măcar în apropierea bisericii. Niciodată. Tatăl ei a fost un pastor – de ce a întors spatele felului în care a fost crescută și credinței ei? Și dacă tot vorbim despre asta, de ce i-ai întors spatele și tu?

— Măi, măi, cineva e într-o dispoziție proastă în dimineața asta! Suzanne lăsă cafeaua acolo și începu să-și adune lucrurile ca să plece. Dacă tot vrei să mergi acasă, bănuiesc că va trebui să te duc eu.

Ea răstălmăcise cuvintele lui Grace, dar Grace se hotărî să-și țină gura închisă de data aceasta și să nu răspundă. Anii de experiență cu Stephen au învățat-o că acesta era modul cel mai înțelept de a răspunde.

Au încărcat mașina și au pornit într-un ultim tur al orașului Bremenville înainte de a se îndrepta spre autostradă. Fabricile fuseseră de mult timp abandonate, inclusiv fabrica aceea veche de lână de pe marginea căii ferate. Se pare că foarte multă populație plecase odată cu închiderea lor. Reconstruirea digului de pe lacul Squaw transformase orașul Bremenville într-un oraș stațiune, iar populația obișnuia să vină odată cu sezonul, imediat ce vara se făcea simțită.

Magazinele din piața satului fuseseră transformate în buticuri și săli de expoziție moderne care se îngrijeau de cumpărătorii turiști, inclusiv magazinul care fusese cândva farmacia Bauer – acum era un local amenajat în stil vechi în care se servea înghețată și dulciuri. Nu mai rămăsese nici urmă de magazinul cu alimente Mueller, acolo unde Sophie și soțul ei locuiseră la început, însă punctul de vânzare Ford, unde Gus și Markus Bauer munciseră, funcționa și acum vânzând mașini. Grace și Suzanne nu au reușit însă să descopere casa impunătoare construită de Karl Bauer în stil victorian. Probabil că fusese și ea transformată într-un motel, ca toate celelalte case învechite din cartier. Niciunul dintre ele nu deschiseseră încă.

Fără să poată spune de ce, Grace simți o mare ușurare în momentul în care părăsiră orașul Bremenville. Se întrebă dacă oare și mama ei trăise același sentiment în urmă cu cincizeci de ani atunci când îl părăsi.

De îndată ce maşina intră pe autostradă şi se îndrepta acum spre sud, Suzanne începu să scotocească în „cenuşa" conversaţiei lor, căutând o scânteie – exact de ce se temuse Grace că va face.

— Nu pot face să nu mă întreb de ce bunica nu s-a recăsătorit. Era o femeie foarte frumoasă şi a avut foarte mulţi peţitori înainte de Karl. Ai văzut-o vreodată să iasă cu cineva când erai tu mai mică?

— Nu de care să-mi aduc eu aminte. A avut anumiţi prieteni care erau bărbaţi, dar nu a ieşit cu niciunul dintre ei. Ba chiar dacă cineva încerca să se dea pe lângă ea, mama avea grijă să zădărnicească acele intenţii încă din timp.

— De ce?

— N-am înţeles niciodată cât era de izolată mama mea din punct de vedere social până când am ajuns şi eu la adolescenţă şi niciunul dintre băieţii pe care îi cunoşteam nu doreau să iasă cu mine. Femeile divorţate erau considerate delăsate şi imorale în zilele acelea, şi femeile căsătorite îşi ţineau cât de departe posibil bărbaţii şi copiii de acele femei. Indiferent cât de curată era viaţa unei femei divorţate, era considerată o prostituată dacă era văzută în compania altor bărbaţi.

— Îţi aminteşti câţiva dintre aceşti prieteni ai bunicii?

Grace suspină a exasperare.

— Suzanne, ştiu unde vrei să ajungi. Tu cauţi acum un motiv pentru o nouă expediţie, deoarece eşti convinsă de faptul că Karl Bauer nu e tatăl meu adevărat.

— Nu sunt convinsă, dar bănuiesc. Şi trebuie să admiţi faptul că ar avea sens ipoteza conform căreia bunica a fugit să caute ajutor tatălui tău adevărat după ce Karl a dorit să avorteze sarcina.

— Care tată *adevărat*? Tu vrei doar să născoceşti o poveste misterioasă, când de fapt nu există niciuna. Faptul că a contactat oreion se poate să influenţeze posibilitatea de a avea un copil, dar nu cred să fie chiar imposibil.

— De ce nu a rămas şi cea de-a doua soţie a lui însărcinată?

— Nu ştiu... poate... poate...

Grace era mult prea obosită pentru a găsi un motiv rezonabil.

— Şi încă ceva. De ce nu a rămas bunica în oraş pentru a-şi apăra reputaţia? Dacă semeni cu tatăl tău atât de mult, după cum susţinea şi mătuşa Vera, nu ar fi fost faptul acesta oare îndeajuns?

— Mama mea ne-a povestit cât de nefericită a fost cu Karl. Şi-a dorit să termine căsnicia aceea şi să părăsească oraşul Bremenville cu mult înainte de a fi însărcinată. Probabil că s-a folosit de acea oportunitate pentru a le face pe amândouă. De ce să vrei să-ţi aperi reputaţia într-un oraş pe care vrei să-l laşi în urmă?

— Dar nu v-a fost greu în timpul marii depresiuni, ţie şi bunicii? Nu i-ar fi fost mai uşor să meargă acasă la familia ei?

— Cu siguranţă. Dar probabil că a fost curată încăpăţânare din partea ei. O ştii pe bunica. Şi mai cred că ea a vrut să mă protejeze de Karl pentru ca eu să nu fiu rănită de respingerea lui.

— Dar tot te-ai simţit nedorită de el.

— Da... mi-a trebuit mult timp să mă obişnuiesc cu ideea că nu am tată şi să depăşesc faptul că am fost părăsită, astfel încât să pot merge mai departe în viaţă. De aceea aş vrea să te opreşti cu speculaţiile acestea inutile referitoare la Karl şi la faptul că el este sau nu tatăl meu adevărat. Faptul acesta nu va schimba cu nimic lucrurile. Nu va face decât să o întristeze pe bunica şi... pe mine.

Suzanne tăcu pentru un moment, după care începu să vorbească pe un ton liniştit...

— Şi cum ai reuşit să te împaci cu gândul că nu ai un tată?

Grace îşi închise ochii şi îşi rezemă capul de tetieră în timp ce gândurile ei se lăsară duse în trecut.

— Ei bine, când mă gândesc la copilăria mea, pot să văd cum Dumnezeu, în bunătatea lui, a găsit cu cale să trimită anumiţi bărbaţi în viaţa mea care au jucat rolul unui tată pentru mine...

PARTEA A TREIA

POVESTEA LUI GRACE

1929–1945

CAPITOLUL 19

L-am întâlnit pentru întâia oară pe părintele O'Duggan pe când aveam patru ani, iar eu trebuia să stau cu proprietarele clădirii, surorile Mulligan, în timp ce mama mea lucra ca şi chelneriţă într-un restaurant. Era un adevărat gigant cu părul bălai care părea că luminează un apartament întunecat atunci când intra pe uşă. Obişnuia să vină să o viziteze pe bătrâna doamnă Mulligan care era pe moarte, zăcând într-un pat în ultima cameră fantomatică a apartamentului lor. Femeia aceea mă îngrozea nu alta. Arăta asemeni unei vrăjitoare parcă venită din poveste, cu faţa albă ca varul şi cu mâinile subţiri. Consideram că părintele O'Duggan era foarte curajos de intra în camera aceea singur cu ea şi închidea şi uşa pe deasupra – chiar dacă şi el era îmbrăcat tot timpul în negru, ca şi surorile Mulligan.

Bineînţeles că şi Kate şi Aileen Mulligan mergeau din când în când în acea încăpere, dar ele erau aproape la fel de zgripţuroaice ca mama lor. Aveau părul negru, pe care-l purtau tot timpul strâns la spate, purtau fuste lungi, negre şi pantofi înguşti, negri cu vârful ascuţit. Mi-era frică şi de ele.

Însă ceea ce mă intriga cel mai mult era faptul că aceste surori celibatare îl numeau „părinte" – de unde eu am tras concluzia că el era căsătorit cu bătrâna doamnă Mulligan, cu mama lor. Şi totuşi părea mult prea tânăr şi chipeş pentru a fi tatăl lor, iar numele lui nu era Mulligan şi el nu locuia cu ele, dar ce era cel mai ciudat dintre toate era faptul că şi bătrâna doamnă Mulligan i se adresa tot cu „părinte". La cei patru ani ai mei nu prea aveam cum să dau de capăt acestui mister.

Eram deja conştientă de faptul că ceva lipsea din viaţa mea; ceilalţi copii aveau o mamă şi un tată, iar eu aveam doar mamă.

— Şi tu ai un tată, doar că el nu locuieşte cu noi, îmi explica mama mea ori de câte ori întrebam de el.

— Poate tatăl meu era ca părintele O'Duggan, care nu locuia nici el cu familia lui.

În timp ce părintele O'Duggan îşi lua la revedere de la domnişoara Aileen, am ieşit pe furiş din bucătărie şi l-am tras de marginea hainei lui preoţeşti.

— De ce nu locuieşti aici? l-am întrebat eu. Speram că asta mă va lămuri de ce nu locuia tatăl meu cu mine. Eram atât de timidă, încât vocea mea abia dacă se auzi mai mult decât o şoaptă.

Părintele O'Duggan se aplecă astfel încât ochii lui erau la un nivel cu ai mei. Apoi îşi aşeză pe genunchi o carte învelită în piele neagră.

— Ce ai spus, Grace?

Nu-mi dădeam seama de unde-mi ştia numele, din moment ce surorile Mulligan nu mă prezentaseră. Ori de câte ori sosea el, ele mă împingeau de obicei spre bucătărie de parcă eram un spin în ochi. Mi-am înghiţit frica şi l-am întrebat din nou.

— Dacă tu eşti tatăl lor, de ce nu locuieşti aici?

Afişă un zâmbet larg ce îi ajunse până la ochii lui albaştri.

— Pentru că eu nu sunt tatăl lor adevărat. Vezi tu, cuvântul „părinte" este un nume dat bărbaţilor care au slujba pe care o am şi eu. Sunt un preot... ceea ce îmi dă calitatea de „părinte" pentru oamenii din parohia mea.

— Asta înseamnă că eşti şi tatăl meu?

— Nici vorbă, spuse cu asprime domnişoara Aileen. Tu nu eşti catolică.

Părintele O'Duggan îşi puse mâna pe claia mea de păr rebel şi mă mângâie.

— Domnişoară Mulligan, cu siguranţă că pot să fiu şi tatăl lui Gracie. Îţi aduci aminte cuvintele Domnului Isus? „Lăsaţi copilaşii să vină la Mine şi nu-i opriţi: căci a lor este Împărăţia cerurilor."

Nu am înţeles ce a vrut să spună prin vorbele lui despre copilaşi, dar iubeam tonul vocii lui groase cu accentul acela provincial irlandez.

— Poporul ei are propriii lui preoţi la care să meargă, spuse domnişoara Aileen într-un acces de mânie. Nu mi-aţi spus dumneavoastră că bunicul ei a fost un preot?

— Ei, un pastor, domnişoară Aileen. Ei sunt numiţi pastori în religia protestantă.

— Ei bine, ea...

— Trebuie să merg acum, întrerupse el, după care îşi îndesă cartea aceea neagră în buzunarul de la piept al jachetei lui. O zi bună şi dumneavoastră, domnişoară Aileen, domnişoară Grace. Dumnezeu să vă binecuvânteze pe amândouă.

După aceea, surorile Mulligan mă îmbrânceau înapoi spre bucătărie ori de câte ori venea el, dar eu obişnuiam să-l privesc pe furiş prin crăpătura uşii şi să-l numesc „părinte" în inima mea.

În iarna aceea mama mea s-a îmbolnăvit foarte tare. Timp de mai multe zile o chinuise o tuse groaznică, iar într-o dimineaţă nu se mai coborî defel din pat. M-am ghemuit lângă ea, scuturând-o şi strigând-o pe nume, dar ea nu-şi deschise ochii. Braţul ei era la fel de cald ca o pâine scoasă din cuptor, şi murmura cuvinte pe care eu nu le înţelegeam deloc. M-am hotărât să o las să doarmă şi mi-am uns puţină pâine cu gem din dulap. Nu se trezi nici când sosi vremea să meargă la serviciu.

Şi în timp ce orele se scurgeau, apartamentul nostru deveni din ce în ce mai rece. Chiar dacă ştiam cum să ţin focul din sobă să ardă, cutia cu cărbuni era goală. Am acoperit-o pe mama mea cu amândouă păturile. Când se întunecă, am aprins lumina şi am deschis uşa de la coridor, după cum făcea şi mama mea, pentru a lăsa să intre puţin aer cald de la celelalte apartamente. Vocea părintelui O'Duggan răzbătu până sus, unde eram eu.

Episcopul va petrece câteva zile la casa parohială, deci dacă aveţi nevoie de mine mă veţi găsi acolo...

Am coborât încet pe scări, atrasă de căldura vocii lui. Era încă înăuntrul apartamentului surorilor Mulligan, cu uşa doar uşor crăpată. Nu am putut auzi ceea ce i-au răspuns ele.

— Bine. Trebuie să merg acum, domnişoară Aileen. O voi purta pe mama dumneavoastră în rugăciunile mele. Deschise uşa larg şi aproape se lovi de mine în timp ce ieşi. Îmi pare rău, spuse el, întinzându-se să mă prindă. Nu mi-am dat seama că eşti aici.

— Grace Bauer! Ce faci aici fătuco la ora asta din noapte? mă întrebă Aileen Mulligan.

— Mama mea este bolnavă.

— Bolnavă? Repetă Aileen. A băut ceva? Nu ştiam ce să-i răspund, deoarece nu-mi dădeam seama la ce se referă.

Părintele O'Duggan o privi încruntat.

— Poate ar trebui să mergem până sus şi să vedem dacă o putem ajuta.

Urcă câte două scări deodată, fără a o mai aştepta pe Aileen Mulligan, care venea asemeni unui melc în spatele lui, odihnindu-se la fiecare treaptă urcată, ţinându-se strâns de balustrada aceea şubredă.

M-am grăbit să ţin pasul cu el, auzind din nou tusa aceea sfâşietoare a mamei chiar înainte de a fi ajuns pe ultima treaptă. Stătea ghemuită în pat, tremurând sub cele două pături. Obrajii ei erau de un roşu aprins. Părintele O'Duggan se aşeză lângă ea şi îi îndepărtă părul umed de pe frunte pentru a-i lua temperatura.

— Doamnă Bauer... spuse el, scuturând-o uşor. Doamnă Bauer, mă auziţi? Ea începu să vorbească vrute şi nevrute. Am auzit apoi scârţâitul pantofilor domnişoarei Aileen pe podeaua din lemn, şi atât eu cât şi părintele O'Duggan ne întoarserăm spre ea. Mă tem că are pneumonie.

Când mama mea începu să tuşească din nou, domnişoara Aileen îngheţă în uşă, parcă fiindu-i frică să mai înainteze.

— Să trimit pe Clancy după doctor? întrebă ea.

— Nu, trebuie să fie dusă direct la spital. Trimite-l pe Clancy la magazinul lui Booty să-l întrebe dacă o va duce el cu maşina până acolo.

Aileen se întoarse cu un mers clătinat, fără a se grăbi, timp în care părintele O'Duggan se întoarse din nou spre mine.

— Trebuie să o învelim pe mama ta foarte bine şi după aceea să o ducem la spital. Poţi să-mi aduci haina şi pantofii ei?

În timp ce eu m-am grăbit să fac ceea ce-mi ceruse, l-am văzut cum se uită în treacăt prin apartamentul nostru. Era pentru prima oară la noi. Aveam foarte puţină mobilă în afară de un dulap pentru haine, cele două paturi şi masa de bucătărie cu scaunele sale, însă mama mea ţinea cele două camere foarte curate şi confortabile, decorând pereţii cu desenele mele colorate. Doream să-i spun că eu am făcut acele desene şi să-l întreb dacă îi plac, dar faţa lui trăda supărare. Am pus haina şi pantofii mamei pe pat, după care m-am dat înapoi.

Părintele O'Duggan îşi frecă mâinile pentru a se încălzi. Atunci când expiră, am putut să-i văd răsuflarea. De fiecare dată când

vântul şuiera afară, perdeaua se mişca. Mama tuşi din nou, iar eu am simţit parcă o durere în adâncul stomacului meu. Doream atât de mult ca ea să se trezească şi să se facă bine!

— Mi se păru că-i ia o veşnicie lui Booty Higgins să sosească cu maşina, dar într-un final, am auzit mersul greu, apăsat al unui om ce urca pe scări. Nebunul Clancy, vecinul nostru cel mai în vârstă, de vizavi, îşi vârî capul pe uşă, cu faţa înroşită de frig şi de whisky.

— Părinte, maşina e afară, spuse el. Am lăsat-o pornită. Booty mi-a spus să o duceţi dumneavoastră pe doamna Bauer. Doamna lui nu-i dă voie să meargă el.

— Mulţumesc, Clancy. Dumnezeu să te binecuvânteze că te-ai dus pe o asemenea noapte rece.

Părintele O'Duggan vârî mâinile lipsite de vlagă ale mamei mele în haina ei, după care luă şi cele două pături jerpelite de pe pat şi o înfăşură şi în ele.

— Se va face bine doamna Bauer? întrebă Clancy.

— Nu ştiu. Preotul îşi închise haina, înainte de a o ridica pe mama în braţe. Nu vi se dă căldură în aceste apartamente, Clancy?

— Nu, părinte. Trebuie să plătim surorilor Mulligan o taxă suplimentară pentru cărbuni, de aceea ne încălzim cum putem.

— Dumnezeule mare, ai milă... murmură el. Du-te înainte şi deschide uşa de jos pentru mine, Clancy.

Păru că-i trebuie un moment bătrânului pentru a înţelege acest lucru. O privi pe mama şi apoi pe mine, după care mă mângâie pe cap cu mâna lui tremurândă.

— Să nu te îmbolnăveşti şi tu, spuse el.

Am simţit în respiraţia lui mirosul puternic şi greu de whisky. Clancy coborî şovăitor pe scări, sprijinindu-se de balustradă de parcă era la bordul unui vas ce se balansa, după care străbătu coridorul acela legănându-se, pentru a deschide uşa din faţă.

— Deschide şi uşa de la maşină, Clancy, strigă preotul.

Am zărit o sclipire de gheaţă pe trotuar şi mi-am ţinut respiraţia, sperând că Clancy nu va aluneca pe ea în timp ce înainta clătinându-se spre maşină. Când reuşi să ia curba, deschise uşa cu o mică plecăciune. Părintele O'Duggan îşi feri capul în timp ce o aşeză pe mama pe bancheta din spate.

— Mulţumesc. Nu aş fi reuşit dacă nu m-ai fi ajutat tu. Bun, şi acum la drum.

Am început să plâng. Doream să merg cu mama, dar se părea că părintele O'Duggan uitase de mine. Stăteam în pridvorul din faţă, întrebându-mă ce să fac. Clancy îşi întoarse capul spre mine.

— Părinte, dar cu fetiţa ce facem?

— Ah, aproape că am uitat. Cu siguranţă că surorile Mulligan vor avea grijă de ea, ce zici?

Părintele O'Duggan urcă scările în fugă şi bătu la uşa surorilor Mulligan. Domnişoara Aileen mersese demult înapoi în apartament.

— Eu o voi duce pe doamna Bauer la spital, începu el de îndată ce se deschise uşa. Aţi putea dumneavoastră şi cu domnişoara Kate să aveţi grijă de Gracie noaptea asta?

Aileen se încruntă.

— În mod normal, am putea, dar doctorul ne-a spus că s-ar putea ca mama să moară noaptea asta... iar apoi vom avea priveghiul aici şi toată...

— Înţeleg, dar e vorba doar de o noapte. Nu ştiu cine altcineva ar putea avea grijă de copil. Din câte ştim, doamna Bauer nu are rudenii în oraş. Şi nu cred că ar putea să rămână cu bătrânul Clancy, nu-i aşa? adăugă el cu o voce înceată.

Faţa domnişoarei Aileen dovedi iritarea ei.

— Ei bine, în cazul acesta, va trebui să o duceţi la orfelinatul districtual.

— Nici nu mă gândesc! Acela e un loc îngrozitor pentru un copil. Abia pot să-l vizitez.

— Dar să fim realişti, părinte O'Duggan – neavând pe nimeni altcineva, oricum va ajunge la orfelinat, dacă doamna Bauer moare.

— Aileen, spuse el strângând din dinţi. Ea te aude!

Da, o auzeam, şi cuvintele ei mă îngroziră. Am încercat să-mi şterg lacrimile, dar ele curgeau din ce în ce mai repede.

— Vă rog, domnişoară Mulligan, binevoiţi acum şi luaţi-o doar pentru noaptea asta!

— Îmi pare rău, părinte, am destule pe cap.

Părintele O'Duggan îşi deschise gura ca şi cum ar fi vrut să se răstească la scorpia aceea bătrână, dar mustrarea pentru lipsa ei de compasiune se stinse pe buzele lui.

— O seară bună atunci, replică el scurt.

Îşi îndesă căciula pe cap şi închise după el uşa de la apartamentul lor. Se opri în loc pentru un moment, cu pumnii strânşi şi cu gura încleştată, după care suspină obosit şi se ghemui lângă mine. Lăsă impresia că vrea să mă ia în braţe pentru a-mi şterge lacrimile, dar îşi lăsă braţele să cadă înapoi, dându-şi seama că nu este decât un străin pentru mine. Îşi scoase în schimb batista din buzunarul de la piept şi mi-o puse în mâini.

— Vino, închideţi haina. Poţi să vii cu mine şi cu mama ta la spital.

În timp ce ne îndreptam pe străzile îngheţate către spitalul surorilor de caritate, aerul cald ce ieşea din radiatorul maşinii nu putea să topească frica ce îngheţă inimioara mea. Oare mama mea o să moară ca şi bătrâna doamnă Mulligan? Ce urma să se întâmple cu mine dacă ea ar muri? Chiar nu mă dorea nimeni?

De îndată ce părintele O'Duggan intră cu mama mea pe uşile spitalului, mirosul de dezinfectant şi scârţâitul pantofilor grăbiţi pe podeaua curată acoperită cu plăci de ceramică, începu să topească hotarele spaimei mele. Am simţit cum îmi reînvie speranţa chiar înainte ca personalul să o ducă pe mama pe un pat cu role.

— Bun, acum doctorii vor avea grijă de mama ta, murmură părintele O'Duggan. Surorile o vor pune pe picioare cât de curând. Nu înţelegeam la ce se referă, deoarece eu nu aveam surori şi, din câte ştiam eu, nici mama nu avea. Totuşi, vocea lui era liniştitoare.

În timp ce el completă mai multe hârtii, am putut să-l examinez îndeaproape pe părintele O'Duggan, faţă în faţă, şi nu prin crăpătura uşii. Era mare, puternic şi bine făcut comparativ cu mama şi cu surorile Mulligan, care erau ca un perete din carne şi oase în spatele cărora mă puteam ascunde. Singurul bărbat pe care eu îl mai cunoşteam era Clancy – iar el era zbârcit şi slab asemeni bătrânei doamne Mulligan. De asemenea, Clancy mirosea urât, însă părintele O'Duggan mirosea bine, asemeni condimentelor din dulapul din bucătăria mamei. Un păr scurt, blond ieşea la iveală de sub manşetele jachetei lui negre, la fel şi pe barbă şi în jurul gurii. Înăuntru în spital îşi dădu pălăria jos, iar eu am putut să văd urma pieptenelui pe părul lui lins. Şi acesta era blond. L-am privit din cap până-n picioare, fascinată. Niciodată nu mai văzusem pantofi atât de mari ca ai lui.

Când o femeie mai în vârstă, îmbrăcată într-un halat negru şi cu o bonetă pe cap îl invită în biroul ei, el îmi întinse mâna. Mâna lui era imensă, caldă şi puternică. O cuprinse cu totul pe a mea.

— Vă rog să ocupaţi loc, părinte O'Duggan, începu femeia. Eu m-am aşezat lângă el. Doctorul Kelly tocmai a consultat-o pe doamna Bauer şi...

— Ce a spus?

— E foarte grav bolnavă, părinte. Are pneumonie. Poate doriţi să vă rugaţi pentru ea înainte de a pleca.

Îi răspunse abia după un moment de tăcere.

— Nu e catolică, răspunse el liniştit. Unul dintre membrii parohiei mele deţine apartamentul unde locuieşte ea.

— Trebuia să fi fost adusă la spital de câteva zile bune.

— Ştiu, dar nu are pe nimeni care să aibă grijă de ea. Nicio familie... Femeia arătă cu capul înspre mine.

— Unde e domnul Bauer?

— El nu... adică... soţul doamnei Bauer a divorţat de ea. Îşi drese vocea. Cât despre copil, spuse el cu blândeţe, aţi putea să găsiţi un loc pentru ea, aproape de mama ei? E vorba doar de noaptea asta.

— Toate camerele ne sunt pline de oameni bolnavi cu epidemie de gripă, replică femeia, întinzându-şi mâinile. Şi chiar dacă am avea un pat liber, ceea ce nu avem, copilul ar putea să capteze infecţia dacă ar rămâne aici.

— Înţeleg. Ei bine, şi ce alt loc mi-aţi putea sugera?

— Păi există întotdeauna orfelinatul districtual.

— Ah, nu. Cunosc prea bine acest orfelinat, soră Mary Margaret, ca şi dumneavoastră, de altfel. Vocea lui suna mânioasă şi fermă. Locul acela e ca o poză în alb şi negru. Totul este într-o nuanţă de un gri mohorât, începând de la pereţii de piatră care îl înconjoară până la vopseaua aceea ştearsă şi cearşafurile aspre de pe paturi, şi până la disperarea ce se citeşte pe feţele acelor copii. Nu pot să las acest copil acolo. Toate acestea o vor secătui de-a dreptul. Se ridică, ca şi cum ar vrea dintr-odată să plece.

— Vă rog să mă sunaţi la casa parohială de îndată ce apare vreo schimbare în starea de sănătate a doamnei Bauer.

Mă conduse afară din birou, după care se opri lângă uşă pentru a-mi închide nasturii la haină şi pentru a-mi pune căciula tricotată pe

urechi. Eram atât de obosită, încât m-am împiedicat atunci când am încercat să umblu, aşa că părintele O'Duggan mă ridică în braţe pentru a mă duce până la maşină. Mi-am lăsat capul pe pieptul lui. Nu era la fel de moale ca şi cel al mamei, ci era ferm şi puternic. Pământul părea a fi la mare distanţă de mine acum.

În timp ce ne îndepărtam de spital, îşi aruncă din când în când privirea înspre mine. Am încercat să-mi opresc lacrimile, dar ele continuau să cadă fără voia mea. Vedeam îngrijorarea din ochii lui la lumina maşinilor care veneau înspre noi.

— E destul de cald acum, Gracie? mă întrebă el. Eu am încuviinţat cu capul, chiar dacă dârdâiam de frig. Doamne, Dumnezeule, ce să mă fac cu tine? spuse el cu un oftat. Te-aş duce cu cea mai mare bucurie la casa mea parohială pentru noaptea asta dacă nu aş aştepta vizita episcopului. Trebuie să găsim noi ceva în afara acelui orfelinat districtual...

Conduse tăcut pentru un minut sau două. Casele şi copacii treceau parcă în zbor pe lângă geamul meu întunecat. Apoi, cauciucurile lui Booty scârţâiră când părintele O'Duggan apăsă brusc frâna. Făcu o întoarcere de 180 de grade pe autostradă şi se îndreptă înapoi în oraş. Zece minute mai târziu, se opri în faţa unei vile din cărămidă cu ferestrele luminate asemeni unei căsuţe din poveşti.

— Vino cu mine, Grace, spuse părintele O'Duggan. M-am strecurat încet de pe scaunul din spatele lui şi am ieşit pe partea şoferului. Am înaintat pe un trotuar care ne ducea spre uşa de la bucătărie. Părintele O'Duggan bătu încet la uşă, apoi o deschise şi păşi înăuntru.

— Sunt eu, mamă.

O femeie durdulie, cărunţă stătea lângă sobă, aşteptând ca o oală să dea în clocot. În timp ce l-am urmat înăuntru, căldura acelei bucătărioare mă învălui ca apa de la baie.

— Pentru numele lui Dumnezeu! Ce s-a întâmplat?

El o sărută pe obraz.

— Nimic, mamă... cel puţin, nu cu mine.

— Stai jos şi dă-ţi haina de pe tine. Tocmai îmi pregăteam nişte ceai... sau poate doreşti şi tu puţin ca să te încălzească pe o noapte atât de friguroasă... Arătă spre unul din dulapuri, înclinând uşor din cap.

— Doar puţin ceai, mulţumesc.

Rămase în picioare. Eu eram ascunsă pe jumătate după părintele O'Duggan, aşa că ea nu mă observă. Continuă să trebăluiască prin bucătărie – luând ceşti, încălzind vasul, măsurând ceaiul şi ridicând oala de pe sobă atunci când aceasta începu să fiarbă – şi toate cu mişcări uşoare, practice.

— Uite, trebuie să-ţi cer o favoare, mamă. Tocmai am dus o femeie la spitalul surorilor de caritate. Doctorii spun că are pneumonie.

Mama cloncăni cu limba în semn de compasiune în timp ce trase capacul de pe vas.

— Nu m-aş mira deloc dacă toţi am ajunge să avem pneumonie, în cazul în care vremea ar continua să rămână la fel de rece.

— Problema e că, vezi... ea nu are familie aici în oraş, şi nu e nimeni care să aibă grijă de copilul ei.

— Nu e nicio altă familie din parohia ta dornică să facă lucrul acesta?

— Femeia nu face parte din parohia mea. El aşteptă până când ea se opri pentru a-l privi. Este Emma Bauer.

Mama lui rămase ca îngheţată. Expresia feţei sale deveni atât de rece când se întoarse de la noi, încât mă aşteptam să se formeze gheaţă în interiorul ferestrei de la bucătărie, în timp ce ea privea în gol afară.

— Dă-mi voie să te întreb, de ce ar fi problema noastră copilul unei femei divorţate?

— Vrei să o primeşti pentru noaptea asta?

— Nu. Emma Bauer este o femeie uşuratică ce a divorţat de soţul ei, iar tu dacă ţi-ai folosi jumătate din mintea cu care te-a înzestrat Dumnezeu, nu ţi-ai face de lucru cu astfel de oameni.

— Să-mi fac de lucru! Doctorul mi-a spus că s-ar putea să moară!

Faţa mamei lui deveni alarmant de roşie, iar bărbia începu să-i tremure de furie.

— Şi dacă într-adevăr va muri, cum vei explica tu membrilor din parohia ta motivul pentru care ai rămas cu copilul ei? Nu numai că femeia este divorţată, dar ea nici măcar nu e catolică!

— Pentru numele lui Dumnezeu mamă, dar nu e de vină fetiţa. Ea e doar un copilaş!

Mă ridică atât de repede în braţele lui, încât îmi căzu căciula. Îşi luă căciula de pe cap şi o trânti de pământ lângă a mea.

— Cu toţii suntem păcătoşi. Fiecare dintre noi. Vrei măcar să te uiţi la copilul ăsta, pentru numele lui Dumnezeu?!?

Mama lui mă privi şi ochii i se umplură de lacrimi. Îşi întinse mâna după un scaun de bucătărie după care se prăbuşi pe el. Îl privi îndelung pe părintele O'Duggan, după care se întoarse, scoţând o batistă de pânză pentru a-şi şterge ochii. Mă aşeză jos în picioare în faţa lui, punându-şi mâinile pe umerii mei.

— Numele ei este Grace, spuse el calm. Asemeni harului prin care Dumnezeu ne-a spălat nouă păcatele.

— Cunosc cuvântul, şopti mama lui.

— Vrei să ai grijă de ea?

Mama lui îşi întinse mâna şi îmi netezi părul. Electricitatea din căciula mea de lână îl făcuse să stea în sus, iar ea îl apăsă cu blândeţe în jos.

— Uite-aşa... Ce copil frumos! Ţi-ar plăcea să am grijă de tine până mama ta se va face bine?

Înainte ca eu să-mi dau seama, eram deja ghemuită în poala mamei lui, înfăşurată de braţele ei catifelate şi adăpostită la pieptul ei. Mi-am închis ochii şi am plâns, protejată acum de confortul îmbrăţişării ei şi de mirosul familiar de făină al şorţului ei.

Părintele O'Duggan se aplecă pentru a-şi ridica de jos căciula.

— Am să trec la dimineaţă pe-aici, spuse el cu o voce aspră.

Mama lui încuviinţă cu capul în timp ce îmi deschise haina şi mi-o dădu jos de pe umeri.

— Ne vom înţelege foarte bine, nu-i aşa, Gracie?

Am îndrăgit-o pe mama încă din prima noapte. Probabil că mi-a auzit stomacul înfometat, pentru că de îndată ce părintele O'Duggan plecă, îmi aduse o farfurie cu prăjitură. Era plină cu stafide şi avea o aromă de scorţişoară şi cuişoare. Nu mai mâncasem o asemenea delicatesă înainte! După ce am mâncat-o cu un pahar de lapte, mama mă luă de mânuţă şi mă duse în camera ei liberă din spatele casei. Totuşi, nu am trecut mai departe de camera ei de zi. M-am oprit şi am privit în jurul meu, de-a dreptul uluită. Dacă se potrivea vreo casă cu persoana care o locuia, aceea era casa mamei. Camera era la fel de primitoare şi călduroasă ca şi mama, mobila era înţesată cu perne şi

ornată cu mileuri albe, la fel ca boneta ei cu bucle albe din dantelă. Casa era la fel de confortabilă şi călduroasă ca îmbrăţişarea ei, chiar şi atunci când nu stătea în apropierea sobei. Poze înrămate erau înşiruite pe orice suprafaţă dreaptă – poze cu bărbaţi, femei, copii; de toate vârstele, formele şi mărimile.

— Uite, acela e părintele O'Duggan, am spus eu arătând spre una dintre ele. Dar acolo nu e îmbrăcat în negru.

— Păi, poza aceea a fost făcută în urmă cu cinci ani, înainte ca el să devină preot. Eu sunt mama lui, el este fiul meu. Aceştia toţi sunt fraţii şi surorile lui. Şase copii în total, Dumnezeu să-i binecuvânteze. Iar acesta este tatăl lor, Dumnezeu să-l odihnească în pace.

Am studiat fiecare poză în parte, şi când m-am găsit într-una din ele, agăţându-mă de fusta mamei cu toată claia mea de păr încâlcit, mi-am dat seama că mă aflam pe mâini bune, că locul meu era în această casă deoarece aveau o poză cu mine. Am adormit în camera aceea, de una singură, fără să plâng după mama mea.

Atunci când m-am trezit, în dimineaţa următoare, primul lucru pe care l-am făcut a fost să merg spre locul în care erau toate acele poze. Am găsit poza în care părintele O'Duggan purta o cămaşă albă, dar poza mea nu mai era acolo.

— Unde e poza mea? am întrebat-o eu pe mama în timp ce ea trebăluia prin bucătărie, în papuci şi în halat. Mă ridică în braţe.

— Nu am nicio poză cu tine, scumpa mea. Dar o să-i spun fiicei mele Agnes să-ţi facă una atunci când va veni aici, ca apoi să o putem pune lângă lampă alături de celelalte. Ţi-ar plăcea asta?

Mă aşeză la masa din bucătărie în faţa unui bol cu terci de ovăz, în care erau presărate şi stafide. Poate că doar îmi imaginasem acea poză, dar cu siguranţă că mâncarea era reală.

În timp ce eu terminam cel de-al doilea bol cu mâncare, părintele O'Duggan intră în casă pe uşa din spate.

— Dar ce devreme te-ai trezit dimineaţa asta! spuse mama. Vrei să mănânci ceva?

— Nu, mulţumesc. Voi lua micul dejun cu episcopul într-o jumătate de oră. După aceea voi fi toată ziua prins cu tot felul de întâlniri. De aceea am vrut să mă trezesc atât de dimineaţă... ca să mă îngrijesc de... Mă privi şi îşi drese vocea. Voi vorbi cu familia Murphy să văd dacă doresc ei să o ia la ei.

— Maggie Murphy şi clanul ei, vrei să spui?

— Cel mai mare băiat al ei, Keith şi familia lui.

Mama mă luă de pe scaun în braţele ei catifelate ca şi cum trebuia să mă protejeze de ceva. Îmi plăcea să fiu ţinută în braţe de ea. Era ca şi cum aş fi fost înconjurată de un munte de perne înmiresmate cu levănţică.

— Acum de ce ai vrea să duci micuţa asta în casa aceea?

— Ei bine, ei sunt singurii care şi-ar permite să hrănească încă o gură.

— Mai greu, nu cred că sunt ei atât de dornici să cheltuiască un cent pentru copilul unui străin!

— Nu ştiu unde altundeva...

— Maggie Murphy este o bătrână acră şi e atât de zgârcită la bani, încât ai avea indigestie doar să serveşti un biscuite şi un ceai cu ea!

Pentru un timp, niciunul dintre ei nu vorbiră. Mama dădea impresia că s-ar gândi la ceva.

— Las-o să stea aici cu mine, spuse ea în cele din urmă. Era exact ceea ce-mi dorisem şi eu, în sufletul meu. Va trebui să-mi aduci hainele şi lucrurile ei.

— Nu e nimic de adus, mamă. Vocea părintelui O'Duggan era înceată, iar faţa lui trăda mânie. Mă temeam că era supărat pe mine dintr-un motiv sau altul, aşa că m-am lipit şi mai tare de pieptul mamei. Am trecut pe la apartamentul lor în dimineaţa asta, spuse el, ca să caut ceva haine, sau o jucărie preferată... Tot ceea ce am găsit mi-ar încăpea într-un buzunar.

Braţele mamei mă cuprinseră de jur împrejur.

— Iubiţica mea... Las-o cu mine.

— Da, dar s-ar putea să fie vorba de câteva săptămâni. Şi vocea lui era înceată din nou... M-am oprit pe la spital înainte să vin...

— Nu te îngrijora de asta acum. Mama mă puse jos şi cu o cârpă umedă începu să-mi şteargă ovăzul de pe faţă şi mâini. Du-te numai la treburile tale, ca să nu ajungi târziu la micul dejun cu Excelenţa Sa.

— Bine atunci, spuse el, sărutând-o pe obraz. Şi mulţumesc, mamă. Ai o inimă mare, să ştii.

— Du-te numai, spuse ea, trimiţându-l cu o privire încruntată. Păstrează vorbele linguşitoare pentru toţi cei din parohia ta ca Maggie Murphy!

Chiar dacă mă avea şi pe mine tot timpul lângă poala ei, mama îşi respecta orarul zilnic. Lunea spăla în căzile din pivniţă, frecând pânzele şi cămăşile oamenilor bogaţi care erau clienţii ei. Pivniţa, ce se asemăna cu o peşteră, era rece, şi aburul din apa aceea caldă umplea aerul cu miros de amidon şi albăstreală pentru rufe. Mama îmi dădea voie să întorc manivela la storcătorul de rufe. Atunci când totul era curat şi stors, mama îmi dădea o pereche de mănuşi, iar eu mă jucam cu zăpadă în curtea ei mică, în timp ce ea agăţa rufele spălate pe sârmă pentru a se usca. În cursa nerostită pentru gospodinele din vecinătate, rufele mamei erau primele întinse pe sârmă.

În ziua de marţi se ocupa de călcat şi de cârpit. Mama nu avea un călcător modern electric, şi urmărind-o cum jongla cu trei călcătoare încălzite pe soba de cărbuni în timp ce călca feţe de pernă, cămăşi şi cearşafuri, era ca şi cum aş fi mers la circ. Adoram mirosul pânzelor proaspăt călcate şi am învăţat foarte repede cuvintele la toate melodiile irlandeze pe care le cânta atunci când muncea.

Miercurea, dis-de-dimineaţă, mama împătura rufele spălate şi le punea într-o căruţă făcută dintr-un cărucior de copii, pe care îl împingeam mai apoi până pe deal, unde era situată casa oamenilor bogaţi. Conacul acela imens avea coloane mari în faţă şi un gard de fier forjat de jur împrejur, dar niciodată nu am văzut cum arăta casa pe dinăuntru. Nu ni se dădea voie să intrăm. O menajeră purtând o uniformă gri cu alb ne întâmpină la intrarea de serviciu din spate.

— E o nepoată de-a dumneata, doamnă O'Duggan? întrebă ea.

— Mama lui Gracie e în spital, explică ea. Fiul meu, Thomas, m-a rugat să am grijă de ea. El este preot în parohia St. Michael.

Femeia îi număra mamei banii, iar apoi ne îndreptam spre magazinul de alimente pentru a face cumpărăturile săptămânale. Pe drum spre casă, îmi dădea voie să împing căruciorul plin cu produse. Auzeam aceeaşi şi aceeaşi explicaţie de fiecare dată când mama le explica oamenilor cine eram, şi puteam să văd mândria din ochii ei atunci când îl menţiona pe fiul ei Thomas, preotul. Din reacţia tuturor, am învăţat faptul că era o adevărată onoare să ai un preot în familie.

În ziua de joi, mama obişnuia să întoarcă întreaga casă cu susu-n jos, ştergând praful, lustruind şi frecând podelele. Cel mai bun mod în care o puteam ajuta, din câte spunea ea, era să mă feresc din calea ei. Însă ziua care urma, vinerea, era cea mai deosebită dintre toate. Arome minunate umpleau bucătăria în timp ce prăjituri, plăcinte şi franzele de pâine irlandeză erau coapte în cuptor. Mama îmi lega şi mie un şorţuleţ şi mă lăsa să îngenunchez pe un scaun pentru a linge lingurile şi bolurile unde amesteca cremele. Am mâncat enorm de multe dulciuri şi aluaturi dulcege.

La început, mă întrebam cine va mânca toate aceste bunătăţi gătite, dar nu trecu mult timp şi am aflat. În fiecare după-masă grupuri întregi de rudenii ale mamei intrau şi ieşeau, poposind atât cât să servească o cană de ceai sau să mai audă o bârfă. Toţi cei care veneau îi aduceau ceva de mâncare – puţină budincă, o farfurie cu carne de vită – iar atunci când plecau, luau la rândul lor câte ceva din ceea ce gătise mama. Acest schimb ameţitor de mâncăruri şi servitul lor mă buimăcea fără doar şi poate. Într-un final i-am cunoscut pe toţi cei şase copii ai mamei, cât şi pe cei optsprezece nepoţi, care mă adoptară în mijlocul lor de parcă aş fi fost una dintre verişoarele lor.

De îndată ce se răspândi zvonul că aveam nevoie de haine, acestea sosiră odată cu vizitatorii. În fiecare seară, mama stătea pe scaunul ei în camera din faţă şi cârpea haine pentru mine ca să le port, cosind nasturi, dând drumul sau scurtând din tivuri, cârpind şosete din lână. În decurs de doar câteva zile aveam mai multe haine decât avusesem în toată viaţa mea, inclusiv trei perechi de pantaloni bufanţi şi o cămaşă de noapte pe care să o port. Dar ce era cel mai important pentru mine era faptul că mama mi-a făcut o păpuşă din zdrenţe cu care să dorm pentru ca să nu duc prea tare dorul mamei mele. Am numit-o păpuşa Nellie.

Odată ce dulapul meu fu plin de haine, mama îşi reluă îndeletnicirea obişnuită din timpul serilor, şi anume să coase veşminte pentru părintele O'Duggan. Punea atât de mult suflet în fiecare cusătură, încât nu mă lăsă inima să-i spun că nu-l văzusem niciodată pe părintele O'Duggan purtând vreuna dintre ele. Îmi plăcea să simt materialele acelea scumpe – catifeaua moale, caldă; satenul fin, mai rece; brocartul alb. Când văzu cât de mult le admiram, mama îmi dădu şi mie bucăţile rămase, un ac şi aţă, şi mă învăţă să cos.

La sfârşitul acelei săptămâni, devenisem obiectul discuţiei dintre mama şi una din fiicele ei, în timp ce stăteau în bucătărie şi serveau un ceai.

— Ce voi face cu micuţa cât timp voi merge la biserică? se întrebă ea.

— Va trebui să meargă la liturghie împreună cu tine.

— Dar denominaţia ei este protestantă.

— Femeia are nevoie de rugăciunile noastre, nu-i aşa mamă?

— Ah, da, aşa e.

— Atunci nu trebuie să mă gândesc că o va deranja cine înalţă aceste rugăciuni, sau de unde sunt ele înălţate.

În cele din urmă, mama decise să o însoţesc la biserică duminică, cât şi la confensiunea de sâmbătă după-masa. Ea îmi legă o fundiţă mare albă peste cap pentru ambele ocazii şi îşi acoperi propriul cap cu o fâşie de panglică tipic irlandeză.

Confesiunea era un ritual misterios. Mama aşteptă într-un şir lung de oameni pentru a intra într-una dintre cele două cabine şi pentru a vorbi preotului. Ea îmi spuse că el stătea în mijlocul acelei cabine, dar eu nu l-am văzut defel.

— Părintele O'Duggan e acolo, înăuntru? am întrebat eu.

— Nu, şopti ea. El ascultă confesiuni la o biserică diferită într-o parohie diferită.

Unii dintre oameni stăteau mai mult în cabină; alţii intrau şi ieşeau într-o clipită. Unii ieşeau afară zâmbind, alţii plângând în hohote. Iar câteodată, toţi din linie trebuiau să dea înapoi câţiva paşi atunci când preotul începea să strige. Omul care ieşea apoi era foarte roşu la faţă.

Mama nu petrecu mult timp înăuntrul acelei cabine. Am aşteptat în faţa uşii acolo unde puteam să aud murmurul vocilor lor dar nu puteam să înţeleg cuvintele. După aceea am stat liniştite într-una dintre bănci, timp în care mama ţinu în mână rozarele sale. Pe drum spre casă, am aflat că imensa plasă cu cumpărături pe care o târâse cu noi conţinea multă mâncare, pe care ea o împărţea de-a lungul drumului.

Liturghia din dimineaţa următoare, din ziua de duminică, mă impresionă foarte mult. Culoarea şi lumina pală ce pătrundeau prin vitralii, scânteierea firavă a lumânărilor şi cântecul preoţilor ce răsuna cu ecou prin nava bisericii păreau a fi o frântură din lumea paradisiacă.

Privirea însă mi-a rămas cel mai mult ațintită asupra crucifixului de pe peretele din spatele preotului şi nu am putut niciodată să uit suferința enormă de pe chipul lui Cristos. Picturile şi statuile aurite din întreg sanctuarul erau cele mai frumoase lucruri pe care le văzusem în viața mea, dar nimic nu-mi lăsă o impresie mai adâncă decât omul care era răstignit pe crucea aceea din lemn.

Atunci când litughia se încheie, mama mă duse într-un alcov mai mic pe o parte laterală a bisericii unde era o statuie a unei femei frumoase ce avea mâinile întinse.

— Aceasta e sfânta fecioară, spuse mama. Dacă doreşti, poți să aprinzi o lumânare şi să spui o rugăciune pentru mama ta.

Am pus într-o cutie specială moneda pe care mi-o dădu, după care ea îmi arătă cum să aprind una din acele lumânărele din fața statuii. După aceea mi-am împreunat mâinile asemeni mamei, mi-am coborât bărbia în piept şi am închis ochii.

Părintele O'Duggan veni să ne viziteze a doua zi, dimineața. Mama lăsă de îndată spălatul rufelor şi urcarăm treptele abrupte de la pivnița ei pentru a-i pregăti un ceai. Am stat aproape de scaunul lui în bucătărie, inhalându-i mireasma şi dorindu-mi să-l pot atinge, când deodată mă luă în brațe.

— Tocmai am vizitat-o pe mama ta la spital, spuse el. M-a rugat să te îmbrățişez. Se simte mult mai bine decât înainte, dar totuşi va mai trece ceva timp până când va putea să meargă acasă.

— Am aprins o lumânare şi m-am rugat sfintei fecioare pentru ea, am spus eu.

Îşi ridică privirea spre mama lui şi se încruntă.

— Mamă, sper că nu...

— Ba da. Îşi încrucişă mâinile peste piept şi îşi ridică bărbia. Ce era să fac cu ea? Spune tu.

— Cred că ai dreptate... răspunse el, suspinând. M-am oferit să o duc pe Grace la bunicii ei, în Bremenville, dar Emma nu mi-a dat voie să fac lucrul acesta.

Aceea a fost prima dată când am auzit de Bremenville sau de faptul că bunicii mei locuiau acolo. Dar de asemenea, aceea a fost şi ultima dată când cineva avea să îi pomenească pentru mulți ani de zile.

CAPITOLUL 20

Mama s-a simțit foarte slăbită după ce a ieşit din spitalul surorilor de caritate. Arăta palidă, ca o fantomă, aşa cum arătase şi bătrâna doamnă Mulligan înainte de a muri.

— Mami, o să mori? am întrebat-o eu într-o seară când mă acoperi în pătuțul meu.

— Bineînțeles că nu. Doar cei buni mor de tineri, spuse ea râzând. Asta înseamnă că eu o să trăiesc mult, mult timp de-acum încolo.

Chiar dacă era acum îndeajuns de întremată cât să poată munci, marea criză economică începuse iar ea pierduse slujba de la restaurant. Câteva bucăți de cărbune apăreau ca prin farmec în cutiuța noastră ori de câte ori vremea se răcea, iar Booty Huggins deveni prietenul nostru, dându-i voie mamei şi mie să luăm pe credit alimente din magazinul lui. Însă în curând, sosi şi ziua în care banii nu ne mai ajunseră să plătim chiria surorilor Mulligan. Întreg cartierul asistase la ruşinea şi umilința familiei Sullivan – proprietarul apartamentului lor îi aruncase pe ei şi toate bunurile lor în stradă pentru că nu îşi plătiseră chiria, după care ferecă uşa în urma lor. Mama nu dorea sub nicio formă ca lucrul acesta să ni se întâmple şi nouă.

Într-o zi frumoasă din primăvara anului 1930, mama îşi scoase cea mai frumoasă rochie din dulap, se aranjă cu lipstick şi cu ruj, după care mă luă de mânuță şi ne îndreptarăm spre magazinul lui Booty. Clopoțelul sună când mama deschise uşa aceea cu perdeaua lăsată în jos. Prin pâcla albăstruie a fumului de țigară şi printre particule de praf zglobii, l-am zărit pe Booty sub ceasul Camel răsfoind registrul cu casa. Mama privi în jurul ei iscoditor, să vadă dacă doamna Booty Higgins era acolo. Mie mi-era frică de ea, şi cred că şi mamei îi era. Ori de câte ori doamna Booty lucra la registru, trebuia să plecăm de îndată deoarece ea nu dădea voie nimănui să ia alimente pe datorie.

Însă în ziua aceea mama nu mersese acolo pentru alimente. Aşteptă până când ceilalţi clienţi plecară, după care înaintă spre tejghea.

— Booty, noi doi ne ştim acum de ceva vreme, spuse ea încet. Am nevoie să-mi faci o favoare.

— Bineînţeles, Emma. Ce... ce fel de favoare? Am băgat de seamă că în prezenţa mamei mele bărbaţii se comportau ciudat, ba chiar rămâneau fără glas, dar nu înţelegeam de ce. Booty era şi el unul dintre ei. Se ridica în picioare şi stătea drept atunci când mama intra, apoi îşi sufleca mânecile de la cămaşă, îşi trecea degetele prin părul lui negru, şi o privea la fel cum un căţeluş priveşte pe vitrina unui magazin de animale favorite. I-am auzit pe unii spunând că Booty era pe deasupra un irlandez generos pentru bunătatea lui, însă mama păru să nu observe lucrul acesta niciodată nici la el, nici la alţi bărbaţi.

— Am rămas fără slujbă şi fără bani, spuse ea cu calm. Te rog să-mi spui unde este barul clandestin al lui O'Brien.

Îşi trecu mâinile prin păr încă o dată şi clătină din cap.

— Nu... nu pot să-ţi spun, Emma. I-am promis părintelui O'Duggan...

— Şi cum ar putea el afla, Booty? Eu nu merg să mă confesez. Nu îi voi spune. Dar, în schimb, m-aş putea gândi la varianta să vorbesc cu soţia ta despre...

— Nu, nu! Să nu faci lucrul acesta! spuse el, aruncând o privire peste umăr.

— Trebuie să fac cumva rost de bani, spuse mama. Vreau să-l rog pe O'Brien să mă lase să cânt la pian în localul lui, atâta tot. Nici nu mă gândesc să-mi fac o carieră ca şi contrabandistă sau femeie uşuratică.

— Oh, Emma. Îţi dau eu mâncare pentru tine şi pentru Gracie...

— Crede-mă că apreciez lucrul acesta, dar trebuie să-mi câştig existenţa cumva. Unde este localul lui O'Brien?

— Despre ce şuşotiţi acolo? spuse soţia lui Booty, ieşind din senin din camera din spate în care cei doi locuiau.

— Oh, nimic... Sheila... chiar nu şuşoteam deloc.

Abia atunci când mama mă ridică în braţe şi mă puse ca pe un sac de alimente pe tejgheaua lui Booty, acesta se hotărî să-i spună ceea ce dorea ea să afle.

— Regency Room, la hotelul din partea de jos a oraşului de pe strada Clark, este locul de ascunzătoare al localului lui O'Brien. Vorbeşte cu matroana din toaleta pentru femei. Ea permite membrilor să intre în bar prin uşa din spate.

— Mulţumesc. Te iubesc, Booty. Eşti un prieten adevărat.

În seara aceea, mama şi cu mine am luat tramvaiul pentru a ajunge la hotelul din centrul oraşului. Nu mai văzusem niciodată un loc atât de elegant ca şi Regency Room. Arăta ca o sală de bal din povestea Cenuşăresei, cu candelabre lucitoare şi cu cristale, cu argintărie şi cu feţe de masă din pânză albă. Aroma mâncării făcu să-mi lase gura apă, chiar dacă eu şi cu mama împărţirăm o cutie cu supă de roşii înainte de a porni la drum. Am privit în jurul meu, cu ochi mari, până când un bărbat ursuz îmbrăcat într-un smoching negru ne ieşi înainte.

— Pot să vă ajut cu ceva, doamnă? Judecând după felul crunt în care ne privi şi după felul exagerat în care erau îmbrăcaţi toţi clienţii, ştiam că el nu dorea să ne ajute defel.

— Nu, mulţumesc, spuse mama, zâmbind. Eu şi cu fetiţa mea am dori să folosim doar toaleta.

— Îmi pare rău, doamnă. Dar nu afişă deloc o faţă compătimitoare. Facilităţile noastre sunt numai pentru clienţii restaurantului.

— Serios? Credeam că şi prietenii domnului O'Brien se pot bucura de ele.

El se dădu la o parte, fără a mai scoate un cuvânt. Mama mă luă de mână şi am înaintat împreună spre toaleta femeilor, exact după cum ne îndrumase Booty. Interiorul arăta ca oricare altă încăpere pe care o mai văzusem înainte, cu o oglindă deasupra chiuvetei, cu două toalete în cabine metalice, şi un dulăpior îngust pentru diverse obiecte. O femeie uriaşă cu pielea neagră stătea pe un scaun împărţind hârtie igienică şi săpun pentru a-şi face nişte bacşiş.

— Sunt o prietenă de-a lui Booty Higgins, spuse mama matroanei. O'Brien e aici?

— Cine întreabă?

— Spune-i că e o prietenă mai veche, Emma Bauer.

Matroana se ridică de pe scăunel şi deschise cu o cheie uşa de la camera secretă. Se strecură pe-acolo, închizând uşa în urma ei.

Câteva minute mai târziu, uşa se deschise din nou şi un bărbat roşcat ne apăru înainte, îmbrăţişând-o pe mama.

— Scumpa mea Emma! Chiar tu eşti!

— Mă bucur tare mult să te văd O'Brien. Am fost surprinsă să văd că mama avea lacrimi în ochi. Aceasta este fiica mea, Gracie.

O'Brien se aplecă înspre mine, zâmbind.

— Emma, chiar atât de mult timp a trecut? întrebă el, clătinând din cap. Era doar un bebeluş...

— Voi împlini cinci ani în luna mai, l-am înştiinţat eu. Mă mângâie pe cap, după care se ridică în picioare.

— Acesta nu e un loc în care prietenii să vorbească. Veniţi în spate în biroul meu şi vom face un toast pentru vremurile dinainte, ce zici, Emma?

El ne conduse, păşind din nou prin uşa aceea secretă, dar eu am ezitat, fiindu-mi frică să-l urmez. Părea asemănător cu ceea ce-mi citise mama în povestea: *Alice, în ţara minunilor* atunci când am văzut că trebuie să merg în acea cameră misterioasă. Mama mă luă de mână şi astfel, am înaintat împreună.

De cealaltă parte se afla o cameră întunecată, pe sfert din mărimea localului Regency Room. Şi aceasta era plină cu mese şi scaune, însă în încăperea aceasta nu prea răsunau râsete şi pahare ce se ciocneau. O'Brien îi făcu semn unei matahale de om din cealaltă parte a sălii, care se porni de îndată înspre noi. M-am pitit după fusta mamei, îngrozită de mărimea şi de faţa lui sinistră, dar mama sări în braţele lui, după cum o îmbrăţişase şi O'Brien, iar acesta o ridică cu totul de pe podea.

— Ţi-am dus dorul, Black Jack, spuse ea, atunci când o aşeză din nou pe podea. Şi el avea lacrimi în ochi.

— Ea este bebeluşul Gracie? întrebă el uitându-se în jos spre mine. Mă întrebam de unde îmi ştia numele. E la fel de frumoasă ca tine, Emma.

O'Brien ne conduse pe toţi spre biroul lui. Camera aceea micuţă, situată în spatele barului era chiar mai mică decât toaleta femeilor şi mirosea a ţigări. Tot ceea ce conţinea era un birou din lemn acoperit cu hârtii şi o canapea confortabilă din piele neagră. O'Brien se aşeză la birou şi scoase din sertarul de jos o sticlă cu o băutură de culoarea chihlimbarului.

— Ce zici de un pahar, Emma?

— Nu, mulțumesc, sunt mult prea tânără ca să mor.

O'Brien se dădu la râs în timp ce turnă câte puțină băutură în trei pahărele.

— Un pahar nu te va ucide, garantez. Este mult mai bună decât marfa de proastă calitate pe care obișnuia Booty să o prepare. Gustă și tu.

— O'Brien, trebuie să-mi găsesc ceva de lucru. Pot să cânt la pian orice gen de muzică de care ai nevoie – vioaie, lentă, muzică pentru timpul în care se servește cina, muzica pentru dansat... Am privit-o pe mama mea uluită. Niciodată nu o auzisem cântând la pian. Dă-mi voie să cânt pentru clienții care vin să servească cina la restaurant.

El înghiți băutura din pahar într-o clipită.

— Timpurile sunt grele, Emma. Nu te pot plăti...

— Înțeleg. Lasă-mă să lucrez atunci pentru bacșișuri.

Au continuat să mai vorbească, după care am mers înapoi în sala de servit. O'Brien îi dădu voie mamei mele să cânte chiar în seara aceea. Am stat în brațele lui la o masă și am ascultat, fascinată, cum melodiile vesele și cântecele însuflețite curgeau una după alta din degetele mamei. Ea părea că ar fi cunoscut dispoziția celor din sală, așa că schimba melodiile în funcție de acest lucru – mai vioaie, apoi lente, unele pline de bucurie, altele pline de melancolie. El îi dădu slujba.

În noaptea aceea am călătorit pentru prima dată cu tramvaiul, dar trei ani mai târziu pe când perioada Prohibiției se sfârși, cunoșteam fiecare stație, vatman și călător obișnuit de pe ruta respectivă. Știam să ajung la Regency Room cu ochii închiși. Împreună cu mama, mergeam acolo în fiecare seară cu excepția serii de duminică. O'Brien puse deasupra pianului un bol mic pentru bacșișuri, și desigur că oamenilor le plăceau melodiile mamei mele, deoarece de-atunci nu am mai avut probleme cu achitarea chiriei. Bucătarul-șef ne oferea cina pe gratis în fiecare seară și toate resturile de mâncare pe care le puteam duce acasă. Mâncam regește, nu alta.

Mama obișnuia să deschidă seara cu piese mai lente, interpretând cântece ca „Embraceable You" sau „Stardust". Și cu cât se făcea mai târziu în noapte, cu atât ea grăbea ritmul, cântând din ce în ce mai tare melodii pline de viață pentru a acoperi toate scandalurile pe care

beţivii le cauzau în barul situat în spatele toaletei. Mergeam cu ea la lucru în fiecare noapte şi adormeam pe canapeaua de piele din biroul lui O'Brien, cu acelaşi sunet al muzicii, al râsetelor şi al paharelor ce se ciocneau. O'Brien ne ducea acasă cu maşina lui după ce clubul se închidea în jurul orei două noaptea, iar dimineaţa nici măcar nu-mi aduceam aminte că urcam pe scările de incendiu cu mama, astfel încât surorile Mulligan să nu ştie la ce oră târzie am ajuns noi acasă. Mi se părea firesc să adorm pe canapeaua lui O'Brien şi să mă trezesc în apartamentul nostru.

Oamenii de la club deveniră familia mea. Acum, pe lângă Booty şi părintele O'Duggan, mai aveam încă trei taţi care să vegheze asupra mea. Booty purta un şorţ alb murdar, iar părintele O'Duggan era întotdeauna îmbrăcat în negru, dar O'Brien, Slick Mick şi Black Jack erau taţii mei cei mai bine îmbrăcaţi. Ei purtau smochinguri albe cu papioane negre şi brâuri.

O'Brien nu era mai înalt decât mama şi avea şi el o claie de păr încâlcit ca al meu – doar că al lui era roşcat. Avea aşa de mulţi pistrui, încât abia puteai să vezi pielea lui. Odată, când îşi dădu jos smochingul, am văzut că pistruii îi acopereau şi braţele. Când mă văzu că îl privesc fix, îşi ridică şi pantalonii şi am văzut că şi picioarele îi erau acoperite de pistrui. Lui O'Brien îi plăcea să mă tachineze. Atunci când am avut pojar şi a trebuit să stau acasă, veni la apartamentul nostru pentru a mă vizita şi îmi aduse o jucărie mozaic.

— Tu nu eşti bolnavă, spuse el, râzând. Doar că ai şi tu acum pistrui ca ai mei!

O'Brien era foarte inteligent, şi deşi arareori l-am văzut în bucătărie cu bucătarul-şef, vorbea întotdeauna la telefon despre specialităţile pe care le gătea. Atunci când a sosit vremea ca eu să merg la şcoală, el mă ajuta la teme în fiecare seară, mai ales la matematică.

— Mă pricep binişor când vine vorba de numere, se lăuda el. Dar şi la ponei.

— Pot să călăresc şi eu un ponei? l-am întrebat eu.

— Nu la felul acela de ponei, iubito! spuse el râzând. Mama ta nu doreşte ca tu să înveţi absolut nimic despre acel tip de ponei.

Nu îi mai ceream ajutorul lui O'Brien atunci când venea vorba de tema la gramatică.

Black Jack era angajat să dea scandalagiii afară din local. Cred că-şi căpătase numele datorită faptului că avea părul negru şi o pată de un negru-albăstrui pe bărbie. În Irlanda, fusese un boxer profesionist şi de aceea avea nasul cârn şi muşchi proeminenţi la braţe ca mărturie a acelui fapt. Era cu un cap mai mare decât toţi şi arăta înfricoşător şi dur dacă nu îl cunoşteai. Cu mine însă, era blând ca un miel. Black Jack vorbea mai lent şi îi trebuia mult timp ca să gândească.

— Asta pentru că a fost de prea multe ori lovit în cap, îmi spuse O'Brien.

Odată, un beţiv mă opri în loc pe când mă îndreptam dinspre birou spre baie, dar Black Jack ridică omul de pe podea, luându-l de cămaşă.

— Pune încă o dată mâna pe copilul acesta, şi îţi garantez că va fi ultimul lucru pe care îl faci! îi spuse el. Black Jack mă iubea şi eu îl iubeam pe el.

Cel de-al treilea tată pe care îl aveam acolo, la Regency Room, şi pe deasupra şi cel mai chipeş, era barmanul Slick Mick. Părul lui Mick era la fel de creţ ca cel al matroanei din toaletă, doar că al lui era un şaten mai deschis. Avea o piele fină, iar expresia feţei era tristă astfel încât îţi doreai să poţi face ceva ca să-l înveseleşti puţin.

— Bietul Slick, nu prea are noroc în dragoste, îmi spuse odată O'Brien.

Mick venea la mine în birou ori de câte ori făcea o pauză de ţigară şi vorbea atât de mult, încât eu nu puteam să-i răspund absolut nimic înapoi. Bănuiesc că se datora faptului că Mick nu avea ocazia să vorbească defel atunci când era la bar – el trebuia să asculte toate poveştile stupide ale clienţilor pe care îi servea. Când l-am cunoscut pe Mick, la început, nu înţelegeam o vorbă din ce spunea.

— Diseară ne va fi făcută o nouă livrare de John Barleycorn, de la o speluncă nouă, după cum m-a informat o amică. Contrabandistul pretinde că e de o calitate superioară, dar nu m-ar mira dacă ar fi apă de ploaie iar. Ultimul contrabandist care a pretins că ne livrează McCoy pur, ne-a adus suc acidulat la cutie.

Mick avea o mie şi o sută de descrieri pentru oamenii care beau prea mult – cuvinte ca prăjit, fiert, conservat şi ratat; murătură, afumătură, înceţoşat, beţivan; cherchelit, ghiftuit, poluat, paralizat; perpelit, saramură, ameţit şi împuţit. Nu folosea niciodată acelaşi cuvânt de două ori – şi am văzut o mulţime de beţivi!

Când era ora stingerii şi trebuia să adorm în biroul lui O'Brien, Mick venea întotdeauna prin spate şi îmi cânta o baladă irlandeză pentru ca să adorm. Unele dintre melodii erau la fel ca cele cântate de mama O'Duggan, doar cuvintele erau diferite. Când o întrebam pe mama ce însemnau acestea, ea îmi spunea să nu-mi pară rău că nu le înţeleg, era cu-atât mai bine.

Într-o noapte Mick se chercheli şi el niţel, aşa că se aşeză pe canapea lângă mine.

— Ştii de ce îmi place să-ţi cânt, fătuca mea? mă întrebă el cu lacrimi în ochi. Pentru că şi eu am o fiică pe undeva, exact ca tine. Şi atunci când îţi cânt ţie, îmi imaginez că îi cânt ei.

— Tu îţi vizitezi vreodată fiica? l-am întrebat eu.

— Ea nu ştie că eu sunt tatăl ei.

M-am gândit atunci la propriul meu tată pe care nu-l văzusem niciodată, şi aşa că l-am îmbrăţişat pe Mick cât am putut eu de tare.

— Sunt sigură că ea se gândeşte de multe ori la tine, i-am spus eu cu blândeţe. Pun pariu că-i este foarte dor de tine. Mă sărută pe frunte, după care se întoarse înapoi la barul lui fără să mai spună un cuvânt.

În fiecare săptămână, joia noaptea, O'Brien obişnuia să organizeze „exerciţii de evacuare în caz de incendiu", şi toţi trebuia să exersăm ce anume trebuia să facem dacă poliţiştii făceau un raid pe-acolo. Mama privea afară pe geamul din restaurant, şi dacă îi vedea venind, trebuia să cânte piesa „Alexander's Ragtime Band". Acesta era semnalul pentru toţi cei aflaţi în interiorul barului că trebuie să fie pe poziţie. Mick urma să golească toate paharele cu băutură pe canalul de scurgere şi să ascundă toate sticlele deschise sub patul meu. Black Jack trebuia să dea afară pe toţi beţivii pe uşa din spate, iar O'Brien trebuia să se „evaporeze", de asemenea, cu ei, deoarece el era eliberat pe cuvânt de onoare şi nu avea voie să fie în preajma localurilor cu „sucuri" de genul acesta. Datoria mea era aceea de a nu chicoti atunci când pretindeam că dorm, şi să încep să plâng isteric dacă poliţiştii se apropiau cât de cât de patul meu, acolo unde era ascunsă băutura. Era de-a dreptul distractiv.

Îi iubeam pe Mick, pe Black Jack şi pe O'Brien, dar chiar şi aşa, mă mai uitam câteodată cu jind pe fereastră la celelalte familii din cartierul nostru şi tânjeam după o familie adevărată. Treptat însă, am

ajuns să realizez nu numai că nu aveam un tată, ci şi că mama mea nu era o mamă ca toate celelalte.

Întâi de toate, ea dormea toată ziua cât timp eu eram la şcoală în loc să spele, să gătească şi să aibă grijă de bebeluşi după cum făceau celelalte mame. Ştiam că muncise la club până noaptea târziu, dar cu toate acestea, mi-era ruşine pentru faptul că ea nu scotea rufe la uscat pe sârmă decât după-masa târziu.

Niciodată nu se îmbrăca la fel ca celelalte mămici care purtau rochii de casă şi şorţuri. Mama îşi cosea hainele din lucruri pe care i le dădeau oamenii. Odată şi-a cusut o cămaşă dintr-o perdea de salon, ornată pe margine cu şnur luat de la o faţă de masă, franjuri procuraţi de la un abajur şi paiete de la o geantă uzată. Arăta de parcă ar fi fost dintr-o revistă de modă. Atunci când veni să asiste la prima mea serbare la şcoală, sosi purtând un turban, mărgele mari şi una din rochiile acelea de fetişcană pe care le purta la clubul de noapte. La început, mi-a fost ruşine de îmbrăcămintea ei, dar în doar câteva minute mama îi făcu pe toţi să râdă cu poveştile ei amuzante, ba chiar şi pe directorul nostru acru şi bătrân, pe domnul Dorsey. Serbarea deveni cu mult mai amuzantă după ce mama mea sosi astfel încât nimeni nu păru să remarce faptul că rochia ei era ceva ce de obicei se purta într-o sală de dans.

De asemenea, eram diferite şi în alte privinţe. Într-o duminică dimineaţa priveam şirul neîntrerupt de mame şi copii care mergeau şi veneau de la liturghia bisericii St. Michael de după colţul străzii, şi îmi doream aşa de mult să mergem şi noi. Însă mama şi cu mine aveam ritualul nostru de duminica dimineaţa, citind împreună ziarele amuzante şi decupând păpuşi din cataloage mai vechi, dar cu toate acestea frumuseţea serviciilor religioase la care fusesem până atunci cu mama, îmi rămase vie în suflet.

— Nu putem să mergem şi noi la biserica St. Michael? am întrebat-o eu pe mama mea.

— Nu, draga mea, locul nostru nu e acolo.

— De ce nu?

— Noi nu suntem catolici.

— Dar am fost la biserica mamei atunci când tu ai fost bolnavă.

— Ştiu, dar asta s-a întâmplat deoarece doamna O'Duggan era catolică. Acum, ce să citim noi mai întâi: „Micuţa orfană Annie" sau

„Tom Mix"? Îmi plimbă prin fața ochilor secțiunea cu povestioarele hazlii, dar eu nu mă puteam concentra asupra lor. Aveam o altă întrebare importantă în mintea mea căreia trebuia să-i găsesc un răspuns.

— Mamă, eu am fost botezată vreodată?

— Cine e curios să afle, draga mea?

— Bridget Murphy şi Mary Katherine Bailey mi-au spus că mă aflu sub pedeapsa păcatului de moarte şi cu siguranță că voi sfârşi în iad dacă mor, deoarece eu nu am fost botezată în biserica catolică.

— Lasă-le să creadă ce vor, spuse ea, gesticulând cu mâna, avem dreptul să credem ce vrem noi.

— Dar e adevărat? Chiar voi merge în iad?

— Nu fi prostuță. Iadul e special pregătit pentru catolici. Noi nu suntem catolici.

— Şi atunci ce suntem?

— Suntem protestanți.

— Şi atunci de ce nu mergem niciodată la biserica protestantă?

— Pentru că locul nostru nu e acolo.

Acesta era felul mamei de a fi tot timpul – binedispusă şi evazivă. Îmi pierdeam răbdarea cu mult înaintea ei şi mă opream din a-i mai pune întrebări. De ce să mă mai deranjez dacă oricum nu primeam răspunsurile dorite?

Întrebările mele însă s-au schimbat odată ce a început şcoala. Atunci au început colegele mele să mă necăjească cu întrebări despre tatăl meu. Am ajuns să urăsc sunetul clopoțelului care ne dădea drumul acasă la ora 3:15, ştiind că ele urmau să mă înconjoare într-o clipită în toaletă şi apoi interogatoriul începea.

— Unde e tatăl tău, Grace? Cum de nu locuieşte cu voi?

Învățătoarea noastră lăuda fetele pentru faptul că mergeau pe drum spre casă cu micuța şi timida Gracie, în fiecare după-masă, dar numai eu ştiam ce calvar era acela.

— Frații O'Malley sunt singurii din şcoala aceasta care nu au tată, mă informă Mary Katherine Bailey, dar tăticul lor a murit într-un accident în mină.

— Şi tatăl tău a murit? mă întrebă Bridget Murphy.

Ar fi fost mai uşor să mint şi să spun tuturor că aşa este, decât să încerc să explic ceva ce nici eu însămi nu înțelegeam.

— Nu ştiu nimic despre tatăl meu, le-am răspuns eu plângând.

— Mincinoasă! Mincinoasă! Iadul o să-ţi fie casă! O să mergi în iad pentru că minţi, Gracie.

La programul de Crăciun de la şcoală din acel an, ceilalţi copii au invitat mulţimi de mătuşi, unchi şi bunici împreună cu mamele şi taţii lor. Mama mea îi invită pe O'Brien, pe Black Jack şi pe Mick. Ei erau uşor de zărit în toată audienţa aceea, cu smochingurile lor albe, cu papioanele negre şi cu brâuri. Black Jack rânji şi bătu atât de tare şi atât de mult din palmele lui uriaşe, încât Mick trebui să-l înghiontească pentru a-l opri. O'Brien îşi puse două degete în gură şi fluieră printre dinţi. Mick era atât de mândru de tot ceea ce făceam, încât începu să plângă, chiar dacă nu am avut nimic de recitat.

— Care dintre ei e tatăl tău? şopti Bridget Murphy în timp ce noi jucam rolul îngerilor ce cântau copilaşului Isus.

— Niciunul dintre ei.

— Atunci cine sunt ei? De ce stau cu mama ta?

— Ei sunt prietenii ei de la locul de muncă.

— De ce tatăl tău nu vine niciodată?

Am întrebat-o pe mama acelaşi lucru după ce am ajuns acasă în noaptea aceea.

— Pentru că nu vine, spuse ea.

— De ce nu?

— Nu îi trebuie un motiv special.

— Dar unde e tatăl meu?

— El locuieşte departe de-aici.

— Şi de ce nu vine niciodată să mă vadă?

— Pentru că locuieşte departe.

Pe când aveam vârsta de opt ani, hărţuiala aceea evoluase la o formă diferită. Acum fetele vorbeau la nesfârşit despre taţii lor, lăudându-se şi vorbind despre cât de puternici şi frumoşi erau ei, spunând poveşti despre lucrurile pe care le făceau împreună cu tăticii lor. Poveştile lor au generat o tânjire insondabilă în sufletul meu, încât am început să inventez istorisiri în mintea mea despre modul în care arăta tatăl meu şi despre lucrurile pe care le făceam împreună.

Tatăl meu imaginar era la fel de înalt şi puternic ca şi Black Jack – mult mai înalt şi mai puternic decât toţi taţii lor. Era mai inteligent şi mai bogat decât toţi – la fel de inteligent ca şi O'Brien şi chiar mai bogat

decât Booty, deoarece el deţinea un magazin şi îmi dădea voie să mănânc câte bomboane doream eu. Tatăl meu îmi cânta în fiecare seară cu o voce puternică de tenorist care putea face orice ochi să lăcrimeze, după cum se întâmpla atunci când cânta Mick. Şi tatăl meu era cel mai frumos tată din lume, blond, cu ochii albaştri ca şi cei ai părintelui O'Duggan, şi la fel de răbdător şi grijuliu ca şi el. În fiecare seară îi împărtăşeam tatălui meu secrete, în şoaptă, în biroul acela întunecat al lui O'Brien, după care plângeam până adormeam, în zgomotul acela al râsetelor beţivilor şi în muzica cântată de mama la pian.

Singura zi din timpul săptămânii, pe care o iubeam cel mai mult, era miercurea. Aceea era ziua în care părintele O'Duggan se întâlnea cu mine şi cu celelalte fete în faţa casei parohiale St. Michael şi ne plătea un nichel pentru fiecare carte pe care am citit-o în timpul săptămânii. Adoram să citesc, şi adoram să-l fac să râdă atunci când îi povesteam toate istorioarele pe care le citisem. Cinci cenţi păreau a fi ceva bani, dar vorbele lui blânde, de laudă valorau mult mai mult pentru mine decât nichelul primit.

Într-o zi de miercuri, când părintele O'Duggan întârzie mai mult de zece minute, fetele începură să mă tachineze cu atâta răutate în legătură cu tatăl meu necunoscut, încât într-un final, am luat-o la goană plângând, nemaiputând îndura bombardamentul lor cu întrebări. Lacrimile îmi curgeau atât de tare, încât abia mai puteam să văd, şi când am luat colţul pe strada King, părintele O'Duggan se lovi de mine, aproape doborându-mă de pământ.

— Wow! E vina mea, îmi pare rău! Apoi mă apucă de umeri pentru a nu mă lăsa să cad. Eşti bine, Gracie?

Am dat din cap aprobator, ţinându-mi capul aplecat şi faţa întoarsă, astfel încât să nu-mi vadă lacrimile, dar el se ghemui în faţa mea şi îmi mângîie obrazul cu degetul lui mare.

— Gracie, tu plângi! Te-am lovit, nu-i aşa, ciocnindu-mă de tine ca un nerod?

— Nu m-aţi lovit, am spus eu.

— Ei bine, atunci nu vrei să-mi spui de ce plângi?

Am clătinat din cap.

— Nu e bine să bârfeşti.

În apropiere, auzeam râsetul zgomotos al celorlalte fetiţe sărind coarda în timp ce aşteptau în faţa casei parohiale. După ce o altă

lacrimă se rostogoli pe obrazul meu, părintele O'Duggan privi în direcţia lor.

— Fetele alea sunt invidioase pe tine, nu-i aşa? Tu le ruşinezi în fiecare săptămână, câştigând de două ori mai mulţi bani decât ele – iar tu eşti mult mai mică decât ele!

Se ridică şi îşi vârî mâna în buzunar pentru a scoate ceva monezi.

— Deci, cât îţi datorez săptămâna aceasta?

— Nu sunt invidoase pe mine, am spus eu încet. Ele râd, îşi bat joc de mine.

— Râd de tine? De ce? Pentru că îţi place să citeşti?

Am privit în jos spre vârfurile roase ale pantofilor mei. Vârful unei şosete ieşea afară prin porţiunea ruptă.

— Nu... ci datorită faptului că... eu nu am un tătic.

Părintele O'Duggan dădu afară tot aerul din piept, ca şi cum ar fi vrut să stingă o mulţime de lumânări.

— Aşa deci, murmură el. Şi te necăjesc des cu lucrul acesta?

— Câteodată.

Când mi-am dat seama că vorbisem despre alţii, m-am îngrozit.

— Părinte O'Duggan, nu am vrut să bârfesc, vă spun sincer, chiar nu am vrut. Nu o să le spuneţi ce v-am spus, aşa-i?

— Gracie, tu nu ai bârfit. Eu ţi-am cerut să-mi spui. În plus, ele greşesc atunci când râd de tine, în special pentru ceva ce nu este din vina ta. Şi nu e vina ta nici în ceea ce-l priveşte pe tatăl tău. Nu trebuie să pui la suflet cuvintele lor rele.

Însă cuvintele acelea mă răneau, iar el probabil că citise acest lucru în ochii mei, deoarece mă luă dintr-odată de mână.

— Vino cu mine, spuse el.

Ne-am întors spre locul unde celelalte fete se jucau.

Maureen O'Flannery sărea gâfâind în timp ce coarda trecea peste capul ei, după care atingea în treacăt trotuarul de sub picioarele ei. Sora ei şi Mary Katherine Bailey întorceau fiecare câte un capăt al frânghiei pentru ea. Cele trei fete Sullivan stăteau alături de Bridget Murphy, cântând în ritmul în care frânghia lovea pământul.

— Mai întâi vine dragostea, după aceea căsătoria, după aceea Maureen cu un bebeluş în cărucior...

— Opriţi-vă! strigă părintele O'Duggan. Maureen se făcu stană de piatră pe loc, cu genunchii îndoiţi ca şi cum ar fi fost poziţionată

să mai facă o săritură. Frânghia se răsuci deasupra capului ei şi o lovi peste glezne, oprindu-se, în timp ce şapte perechi de ochi întâlniră privirea fixă a preotului.

— Tocmai am dat peste Gracie, spuse el, ţinând încă strâns mâna mea într-a lui. Ea plângea şi nu a vrut să-mi spună de ce. Poate vreuna dintre voi să-mi spună motivul supărării ei? Toate cele şapte fete îşi întoarseră privirea rapid, uitându-se fie ţintă în pământ fie aruncându-şi priviri stingherite una alteia. Dacă aţi făcut sau aţi zis ceva ca să o necăjiţi, atunci aştept să-mi spuneţi totul într-o confesiune, ne-am înţeles? Şi să zicem că vă scutesc de prea mult deranj, aşa că vreau să aud confesiunile voastre chiar acum.

Se întoarse spre cea mai apropiată, care îşi privea picioarele ca şi cum s-ar fi aşteptat ca dintr-o clipă într-alta să-i crească un al şaselea deget. Spre deosebire de pantofii mei, ai ei luceau şi erau noi.

— Mary Katherine? Ai să-mi spui ceva?

— Noi doar o sâcâiam puţin, părinte. Nu am ştiut că va plânge.

— Şi despre ce anume o sâcâiaţi?

Tăcere.

— Nu vrei să-mi spui, Maureen?

— N-am fost singura, părinte. Noi toate...

— Ştiu. Dar spuneţi-mi ce aţi spus exact.

Aşteptă răbdător, în timp ce ele se afundau sub povara vinovăţiei. Maureen a fost prima care cedă presiunii.

— Noi ne-am gândit... ne-am gândit să o necăjim puţin... întrebând-o despre tatăl ei... dacă am fi putut să o convingem să ne spună cine e.

— Ce vrei să spui? Întrebă el cu fermitate.

— Toată lumea se întreabă... ştiţi... despre ce s-a întâmplat cu el şi de ce nu mai locuieşte cu ele.

— Tatăl meu spune că probabil e un gangster şi că putrezeşte pe undeva, prin închisoare, spuse cea mai mare dintre fetele Sullivan, dându-şi importanţă.

Nedorind să se lase mai prejos, Mary Katherine îşi regăsi deodată glasul.

— Noi am auzit că el a fost un beţiv care le bătea tot timpul aşa că ele au venit aici să se ascundă.

Bridget Murphy îşi puse mâinile în şolduri.

— Vă înşelaţi amândouă. Ea nu are un tătic. Bunica spune că Grace este un *bastard*.

Când celelalte fete exclamară şocate, Bridget se lovi cu mâna peste gură. Toate priveau acum cu teamă spre faţa consternată a părintelui O'Duggan, aşteptându-se ca el să reverse mânia lui Dumnezeu peste capul lui Bridget pentru că a folosit un cuvânt defăimător. Îi trebui mult timp pentru a-şi drege vocea.

— Nu vreau să te mai aud niciodată repetând o asemenea vorbă defăimătoare, Bridget Murphy, m-ai auzit? Mama lui Grace a fost căsătorită legal înaintea lui Dumnezeu tot aşa cum s-au căsătorit şi mamele voastre!

Le privi crunt, strângându-mă atât de tare de mână, încât mă duru.

— Şi de ce, mă rog, o chinuiţi voi pe biata Grace pentru faptul acesta? Nu e vina ei, şi voi o ştiţi prea bine. Nu credeţi că şi ei i-ar plăcea să aibe un cămin cu un tată ca şi voi?

— *Dumneata* ştii unde e tatăl ei? întrebă timid Barbara O'Flannery.

Părintele O'Duggan rămase pentru un moment cu privirea aţintită spre casa parohială, până când lumina soarelui de după amiază, reflectată în ferestre, îl făcu să-şi închidă ochii pe jumătate.

— Întâmplarea face că ştiu, Barbara.

— Unde? Strigară toate deodată.

— A murit, părinte O'Duggan?

— Pun pariu că e un gangster, aşa-i că am dreptate?

— Nu aveţi niciuna dreptate. Nu e treaba voastră unde se află domnul Bauer, şi puteţi să transmiteţi acelaşi lucru şi părinţilor voştri data viitoare când gurile lor stricate vor începe să mai bârfească despre el atunci când vor servi cina. Spuneţi-le că părintele O'Duggan le reaminteşte că bârfa şi răspândirea zvonurilor este un păcat teribil. Vouă v-ar plăcea să împărtăşesc cu următoarea persoană care vine după voi tot ceea ce-mi mărturisiţi în confesiunile voastre?

— Nu, părinte.

— Bine, atunci. Lăsaţi-o pe Gracie în pace de-acum înainte. Încercaţi să-i arătaţi puţină milă creştinească. Scriptura spune: „Dimpotrivă, fiţi buni unii cu alţii, miloşi, şi iertaţi-vă unul pe altul, cum v-a iertat şi Dumnezeu pe voi în Cristos". De azi înainte, vreau să vă aduceţi aminte versetul acesta. Şi nu care cumva să o mai necăjiţi pe Gracie.

Fetele nu scoteau un cuvânţel.

— Da, părinte.

— Ne pare rău, părinte O'Duggan.

Niciodată nu am iubit aşa de mult pe unul dintre taţii mei cât l-am iubit pe părintele O'Duggan în momentul acela. El mă apărase de cei care mă jigneau, tot aşa după cum făcea şi tatăl meu imaginar, tatăl din fanteziile mele. Mă lăsă de mână la fel de abrupt pe cât mă apucase şi urcă de îndată scările bisericii St. Michael. La fel de repede, şi fetele se făcură nevăzute. Pentru un moment, am rămas singură pe trotuar, după care l-am urmat pe părintele O'Duggan în biserica aceea goală.

Niciodată înainte nu mai intrasem în biserica St. Michael. Era rece şi o linişte deplină, soarele abia reuşind să penetreze tăcerea aceea desăvârşită, şi totuşi arcuindu-se prin ferestrele acelea într-un curcubeu al culorilor. Părintele O'Duggan nu mă auzi atunci când am intrat în biserică. Se opri pentru a-şi face semnul crucii, apoi înaintă încet spre altar, pantofii sunându-i a gol pe pavajul din piatră. Când ajunse în faţă, se aşeză pe una dintre strane şi se prăbuşi în genunchi pe bară. Se aplecă şi mai tare şi îşi odihni fruntea pe strana din faţa lui.

Pe crucea de deasupra altarului, Isus stătea atârnat în grele chinuri, muşchii braţelor Lui fiind întinşi, iar picioarele ţintuite de un piron pe lemnul acela dur. Aceeaşi expresie a suferinţei şi a iubirii Lui pe care o văzusem şi în biserica mamei, era gravată şi aici.

Am înaintat pe vârful degetelor spre altar atât de încet, încât părintele O'Duggan tresări atunci când i-am atins braţul şi am început să-i vorbesc.

— Părinte O'Duggan...

— Ce...? Gracie!

— Părinte O'Duggan, eu vreau să-mi găsesc tăticul. Dumneata ai spus că el nu este mort. Ai spus că ştii unde e.

— Oh, copila mea... şi spunând acestea, închise ochii.

— Ştiu că nu trebuie să le spui celorlalţi oameni, pentru că nu e treaba lor să afle, dar nici mie nu vrei să-mi spui? Te rog...

— Gracie... eu, eu nu pot, şopti el.

— Am fost atât de mânioasă şi rănită în sufletul meu, încât m-am răsucit dorind să fug de-acolo, dar el mă apucă de braţ şi mă trase înapoi spre el.

— Grace, ascultă-mă, spuse el. Motivul pentru care nu pot să-ţi spun este pentru că nu e nici treaba mea, la fel cum nu e nici treaba acelor fete...

— Dar dacă aş fi şi eu catolică, aţi putea atunci să-mi spuneţi?

— Cum...? Nu... nu.. asta nu are nicio importanţă. Ascultă, noi doi suntem prieteni foarte buni, dar e datoria mamei tale să răspundă tuturor întrebărilor referitoare la tatăl tău. Nu se cuvine ca eu să fac lucrul acesta.

— Dar ea nu vrea să-mi spună. Ea nu-mi răspunde niciodată întrebărilor pe care i le adresez.

— Atunci, eu trebuie să respect lucrul acesta, înţelegi? Atunci când ea va dori să afli, ea îţi va spune.

— Dar eu vreau un tătic acum! Nu-mi puteam opri lacrimile care şiroiau pe faţă. Nu-mi pasă dacă e un beţiv sau un gangster, eu vreau doar să-i fug înainte atunci când vine de la lucru, aşa cum fac toate fetele, să-l îmbrăţişez şi să mă ia în braţe... şi...

Mă cuprinse în braţele lui, ţinându-mă atât de strâns la piept, încât nu mai puteam respira.

— Nu, Gracie... nu... El nu merită toate lacrimile tale. Mama ta te iubeşte mai mult decât douăzeci de taţi la un loc. Ţi-e mai bine fără el, copila mea.

M-am agăţat de el plângând, până când i-am lăsat pe partea din faţă a cămăşii o pată de culoare închisă, umedă, cu lacrimile vărsate. Într-un final, mă puse jos în faţa lui, şi apoi îmi luă ambele mâini într-ale lui. Dori să-mi spună ceva când eu l-am întrebat:

— Ai vrea dumneata, părinte O'Duggan, să fii tatăl meu?

— Oh, Grace...

Tânjirea mea mistuitoare fu exprimată într-un potop de cuvinte.

— Poate să fie secretul nostru, şi nimeni altcineva să nu ştie lucrul acesta. Am să te strig şi eu părinte O'Duggan ca toate celelalte fete atunci când suntem în preajma lor, dar când vom fi singuri, nu vrei să-mi dai voie să stau în braţele tale şi să pretindem că dumneata eşti tăticul meu?

L-am privit plină de speranţă, aşteptând ca el să mă ia din nou în braţe şi să mă lase să-i zic tată pentru întâia oară. În schimb, el dădu drumul mâinilor mele.

— Nu pot să-ţi dau voie să faci lucrul acesta, Grace. Îmi pare rău...

În ochii îi luceau două lacrimi, şi am văzut cum muşchii feţei lui încercau din răsputeri să le frângă înainte ca acestea să se rostogolească pe obraji.

— Dar ar putea fi secretul nostru...

— Nu ar fi bine. Eu am făcut un jurământ înaintea lui Dumnezeu că nu mă voi căsători niciodată şi că nu voi avea copii. I-am promis că Îi voi sluji şi că voi fi un tată pentru oamenii pe care El mi-i va încredinţa, şi nu doar unora dintre ei. Nu pot să-mi încalc promisiunea, Grace.

— Nici măcar o dată? l-am implorat eu. Nu pot să-ţi spun tată măcar o singură dată?

— Nu, şopti el. Pierdu bătălia pe care o duse cu lacrimile, iar ele îi invadară obrajii. Nu, îmi pare rău.

M-am întors pentru a fugi din nou, dar de data aceasta el nu mă mai opri. Când am ajuns la uşă, m-am uitat înapoi. Liniştea domnea din nou în sanctuar, sunetele din afară răzbeau prin pereţii aceia groşi din piatră şi prin lemnul lustruit. Părintele O'Duggan îngenunche din nou pe bară, cu faţa în mâini.

CAPITOLUL 21

Părintele O'Duggan refuzase să-mi dea voie să-l numesc „tată", însă el deveni, cu fiecare zi care trecea, mai mult decât un tată pentru mine. În fiecare zi mergea pe jos ca să facă vizitele pastorale, şi acestea se sfârşeau chiar în faţa şcolii mele, exact în momentul în care ni se dădea drumul să mergem acasă. Îl întâlneam acolo aproape în fiecare zi, iar el mă păzea prin toată mulţimea aceea de fete, punând astfel capăt ironiilor şi întrebărilor lor iscoditoare. Fetele catolice se minunau de gestul lui, tot aşa cum beţivii scandalagii se minunau de Black Jack. Cred că era datorită faptului că părintele O'Duggan le cunoştea toate păcatele şi putea să le atribuiască penitenţe. Şi eu eram surprinsă de el, dar într-un mod diferit – la mine era mai mult un sens al uimirii cum un om atât de important precum părintele O'Duggan îşi punea timp deoparte pentru mine. Era cel mai bun prieten pe care-l aveam.

El şchiopăta uşor, şi întotdeauna puteam să-l văd apropiindu-se după modul în care umbla. Adoram moliciunea din mersul lui instabil şi vulnerabilitatea pe care aceasta o dezvăluia într-un om care pe de altă parte era solid, puternic şi impunător. Obişnuiam să vorbim tot drumul spre casă.

— Ai avut o zi bună? mă întrebă el în timp ce luam colţul de la casa parohială pentru a ajunge la clădirea apartamentului nostru. Cum a fost la testul de la geografie?

— Uşor. Mulţumesc că mi-aţi împrumutat globul dumneavoastră. M-a ajutat la învăţat.

Ţinea evidenţa lucrurilor studiate şi a notelor pe care le luam, încurajându-mă ori de câte ori un subiect părea a fi mai dificil, lăudându-mă atunci când ştiam. Dar cel mai minunat lucru era că m-a făcut să îndrăgesc nespus de mult cărţile.

— Gracie, ce părere ai de *Insula Comorii*?

— Oh, părinte O'Duggan, a fost atât de captivantă! A trebuit să stau trează până târziu ca să o citesc astfel încât să pot afla ce s-a întâmplat!

— Ştiam că o să-ţi placă. E una din preferatele mele. Adu-mi aminte data viitoare să-ţi aduc *Robinson Crusoe*.

Cea mai mare parte a banilor pe care-i primeam pentru cărţile citite, îi cheltuiam pe filme, a doua pasiune a mea. Râdeam împreună cu fraţii Marx în *„Supă de raţă"*; aveam coşmaruri cu Boris Karloff din filmul *„Mumia"*, îl invidiam pe Jean Harlow în *„Cina de la ora opt"*, şi mă îndrăgosteam de Clark Gable în filmul *„Cândva, într-o noapte"*.

— Sper că nu-ţi vei petrece tot timpul liber uitându-te la filme, mă avertiză el. Cărţile sunt în continuare o cale mult mai bună de a călători şi de a înţelege lumea, deoarece te fac să-ţi foloseşti imaginaţia.

— Dar şi filmele sunt educative, am răspuns eu. Cinematografele afişează înainte de prezentarea artistică un jurnal de actualităţi despre evenimentele din lumea întreagă.

Îşi puse mâna pe capul meu ca şi cum ar fi rostit o binecuvântare, şi începu să râdă cu râsul lui plăcut.

— Deci aşa... deci aşa...

Îşi vârî mâna în buzunar şi scoase mai multe monezi.

— Gracie, fă-mi o favoare şi data viitoare când mai mergi, cumpără-mi nişte jujube, bine? Se frecă uşor peste mijloc, după care adăugă: am voie să mănânc doar două sau trei, aşa că tu dă-i bătaie şi mănâncă-le pe celelalte cât timp urmăreşti filmul.

Când perioada prohibiţiei luă sfârşit, în anul 1933, toată distracţia de care aveam parte pe timpul serilor la barul lui O'Brien, luă şi ea sfârşit. Acum că barul funcţiona legal, nu mai aveam deloc simularea „exerciţiilor de evacuare în caz de incendiu" – deşi chiar şi acum simţeam cum creştea adrenalina în mine atunci când mama interpreta piesa „Alexander's Ragtime Band". Regency Room fu închis timp o săptămână pentru renovări, şi atunci când ne-am întors, abia am recunoscut locul. Proprietarul hotelului dărâmase peretele din spate al restaurantului, pentru a avea o sală mult mai

spaţioasă, şi amenajă un ring de dans în locul în care fusese barul înainte. Barul lui Mick primi un nou strat de şelac şi nişte scaune de bar noi-nouţe.

— De-acum încolo o să servesc numai băutură de calitate, mă înştiinţă Mick cu mândrie. Gata cu băuturile proaste.

El şi cu mama se adaptară foarte bine la toate acele schimbări. Ea combină o formaţie de dans cu trompete, saxofoane, tromboane şi tobe, şi bineînţeles ea continua să cânte la pian. Dar O'Brien deveni din ce în ce mai neliniştit şi mai nefericit. Se răstea la toţi chelnerii, iar faţa lui plină de pistrui părea a fi mereu încruntată.

Furtuna ce plutea în aer se dezlănţui într-o seară, când mama şi cu mine ajunserăm la lucru şi l-am găsit pe O'Brien în biroul lui, adunându-şi lucrurile.

— Ce faci? îl întrebă mama.

— Ce ţi se pare că fac? Scoase afară o sticlă de gin pe care o păstra în sertarul de jos şi o puse în faţa mamei. Uite. Un mic cadou din partea mea ca să nu mă uiţi.

Mama trebuia să meargă să acordeze instrumentele formaţiei, dar în schimb, ea se prăbuşi pe canapea de parcă ar fi cântat deja o rundă de trei piese fără nicio pauză.

— Trebuie să fii mai îngăduitor cu tine însuţi, O'Brien. Nu te poţi aştepta să treci la un mod cinstit de a-ţi câştiga traiul aşa, peste noapte.

— Trebuie să câştig mai mulţi bani decât acum, Emma. Eu şi cu Black Jack trebuie să o ducem mai bine.

— Dar... dar asta e aceeaşi slujbă pe care-ai avut-o dintotdeauna, nu-i aşa? Faptul că ai deţinut acest local...?

O'Brien scoase la iveală o grămadă de hârtii din biroul lui şi le aruncă într-o cutie din carton.

— Banii proveneau din băutură, Emma, şi nu din conducerea acestui club.

Mama sări în picioare, cu mâinile pe şolduri.

— Spune-mi O'Brien: eşti obsedat de bani sau de gustul pericolului? Nevoia şi plăcerea de a încălca legea? De a duce de nas poliţiştii?

Privi în jos înspre biroul lui, care era curat pentru prima dată de când îl văzusem.

— Zici tu ceva acolo... murmură el. Dar nu mă pot abţine. Eu şi cu Black Jack nu putem trăi aşa...

— Dă-i bătaie atunci, deschide-ţi afurisitul ăla de cazinou! strigă mama. Mă trase aproape de ea, ca şi cum ar fi vrut să mă protejeze de el. Dar să nu mai apari niciodată în preajma lui Gracie! Nu vreau ca ea să aibă nimic de-a face cu nişte criminali! Mama plângea în hohote – şi mama plângea foarte rar.

— Oh, Emma... nu ne cere să ne despărţim de Gracie. Tu ştii prea bine cât de mult iubim noi acest copil. I-ai frânge inima lui Black Jack.

— Dar o iubiţi voi îndeajuns de mult pentru a duce o viaţă cinstită?

Probabil că răspunsul fu *„nu"*, deoarece Black Jack şi O'Brien mă sărutară în noaptea aceea de rămas-bun, cu inimile frânte, după care amândoi ieşiră din viaţa mea. Nu numai că tatăl meu adevărat mă abandonase, dar acum şi aceşti doi taţi mă părăsiră la fel. Pierderea aceasta mă copleşi.

Mi-am vărsat amarul părintelui O'Duggan. Când eram mică, mama obişnuia să-mi aline necazul şi lacrimile cu ceaşca lacrimilor de la bunica. Acum el era „ceaşca lacrimilor" mele, el singur putea să mă mângâie atunci când eram tristă.

— Gracie, sunt convins că ei n-au dorit să te facă să suferi, spuse el în timp ce stăteam pe scările acelea şubrede, de ciment, din clădirea în care locuiam. Însă adulţii sunt nişte creaturi foarte complexe, iar alegerile pe care le iau câteodată, sunt de neînţeles. Numai pentru că au fost nevoiţi să aleagă între două lucruri, nu înseamnă că îl iubesc pe unul mai puţin decât pe cel pe care l-au ales.

— Dar le duc dorul atât de mult!

— Ah, scumpa mea. E ca şi cum ai muri, nu-i aşa? Însă adevărul trist e că oamenii vin şi ies din viaţa noastră pe măsură ce creştem şi noi – unii mor, alţii se mută, iar alţii ne părăsesc pentru că se schimbă atât de mult, încât abia îi mai recunoaştem. Îmi întinse batista ca să-mi şterg ochii. Nu întotdeauna vei fi la fel de tristă, Gracie. Biblia spune „seara vine plânsul, iar dimineaţa veselia".

— Mama are o vorbă: *„Bucuria şi tristeţea apar şi dispar asemeni fluxului şi refluxului."*

— Să ştii că are dreptate.

— Şi dumneata, părinte O'Duggan, o să te muţi?

— Nu... răspunse el cu blândeţe. Nu. Eu cred că Domnul mă vrea aici, în parohia St. Michael, pentru o vreme mai îndelungată.

Un an mai târziu, Mick fu cuprins de un dor sfâşietor de casă, de Irlanda şi se hotărî să se întoarcă.

— Te rog, nu te du! L-am implorat eu atunci când el o înştiinţă pe mama de hotărârea lui. Cine îmi va mai cânta mie cântece de leagăn, Mick? Şi mi-ai promis că mă vei învăţa ce înseamnă viaţa – îţi aminteşti?

— Oh, Gracie... te rog nu mă face să-mi fie şi mai greu decât îmi e deja. Faţa lui tristă era gravată cu durere în timp ce mă îmbrăţişă tare. Într-o bună zi, vei întâlni o doamnă minunată care îţi va cânta şi mai frumos decât aş putea eu să o fac. Cât despre ce înseamnă viaţa... ei bine, asta e ceva ce fiecare în parte trebuie să-şi dea seama.

— Nu o să te uit niciodată, Mick.

Mama plânse şi mai tare decât atunci când îşi luase rămas-bun de la O'Brien şi de la Black Jack. Am rămas foarte surprinsă atunci când l-am văzut pe Mick că o ia pe mama în braţe. O'Brien o îmbrăţişase deseori, dar niciodată nu-l văzusem pe Mick să o ţină în braţe.

— Vino cu mine în Irlanda, Emma... şi tu şi Gracie. O vom lua de la capăt acolo.

— Mick, ştii prea bine că locul nostru nu e acolo. Nu am fi niciodată fericite departe de casă.

— Ah... vezi, de-asta nu pot nici eu să fiu fericit în America. Nu e casa mea.

Eu şi mama l-am condus la staţia de tren de unde el merse spre New York, sperând că se va răzgândi. Dar nu a făcut-o. Nu am mai auzit niciodată de el. Nici măcar nu ne-a trimis o vedere.

Acum, mai aveam doar doi taţi: Booty şi părintele O'Duggan. Booty ne ţinu aprovizionate cu mâncare pe timpul acelor ani grei din perioada marii crize economice, atunci când mie şi mamei ne era aşa de greu. Întotdeauna îmi zâmbea şi mă mângâia pe cap – asta dacă nu era doamna Booty prin preajmă. Nu puteam să înţeleg cum era atât de iubitor uneori, şi atât de distant alteori. De asemenea, nu am reuşit niciodată să-mi dau seama de ce soţia lui nu mă putea suferi defel. Din câte îmi aduceam eu aminte, niciodată nu o supărasem cu ceva.

— Nu e vorba de tine, fata mea... ci de toţi copiii, îmi explică el într-o după-amiază.

— De-asta nu ai avut tu şi cu doamna Higgins niciodată copii? am întrebat eu. Dar Booty era prea ocupat să-şi aprindă încă o ţigară şi nu-mi mai răspunse.

Iubeam la nebunie să merg la magazin la el şi să caut orice pretext numai pentru a-l vizita în fiecare zi după ce mă întorceam de la şcoală. Dacă veneam cu prea puţini bani la mine pentru a cumpăra alimente, începea să jure că exact acele produse erau acum la reducere. Dar nu era niciun fel de reducere specială atunci când doamna Booty era la casă. Adoram scârţâitul şi zgomotul uşii ruginite; rafturile acelea încărcate cu conserve prăfuite; pâcla neagră, plină de fum ce plana asupra întregului magazin. Deseori aruncam o privire pe furiş în misteriosul apartament unde locuia familia Higgins, situat dincolo de perdea, dar niciodată nu am păşit înăuntru.

— Spune-mi, fata mea... vrei să primeşti doi biscuiţi? mă întrebă Booty într-o zi, pe când aveam doisprezece ani. Aş avea nevoie de puţin ajutor.

— Sigur! Mi-ar face mare plăcere! Ce aveţi nevoie să fac? Îmi dădu o măturică de pene şi mă puse să şterg praful de pe rafturi. Ca să fiu sinceră, cred că mai mult am stârnit praful decât să-l îndepărtez.

După aceea, am lucrat aproape zilnic la magazinul lui, aranjând produsele pe rafturi sau făcând o livrare mică, dacă adresa era prin apropriere. În schimb, el îmi dădea câţiva cartofi sau o bomboană pe băţ, spunându-mi:

— Oricum trebuia să mă scap de astea înainte de a se strica, şi lăsa impresia că eu îi făceam, de fapt, o mare favoare.

În ziua în care am împlinit treisprezece ani, am mers până la magazin după ce am ieşit de la şcoală, pentru a-i duce lui Booty o felie din tortul meu. Însă la casă era doamna Higgins. M-am uitat primprejur, dar nici urmă de Booty. M-am întors în fiecare zi din săptămâna aceea până când felia de tort devenise stătută pentru a mai putea fi mâncată, dar el tot nu era de găsit.

— Ce? Iar ai venit? spuse doamna Higgins când mă văzu intrând a cincea zi consecutivă în magazin. Ce vrei de vii tot timpul aici?

— Unde este domnul Higgins? am întrebat eu.

— Este... este bolnav. Vocea avea acum un alt ton. Când am privit-o mai îndeaproape, mi-am dat seama că nu era deloc furioasă, ci mai degrabă îngrijorată.

— Vă rog să-i transmiteţi că sper să fie bine în curând, am spus eu. Spre marea mea mirare, doamna Higgins îşi acoperi faţa şi începu să plângă. Doamna Murphy, care examinase ouăle unul câte unul,

lăsă coşul jos şi se grăbi la ea ca să o consoleze. Am plecat tăcută şi foarte atentă ca să nu trântesc uşa de la intrare. Doamna Higgins ura acest lucru cel mai mult.

În ziua următoare, părintele O'Duggan nu era acolo ca să mă aştepte pe când am ieşit de la ore. Am fugit spre casă de-a dreptul panicată. De îndată ce am intrat pe uşă, mi-am dat seama după expresia de pe chipul mamei că ceva nu era în regulă. Nu zâmbea deloc. Ochii ei erau roşii de plâns.

— Gracie, scumpa mea... s-a întâmplat ceva îngrozitor. Booty... Booty nu mai e.

— Nu mai e? Unde a plecat? A plecat şi el ca O'Brien şi...?

— Nu, draga mea. Booty a murit în dimineaţa asta.

— Nu! Nu te cred! Nu e adevărat!

Mama mă ţinu strâns în braţe, spunându-mi la repezeală toată povestea.

— S-a înţepat din greşeală într-un cui uriaş dintr-o ladă, şi nu a mers la doctor sau nici măcar nu a spus nimănui de rana aceea până când a avut febră mare şi linii verzui-albicioase în partea din jos. Deja era prea târziu. A murit de infecţie în sânge.

M-am smuls din braţele ei şi am fugit în dormitorul nostru, aruncându-mă pe pat. Durerea mea era inconsolabilă acum.

— Mama mă duse la înmormântarea lui Booty la biserica St. Michael. A fost pentru prima dată când am văzut-o pe mama păşind într-o biserică. Toată lumea din cartier era prezentă, deoarece toţi îl iubeau pe Booty. Părintele O'Duggan ţinu slujba, purtând o robă lungă, neagră şi unul din veşmintele pe care mama lui l-a cusut pentru el. Şi el a plâns.

Îmi pierdusem toţi „taţii", în afară de unul, şi acum eram îngrozită la gândul că s-ar putea ca şi părintele O'Duggan să mă părăsească. Abia atunci mi-am adus aminte că eu aveam undeva un tată adevărat. Am început să o bat la cap pe mama să-mi dea informaţii despre el, şi când ea îmi dădu aceleaşi răspunsuri obişnuite, înnebunitor de evazive, m-am decis să merg la Bremenville pentru a-l găsi de una singură. Ideea îmi veni după ce am urmărit filmul *„Dick Tracy revine"*. El rezolva cazuri misterioase şi găsea persoane dispărute.

Nu am spus nimănui despre planurile mele, nici măcar părintelui O'Duggan. În săptămânile care urmară am citit de două ori mai

multe cărți decât în mod obișnuit și nu am mai participat la matineul de sâmbăta dimineața până când am reușit să adun îndeajuns de mulți bani pentru a-mi cumpăra un bilet de autobuz. Dar bineînțeles că nu am reușit să ajung nici măcar până la stația de autobuz. Mama mea mă târî acasă unde îmi dezvălui durerosul adevăr – tatăl meu adevărat nu mă dorea. El încercase să mă ucidă chiar înainte de a mă naște. Ea fugise pentru a mă proteja de el. Pe lângă celelalte pierderi pe care le suferisem, adevărul acesta mă devastă.

În noaptea aceea, după ce mama plecă la club, părintele O'Duggan apăru la ușa apartamentului nostru.

— Bună, Gracie. Pot să intru?

— Bănuiesc că da.

De fapt, eu nu doream să intre. Mă simțeam un gunoi, iar ochii îmi erau roșii și umflați de la plâns. Lăsă ușa deschisă și se așeză la masa din bucătărie, în partea opusă mie.

— Mama ta m-a rugat să trec pe-aici și să vorbesc cu tine, spuse el. Ea este foarte îngrijorată pentru tine.

— Ți-a spus ce s-a întâmplat?

— Da, Gracie. Mi-a spus.

Mi-am ridicat privirea pentru întâia oară și am zărit în ochii lui albaștri o compasiune atât de adâncă, încât am început să plâng din nou. Se întinse peste masă pentru a-mi lua mâna într-a lui.

— Știu că trebuie să fie foarte dureros pentru tine să știi că tatăl tău, Karl Bauer, nu te-a dorit.

— Nici măcar nu mă născusem! Cum putea el să mă urască atât de mult?

— Dumnezeu știe numai, răspunse el cu blândețe. Dar orice om care te cunoaște, o domnișoară atât de frumoasă ca tine, ar fi mândru să te numească fiica lui. Sunt ferm convins că ar fi.

Mă ținu de mână și mă lăsă să plâng pentru un timp, după care îmi întinse batista lui.

— Gracie, ți-am spus eu vreodată cum am ajuns eu să fiu șchiop? L-am privit țintă, surprinsă fiind de schimbarea subită a subiectului. Am clătinat din cap. Ei bine, datorită tatălui meu sunt eu schilod. Pe când aveam zece ani, m-a bătut cu o țeavă de fier până când mi-a rupt piciorul în trei locuri. Nu s-a vindecat bine, așa că de-atunci am șchiopătat întruna.

— Îngrozitor! am şoptit eu. Abia atunci mi-am dat seama de ceea ce dorea părintele O'Duggan să-mi spună – că şi tatăl lui fusese la fel de crud ca şi al meu.

— Tatăl meu era un om cumsecade atunci când era treaz, continuă el, dar îşi pierdea cumpătul când era beat. Noi am locuit în Irlanda, şi câteodată, după un schimb greu de muncă la docuri, tata se oprea să bea ceva. Pe când ajungea acasă, era beat criţă. Era cel mai cumplit şi fioros om de pe pământ atunci când era beat, şi obişnuia să-şi verse mânia asupra mamei. Fratele meu şi cu mine încercam să o protejăm, şi bineînţeles că atunci el începea să ne bată pe noi.

Părintele O'Duggan se ridică, ca şi cum acele amintiri îl neliniştiră. Începu să umble pe podeaua noastră în timp ce vorbea, având mâinile lui uriaşe ascunse în buzunarele pantalonilor.

— Oricât ar suna de ciudat, noi am acceptat lucrurile acestea ca fiind ceva normal pentru familia noastră. Pur şi simplu aşa era tata. Dar ceea ce nu puteam să îndur era faptul că el o înşela pe mama. Înţelegi ce vreau să spun cu asta, Gracie? El era căsătorit cu mama, dar obişnuia să-şi facă de cap cu alte femei. Pe când eram de vârsta ta, soţul uneia dintre femei l-a prins pe tatăl meu cu soţia lui şi l-a ucis, fiind şi el mort de beat. După aceea, mama ne-a luat pe toţi şase şi ne-a adus în America pentru a locui aici împreună cu unchii şi mătuşile noastre.

Se opri în loc şi se aplecă peste masă, punându-şi mâna pe umărul meu.

— Sunt preot de mai bine de cincisprezece ani, Grace. Am fost în foarte multe case şi am auzit o sumedenie de confesiuni – şi am văzut o mulţime de taţi ca şi tatăl meu şi ca şi... Karl Bauer. Vezi tu, simplul fapt că te uiţi cu jind la alte familii nu e acelaşi lucru ca şi atunci când ai locui acolo, zi de zi, nu-ţi poţi da seama ce se petrece dincolo de uşile acelea închise. Foarte mulţi suferă în multe case, la fel ca tine acum.

Lacrimile mele începură să se reverse din nou.

— Obişnuiam să mi-l imaginez pe tatăl meu, am spus eu. Obişnuiam să mi-l imaginez ca pe un adevărat erou precum Charles Lindbergh şi toate celelalte fete să fie invidioase pe mine atunci când aveau să afle. Acum mi-aş fi dorit să nu fi auzit adevărul. Aş vrea ca tatăl meu să fi fost mort!

Părintele O'Duggan păru şocat, după aceea trist, aşa că am regretat faptul că rostisem vorbele acelea atât de grele.

— Nu, nu ai vrea Gracie. Niciodată să nu dorești moartea unei persoane. Se prăbuși din nou pe scaunul lui. Încerc acum să te fac să înțelegi că tații și mamele pământești sunt simple ființe omenești – că fiecare persoană de pe pământul acesta este un păcătos. Chiar și cel mai iubitor părinte ne va dezamăgi uneori într-un fel sau altul. Și uneori exemplul prost pe care ni-l lasă tatăl nostru pământesc influențează modul în care Îl înțelegem și ne raportăm la Tatăl nostru ceresc. Una dintre sarcinile pe care Dumnezeu mi-a încredințat-o mie ca preot e aceea de a arăta oamenilor care nu au un tată iubitor, cum este, de fapt, Dumnezeu Tatăl. Am sfătuit foarte mulți oameni, a căror viziune cu privire la Dumnezeu fusese influențată de experiențele pe care le-au avut. Ei nu pot accepta faptul că Dumnezeu îi iubește necondiționat, deoarece propriul lor tată nu i-a iubit. Ei nu vor să creadă că Dumnezeu nu îi va părăsi sau abandona niciodată, deoarece propriii lor tați i-au abandonat. Ei nu cred că Dumnezeu îi va ierta, deoarece tații lor nu îi iartă. Sau, dacă de exemplu au avut un tată ca al meu, lor le este frică de Dumnezeu și fug de El, deoarece zic că Dumnezeu este un Dumnezeu mânios. Îți înțeleg dorința arzătoare de a avea un tată. Înțeleg de ce ai vrut să-l găsești pe Karl Bauer. Dar, Grace, nu el e tatăl de care ai tu nevoie.

— Nu? Tânjeam să aud faptul că mama inventase toată povestea – și că tatăl meu adevărat nu era monstrul cu numele de Karl Bauer. Unde e tatăl meu, atunci?

— Tată tău adevărat este Dumnezeu. El este singurul Tată care nu te va dezamăgi niciodată. Și încă de când te-a țesut în pântecele mamei tale, El te cunoștea deja și te iubea mai mult decât te-ar fi iubit Karl Bauer sau oricare alt om din lume.

Cuvintele părintelui O'Duggan se revărsară asupra inimii mele ca un balsam vindecător. Doream să cred că ele sunt adevărate, dar mă temeam.

— Dacă tatăl meu adevărat nu m-a dorit, am spus eu, atunci de unde știu eu că Dumnezeu mă dorește?

El scoase din buzunarul de la pieptul lui cartea aceea îmbrăcată în piele, pe care o purta tot timpul cu el.

— Pentru că Dumnezeu a scris în Biblie tot ceea ce a dorit să cunoaștem despre El. Și unul dintre lucrurile pe care le-a scris, sună cam așa: „Poate o femeie să uite copilul pe care-l alăptează, și să

n-aibă milă de rodul pântecelui ei? Dar chiar dacă l-ar uita, totuşi Eu nu te voi uita cu niciun chip: Iată că te-am săpat pe mâinile Mele, şi zidurile tale sunt totdeauna înaintea ochilor Mei!"

Puse cartea pe masă şi-şi întinse mâinile spre mine. M-am întins peste masă şi mi-am pus mâinile într-ale lui.

— Îţi aduci aminte statuia Domnului Isus de pe crucea din faţa bisericii St. Michael? întrebă el. Dumnezeu a luat chip de om, şi după aceea a murit pe cruce ca să ne arate cât de mult ne-a iubit. Urmele cuielor din palmele Sale sunt dovada dragostei Lui nemărginite pentru noi. Caută-L pe *El*, Gracie, şi nu pe Karl Bauer. *El* este adevăratul tău Tată.

— Mama spune că noi nu suntem catolici.

— Da, ştiu. Nu-i spune asta episcopului, spuse el zâmbind, însă Dumnezeu nu este limitat unei singure biserici sau denominaţiuni. El te va găsi oriunde ai fi. Totuşi, bisericile sunt foarte bune, deoarece ele au menirea de a ne ajuta să ne întâlnim cu Dumnezeu... putem să ne întâlnim cu El în fiecare duminică dimineaţa. Şi un preot sau un pastor pot să te îndrume în direcţia bună, cea pe care o cauţi.

— Cum voi şti ce trebuie să fac? Cum să-L caut pe Dumnezeu?

— Pur şi simplu stai în prezenţa Lui şi ascultă... aşteaptă. El doreşte să-ţi vorbească, Gracie. Un lucru ştiu sigur – taţii noştri pământeşti pot să ne rănească, să ne respingă şi să ne dezamăgească, dar Dumnezeu nu va face niciodată lucrul acesta. Niciodată nu te va uita sau părăsi. El te cunoaşte şi te iubeşte mai mult decât ţi-ai putea imagina. Oare nu e El tatăl acela pe care tu Îl cauţi?

Mama îşi dădu seama că încă mai eram furioasă pe ea din moment ce nu m-am cuibărit în pat pentru a citi împreună istorioarele hazlii, după bunul nostru obicei de duminica dimineaţa. În schimb, în timp ce ea stătea în pat rezemată pe o movilă de perne, cu ziarul în mână, eu mi-am pregătit micul dejun, mi-am pieptănat părul, şi m-am îmbrăcat cu cea mai frumoasă rochiţă pe care o aveam.

— Şi acum unde mergi? întrebă ea. Sper că nu ţi-ai mai cumpărat alt bilet, nu-i aşa? Credeam că ţi-am explicat deja că nu eşti binevenită în Bremenville.

— Nu merg în Bremenville. Merg la biserică.

— Dar ţi-am spus de sute de ori, draga mea, că noi nu suntem catolice. Deschise apoi partea din ziar unde scria despre modă şi încercă să pretindă că nu o interesează, dar puteam să-mi dau seama după vocea ei ascuţită, că era.

— Ai spus că suntem protestante, aşa că merg la biserica Peace Memorial de pe Fountain Avenue.

— Dar tu nu eşti membră acolo, scumpa mea. Ei nu te...

— Ba da, mă vor primi. Părintele O'Duggan mi-a spus asta.

Râse scurt.

— Dumnezeule mare, şi ce ar putea să ştie un preot catolic despre bisericile protestante?

— M-a sfătuit să le spun că bunicul meu este un preot în aceeaşi denominaţie.

Mama scăpă ziarul din mână şi se trânti pe perne ca şi cum, dintr-odată, ar fi fost foarte obosită.

— Nu un preot, Gracie... ei sunt numiţi pastori.

— Asta a spus şi părintele O'Duggan, dar am uitat cuvântul. Mi-a spus că e unul şi acelaşi lucru, doar că pastorii au voie să se căsătorească şi să aibă copii.

— Mă miră faptul că părintele O'Duggan nu a încercat să te facă să mergi la biserica lui.

Am simţit o undă de amărăciune în vocea ei.

— Am vrut să merg la biserica St. Michael, dar mi-a spus că tu nu vei fi de-acord.

— Are dreptate aici.

Ridică ziarul din nou şi îl deschise, pretinzând că citeşte. M-am apropiat de patul ei şi am aşteptat până când m-a privit.

— Deci e adevărat, mamă? Tatăl tău a lucrat într-o biserică, aşa cum face şi părintele O'Duggan?

— Oh, da e adevărat.

— De ce nu mi-ai vorbit niciodată de el?

— Despre tatăl meu?

Mama lăsă ziarul şi mă privi îndelung, dar privirea ei era atât de departe, încât îmi dădu impresia că trece prin mine. În ochii ei luceau acum două lacrimi.

— Serviciile religioase încep de obicei la ora unsprezece, spuse ea cu blândeţe. Mai bine grăbeşte-te, dacă nu vrei să întârzii. Pastorilor protestanţi nu le place ca oamenii să ajungă târziu.

În acea duminică am pornit spre biserica Peace Memorial cu o dorinţă fierbinte greu de descris în cuvinte. De îndată ce am păşit în biserica aceea boltită, am simţit exact aceeaşi dorinţă intensă pe care o trăisem în momentele în care aşteptam autobuzul care m-ar fi dus spre Karl Bauer. *Tatăl meu*. Urma să-mi cunosc Tatăl.

Biserica protestantă nu era la fel de ornamentată ca şi biserica St. Michael sau biserica la care mersese mama, dar era la fel de frumoasă. Nu existau statui, nici nişe cu lumânări ce trebuiau aprinse, şi nici figuri cu Domnul Isus pe o cruce – aici, deasupra altarului se afla doar o cruce din lemn, fără ca Isus să fie acolo. Am înaintat tăcută, în timp ce omul de la intrare conducea pe altcineva, eu am ocupat singură un loc pe rând. Vitraliile revărsau lumina asupra mea sub forma unor jocuri de cristale.

La început, serviciul îmi păru ciudat şi confuz. Pastorul vorbi şi citi dintr-o carte, după aceea toată lumea cântă o cântare pe care eu nu o ştiam. Dezamăgită, aproape că am ieşit din biserică. Dar atunci când toată lumea aplecă capetele pentru a se ruga, spunând cuvintele la unison, am început să plâng.

„Tatăl nostru... care eşti în ceruri..."

Ei vorbeau acum cu Dumnezeu. El era şi Tatăl meu. Puteam să-mi aplec capul şi să vorbesc cu El tot aşa de uşor cum vorbisem cu O'Brien, cu Booty sau cu părintele O'Duggan.

Am cântat apoi alt imn, dar de data aceasta l-am căutat în cartea de cântări şi am găsit cuvintele împreună cu ceilalţi oameni. Am avut impresia că se învârte locul acela cu mine atunci când mi-am dat seama că ele fuseseră scrise exact pentru mine:

Tatăl meu este atât de bogat,
El are tot pământul în mâinile Lui!
Lăcaşurile Sale sunt veşnic pline
De nestemate, aur, argint şi rubine!
Eu sunt copil al Regelui, un copil al Regelui
Prin Isus, Salvatorul meu, eu sunt un copil al Regelui!

Am lăsat ca aceste cuvinte să pătrundă adânc în sufletul meu. Iată, în sfârşit, Tatăl după care tânjisem toată viaţa mea. El era bogat – atât în avuţii cât şi în înţelepciune şi dragoste. Eu eram copilul Lui. El *mă* iubea.

Nu-mi mai aduc aminte tot ceea ce s-a întâmplat în acea primă duminică. Sunt sigură că se citise din Scriptură, o fi urmat şi o predică, plus multe rugăciuni. Ni s-a cerut să ne ridicăm pentru rugăciunea de încheiere – ce repede se terminase totul! Melodia îmi aduse aminte de baladele pe care Mick obişnuia să le cânte ca să adorm. Dar, vai! Cuvintele! Încă o dată, cuvintele reflectau exact dorinţa mea arzătoare:

Tu eşti Înţelepciunea, Tu eşti Cuvântul sfânt,
Nimic să nu mă separe de Tine pe pământ!
Eşti Tatăl meu minunat, iar eu copilul Tău
Rămâi Doamne cu mine şi în mine mereu!

Aceasta era rugăciunea mea, strigătul inimii mele. Pentru întâia oară în viaţa mea, am simţit prezenţa lui Dumnezeu. Duhul Lui Sfânt se pogorâse asupra mea, mă înconjură, mă întări. El strălucea acum din plin în partea cea mai întunecată a vieţii mele, acolo unde, cu multă grijă, ascunsesem toate temerile şi durerile mele, iar El le vindecase. Pur şi simplu, plângeam de bucurie. Îmi găsisem cu adevărat Tatăl!

Aveam senzaţia că plutesc atunci când m-am apropiat de ieşire, şi am văzut că pastorul stătea la uşă pentru a da mâna cu enoriaşii săi. Era înalt şi subţirel, cu ochelari înrămaţi în sârmă şi cu părul cărunt ce era dat pe spate de pe faţa lui bine conturată. Părea foarte blând, zâmbind tuturor celor care îl salutau. M-am gândit la bunicul pe care nu-l văzusem niciodată. Şi el era un pastor, ca acest bărbat.

— Bună dimineaţa, spuse el în timp ce îmi strânse mâna. Eşti cumva Gracie Bauer?

Eram de-a dreptul surprinsă.

— Da, eu sunt. De unde mă cunoaşteţi?

— Avem un prieten comun – părintele Tom O'Duggan. Mi-a vorbit despre faptul că s-ar putea să ne vizitezi. Bine-ai venit la casa lui Dumnezeu.

— Mulţumesc.

— Săptămâna viitoare vino cu o oră mai devreme ca să poţi participa şi la şcoala duminicală. Anul acesta studiem viaţa Domnului Isus.

— Omul de pe cruce?

— Exact. E Fiul lui Dumnezeu.

— Voi reveni, i-am spus eu. Şi aşa s-a şi întâmplat, deşi săptămâna păru lungă cât zece ani.

În duminica aceea am făcut primul pas din călătoria vieţii mele ca să ajung să-L cunosc pe Tatăl meu. Nu mă mai interesa deloc Karl Bauer. Într-un final, mi-am mărturisit credinţa în Cristos, am fost botezată şi am devenit un membru al bisericii Peace Memorial. Pastorul, reverendul Hudson, mi-a dăruit prima mea Biblie.

Pastorul era el însuşi liderul grupului de tineri care se întrunea în subsolul învechit al bisericii. Iubeam şcoala duminicală, chiar dacă încăperea aceea mirosea a cafea expirată şi a pui prăjit de la toate supeurile organizate de biserică. Camera noastră era chiar lipită de cea unde era cazanul de încălzire, şi de fiecare dată când acesta pocnea, pastorul trebuia să strige pentru a se face auzit de vuietul acela asurzitor. El îşi ţinea lecţia mai departe, ba chiar încerca să surprindă tonul grav al istorioarei dacă se întâmpla să studiem lupta de la Ierihon sau căderea Ierusalimului.

La câteva săptămâni după ce am început să merg la biserică, m-am împrietenit cu o fată de vârsta mea, pe nume Frances Weaver.

— Mergem la aceeaşi şcoală, nu-i aşa? am întrebat-o eu.

— Da! Nu am ştiut că şi tu eşti protestantă, spuse ea. Aproape toate fetele din şcoala noastră sunt catolice. Am crezut că eşti şi tu o romano-catolică pentru că întotdeauna mergeai acasă cu preotul.

— Părintele O'Duggan? El e un vechi prieten. Îl cunoaşte şi pe pastorul Hudson.

— O să merg cu tine de-acum înainte... dacă vrei şi tu.

Frances şi cu mine am devenit foarte bune prietene, chiar dacă nu aveam prea multe în comun. Îmi plăcea să merg la şcoală şi munceam din greu ca să iau note bune. Lui Frances îi plăceau

starurile cinematografice şi petrecea mai mult timp citind despre viaţa lor privată decât să se ocupe de teme. Era cea mai mică din familia ei, având două surori mai mari şi un frate, de aceea părinţii ei o răsfăţau. Mânca toate dulciurile pe care le poftea, oricând dorea, şi era atât de durdulie ca o gogoaşă umplută cu cremă.

— Vrei să vii acasă la mine după ce ieşim de la şcoală? mă întrebă ea într-o zi. Niciodată înainte nu mai fusesem invitată în casa unei fete. Putem să ne facem temele împreună, spuse ea. Poţi chiar să rămâi la cină.

Pentru prima dată în viaţa mea am văzut cum era să locuieşti într-o casă adevărată cu mamă şi tată, surori şi fraţi. Adevărul mă şocă.

— Nici nu poţi să-ţi imaginezi cum e! îi povesteam eu mamei după ce am ajuns acasă. Frances şi surorile ei se ceartă mereu între ele. Părinţii lor strigă la ele şi le cere să înceteze, le ameninţă cu tot felul de pedepse dacă nu vor să asculte, dar ele continuă într-o veselie cu cearta lor.

Dintr-odată eram foarte mulţumitoare că sunt singurul copil, eram mulţumitoare pentru o mamă care mă făcea să râd, chiar dacă eram atât de sărace încât trebuia să mâncăm supă tot timpul şi ne cumpăram hainele de la licitaţia de vechituri organizată de biserică. Niciodată nu mi-am dat seama cât de distrus era apartamentul nostru, până când nu am văzut apartamentul lui Frances. Familia Weaver avea trei dormitoare şi pe podeaua din living aveau covor în loc de linoleum. Ba chiar aveau o baie numai pentru ei. Dincolo de toată ciorovăiala care se auzea mereu în casa familiei Weaver, viaţa lor de familie mă fascina. Am petrecut mult timp la ei acasă.

Într-o zi, după ce am ieşit de la ore, am întâlnit-o pe Frances dansând de bucurie.

— Ce se-ntâmplă cu tine? am întrebat-o eu râzând. Vrei să mergi la toaletă?

— Nu! Ghiceşte! Surorile mele vor fi plecate weekendul acesta, şi mama mi-a spus că pot să te invit pe tine, pe Dotty şi pe Marian la o petrecere în pijama!

Auzisem şi înainte despre aceste petreceri în pijama, dar niciodată nu fusesem invitată la vreuna. Acum era rândul meu să dansez de bucurie. Dar pe când ne întorceam spre casă, cu o zi înainte de marele eveniment, lui Frances şi celorlalte două fete le veni o nouă idee.

— Nu ar fi amuzant, deciseră ele chicotind, dacă am purta toate pijamaua taţilor noştri?

— Oh, ba da! Asta fac şi celelalte fete la petrecerile lor!

Probabil că au uitat faptul că eu nu aveam tată, deoarece la colţul străzii King îmi făcură cu mâna la revedere şi îşi continuară drumul mai departe, presupunând că totul era stabilit. Îmi doream atât de mult să merg la petrecerea aceea, dar acum tot entuziasmul meu se evaporase. Nu puteam fi singura care nu poartă pijamaua tatălui ei. M-am aşezat jos pe veranda din faţa blocului nostru şi am început să plâng. Nu doream să merg sus pentru că nu vroiam ca mama mea să afle. Devenea la fel de mânioasă ca o ursoaică dacă cineva îndrăznea să se ia de puiul ei, şi ştiam că avea să declare război celor trei fete *şi* mamelor lor dacă auzea despre cele întâmplate.

Tocmai am decis că singura soluţie era aceea de a pretinde că sunt bolnavă şi doar aşa puteam să evit să merg la petrecere, când părintele O'Duggan luă colţul şi veni şchiopătând pe strada King.

— Bună ziua, Gracie, strigă el.

I-am făcut din mână, cu jumătate de inimă, acoperindu-mi ochii roşii. Se opri în mijlocul străzii, se întoarse, şi veni pe trotuarul din faţă pentru a se aşeza lângă mine. Timp de două-trei minute niciunul dintre noi nu rosti un cuvânt. După aceea spuse:

— Vrei să-mi spui de ce eşti supărată?

Am suspinat cu inima zdrobită.

— Ştiu că Dumnezeu este Tatăl meu *adevărat*, dar El nu poartă pijama!

— Poftim?

Vocea lui păru sugrumată. Am privit spre el şi am văzut că se lupta din răsputeri să nu izbucnească în râs. Se încruntă cu un efort de a părea foarte preocupat şi îşi apăsă buzele cu pumnul pentru a-şi stăpâni râsul. Când mi-am dat seama cât de ridicol a sunat afirmaţia mea, am început să chicotesc. Părintele O'Duggan izbucni în râs asemeni unui capac scos de la o sticlă de şampanie.

— Îmi pare rău... îmi pare rău, spuse el ştergându-şi lacrimile. Sunt sigur că problema ta nu e deloc amuzantă. Dar, dacă nu te superi, lămureşte-mă: de ce ar avea nevoie Dumnezeu de pijama?

— Nu are nevoie de pijama, părinte O'Duggan – eu am nevoie de ea. Frances Weaver m-a invitat la petrecerea ei în pijamale, şi toate celelalte fete vor purta pijamalele tatălui lor.

— Ah, acum înțeleg. Își luă un moment pentru a reflecta asupra dilemei, frecându-și barba gânditor ca și cum chestiunea mea era la fel de importantă ca toate celelalte probleme pe care le rezolvase în acea zi. Ai putea să împrumuți una de la cineva? Mă întrebă el, în cele din urmă.

— Nu cunosc pe nimeni. Ar fi domnul Harper, marinarul ce e tot timpul pe drumuri, dar mama nu mi-ar da voie să-i cer lui pijamaua, deoarece el îi face ochi dulci. Iar domnul O'Malley, care locuiește la etajul unu, e prea bătrân! M-ar trece fiori să știu că-i port pijamaua...

— Ei bine... mă gândeam că ai putea împrumuta una de la mine.

Nu-mi puteam crede urechilor. Nici măcar nu îndrăznisem să visez că i-aș putea cere părintelui O'Duggan așa ceva, amintindu-mi cum în urmă cu ani de zile a refuzat să-mi dea voie să-l numesc *„tată"*. L-am privit să văd dacă vorbea serios.

— Vorbiți serios?

Ochii lui albaștri sclipiră.

— Păi... numai dacă pijamaua mea nu ți-ar da și ea fiori...

— Pijamaua, e și ea neagră ca toate hainele dumneavoastră?

Râse scurt și mă luă după umăr.

— Nu, în timpul nopții am voie să port și alte culori în afară de negru. Vino să vedem dacă menajera poate să ne dea una curată!

Ne îndreptam acum împreună spre casa parohială, ca în vremurile de odinioară. Abia atunci mi-am dat seama cât de mult dusesem dorul să vorbesc cu el, din moment ce începusem să merg acasă împreună cu Frances Weaver.

— Ce să spun celorlalte fete dacă întreabă a cui este pijamaua?

— Hmm... Nu cred că ar fi prea politicos dacă le-ai răspunde că nu e treaba lor, ceea ce chiar nu e... Îmi deschise ușa de la casa parohială. Dar cum eu am fost pentru tine „părintele O'Duggan" în toți acești ani, nu cred că ai minți dacă le-ai spune că aceasta este pijamaua tatălui tău – cu „T" ca majusculă, bineînțeles. Iar ele nu au de unde să-și dea seama cu ce literă e scris, nu-i așa?

Casa parohială avea, în cea mai mare parte, lambriuri negre din lemn lustruit, ca și interiorul unei biserici. Mirosea bine, ca prăjitura mamei, însă am rămas surprinsă la cât de reci erau camerele. În timp ce l-am urmat printr-un foaier și am înaintat pe un coridor întunecos spre bucătărie, părintele o strigă pe doamna O'Connor, menajera lui.

— Dar ce să răspund dacă celelalte fete încep să-mi pună tot felul de întrebări despre tatăl meu? l-am întrebat eu după ce l-am ajuns. Se opri în loc, ca şi cum ar fi fost surprins de întrebarea mea, şi se întoarse spre mine.

— Nu trebuie să răspunzi întrebărilor lor, Gracie. E urât din partea lor că sunt aşa de băgăreţe. Nu o să greşeşti dacă îţi vei folosi imaginaţia bogată pe care o ai pentru a ocoli răspunsurile.

— Vreţi să spuneţi, să le răspund aşa cum o face mama atunci când o întreb ceva?

— Exact. Fă un joc. Poţi să faci asta fără să spui o minciună, Gracie. Ştiu că poţi.

Şi exact asta am făcut. Pe la ora trei dimineaţa când ne-am culcat, câştigasem admiraţia tuturor pentru că aveam cel mai misterios tată. lar pijamaua dungată alb-negru a părintelui O'Duggan – care mi-era atât de mare, încât păream pierdută în ea – câştigase premiul pentru cea mai elegantă pijama.

— Cum arată tatăl tău? mă întrebă Frances la câteva zile după acea petrecere. Stăteam întinse de-a lungul patului ei, în timp ce ne făceam temele împreună.

— Mama are o poză cu el în albumul de poze, am răspuns eu. Este poza de la nunta lor. Vino la noi acasă şi o să ţi-o arăt.

— Nu poţi să o iei şi să mi-o aduci odată când vii la mine?

Întrebarea lui Frances mă ului. M-am uitat la ea mirată, urmărind-o cum întindea un balon de gumă cu degetele ei, după care îndesă guma înapoi în gură.

— Ce s-a întâmplat, Gracie? De ce mă priveşti aşa?

— Tocmai mi-am dat seama de ceva! Suntem prietene acum de mai bine de un an, şi nu ai fost niciodată la mine acasă – nici măcar într-o sâmbătă după-masa.

Frances sări de pe pat pentru a-şi lua o altă bomboană din sertarul dulapului ei, dar nu înainte ca eu să citesc expresia vinovăţiei de pe chipul ei.

— Doreşti? spuse ea rupând o bucată de Hershey în două.

Am clătinat din cap.

— Spune-mi, de ce nu ai venit niciodată la mine acasă? Pentru că locuim într-o clădire atât de veche?

— Nu... nu pot... să-ţi spun.

Îşi îndesă repede una dintre cele două bucăţi de ciocolată în gură.

— Atunci bănuiesc că nu sunt cu adevărat prietena ta cea mai bună, nu-i aşa?

Mi-am adunat cărţile de la şcoală, pregătindu-mă să plec.

— Nu, aşteaptă! Nu pleca, Gracie! Spuse ea cu gura plină.

Am aşteptat cu mâinile în şolduri până când termină de mestecat şi înghiţit.

— E doar din cauza faptului că mama ta a divorţat.

— Nu înţeleg. Ce are asta de-a face cu venitul tău la mine?

Frances nu dori să-mi spună, dar eu am obligat-o ameninţând-o că nu îi voi mai vorbi niciodată.

— Tatăl meu spune că femeile divorţate trăiesc de obicei în păcat, îmi răspunse ea, şi că... mama ta... ei bine, ştii... mama ta nu merge la biserică... ci lucrează într-un club de noapte... se îmbracă ca o boemă...

— Mama mea nu trăieşte în păcat!

— Ştiu... ştiu... dar fii bucuroasă că nu are un prieten. Tatăl meu mi-a spus că dacă începe să fie însoţită de bărbaţi sau dacă tu vei avea un tată vitreg, atunci nu vom mai putea fi prietene.

M-am întors acasă tristă şi confuză. Cu cât creşteam, cu atât mi se părea mai mare distanţa dintre mine şi celelalte fete. În seara aceea de sâmbătă, când mama se îmbrăca pentru a merge la club, am stăruit pe lângă ea să vină ziua următoare la biserică cu mine, astfel ca cel puţin oamenii să nu o mai considere imorală, păcătoasă. Nu cedă sub nicio formă. Într-un final, mi-am pierdut răbdarea şi am izbucnit:

— Oamenii cred că trăieşti în păcat pentru că eşti divorţată şi pentru că nu mergi la biserică!

Mama se dădu cu un ruj de un roşu-aprins, după care îşi şterse buzele.

— Gracie, refuz să-mi trăiesc viaţa pentru a-i mulţumi pe cei din jurul meu. M-am căsătorit cu Karl tocmai pentru a-i mulţumi pe părinţii mei şi a fost cea mai mare greşeală pe care am făcut-o în viaţa mea. Nu-mi pasă ce cred alţi oameni despre mine şi nici ţie nu ar trebui să-ţi pese.

— Ai vreun iubit? am întrebat-o eu aducându-mi aminte ce afirmase tatăl lui Frances.

— Nu, draga mea... tu?

— Eu sunt prea urâtă şi ciudată. Băieţii nu o să se uite niciodată la una ca mine.

Furioasă, ea îşi puse mâinile pe şoldurile ei slabe.

— Grace Eva Bauer, nu eşti urâtă! Într-un an sau doi voi fi nevoită să iau un bătător de covoare pentru a-i ţine pe băieţi departe de tine!

Nu i-am răspuns nimic, dar eram conştientă de faptul că dacă şi alţi părinţi mă priveau în acelaşi mod ca şi cei din familia Weaver, ei nu le vor da voie fiilor lor să fie prieteni cu mine. De asemenea, am putut să văd cum, într-o clipită, mama mea schimbă subiectul cu multă abilitate.

— Vrei să te recăsătoreşti într-o zi? am întrebat-o eu.

— Bineînţeles că nu! Mi-a fost de-ajuns o dată! Tu nu poţi să înţelegi lucrurile astea acum, dar le vei înţelege după ce vei fi căsătorită de un an sau doi, ţi-o garantez!

Probă o pălărie, evaluând rezultatele într-o oglinjoară, după care o dădu jos şi încercă o beretă. Arăta splendid cu ea. Mama se întoarse şi îmi luă ambele mâini într-ale ei. Era una dintre acele rare dăţi când ea dorea să vorbim foarte serios.

— Atunci când va sosi vremea, Gracie, alege-ţi soţul cu multă, multă atenţie. Să nu faci greşeala aceea îngrozitoare pe care am făcut-o eu. M-am căsătorit cu Karl pentru că mă simţeam singură, şi el se purta frumos cu mine în perioada în care mă curta. Şi după cum am mai zis, am vrut să-mi mulţumesc părinţii. Nu m-am oprit pentru a mă gândi ce fel de persoană era Karl cu adevărat până când a fost prea târziu. Stabileşte-ţi standarde înalte, caută calităţile care au o mare importanţă atunci când e vorba de alegerea unui soţ, şi nu spune „da" până când nu-l întâlneşti pe cel care are acele calităţi pe care le doreşti.

Mă trase înspre ea şi mă îmbrăţişă cu drag.

— Mamă, putem să ne cumpărăm un radio?

Începu să râdă tare în timp ce mă ţinea lângă ea, privindu-mă cu atenţie.

— Dumnezeule, treci de la un subiect la altul de parcă ai fi o broască pe un trotuar! Ce are a face căsătoria cu cumpărarea unui radio?

În mintea mea, legătura exista. Mama mea nu avea de gând să se recăsătorească, nu avea iubiţi, şi nu era nicidecum o femeie imorală.

Dacă cei din familia Weaver continuau să o acuze fără să o cunoască cu adevărat, atunci eu nu mai doream să merg acasă la ei. Dar asta implica şi faptul că nu mai aveam cum să aud programele mele favorite de la radio.

— M-am săturat de acest du-te-vino spre casa lui Frances pentru a putea asculta *„Micuţa orfană Annie"*, mai ales atunci când afară e foarte rece. Dacă am avea un radio, aş putea să ascult emisiunea acasă.

— Ai dreptate, spuse ea cu blândeţe şi cu o privire în ochi care reflecta profunzimea dragostei sale. Cred că va trebui să ne cumpărăm un radio.

Câteva zile mai târziu, mama veni acasă cu un radio cumpărat de la magazinul de vechituri. Atunci când Hitler invadă Polonia, în luna septembrie, am ascultat toate buletinele informative, stând aşezate la masa din bucătărie. Radioul aducea cel de-al doilea război mondial – şi programele noastre favorite – chiar în apartamentul nostru.

Doi ani mai târziu, pe când îl ascultam într-o după-masă de duminică, crainicul întrerupse programul cu un buletin special – japonezii atacaseră Pearl Harbor. Pe când ascultam şocate reportajele despre persoanele accidentate şi despre pierderile suferite, mama începu să plângă. Nu am înţeles de ce. De obicei, avea o perspectivă optimistă privind viaţa.

— Războiul acesta ne va schimba vieţile, spuse ea ştergându-şi ochii. Exact asta s-a întâmplat şi în timpul celuilalt război. A schimbat vieţile tuturor pentru totdeauna.

Ziua următoare l-am întrebat pe părintele O'Duggan despre cele spuse de mama şi la ce credea el că se referise. El mă însoţea din nou de la şcoală acasă, acum că prietenia mea cu Frances se răcise.

— Cred că mama ta şi-a amintit de primul război mondial, spuse el. S-au schimbat foarte multe lucruri după acel război. Vocea lui părea blândă şi îndepărtată.

— Credeţi că s-a îngrijorat pentru raţionalizare?

— Nu ştiu. Bănuiesc că raţionalizarea va schimba modul de a trăi al multor oameni.

— Dar nu va influenţa cu nimic modul în care mama mea şi cu mine trăim. Noi nu avem o maşină, şi foarte rar se întâmplă să avem bani pentru zahăr şi carne, deci noi nu va trebui să sacrificăm prea multe.

— Nimănui nu-i plac schimbările, Gracie, spuse el atunci când am ajuns la apartamentul nostru. Dar tu nu trebuie să te îngrijorezi dacă te încrezi cu adevărat în Dumnezeu.

Prima mare schimbare fu aceea când formaţia mamei, de la clubul de noapte, se desfiinţă. Toţi, cu excepţia ei şi a doi saxofonişti bătrâni, se înscriseră în taberele de instruire pentru armată. După aceea Regency Room dădu faliment, deoarece nu mai avea clientelă. Mama începu apoi să lucreze într-o fabrică locală care se reutilase pentru a contribui la mobilizarea războiului. Purta o salopetă uriaşă de culoare maro, şi glumea spunând că parcă ar fi „Rosie, nituitoarea".

Acum că mama lucra în tura de zi, puteam să petrecem serile împreună, acasă, pentru prima dată de când începuse să lucreze în barul lui O'Brien. Luam cina împreună, ascultam la radio evenimentele din război, după care ascultam programele noastre favorite. Mama adora emisiunea *„Fibber McGee şi Molly"*. Spunea că dulapul nostru din bucătărie, înţesat cu farfurii de toate felurile şi cu oale crestate, arăta mai rău decât magazia lui Fibber.

Pe-atunci mama avea patruzeci şi doi de ani, şi de multe ori era de-a dreptul extenuată după o zi de muncă la fabrică.

— Gândeşte-te la viitorul tău, Gracie, îmi spuse ea într-o seară pe când stăteam în bucătăria noastră slab-luminată. Dă-ţi silinţa să înveţi cât poţi de bine pentru ca să nu ajungi să lucrezi ca mine toată ziua într-o fabrică.

— Chiar nu ştiu ce vreau să fac după ce o să termin liceul, i-am spus eu. Bănuiesc că nu vom avea banii să mă pot înscrie la facultate.

Mama zâmbi cu tristeţe.

— Îmi pare rău, draga mea.

Apoi, exact aşa cum prezisese mama, războiul avea să-mi schimbe viaţa. Datorită faptului că era o mare nevoie de asistente, se ofereau burse pentru a te pregăti în meseria de asistentă calificată.

— Asta e salvarea ta, Gracie, spuse mama.

Acesta fu singurul cuvânt pronunţat de ea care să facă referire cât de cât la religie.

CAPITOLUL 22

Am absolvit liceul în anul 1943, şi din toamna aceluiaşi an am început şcoala de asistente din Philadelphia. Urma să fiu departe de casă pentru prima dată în viaţa mea de când am stat cu mama pe când aveam patru ani.

— Promit că nu o să dau apă la moară atunci când va sosi clipa să ne luăm rămas-bun, spuse mama, însă nu se ţinu de promisiune. De altfel, nici eu.

Mi-era teamă să călătoresc singură pe tren spre Philadelphia, dar după cum se întâmplă, părintele O'Duggan avea o întâlnire cu episcopul exact în weekendul acela, aşa că am călătorit pe tren împreună. Am stat alături, unul lângă altul la clasa a doua ce era extrem de înghesuită, privind cum acele privelişti sinistre ale magaziilor şi ale depourilor cedau locul cartierelor din oraş, apoi suburbiilor, şi în cele din urmă regiunilor de la ţară. Vorbeam deschis, ca doi prieteni vechi ce eram.

— Îmi imaginez că trebuie să fii foarte încântată numai gândindu-te la toate schimbările care-ţi stau înainte, spuse părintele O'Duggan.

— Da... dar şi puţin speriată. Niciodată nu am mai fost plecată de acasă.

— Gracie, pot să te întreb ceva... ai vreo idee cât de cât... despre întâlniri... şi despre bărbaţi?

— Nu am avut niciun prieten sau vreo întâlnire. Cred că se datorează faptului că nu sunt prea frumoasă.

— Eh, nici vorbă: tu eşti o fată foarte frumoasă. Oi fi eu preot, dar sunt în acelaşi timp şi bărbat, şi crede-mă că pot să recunosc o fată frumoasă atunci când zăresc una. Poţi să-ţi spun ce văd acum? Se întoarse cu faţa spre mine, iar în ochii lui albaştri se putea citi sinceritatea. Tu ai delicateţea unei păpuşi din porţelan cu pielea şi părul tău frumos, cu alura ta firavă. Tu moşteneşti frumuseţea mamei tale, Gracie, şi cred că ai văzut cum ea întotdeauna a captat atenţia bărbaţilor.

— Sunteţi foarte drăguţ, părinte O'Duggan, dar credeţi-mă, băieţii nu mă vor remarca defel.

— Nu înfăţişarea ta este motivul pentru care tu nu ai avut niciun prieten până acum. Majoritatea băieţilor din cartierul nostru sunt irlandezi-catolici, şi mamele lor s-au asigurat că ei nu se vor întâlni cu nicio fată protestantă.

— Cu atât mai puţin cu una a cărei mamă e divorţată.

Hmm... exclamă el suspinând obosit. Mă tem că ai dreptate. Dar vezi, băieţii din Philadelphia nu vor şti faptul că mama ta e divorţată, şi prin oraş se vor perinda foarte mulţi soldaţi cărora, crede-mă, nu le va păsa dacă tu eşti protestantă sau păgână. Ei pur şi simplu vor vedea o tânără drăguţă, disponibilă, şi te vor invita în oraş.

Am găsit greu de crezut lucrul acesta, chiar dacă ştiam că părintele O'Duggan nu m-ar minţi. Posibil să mă fi văzut sceptică, deoarece el continuă să mă asigure că rostea purul adevăr.

— Fata mea, îmi fac griji pentru tine, spuse el, încruntându-se uşor. Nu numai că eşti frumoasă, dar eşti şi naivă. Sunt foarte mulţi bărbaţi lipsiţi de scrupule care vor încerca să profite de tine. În afară de cei care au făcut un jurământ al celibatului ca şi mine, majoritatea băieţilor au un singur lucru în mintea lor... şi cred că ştii şi tu care este acela.

— Da, am răspuns eu scurt. Amândoi am roşit.

— Gracie, îţi vor spune tot felul de lucruri... că te iubesc, că au „nevoile" lor, că se vor căsători cu tine într-o zi, "că nu e greşit dacă vă iubiţi unul pe altul"... dar nu trebuie să cedezi. Un bărbat respectabil, onorabil, va şti că Dumnezeu consideră orice relaţie fizică în afara căsniciei ca fiind un păcat. Aşteaptă bărbatul acela care te va respecta îndeajuns de mult pentru a aştepta până la căsătorie. Meriţi să ai parte de aşa ceva.

— Mama m-a sfătuit deja în ce priveşte alegerea soţului meu. Ea speră ca eu să nu comit aceeaşi greşeală şi să mă căsătoresc cu bărbatul nepotrivit cum a făcut ea.

Din moment ce deschisese subiectul, am sperat că puteam să-l descos puţin pe părintele O'Duggan despre Karl Bauer.

— Ai idee ce fel de om a fost soţul ei? am întrebat eu.

— Nu l-am întâlnit niciodată pe Karl Bauer, spuse el privind în depărtare.

— Oh. Dintr-un motiv anume am crezut că l-ai cunoscut.

A clătinat din cap.

— Nu, asemeni ție, nici eu nu l-am cunoscut.

Pe când să ajungem în gara din Philadelphia, amândoi ne simțeam obosiți după acea călătorie. Părintele O'Duggan luă un taxi, și cum mergeam în aceeași direcție, am mers împreună până la căminul asistentelor care era situat vizavi de spital. El se oferi să ajute șoferul care îmi transporta valizele sus.

— Dumnezeu să fie cu tine, Gracie, spuse el în timp ce ne îmbrățișam, luându-ne rămas bun. Vei fi mereu în rugăciunile mele – ca întotdeauna, de altfel.

Nu m-am putut abține să nu plâng. Am privit chipul acela care îmi era atât de drag și am constatat că era încă un om frumos la vârsta lui mijlocie, chiar dacă fruntea îi era puțin mai lată acum, iar părul lui auriu era mai rar. Încercările lui sfioase de a mă avertiza despre viclenia oamenilor mă impresionară, dar nu știam cum aș fi putut să-i mulțumesc îndeajuns. Pentru moment, cred că am zărit lacrimi și în ochii lui în timp ce se grăbi să plece. Am urcat scările dormitorului de una singură. A fost unul dintre cele mai grele lucruri pe care le-am făcut vreodată.

Eram extrem de timidă, probabil deoarece nu avusesem prea mulți prieteni în copilăria mea și nu știam cum să mă comport în preajma altor fete. Însă curând aveam să-i dau dreptate părintelui O'Duggan – colegei mele de cameră, Lois, nu-i păsa de faptul că mama mea era divorțată și nu mi-a pus niciodată întrebări referitoare la tatăl meu. Pentru prima dată în viața noastră, amândouă eram departe de părinții noștri, și cu cât ne gândeam mai puțin la ei, cu atât era mai bine.

Nici hainele mele făcute de acasă nu mai aveau aici nici cea mai mică importanță, din moment ce toate elevele de la școala de asistente purtau uniforme: o rochie albă, dreaptă cu un guler gri și cu dungi subțiri, de culoare gri. Ni se ceruse să purtăm aceste uniforme și în afara școlii ca un semn distinctiv al pregătirii medicale pe care o urmam, așa că, în calitate de membri ai forțelor armate, aveam acces gratuit la cinematograf și la serile de dans. Așa am ajuns să mă înțeleg foarte bine cu colega mea de cameră, o brunetă populară. Ea a fost cea care m-a învățat să mă machiez și să-mi aranjez părul rebel.

— Părul tău are o culoare splendidă! spuse Lois cu invidie. Eşti sigură că nu l-ai vopsit? Majoritatea fetelor ar da bani grei pentru a avea un păr blond ca al tău. Nici măcar nu ai nevoie de bigudiuri... al tău e creţ natural.

La câteva săptămâni după începerea cursurilor, am participat la prima seară de dans organizată de USO (United Service Organization). Clubul era plin până la refuz şi pulsa de energie. Niciodată nu mai văzusem atâţia oameni adunaţi într-un singur loc şi aproape toţi să poarte uniformă. Aş fi fugit înapoi la căminul asistentelor, de-a dreptul panicată, dacă nu ar fi fost acolo colega mea de cameră care să mă facă să rămân.

La zece minute după ce am ajuns, un marinar brunet îşi făcu drum spre masa la care stăteam şi mă invită la dans.

— Eu? am exclamat eu de-a dreptul uluită.

— Da, spuse el trăgându-mă spre ringul de dans. Întotdeauna acord primul dans celei mai frumoase fete din sală. Dansă cu mine toată noaptea.

Am ieşit chiar în oraş de câteva ori înainte ca el să călătorească peste mări. El a fost primul băiat care m-a sărutat vreodată. Nu puteam să-l compar cu nimic altceva, dar am considerat senzaţia aceea de-a dreptul divină. Simţeam că plutesc în timp ce urcam scările spre camera mea.

M-am gândit atunci la cuvintele părintelui O'Duggan, şi nu puteam să scap de senzaţia că el stătea undeva în spate, supraveghindu-mă de fiecare dată când aveam o întâlnire. Nu mult mi-a trebuit să-mi dau seama că avusese dreptate – într-adevăr, băieţii îmi cădeau la picioare. Nicio seară de vineri sau de sâmbătă nu duceam lipsă de întâlniri. Dar în fiecare duminică mergeam la biserica ce se afla la o distanţă de câteva blocuri de spital, pentru a-I vorbi Tatălui meu ceresc.

În timpul săptămânii aveam cursuri de biologie şi de chimie, şi treptat petreceam din ce în ce mai mult timp în saloanele spitalului, având grijă de pacienţi. Ca studentă în primul an, nu aveam prea mare lucru de făcut decât să iau temperatura şi să aranjez pernele, dar eram conştientă de faptul că aceasta era chemarea mea. Îmi plăcea să-mi petrec timpul având grijă de bolnavi. Dar ce era cel mai bine, era faptul că aveam parte de o viaţă cu totul nouă – departe de

sărăcie şi de ruşinea de a avea o mamă divorţată, departe de fetele care nu aveau voie să se împrietenească cu mine şi de băieţii care nu aveau voie să-mi dea întâlniri, departe de toate acele întrebări sâcâitoare, infinite care se refereau la tatăl meu. De fiecare dată când priveam la femeia din oglindă, abia o recunoşteam. Eram o altă Grace Bauer, o studentă cu părul frumos şi uniformă şic. Cu alte cuvinte renăscusem.

M-am simţit rău toată ziua, i-am spus eu colegei mele de cameră în luna ianuarie a celui de-al doilea an de pregătire. Ajunsesem acasă de la ore în după masa aceea cu o durere în gât şi în stomac. M-am prăbuşit în pat, prea slăbită ca să mai pot mânca. Du-te să iei cina fără mine!

— Să-ţi aduc şi ţie ceva să mănânci? întrebă Lois.

— Nu, mulţumesc.

Pe când se întoarse ea de la cantină, aveam febră foarte mare şi halucinaţii. Am fugit disperată pe coridor strigând-o pe doamna McClure, asistenta şefă de palier.

Am fost într-o stare de delir pe toată perioada care urmă, dar câteva zile mai târziu, când febra mea cedă în sfârşit, m-am trezit zăcând într-un pat de spital din pavilionul cu bolile infecţioase, aflată în recuperare după un caz de scarlatină. Cum nu aveam voie să primesc vizitatori, recuperarea mea păru lungă şi plictisitoare.

— Poţi să-i transmiţi lui Lois să-mi aducă Biblia? am rugat-o eu pe una dintre asistente. Am început de la Geneza şi am citit tot până la Apocalipsa.

În afară de doctorul meu şi de asistenta care era pe tură şi îmi aducea porţia zilnică de sos de mere sau budincă de orez, singurii oameni pe care îi mai vedeam erau studenţii de la medicină şi internii. Ei se perindau prin salon purtând măşti pe faţă pentru a studia cu atenţie erupţia mea – un caz obişnuit, după cum îi informă doctorul Reynolds – după care părăseau salonul din nou. Majoritatea nu au îndrăznit să se mai întoarcă sau să zăbovească prea mult, de teamă că ar lua şi ei scarlatină, dar un intern continua să apară în fiecare dimineaţă, timp de mai multe zile. I-am recunoscut ochii aceia

căprui, cercetători, de deasupra măştii. Părul şaten deschis şi-l purta tuns scurt, milităresc, şi bărbia ascuţită oferea feţei lui o înfăţişare în formă de inimă.

— Plănuieşti să te specializezi în domeniul bolilor transmisibile, sfârşind prin a le capta pe toate? l-am întrebat eu în cea de-a şasea zi când apăru din nou. Încântată de prezenţa lui, nu doream sub niciun chip să plece. El găsi întrebarea mea amuzantă.

— Eu voi fi un doctor pediatru, spuse el, când se putu opri din râs. Probabil că voi avea de-a face cu scarlatina în ceea ce voi profesa, de aceea am vrut să observ modul în care se manifestă.

— În cazul ăsta, sunt bucuroasă că a trebuit să vii, am spus eu. Mai sunt alte boli pe care doreşti să le captezi? Nu puteam să-i văd gura, dar după privirea din ochii lui, puteam să-mi dau seama că zâmbea.

— Nu semestrul acesta. O să te înştiinţez atunci când tura mea se va schimba. Totuşi, mulţumesc pentru oferta ta generoasă.

Nu l-am mai revăzut până înainte cu o zi să fiu externată. Veni împreună cu ceilalţi studenţi pentru a-mi studia pielea ce se descuama.

— Mi-a ajuns la urechi că mâine vei fi eliberată din această captivitate, spuse el. Felicitări.

— Mulţumesc. Dar nu o să fiu totuşi prea departe. Doctorul Reynolds doreşte să mă opereze la amigdale pentru ca boala să nu recidiveze.

Tresări.

— Bucură-te cât încă mai poţi vorbi, acum cât mai ai ocazia. Durerea pe care o vei avea în gât va persista timp de mai multe zile. Mi-e familiară. Am fost operat la amigdale pe când aveam patru ani. Mama mi-a spus că a fost singura dată în toată viaţa mea când am tăcut chitic.

Mâncam prima porţie de îngheţată după operaţia de amigdalită, când un intern cu ochii căprui intră în camera mea. Îmi trebui o clipă pentru a-l recunoaşte fără mască. Partea de jos a feţei era la fel de frumoasă ca ochii lui, etalând un zâmbet nemaipomenit şi o gropiţă în bărbie.

— Am avut dreptate despre durerea aceea în gât, nu-i aşa? mă întrebă el.

Am dat din cap aprobator şi m-am grăbit să-mi şterg îngheţata care curgea pe bărbie în jos. M-am înfiorat numai imaginându-mi cum arătam după două săptămâni petrecute în spital.

— M-am gândit să trec pe-aici... pentru că s-ar putea ca în profesia mea să am de-a face şi cu operaţii de amigdale.

Avea o manieră degajată, încrezătoare, lăsând impresia că se simte ca la el acasă în oricare secţie a spitalului, şi îl vedeam capabil să preia de îndată controlul într-o situaţie de criză. Şi dacă aş fi trăit o sută de ani, nu aş fi putut niciodată să fiu la fel de îndrăzneaţă şi sigură pe mine cum era el. Îmi luă fişa de la capătul patului meu şi o studie pentru un moment, înainte de a o pune la loc.

— De fapt, am minţit. Am venit să te văd pe tine. Îşi trase un scaun aproape de patul meu şi se aşeză pe el. Numele meu este Stephen Bradford... nu, nu încerca să vorbeşti. Ştiu deja că numele tău este Grace Bauer. Şi mai ştiu că eşti studentă în anul doi, corect?

Am încuviinţat dând din cap, după care am făcut anumite gesturi pentru a-i explica că puteam să scriu dacă îmi oferea un pix şi o foaie.

— Nu, nu, nu, spuse el râzând. Am de gând să profit din plin de posibilitatea de a vorbi doar eu în această conversaţie. Am fost la întâlniri cu câteva fete şi nu am putut să rostesc aproape niciun cuvânt.

— Dacă aş fi putut să mă exprim, l-aş fi întrebat dacă el considera şi aceasta o întâlnire. Se aplecă spre mine, proptindu-şi un cot pe genunchiul lui, şi aşezându-şi bărbia pe mână.

— Te-am văzut citind Biblia atunci când erau pe cealaltă secţie. Lucrul acesta m-a impresionat. Nu prea e cartea favorită a multor tinere de vârsta ta. La început m-am temut că îţi plănuieşti să devii o călugăriţă sau mai ştiu eu ce – ceea ce ar fi o adevărată tragedie pentru o femeie atât de frumoasă ca tine – dar atunci mi-am adus aminte că te-am văzut la Biserica lui Cristos. Obişnuieşti să mergi acolo, nu-i aşa?

Am încuviinţat cu capul din nou, simţindu-mă de parcă eram, fără doar şi poate, un animal dresat.

— Vezi tu, lucrul acesta m-a pus pe gânduri. Faptul că mergi la biserică este în mod evident hotărârea ta, din moment ce părinţii tăi nu locuiesc aici pentru a te duce acolo de mânuţă. Eu sunt un doctor, nicidecum un detectiv, dar dacă nu mă înşel, cred că întrezăresc o

maturitate spirituală pe care o posedezi, Grace Bauer – pe lângă frumusețea și inteligența ta. Îmi cer iertare – mărturisesc că am tras cu ochiul și la notele tale.

Eh, când am auzit una ca asta, am roșit instantaneu. Mi-aș fi dorit să-mi bag capul sub pături pentru a mă ascunde de ochii lui iscoditori, dar știam că m-aș fi comportat copilărește. Eram bucuroasă că nu pot să vorbesc, deoarece nu aș fi avut nici cea mai vagă idee ce să-i răspund. De altfel, nici nu-mi puteam imagina ce aș putea să conversez cu cineva ca Stephen Bradford care era atât de echilibrat și vorbea atât de articulat.

— Am dreptate? Ai avut parte de vreo... experiență spirituală? mă întrebă el.

— Credința este foarte importantă pentru mine, am șoptit eu.

Efortul acesta îmi cauză o durere sfâșietoare, încât am lăcrimat. Sări în picioare și îmi turnă un pahar cu apă, după care îmi ridică repede capul pentru a putea bea.

— Hei, tu nu ai voie să vorbești. Îți vei porni o hemoragie. Simți cumva sânge în gura ta?

Am dat din cap că nu.

— Bun. Doctorul Reynolds m-ar omorî nu alta, dacă ar trebui să-ți panseze din nou gâtul. Lasă-mă pe mine să vorbesc, ok? Se așeză din nou pe scaun. Părinții mei m-au obligat să merg la biserică când eram mic, și m-am gândit că e frumos – muzică bună, oameni cumsecade. Dar înăuntrul meu nu se schimbase nimic... Lucrurile acelea nu aveau nicio însemnătate pentru mine. După aceea, pe când aveam doisprezece ani, am făcut apendicită. Apendicele meu s-a fisurat și am fost la un pas de moarte, deoarece am suferit o peritonită.

Aveam impresia că descopeream încet-încet o parte pe care Stephen Bradford o aducea rar la suprafață.

— Atunci am început să Îi vorbesc lui Dumnezeu. I-am spus că vreau să trăiesc, și L-am implorat pentru viața mea asemeni regelui Ezechia din Vechiul Testament. După ce s-a rugat regele Ezechia, Dumnezeu i-a mai dăruit încă cincisprezece ani de viață. Bineînțeles că în adâncul meu speram ca El să-mi acorde ceva mai bine de cincisprezece ani, dar, în momentul acela, am zis că accept atât cât va crede El de cuviință. În mod evident, Dumnezeu mi-a ascultat

rugăciunea. Apropo, anul acesta s-au împlinit cincisprezece ani de-atunci.

Îmi zâmbi scurt, sfios, înainte de a continua.

— Dar cum stăteam acolo, am avut deodată sentimentul că acum era rândul lui Dumnezeu să-*mi* vorbească. Era ca şi cum El îmi transmitea că totul prin ce am trecut fusese îngăduit cu un scop. Mi-a oferit ocazia de a putea observa mai îndeaproape doctorii şi spitalele, şi modul în care se salvau vieţi acolo, deoarece El dorea ca eu să Îl slujesc prin a deveni un doctor – dacă doream şi eu acest lucru. După ce am ieşit din spital, în prima duminică am cântat cântarea „Ia viaţa mea şi sfinţeşti-o, Domnul meu, pentru Tine". I-am spus lui Dumnezeu că doresc asta.

Dintr-odată Stephen se opri şi privi alături, ca şi cum se ruşină că se deschise atât de mult înaintea mea.

— Nu ştiu de ce îţi spun ţie toate aceste lucruri – sper că nu mă consideri un nebun. Dar, pe undeva, am avut impresia că tu mă vei înţelege.

— Te înţeleg, am şoptit eu. Se apropie şi îmi puse degetul pe buze.

— Shh! Vei putea să-mi povesteşti în câteva zile.

Mă privi pentru mai mult timp, lăsându-mi impresia că era un om cu totul diferit de doctorul acela indiferent care intră prima oară în camera mea. Îndrăgeam omul acesta foarte mult.

— Ce zici, vei merge duminica viitoare la biserică? mă întrebă el.

Am dat din cap aprobator.

— Minunat. O să te aştept în faţa clădirii. Putem să stăm împreună.

M-am trezit devreme în acea duminică pentru a avea timp suficient să-mi aranjez părul şi să mă machiez. Stephen mă văzuse în condiţii deplorabile în zilele acelea petrecute în spital. Acum doream să mă vadă în cele mai bune ipostaze. Am ajuns la biserică cu douăzeci de minute mai devreme decât stabilisem, însă Stephen era deja acolo şi mă aştepta, plimbându-se în loc şi privindu-şi ceasul.

— Oh, bun. Ai sosit, spuse el în momentul în care mă văzu. Zâmbetul lui magnific îi luminã faţa, în timp ce eu n-am avut puterea să rostesc un cuvânt. Din fericire, am urcat treptele bisericii şi apoi am intrat în sala principală, aşa că nici nu mai fu nevoie să zic ceva. După ce o viaţă întreagă stătusem în biserică de una singură, am avut

impresia că visez văzându-mă alături de Stephen, cântând din aceeaşi carte de cântări, auzindu-l cântând cu vocea lui de bariton. Acela a fost momentul în care am realizat faptul că nu m-aş fi putut implica într-o relaţie serioasă cu o persoană care nu ar fi împărtăşit credinţa mea.

— Te invit să mergem să luăm prânzul, spuse el după aceea.

— Sigur.

Progresasem de la stadiul de a da din cap afirmativ sau negativ la monosilabe. Minunat! Trebuia să fac ceva mai mult de-atât dacă doream să-l revăd pe Stephen Bradford vreodată. Pe când ne aflam într-un restaurant situat în apropierea spitalului, i-am adresat întrebarea:

— Ce părere ai despre comentariile pastorului despre roadele credinţei?

— După părerea mea, cred că a omis unele lucruri, răspunse Stephen, dar susţin ideea principală a mesajului său. Cartea lui Iacov a fost întotdeauna una controversată din acest punct de vedere. De fapt, până şi Martin Luther a fost de părere ca ea să fie exclusă din Biblie – dar apoi, el reacţionă la interpretarea greşită de către biserica catolică.

Mi-am dat seama după gesturile rapide şi după entuziasmul din vocea lui că lui Stephen îi plăceau dezbaterile aprinse. Pe măsură ce conversaţia decurgea, mi-am asumat riscul, îndrăznind să-l contrazic cu unele dintre opiniile lui, jucând rolul avocatului diavolului. Părintele O'Duggan obişnuia să facă acelaşi lucru în unele conversaţii pe care le aveam; adoram provocarea de a-mi apăra ideile.

— Ai fost cumva membră a grupului de dezbateri din liceu? mă întrebă Stephen într-un final râzând, pe când terminaserăm deja de mâncat clătitele comandate.

— Nu, dar unul dintre bunii mei prieteni din copilărie a fost părintele O'Duggan, preotul parohiei. Ar trebui să discuţi cu el o dată.

— Un preot catolic? Părerea mea este că ei de obicei sunt înfăşuraţi în doctrina catolică atunci când vine vorba de credinţa în Cristos.

— Părintele O'Duggan e diferit, crede-mă. El Îl iubeşte cu adevărat pe Dumnezeu.

În săptămânile care urmară, eu şi cu Stephen ne-am întâlnit la Biserica lui Cristos în fiecare duminică. După serviciul religios,

obişnuiam să luăm prânzul împreună dacă nu trebuia să fie la lucru, iar dacă vremea era frumoasă, ne plimbam în drum spre casă printr-un parc din apropiere, oprindu-ne să stăm pentru o vreme pe banca noastră preferată, situată pe malul unui lac mic. I-am povestit cum am simţit pentru întâia oară prezenţa lui Dumnezeu pe când aveam treisprezece ani, şi despre modul în care am învăţat să mă încred în El, în Tatăl meu ceresc.

— E atât de plăcut să fiu în prezenţa unei femei cu care să pot conversa, spuse Stephen. Cineva a cărei minte nu e concentrată pe lucruri superficiale.

Eu şi Stephen am devenit buni prieteni, dar totul se limita la atât. Spre marea mea dezamăgire, el nu încercase să mă ţină de mână sau să mă sărute.

În scurt timp, turele mele se schimbară, aşa că am ajuns să lucrăm împreună pe secţia de pediatrie. Îl vedeam doar ca doctorul Stephen Bradford, şi era extrem de clar de ce nu mă invitase până acum în oraş. Era imposibil de atins – suav, chipeş, încrezător în forţele proprii. Umbla pe coridoare cu paşi mari ca şi cum el ar fi proprietarul spitalului, nu un simplu intern. Avea undeva la 1.80 m, cu musculatura compactă a unui jucător care fusese vedeta echipei lui de fotbal din liceu şi care se certase pentru câştigarea echipei colegiului Ivy. Toate asistentele care lucrau cu el, erau îndrăgostite de el.

— Nu-i aşa că pare coborât din basme? suspinau ele atunci când el trecea prin apropierea lor. Nu ţi-ar plăcea să-l săruţi?

Iar Stephen părea că ia de bună linguşirea lor.

La locul de muncă nu mă trata diferit decât pe celelalte studente-asistente, aşa cum visasem eu toate acele dimineţi de duminică petrecute împreună. Cu atât de multe femei care râvneau după el, ştiam că nu am nicio şansă. Tocmai de aceea, atunci când m-a invitat pentru prima oară în oraş, am rămas fără replică.

— Îţi place să dansezi, Grace? mă întrebă el într-o duminică pe când mergeam prin parc îndreptându-ne spre casă. Cred că am liber vineri seara. Şi m-am gândit că am putea să mergem la dans.

— Dda... mi-ar face plăcere.

În loc să mergem la clubul de lângă spital unde toate asistentele şi internii obişnuiau să meargă, am luat autobuzul spre clubul USO (United Service Organization), acolo unde dansasem în urmă cu mai

bine de un an cu acel marinar. Pentru prima dată, Stephen mă luă de mână în timp ce mergeam. În timp ce dansam, mă trase aproape de el asemeni unei posesiuni de valoare. Stephen era extrem de priceput în ale dansatului, ca de altfel în tot ceea ce făcea. Aveam impresia că pluteam, abia atingeam podeaua, ca şi Ginger Rogers şi Fred Astaire. El ţinu mâinile noastre unite pe pieptul lui şi îşi lipi obrazul de faţa mea. Aş fi vrut ca melodiile acelea lente să nu se mai sfârşească, savurând din plin posibilitatea de a-i fi atât de aproape şi mirosul de mosc al aftershave-ului său.

— Mmm, e atât de bine să te ţin în braţe, murmură el în timp ce dansam pe melodia *„O să te văd"*. E ca şi cum acesta ar fi locul tău. Pur şi simplu, nu vreau să-ţi dau drumul, Grace.

Mi-am adus aminte de avertizările părintelui O'Duggan. Stephen putea prea bine să se joace cu sentimentele mele. Dar atracţia pe care o simţeam pentru el era ceva la fel de puternic şi irezistibil precum gravitaţia.

După ce am dansat, am stat afară pe bancă aşteptând autobuzul. Stephen devenise dintr-odată foarte tăcut şi liniştit, cu ochii lui căprui aţintiţi spre ai mei. După aceea îşi închise ochii şi îşi aplecă treptat capul până când buzele noastre se uniră. Parcă timpul nopţii aceleia se oprise în loc, la fel ca jocul unui copil în care trebuie să rămâi ca o stană de piatră – doar că eu nu eram rece deloc. Sărutasem câţiva băieţi până atunci, dar mi-am dat seama că avusesem de-a face cu nişte amatori. Pe când sosi autobuzul, abia am putut să urc scările.

În următoarele patru luni, am refuzat mulţi băieţi care mă invitară să ies în oraş, cu excepţia lui Stephen – şi cum programul lui ca intern era foarte aglomerat, petreceam foarte multe weekenduri de una singură. Încercam să petrecem timp împreună ori de câte ori aveam ocazia, iar câteodată întâlnirile noastre se rezumau la o plimbare în parc sau la o ceaşcă de cafea comandată într-o cafenea din apropiere. Nu-mi păsa. Ca intern, probabil că nu avea atât de mulţi bani pentru a cheltui pe întâlniri.

— Mi-e atât de uşor să vorbesc cu tine, Grace, îmi spuse el într-o cafenea.

Îmi povestise despre pacienţii pe care îi tratase pe parcursul acelei săptămâni – despre cei pe care îi ajutase şi despre unul sau doi pacienţi pe care nu putuse să-i ajute.

— Îmi face plăcere să te aud împărtăşindu-mi realizările şi eşecurile tale, i-am spus eu.

— Da? Ei bine, azi mă simt frustrat.

— Povesteşte-mi.

— M-am înscris şi eu pe lista doctorilor pentru a servi în cadrul armatei, dar se pare că războiul se va termina înainte ca eu să termin această perioadă ca intern, şi voi pierde ocazia! Toţi foştii mei prieteni sunt în Europa sau Pacificul de sud... numai eu sunt aici. M-am gândit să mă înrolez ca un soldat de rând, apoi să termin şcoala medicală după ce războiul se va încheia, dar există o mare nevoie de doctori. Acum când aproape am terminat, se termină şi războiul.

— Wow, Stephen, ai fost înşelat! Cred că ar trebui să scrii preşedintelui şi să-i ceri să prelungească războiul pentru încă puţină vreme, numai pentru tine.

Începu să râdă, după care se întinse peste masă pentru a-mi lua mâna.

— Mai ştii ce îmi place la tine, Grace? Mă aduci cu picioarele pe pământ: nu mă laşi să fiu prea plin de mine însumi!

Am înţeles exact ceea ce dorise să spună cu aceste cuvinte. Stephen avea două laturi – doctorul acela sigur pe sine pe care îl vedea toată lumea, dar şi bărbatul blând, vulnerabil care mi se descoperea atât de des. După omul acela binevoitor tânjeam eu în fiecare clipă petrecută cu el.

— Ce zici de un film sâmbăta asta? mă întrebă el brusc. Vin să te iau pe la ora şapte.

— Mi-ar face plăcere.

În acea seară de sâmbătă, aşteptam cu nerăbdare în holul acelui cămin pentru asistente ca Stephen să vină să mă ia. Stăteam la fereastra din faţă, uitându-mă printre jaluzele după el, pregătită să sar afară şi să-l întâlnesc pe scările din faţă imediat ce-l vedeam. Legătura aceea care se stabilea treptat între noi părea a fi atât de delicată, magică, încât doream ca nimeni să nu ştie ceea ce simţeam pentru el. Îmi era teamă că dacă recunoşteam faptul acesta, toată vraja urma să se risipească şi relaţia noastră urma să se încheie pe

atât de brusc pe cât începuse. Toată lumea ştia că poveştile de dragoste dintre studenţii de la medicină şi studentele-asistente erau instabile şi de scurtă durată. Aşa că hotărâsem pur şi simplu să mă bucur de timpul petrecut cu Stephen, atât cât avea să dureze, promiţându-mi că nu îmi voi da voie să mă îndrăgostesc de el.

Pe hol, în spatele meu, patru studente din ultimul an stăteau în jurul unei mese şubrede jucându-se un fel de remi şi discutând cu voce tare despre toţi rezidenţii şi internii necăsătoriţi. În timp ce râseră şi glumiră în dragă voie despre câteva categorii cărora le atribuiră etichete precum „corpul cel mai atrăgător" şi „întâlnirea de vis", nu am fost deloc surprinsă să aud numele lui Stephen pomenit de câteva ori. Mi-am privit din nou ceasul. Nu prea îi stătea în fire să întârzie.

Deodată, un student din anul patru, îmbrăcat cu halatul din spital îşi vârî capul pe uşă.

— Care dintre aceste domnişoare minunate este Grace Bauer?

— Eu sunt.

— Steve Bradford m-a rugat să trec şi să-ţi spun că îi pare rău – nu mai poate veni seara asta deloc. Îşi acoperi capul făcând un gest de auto-apărare, ca şi cum aş fi vrut să arunc cu ceva în el.

— Te rog, nu arunca, spuse el rânjind. Eu sunt doar mesagerul!

Celelalte asistente începură să râdă văzând bufoneriile lui.

— Dar tu, frumosule? întrebă una dintre ele. Eşti liber seara asta?

El trândăvi lângă tocul uşii.

— Depinde. De obicei, ies cu fetele cărora Stephen le-a frânt inima. Se pricepe foarte bine la femei. Deci, ce zici, Grace Bauer? Sunt topit după blonde.

— Nu, mulţumesc.

Am încercat să mă furişez sus, nerăbdătoare să-mi ascund obrajii aprinşi, dar una dintre studente mă opri.

— Hei, Gracie, nu ştiam că te-ai întâlnit cu doctorul Bradford că altfel te-aş fi avertizat mai repede.

— M-ai fi avertizat în legătură cu ce?

— Ţi-aş fi spus să fii atentă. Bradford are deja o reputaţie proastă pe-aici.

Am simţit că mi se întoarce stomacul pe dos. Am încercat să par indiferentă.

— Ce fel de reputație?

— Noi l-am poreclit „bombonica". El are o slăbiciune pentru tinerele asistente îmbrăcate în uniforma aceea dungată. Le înfulecă de parcă ar fi niște bomboane, după care le frânge inima pentru a putea trece la următoarea. A lăsat deja în urma lui o dâră adâncă și lungă de lacrimi.

— În plus, toată lumea știe că el nu se va căsători cu o asistentă de rând, adăugă una dintre ele. Părinții lui fac parte din înalta societate. Una dintre cele mai bogate familii din Pennsylvania.

Avertizarea lor veni mult prea târziu. Mie îmi plăcea deja de Stephen Bradford. Îmi plăcea mai mult decât ar fi trebuit. Noaptea mea nedormită și perna udă leoarcă stăteau drept mărturie pentru asta.

Chiar îmi vânduse el gogoși atunci când mi-a spus cât de atrăgătoare sunt? Că locul meu era în brațele lui? Oare chiar se săturase de mine ca și de celelalte? Și de ce mi-a ascuns faptul că părinții lui erau înstăriți? În tot timpul acelor luni în care fuseserăm împreună, noi nu abordaserăm deloc subiectul familiilor noastre. Mi-a părut bine, temându-mă ca nu cumva să-l pierd dacă ar fi știut mediul meu de proveniență. Dar era chiar mai rău decât mă temusem. Fiul acelei familii de bogătași nu o să se căsătorească niciodată cu fiica unei femei sărace, divorțate. Dacă aș fi știut cât de fără speranță era viitorul nostru, nu m-aș fi îndrăgostit deloc de Stephen.

Îndrăgostită de Stephen. Dădusem arama pe față pentru prima dată. Eu mă îndrăgostisem.

Dar cum am ajuns eu așa de departe? Și cum de putea o persoană să uite totul atât de repede? Doream atât de mult ca părintele O'Duggan să fi fost alături de mine ca să mă pot destăinui cuiva. Întotdeauna mă ajutase să ies din problemele cu care mă zbăteam. Dar ce ar fi putut ști un preot despre starea aceea de a fi îndrăgostit?

După acea noapte lungă în care n-am pus pleoapă pe pleoapă, în ziua următoare m-am simțit beată de cap, iar ochii îmi erau umflați și roșii. Nu m-am dus nici la biserică. Nici lunea, nu m-am putut concentra pe nimic altceva decât pe nefericirea mea, iar asistenta-șefă a trebuit să mă mustre de trei ori pentru niște greșeli pe care le-am făcut. Am respirat ușurată că nu am dat peste Stephen prin spital,

însă l-am găsit aşteptându-mă afară după ce mi-am terminat tura. Inima mea începu să bată puternic în momentul în care l-am văzut sprijinindu-se de semnul care delimita aria spitalului.

— Bună. Ai timp de o plimbare? Nu era chiar o întrebare. El era mai mult decât sigur că răspunsul meu va fi pozitiv.

Nu ştiam ce să fac. Avertizările asistentelor îmi zdruncinaseră puternic încrederea în el. Dar, în acelaşi timp, doream să aflu de ce pretinsese că era un intern muritor de foame, călătorind cu autobuzul şi mâncând în cafenele murdare, dacă părinţii lui erau atât de bogaţi.

— Desigur, am răspuns eu într-un final. Mă ţinu de mână în timp ce ne plimbam prin parc.

— Vreau să-mi cer iertare pentru faptul că nu am ieşit aseară. Am avut o urgenţă care a sosit chiar cu o oră înainte ca tura mea să se termine, şi am vrut să asist la tot ceea ce s-a făcut, până când starea pacientului a fost stabilizată. Mă trase lângă el pe banca noastră preferată din acel parc şi îşi sprijini braţul pe după umărul meu. Doug mi-a spus cât de frumoasă erai. M-am bucurat că nu ai acceptat oferta lui de a mă înlocui.

— Tu nu poţi fi înlocuit, Stephen. Tu eşti unic. M-am simţit uşurată când am auzit tonul neutru al vocii mele. El putea să interpreteze cuvintele mele după bunul său plac.

— Şi tu eşti la fel, Grace. El părea atât de sincer. Tu eşti foarte diferită de toate celelalte fete. Tu nu cerşeşti niciodată atenţia sau timpul meu, şi niciodată nu mi-ai arunca reproşuri pentru o întâlnire eşuată.

În timp ce stăteam acolo pe bancă urmărind gâştele de pe lac, am decis că ar fi mai bine dacă i-aş spune exact cât de diferită eram eu.

— Stephen, tu nu m-ai întrebat niciodată despre părinţii mei, dar totuşi, cred că ar trebui să-ţi spun câte ceva. Ei sunt divorţaţi. Nici măcar nu mi-am cunoscut tatăl, deoarece mama mea l-a părăsit înainte ca eu să mă nasc. El a dus-o la un vraci de pe o stradă lăturalnică pentru a o determina să facă avort.

Se întoarse pe bancă pentru a-mi putea privi faţa, şi mi-am dat seama după privirea lui înmărmurită, că era şocat. Am continuat să vorbesc, dorind să dau toate cărţile pe faţă.

— Toată viaţa mea am locuit într-un apartament micuţ, cu două camere, împreună cu mama mea. Eram foarte sărace... vreau să zic,

abia dacă aveam ce să mâncăm. De fapt, chiar şi acum suntem sărace. Mama mea este o muziciană care a rămas fără formaţie şi care, în prezent, lucrează într-o fabrică la asamblarea părţilor de tanc.

Deodată, Stephen mă luă în braţele lui. Un sentiment tulburător mă cuprinse în timp ce mă strânse la pieptul lui, de parcă şi-ar fi dorit să mă oprească din a mai vorbi. El nu dorea să ştie nimic despre mine. I-ar fi fost mult mai uşor să dea papucii unei fete pe care nu o cunoscuse prea mult. După un moment, l-am împins. Ştiam că oricum urma să se despartă de mine acum că-mi ştia trecutul, dar dacă ceea ce îmi spuseseră studentele acelea era adevărat, de ce să mai amân inevitabilul?

— Nu-ţi spun toate aceste lucruri ca să-ţi fie milă de mine, Stephen. Nu am nevoie de milă. Nu mi-aş schimba copilăria cu a niciunui alt copil. Mama mea este o persoană atât de energică şi plină de viaţă, încât a făcut ca toată sărăcia noastră să pară o adevărată aventură. Este o persoană minunată... şi total neconvenţională. Mi-am petrecut trei ani din copilăria mea într-un bar clandestin, fiind crescută de o mână de contrabandişti, deoarece singura slujbă pe care mama mea o găsise era aceea de a cânta la pian pentru ei.

Mă strânse şi mai tare la pieptul lui.

— Grace, opreşte-te. De ce încerci să mă şochezi?

Faţa lui trăda nedumerire şi mânie.

— M-am gândit că ar fi momentul să ştii adevărul, am răspuns eu liniştită. Tu mi-ai ascuns adevărul despre familia ta, dintr-un anumit motiv, dar am vrut să-ţi dai seama că noi doi provenim din două lumi complet diferite.

Îşi lăsă mâinile să cadă pe lângă corp.

— Cine ţi-a spus? mă întrebă el.

— Ce să-mi spună?

— Despre „lumea" din care provin eu?

— Studentele din ultimul an.

— Fir-ar să fie!

Lovi banca cu pumnul. Apoi sări ca ars în picioare, ca şi cum ar fi dorit să se elibereze de acea furie, se plimbă până la malul lacului, cu umerii adunaţi, cu palmele îndesate în buzunare.

Nu ştiam ce să fac. Eram total neştiutoare în ceea ce privea bărbaţii, şi mai ales felul lor de a se manifesta. Dar părintele

O'Duggan aşteptase întotdeauna răbdător atunci când eu eram supărată, dându-mi timp până eram pregătită să vorbesc. M-am hotărât să fac la fel.

În cele din urmă, Stephen se întoarse şi se aşeză pe bancă lângă mine. Mânia încă îi grava chipul.

— Îmi pare rău, Grace, spuse el, şi furia din vocea lui aduse lacrimi în ochii mei. Eram îndrăgostită de el. El era pe punctul de a se despărţi de mine şi, în pofida tuturor avertizărilor, inima mea era ţăndări acum.

— O dată! Numai o dată! continuă el, am dorit ca o femeie să mă placă pentru ceea ce sunt şi nu pentru că părinţii mei sunt oameni înstăriţi! Am evitat în mod intenţionat să-ţi vorbesc despre familia mea sau să vorbim despre a ta, deoarece lucrul acesta nu are nicio importanţă! Toată viaţa mea a trebuit să mă întreb „oare fata asta iese cu mine pentru că îi plac sau pentru că îi plac banii mei?" Sunt sătul până peste cap de domnişoare şi de taţii lor bogaţi, doritori să găsească o pereche bună, prestigioasă din punct de vedere social! Mi-e scârbă de căutători de aur care doresc să se îmbogăţească peste noapte! Şi mi-e şi mai lehamite de studente care nu-şi pot vedea de treaba lor!

Am aşteptat ca liniştea acelei după-amieze să coboare din nou, pentru ca gâştele să plutească din nou pe apa acelui lac după ce fuseseră speriate de strigătele lui Stephen.

— Înţeleg de ce simţi toate aceste lucruri, am spus eu într-un târziu. Unul dintre lucrurile de care m-am bucurat cel mai mult atunci când am venit la şcoală aici în Philadelphia, a fost anonimatul. Nimeni nu ştia că sunt săracă, nimeni nu ştia că mama este divorţată. Dar eu am avut de-a face tot timpul cu o problemă opusă cu a ta – băieţii nu doreau să iasă cu mine, deoarece eu *nu reprezint* o pereche bună din punct de vedere social.

Mă privi ca şi cum această idee îi era total necunoscută.

— Să nu iasă cu tine? Dar numai pentru că ştiau...

— E-adevărat, l-am asigurat eu. De fapt, mă întreb ce ar spune părinţii tăi dacă ar şti că tu ieşi cu mine?

Am văzut cum îşi încordă muşchii feţei.

— Nu-mi pasă ce ar spune! Mie nu-mi pasă dacă fata cu care ies este bogată sau săracă!

— Ei bine, dacă vrei să mă crezi, Stephen, nici pentru mine nu are importanţă lucrul acesta! Eu nu sunt o căutătoare de aur. Nu aveam nici cea mai vagă idee că părinţii tăi sunt înstăriţi, până aseară, dar pe-atunci era prea târziu – deja eram îndrăgostită de tine. M-am ridicat în picioare şi am înaintat pe alee spre ieşirea din parc, prea înspăimântată pentru a-l privi, nedorind să văd modul în care reacţionase la cuvintele mele. În mod nesăbuit, îmi deschisesem tot sufletul înaintea lui; nu puteam să-mi imaginez cum o să mai pot lucra împreună cu el. Ne aştepta încă un an de studii, în acelaşi spital.

Faptul că Stephen nu a venit după mine nu m-a surprins deloc. Am grăbit pasul. Tot ce îmi doream era să ajung în camera mea, să trec cumva peste noaptea plină de amărăciune ce mă aştepta, apoi să trec cu bine şi peste ziua de mâine. Credeam că, în sfârşit, pot să înţeleg de ce mama mea evitase să aibă de-a face cu bărbaţi. Probabil că şi inima ei fusese frântă. Şi eu o să fiu ca ea de-acum înainte. Fără alţi studenţi de la medicină. Fără interni. Fără alţi băieţi – şi cu asta, punct. Poate că voi deveni o misionară după ce războiul se va încheia. Între timp, o să ţin cont de această experienţă în urma căreia inima îmi fusese frântă. Cândva, în viitor, o să-mi aduc aminte foarte vag de Stephen Bradford, în acelaşi mod în care mi-l aminteam pe marinarul acela care îmi dăduse primul meu sărut.

În timp ce mă apropiam de căminul asistentelor, mi-am dat seama că încă nu aveam puterea să dau faţă cu nicio persoană, şi că probabil dezamăgirea mea era evidentă tuturor celor din jur. Studentele acelea din ultimul an, care probabil se aflau şi acum acolo în hol, vor arunca o privire spre mine şi vor şti că doctorul Bradford, „bombonica", mai adăugase încă o inimă frântă la colecţia lui. Atunci când un autobuz apăru din spate şi opri în dreptul meu, m-am urcat în el fără ca măcar să văd încotro mergea.

Seara se lăsa încet şi în timp ce străbăteam străzile necunoscute, privind fix la clădirile acelea cu birouri şi la vitrinele magazinelor, lacrimile aproape dădeau să iasă la suprafaţă. Autobuzul trecea pe lângă case şi blocuri unde luminile aprinse străluceau dincolo de ferestrele cu perdele, apoi urmară alte şi alte străzi cu rânduri de case ce formau cartiere pe care nu le mai văzusem niciodată. Multe dintre acele case aveau stele la ferestrele lor, un semn că un fiu sau o fiică servea în cadrul forţelor armate. Din când în când, vedeam o stea aurie

şi ştiam că unul dintre cei dragi fusese ucis la datorie. Mi-am readus aminte de cuvintele părintelui O'Duggan, rostite cu mult timp în urmă: *„Vezi tu, simplul fapt că te uiţi cu jind la alte familii nu e acelaşi lucru ca şi atunci când ai locui acolo, zi de zi, nu-ţi poţi da seama ce se petrece dincolo de uşile acelea închise. Foarte mulţi suferă în multe case, la fel ca tine acum."*

Pe măsură ce înaintam, prea amorţită pentru a mă mişca de pe scaunul meu, o mulţime de străini continuau să urce şi să coboare din autobuz. Prea puţini oameni vorbeau, fiecare pasager fiind parcă o insulă în mijlocul unui ocean. Autobuzul se umplu de forfota serii până când fu aglomerat, după care se goli din nou, pe măsură ce noaptea se lăsă.

— Am ajuns la capăt de linie, domnişoară, spuse şoferul. Am privit în jurul meu, în timp ce parcam într-o staţie de autobuz. Eu eram singurul pasager rămas. Am coborât din autobuz şi m-am îndreptat spre o cafenea din apropiere. Mirosea a mâncare gătită şi a cafea ieftină. Toate chioşcurile erau pline, şi mulţi oameni târau valize şi sacoşe din molton, aşteptând autobuzele care să-i transporte în afara oraşului. Am găsit la tejghea un scaun liber, de culoarea cromului, şi mi-am comandat un sandvici cu brânză, urmărind oamenii care mâncau şi întrebându-mă care era oare povestea vieţii lor.

După ce am terminat de mâncat, am ieşit afară: cerul era curat ca lacrima. Un vânt aspru, rece începuse să bată. M-am gândit că ar fi timpul să mă îndrept spre căminul asistentelor, dar gândul mă înfioră.

Deodată, începu să bată un clopot. Am privit în direcţia de unde venea acel sunet şi la capătul străzii am zărit o biserică mare, din piatră, ce contrasta cu cerul întunecat. Ferestrele ornamentate erau luminate, o turlă se îndrepta spre cerul înalt, direcţia spre care ar fi trebuit să-mi aţintesc şi eu ochii de la bun început. Am traversat strada şi am fugit spre biserică asemeni unui copil întristat ce fuge la tatăl său pentru a găsi consolare.

Uşile erau deschise. Câţiva oameni stăteau îngenuncheaţi, în timp ce un preot în robă se mişca încet în apropierea altarului. M-am prăbuşit pe o bancă liberă a bisericii şi mi-am închis ochii, dând voie Tatălui meu să mă mângâie în această tăcere profundă.

„Dispreţuit şi părăsit de oameni, om al durerii şi obişnuit cu suferinţa... Totuşi, El suferinţele noastre le-a purtat, şi durerile noastre le-a luat asupra Lui..."

„Veniți la Mine, toți cei trudiți și împovărați, și Eu vă voi da odihnă... Eu sunt întotdeauna cu voi... Nu am să te părăsesc niciodată..."

Dumnezeu știa ce era cel mai bine pentru mine – fie că urma să mă căsătoresc cu Stephen fie că nu. Oricât de dureros era acel proces în care trebuia să-i dau drumul lui Stephen, mai presus de orice trebuia să mă încred în El.

„Toate lucrurile lucrează împreună spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu." M-am ghemuit pe banca aceea și am plâns fără să scot un sunet.

Claxonul unei mașini mă trezi dintr-un somn adânc. M-am ridicat dezorientată, inima mea bătea puternic în timp ce priveam prin acea biserică umbrită, necunoscută. Apoi mi-am adus aminte unde mă aflam și de durerea care mă determinase să mă adăpostesc acolo. Biserica era pustie și întunecată; o lumină palidă se strecura prin vitraliile acelea de la soarele dimineții.

M-am ridicat de pe bancă. Dormisem acolo toată noaptea! Nimeni de la căminul asistentelor nu știa unde sunt! Am fugit din biserică, cu mușchii înțepeniți de frig și blocați după o noapte petrecută pe o bancă tare. M-am urcat într-un autobuz care să mă ducă la spital. Drumul acela mi se părea interminabil în timp ce mă gândeam la consecințele a ceea ce făcusem.

Eram în bucluc. Nu semnasem că-mi voi petrece noaptea altundeva și nici nu-mi anunțasem colega de cameră pentru a-i comunica când o să mă întorc. Riscam să fiu exmatriculată. Stomacul meu gol era mic cât un nod pe tot parcursul acelei lungi călătorii în care a trebuit să străbat orașul.

De îndată ce am pătruns în holul căminului asistentelor, am zărit-o pe doamna McClure, șefa asistentelor, vorbind cu un polițist. Colega mea de cameră stătea alături de ea, plângând. După aceea l-am văzut pe Stephen. Avea o înfățișare înspăimântătoare, și purta aceleași haine pe care le avusese și ieri. Când mă văzu, alergă de-a lungul coridorului spre mine și mă îmbrățișă.

— Grace! Oh, slavă Domnului!... Slavă Domnului! Îi simțeam lacrimile care se prelingeau pe gâtul meu. Am început să plâng și eu,

în timp ce frica şi oboseala mă copleşiră din nou. Într-un final, Stephen se retrase puţin, ţinându-mă strâns de braţe în timp ce-mi privi faţa. Grace, eşti bine? M-am îngrijorat cumplit pentru tine! Am încercat să te ajung din urmă ieri... când, ai dispărut dintr-odată... şi...

— De ce nu ai sunat dacă ai ştiut că nu-ţi vei petrece noaptea aici? mă chestionă doamna McClure. Ne-ai pus pe toţi pe jar!

— Îmi pare foarte, foarte rău că v-am făcut să vă îngrijoraţi! M-am urcat într-un autobuz şi m-am pierdut, după care am intrat într-o biserică pentru a mă ruga şi... nu am vrut să lipsesc peste noapte – dar am adormit! Îmi pare aşa de rău!

Apoi, am izbucnit în lacrimi.

Stephen mă îmbrăţişă din nou pentru a mă linişti.

— Totul s-a întâmplat din vina mea. Tu ai crezut că eu sunt furios pe tine, Grace, dar n-am fost. Nu am vrut să te fac să suferi. Cuvintele mele au ieşit cu totul pe dos.

După ce am crezut că l-am pierdut pentru totdeauna, îmbrăţişarea lui îmi părea un adevărat miracol. Însă de îndată îmi trecu prin minte un alt gând.

— Sper că nu ai sunat-o pe mama ca să se îngrijoreze şi ea.

— O persoană este dată dispărută numai după douăzeci şi patru de ore de la dispariţia ei, îmi spuse poliţistul, care îşi închidea un carneţel. Ca şi dumneata, majoritatea oamenilor „dispăruţi" nu sunt nicidecum dispăruţi.

După ce el plecă, colega de cameră îmi spuse povestea ei, mustrându-mă pentru faptul că am speriat-o atât de tare. Urmă rândul doamnei McClure să-mi ţină o prelegere, pentru a se asigura că am înţeles gravitatea faptei mele şi pedeapsa care urma să-mi fie atribuită în mod inevitabil. Pe parcursul tuturor acestor lucruri, Stephen nu-mi dădu drumul.

Când să fiu exilată în camera mea pentru mult timp, el se întoarse spre doamna McClure şi îi spuse:

— Pot să vorbesc mai întâi în particular cu Grace?

— Bineînţeles, doctore Bradford.

Numai avuţia şi statul social al lui Stephen puteau să explice acest respect pentru un umil intern.

El mă conduse spre holul acela pustiu şi se aşeză pe canapea lângă mine. Îmi mângâie părul, faţa, umerii, ca şi cum s-ar fi

asigurat că eram întreagă şi nevătămată. În ochii lui căprui licăreau lacrimi.

— Am crezut că-mi pierd minţile de îngrijorat ce am fost pentru tine în ultimele ore. Dacă ţi s-ar fi întâmplat ceva... Făcu o pauză şi apoi continuă. Aşa că am început să mă întreb de ce m-am îngrijorat chiar atât de mult. Mi-a trebuit ceva timp până să înţeleg, iar răspunsul fu următorul: eu nu am mai fost niciodată îndrăgostit. Nu aveam nici cea mai vagă idee că aveam să mă simt aşa. Viaţa mea e legată de a ta, Grace. Nu pot să-mi explic asta... dar tu însemni foarte mult pentru mine. Nu mai vreau să te pierd din vedere sau să-ţi dau drumul din braţele mele ori din viaţa mea nici măcar pentru zece secunde. Te iubesc... eu... te iubesc.

Mă îmbrăţişă ca şi cum nu mai dori să-mi dea drumul. Mă întrebam dacă visez.

— Şi eu te iubesc, am şoptit eu.

— Ştiu. Mi-ai spus ieri că mă iubeşti şi am fost atât de surprins încât... am rămas fără cuvinte. M-am gândit că nu are cum să fie adevărat! Această femeie minunată, uluitoare să iubească un tip arogant, încăpăţânat şi zgârcit ca mine?

Două asistente din anul întâi intrară în acea cameră, ne văzură, după care dădură să iasă imediat.

— Oops... ne scuzaţi.

Stephen mă strânse către el şi mă sărută.

— Vrei să te căsătoreşti cu mine, Grace? mă întrebă el de îndată ce putu să respire din nou. Vreau să am grijă de tine şi să te protejez. Vreau să-ţi dăruiesc toate lucrurile de care nu ai avut parte în copilăria ta. Vreau... vreau să-mi petrec toată viaţa cu tine. Ştiu că mai ai un an de şcoală, dar după ce o să absolvi şi războiul se va încheia... vrei să te căsătoreşti cu mine?

— Da! Abia am putut să vorbesc de lacrimile care îmi inundaseră faţa, aşa că am repetat cuvântul pentru a fi sigură că m-am făcut auzită. Da, Stephen! Da!

CAPITOLUL 23

1980

De îndată ce Suzanne parcă maşina, Grace suspină. Era atât de fericită că ajunse din nou acasă, fericită – după cum şi mama ei trebuie să fi fost – de a fi departe de Bremenville. Însă nu se ridică imediat pentru a ieşi din maşină. Privind-o pe Suzanne, ea îşi dădu seama că încă mai erau lucruri nespuse, întrebări fără răspunsuri între ele două.

— Cam asta ar fi tot de spus despre povestea vieţii mele, spuse Grace. Germania s-a predat chiar în luna aceea, iar Japonia s-a predat patru luni mai târziu. Eu am absolvit colegiul asistentelor în iunie 1946, şi m-am căsătorit cu tatăl tău în luna august. Fratele tău s-a născut în anul 1948, iar tu cunoşti continuarea acestei poveşti deoarece ni te-ai alăturat doi ani mai târziu.

— Cred că niciodată înainte nu mi-am dat seama cât de rău i-a părut tatei că nu s-a înrolat în armată în timpul celui de-al doilea război mondial. De aceea s-a comportat atât de rău cu Jeff atunci când l-a întâlnit pentru prima oară? Pentru că Jeff a protestat împotriva războiului din Vietnam în loc să-şi facă datoria faţă de ţară?

— Se poate.

În pofida întregii frământări pe care i-o cauzase acea călătorie, Grace era acum mulţumită de cercetarea interioară pe care i-o cauză fiicei ei. Se simţea mai aproape de Suzanne decât fusese de multă vreme.

— Sue, ştiu că tu întotdeauna ai criticat ceea ce numeşti *„Tatăl perfect care ştie totul despre viaţă"*. Tu îl vezi pe tatăl tău ca un fel de monstru, deoarece lui îi place foarte mult ordinea şi organizarea. Dar trebuie să înţelegi că eu am avut parte în copilăria mea de un cămin ieşit din tipare care a fost o adevărată povară şi ruşine pentru mine. Tot ceea ce mi-am dorit a fost să fiu şi eu ca ceilalţi. Mi-am dorit să am parte de siguranţa pe care mi-a oferit-o tatăl tău. M-a atras încrederea în sine şi faptul că el avea mereu totul sub control. El

întrunea toate calităţile taţilor mei: era la fel de generos ca şi Booty Higgins, la fel de inteligent ca şi O'Brien, protector ca şi Black Jack, sentimental precum era Mick, şi Îl iubea pe Dumnezeu la fel de mult ca şi părintele O'Duggan. Stephen îşi dorea un cămin cu doi copii şi o soţie care să poarte rochii frumoase şi şorţuri, şi să respecte rutina săptămânală asemeni mamei, iar eu eram mai mult decât fericită că pot să i le dăruiesc. Cu tatăl tău, eu puteam în sfârşit să am parte de genul de viaţă la care visasem încă de mic copil. Aveam un băiat şi o fetiţă şi o casă în suburbii – eram familia perfectă.

— Dar puteai să ai toate acestea şi centrul de îngrijire, răspunse Suzanne.

— Pe mine nu m-a interesat cariera. Am crescut într-o epocă în care se presupunea că femeile erau neajutorate şi fragile. Aveam nevoie de un soţ şi nu de o carieră, dacă doream să fim într-adevăr puternice. În plus, aveam o slujbă full-time ce presupunea să învăţ ce face o soţie şi o mamă, deoarece eu nu aveam nici cea mai vagă idee a ceea ce trebuiau să facă soţiile şi mamele obişnuite. Mama mea nu gătise niciodată o mâncare care să conţină toate elementele de bază pentru o hrănire sănătoasă. Apartamentul nostru format din cele două camere, situat deasupra celui al surorilor Mulligans, era în mod practic gol.

— Aşa că l-ai lăsat pe tata să decoreze totul pentru tine.

Suzanne îşi îndepărtă părul negru de pe ochi cu o mişcare bruscă a mâinii.

— Da, deoarece nu aveam nici cea mai vagă idee de unde să încep să făuresc un cămin adevărat. Obişnuiam să studiez la începutul căsniciei cărţi referitoare la gospodărie, şi fie că mă crezi sau nu, ele mă învăţau că trebuia să mă pieptăn şi să folosesc trusa de machiaj înainte ca soţul meu să sosească seara acasă. Trebuia ca toată casa să fie în ordine, cu cina servită pe masă, şi cu un zâmbet afişat pe faţă. Nu trebuia să încep să-l abordez cu problemele casnice de îndată ce intra pe uşă, spuneau experţii, sau să-i aduc în faţă doi copii neastâmpăraţi care trebuiau să fie pedepsiţi.

Suzanne părea îndoielnică.

— Aşa că, sincer, nu ţi-ai dorit niciodată să te poţi întoarce la meseria ta?

— Recunosc că mi-a fost foarte greu după ce tu şi Robert aţi plecat la colegiu. M-am simţit nefolositoare şi nedorită pentru o perioadă de

timp. Dar munca mea de voluntariat este la fel de solicitantă ca şi o slujbă cu orar complet – unde să nu uităm că am posibilitatea de a-mi aranja orele în funcţie de programul tatălui tău. Sunt întotdeauna disponibilă atunci când el are nevoie.

— Îi vei spune tatei ce am descoperit noi în Bremenville?

— Bineînţeles. Îi spun totul. Şi îi voi cere opinia medicală despre posibilitatea ca oreionul să-l fi afectat pe tatăl meu.

Suzanne părea absentă. Ea îi aminti lui Grace despre cazul în care avu de pus un diagnostic greu. Asemeni tatălui ei, mintea analitică a lui Suzanne trebuia să proceseze toată informaţia într-o ordine desăvârşită până când era mulţumită că a ajuns la soluţia corectă.

— Am o întrebare, spuse ea brusc. Care dintre cei cinci „taţi" pe care i-ai avut, crezi că a ajutat-o cel mai mult pe bunica?

Grace îşi readuse aminte ei însăşi că trebuie să aibă răbdare, chiar dacă nu-i plăcea unde bătea această întrebare.

— Ei bine, trebuie să spun că Booty sau O'Brien. Mick, Black Jack şi părintele O'Duggan erau mai mult prietenii mei decât ai ei.

— Păi lucrul acesta are sens... îşi spuse Suzanne. Booty era căsătorit... doamna Higgins nu te prea agreea...

Grace coborî din maşină şi îşi luă geanta din portbagaj. Apoi trecu pe partea şoferului pentru a i se adresa din nou lui Suzanne.

— Mulţumesc pentru weekendul acesta atât de interesant. O să te văd curând?

— Ce zici de sâmbătă seara? Ai putea să vii cu tata să cinaţi cu mine? Adu-o şi pe bunica.

— Sper că nu ne inviţi la tine pentru ca să o poţi interoga pe bunica ta.

Suzanne se strâmbă.

— Nu, vă invit ca să îmi ţineţi companie. Jeff va scoate fetele în oraş în seara aceea.

— Bineînţeles. Ne-ar face mare plăcere să venim. Îmi cer scuze că ţi-am pus la îndoială motivele, dar nu ştiu de ce am impresia că această călătorie este doar începutul în ceea ce te priveşte, şi nicidecum sfârşitul. Am dreptate?

— Există prea multe întrebări fără răspuns, mamă.

— Ca de exemplu?

— Este Karl Bauer tatăl tău adevărat sau nu?

— Pentru mine nu are nicio importanţă faptul acesta. Eu am un Tată ceresc care mă iubeşte.

Grace îşi întinse mâna pe geamul care era deschis şi îşi puse mâna pe umărul lui Suzanne.

— Sue... aş putea să-ţi spun ceva care să te convingă să renunţi la toată această „investigaţie" referitoare la tatăl meu?

— Nu, îmi pare rău, mamă. Trebuie să aflu adevărul.

Faţada casei lui Suzanne, o clădire cu două etaje construită în stil colonial, era luminată cu mult gust de nişte reflectoare, iar curtea era impecabil îngrijită şi decorată, dar Emma nu se putu abţine să nu-şi dea cu părerea că aceasta arăta goală şi rece, în timp ce ea şi Grace intrară în parcare.

— Arată de parcă nimeni nu e acasă, îi spuse ea lui Grace. Eşti sigură că am venit în seara în care trebuia?

— Sunt sigură. Sue este acasă singură. Jeff a luat fetiţele undeva pentru weekend. Cred că ne-a invitat la cină doar ca să o ajutăm să alunge melancolia.

Suzanne deschise uşa înainte ca ele să ajungă la scări.

— Unde e tata? Nu ştia că e şi el invitat?

— A fost chemat de urgenţă la spital, exact când să pornim. Dar a promis că va veni aici de îndată ce va termina acolo.

— Tipic lui. Trebuia să-mi dau seama că nu va veni.

Vocea lui Suzanne trăda amărăciunea ei.

— Suzy, pari atât de slabă! îi spuse Emma în timp ce o îmbrăţişă. Ai mai slăbit?

— Nu ştiu. Jeff a luat cântarul din baie.

La început Emma nu percepu sensul acelor cuvinte, dar după ce intră în livingul lui Suzanne, văzu locurile goale din el, asemeni unor dinţi extraşi, unde odată se aflaseră lucrurile lui Jeff. Formele decolorate de pe pereţi marcau locurile în care fuseseră agăţate picturile lui, rafturile prăfuite erau goale acolo unde echipamentul stereo şi cărţile lipseau. Dungi de aceeaşi mărime se puteau vedea pe covor denotând lipsa fotoliului favorit al lui Jeff.

Ochii lui Emma se umplură de lacrimi. Două vieți unite într-un singur trup, fuseseră separate cu cruzime.

— Unde a dispărut tot? murmură ea, referindu-se la dragostea care existase odată între Suzanne şi Jeff.

— A împachetat totul şi le-a depozitat în garaj până când îşi va găsi un apartament în Chicago, veni replica lui Suzanne. Şi acelea au fost doar lucrurile asupra cărora am convenit. Mai există o mulțime de alte lucruri, cum ar fi biroul acela antic cu parte protectivă, pentru care încă ne mai certăm.

— Sper că nu vă certați în fața fetelor, spuse Grace.

— Câteodată nu putem evita asta. Ieri, pe când veneam acasă cu fetele, el era deja aici cu un agent imobiliar care estima valoarea casei. E de la sine înțeles că mi-am pierdut cumpătul. Casa aceasta este proprietate comună, e trecută pe numele amândurora. Nu poate să o vândă decât dacă sunt şi eu de acord – iar eu nu sunt!

— Îți poți permite să întreții o casă atât de mare cu ceea ce câştigi tu la revistă? o întrebă Grace.

— Bineînțeles că nu, dar Jeff poate. Iar el va plăti cu vârf şi îndesat! Refuz să trăiesc o viață tipică, sub nivelul de trai al unei mame singure.

Suzanne se aplecă să ridice câteva jucării împrăştiate, ca şi cum ar fi dorit să dea afară toată acea frământare ce o cuprinse.

— Amărăciunea şi lăcomia asta nu-ți sunt deloc specifice ție, spuse Emma.

— Ei bine, tu şi cu mama ar trebui să fiți primele care să ştie că majoritatea mamelor singure au parte de un trai mult sub nivelul sărăciei. Ați vrea ca eu şi fetele să trăim asemeni vouă pe timpul marii depresiuni?

— Divorțul e un cuvânt atât de urât, spuse Emma suspinând.

— Cina e gata, deci ne putem aşeza la masă, spuse Suzanne, arătând înspre bucătărie. Am fi murit de foame de mulți ani dacă ar fi trebuit să-l aşteptăm întotdeauna pe tata.

Emma o urmă pe Suzanne în bucătărie, acolo unde masa era frumos aranjată pentru cină. Nimic nu părea a lipsi din încăperea aceea, dar atunci când ele îşi ocupară locurile în jurul mesei şi Suzanne servi mâncarea, locul liber al lui Stephen era un element nepoftit ce reamintea faptul că ele erau trei femei ce se descurcau pe

cont propriu, fără soți. Tristețea care învăluia casa începu să apese asupra lui Emma.

— Știi, Suzanne, Karl Bauer a fost un om prosper, spuse Emma. Eram foarte bogată când am fost căsătorită cu el. Dar nu pierderea posesiunilor materiale sau sărăcia fac ca un divorț să fie atât de dureros. Ci singurătatea. În cazul meu, eu am fost singură și înainte să-l părăsesc pe Karl. Noi nu am avut parte de o relație afectivă încă de la bun început. Dar de prima dată când te-am văzut împreună cu Jeff, mi-am dat seama că voi doi erați sortiți unul pentru altul, ca vița și mlădițele sale. Voi vă iubeați unul pe altul.

— Asta a fost cu mult timp înainte, bunico, răspunse scurt Suzanne. Încă de pe atunci am fost ocupați să ne întemeiem o familie și să ne facem o carieră.

— Poate că tu și Jeff ar fi trebuit să trageți din greu pentru căsnicia voastră și nu pentru carierele voastre, spuse Grace.

— Mamă, te rog. Nu v-am invitat aici ca să-mi țineți prelegeri.

— Știu. Tu ai nevoie de prezența și de sprijinul nostru. Draga mea, crede-mă, și eu și bunica te sprijinim, dar nu în felul în care crezi tu. Nu îți vom lua partea atunci când vine vorba ca tu și Jeff să...

Suzanne aruncă jos coșul cu pâine.

— Oh, asta da schimbare! Tu și tata ar trebui să vă bucurați că noi divorțăm, din moment ce de la bun început n-ați fost de acord să mă căsătoresc cu el.

— Am greșit în privința asta. Vocea lui Grace continuă să răsune blând în pofida mâniei lui Suzanne. Am ajuns să-l iubesc pe Jeff. El este tatăl nepoatelor mele. Dumnezeu v-a adus pe voi doi împreună, și nu voi renunța până când căsnicia voastră va fi restaurată.

Suzanne clătină din cap.

— Ei bine, asta nu se va întâmpla. Jeff a plecat.

O tristețe copleșitoare se așternu peste masă. Emma mâncă din caserola pe care Suzanne i-o pregătise fără să guste. Grace nici măcar nu pretinse că mănâncă. Emma văzu lacrimi în ochii ei.

— Sue, ce părere au fetele despre tatăl lor că le va părăsi? întrebă Grace. Ce vor crede ele despre Dumnezeu datorită acestui fapt? Vor crede că și El le va părăsi și se va muta departe de ele? Adu-ți aminte ce mi-a spus părintele O'Duggan odată despre modul în care tații

noştri ne modelează atitudinea pe care noi o avem faţă de Dumnezeu. Cum va fi influenţată atitudinea lui Amy şi a lui Melissa faţă de Dumnezeu dacă voi doi divorţaţi?

— Hotărârea de a pleca de acasă a fost a lui Jeff, şi nu a mea.

— Dar a fost decizia ta de a nu te muta în Chicago şi de a te stabili acolo împreună cu el.

Suzanne îşi împinse scaunul înapoi şi sări ca arsă în picioare.

— Te-ai întrebat vreodată ce am învăţat eu despre Dumnezeu de la tata? Că trebuie să muncesc continuu pentru a câştiga aprobarea lui, că trebuie să cerşesc întotdeauna după puţină dragoste de la el, şi că el e întotdeauna prea ocupat pentru mine?

Ridică farfuria nefolosită ce fusese aşezată pentru Stephen şi o trânti la pământ, spărgând-o.

Emma se ridică de îndată şi o trase pe Suzanne în braţele ei. Ea nu fusese niciodată păcălită, ca cei mai mulţi oameni, de exteriorul dur şi de temperamentul vulcanic al lui Suzanne – în interiorul ei, ea era un copil care suferea. În pofida aparentei indiferenţe afişate de către Suzanne, destrămarea căsniciei ei o afecta enorm de mult. Emma îşi amintea foarte bine anii aceia dureroşi, după ce se pronunţase propriul ei divorţ, şi cum – chiar dacă reuşea să-i facă pe toţi cei din jurul ei să râdă – inima ei plângea.

Grace rămase aşezată la masă, de-a dreptul înmărmurită.

— Suzanne...? Chiar asta e părerea pe care o ai despre tatăl tău?

Suzanne plângea acum prea tare ca să mai poată răspunde. Emma răspunse în dreptul ei.

— Tu eşti mult prea aproape de Stephen ca să-ţi poţi da seama, Gracie, dar Sue a încercat toată viaţa ei ca să câştige aprobarea lui – chiar cu preţul fericirii ei. Dar ea n-a putut să fie niciodată fiica aceea pe care şi-o dorea Stephen. Ea nu avea cum să fie ca tine, Gracie. Sue e mult prea independentă, prea înflăcărată... se aseamănă prea mult cu mine! Am făcut acelaşi lucru când eram tânără. Am încercat din răsputeri să corespund clişeului dorit de mama, să fiu fiica pe care tatăl meu şi-a dorit-o. De aceea m-am căsătorit cu Karl. Dar nu am reuşit să corespund aşteptărilor mamei, eu nu mă asemănam deloc cu ea, iar efortul de a fi cineva ce eu nu eram cu adevărat, m-a costat enorm de mult.

Grace era şocată.

— Deci vrei să spui că Suzanne ar trebui să facă acelaşi lucru pe care l-ai făcut şi tu? Să divorţeze de soţul ei?

— Nicidecum! Cred că Jeff şi Sue sunt făcuţi unul pentru altul – plini de viaţă, creativi. De aceea s-au şi îndrăgostit unul de altul, şi de aceea i-am încurajat să se căsătorească în pofida împotrivii voastre iniţiale. Dar Jeff nu e nicidecum ca Stephen, iar Sue nu se aseamănă deloc cu tine... şi cred că amândoi au încercat să corespundă aşteptărilor voastre pentru a vă câştiga aprobarea. Dar planul acesta nu a funcţionat. Şi cred că de aceea dragostea lor s-a răcit. Am dreptate, Suzanne?

— E o adevărată harababură aici, bunico. Suzanne încă îşi acoperea faţa cu mâinile. La început eram atât de fericiţi... iar acum totul e o adevărată harababură!

Emma se aplecă pentru a ridica bucăţile acelea de farfurie, aşezându-le una câte una pe faţa de masă, înaintea lui Suzanne.

— Mama ta are dreptate. Nu e prea târziu ca tu şi Jeff să refaceţi puzzle-ul căsniciei voastre. Dar nu va mai fi aceeaşi căsnicie cum a fost înainte. Cel puţin, nu ar trebui să fie. Tiparul a fost distrus, de aceea veţi avea nevoie de unul nou cu care să începeţi.

Îndepărtă cu blândeţe mâinile lui Suzanne de pe faţa ei şi le ţinu într-ale ei.

— Iau parte la un curs de olărit la Birch Grove, spuse Emma. E foarte distractiv, să ştiţi, mai ales că mă mânjesc cu noroi până la urechi! Dar am învăţat un lucru foarte important, şi anume, că dacă doreşti să modelezi un vas reuşit, trebuie ca lutul să fie centrat perfect pe roata aceea. Altfel, pe măsură ce încerci să-l modelezi, vasul devine din ce în ce mai deformat cu cât roata se învârte mai repede, până când toată grămada aceea de lut se adună şi zboară direct pe perete! Cum de căsnicia voastră a pierdut direcţia atât de mult, Sue? Cum s-a ajuns aici? gesticulă Emma spre farfuria aceea spartă. Cum de aţi ajuns aici de acolo de unde aţi început?

Suzanne îşi şterse agitată lacrimile.

— Nu ştiu... bănuiesc că există mult adevăr în ceea ce ai spus că noi am dorit să-i facem pe plac lui tata şi că nu am reuşit să ne potrivim tiparului mamei...

PARTEA A PATRA

POVESTEA LUI SUZANNE

1950–1980

CAPITOLUL 24

Încă de când eram doar un copil, mi-am dat seama că nu corespund tiparului mamei mele. Cred că pentru prima dată când mi-am dat seama de acest lucru a fost atunci când mă jucam de-a spitalul cu fratele meu, Bobby. Aveam cinci ani, iar el avea şapte ani. El primise cadou de Crăciun trusa de ustensile a doctorului, iar eu, bineînţeles, am primit-o pe cea a asistentei. Drept pacienţi o aveam pe păpuşa Betsy Wetsy şi câteva animale împăiate şi am înfiinţat o sală de operaţii pe masa unde serveau cafeaua din bibliotecă.

— Bisturiu! ordonă Bobby, cu mâna întinsă. Vocea lui era aspră şi poruncitoare ca şi a tatei. El întotdeauna încerca să fie ca tata, începând cu tunsoarea aceea militărească până la mersul acela ţanţoş. Asistentă, foarfeca!

Nu trecu prea mult timp şi eu am început să mă plictisesc de aceste îndatoriri plictisitoare, cum ar fi fost faptul că trebuia să-i înmânez lui instrumentele chirurgicale. Am privit spre mâna aceea întinsă şi m-am împotrivit.

— Nu. E rândul meu să operez acum. Aceea e păpuşa mea.

Şi mi-am încrucişat mâinile.

— Tu nu poţi opera, eşti doar asistenta.

— Nu mai vreau să fiu asistentă. Vreau să fiu şi eu doctor. Şi eu vreau să operez.

— Tu nu poţi fi doctor. Tu eşti fată. Fetele sunt asistente, ca mami. Băieţii sunt doctori, ca tati.

I-am aplicat una sănătoasă în cap lui Bobby cu una dintre ustensilele ce le folosea. De îndată lovitura şterse surâsul acela al superiorităţii de pe faţa lui Bobby.

Şi după ce fugii plângând la mama, am adunat toţi pacienţii şi mi-am deschis propriul spital, în camera mea. M-am promovat direct la gradul de şef-chirurg. Nu doream să fiu ca mama cu perlele, cu

rujul şi cu tocurile ei înalte. Niciodată nu aş fi putut să fiu atât de amabilă şi cu o voce atât de suavă ca a ei.

Odată, pe când eram la un picnic cu prietenii părinţilor mei, mama circula printre cei prezenţi purtând pantalonii ei roz trei sferturi şi o bluză din ie, servind aperitive în timp ce tata le prăjea pe gril o desăvârşită friptură T-bone pe brichete de cărbune perfect încălzite. Bobby şi cu prietenii lui urcară în căsuţa din copac unde accesul îl aveau NUMAI băieţii, pentru a plănui ce feste să mai facă fetelor. Se presupunea ca eu să învârt cercul hula hoop cu celelalte fetiţe, dar ajunsesem să mă plictisesc să mă tot bâţâi pe-acolo. Aşa că în schimb, m-am hotărât să mă apropiu de adulţi.

— În ce domeniu lucrezi? îl întrebă partenerul de golf al tatei pe vecinul nostru.

— Eu sunt avocat... şi tu?

— Obstetrician.

După aceste prezentări ale identităţii, urmară obişnuitele strângeri de mână şi saluturi din cap arătând respectul.

— Tata prezentă un invitat ce întârzâiase.

— Acesta este prietenul meu, John Moore. El este agentul meu de bursă.

M-am îndreptat spre locul unde femeile trândăveau sub o umbrelă înflorată de curte interioară.

— Aceasta este vecina noastră, Gloria Clark, am auzit-o pe mama spunând. Soţul ei este avocat.

— Dar soţul tău cu ce se ocupă? o întrebă Gloria pe cealaltă femeie.

— El este arhitect. Compania lui a proiectat noua clădire Crawford din centrul oraşului.

Judecând după exclamaţiile acelea admirative *„aahhh"* şi *„oohh"*, ai fi zis că ea cu mâna ei ar fi ales fiecare cărămidă şi grindă pentru clădirea aceea, când de fapt tot ceea ce făcea ea era să calce cămăşile soţului ei şi să-i fiarbă ouă tari.

Eu eram un adevărat băieţoi, jucându-mă cu şerpii şi păianjenii şi aţâţând focuri la fel de neînfricată ca şi fratele meu Bobby. Mama dispera încercând din greu să mă transforme într-o adevărată domnişorică.

— Nu sta aşa, Suzanne, nu se cuvine unei domnişoare. Te rog, foloseşte o batistă Suzanne, şi nu mâneca ta. Sue, domnişoarele merg graţios şi nu galopează.

Fratele meu avea voie să stea, să strănute sau să galopeze oricând dorea el. Atunci când se târî pe sub băncile din biserică după ce serviciul religios se încheie într-o duminică dimineaţa, tata îi spuse:

— Ce băiat are tata!

Am încercat şi eu acelaşi lucru duminica viitoare – rupându-mi crinolina şi distrugându-mi pantofii de lac în timpul acelui proces – iar mie mi s-a spus că-i fac doar de ruşine. Bobby nu trebuia să poarte niciodată pălării la biserică, care arătau ca nişte farfurioare din paie cu flori lipite, sau nu trebuia să suporte mănuşile acelea albe care făceau mâinile să transpire. Tata făcea parte din comitetul celor bătrâni – mama gătea pui à la king la cinele de caritate. Tata ducea farfuria cu colecta şi dădea mâna cu oamenii la sfârşitul serviciului religios – mama stătea câţiva paşi în urma lui, zâmbind şi arătând frumoasă.

Cu cât creşteam mai mult, cu atât mă împotriveam mai tare învăţătorilor de şcoală duminicală pentru că susţineau acest stereotip al femeii supuse.

De ce mi-a dăruit mie Dumnezeu talente, minte şi curiozitate dacă nu trebuie să mă folosesc de ele?

L-am întrebat pe pastor în timpul unei ore de catehism:

— De ce femeile nu pot să ducă farfuria aceea amărâtă de colectă?

Comportamentul meu îl ultragia pe tatăl meu. Am învăţat foarte repede că dacă doream să-i câştig aprobarea şi afecţiunea, trebuia să fiu cuminte şi să mă comport asemeni unei domnişoare. Imposibil.

Fratele meu nu trebuia să facă nimic ca să câştige aprobarea tatălui meu decât să se laude cu faptul că avea să devină doctor într-o bună zi. La început, şi eu am dorit să studiez medicina, numai ca să dovedesc faptul că eram la fel de deşteaptă ca şi Bobby. Însă notele mele de 10 la biologie şi la algebră avansată nu l-au impresionat pe tata atât cât m-aş fi aşteptat eu.

Obişnuia să mă cheme pe mine şi pe Bobby în biroul lui, unul câte unul, în ziua în care trebuia să prezentăm carnetele cu note. Bobby ieşise deja zâmbind din camera cu lambriuri închise la culoare. Însă tata rămase foarte tăcut când îl citi pe al meu. Săream de pe un picior pe altul în faţa biroului lui, citind diplomele şi toate premiile sale care atârnau pe pereţi şi aşteptând cuvintele lui de laudă, pe care eram atât de sigură că aveam să le aud.

— Deci, ce zici: sunt notele mele atât de bune încât să mă pot înscrie la un program premedical? am izbucnit eu de îndată ce, în sfârşit, a ridicat ochii.

— Premedical? repetă el. Lăsă impresia că rămase şocat. Asta te-a sfătuit consilierul tău în ce priveşte şcoala recomandată?

— Bineînţeles că nu. Consilierul meu e un dobitoc!

— Suzanne!

— Ei bine, chiar este. Mi-a spus că am „faţă" de facultate, dar el m-a sfătuit să aleg o profesie care să-mi înlesnească posibilitatea de a-mi întemeia o familie, cum ar fi predatul sau asistentă medicală.

Ultimele cuvinte le redasem imitând tonul sclifosit al consilierului.

— Zice el ceva acolo.

— Nu! Ultimul lucru pe care îl vreau e să am parte de viaţa à la June Cleaver pe care o duce mama. Nu e nimic mai mult decât slăvita ta servitoare!

Tata a ridicat un deget ameninţător.

— Ai grijă cum vorbeşti de mama ta. Nu fi impertinentă!

— O respect ca persoană, dar nu vreau să am parte de viaţa ei!

— Şi ce vrei să faci atunci?

— Eu sunt la fel de deşteaptă ca şi Bobby. Şi eu aş putea să merg la un colegiu de medicină.

Tata se încruntă şi se lăsă din nou în scaunul lui din piele, jucându-se cu stetoscopul de pe birou.

— Întotdeauna se găsesc câteva fete isteţe care încearcă să răzbească într-un colegiu medical, spuse el, dar s-a dovedit a fi un domeniu foarte dificil în care să poată reuşi o femeie. Ele nu sunt încă acceptate. Iar la sfârşit, totul pare că a fost doar o mare irosire de bani şi timp, deoarece ele vor renunţa la un anumit moment la medicină pentru a se căsători şi pentru a avea copii.

Iar se iviră cele două cuvinte nesuferite – *căsnicie şi copii*.

— Cum se face că de fiecare dată când vorbiţi despre viitorul meu, cuvintele acelea trebuie să apară întotdeauna? De ce trebuie ca viitorul meu să fie atât de limitat, iar Bobby să aibă lumea întreagă la picioare?

Tata clătină din cap.

— Se pare că niciodată nu reuşesc să-ţi dau răspunsul potrivit, Suzanne. Nu te înţeleg deloc.

Spune-mi că eşti mândru de mine, am gândit eu. *Spune-mi că sunt la fel de isteaţă, la fel de importantă pentru tine ca şi Bobby.* Dar tatăl meu nu mai spuse nimic.

Pe tot parcursul liceului am oscilat întotdeauna între încercarea de a-i dovedi tatălui meu că sunt capabilă să merg la un colegiu de medicină la fel ca fratele meu şi să fac ceea ce adoram cel mai mult, şi anume, editarea ziarului şcolii şi exprimarea opiniilor mele în editoriale critice. Iubeam cărţile, adoram să manipulez cuvintele şi ideile, îmi plăcea să spun poveşti mult mai mult decât să fac disecţie pe viermi şi să împart unghiuri. Am decis să devin o femeie cu carieră în domeniul meu: să câştig un premiu Pulitzer în jurnalism, după aceea să avansez ca editor-şef la revista *The New Yorker,* şi în cele din urmă, să ies la pensie ca director executiv al unui imperiu editorial. *Nu* o să devin o femeie casnică.

Bobby se înscrise la programul premedical de la colegiul Ivy League, acolo unde tatăl meu îşi efectuase activitatea de student. Sătulă de acest trai, mereu în umbra fratelui meu, am ales un colegiu care era renumit pentru departamentul său de literatură. Pastorul bisericii la care obişnuiam să merg, din apropierea campusului, a fost primul pastor pe care să-l fi întâlnit şi care părea să nu considere femeile ca specii inferioare, aflate mereu sub dominaţia bărbaţilor.

— Dumnezeu are un plan unic cu viaţa ta, Suzanne, îmi spunea el. El aşteaptă ca tu să te foloseşti de talanţii pe care ţi i-a încredinţat, şi nu să-i administrezi după placul acestei lumi.

Mă înţelegeam foarte bine cu Dumnezeul acestui pastor.

Îmi convenea faptul că eram departe de casă. Pe când eram deja în al treilea an de studiu, făceam parte din cea mai renumită comunitate a studentelor, aveam o relaţie stabilă cu prietenul meu, şi reuşisem să obţin calificativele care au făcut să fiu trecută pe lista decanului. M-am ferit de lucrurile radicale care aveau loc în cadrul campusului şi am evitat toată harababura anilor '60, cum ar fi fost petrecerile cu marijuana, întrunirile *love-ins* şi recepţiile din cadrul campusului. Am preferat să iau parte la cursuri decât să protestez împotriva războiului din Vietnam. Viaţa mea îşi urma cursul ei liniştit. Iar tata era de-acord.

După aceea, în primul semestru din cel de-al treilea an, am urmat cursul de introducere în artă.

Clădirea ce găzduia studenţii de la artă îmi părea o ţară cu totul nouă, o ţară dezorganizată din lumea a treia în care oamenii ei bizari purtau nişte costume exotice. Coridoarele miroseau a răşină, a praf de ghips şi a lut umed. Nu dorisem să urmez cursul acesta de artă, dar programul meu nu prea îmi dădea de ales, aşa că mă târam până acolo de trei ori pe săptămână, neîndrăznind să pierd un curs şi să periclitez cumva media notelor mele. De parcă nu era destul de interesant să înveţi istoria artei, profesorul dori să ne iniţieze şi în tainele desenului. O dată pe săptămână, obişnuia să pună un bol cu fructe sau o vază cu flori şi noi trebuia să exersăm schiţând-o, pentru ca astfel să învăţăm despre perspectivă, proporţie şi umbră.

Într-o zi el aduse un model viu ca să pozeze pentru noi – un tip pe care îl mai văzusem prin campus, umblând cu pacifiştii. Acest hippie stătea tolănit pe un scaun din lemn purtând numai pantalonii lui largi şi sandalele; nu mi-a trebuit mult să pricep de ce profesorul îl alesese să pozeze pentru noi. Umerii şi bustul lui aveau muşchii atât de frumos conturaţi precum statuile italiene pe care le studiasem.

Mi-am scos carnetul de schiţe şi am început să desenez, cu ochii circulând între foaie şi model şi din nou pe foaie. În timp ce schiţam, l-am analizat de parcă ar fi fost un specimen la biologie – bicepşi puternici, pectorali solizi, abdomen vânjos. Data viitoare când m-am uitat la el, acest hippie îşi avea ochii aţintiţi asupra mea. Privirea lui pătrunzătoare mă vlăgui de orice putere. Nu doream să recunosc, dar îl consideram extraordinar de atrăgător. De obicei, preferam tipul celor cu o tunsoare scurtă, genul băieţilor din cercul meu de prieteni, după cum era şi prietenul meu, Bradley Wallace. Tipul acesta însă, avea părul negru prins într-o coadă de cal, iar partea de jos a feţei era ascunsă de o barbă şi o mustaţă bogată. Un colier al păcii atârna la gâtul lui, legănându-se pe pieptul gol. De fiecare dată când mă uitam la el pentru a-l schiţa, el mă privea direct, cu o privire periculoasă à la Jimmy Dean. M-am decis să mă concentrez asupra piciorului lui.

Când profesorul veni pe la fiecare pentru a-şi da cu părerea despre munca fiecăruia dintre noi, îmi spuse:

— Domnişoară Bradford, va trebui să vă mişcaţi puţin mai repede dacă doriţi să schiţaţi mai mult decât degetul lui mare până la sfârşitul semestrului.

M-am simţit atât de uşurată când clopoţelul sună, încât mi-am închis carneţelul în cea mai mare viteză şi m-am grăbit să ies.

Şi în timp ce mă grăbeam de-a lungul campusului spre dormitorul meu, tipul pe care tocmai îl schiţasem, apăru din senin lângă mine. Reuşise să-şi ia cămaşa pe el dar fără să se sinchisească să o mai închidă.

— Unde te grăbeşti aşa, *irlandezo*? spuse el.

— Vorbeşti cu mine?

Îşi întinse mâinile pentru a cuprinde spaţiul gol de pe trotuar şi se roti încet, legănându-se.

— Mai vezi tu pe altcineva? Poate, un spiriduş?

— De ce te-ai holbat aşa la mine la cursul de artă?

Afişă un zâmbet tacticos, într-o parte.

— Mi s-a părut că aşa e corect. Şi tu te holbai la mine.

— Eu te schiţam! Dar, în caz că nu ţi-ai dat seama, tu ai fost chiar nepoliticos.

— Wow! Ai şi temperamentul acela irlandez! Incredibil!

— Nu ştiu la ce te referi.

Am dat să plec, dar el sări încet înaintea mea.

— Vino să bem o cafea împreună.

Zâmbi larg de data aceasta şi am avut impresia că voi face un stop cardiac. Îşi încheie nasturii de la cămaşă în timp ce ochii lui albaştri, de-a dreptul răpitori, îi aţintiră pe ai mei. Niciodată înainte nu mai trăisem o astfel de senzaţie. Eram atât fascinată cât şi îngrozită.

— Nu, mulţumesc, am reuşit eu să rostesc.

— De ce nu?

— Ei bine, mai întâi, pentru că nici măcar nu te cunosc.

— Jeff Pulaski. Studiez arta. M-am născut şi am crescut în Pittsburgh.

Îmi întinse mâna.

Am strâns-o scurt, după care am spus:

— Şi în al doilea rând, sunt ţintuită.

Râse zgomots.

— Mă bucur să văd că găseşti asta amuzant, domnule Pulaski.

— Dar aşa şi e! Ai văzut vreodată fluturii din muzee întinşi pe o bucată de catifea cu aripile ţintuite de nişte ace de gămălie? O creatură minunată care ar trebui să zboare, dar care zace acolo, captivă, ţintuită de acele ace. Cam cu asta asociez eu pe toate gagicuţele care îmi spun *„Sunt ţintuită"*.

Arătă cu degetul spre broşa fraternităţii prietenului meu, care era prinsă de pieptul meu, şi râse din nou.

— Te ţine în vitrină de parcă ai fi premiul lui, pentru ca nimeni altcineva să nu te poată atinge.

— Cum îndrăzneşti?! am izbucnit eu îndepărtându-i mâna. Eu nu sunt posesiunea nimănui!

— Atunci dovedeşte-mi asta şi vino să bei o cafea cu mine.

După care afişă acelaşi zâmbet.

Nu trebuia să-i dovedesc lui absolut nimic, dar ceva parcă mă împingea să-i accept propunerea. Pe de-o parte era vorba de încăpăţânare, pe de alta era curiozitatea, dar ce mă îmboldea cel mai mult, era entuziasmul acela frenetic de a ieşi cu o persoană atât de periculoasă. Oare cât mai rezista inima mea în ritmul acesta ucigător înainte ca să ajung într-o cameră de urgenţă a vreunui spital?

Cafeneaua campusului pulsa de viaţă, iar încăperea aceea înţesată răsuna de forfota zgomotoasă a studenţilor care încercau să se facă auziţi peste melodiile celor de la The Rolling Stones. Nu puteam să-mi dau seama dacă sunetul acela era, de fapt, inima mea sau ritmul basului. În timp ce eu am căutat o masă cu două scaune, Jeff ne-a comandat cafeaua la tejghea. L-am urmărit cum se strecura prin mulţimea aceea fără să verse un strop din cafea.

— Uite aici, irlandezo.

Aşeză ceştile pe masă şi se lăsă pe scaunul opus mie, cu picioarele întinse.

— De ce îmi tot spui aşa?

— Un artist este deprins să acorde mare atenţie detaliilor. Mi-am dat seama imediat după părul tău negru, după pielea fină şi după pistruii aceia de pe nasul tău că strămoşii tăi au fost irlandezi.

Îşi plimbă degetul de-a lungul nasului meu.

— Te înşeli fără doar şi poate, am spus eu împingându-i mâna. Sunt sută la sută nemţoaică din partea mamei, iar tata e din strămoşi protestant anglo-saxon – Bradford şi Biddle.

— Sună ca numele unei companii, spuse el rânjind. *Bradford & Biddle, firmă de avocatură.*

— N-ai nimerit, am răspuns eu râzând. Tata este un pediatru, iar el, cu siguranță că nu e de origine irlandeză. Strămoșii lui datează încă din vremea Războiului Revoluționar. Aș putea să mă alătur organizației DAR (Daughters of the American Revolution) dacă aș dori – dar n-am nici cea mai mică intenție.

Clătină din cap.

— Probabil că cineva a schimbat bebelușii la naștere. Tu ai sânge pur irlandez.

— Ei bine, să nu care cumva să-i spui asta tatei, ca nu cumva să mă arunce în râu ca pe pui de pisică. El e de părere că irlandezii nu sunt chiar ființe omenești. Crede-mă, prin venele mele nu curge strop de sânge irlandez. Ce naționalitate ai tu?

Jeff se ridică drept în picioare.

— Am sânge pur polonez și sunt mândru de faptul acesta. Ar trebui să mă vezi dansând polka. Își ridică ceașca de cafea imitând un toast de parcă ar fi avut în mână un pahar special pentru bere, după care luă o înghițitură. Tatăl meu a fost un oțelar până când s-a rănit la spate – acum este un oțelar pensionat care își așteaptă banii pentru infirmitatea lui. Mai luă o înghițitură, după care puse jos ceașca de cafea. Hei, ai cumva un pix pe care l-aș putea împrumuta?

Am cotrobăit în geanta mea pentru a găsi unul. Începu să-mi facă portretul pe o foaie. Îmi sorbeam cafeaua și îl urmăream desenând, de-a dreptul fascinată. Era foarte talentat. Din câteva linii îmi desenă portretul.

— Ei bine, ai spus că studiezi arta.

— Da, eu și Michelangelo. Dar tu?

— Eu sunt o studentă la literatură care s-a rătăcit și a ajuns din greșeală la cursul de artă.

Se opri din desenat și mă privi cu interes.

— Serios? Dar cum așa?

— Ei bine, știi că trebuie să urmăm fie un curs de muzică, fie de artă ca parte a curricumului nostru. Am dorit să urmez cursul de introducere în muzică, din moment ce tatăl meu cumpără de obicei bilete la simfonie iar eu știu și mai puține lucruri despre muzică

decât despre artă. Dar pe când m-am înscris eu, cursurile acelea aveau deja locurile ocupate.

Se apropie atât de mult de mine, încât puteam să-i simt mirosul respirației, a cafea.

— Nu dorești să iei ore în particular?

Rosti ultimul cuvânt care sună atât de primejdios ca scufundările fără paraşută.

— Hmm... nu, mulţumesc. Mă descurc, până acum.

Îşi închise caietul şi se întinse pentru a-mi apuca mâna.

— Ce faci?

— Relaxează-te. Nu vreau să-ți fac rău.

Palma lui era caldă, uscată şi aspră ca un şmirghel. Pe dosul mâinii lui erau pete de vopsea albă. Îmi ținu mâna într-a lui de parcă ar fi evaluat un diamant, după care începu să o schițeze pe spatele caietului său.

— Ai mâini irlandeze, îmi spuse el în timp ce desena.

— Eşti surd, omule, sau pur şi simplu te faci că n-auzi? Ți-am spus deja de-atâtea ori că nu am nici pic de sânge irlandez în venele astea.

Puse jos pixul din mână şi îmi apucă mâna cu ambele lui mâini, masând uşor fiecare oscior din dosul palmei mele cu degetul lui mare.

— Cred că încep să simt deja puțin...

Atingerea lui era atât de senzuală, încât mi-am retras mâna cât am putut de repede pentru ca să mă „scutesc" de aşa ceva. Trebuia să aduc conversația cumva pe un tărâm mai sigur.

— Deci... cum plănuieşti tu să-ți câştigi existența în urma acestor ani de studii în artă după ce vei absolvi? Acostând femei pe stradă şi taxându-le pentru că le-ai desenat portretul pe carnetul tău?

— Şi cine-şi bate capul pentru câştigarea existenței? spuse el ridicând din umeri nepăsător. Eu nu o să mă las dus de valul acelei curse nebuneşti a burghezimii.

— Ai vorbit ca un hippie adevărat ce eşti! am spus eu râzând. Nu te-am văzut eu dând foc foilor pentru recrutare şi protestând împotriva războiului din Vietnam?

— Chiar aşa! E un conflict fictiv, imoral, pornit de către sediul acela capitalist de la Pentagon pentru a creşte profiturile corporative ale industriei armamentului. Dacă vor încerca să mă înroleze şi pe mine, o să mă mut în Canada. Am deja prieteni care s-au stabilit acolo.

— Wow! Tu eşti genul de băiat care chiar ar reuşi să ridice tensiunea tatălui meu! Ar fi de-a dreptul interesant să văd o scurtă discuţie între voi doi.

Am zâmbit numai gândindu-mă la această posibilitate.

— Doamne, cât eşti de frumoasă! spuse el deodată. Se întinse peste masă şi îmi aţinti ochii cu privirea lui înflăcărată. Îmi vei da voie o dată să-ţi pictez portretul?

— Mm... bănuiesc...

Nu ştiu cum de reuşeam să vorbesc, din moment ce inima mea bătea acum parcă în gât şi bătea asemeni aripilor unui colibri. Mi se întâmpla ceva de neînţeles. Mi-am adus aminte cum am asistat la un experiment la cursul de fizică, cum pilitura de fier fu atrasă de magnet; mă simţeam la fel de lipsită de rezistenţă ca acea pilitură, atrasă de acest bărbat magnetic, împotriva voinţei mele. Nu înţelegeam cum şi de ce nu puteam pricepe forţa magnetului de la cursul de fizică, dar ştiam că trebuia să scap de sub influenţa sa cât încă mai puteam.

— Priveşte cât e ceasul! am spus eu dintr-o răsuflare. Voi întârzia la curs.

— Te însoţesc şi eu, spuse Jeff.

L-am urmat din cafeneaua aceea cu picioarele tremurânde. Nu mă văzu când am îndesat foaia cu portretul meu în carnet.

Când mi-am verificat căsuţa poştală din campus în ziua următoare, am găsit o felicitare cu o pictură minunată a unui fluture monarh, pictată în cerneală şi acuarelă. Nesuferite ace de gămălie din oţel îi ţintuiau aripile. Sub acel fluture era mâzgâlită o notă: *Mulţumesc pentru cafea.*

Două zile mai târziu, serveam prânzul împreună cu prietenul meu, când Jeff se aşeză la masa de vizavi, cu tava lui cu mâncare.

— Bună! Ce mai faceţi voi?

Dădea impresia că ne cunoşteam de multă vreme. Inima mea începu să o ia din nou la galop.

— Mm, binişor, am răspuns eu. Uite, iau prânzul cu prietenul meu, Bradley Wallace. Brad, el e...

— Jeff Pulaski. Studiez arta. M-am născut şi am crescut în Pittsburgh.

Jeff îşi întinse mâna. Azi era murdară cu pete albastre. Mirosea puţin a eter de petrol şi un alt miros pe care îl recunoşteam din studioul de artă. Brad îşi strâmbă nasul, a dezgust. Nu îi întinse mâna lui Jeff.

— Voi, hippie, nu vă întâlniţi cumva în faţa clădirii ROTC pentru a vă mânca hamburgherii vegetarieni?

— Ba da Brad, dar tocmai am aflat că nu am nevoie de o jachetă a fraternităţii pentru a mânca în bufetul acesta... aşa că, iată-mă! Îmi dai sarea, irlandezo?

— Îl cunoşti de undeva pe tipul ăsta? mă întrebă Brad întorcându-se spre mine. Părea la fel de ţâfnos ca tatăl meu.

Înainte ca eu să-i pot răspunde, i-a răspuns Jeff.

— Da, suntem vechi prieteni. Ea va poza pentru mine. Am făcut toate aranjamentele.

Acea uşoară ridicare a sprâncenelor lui Jeff şi tonul acela provocator al vocii lui, l-au făcut pe Brad să sară ca ars în picioare, cu pumnii încleştaţi.

— Vrei să pofteşti afară şi să nu mai spui lucrul acesta încă o dată?

Brad era un student obişnuit, şi nicidecum un atlet. Eu ştiam cum arăta Jeff pe sub acel tricou zdrenţăros pătat de vopsea. Ştiam cine avea să câştige lupta.

— Brad, calmează-te, am spus eu. Jeff glumeşte şi el aşa... Mă cunoşti mai bine de-atât. L-am tras pe Brad jos, lângă mine, şi l-am sărutat pe obraz. Dar e frumos din partea ta că vrei să-mi aperi onoarea.

Jeff se strâmbă.

— Gata! Deja miroase a ceva aici!

— Ascultă, ciudăţenie. Nu-mi aduc aminte să te fi invitat să ni te alături.

Vocea lui Brad suna grav, ameninţător.

— Aw... ai deja probleme cu memoria, Brad? Jeff îşi înclină capul, ca semn de compasiune. Nu ai mai fost tu însuţi de când te-au pus în tabla aceea de oţel.

Am avut nevoie de fiecare strop de voinţă pe care o posedam pentru a mă abţine să nu râd. Ştiam că Brad nu m-ar fi iertat niciodată dacă aş fi făcut-o.

— Băieți, hai calmați-vă, ok? am spus eu mușcându-mi buza.

— Pace, frate! Și Jeff făcu semnul cu degetele lui. Brad îl ignoră, încercând să se concentreze asupra prânzului lui. Deci, Bradley, ce studiezi? Nu, stai!... Lasă-mă să ghicesc! Tu vrei să devii un proctolog, nu-i așa?

Slavă Domnului că Brad nu știa ce însemna acel cuvânt pentru că altfel ar fi sărit la bătaie din nou.

— Bradley va fi un psiholog clinic, am răspuns eu repede.

Jeff își schimonosi fața din nou.

— Auch! Trebuie să porți și cravată pentru așa ceva, nu? N-ai să mă prinzi niciodată într-un costum și o cravată!

— Ca să vezi și să nu crezi, replică Brad sec.

— Un costum nu e decât o cămașă de forță extrem de costisitoare. O cravată este un laț din mătase...

— Ai vorbit ca un adevărat om de Neanderthal.

Brad folosi unul din epitetele favorite ale tatălui meu – Neanderthal. Am aruncat o privire lui Brad îmbrăcat în cămașa Oxford deschisă la gât, în pantaloni casual de culoare kaki și în mocasini, și am întrezărit o versiune mai tânără a tatălui meu. Imaginea mă îngrozi. Tata era de acord cu Brad. Ei se înțelegeau unul pe altul. Tata nu ar accepta pe unul ca Jeff nici măcar să-i spele Cadillac-ul. Pe de altă parte, bunica Emma l-ar fi adorat pe Jeff. Ei făceau parte din două generații diferite, dar parcă erau din același aluat.

— Bradley, Bradley... parcă simt puțină ostilitate! spuse Jeff mângâindu-și barba, imitându-l în bătaie de joc pe Sigmund Freud. Întotdeauna te îmbraci în costum?

— Iar tu eviți în mod intenționat să porți costum?

— Da, găsesc că lucrul acesta oferă un efect izbitor.

Brad își împinse scaunul în spate și își ridică tava.

— Să mergem, Suze!

— Sooze? Oh, irlandezo! Spune-mi că nu-ți vei petrece restul zilelor vieții tale cu un om care te strigă Sooze!

Am zâmbit timid și l-am urmat pe Brad afară din acel bufet. De ce nu băgasem eu de seamă până atunci cât de supărătoare era acea poreclă de „Suze"?

Când mi-am deschis cutia poștală dimineața următoare, am găsit acolo o poză a unui clovn care fusese rupt dintr-o carte de colorat

pentru copii. Jeff o colorase cu creioane, depăşind în mod intenţionat liniile, creând un efect minunat, delicat umbrit care era aproape tridimensional. Nota lui suna cam aşa: *Căsătoreşte-te cu mine! Îţi promit că nu o să te strig niciodată „Sooze" ca şi clovnul acela.*

Inima mea nu numai că o lua razna atunci când eram cu Jeff, dar acum bătea la fel de tare ori de câte ori priveam unul dintre desenele lui.

Trebuia să ies cu Bradley în seara aceea – era organizată o seară de dans în cadrul cercului lui de prieteni. În sacoul lui sport bleumarin şi cu cravata specifică anturajului lui, Brad arăta exact ca toţi ceilalţi şaizeci de tipi tunşi în stil milităresc. Probabil că, de asemenea, se îmbrăcau toţi la fel. Gândul acesta mă deprimă de-a dreptul.

Mai târziu, când Brad mă sărută în Mustang-ul lui, mi-am adus aminte masajul senzual al lui Jeff şi m-am întrebat oare cum m-ar fi sărutat el? Oare barba lui o să se simtă moale sau aspră şi zbârlită lipită de obrazul meu? Niciodată nu observasem înainte, dar mi se părea că Bradley săruta ca un peşte. Când într-un final izbucni, m-am simţit uşurată.

— Alo! E cineva acasă? spuse el. De ce am impresia că eşti la mii de kilometri distanţă?

— Nu ştiu... am prea multe pe cap.

— Şi totuşi nu cred că printre toate acele gânduri... sunt şi eu. Se bosumflă asemeni fratelui meu Bobby, ori de câte ori nu obţinea ceea ce dorea.

M-am gândit atunci la pictura lui Jeff, cu fluturele, şi m-am simţit cu adevărat „ţintuită". Nu ştiam ce să fac.

— Scuză-mă, te rog. Brad, poţi să mă duci acasă?

— Mai avem încă patruzeci de minute până se dă stingerea!

— Ştiu. Promit că o să-mi revin până mâine.

Brad m-a condus spre internat, încercând să controleze mânia ce mocnea în el asemeni unui foc. Nu a coborât să-mi deschidă uşa de la maşină sau să mă conducă până în hol. Nici măcar nu mă sărută de noapte-bună. Primul lucru pe care l-am făcut după ce am ajuns în camera mea, a fost să scot din mapă cele trei desene de la Jeff şi să le ascund în sertarul dulapului meu. Poate că aşa o să mă pot concentra numai la Brad.

Îmi plăcea de Brad. Era un tip tare, un membru a celei mai tari fraternităţi. Eram prieteni acum de mai bine de un an, ba chiar

vorbisem că aveam să ne căsătorim într-o bună zi. Aveam foarte multe lucruri în comun – printre care şi dorinţa de a avea cariere şi mai apoi să facem parte din ceea ce Jeff numea „cursa şobolanilor din burghezime". Dar pulsul meu fu mereu unul normal ori de câte ori mă aflam în prezenţa lui Bradley Wallace. Poate asta se datora faptului că el era la fel de bun şi moale cu mine ca un terci de ovăz.

Când am ieşit de la cursul de artă luni după amiază, l-am găsit pe Jeff Pulaski aşteptându-mă pe coridor.

— Ei, cum merge treaba? Nu ai nevoie nici acum de ceva ore în particular?

Din nou, cuvântul acela primejdios.

— Mm, nu, mulţumesc. Sunt mulţumită şi dacă iau un 9.

— Eşti sigură? Te-aş putea ajuta să iei un 10...

— Sunt sigură că ai putea, am spus eu înghiţind.

— Despre ce era vorba aici? Cu siguranţă că nu ne refeream la artă, deoarece eu aveam impresia că nu mai pot nici respira. Jeff stătea foarte aproape de mine, blocându-mi drumul.

— Hei, am făcut rost de bilete la concertul lui Simon şi Garfunkel de weekendul viitor. Însoţeşte-mă.

— E şi Bradley invitat? am întrebat eu încet.

— Cine e Bradley?

— Mm... prietenul meu... sunt „ţintuită", îţi aminteşti?

— Oh, *acel* Bradley. Tipul care nu te posedă. Tipul care te strigă „Sooze".

— Da, tipul acela. Mulţumesc oricum de invitaţie, Jeff. Trebuie să merg.

— Hei, irlandezo, vezi ce faci cu broşa aceea a fraternităţii, strigă el în urma mea. Poate să te rănească.

Weekendul ce urmă, Brad veni după mine la internat pentru a mă scoate în oraş. Plănuisem să mergem la o reproducţie a filmului clasic *Dr. Zhivago*. Dar în timp ce săltam pe scările acelea ce duceau spre hol, prima persoană pe care am văzut-o a fost Jeff Pulaski. Avea părul negru desfăcut, şi cădea în valuri pe umerii lui laţi. Din când în când şi-l dădea din ochi cu o mână: arăta atât de bine, încât m-am făcut stană de piatră, şi am rămas cu gura deschisă.

— Mulţumesc, *irlandezo*. Şi tu arăţi minunat, spuse el râzând.

— Îmi pare rău. A fost chiar atât de evident? Şi spunând asta, îmi doream să intru în pământ de ruşine.

— Da. Dar tu arăţi straşnic atunci când înroşeşti aşa. E un lucru care îmi place foarte mult la fetele irlandeze. Ele înroşesc foarte uşor.

Înainte ca eu să pot răspunde, se auzi o voce în spatele meu:

— Scuză-mă... blochezi tot spaţiul de trecere.

M-am dat la o parte, şi o fată drăguţă, blondă, cu pantaloni cu talie joasă şi cu un păr lung, îndreptat, trecu pe lângă mine şi se aruncă în braţele lui Jeff.

— Ooo, de-abia aştept să-i aud pe Simon şi Garfunkel! spuse ea mieros.

I-am urmărit ieşind din clădire împreună, braţul lui Jeff sprijinindu-se întâmplător pe umărul ei, iar braţul ei cuprinzându-i mijlocul. Am fost de-a dreptul şocată să descopăr că eram geloasă.

M-am dus la film cu Brad, şi în timp ce urmăream desfăşurarea dilemei din *Dr. Zhivago* – căsătorit cu respectabila Tanya, dar îndrăgostit de frumoasa Lara – nu-mi dădeam seama dacă îi plângeam de milă doctorului rus sau mie!

În săptămânile care urmară, am ajuns să fiu tot mai nemulţumită de Bradley Wallace. Îmi amintea de tata în fiecare zi. De ce nu băgasem de seamă niciodată cât de arogant era Brad? Sau cât de uşor presupunea el că voi fi mereu la cheremul lui? Nu-l mai văzusem pe Jeff Pulaski din noaptea aceea, în internatul studenţesc, dar în schimb, nu-l puteam nicicum scoate din minte. Şi cum stăteam eu în bibliotecă, visând cu ochii deschişi la acele „ore în particular" cu Jeff, Bradley trânti cu zgomot înaintea mea pe masă două cataloage universitare.

— Mi-am redus opţiunile de masterat la aceste două şcoli, spuse el. Ce spui, Suze?

— Dar mi-ai luat-o serios înainte, am spus eu răsfoind prin ele. Nici măcar nu mi-am pus cataloagele în ordine.

— Cum adică? Din tonul lui, îmi lăsă impresia că se adresa unui copil.

— Ştii... cataloagele pentru studii postuniversitare care au un program de masterat în jurnalism.

Îşi dădu ochii peste cap.

— Doar nu vorbeşti serios despre studii postuniversitare, nu-i aşa Suze? Credeam că ne-am înţeles că ne vom căsători după ce absolvim.

Mânia mea se aprinse de parcă aş fi fost o supernovă.

— Aşa e. Dar ce are de-a face una cu alta?

— Ei bine, dacă te vei căsători cu mine, la ce îţi va mai trebui o diplomă de masterat?

Eram atât de mânioasă, încât a trebuit să aştept un moment pentru a-i putea răspunde.

— Oh, acum înţeleg! Tu vei fi tatăl care va urma cursurile postuniversitare şi vei avea o carieră, iar eu voi fi mama care te va susţine cât timp vei studia! Între timp eu o să stau acasă cu copiii, nu-i aşa?

Brad privi în jurul lui, în bibliotecă, ca şi cum se simţi stânjenit.

— Shh...! De ce te agiţi chiar aşa? Nu vrei să ai copii?

— Nu mai suntem în Evul Mediu când femeile trebuiau să stea acasă însărcinate şi desculţe, în timp ce bărbaţii aduceau acasă hrana. Brad, revino-ţi! În zilele de azi şi femeile pot să aibă o carieră!

— Ştiu asta. Mama mea şi-a reluat profesia de învăţătoare după ce eu şi cu fraţii mei am crescut.

— Foarte bine! Atunci de ce nu laşi tu deoparte cariera ta şi să stai acasă până vor creşte toţi copiii? Şi dacă îmi răspunzi „pentru că sunt bărbat", jur pe ce vrei tu, că te înec cu mâinile mele!

O femeie ce supraveghea ordinea în bibliotecă veni în vârful degetelor până la masa noastră.

— Vă rog să coborâţi tonul, altfel va trebui să vă rog să plecaţi!

Mi-am adunat bucuroasă cărţile şi am plecat. Brad mă ajunse pe când eram deja afară.

— Nu mi-am dat seama că tu vrei lucrul acesta, Suze.

M-am întors către el.

— Lucrul acesta? Îl vreau şi eu exact atât cât îl vrei şi tu. Îmi storc creierii nu alta numai ca să pot intra în cel mai bun program de masterat – exact ca tine! Vreau o carieră – ca tine! Ce ţi se pare aşa de ciudat la chestia asta? Faptul că tu eşti bărbatul şi eu sunt femeia?

— Nu ştiu. Cred că întotdeauna am presupus că tu eşti mai... tradiţională. Am considerat că amândoi suntem de acord cu acele

valori conservatoare. Nu mi-am dat seama că eşti o feministă atât de înrăită. Următorul lucru pe care-l ştiu e că o să te văd arzându-ţi sutienele pe-aici şi alte lucruri specifice femeilor!

— Ei bine, nu sunt „tradiţională" potrivit precizării tale. Nu intenţionez să fiu ca celelalte mame. Am şi eu un creier în capul meu şi vreau să-l folosesc. Se face că nu văd copiii şi cariera ca două opţiuni ce se exclud reciproc după părerea ta – alege-ţi una, şi pierzi alta. Mi le doresc pe amândouă într-o bună zi şi, de asemenea, îmi doresc şi o căsnicie nepărtinitoare. Dacă tu vrei altceva, Bradley, atunci ar fi mai bine să vorbeşti chiar acum.

Acela a fost sfârşitul relaţiei mele cu Bradley Wallace. Orice lacrimă pe care am vărsat-o a fost numai pentru că m-am simţit eliberată de o mare povară.

CAPITOLUL 25

În cadrul unui campus mic nu prea există secrete. La o săptămână după ce eu şi cu Bradley ne-am despărţit, am găsit în căsuţa mea poştală un alt bilet de la Jeff. De data aceasta era o fotografie ruptă din revista National Geographic, cu o câmpie acoperită de sute şi mii de fluturi monarhi. Pe un petec de cer albastru, din partea de sus, desenase un alt fluture care zbura liber. Mesajul era următorul: Felicitări! Hai să ne întâlnim pe scările din faţa clădirii de arte, diseară la ora 9:12. Vom sărbători. Jeff.

Mi-a trebuit o zi întreagă să mă hotărăsc dacă să merg sau nu. Dacă începeam o relaţie cu acest hippie sălbatic şi imprevizibil, nu aveam cum să garantez că sistemul meu cardiovascular avea să funcţioneze în limite normale. Şi dacă tata o să afle vreodată că eu mă văd cu Jeff, nici tensiunea lui arterială nu mai avea să fie una normală, cu siguranţă. În cele din urmă, m-am dus. Am capitulat în faţa curiozităţii mele. M-am aşezat pe scări exact la 9:10, cu pulsul galopând. Două minute mai târziu, eram pe punctul de a o tuli spre dormitorul meu, când am auzit uşa din spatele meu deschizându-se.

— Hei, irlandezo, ai ajuns. Vino, vreau să-ţi arăt ceva.

L-am urmat pe Jeff pe uşa aceea a clădirii de arte, sigură că eram pe cale să comit o mare greşeală. Abia dacă îl cunoşteam pe tipul acesta. Clădirea era întunecată şi aproape pustie. Ultimul curs se încheiase la ora nouă.

— Lift sau scări? mă întrebă Jeff când ajunserăm în hol. Expresia feţei lui nu dădea niciun indiciu referitor la ceea ce avea în minte.

— Mm, lift.

Genunchii mei tremurau mult prea tare pentru a putea să urce scări. Am păşit în lift şi uşile sale se închiseră. Eram singuri. Am avut o senzaţie ciudată în stomac de îndată ce liftul începu să urce.

— Deci... îmi pare rău pentru Bradley, proctologul, spuse Jeff cu un rânjet pe buze.

— Psiholog ai vrut să spui, am replicat eu, iar mie nu îmi pare rău deloc. Vrei să-mi spui unde anume mergem?

— Vei vedea! Cât e ceasul? Se întinse spre brațul meu, se uită la ceasul meu, după care dădu drumul brațului din nou. Oh, bun. Am ajuns la timp. Mă gândeam că poate e un generator uman, atât de mult curent electric îmi trecea parcă prin tot corpul ori de câte ori mă atingea. Mă întrebam dacă nu cumva părul meu stătea în sus.

Am ieşit din lift la ultimul etaj, iar el mă conduse spre o uşă din oțel aflată în apropiere. Se scotoci puțin pentru a găsi o cheie în buzunarul blugilor săi, după care deschise uşa. În față – alte scări.

— După tine, spuse el, făcând o mică plecăciune.

Eu nu m-am clintit.

— Unde vrei să mă duci?

— Pe acoperiş.

— Eşti nebun?

Îşi ridică o sprânceană, gândindu-se la întrebarea mea pentru un moment într-o seriozitate simulată.

— N-aş zice. De ce, tu eşti?

— Cred că da.

Am suspinat şi am urcat acea întunecoasă casă a scării spre trapa care se deschidea spre acoperişul drept.

Jeff urcă în spatele meu, după care închise uşa. Deasupra capului nostru era o priveliştе incredibilă formată din milioane şi milioane de stele.

— Wow! De-a dreptul sublim! am afirmat eu.

— Oh, şi asta încă nu e tot. Spectacolul nici măcar nu a început!

Mă duse de cealaltă parte a clădirii, acolo unde priveliştea dădea spre partea deluroasă a oraşului Pennsylvania. Stăteam unul lângă altul, cu spatele la o unitate de aer condiționat, şi priveam spre un lanț de dealuri din depărtare. Nu mişcă nici măcar degetul mic cu intenția de a mă atinge. Numai umerii noştri se atingeau uşor.

Treptat, într-un mod sublim, o lună plină începu să se ivească de dincolo de dealuri. Arăta enormă la orizont, şi aproape la fel de strălucitoare ca şi soarele. Abia puteam să respir văzând atâta frumusețe, dar şi datorită intimității de a trăi această experiență, în tăcere, cu Jeff Pulaski. M-am întors ca să-l privesc în față, aşteptând sărutul lui. Mă privi în ochi şi zâmbi. Eram îndeajuns de-aproape ca să mă sărute, dar el nu se clinti.

— Mulțumesc pentru acest spectacol unic, am șoptit eu.

— Cu plăcere.

Când n-am mai avut răbdare să aștept, l-am întrebat:

— Dar nu mă săruți?

El dădu din cap.

— Nu.

— De ce nu?

Buzele lui erau la câțiva centimetri de ale mele, încât îi puteam simți până și respirația pe fața mea atunci când vorbea.

— Copil fiind, începu el să povestească cu voce înceată, ori de câte ori îmi dăruia cineva o bucată de tort, obișnuiam întotdeauna să mănânc mai întâi glazura de deasupra... cu foarte multă grijă... așa că venea toată deodată. Se prefăcu că ține o bucată de tort într-o mână și începu să mimeze ca și cum ar lua glazura cu cealaltă mână. Apoi urma să mănânc prăjitura... păstrând cea mai dulce parte, cea mai bună parte pentru sfârșit. În seara aceasta încă sunt la partea cu mâncatul prăjiturii... și vreau să păstrez glazura pentru final.

Mă mângâie cu degetele pe obraz, după care le linse. M-am cutremurat.

— Acesta e cel mai romantic lucru pe care mi l-a spus cineva vreodată. Și cu siguranță, spus de un hippie.

Abia m-am abținut să nu-l sărut.

Atunci când luna era sus, pe cer, și arăta totul acum foarte obișnuit, Jeff mă conduse spre dormitorul studențesc. Am văzut alte cupluri în umbră, în fața clădirii, sărutându-se de noapte-bună. Dar Jeff se întinse spre ușă, și nu înspre mine, și o ținu deschisă.

— Ai grijă de tine, ok?

L-am urmărit pe geam cum mergea înapoi, cu mâinile în buzunar.

În ziua următoare, aveam un alt desen în cutia mea poștală, de data aceasta realizat cu cretă pastel pe o foaie de caiet liniat. Era o felie de prăjitură galbenă cu o singură mușcătură în ea – glazura groasă, de culoare roză era încă intactă.

— De ce eu, Jeff? l-am întrebat atunci când l-am găsit așteptându-mă lângă sala unde aveam cursul de artă.

— Cum de ce tu?

— De ce stai aici așteptându-mă pe *mine* în locul uneia dintre sutele de fete care sunt aici în campus?

Rămase un pas în urmă în timp ce eu înaintam spre următoarea sală a cursului meu.

— Vrei să spui în afară de frumuseţea ta irlandeză? Am clătinat din cap ca şi cum aş fi vrut să îndepărtez acel comentariu printr-un gest al capului meu. Jeff deveni dintr-odată serios. Nu ştiu... dar chiar de prima dată când am băut cafea împreună, am avut sentimentul că există o legătură ciudată, metafizică, chimică între noi doi... ai remarcat?

— Da, am simţit şi eu, am spus eu aducându-mi aminte de acea atingere electrizantă.

— Ai mai simţit aşa ceva înainte?

— Nu. Tu?

— Nu. Şi m-am întâlnit cu câteva femei până acum, dar sentimentul acesta mi-a fost nou. E... e de-a dreptul înspăimântător! Zâmbi atunci când rosti cuvântul şi ochii lui îi ţineau captivi pe ai mei. E atât de amuzant ori de câte ori sunt cu tine.

— Faptul că eşti înspăimântat ţi se pare amuzant?

— Da, nu ai băgat de seamă?

Am coborât împreună scările de la clădirea de arte, şi când mi-am adus aminte frica şi entuziasmul pe care l-am simţit seara trecută aşteptându-l, ştiam exact ce vroia să spună. M-am întrebat de ce m-am bucurat atât de mult să fiu în siguranţă toată viaţa mea.

— Şi, de asemenea, trebuie să-ţi spun că te găsesc foarte sănătoasă, continuă Jeff.

— Mersi.

— Acesta a fost un compliment. Vezi tu, campusul acesta se aseamănă cu o companie uriaşă de Hostess Baking.

Gesticulă spre toate clădirile şi studenţii care se îngrămădeau în timp ce noi coboram spre trotuar.

— Unele fete sunt Twinkies. Ştii, drăguţe pe dinafară, pufoase pe dinăuntru. După zece minute te trezeşti că ţi-e foame iar. Tu eşti o femeie asemeni unei Pâini Miraculoase. Această Pâine e apetisantă pe dinafară, toată albă şi pufoasă, dar este, de asemenea, plină de vitamine esenţiale şi elemente nutritive. Sănătoasă. „Pâinea miraculoasă vă ajută să vă fortificaţi organismele în douăsprezece moduri". Tu ai un creier şi o minte de care te foloseşti.

— De unde ştii tu lucrul acesta?

— Am văzut numele tău pe lista decanului. Ce vrei să faci după ce o să creşti?

Am râs.

— Studiez literatura. Vreau să fac masteratul în jurnalism.

— Bravo! Asta da! Dar pot să te întreb ceva? Am observat că porţi mereu o cruce la gâtul tău. Înseamnă ea ceva pentru tine sau e un simplu element decorativ?

Am meditat puţin asupra răspunsului ce aveam să-l dau, deoarece intuiam că Jeff nu va fi mulţumit cu un răspuns uşuratic.

— Înseamnă ceva. Am descoperit că toate lucrurile care se întâmplă în viaţa mea capătă mult mai mult sens atunci când Îl includ pe Dumnezeu în cadru. E ca şi cum ai încerca să rezolvi un puzzle fără să ai imaginea de pe cutie. Poţi să o faci, dar sarcina de a reasambla mii de piese va fi mult mai uşoară dacă poţi să mai arunci din când în când o privire la imaginea ce reprezintă acel puzzle.

M-am oprit din mers şi l-am tras pe Jeff mai aproape de mine, cum îmi trecu un gând prin minte.

— Mai întrebat dintr-un motiv anume – sau e doar pentru că tu eşti un artist, deprins să observe toate detaliile?

— Şi eu sunt un creştin, spuse el blajin. Nu am crescut într-o biserică, deci sunt un credincios nou convertit. Am foarte multe lucruri de învăţat.

— Dar cum de ai devenit un creştin?

— Când am început să studiez arta, am întrezărit întreaga istorie a lui Cristos înscrisă pe marile capodopere. Erau picturi ale unei pasiuni incredibile şi a unei frumuseţi şi iubiri nemaiîntâlnite. Am fost curios. Doream şi eu să descopăr tot ceea ce aceşti mari artişti ştiau şi eu nu. Ce i-a inspirat să picteze în modul în care au făcut-o? Cine i-a inspirat? Cred că aş putea spune că am ajuns la credinţa în Cristos intrând pe uşa muzeului de artă. Probabil vei găsi convingerile mele a fi foarte neconformiste.

— Mi-ar face mare plăcere să le aud.

Privi în jos spre sandalele lui rupte, dintr-odată timid.

— Ei bine, sunt mult mai bun la explicaţii vizuale decât la mânuirea cuvintelor.

— Asta am văzut şi eu.

Atunci când mă privi întrebător, am adăugat:

— Toate imaginile pe care mi le-ai trimis. Ele ţin locul întregii cărţi.

— Da? Auzi, n-ai vrea să vii cu mine la New York weekendul ăsta? O să te duc la Met şi Guggenheim... o să-ţi arăt ce cred cu adevărat.

— Dar New York e foarte departe. Vom putea ajunge înapoi în campus, înainte să se dea stingerea?

— Probabil că nu. Dar anunţă că vei fi plecată peste noapte. Am un prieten în Village unde vom putea rămâne peste noapte.

Inima mea începu să bată din ce în ce mai tare auzind această propunere. Mă temeam de conflictul acela de avertizare al atracţiei şi fricii pe care îl menţionase Jeff.

— Va trebui să te refuz, am spus eu, într-un final. Sună mult prea periculos.

— Oh, hai acuma, mironosiţo. De ce te temi? Crezi că aş încerca să-ţi fac vreun rău?

— Nu, bineînţeles că nu.

Mi-era teamă că i-aş fi permis eu să facă ceva.

Două săptămâni mai târziu, ne-am dus la New York în Volkswagen-ul Beetle, galben al lui Jeff. Maşina nu avea căldură, dar avea în schimb nişte pete de rugină care semănau cu un stagiu terminal de lepră şi un simbol al păcii pictat pe capotă cu vopsea neagră. Nu mai petrecusem niciodată o zi întreagă într-un muzeu, dar avându-l pe Jeff ca ghid, ziua aceea a trecut pe nesimţite. Mă luă de mână pentru prima oară în timp ce urcam scările Muzeului Metropolitan de artă, şi asemeni polilor opuşi a doi magneţi puternici, am rămas nedespărţiţi pe tot parcursul acelei zile. Mă cuprinse cu braţul lui după umăr în timp ce stăteam aşezaţi pe bancă studiind o pictură de Rembrandt. Mă luă după mijloc în timp ce ne plimbam pe coridoarele galeriei impresioniste. Şi odată, când rămase mut de uimire în faţa unei picturi de-a lui Van Gogh, îmi strânse puternic mâna între mâinile lui.

În timp ce mă conducea dintr-o încăpere într-alta, explicându-mi picturile, comparându-le una cu alta, L-am descoperit pe Cristos portretizat la fel de clar ca într-o predică. Jeff îmi explica, de fapt, cum a ajuns el să creadă. Folosindu-se de acele capodopere, el îmi

făcea de cunoscut ce credea. Discernământul lui spiritual mă mişcă profund.

— Asta vreau şi eu să fac, spuse el. Să Îl prezint pe Cristos lumii, fie că e o pictură ce Îl înfăţişează pe El sau nu.

— Şi cum poţi face asta?

— Vino aici, o să-ţi arăt. Mă conduse în galeria din care tocmai ieşisem şi îmi arătă un tablou. Vezi pictura asta? Nu e pe o temă religioasă, dar poţi să-mi spui care este perspectiva artistului asupra lumii? Viaţa are sens; este ordine şi frumuseţe. Dumnezeu este în control.

Mă luă de mână şi mă conduse spre galeria de vizavi.

— Acum compară tabloul anterior cu această pictură. Vezi? Aici nu e nicio fărâmă de speranţă. Numai moarte, întuneric şi distrugere.

— Am înţeles! Acum am înţeles!

— Da, aproape că văd deja cum se aprinde beculeţul deasupra capului tău.

— Şi eu vreau să fac lucrul acesta, Jeff. Şi eu vreau să proclam pe Cristos prin ceea ce scriu chiar dacă tema nu va fi una religioasă. Vreau să transmit tuturor „Dumnezeu domneşte în cer, şi tot pământul se află sub controlul Lui suveran."

— „Te voi face de cunoscut naţiunilor", cită Jeff. „Bunătatea şi dragostea Ta sunt atât de mari cât este întinderea cerurilor. Credincioşia Ta este mai înaltă decât cerul."

Pe la sfârşitul zilei, fără doar şi poate, eram deja îndrăgostită lulea de Jeff Pulaski.

— Asta e cea mai mizerabilă ascunzătoare pe care am văzut-o vreodată, i-am şoptit eu lui Jeff atunci când am dat ochii cu apartamentul prietenului lui din Greenwich Village. Dacă tata ar vedea locul ăsta, ar soma de îndată Comitetul pentru sănătate să vină şi să-l desfiinţeze – asta imediat după ce şi-ar fi revenit după atacul vascular pe care l-ar fi suferit.

— Am văzut şi mai rău.

— Te lauzi sau te plângi, domnule Pulaski?

— Doar vă fac de cunoscut anumite fapte, doamnă.

Uşa apartamentului era deschisă. Jeff mă conduse înăuntru fără să se sinchisească să mai bată la uşă. Singurele piese de mobilă în acel living era o canapea a cărei tapiţerie era toată distrusă, o masă pentru servit cafeaua ce avea înfăşurată bandă chirurgicală în jurul unui picior rupt, o lampă neumbrită pe podea, şi o narghilea uriaşă cu patru pipe. Nici pomeneală de perdele în ferestre, sau de covor pe podea; nu exista nicio poză pe acei pereţi tencuiţi şi găuriţi. Doi hippie stăteau pe nişte saltele aşezate pe podeaua din dormitor fumând marijuana. Nu puteam să-mi dau seama prin fumul acela albăstrui dacă erau femeie sau bărbat. Muzica lui Jefferson Airplane răsuna zgomotos dintr-o sursă ce era ascunsă privirii.

— Jeff, nu cred...

— Nu-ţi face griji. Eu nu mă droghez. Şi bănuiesc că nici tu.

Închise uşa de la dormitor pentru a ne feri de fumul şi muzica aceea zgomotoasă.

— Dacă nu consumi, atunci de ce îţi faci de lucru cu oamenii care se droghează?

Zâmbi.

— Phua, crezi că Bradley şi toţi ceilalţi prieteni ai lui mi-ar da voie să mă întovărăşesc cu ei?

— Nu prea. Care dintre ei este prietenul tău care închiriază locul acesta?

— El nu va fi aici peste noapte.

Jeff deschise o uşă şubredă de la bucătărie şi îmi arătă interiorul.

— Aici e baia. Nu e nimeni acum în ea, deci e liberă dacă vrei să-ţi speli dinţii sau ai alte necesităţi.

Ne oprisem să mâncăm pizza după ce muzeul s-a închis, apoi ne plimbasem preţ de câteva ore prin Greenwich Village pentru a admira oamenii. Acum era aproape miezul-nopţii şi amândoi eram foarte obosiţi. Mi-am scos peria de dinţi din gentuţa mea cu cosmetice şi am intrat înăuntru. Baia îmi provocă greaţă. Toaleta nu avea capac, iar în chiuvetă curgea continuu apă ruginită. Am văzut un gândac de bucătărie târându-se în canalul de scurgere de la duş, aşa că nu-mi trebui nici două secunde să ajung înapoi în cameră.

— Jeff, eu aş putea să-mi plătesc o cameră la hotel.

— Dar eu nu.

— Eşti prea încăpăţânat şi de modă veche ca să laşi o femeie să-ţi plătească o cameră?

— Deloc, spuse el, ridicând din umeri. O să te conduc la un hotel dacă asta dorești, dar nu-ți irosi banii pentru mine. Mie mi-e suficient locul acesta. Am mai locuit aici și am fost ok.

Începu să sară de pe un picior pe altul și să se scarpene ca și cum ar fi contactat râie sau ar fi avut pureci. Am început să râd.

— Crezi că sunt prea răsfățată sau mofturoasă? l-am întrebat eu.

Își puse mâna pe umărul meu.

— Niciodată să nu te scuzi pentru felul tău de-a fi și pentru modul în care ai fost crescută. Tatăl tău este doctor – și ăsta e un lucru minunat. Nu pierzi niciun gram din prețuirea mea doar pentru că tu nu ai experimentat sărăcia. Fiecare e diferit. Și asta face ca viața să fie atât de interesantă.

Pentru un moment, am stat privindu-ne unul pe altul. Îmi plăcea atât de mult să-l privesc. Nu doream să-l scap din privire. Și încă mă întrebam cum s-ar simți barba lui pe pielea mea atunci când, în sfârșit, ne-am săruta.

— Deci unde dorm eu? l-am întrebat suspinând resemnată.

— Rămâi?

— De ce nu?

— Bun. Tu dormi pe canapea, iar eu pe podea.

Aduse doi saci de dormit din mașină. L-am urmărit cum a întins unul pe canapea, și altul pe jos, pe podea. Gândul că aveam să dorm atât de aproape de Jeff, îmi dădu palpitații la inimă.

— Ok? mă întrebă el după ce termină de aranjat totul.

Am ridicat ambele degete mari.

— De nota zece.

Jeff stinse lampa din living. Luminile ce licăreau în oraș străluceau prin geam asemeni unor stele la orizont. Mi-am dat jos pantofii și m-am aplecat să-mi deschid sacul de dormit.

— Așteaptă, nu te acoperi încă, spuse el.

M-am întors și Jeff mă trase înspre el, până când am ajuns în brațele sale. Mă ținu strâns spre pieptul lui pentru prima dată. Mi-am lipit fața de mușchii lui puternici de la umeri. Probabil că simțea și el bătăile puternice ale inimii mele. Aveam impresia că nu pot să respir normal, dar Jeff suspină scurt, mulțumit.

După ce ne-am distanțat puțin unul de altul, el îmi luă fața în mâinile lui, sorbindu-mă cu privirea. În cele din urmă, se aplecă

pentru a mă săruta. A fost tandru la început, dar sărutul lui deveni din ce în ce mai pasional până când eu m-am pierdut cu totul. Atunci când buzele noastre se dezlipiră unele de altele, amândoi rămaseserăm fără aer. Îşi lipi obrazul de al meu, şi atunci am putut să simt atingerea bărbii lui – era moale, mătăsoasă, deloc aspră.

— Vezi? şopti el. Glazura întotdeauna e mai delicioasă dacă ştii să aştepţi.

Şi cu astea fiind spuse, sări pe podea şi se târî sub sacul lui de dormit. Am rămas stând lângă canapea, cu genunchii tremurând, înmărmurită.

I-am auzit vocea răsunând de jos, la câteva momente mai apoi.

— Wow! Asta chiar mă depăşeşte! Nu am ştiut că fetele irlandeze pot să doarmă ca şi caii!

M-am prăbuşit pe canapea, râzând.

— Hippie nebun ce eşti! Ţi-am spus de mii de ori că nu sunt irlandeză!

— Oops, îmi pare rău. Tot uit. Noapte bună, irlandezo.

La sfârşitul anului şcolar, după opt luni de zile, eu şi cu Jeff eram foarte îndrăgostiţi unul de celălalt.

— Chiar nu pot să-mi imaginez cum o să pot supravieţui toată vara asta fără săruturile tale, spuse el. Am ajuns să fiu dependent de ele.

Stăteam pe acoperişul clădirii de arte, scăldaţi în lumina pală a pătrarului de lună, luându-ne rămas-bun pentru următoarele trei luni. Jeff îmi acoperea faţa cu săruturi ca şi cum ar fi încercat să-mi sărute fiecare pistrui în parte. Mâine urma să mă întorc acasă, iar el urma să-şi reia slujba lui obişnuită din timpul verii, în Pittsburgh, la ridicatul caselor pentru compania de construcţii a unchiului său.

— Aşa se explică musculatura ta de zeu mitologic, am spus eu atunci când mă informă despre slujba lui.

— Dă-mi voie să te conduc acasă, aşa că vom putea petrece încă o zi împreună, mă imploră el.

— Crede-mă, nu ai vrea să-l întâlneşti pe tata.

Jeff se opri din a mă mai săruta pentru a mă privi. Am văzut durerea din ochii lui atunci când mă întrebă:

— Ţi-e ruşine de mine?

— Nu! Oh, nu, Jeff, nici vorbă de aşa ceva! Încerc doar să te protejez! Tata te-ar jupoi de viu. El detestă pe cei din cultura hippie. Bradley Wallace era întruchiparea ideii de prieten perfect... înţelegi ce vreau să spun?

Mi-am răsucit degetele în părul lui lung, ondulat, şi l-am tras mai aproape pentru a-l săruta.

— Nu-mi pasă ce crede tatăl tău despre mine, spuse Jeff atunci când ne-am oprit pentru a ne trage sufletul. Dar dacă vreau să-mi petrec restul zilelor cu tine, va trebui să dau ochii cu el într-o bună zi.

Pentru un moment, am avut impresia că inima mea stătea în loc.

— Ce-ai spus?

— Am spus că, dacă vreau să-mi petrec...

— Jeff Pulaski! Mă ceri în căsătorie?

— Nu este o cerere, este o chestiune pe viaţă şi pe moarte. Nu pot să trăiesc fără tine. Nu am mai simţit aşa ceva pentru nimeni altcineva înainte, şi mă rog lui Dumnezeu să nu mai simt aşa niciodată. Te iubesc atât de mult, încât sufăr!

— Hippie drăguţ şi nebun ce eşti! De ce trebuie să spui întotdeauna lucruri care mă fac să plâng?

M-am alipit de el, iar lacrimile mele îi udară tricoul.

— Eu nu am o broşă a fraternităţii, şi nici nu-mi pot permite un inel de logodnă, dar am să-ţi dăruiesc lanţul meu, dacă îl vrei... ca să pecetluiască logodna noastră.

— Te iubesc, Jeff Pulaski. L-am sărutat. Nu am nevoie de un inel de logodnă. Şi l-am sărutat din nou. Broşele unei frăţietăţi pot să provoace răni... şi l-am sărutat pentru a treia oară... iar lanţul tău arată atât de bine la gâtul tău decât la al meu.

— Deci asta înseamnă că îmi vei da voie să te duc acasă şi să-ţi întâlnesc familia?

— O să regreţi, i-am spus eu, râzând. Şi te vei convinge acum, de unul singur, că niciunul dintre noi nu e irlandez!

Am încercat să-mi avertizez părinţii, cât şi pe Jeff, la ce să se aştepte, dar după aceea, tot ceea ce am putut face a fost să stau deoparte şi să aştept. Era ca şi cum aş fi urmărit cum un nor de furtună se apropie, ştiind că vor urma tunete, fulgere şi o ploaie năprasnică, dar era de-a dreptul absurd să încerc să fac ceva decât să mă tupilesc şi să aştept.

Primele cuvinte ale tatălui meu atunci când îl văzu pe Jeff au fost: „Dumnezeule mare!"

Tata se întoarse şi intră în casă, dar expresia feţei lui spunea totul – dezgust, dezaprobare, dispreţ.

— Tati! Cum poţi să fii atât de nepoliticos? am spus eu, intrând valvârtej în casă, în urma lui.

— Eu nu sunt nepoliticos, el este. Dacă un tânăr ştie că are să cunoască părinţii prietenei lui, ar trebui cel puţin să aibă decenţa de a se îmbrăca cât de cât, din respect pentru ea, dacă nu pentru părinţii ei.

— De fapt, m-am îmbrăcat, spuse Jeff, cu voioşie. Mă urmase pe mine şi pe tata din holul de la intrare până în living. Aceasta este cea mai frumoasă îmbrăcăminte pe care o am, domnule Bradford. Şi cea mai curată. Vedeţi dumneavoastră, părinţii mei nu-şi permit să mă îmbrace de la Saks Fifth Avenue ca şi dumneavoastră, dar norocul meu, stilul hippie e la modă.

— Bănuiesc că nu-ţi permiţi nicio tunsoare, nu-i aşa? spuse tata batjocoritor.

— Nu, domnule, nici asta nu-mi permit.

Tata îşi scoase portofelul din buzunar.

— Dacă îţi dau douăzeci de dolari, mergi să te bărbiereşti şi să te tunzi?

— Bineînţeles!

Jeff smulse bancnota de douăzeci de dolari din mâna tatălui meu, împăturind-o cu grijă.

— Mulţumesc. Dar, ar trebui să vă avertizez domnule... părul meu va creşte înapoi.

I-am luat banii din mână şi i-am îndesat înapoi în buzunarul bluzei tatălui meu.

— Nu-l asculta, Jeff, mie îmi place părul tău exact aşa cum e.

— Şi mie! spuse bunica Emma ce apăru din bucătărie. Cred că este un tânăr foarte chipeş! Un fel de Samson psihedelic, nu-i aşa?

Jeff îi luă mâna şi i-o sărută.

— Mulţumesc, doamnă. Îmi dau acum seama de unde i se trage lui Suzanne frumuseţea – dar şi bunul gust.

Bunica încă râdea atunci când mama ni se alătură. Mama a fost foarte politicoasă pe toată durata acelor prezentări, dar am surprins

privirea aceea îngrozită ce îi apăru pe chip când îl văzu prima dată pe Jeff. Spre deosebire de tata, care ştiam că avea să încerce să-l intimideze pe Jeff să se despartă de mine, soluţia mamei la fiecare criză era aceea de a se ruga. Puteam deja să-mi imaginez rugăciunea ei fierbinte, tăcută, către Atotputernicul ca eu să-mi revin cât mai repede.

Ultima încercare grea la care mai trebui să facă faţă Jeff, fu întâlnirea cu fratele meu, Bobby, care era acasă pe timpul verii după primul lui an de studiu în colegiul medical. Bobby şi Jeff se înţelegeau la fel de bine pe cât se înţelesese şi vechiul meu prieten, Bradley Wallace cu Jeff – Jeff îl lua în derâdere, Bobby era dispreţuitor.

Atunci când tata ne anunţă că urma să ne invite la cină într-un club de ţară, în seara aceea, m-am înfuriat.

— Încerci în mod intenţionat să-l faci pe Jeff să se simtă prost! Ştii prea bine că nu are voie să intre în acel local fără o jachetă!

Jeff îşi aşeză mâna pe umăr pentru a mă linişti.

— E ok. Am o jachetă în maşină.

După zâmbetul răutăcios ce îi apăru pe faţă, mi-am dat seama că punea la cale ceva. Asistam neputincioasă cum norii de furtună se îngrămădeau tot mai mult deasupra capului nostru.

Atunci când Jeff ieşi într-un final din camera fratelui meu, îmbrăcat pentru cină, el arăta ca şi unul din membrii trupei Beatles de pe coperta *Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band*. Bunica aplaudă.

— Bravo, tinere! spuse ea. Îmi aduci aminte de dirijorul fanfarei din trupa Chautauqua, de când eram eu un copil. Purta o jachetă albă cu şireturi aurii şi cu epoleţi, exact ca a ta.

— Probabil că e jacheta lui, spuse Jeff râzând. Am cumpărat-o de la un magazin second-hand.

Mama nu spuse nimic, dar zâmbetul ei era unul forţat, prefăcut. Tata clătină din cap şi murmură:

— Dumnezeule mare!

— Tati, dacă ţi-e jenă, n-ai decât: primeşti numai ce ţi-ai cerut pentru că ai încercat să-l faci pe Jeff să se simtă prost, am început eu.

Am putut să văd privirea aceea încruntată, mânioasă, buzele-i tremurânde, şi mi-am spus mie însămi că probabil presiunea arterială abia depăşise limitele normale de pe scara Richter.

Robert ne privi pe fiecare în parte, după care se pronunţă:

— Dacă nu vă supăraţi, cred că o sa las pe mai târziu această ocazie de a mă afişa cu circul acesta al familiei mele şi o să ies cu prietenii mei.

— Venim în urma voastră cu maşina lui Jeff, am spus eu în timp ce toţi ceilalţi se strecurară în Cadillac-ul tatei. Am vrut să petrec puţin timp singură cu el.

— Îmi pare aşa de rău pentru că a trebuit să treci prin toate astea, Jeff, am spus eu în timp ce m-am ghemuit alături de el în Volkswagen. E chiar mai rău decât am crezut că va fi. Niciodată nu mi-aş fi imaginat că familia mea poate fi atât de... grosolană!

— Asta pentru că ei te iubesc foarte mult, spuse el răbdător, şi pentru că ei încearcă din răsputeri să te facă pe tine să mă vezi în modul în care mă văd şi ei. Eu sunt un rebel, un hippie bun de aruncat la gunoi, şi reprezint o mare ameninţare pentru modul lor tihnit de a trăi. Ei nu te-au crescut pentru ca tu să ajungi să te căsătoreşti cu unul ca mine.

— Ştii ce mă înspăimântă cel mai mult, Jeff? Că vei începe să mă vezi ca o reflecţie a lor şi că vei fugi acasă ca un ogar.

Dădu din cap zâmbind.

— Asta nu se va întâmpla. Eu cunosc adevărata ta faţă. Îţi cunosc inima. Femeia de care m-am îndrăgostit eu a crescut cu ei, dar ea nu este ca ei.

— Îmi cer iertare pentru tatăl meu...

— Nu trebuie. El dă afară numai ce are înăuntru. Dacă ai fi poate în persoana lui, şi tu te-ai comporta la fel. Apropo, o ador pe bunica ta.

— Ah! Am impresia că merg pe o funie întinsă! Va fi la fel de oribil şi atunci când eu îi voi cunoaşte pe ai tăi?

— Oh, nu. Bineînţeles că nu. Va fi şi mai oribil.

— Sper că glumeşti.

Zâmbetul lui însă se şterse.

— Aş vrea să fi glumit. Vrei să ştii la ce să te aştepţi atunci când îi vei cunoaşte pe ai mei? Înainte măcar să te fi întâlnit, vor ridica un zid înalt între tine şi ei. Vor crede că îţi vei da aere, deoarece ai un anumit vocabular, şi te vor considera o snoabă deoarece ai maniere, şi vor crede că *tu* zici că eşti mai bună decât ei pentru că eşti fiica unui doctor bogat, iar ei sunt nişte simpli polonezi needucaţi. Nu te vor lăsa niciodată să te apropii prea mult de ei. Nu te vor considera

niciodată parte din familie, pentru că oricât de mult ai încerca, tu nu vei fi niciodată ca ei. Nu e vina ta sau a lor. Aceasta e situația.

Se luptă cu schimbătorul acela încăpățânat de viteze al Volkswagen-ului în timp ce parcarăm în spatele tatei.

— Aș vrea să ne putem întoarce înapoi la colegiu și să uităm că avem familii, am spus eu.

— Nu, lucrul acesta ne face bine. Dacă putem ieși biruitori din aceste experiențe, atunci vom putea birui orice ne va sta înainte.

Mi-am ridicat privirea spre clubul acela de țară, puternic luminat. Părea a fi simbolic pentru viața tatălui meu – și tot ceea ce Jeff și amicii lui hippie renunțaseră.

— Îmi pare rău pentru ordalia asta cu clubul, Jeff. Niciodată nu mi-am imaginat că...

— Să-ți pară rău? Glumești? Trăiesc cele mai cool momente din viața mea! Niciodată nu am mai intrat într-un astfel de club – cu atât mai puțin să cinez cu o femeie frumoasă, bogată. Sper că tatăl tău și-a adus bani cu el pentru că intenționez să comand numai specialități. Poate chiar și un rac. Mă voi distra pe cinste!

Am intrat în club la brațul lui Jeff și am văzut cum se întorceau capetele. Dacă nu ar fi fost văzut cu părinții mei, probabil că managerul l-ar fi dat pe Jeff afară. Atunci când sosiră meniurile, l-am urmărit cum a comandat cel mai scump produs din fiecare categorie, începând cu cocktail de crevete și la supă de ceapă franțuzească până la delicioasa prăjitură Baked Alaska. Avusese dreptate – chiar era distractiv – până când tata menționă cuvântul Vietnam.

— Bănuiesc că tu ești unul din acei radicali care protestează împotriva conflictului din Vietnam! spuse el în timp ce își tăia friptura T-bone.

— Da, domnule. De fapt, chiar am luat parte la protestul de anul trecut de la Pentagon.

— Voi, tinerii din ziua de azi, ați fost obișnuiți să primiți totul de-a gata, și acum pretindeți să beneficiați de drepturi ca americani fără să vă asumați nicio responsabilitate, spuse tata gesticulând cu cuțitul. Atunci când țara voastră vă cere să vă faceți datoria în Vietnam, voi sunteți de altă părere: „declară dragoste, nu război". Niciodată nu am auzit o astfel de atitudine pe timpul celui de-al doilea război mondial. Am pierdut mulți prieteni în timpul acelui război, dar generației mele i-a păsat îndeajuns de mult de democrație pentru ca să lupte pentru ea.

— Există o sumedenie de diferențe existente între războiul din Vietnam şi cel de-al doilea război, domnule Bradford. Tonul lui Jeff era serios, dar şi foarte politicos. Mi-am ținut respirația, urmărindu-l cum patina pe un strat de gheață foarte subțire. Mai întâi, media de vârstă a soldaților din timpul celui de-al doilea război mondial a fost de douăzeci şi şase de ani; băieții care mor acum în Vietnam sunt de nouăsprezece ani – prea tineri pentru a vota, dar îndeajuns de în vârstă pentru a muri într-un lan de orez. Nu există zone de luptă clar delimitate în Vietnam, nici obiective, nici fronturi. Generația dumneavoastră a ştiut exact pentru ce luptă – sau împotriva a ce. America nu ar trebui să ia parte la războiul acesta.

— Probabil că vei zice atunci că America nu ar fi trebuit să-l oprească pe Hitler, deoarece el invada dincolo de ocean Polonia şi Cehia!

Când tata îşi ridică tonul, şi Jeff şi-l ridică pentru a-i ține hangul.

— Statele Unite au votat să declare război după ce Japonia ne-a invadat pe noi. Aceea a fost o curată agresiune din partea Japoniei. America este agresorul în cazul acesta. În plus, congresul nu a votat niciodată pentru declararea războiului din Vietnam, şi faptul acesta face ca totul să fie neconstituțional. Strămoşii tăi, în timpul Revoluției americane au protestat împotriva impozitelor fără reprezentare – băieții sunt înrolați în armată pentru a duce un război imoral fără reprezentare!

Tata îşi luă şervețelul de pe genunchi şi îl aruncă pe masă de parcă ar fi fost o mănuşă.

— Congresul a votat aprobarea Rezoluției Golfului Tonkin...

— Da, deoarece o navă SUA a fost atacată. Dar, să începem cu începutul, ce căuta o navă de război americană în apele vietnameze? Am să vă spun eu ce, domnule! A fost trimisă acolo de guvernul nostru imperialist. E un alt lung şi sordid capitol al istoriei noastre de exploatare a țărilor sărace cu scopul de a aduce beneficii Americii. Nu există niciun alt scop...

— Există scopuri foarte clare, îl întrerupse tata gesticulând cu degetul său.

Chelnerul veni repede spre masa noastră, dar zbură la fel de repede de-acolo când auzi cuvintele mânioase ale tatei, lansate către Jeff de parcă ar fi fost nişte torpile.

— Comuniştii sunt cei care au extins Războiul rece în partea aceea a lumii, nu noi. Dacă pierdem Vietnamul în favoarea comuniştilor, vom pierde toate celelalte naţiuni din sud-estul Asiei, asupra cărora deţinem controlul.

— Aşa-numita teorie a dominoului este numai o vrăjeală. Poporului vietnamez ar trebui să i se permită să decidă pentru el, să aleagă ce formă de guvernământ doresc şi nu să le fie impusă de forţa armată americană.

Mâna mea era aşezată pe braţul lui Jeff, încercând să-l mai domolesc puţintel, în timp ce mama încerca în zadar să-l ţină în frâu pe tata. Amândoi ne ignorau.

— Cred că-ţi dai seama că protestele voastre nu fac decât să ajute inamicul. Partea de nord a Vietnamului s-ar fi predat până acum, dacă voi, toţi radicalii, nu le-aţi fi dat speranţa că America se va retrage. Şi prin faptul că ajutaţi guvernul Hanoi, voi luptaţi, de fapt, împotriva soldaţilor noştri americani.

— Eu încerc să aduc la sfârşit acest război pentru ca alţi soldaţi să nu mai moară pe câmpul de luptă! Ca să nu mai vorbesc de toţi acei copii americani care au murit deja – şi pentru ce? Nu avem nicio bază pentru acest lucru!

— Păi protestele tale îl prelungesc. Tu eşti motivul pentru care aceşti tineri mor.

Mama îi aruncă o ocheadă tatălui meu, a cărui faţă devenise acum de un roşu aprins. Dacă ar fi avut la ea în geantă un aparat de măsurat tensiunea, l-ar fi scos şi i l-ar fi lipit de braţ.

— Tu şi cu grupurile tale radicale, precum SDS (Students for a Democratic Society), preluaţi controlul asupra campusurilor colegiilor, denaturând educaţia – voi vreţi ca guvernul să cadă, dar voi nu aveţi nici cea mai vagă idee cu ce să-l înlocuiţi.

— Eu nu încerc să dau jos niciun guvern. Eu protestez doar împotriva acestor înrolări şi ca războiul din Vietnam să se încheie!

— Şi dacă nu ţi se va împlini dorinţa, tinere? Ce va fi atunci? Şi dacă te vor înrola?

— Eu nu am nicio treabă cu poporul vietnamez, spuse Jeff, dintr-odată extrem de calm. Ei nu reprezintă niciun pericol pentru ţara mea. Niciodată nu aş putea să îndrept arma către unul dintre ei şi să-i ucid. În cazul în care guvernul mă va înrola pentru a lupta în acest război imoral, mă voi muta în Canada.

— Aha, un trădător! Cum poți să fii atât de laș și de iresponsabil?

Oamenii de la celelalte mese începuseră deja să privească înspre noi. De-a dreptul paralizate, eu cu mama urmăream toată această dispută și nu știam ce am putea face pentru a o stopa. În cele din urmă, bunica Emma fu cea care reuși să calmeze situația.

— Stephen, știi, și tatăl meu a fost un trădător!

Atât tata cât și Jeff s-au întors înspre ea.

— E adevărat, spuse ea râzând. Nu fi atât de șocat. Așa a ajuns familia mea în America. Guvernul german a schimbat legea privind înrolarea în armată prin anii 1890, astfel că tatăl meu era eligibil pentru recrutare. Războiul era împotriva convingerilor lui religioase, așa că atunci când a primit chemarea de a se înrola, a simțit că nu are nicio altă cale decât de a sfida ordinul guvernului și de a părăsi țara. A traversat granița prin Elveția, ilegal, ca și acei tineri care fug acum în Canada. Tata nu a fost laș sau iresponsabil. Ceea ce a făcut el nu e deloc diferit de ceea ce tânărul Jeffrey plănuiește să facă. Iar în final, totul a ieșit bine. Eu m-am născut în America datorită deciziei tatălui meu, și la fel s-a născut și soția ta, Stephen. Nu e chiar amuzant cum se repetă istoria?

Zâmbi dulce, după care bătu ușor mâna tatălui meu, iar acum și-o așezase din nou pe fața de masă din pânză albă.

— Stephen, ce zici, l-ai putea chema pe chelnerul nostru puțin? Aș vrea să-mi comand desertul.

A doua zi, dis-de-dimineață, Jeff a plecat spre Pittsburgh. Triști, ne-am luat rămas-bun, nu numai pentru că aveam să ne ducem dorul unul altuia, dar și pentru că știrile de dimineață ne anunțaseră despre asasinarea lui Bobby Kennedy. Cu atât de mult zbucium și frământare în lumea dimprejurul nostru, m-am întrebat dacă eu și cu Jeff vom avea vreodată șansa de „a trăi fericiți până la adânci bătrânețe".

Acum, părinții mei aveau la dispoziție o vară întreagă pentru a mă convinge că Jeff era un pierde-vară. Așa că nu pierdură nici măcar o secundă. Primul asalt veni chiar în dimineața aceea, în timpul micului dejun.

— Tu poți avea ceva mai bun, Suzanne, spuse tata. De ce te amăgeşti? Cum va reuşi el vreodată să-şi câştige existența din ocupația lui de artist? Sau are de gând să te lase pe tine să-l întreții?

— Păi mama îți *dă voie* să o întreții, am replicat eu. Deci care ar fi diferența? Eu îl iubesc pe Jeff. Mi-ar face plăcere să-l întrețin.

— Ce fel de educație religioasă a primit Jeff? întrebă mama. Nu-mi aduc aminte să-mi fi menționat denominația din care face parte.

— Păi dacă e polonez, probabil că familia lui este romano-catolică, spuse tata.

Ştiam că nu aveam cum să explic convingerile religioase pe care le avea Jeff. Şi eu avusesem nevoie de o călătorie la New York şi de o întreagă zi petrecută în muzeul de artă înainte ca eu însămi să le înțeleg.

— Jeff este creştin, veni răspunsul meu. Dar el nu face parte dintr-o denominație anume, cum nici eu nu fac parte dintr-una.

Mama tresări de parcă aş fi ciupit-o.

— Suzanne, încearcă să înțelegi de ce eu şi cu tatăl tău suntem îngrijorați în ceea ce te priveşte. Se pare că tânărul acesta te-a influențat deja binişor... şi...

— Noi nu dorim să te vedem cum îți bați joc de propria ta viață!

Tata îşi luă cheile şi portofelul, pregătindu-se să plece pentru a face vizitele lui la spital.

— Ai face o greşeală imensă să-ți părăseşti casa şi familia pentru a urma un vagabond hippie în Canada.

Încă o dată, bunica interveni la timp, înainte ca eu să-mi pierd cumpătul.

— Stephen, chiar e ciudat că tu simți în felul acesta. Părinții mamei mele i-au cerut să părăsească Germania şi să-l urmeze pe tata în America. Ei i-au spus că locul ei e cu soțul ei.

— Jeff nu e soțul ei.

Tata chiar ar fi putut să adauge: *Şi cu asta punct.*

— Să ştii că va fi soțul meu într-o zi. Jeff m-a cerut în căsătorie şi eu am spus DA!

Drept răsplată pentru această hotărâre, bunica mă îmbrățişă cu drag, în schimb părinții mei rămaseră mai mult decât stupefiați.

Cuvintele de despărțire ale tatălui meu atunci când ieşi pe uşă, fură următoarele:

— Dacă te căsătoreşti cu Michelangelo Pulaski, poţi să uiţi că a fost vorba vreodată să te sprijinim financiar pentru studiile postuniversitare!

Când sosi timpul ca bunica să se întoarcă la apartamentul ei din oraş, ea mă rugă să o duc cu maşina.

— Nu prea reuşesc să mă întâlnesc cu Suzanne atât de des, acum că e plecată la colegiu, îi spuse ea mamei. Aşa vom avea oportunitatea de a mai petrece puţin timp împreună.

De îndată ce am rămas noi singure în maşină, i-am mulţumit pentru ajutorul ei.

— Cel puţin pot să scap pentru puţină vreme de campania anti-Jeff.

— Voi doi sunteţi îndrăgostiţi unul de altul, nu-i aşa? spuse ea.

— E chiar atât de evident?

— Oh, da. De fiecare dată când te priveşte, e ca şi cum ar încerca să-ţi memoreze chipul, de parcă ar fi pentru ultima oară când te vede. Ori de câte ori e în apropierea ta, el trebuie să-ţi atingă mâna, umărul, faţa...

— Tata spune că întotdeauna mă atinge!

Bunica începu să râdă.

— Cred că mai mult încearcă să se *„împământeze"*. Altfel, curentul electric care produce scântei între voi doi ar putea chiar să ucidă pe cineva. Iar tu arăţi de parcă ai vrea să-l serveşti la desert! V-aţi culcat deja unul cu altul?

— Bunico! Aproape că am scos maşina de pe drum.

— Scuze, câteodată vorbesc fără mine! Nu trebuie să-mi răspunzi.

— E ok, am spus eu după ce mi-am revenit. Nu ne-am culcat unul cu altul. Jeff este ferm hotărât să aştepte, iar eu la fel.

— Sunt mândră de voi de amândoi, draga mea. Nu are să vă pară rău că aţi aşteptat.

— Lucrul cel mai ciudat e că, Bradley Wallace – pe care tata îl venera – întotdeauna încerca să mă convingă să cedez.

— Bradley a fost tipul pe care l-ai adus data trecută acasă?

— Da, tipul care era tuns ca tata.

— Uh! Bine că te-ai descotorosit de el! El chiar îmi amintea de soţul meu, de Karl.

Se înfioră. Mă gândeam cât de aproape am fost de a-mi petrece viaţa cu Brad, după care m-am înfiorat şi eu.

— Mama şi tata nu au nici cea mai vagă idee despre cum este Jeff, am reluat eu, după ce o bucată bună de drum tăcuserăm amândouă. Ei văd doar exteriorul lui, cât de diferit este de ei. Ei văd doar un hippie, şi deja sunt decişi că el nu e bun pentru mine. Niciodată nu mi-aş fi imaginat că pot să fie atât de fanatici. Dar bunico, eu sunt îndrăgostită de el! Niciodată nu am mai iubit pe cineva aşa... Jeff este... este pur şi simplu plin de viaţă! Sunt o persoană diferită atunci când sunt cu el. Sunt mai reală, mai mult *eu însămi*. El m-a ajutat să văd viaţa dintr-o cu totul altă perspectivă şi să mă gândesc la lucruri la care nici măcar nu m-am mai gândit înainte. Sunt mult mai creativă atunci când sunt cu el. Până şi profesorii mei au observat diferenţa. Fiecare istorioară sau poem pe care le-am scris după ce l-am întâlnit pe Jeff, au fost mult mai bune decât orice am scris înainte. Bunico, îl iubesc! Dar mama şi tata nu vor să accepte lucrul acesta.

— Să nu-i laşi să vă despartă, Suzy!

Niciodată nu o mai auzisem pe bunica vorbind atât de vehement. În momentul în care mi-am luat ochii de la drum pentru a o privi, am văzut lacrimi în ochii ei.

— Orice ai face, să nu-i laşi să te despartă de el!

— Bunico...?

— Niciodată nu i-am spus mamei tale, Suzanne, ceea ce o să-ţi mărturisesc ţie acum, dar şi eu am experimentat acelaşi lucru. Înainte de a mă căsători cu Karl Bauer, mă îndrăgostisem de un băiat pe care tatăl meu nu-l acceptase nici în ruptul capului. Nici familia lui Patrick nu mă dorea. Dacă ne-am fi căsătorit, ambele familii ne-ar fi renegat. În cele din urmă, am hotărât să ne despărţim. A fost cea mai mare greşeală pe care am făcut-o. Patrick a fost singurul băiat pe care l-am iubit vreodată. Să nu faci şi tu aceeaşi greşeală, Suzy. Dacă îl iubeşti pe Jeff, atunci căsătoreşte-te cu el.

Am privit-o pe bunica mea de-a dreptul uluită.

— Nu pot să cred că tu mă încurajezi să-mi sfidez părinţii.

— Ei bine, uite o fac. Pentru că ei greşesc. Voi face tot ce-mi va sta în putere să te sprijinesc pe tine şi pe Jeff. Nu am prea mulţi bani puşi deoparte, dar eşti binevenită să te foloseşti de tot ce am. O să semnez un împrumut pentru studiile tale dacă ai nevoie, dar Suzanne, să te căsătoreşti. Mergi în Canada dacă Jeff se mută acolo. Se prea poate ca restul familiei să te renege, dar să ştii: întotdeauna mă vei avea pe mine.

— Bunico, chiar ai fi în stare să faci aşa ceva pentru noi?

— Categoric!

Am privit muşchii aceia încordaţi din obrazul ei şi am înţeles că vorbea serios. După aceea faţa ei deveni din nou senină.

— Ştii, Jeff îmi aminteşte atât de mult de Patrick. Dragostea voastră, unul pentru altul, e exact cum era a noastră. Promite-mi că nu vei permite nimănui să vă despartă.

Vocea ei se întrerupse, şi am văzut-o cum îşi şterse o altă lacrimă.

— Promit.

— Pentru că dacă reuşesc să te conving pe tine şi pe Jeff să nu comiteţi aceeaşi greşeală pe care am făcut-o noi, şi îşi şterse o altă lacrimă, atunci e ca şi cum eu şi cu Patrick am avea o a doua şansă.

— O să merg la Convenţia Democratică Naţională din Chicago, mă informă Jeff în luna august în timp ce vorbeam la telefon. Vom demonstra împotriva războiului din Vietnam.

În zadar am încercat să-l conving să nu meargă.

— Jeff, primarul Daley nu numai că a pus în alertă toată poliţia, ci a apelat până şi la ajutorul a cinci mii de soldaţi din Garda naţională!

— Asta e numai vrăjeala acelor birocraţi – intimidare şi forţă!

Mi-am îndepărtat receptorul de ureche, deoarece el ţipa acum în telefon.

— Jeff, te rog, nu merge. Nu vreau să ţi se întâmple ceva. Te iubesc.

— Şi eu te iubesc, dar războiul acesta e un lucru rău.

— Jeff, ascultă-mă...

— Îmi pare rău, dar trebuie să merg acolo şi să mă fac auzit.

Atunci când izbucniră răscoalele în Chicago, am urmărit îngrozită violenţa la TV, conştientă de faptul că Jeff trebuia să fie undeva şi el. Şi cum numărul celor arestaţi şi răniţi creştea văzând cu ochii, tot ce puteam face era să mă rog ca Jeff să nu fie printre ei. Când într-un final Jeff mă sună pentru a-mi spune că era ok, că nu era în spital sau la închisoare, am început să plâng.

— Nici măcar nu pot să-ţi descriu ce s-a întâmplat aici... şi ce am văzut...

Vocea lui Jeff era calmă, dar simțeam cum mânia lui clocotea sub acel așa-zis calm, așteptând să explodeze. Știam că el trebuia să se elibereze cumva de acea povară, dar mă temeam pentru el numai la gândul că avea să ia parte la alt protest. În schimb, Jeff își revărsă toată pasiunea și oroarea experienței lui din Chicago, într-o pictură pe care o intitulă *Protest*.

În acea toamnă, stăteam în spatele lui, într-un colț din studioul de artă, urmărindu-l în timp ce picta. Transpirația curgea de pe el, amestecându-se cu vopseaua care îl acoperea din cap până-n picioare. Muzica se auzea puternic în fundal, în timp ce el lucra. Când sosi vremea ca eu să mă reîntorc în dormitorul studențesc, Jeff continuă să lucreze până târziu în noapte.

Am văzut geniul creației lui și am rămas fără cuvinte când i-am văzut talentul. Nicio persoană care văzu *Protestul* nu a rămas surprinsă atunci când tabloul a câștigat locul întâi la concursul național de artă, tablou ce reda atât de magnific toată frământarea acelor zile. Galeriile de artă de pe întreg cuprinsul Americii expuneau picturile lui Jeff, în timp ce acestea fură expuse într-un tur național. Atunci când tata citi un articol despre acest lucru în ziarul *Time*, atitudinea lui față de Jeff se mai îndulci – puțintel.

— Niciodată nu am acordat prea mare importanță războiului din Vietnam, până când nu te-am întâlnit pe tine, i-am spus eu lui Jeff în timp ce serveam prânzul la bufetul studențesc.

— Serios?

— Da, eram mult prea preocupată de problemele mele și de planurile mele. Dar acum aș dori să mă fac auzită și eu.

— Tu ești scriitoare – scrie ceva!

— „Penița e mai tăioasă decât o sabie", nu?

— Se prea poate. Încearcă.

În timp ce vorbeam, unul dintre prietenii hippie ai lui Jeff, un tip lățos pe nume Moon-dog, veni la masa noastră.

— Hei, Jeff. O să participi la Moratoriul Vietnam de săptămâna viitoare, nu-i așa? Crezi că aș putea să vin cu tine?

Jeff mă privi, prins cu musca pe căciulă. Moon-dog observă scânteia pe care o aprinse între noi doi și bătu în retragere.

— Bun. Jeff, vorbim mai târziu.

— Despre ce vorbea el acolo? am întrebat eu, în timp ce el se îndepărta.

— Moratoriul Vietnam? E o zi de protest organizată la nivel național. Suntem chemați să luăm parte la demonstrații și să nu mergem la lucru...

— Vin cu tine, i-am spus eu.

— Știu ce s-a întâmplat la Chicago, spuse Jeff. E mult prea periculos. Nu vii cu mine!

— Să nici nu-ți treacă prin cap una ca asta, Jeff Pulaski! Dacă e prea periculos pentru mine, atunci e prea periculos și pentru tine. Atunci nici tu nu mergi.

Se ridică în picioare pentru a-mi vorbi de sus.

— Mai greu! Deja mi-am făcut planuri!

M-am ridicat și eu în picioare. Ne-am privit unul pe altul, ochi în ochi, în pofida faptului că el era cu vreo 20 de cm mai înalt decât mine.

— Atunci ai face bine să mă incluzi și pe mine în acele planuri pentru că eu merg – cu sau fără tine!

În cele din urmă, Jeff și cu mine am plecat împreună la demonstrație. 15 octombrie 1969 – o minunată zi de toamnă, cu frunze ce formau un covor multicolor.

— Dacă nu ar exista războiul ăsta nenorocit, aș picta cu totul alte scene, spuse Jeff în timp ce călătoream cu Volkswagen-ul lui spre campusul universității de stat din statul învecinat, pentru acel moratoriu.

— Așa e, dar nu ai găsi prea multă dramă într-un morman de frunze moarte, i-am spus eu.

Afișă un zâmbet strâmb.

Am ajuns deodată cu alți studenți ce urmară mulțimea spre mall-ul din fața clădirii administrative. Studenții ridicară mii de cruci albe pe toată întinderea acelui campus, pentru a reprezenta pierderile omenești ale Americii. Când le-am văzut, crunta realitate legată de acel război mă izbi și mai mult.

— Jeff, soldații aceia erau de vârsta noastră. Ei nu vor avea niciodată șansa de a se îndrăgosti și de a se căsători, de a avea cariere ca și noi.

— Știu. De asta trebuie să lupt pentru a pune capăt acestui război – înainte ca alții să mai moară.

Mă strânse de mână, și știam că și el simțea aceeași furie cauzată de neputință, pe care o simțeam și eu.

Acel protest împotriva războiului începu paşnic, când, unul după altul, diverşi oratori au urcat pe platformă pentru a se adresa mulţimii. Eu şi cu Jeff înaintam cu greu prin mulţime.

— Am o mică surpriză pentru tine, spuse el atunci când ajunserăm la platformă. Drept răsplată pentru faptul că am câştigat acel premiu al artiştilor pentru pictura *Protest*, am fost şi eu invitat să rostesc câteva cuvinte.

— Jeff! Sunt atât de mândră de tine.

— Aşteaptă-mă aici, până când termin.

Străluceam mai ceva decât un reflector cât timp Jeff vorbi. El a descris pe scurt experienţele de la Chicago care îl inspiraseră în creaţia acelei capodopere, după care vorbi elocvent despre recunoaşterea demnităţii date de Dumnezeu fiecărui om.

— Toţi oamenii sunt creaţi după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, spuse el. Asta îi include pe poliţişti şi pe cei din Vietcong, dar şi pe soldaţii noştri americani. Numai după ce vom depune armele noastre şi vom încheia acest război vom asculta cu adevărat de porunca lui Cristos de a ne iubi duşmanii.

Uralele erau de-a dreptul asurzitoare.

— Ai avut emoţii? l-am întrebat eu după ce l-am felicitat sărutându-l.

Coborâse deja de pe platforma aceea.

— Eram încremenit.

— N-ai părut deloc aşa.

Ba mai mult, în loc să ţopăie de bucurie, Jeff părea acum mult mai încordat decât atunci când vorbise.

— Ce s-a întâmplat?

— Ascultă-mă, Suzanne, trebuie să plecăm de-aici. Acum.

Îmi spuse toate acestea şoptind, dar până şi faptul că îmi folosise numele întreg denotă o şi mai mare grabă în tonul lui.

— Se va isca ceva rău aici.

— Jeff... stai puţin... cum?

— Nu am timp acum să răspund întrebărilor tale, irlandezo. Ai încredere în mine?

— Bineînţeles.

— Atunci ţine-te de braţul meu şi urmează-mă. Indiferent ce s-ar întâmpla, nu-mi da drumul.

Mă purtă ca pe o remorcă prin gloata aceea, îndreptându-se de-a lungul acelui mall spre locul de unde am pornit cu câteva ore în urmă. În timpul acesta, mulțimea deveni foarte mare, numărul sutelor devenind unul al miilor și al zecilor de mii, iar acum toți erau foarte îngrămădiți între spațiile libere dintre clădiri, fără nicio posibilitate de a se mișca. Nu aveam unde să ne retragem, iar oamenilor nu le plăcea că-i împingeam și încercam să ne facem loc printre ei. Am suferit de pe urma loviturilor intenționate, dureroase de la cei pe lângă care treceam și știam că Jeff avea de suferit chiar mai mult de-atât fiind în fața mea. Mă luptam cu un acces de claustrofobie, încercând să nu intru în panică.

— Jeff, stai... asta e nebunie curată. Nu vom reuși niciodată să ajungem la liman.

Își întoarse fața spre mine, gâfâind datorită efortului depus. Mă trase în brațele lui și îmi șopti la ureche.

— Suzanne, ascultă. Atunci când am fost pe platformă așteptându-mi rândul să vorbesc, am auzit vorbele liderilor studenților. Ei au un plan, și nu are nimic a face cu Vietnamul. Se vor folosi de această mișcare în masă pentru a lua cu asalt clădirea administrativă și pentru a prelua controlul asupra universității.

— Oh, Jeff.

— Poliția din campus a cerut deja ajutor din afară. Am văzut deja poliția statală sosind în timp ce eu îmi rosteam discursul. Purtau echipamente speciale și măști de gaze. Asta implică gaz lacrimogen. Și asta nu e tot – există o altă mare adunătură de studenți în parcare, în spatele liniei de poliție. Ei sunt înarmați cu pietre.

— Hai, Jeff, spune ce ai de spus.

— Ce să spun?

— „Ți-am zis eu..."

Zâmbi fără să vrea și clătină din cap.

— Irlandeză încăpățânată și îndărătnică! Vino!

Înainta mereu de parcă era un vas pe o mare înfuriată. Oamenii păreau a fi la nesfârșit. Jeff se îndrepta spre zona de siguranță pe care o putea oferi clădirile de pe o parte, departe de gloata de pe centru. În spatele nostru, liderul Societății Democratice a Studenților, care vorbea acum la microfon, înșiruia o tiradă de învinuiri împotriva administrației colegiului. Răspunsurile acelei mulțimi mă asurzire complet.

Deodată Jeff se poticni, izbindu-se de mine. Mulțimea se năpusti înainte. Era prea târziu pentru a mai scăpa. Eram prinși în acea răzmeriță.

— Întoarce-te! strigă Jeff. Întoarce-te!

Panicată, nu am înțeles ce a vrut să spună. Jeff mă apucă de umeri și mă suci. Dacă nu m-aș fi întors, mișcarea aceea a mulțimii m-ar fi rostogolit pe spate și aș fi fost astfel călcată în picioare. Însă acum nu-l mai puteam vedea pe el.

— Jeff! am strigat eu. Jeff, unde ești?

— Sunt chiar aici. Aproape de tine! Nu te voi părăsi!

I-am simțit brațul înlănțuit de al meu. Înaintam poticnindu-ne, de parcă am fi fost purtați de apele unui potop. Era un sentiment terifiant, lipsit de ajutor.

Auzeam în spatele nostru strigăte și țipete, și mi-am adus aminte de dezlănțuirea poliției. Zgomotul se intensifică și mai mult. Imediat după aceea, se făcură auzite câteva bufnituri ciudate, zguduirile răsunând din clădirile din fața noastră.

— Trag în noi! țipă cineva. Porcii ăștia trag în noi!

Ceea ce urmă fu un adevărat infern.

— Nu e vorba de gloanțe, ci de gaz lacrimogen! strigă Jeff. Să nu intri în panică, ei împrăștie gaz lacrimogen!

Dar după țipetele îngrozite și îmbrânceala teribilă ce ne înconjura, absolut nimeni nu-l băga în seamă. Eram lovită și luată la pumni în timp ce oamenii încercau cu disperare să fugă în toate direcțiile.

În stânga noastră, era o porțiune liberă între două clădiri, și cum mulțimea panicată se întoarse pentru a se năpusti spre ea, atât eu cât și Jeff fuseserăm separați ca două caramele. Mâna lui rămase întinsă spre mine, și am simțit cum mi-a apucat geaca în pumnul lui, după care fuseserăm despărțiți din nou, forța sfâșiindu-mi mâneca în timp ce el încerca în zadar să mă țină de geacă. Pe măsură ce mulțimea continua să se interpună între noi doi, mă luptam să nu-l pierd măcar din privire.

— Jeff! Unde ești?

Dintr-odată toată lumea se lăsă jos, acoperindu-și capul cu brațele, deoarece începu o ploaie de pietre. Am reușit să-l zăresc pe Jeff pentru o secundă și să văd cum îi șiroia sângele pe față dintr-o tăietură ce o avea pe frunte. Ochii exprimau durere și șoc. Își acoperi capul cu

mâinile, încercând să oprească sângerarea, dar sângele continua să curgă printre degetele lui. Se clătină, ca şi cum ar fi dat să leşine.

Trebuia să ajung cumva la el. Trebuia să-l ajut. Înnebunită, am început să mă îndrept spre el, folosindu-mă de coate pentru a-i da pe oameni la o parte din calea mea. Era ca şi cum aş fi înotat amonte, împotriva unui curent puternic. În tot acest timp, pietrele continuau să cadă din cer de parcă ar fi fost grindină. Încă îl vedeam pe Jeff. Aproape că ajunsesem la el. După care dispăru din nou în timp ce un nor usturător de gaz lacrimogen mă orbi.

Acel miros tăios, de cauciuc îmi umplu plămânii şi am început să tuşesc. În timp ce înaintam împiedicându-mă, o femeie din faţa mea se împiedică şi căzu. Înainte să o pot ajuta să se ridice, cineva mă împinse de la spate şi am căzut peste ea. De îndată, sute de oameni începură se ne calce de parcă am fi fost nişte simple păpuşi din zdrenţe. Greutatea lor mă ţintuiră la pământ. Am început să urlu în timp ce durerea mă biciuia crunt din toate părţile. Am încercat să mă ridic, dar am fost din nou doborâtă la pământ. Cineva mă lovi în cap de parcă acesta era o minge de fotbal.

— Ajutaţi-mă! am început eu să strig. Vă rog, ajutaţi-mă! Nu puteam să-mi fac vocea auzită mai deasupra acelui vacarm incredibil de strigăte şi ţipete.

Dar deodată două braţe puternice mă apucară şi mă ridicară. Printre lacrimi, am recunoscut faţa însângerată a lui Jeff.

— Gata, te-am găsit, spuse el. E ok, te-am găsit.

Mi-am pierdut cunoştinţa.

Când m-am trezit, tatăl meu stătea aplecat peste mine. Nu puteam nicicum să-mi imaginez ce făcea el acolo, la demonstraţia aceea împotriva războiului din Vietnam.

— Tata...?

De îndată chipul lui se lumină, răsuflând uşurat.

— Da, Sue. Eu sunt.

Se auzi vocea plânsă a mamei mele.

— Suzanne? Stephen, se trezeşte? Oh, slavă Domnului! Slavă Domnului!

Se grăbi spre mine şi îmi luă mâna rănită într-a ei. Mâna mea avea o perfuzie în ea.

Am privit în jurul meu şi mi-am dat seama că mă aflam într-o cameră de spital. Capul îmi pleznea de durere. Am încercat să mă concentrez, să înţeleg ceea ce-mi spunea tatăl meu, după care mi-am dat seama că îmi punea tot felul de întrebări stupide.

— Câte degete îţi arăt? În ce lună suntem?

— Unde e Jeff? am început eu să murmur. E bine?

Mă durea ori de câte ori inspiram, ceea ce îmi îngreuna foarte mult vorbirea. Faţa tatălui meu se aprinse imediat.

— Jeff a plecat! L-am dat afară de-aici!

— Nu... du-te adu-l... vreau să-l văd... el mi-a salvat viaţa.

— Ţi-a salvat viaţa! Aproape că te-a ucis!

— Probabil că a ajuns deja înapoi la colegiu, spuse mama. Ea îmi îndepărtă părul de pe faţă. Eşti aici de ieri, Suzanne.

— Şi vei mai petrece ceva timp aici, adăugă tata. A trebuit să te opereze pentru ca să-ţi oprească hemoragia internă ce ai avut-o datorită acelui hippie trăznit, şi mai ai şi două coaste rupte, o claviculă ruptă şi o comoţie uşoară!

Era mult prea agitat pentru a mă asculta, aşa că am început să o implor pe mama.

— Jeff nu m-ar părăsi... te rog, du-te caută-i maşina... nu-i aşa că maşina lui este afară?

Fără nicio tragere de inimă, îmi lăsă mâna şi se îndreptă spre jaluzele.

— Stephen e aici afară, spuse ea.

Tata murmură ceva, dar când i-am văzut expresia feţei m-am bucurat că nu am înţeles ce murmurase.

— Merg să-l caut, spuse mama într-un final.

Tata se prăbuşi pe un scaun, cu braţele încrucişate pe piept, în timp ce aşteptam.

Mama îl găsi pe Jeff în capelă. Atunci când intră împreună cu ea în camera mea, arăta atât de palid, încât am crezut că l-a găsit la morgă. Ochiul lui stâng era umflat, aproape închis, şi am zărit un şir de copci negre acolo unde avusese tăietura aceea în frunte. Purta şi acum hainele pe care le avusese ieri, pătate cu sânge închegat. Jeff nu rosti un cuvânt, ci se aplecă să mă sărute de parcă aş fi fost făcută din sticlă.

Tatăl meu se ridică pentru a-l confrunta, atât de furios încât cuvintele lui năvăliră asemeni unui potop nimicitor al îngrijorării şi furiei înecate până atunci.

— Se pare că fiica mea te iubeşte, domnule Pulaski, iar tu pretinzi că o iubeşti şi tu. Cum ai putut să îngădui să ia parte la aşa ceva? Cum ai putut să o expui unui asemenea pericol?

Înainte ca Jeff să poată răspunde, eu am spus:

— Nu e vina lui. Eu l-am făcut să mă ia cu el. El nu a vrut.

— Vezi? Asta nu pot să înțeleg, spuse tata întinzându-şi brațele. Bărbații din generația mea au grijă de femei. Le punem pe un piedestal, le apărăm, le protejăm. Dacă tu iubeşti o femeie la fel de mult cum o iubesc eu pe soția mea, munceşti din greu pentru ca ea să nu fie nevoită să facă acest lucru. Vrei să-i dăruieşti tot ce e mai bun. Pentru nimic în lume nu aş fi dus-o pe Grace să ia parte la acel protest la care tu ai târât-o ieri pe Suzanne.

— Dar se presupunea să fie unul paşnic, tati.

— Oh, da? De ce nu mergi şi explici lucrul acesta doctorilor de la urgențe şi tuturor celorlalți din centrele de traumatism? Au trebuit să trateze mii de pacienți cu răni ca ale tale.

— Poliția a...

— Nu, Suzanne. Tu nu ai fost călcată în picioare de către poliție. Ai fost călcată în picioare de mulțime.

Tata se întoarse apoi spre Jeff, fețele lor fiind la o distanță de doar câțiva centimetri. Jeff nu scoase un cuvânt pentru a se apăra împotriva tuturor acuzațiilor tatălui meu. Vinovăția şi ruşinea ce era gravată pe fața lui în timp ce tatăl meu îl mustra, îmi aduse lacrimi în ochi.

— Vrei să te căsătoreşti cu fata mea? Vrei să primeşti binecuvântarea mea? Atunci începe să te comporți ca un adult, responsabil! Dacă îți pasă de ea atât de mult pe cât susții, atunci hotărăşte-te ce e mai important pentru tine – protestele tale infantile sau siguranța fiicei mele. Maturizează-te, domnule Pulaski! Ia-ți o slujbă respectabilă!

Tata îl apucă de braț.

— Ai grijă de ea aşa cum se cuvine sau...

Jeff strigă de durere. Nu am crezut că e posibil ca fața lui să se albească mai mult de-atât, dar chiar se albi. Aproape că leşină. Tata îl împinse spre un scaun şi îi strânse capul între genunchi.

— Fiule, care-i problema? Eşti bine? Unde eşti rănit?

Toată mânia tatălui meu dispăru din vocea lui, lăsând loc acum îngrijorării.

— Braţul meu... gemu Jeff.

Tata i-l palpă încet.

— Te doare? Poţi să-l îndoi? E amorţit sau zdrobit?

Dintr-odată era un doctor preocupat de starea pacientului, şi nu un tată iritat. Îl vedeam pe tata acum în rolul lui de doctor, îi vedeam grija lui reală pentru oameni şi pentru durerea lor, şi am rămas impresionată să-i văd inima aceea plină de compasiune ce se ascundea sub acea faţadă arogantă. M-am gândit la toate acele dăţi când plecase la pacienţii lui în mijlocul recitalurilor mele sau a petrecerilor pentru ziua mea de naştere, şi acum, în sfârşit, puteam să-l înţeleg.

— Nu te-au examinat netrebnicii ăia de la urgenţe aşa cum trebuia? îl întrebă el pe Jeff.

— Eu... nu, am vrut să se ocupe de Suzanne mai întâi.

El îl ridică apoi pe Jeff de pe scaun.

— Te duc jos ca să-ţi facă o radiologie.

Aşa că au ieşit împreună pe uşă, tata sprijinindu-l pe Jeff. Ştiam că era pe mâini bune. Şi chiar dacă acesta nu era spitalul lui, tata avea să se folosească de personalitatea lui impunătoare pentru a face tot posibilul ca Jeff să primească asistenţa medicală de care avea nevoie. Mi-am închis ochii pentru a mă odihni.

Atunci când s-au întors după o anumită vreme, tata purta un halat, iar Jeff avea braţul în ghips. Nu am reuşit să aflu ce se petrecuse între ei în laboratorul de radiologie, dar mi-am putut da seama că ajunseseră, în sfârşit, la un armistiţiu nesperat.

CAPITOLUL 26

Jeff nu a mai luat parte niciodată la altă demonstrație după moratoriul acela pentru Vietnam. Moon-dog și toți ceilalți prieteni hippie ai lui Jeff erau foarte furioși pe el. Într-o după-masă, pe când traversam campusul împreună, ne-au înconjurat.

— Cum poți să stai așa și să nu faci nimic, omule? întrebă Moon-dog. Nu mai asculți știrile? Nu-ți pasă că guvernul ne va priva de suspendările noastre ca și studenți? Omule, toți vom ajunge să fim recrutați, iar tu ne lași baltă chiar acum!

— Nu vă las baltă, spuse Jeff.

— Deci vei veni și tu atunci la protestul următor?

Jeff rămase tăcut pentru un moment, după care clătină din cap.

— Nu. Acel protest nu va reuși să modifice legea privind recrutarea. Vom termina prin a fi bătuți și arestați de către polițiști.

— Atunci n-ai decât să fii recrutat! strigă Moon-dog în timp ce se îndepărtă. N-ai decât să lupți în Vietnam!

— Nici vorbă: o să mă mut în Canada mai întâi! le strigă Jeff înapoi.

Pe 1 decembrie 1969, Jeff și cu mine stăteam înghesuiți în salonul din dormitorul studențesc pentru a urmări la televizor loteria serviciului selectiv. Avea să-i decidă soarta. Și a mea. Capsule albastre, din plastic, conținând toate cele 366 de date de naștere posibile, aveau să fie extrase una câte una dintr-un recipient mare pentru a stabili ordinea în care bărbații aveau să fie recrutați în serviciul militar în anul ce urma. Ziua de naștere a lui Jeff era 8 iunie.

— Neputința asta pur și simplu mă omoară, spuse Jeff în timp ce apucă ultimul scaun liber din acel salon.

Mă luă în brațe. Simțeam cum mânia și tensiunea aceea făceau să-i clocotească sângele, în timp ce aștepta ca loteria să înceapă.

— Nu-i corect, am spus eu. Parcă ar fi o scenă din mitologia păgână, unde zeii se întruneau anual pentru a hotărî soarta

oamenilor de pe pământ. Muritorii erau lipsiți de orice fel de apărare.

— Wow, mulțumesc. Deja mă simt mai bine, spuse el, strângându-mi mâna.

— Îmi pare rău. Și mie mi-e foarte greu. Știi că lucrul acesta ne va afecta pe amândoi – fie Canada, fie arestul.

Am privit în jurul meu pentru a vedea dacă administratoarea căminului ne urmărea, după ce l-am sărutat scurt.

— Care e numărul-cheie? am întrebat eu.

— Numărul magic e 195. Dacă îmi vor atribui un număr mai jos decât acesta, va trebui să plec în Canada înainte ca să fiu recrutat. Dacă numărul meu este mai mare decât 195, există șanse să nu fiu recrutat și să putem merge împreună la studiile postuniversitare, anul viitor, după cum am plănuit.

Am văzut-o pe colega mea de cameră și pe prietenul ei intrând în acea încăpere, și le-am făcut semn cu mâna să vină să stea pe podea lângă mine și lângă Jeff. Ascultam cum toate celelalte cupluri care se adunaseră în jurul televizorului discutau pe acest subiect.

— Am auzit că ar fi mai bine dacă ne-am înscrie noi, de bună voie, în cazul în care ni se atribuie un număr mic, spuse cineva, decât să așteptăm să fim recrutați. Cel puțin așa ne putem alege singuri unitatea militară în care vrem să servim.

— Cred că eu mă voi înscrie într-una din formațiile militare, spuse prietenul colegei mele de cameră. Dacă o să exersez la trompetă zi și noapte, poate că aș avea ceva șanse să fiu acceptat.

— Credeți că e mai rău oare să mergi la închisoare decât să ajungi în Vietnam? întrebă o altă persoană.

— Nu prea am auzit să fi murit oamenii în închisoare, veni răspunsul sumbru. Mii de tineri mor în Vietnam.

— Ascultați-mă, tuturor ne-ar fi mult mai bine dacă am merge în Canada, spuse Jeff. Am deja câțiva prieteni acolo. Mi-au spus că e acceptabil.

— Hei, gata, tăceți! Începe.

Râsetele și glumele se transformară într-o tăcere stranie în timp ce îl urmăream pe congresmanul Alexander Pirine din Comitetul forțelor armate întinzându-și mâna spre acel recipient pentru a extrage primul număr – septembrie 14.

— Nu! Strigă prietenul colegei mele. Nu chiar primul!

Sări în picioare şi ieşi împleticindu-se din încăpere, nepăsându-i de oamenii pe care îi călca. Colega mea de cameră îl urmă plângând.

— E chiar mai chinuitor decât tortura, murmură Jeff.

M-am alipit de el; stomacul mi-era întors pe dos.

Atunci când au extras numărul 20 şi au rostit cuvântul „iunie" – inima mea se opri până când adăugară „patru". Iunie patru, nu opt. Jeff şi cu mine ne-am ţinut respiraţia şi ne ţineam unul pe altul în timp ce numerele se apropiau treptat de 195. Era transpirat leoarcă, iar tricoul ce-l purta era şi el ud, în timp ce eu, deşi în aceeaşi cameră, tremuram de frig. Din când în când, unul dintre studenţii care urmăreau totul împreună cu noi gemea sau plângea atunci când ziua sa de naştere era extrasă. Holul se goli treptat, iar acum mai rămăseseră doar cei norocoşi, asemeni nouă, pentru a aştepta.

Într-un final, mult mai târziu, s-a ajuns la numărul 194. Încă ziua de naştere a lui Jeff nu fusese extrasă.

— Ce dureros ar fi dacă ai fi extras chiar acum, după ce că am pătimit atât de mult, am spus eu. Nu pot să mă uit.

Mi-am închis ochii şi mi-am îngropat faţa în pieptul lui, aşteptând să se extragă numărul 195.

— 24 septembrie, auzi crainicul rostind.

M-am înmuiat toată. Probabil că Jeff era acum în afara pericolului.

— Ei bine, se pare că nu va trebui să ne mutăm până la urmă în Canada, spuse el cu o voce tremurândă.

Mi-am ridicat faţa şi l-am sărutat, mai uşurată decât poate şi-ar fi imaginat el că sunt. Cu fiecare număr care urmă mai apoi, simţeam cum corpul lui Jeff începea să se destindă treptat. Pe când ajunseră deja la numărul 300 – 12 martie – el chiar zâmbea.

Ziua de naştere a lui Jeff – 8 iunie – a fost chiar ultima care a fost extrasă. În ordinea de introducere pentru anul 1970, el avea să fie cel de-al 366-lea.

— Cred că nu vom avea nevoie până la urmă de hanoracele şi de bocancii aceia, spuse el, tot un zâmbet.

Acum că teama de a merge în Vietnam sau Canada fusese înlăturată, eu şi cu Jeff ne-am înscris la aceeaşi universitate pentru studiile postuniversitare. Aveau nişte programe minunate atât în jurnalism cât şi în artă. Amândoi am fost acceptaţi. Trebuia să mai aşteptăm încă doi ani pentru a ne căsători, dar cel puţin, aveam să fim împreună în timpul acela.

Într-o după-masă, pe când mă aflam în camera mea studiind, am auzit bârâitul Volkswagen-ului lui Jeff pe sub fereastra mea. Nu îşi permitea o nouă instalaţie de exhaustare, aşa că sunetul era inconfundabil. Mi-am lăsat deoparte notiţele despre Shakespeare şi am coborât pe scări valvârtej pentru a-l întâmpina.

— Nu o să-ţi vină să crezi! spuse el fluturându-mi o hârtie. Sunt singurul din cei doi studenţi, la nivel naţional, care a fost selectat să studieze la Institutul de Artă Americană sub îndrumarea renumitului artist Jacob Krantz.

— Institutul de Artă? Din New York?

— *Faimosul* institut de artă *cu renume mondial!* spuse el râzând. Mă ridică de la pământ şi mă învârti, tot aşa cum obişnuiau să facă eroii în filme.

— Trebuie să accepţi, Jeff, am spus eu atunci când m-am putut opri din râs. E şansa vieţii tale!

Ne comportam de parcă tot holul era al nostru. Jeff mă luă de mână şi mă conduse afară. Ne-am urcat în partea din faţă a maşinii lui pentru ca să avem parte şi noi cât de cât de puţină intimitate.

— Ştiu că e o oportunitate incredibilă, spuse Jeff, dar tu vei urma cursurile unei facultăţi care va fi la mii de mile distanţă. Tu eşti inspiraţia mea, irlandezo. Nu pot să pictez fără tine. Nu pot nici măcar să mănânc sau să respir fără tine.

Se aplecă peste schimbătorul de viteze şi se cuibări cu nasul în gâtul meu, fără a-i păsa de cine trecea pe-alături sau cine l-ar vedea.

Mi-am aruncat privirea spre puhoiul acela de studenţi ce ieşeau sau intrau la cursuri şi m-am trezit dintr-odată copleşită de tristeţe numai la gândul că ar fi trebuit să fac faţă acelei rutine istovitoare din timpul masteratului lipsită de sprijinul lui Jeff. Şi eu eram dependentă de el.

— Hai să ne căsătorim vara asta! Vreau să merg la New York cu tine. Vreau să te am alături de mine în fiecare dimineaţă când mă trezesc.

Se lăsă pe spate pe scaunul lui şi mă privi lung, cu faţa sumbră.

— Nu-ţi pot cere să renunţi la programul tău de masterat.

— Nu tu îmi ceri, ci eu mă ofer. Pot să mai aştept încă doi ani pentru programul de masterat. Nu mai pot să aştept încă doi ani pentru tine.

— Dar părinţii tăi? Tatăl tău nu ar fi de-acord să te căsătoreşti cu mine.

Am zâmbit.

— Am o armă secretă – bunica. Ea l-ar convinge pe tata. Deja mi-a spus că ar face lucrul acesta.

— Dar tatăl tău nu îţi va mai plăti taxa pentru masterat dacă noi ne căsătorim, iar eu...

— Jeff, nu-mi pasă! Hippie prostuţ ce eşti, nu vrei să pricepi? Tu eşti mult mai important pentru mine decât studiile acelea postuniversitare!

Jeff mă privi ca şi cum tocmai m-aş fi oferit să mor pentru el. Eu am început să râd.

— Oh, wow! Nu-mi vine să cred ce vorbesc! Acesta e motivul pentru care m-am despărţit de Bradley Wallace!

— Tu chiar vorbeşti serios, nu-i aşa? Jeff era foarte serios. Chiar ţi-ai pune deoparte educaţia şi cariera numai ca să mă sprijini pe mine?

I-am sărutat palma.

— Da. Chiar aş face-o.

— Te iubesc, irlandezo! Nici mie nu-mi vine să cred cât de mult te iubesc!

Mă cuprinse cu braţele şi mă îmbrăţişă atât de tare, încât am scos un mic ţipăt.

— Promit că o să mă revanşez faţă de tine, spuse el. O să mă asigur că vei ajunge să-ţi iei diploma de masterat chiar dacă va trebui să jefuiesc o bancă pentru asta!

— Te cred în stare, dar ce-ar fi dacă am solicita mai întâi un împrumut pentru studenţi?

Odată ce acel obstacol fu depăşit, următoarea provocare era aceea de a-i confrunta pe părinţii mei cu ceea ce avea să se întâmple. Faptul că ştiam că bunica e de partea mea mă înarmă cu tot curajul de care aveam nevoie. Am aşteptat până când a sosit ziua absolvirii noastre,

în primăvara aceea. Atunci, cu Jeff alături de mine, încă având acele toce şi robe pe noi şi strângând în mâini diplomele noi-nouţe, le-am dat vestea.

— Mami, tati, bunico... eu şi cu Jeff ne vom căsători vara aceasta.

— Dar... dar ce se-alege atunci de masteratul tău? întrebă mama.

— Am vorbit serios când ţi-am spus că nu voi plăti, spuse tata. În ziua în care te-ai hotărât să te căsătoreşti cu el sau cu oricine altcineva, ai devenit responsabilitatea soţului tău, şi nu a mea. De-asta cred că mai bine te-ai gândi de două ori înainte să faci pasul acesta. Termină-ţi şcoala mai întâi.

— Nu mai vrem să aşteptăm, am replicat eu. Jeff are o şansă unică de a studia la Institutul de Artă sub povăţuirea lui Jacob Krantz. Iar eu o să merg la New York cu el.

— Eşti însărcinată? Mă întrebă tata cu tactul lui obişnuit.

— Nu, tată, nu sunt. Poţi chiar tu să-mi faci testul de sarcină dacă nu mă crezi.

— Ei bine, Gracie, nu sta aşa cu mâinile în sân, spuse bunica Emma, dă-le binecuvântarea ta!

Ea fu prima care mă îmbrăţişă, după care îl sărută pe Jeff pe amândoi obrajii.

— Ce mire chipeş o să fii!

Părinţii mei nu se clintiră. Parcă erau statui din ceară.

— Ascultaţi-mă, le-am spus eu mai curajoasă ca niciodată, fie vă bucuraţi împreună cu noi, fie ne renegaţi. Oricum ar fi, noi *ne vom căsători* vara asta.

— Nu pot spune că sunt fericit, spuse tata într-un final, dar îmi dau seama că m-aş împotrivi în zadar. Toată viaţa ta ai fost foarte încăpăţânată, Suzanne.

Diferenţele de natură economică şi culturală dintre cele două familii făcură ca nunta noastră să devină un act de echilibrare. Recepţia trebuia să fie îndeajuns de elegantă pentru părinţii mei şi prietenii lor bogaţi fără însă a copleşi de tot familia lui Jeff, care abia îşi putu permite să călătorească din Pittsburgh, cu atât mai puţin să îşi închirieze smochinguri. Şi încă odată, bunica Emma ne salvă din nou. Ori de câte ori mama începea să se lase dusă de val cu recepţia aceea extrem de minuţioasă, o sunam pe bunica şi o imploram să mă ajute.

— Gracie, ai uitat cât de sărace am fost noi cândva? îi spunea ea mamei. Draga mea, trebuie să iei în considerare absolut toate lucrurile. Vrei tu ca părinții acelui tânăr scump să te privească drept o snoabă?

— Ai dreptate, mamă, convenea ea în cele din urmă, cred că familia Pulaski se va simți mult mai confortabil în cadrul unei recepții organizate pe peluza unui club de țară decât cu o cină la lumina lumânărilor pe muzica unui cvartet de coarde.

Bunica luă şi ea parte la petrecerea de burlăcie, în ultimul weekend dinaintea nunții mele. Din momentul în care intră pe uşă până când sosi ziua cea mare, ea îi ținu predici fără încetare tatălui meu legate de prejudicii şi de dragostea din tinerețe – la cină, în biroul lui, atunci când încerca să urmărească un turneu de golf la televizor – până când şi eu am început să-l compătimesc.

— Bine Emma, bine, spuse el scuturându-şi batista albă ca semn de capitulare. Recunosc că am fost odată tânăr şi îndrăgostit şi sărac pe deasupra. Îți promit că o să mă comport exemplar la nuntă.

În seara repetiției generale, în timpul cinei, bunica se aşează la masa familiei Pulaski, cântându-le cântece în germană şi poloneză. Tatăl lui Jeff s-a jurat că o adoră pe bunica.

— Şi cu asta rămâne stabilit, Emma, spuse el atunci când totul se apropie de sfârşit, tu te vei întoarce cu noi în Pittsburgh.

Însă *lovitura de grație* a bunicii veni la recepție atunci când, nu ştiu cum, dar reuşi să-i amestece pe oțelari şi pe chirurgi pe acea peluză de la club. Reuşi să aducă la un nivel toate straturile societății, creând atmosferă cu istorisirile ei picante despre traficul ilegal de băuturi alcoolice din timpul prohibiției. Soția administratorului de la spital dori să o înscrie pe bunica pe lista invitaților pentru a-i întreține la următoarea petrecere pe care avea să o dea.

— Doamna Bauer, voi avea câțiva oameni invitați la mine, săptămâna viitoare. Ați putea să ne onorați cu prezența dumneavoastră?

După ce bunica învăța formația acelui club să cânte „Beer Barrel Polka", niciunul dintre invitați nu mai dorea să meargă acasă.

— Weekendul viitor vom mai cânta pentru invitații unei alte nunți, spuse dirijorul formației. Vino şi tu şi cântă cu noi, Emma.

Pe când eu cu Jeff ne pregăteam să plecăm în luna de miere, nu ştiam niciunul cum să-i mulțumim mai mult.

— Ai reuşit, Suzy! I-ai sfidat pe toţi şi te-ai căsătorit!

Ochii bunicii erau împânziţi cu lacrimi.

— Faptul că pot să vă văd împreună e cea mai mare mulţumire a mea. Tot ce îmi doresc e... ca şi eu şi cu Patrick să fi avut acest curaj al vostru. Şi noi am fi putut răzbi.

Jeff şi cu mine ne-am urcat în Volkswagen-ul lui, având agăţată de maşină o funie cu cutii goale de conserve. În sfârşit eram doamna Pulaski, cea mai fericită femeie din lume.

Şi dacă Jeff ar fi câştigat o bursă integrală la şcoala de artă, traiul în New York ar fi continuat să fie la fel de scump: exagerat de scump. Nici măcar nu intra în socoteală posibilitatea de a merge la şcoală din când în când, deoarece noi aveam nevoie de întreg salariul meu pentru a putea supravieţui. Am început să lucrez ca şi recepţioneră la Institutul de artă pentru ca să mergem împreună din apartamentul nostru şi pentru ca să ne putem întâlni câteodată pentru a servi prânzul împreună. Eram săraci – artişti săraci lipiţi pământului – dar eram atât de îndrăgostiţi unul de altul, încât nu ne păsa. Singura mobilă de care aveam nevoie în apartamentul nostru cu două camere, era patul.

Îmi plăcea enorm să-l urmăresc pe Jeff pictând. Mă alăturam lui în studio, în fiecare zi după ce veneam de la lucru, aducându-i sandviciuri delicioase sau mâncare chinezească, sau câteodată pizza. Reuşea să facă o harababură incredibilă atunci când picta, aruncând vopseaua pe pânze cu o prisosinţă necontrolată. Atunci când termina un tablou, era obosit şi binedispus deopotrivă. Obişnuiam să umplu cu apă vechea noastră cadă şi să-l curăţ cu delicateţe, îndepărtând cu dizolvant de vopsele acele pete de vopsea de pe faţa şi barba lui.

Jeff excela în studiile lui. Câteva din lucrările lui au fost premiate. Dar în cadrul expoziţiilor când am văzut ataşate etichete cu preţuri la picturile lui, am început să plâng.

— Dar nu poţi să le vinzi, Jeff! Ele sunt copiii tăi! Cum poţi să-ţi vinzi copiii?

— În primul rând, spuse el, ştergându-mi lacrimile cu mâneca lui, preţurile acelea sunt de domeniul fantasticului. Probabil că nu se va

vinde niciuna. Şi în al doilea rând, noi ne-am putea folosi de banii aceia. Dacă printr-o minune s-ar vinde, tu ştii prea bine că eu pot picta altele.

— Bun: fac pariu cu tine pe o săptămână de făcut singură toată treaba din bucătărie că se vor vinde toate! am spus eu bosumflându-mă.

— Iar eu fac pariu cu tine pe două săptămâni că nu se vor vinde!

Nu am mai decis niciodată cine a câştigat pariul pentru că, spre marea noastră mirare, toate picturile, cu excepţia uneia, s-au vândut – iar aceea nu fusese pentru vânzare. Era o pictură ce mă reprezenta, dormind pe scaun în studioul lui. Lucrase toată noaptea în secret, după care mi-l oferi drept cadou cu ocazia aniversării noastre.

— Nu o să vând niciodată acest tablou, spuse el. Îmi reaminteşte cât de mult mă aşteptai, şi la cât de multe ai renunţat pentru mine.

Tabloul era intitulat *„Sacrificiul"*.

Picturile lui Jeff se bucurau de opiniile încurajatoare ale criticilor care se refereau la el ca la un „artist ce nu trebuie pierdut din vedere". Eram mândră să fiu doamna Jeff Pulaski. Cei doi ani de studii trecură foarte repede.

Cu o lună înainte ca Jeff să absolve, într-o sâmbătă dimineaţa, eram acasă de una singură când cineva bătu la uşă. Atunci când am deschis, abia dacă am recunoscut bărbatul care stătea în prag. Jeff îşi tunse părul lung, ondulat, mult mai sus de umeri; şi părul de pe frunte îi era acum pieptănat. Barba era şi ea foarte scurtă.

— Oh, Jeff!

— Nu-ţi place?

— Arăţi... atât de diferit! Chiar tu eşti?

— Vino aici şi sărută-mă, şi o să afli.

Mă trase înspre el. Era Jeff, fără doar şi poate.

— De unde ai sacoul ăsta? l-am întrebat eu atunci când am avut ocazia să-l privesc mai atentă. Singura dată când te-am văzut purtând sacou şi cravată a fost cu ocazia nunţii noastre.

— Le-am împrumutat de la un prieten.

— Era cumva Bradley Wallace?

— Ouch! Ce m-ai lovit! Să ştii că am făcut asta pentru tine!

— Pentru mine? Dar eu te iubeam exact aşa cum erai.

Am încercat să pun mâna pe el după cum obişnuiam, dar nu prea mai aveam de ce să prind.

— Da, pentru tine.

Făcu o piruetă, asemeni unui model pe scenă.

— Luni, în campus, vor veni o groază de intervievatori de la mari agenţii de publicitate. Tot ce doresc e să arăt cât mai respectabil pentru aceste interviuri... De ce plângi?

— Tu renunţi la o parte din ceea ce eşti... pentru mine!

— Mi se pare corect. Tu ai renunţat la şcoala ta şi la banii tatălui tău pentru mine.

Mă lăsă să plâng pe umărul lui câteva momente, după care spuse:

— Ai grijă să nu uzi cravata. Şi ea e împrumutată.

Am început să râd şi să urlu în acelaşi timp.

— Să ştii că îmi va trebui o vreme să mă obişnuiesc cu schimbarea asta, Jeff, am spus eu într-un final. Ce ţi-a spus Jacob Krantz atunci când i-ai spus că vrei să-ţi cauţi o slujbă?

— Nu pot să-ţi redau în cuvinte.

— Îmi şi imaginez! Chiar tu ai spus-o că artiştii comerciali nu sunt mai mult decât nişte prostituate, care pictează pentru a fi angajaţi. Asta implică lăcomie şi manipulare şi o intrare în cursa aceasta a burghezimii – exact ce tu urăşti mai mult!

— Dacă încerci să mă convingi să renunţ la chestia asta, să ştii că te descurci de minune!

— Chiar nu există altă posibilitate? Mă tem că tu vei pierde mult mai mult decât voi câştiga eu cu diploma mea de jurnalist.

— Lucrul acesta va avea loc doar pentru doi ani. În plus, nu va fi o pierdere totală. Dacă voi reuşi să fac parte dintr-o corporaţie, eu o să mai câştig ceva pe lângă cecul acela cu bani.

L-am privit nedumerită.

— Ce anume ai mai câştiga?

— Respectul tatălui tău.

— Ghici! spuse Jeff atunci când veni acasă o săptămână mai târziu. Am primit o slujbă!

Salariul lui de început era dublul salariului meu de recepţioneră. Ne simţeam bogaţi. Ne-am mutat înapoi în Pennsylvania pentru a trece la o nouă etapă a căsniciei noastre. Acum era rândul meu să

merg la şcoală, în timp ce Jeff se trezea dis-de-dimineaţă pentru a merge la lucru.

De fiecare dată când Jeff se tundea, frizerul îl tundea tot mai scurt.

— Felicitări pentru perechea aceea nouă de urechi, îi spuse tata atunci când îl văzu.

Pe când s-a terminat primul meu an de studii postuniversitare, Jeff deţinea deja două costume.

— Grăbeşte-te! Voi întârzia la ore, i-am strigat eu lui Jeff pe uşa de la baie, într-o dimineaţă. Ce-ţi ia atât de mult?

Atunci când, într-un final apăru, am izbucnit în lacrimi. Barba lui era complet rasă.

— Nu, Jeff! De ce-ai făcut asta? De ce nu m-ai avertizat?

— Am ras-o pentru că trebuie să fac prezentări de design la nişte clienţi din anumite corporaţii. Şeful meu mi-a sugerat că ar cam trebui să mă descotorosesc de înfăţişarea hippie. Şi nu am vrut să-ţi spun pentru că tu m-ai fi convins să nu fac lucrul acesta.

— Arăţi atât de diferit! m-am tânguit eu.

— Da, barba îmi ascundea moaca asta hidoasă, nu-i aşa? Acum mă vezi cu adevărat cine sunt.

I-am luat faţa fină în mâinile mele şi l-am sărutat.

— Hippie sau nu, tu continui să fii un bărbat chipeş, Jeff Pulaski.

Amândoi eram extrem de bucuroşi când venea vorba de cheltuitul bonusurilor pe care le câştiga, aşa că am început să ne cumpărăm şi noi câteva lucruri – un sistem stereo acceptabil, o maşină mai bună, rafturi adevărate în loc de cărămizi şi scânduri. Creativitatea lui Jeff era o adevărată sursă de succes în domeniul publicitar. Apoi, cu trei luni înainte ca eu să absolv, Jeff veni la biblioteca universităţii pentru a mă căuta.

— Te invit la cină, îmi spuse el. Trebuie să vorbim.

M-am oprit din a mai scrie la lucrarea mea finală, căci expresia aceea sumbră a chipului lui mă îngrijoră.

— Despre ce e vorba? l-am întrebat eu în timp ce eram aşezaţi la masa unui restaurant mai scump.

— Am primit azi o ofertă de slujbă de la o agenţie mult mai importantă, cu un mare prestigiu, spuse el. Mi-au oferit un salariu dublu.

— Şi totuşi mai e ceva, am spus eu. Nu zâmbeşti.

— Ar trebui să semnez un contract pe doi ani.

— Să nu faci asta, l-am implorat eu. Încă doi ani sună de parcă ar fi o sentință pe viață. Sunt atât de aproape acum să absolv masteratul. Voi putea și eu să lucrez în câteva luni, iar tu vei putea picta din nou.

— Nu vreau să renunț la slujba asta până când suntem scăpați de datorii, spuse Jeff. Dacă accept oferta aceasta, vom putea achita mult mai repede împrumutul pentru taxa școlii tale. Niciodată nu mi-a plăcut ideea că bunica Emma a trebuit să semneze pentru noi. Iar noi vom avea nevoie de a doua mașină în curând.

Jeff semnă contractul. Era plecat în prima sa delegație pentru noua companie când eu am primit două vești – una uluitoare, iar alta devastatoare. Am așteptat până când s-a întors acasă pentru a i le comunica, nedorind să i le împărtășesc la telefon.

— Pe care vrei să ți-o spun prima, pe cea bună sau pe cea rea? l-am întrebat eu atunci când intră clătinându-se în apartamentul nostru.

Jeff era extenuat. L-am ajutat să-și dea jos sacoul de pe umerii lui lăsați și l-am ajutat să-și desfacă cravata. Își putea permite acum cămăși și costume la comandă.

— Nu-mi pasă Suzanne, spuse el, ștergându-se la ochi. Sunt prea obosit...

— Sunt noul editor asistent la revista *New Woman*.

— Serios? Nu asta era slujba pe care ți-o doreai tu enorm? Minunat! De când începi?

Am izbucnit în lacrimi.

— Hei, care e problema? Am spus ceva rău?

— Sunt însărcinată.

Jeff amuți.

— Oh, Doamne, murmură el. Oh, oh, oh!

Nu erau exclamații ale bucuriei.

— Nu-mi dau seama cum s-a întâmplat! am spus eu plângând cu suspine.

— Oh, eu da. Îți aduci aminte noaptea în care...

Și gura lui se alungi într-un zâmbet.

— Jeff, ce vom face acum?

Brațele lui mă cuprinseră. Mă ținu strâns.

— Asigurarea mea de sănătate oferită de companie va acoperi costurile spitalului, spuse el liniştit. Iar revista ta este pe poziţii atunci când vine vorba de drepturile femeilor, nu-i aşa? Sunt sigur că s-au gândit la toate, de la concediul post-natal până la centre de îngrijire a copilului. Ce vom face acum? Vom sărbători... asta vom face.

— Dar noi nu suntem pregătiţi să avem o familie... nu-i aşa?

— Pregătiţi sau nu... uite că trebuie să fim!

— Tu nu vei putea să renunţi la slujba ta şi să te apuci de pictat iar.

— Îmi place slujba mea. Nu vreau să renunţ.

— Dar nu putem să înghesuim un copil într-un apartament ca acesta, iar maşina ta...

— Astea nu sunt probleme de care să ne împiedicăm, zise el râzând, şi cu siguranţă că nu merită să plângi pentru ele. Oamenii se mută în apartamente mai spaţioase în fiecare zi. Suzanne, noi vom avea un copil. Gândeşte-te! Va moşteni frumuseţea ta irlandeză şi talentul meu uriaş!

— Nu, *ea va fi* prima poloneză ce va câştiga premiul Pulitzer!

— Oricum ar fi, copilul ăsta va fi cineva!

Am început să căutăm un apartament mai mare şi am descoperit că plata lunară a ipotecii nu era cu mult mai mare decât chiria pe o lună. Tata s-a oferit să ne împrumute avansul. Lucrul care ni se părea cel mai logic era să ne cumpărăm o casă. Bineînţeles, că asta implica şi mobilarea ei. Atunci când Jeff s-a dus la tatăl meu să-l sfătuiască în legătură cu investiţia ce o avea de făcut, tata l-a învăţat să joace golf. Au discutat despre acţiuni acolo, pe terenul de golf. Fără ca măcar să ne dăm seama, făceam şi noi acum parte din burghezime.

Grăbeşte-te de termină predica asta lungă şi plictisitoare, l-am implorat eu în gând. Pastorul predica acum de mai bine de douăzeci şi cinci de minute, dar n-aş fi putut spune nici măcar unul dintre cele trei puncte ale predicii lui. L-am surprins pe Jeff aţipind. Eram aşezaţi pe ultima bancă din biserică, cu un bloc invizibil de gheaţă între noi şi restul lumii. Dimineaţa aceea avusesem parte de un copil plângăreţ şi de o ceartă aprinsă – ni se terminase cafeaua şi amândoi dădeam vina unul pe altul pentru asta. Dată fiind şi dispoziţia în

care eram, ar fi fost o adevărată pierdere de timp să mai stăm să ne căutăm şi haine.

Biserica la care mergeam, ce era situată în apropierea noii noastre case, nu ne-a mulţumit niciodată pe niciunul dintre noi, dar duminica dimineaţa noi eram mult prea obosiţi pentru a mai încerca să găsim alta. Nu reuşisem să ne facem niciun prieten aici, deoarece acea luptă continuă cu responsabilităţile căsniciei, cu un copilaş, cu casa nouă, ne lăsau de-a dreptul lipsiţi de orice energie pentru a ne mai implica în vreo activitate a bisericii. Chiar şi atunci când depuneam efortul de a veni, ni se părea că Dumnezeu era undeva foarte departe.

În sfârşit, serviciul religios se încheie.

— O aduc pe Amy de la camera copiilor, am spus eu pe un ton monoton. Nu am chef să mai dau faţa cu cineva.

— Merg după maşină, spuse Jeff mârâind.

Am coborât în grabă spre camera copiilor, sperând să scap rapid şi de-acolo. Întotdeauna mă simţeam aiurea atunci când eram înconjurată de celelalte mame. Toate stăteau acasă, îşi alăptau copiii şi aveau timp să coacă pâine. Aproape că am gemut cu voce tare atunci când am văzut-o pe Marlene Rogers legănând-o pe Amy pe umerii ei. Marlene era o „super-mămică" – genul de femeie căreia îi plăcea să stea acasă cu cei cinci copii ai ei, să le gătească prăjituri, să îşi sădească ea singură legumele, şi să coasă perdele cu volănaşe.

— Amy a fost atât de cuminte azi, începu ea. Întotdeauna e atât de scumpă şi cuminte?

— Nu a fost deloc cuminte azi-dimineaţă, atunci când am început să o pregătim pentru biserică.

— Se mai satură şi copiii să tot fie târâţi în toate părţile, spuse ea în momentul în care mi-o puse pe Amy în braţe.

Speram că-mi imaginasem această mustrare pe care o auzeam în tonul ei, dar eu nu o băgam în seamă.

— Suzanne, tu lucrezi şi acum cu normă întreagă?

— Da.

— Am îndesat mâinile lui Amy în haina ei de iarnă.

— Te-ai gândit să-ţi iei puţin timp liber ca să petreci cu fiica ta?

— Nu, nu m-am gândit.

— Poate că ar trebui.

— Uite cum stă treaba, Marlene. Am muncit din greu ca să studiez, şi atât eu cât şi soţul meu am sacrificat foarte multe pentru ca să ajungem aici. Ar fi o pierdere teribilă dacă am da pe apa sâmbetei cu toată munca aceea. În plus, cred că Dumnezeu mi-a dat minte şi talent pentru un motiv anume.

Am tras fermoarul la haina lui Amy, după care i-am legat căciuliţa. Ea se împotrivea, detestând în mod vădit acea limitare şi tratamentul meu deloc drăguţ.

Marlene decise că era de datoria ei să-mi atragă atenţia asupra voii divine a lui Dumnezeu în ceea ce le privea pe mame.

— Suzanne, o să-ţi pară foarte rău că ai pierdut anii cei mai frumoşi din viaţa fiicei tale. Întotdeauna te vei putea întoarce înapoi la muncă, peste cinci ani, dar niciodată nu vei putea să regăseşti primii ei paşi sau primele ei cuvinte odată ce timpul lor a trecut.

Şi ea ar fi continuat într-o veselie, dar eu am legat-o pe Amy în scăunelul ei şi m-am făcut nevăzută. Începând cu duminica următoare, nici eu şi nici Jeff nu ne-am mai dus la biserică.

Jeff lucrase până la miezul nopţii la o campanie publicitară colosală pentru un client foarte important.

— Eu voi fi un membru al echipei care va face prezentarea luni dimineaţa, explică el. Dacă voi primi apreciere şi laudă pentru munca mea, atunci aceasta ar fi o mare avansare pentru cariera mea.

Eu mă trezisem de trei ori la Amy în timpul acelei nopţi, aşa că atunci când alarma se opri în dimineaţa acelei duminici, amândoi ne-am întors pe cealaltă parte şi am adormit înapoi. M-am simţit vinovată pentru primele duminici în care nu ne-am dus, dar ziua aceea în plus pe care o aveam acum pentru ca să pot să spăl rufe, să merg la cumpărături, şi treaba prin casă curând acoperiră vocea aceea a vinovăţiei, a conştienţei mele. De asemenea, aveam acum mult mai mult timp pentru Amy. Pe lângă faptul că Jeff muncea câte cincizeci sau şaizeci de ore pe săptămână, şi el avea nevoie de ziua aceea liberă, suplimentară pentru a-şi recăpăta forţele. Nu am discutat niciodată decizia noastră, ci pur şi simplu ne-am oprit din a mai merge la biserică.

Doi ani mai târziu, s-a născut Melissa. Nu la mult timp după aceea, revista *New Woman* mă promovă la rangul de editor asociat. Faptul acesta implica mai multă muncă, mai multe responsabilități, dar şi o treaptă în plus pe scara societății. Puteam să ajung editor şef într-o bună zi. Aceasta era ținta mea. Am fost atât de încântată atunci când am fost înştiințată despre această promovare, încât l-am sunat pe Jeff la birou. Poate că ne-am fi putut întâlni în oraş, pentru a sărbători.

— Îmi pare rău, doamnă Pulaski, îmi spuse secretara lui, dar e într-o şedință acum, iar după aceea are programată o conferință la ora şapte, cu un client de pe coasta de vest. Probabil că va fi liber abia după ora nouă, diseară.

— Hmm, asta e. Bănuiesc că pot să aştept până în weekend atunci.

— Weekendul acesta? Domnul Pulaski va participa la o conferință în New York, vă aduceți aminte?

Nu. Nu îmi adusesem aminte.

— Atunci, las-o baltă, am spus eu punând receptorul jos.

Victoria mea părea lipsită de sens dacă nu puteam să mă bucur de ea împreună cu Jeff. Le-am luat pe Amy şi pe Melissa la McDonald's pentru a sărbători, dar zgomotul de-acolo îmi provocă o migrenă. Mai târziu, am adormit cu mult înainte ca Jeff să sosească, gândindu-mă la cât de puțin timp aveam unul pentru altul.

În anii care urmară, suferințele, rănile şi ocaziile pierdute se adunară asemeni unor mormane de zăpadă. Apăsată de greutatea lor, relația noastră s-a răcit enorm. Vacanțele programate ale lui Jeff erau în toiul verii atunci când revista mea era extrem de ocupată cu pregătirea ediților de vară. Eu îmi luam vacanța pe timpul iernii, perioadă în care Jeff trebuia să plănuiască noile campanii publicitare pentru anul care urma. Atunci când revista mea câştigă un premiu foarte important al presei, Jeff nu a fost liber pentru a mă putea însoți la cina aceea. Când unul din clienții lui îi oferiră o excursie în California, nu am reuşit să-mi iau eu liber sau să găsesc pe cineva care să rămână cu copiii ca să merg cu el. Jeff pleca din oraş o dată sau chiar de două ori pe lună pentru a participa la conferințe sau la întruniri. Eu zburam în alte oraşe în săptămânile alternative pentru a lua interviuri de la femei influente, cu o carieră răsunătoare pentru prima pagină a revistei. Parcă eram nişte vase legendare care

călătoreau pe timpul nopții, iar după o vreme niciunul dintre noi nu mai făcu efortul de a se întâlni la jumătatea drumului.

În mod normal, ar fi trebuit să împărțim responsabilitățile gospodărești, dar Jeff și le îndeplinea acum prin menajera pe care o angajă, și prin firma pe care o plătea pentru a ne tunde gazonul, deoarece el era rareori acasă. Prea obosită pentru a mai găti, obișnuiam să arunc ceva în cuptorul cu microunde sau să comand mâncare. Cât despre responsabilitatea noastră ca părinți, el lipsea de la aproape toate programele lor sau de la ședințele cu învățătorii, după care încerca să se compenseze față de ele fiind prea indulgent cu ele. Uram faptul că de obicei eu trebuia să fie cea care să le mustre sau să le disciplineze.

Șase ani de presiuni care mai de care mai apăsătoare duseră la un final inevitabil. Am sosit târziu acasă dintr-o călătorie în afara orașului, iar ora la care fetele trebuiau să fie puse la culcare era demult trecută; în schimb eu le-am găsit jos în bucătărie, mâncând pizza cu Jeff. Am explodat.

— Nu e deloc corect faptul că tot eu sunt cea cu regulile, și dictatorială, iar tu ești mereu părintele cel bun, cel distractiv și care încalcă toate regulile.

— Numai tu poți să distrugi sărbătorirea unei ocazii festive, mormăi Jeff în timp ce arunca la gunoi cutiile de pizza, farfuriile de unică folosință, resturile, și cutiile de suc.

Fetele o tuliră sus, pentru a se pregăti de culcare.

— Și ce ocazie ar fi aceea? Ziua internațională a nătângilor?

— Nu. Promovarea mea. Sunt noul vice-președinte, șef al echipei de design al biroului din Chicago.

— *Poftim*??? Nu ne putem muta în Chicago!!!

— Mulțumesc, Suzanne. Și eu sunt fericit pentru mine însumi.

Urcă asemeni unui vârtej în dormitorul nostru și trânti ușa. M-am transformat și eu într-un vârtej ce urcă de îndată după primul.

— Jeff Pulaski, nici să nu-ți treacă prin cap să vii și să arunci așa bomba, după care îmi întorci spatele! Trebuie să discutăm despre asta.

— Ce să discutăm?

— Decizia asta! Când trebuie să dai răspunsul tău companiei?

Își puse mâinile în șolduri.

— Deja au răspunsul meu. Nici măcar nu am ezitat un moment. Le-am acceptat oferta.

— *Poftim*???

— Le-am acceptat oferta! Dacă ţi-ar fi păsat câtuşi de puţin să mă întrebi care-mi sunt aspiraţiile şi visele în ultima vreme, ai fi ştiut că aceasta este ocazia pe care am aşteptat-o toată viaţa mea. În sfârşit, eu o să fiu şeful. Fără să mai trebuiască să dansez după cum bat alţii ritmul. Şi, de asemenea, va însemna şi o creştere substanţială a salariului meu. Cu opţiunile oferite de bursa de acţiuni, aş putea ajunge să câştig la fel de mulţi bani cât face tatăl tău atotputernic!

— *Ai acceptat* slujba? Fără măcar *să mă fi întrebat*?

Mă privea de parcă nici măcar nu înţelese întrebarea mea.

— Jeff, şi cu slujba *mea* cum rămâne? Ce se presupune că trebuie să fac eu?

— Şi cei din Chicago ştiu să citească. Există o sumedenie de reviste şi acolo.

— Deci tu te aştepţi ca eu să renunţ la planul meu pentru pensii, la vechimea mea, şi la tot pentru ce am muncit ca o sclavă până acum în cadrul revistei pentru a o lua de la capăt, de la partea de jos a scării?

— Nu, ai putea şi tu să stai prima dată în viaţa ta acasă cu copiii. Să ştii că nu ar mai trebui să lucrezi. Câştig eu îndeajuns de mulţi bani pentru toţi.

Mi-am scos mânioasă verigheta de pe deget şi am aruncat-o spre el.

— Există o mulţime de femei în Chicago. De ce nu-ţi găseşti şi o nouă soţie care să fie în ton cu noua ta slujbă! Eu nu mă mut!

1980

— Asta e toată povestea cu toată urâţenia ei, spuse Suzanne. Căsnicia noastră de zece ani s-a scurs încet dar sigur spre un dezastru total.

Emma o urmări pe Suzanne cum înghesuia ultima farfurie în maşina de spălat vase, apoi turnă detergent, şi porni maşina. Îşi luară ceştile de cafea pe veranda acoperită şi se aşezară confortabil pe

scaunele acelea albe din împletitură de răchită. Afară, curtea şi grădina cu arbuşti arătau de parcă fuseseră impecabil îngrijite cu câteva ore mai devreme de o echipă de profesionişti. Sistemul de irigare subteran se porni automatic.

Emma îşi închise ochii, inhalând mirosul de iarbă proaspăt tăiată şi a pământ jilav. Auzi un sunet îndepărtat, ca şi al unei ape curgătoare, şi îşi imagină pentru un moment că era râul Squaw – acel râu omniprezent care îi străbătuse copilăria. Atunci când răzbătu sunetul strident al unei sirene, îşi deschise ochii. Nu era un râu, ci doar fluxul şi refluxul traficului de pe autostrada interstatală din apropiere.

— Cum de am lăsat oare ca viețile noastre să devină atât de complicate? gândi Emma cu voce tare.

Suzanne gesticulă deschizându-şi larg braţele de parcă ar fi dorit să cuprindă toată veranda, casa, curtea.

— Probabil că Jeff ar spune „Am crezut că asta ai vrut", şi pe deoparte ar avea dreptate. Mi-a plăcut că puteam să-mi cumpăr lucruri frumoase, şi mă bucuram când vedeam că aveam şi acordul tatălui meu. Dar cu toate acestea ne-am îndepărtat din ce în ce mai mult. Eram preocupați să dovedim că Jeff nu era un ratat, dar în schimb ne-am pierdut noi, undeva pe drum. Sorbi puțin din cafeaua ei. Îmi pare rău, bunico, că te-am dezamăgit.

— Oh, scumpa mea... mie îmi pare foarte rău pentru voi doi.

— Niciodată nu mi-ai spus povestea despre primul tău prieten, mamă, spuse Grace. Cel cu care tatăl tău nu a fost de-acord.

Fusese neobişnuit de tăcută de când Suzanne terminase de relatat povestea ei.

— Cum se numea el?

— Patrick, spuse Emma încet. Numele lui era Patrick.

— Şi tu te-ai îndrăgostit de el înainte de a te căsători cu tatăl meu?

Emma încuviință. Nu avea puterea de a rosti vreun cuvânt.

— Bunico, am găsit un poem de-al lui Yeats la sfârşitul albumului tău cu poze. Îți era dedicat ţie. L-ai primit de la Patrick?

— „Câți ți-au iubit tandreţea din voioşia ta... Câți te-au iubit pe tine şi frumuseţea ta", recită Emma, „Doar unul singur însă sufletu-ți călător iubi." Da, era de la el. Jeff ţi-a dăruit desene atunci când te-a curtat; Patrick mi-a dăruit poeme. Tu şi cu el v-ați fi înțeles

de minune, Suzy. Amândorora vă este drag sunetul acela armonios al cuvintelor.

— Ce anume s-a întâmplat cu el după ce te-ai despărţit de el? întrebă Suzanne.

Deodată un semnal de alarmă răsună în mintea lui Emma. Ştia că trebuia să fie cu mare băgare de seamă la ceea ce avea să răspundă.

— Patrick nu era din Bremenville. El venise acolo pentru a lucra pe timpul războiului. Atunci când noi am decis... când noi am ştiut că nu vom putea fi împreună... el a părăsit oraşul. În felul acesta, a fost mult mai uşor pentru amândoi.

— L-ai mai revăzut vreodată? întrebă Suzanne, stând aşezată pe marginea scaunului ei. S-a recăsătorit? Ştii unde este el acum?

Emma se întreba dacă o ajuta la ceva pe Suzanne în încercarea ei de a-şi uita amarul.

— Da, ştiu unde este, spuse ea încet, Patrick a murit.

Chiar după atâţia ani care au trecut, lacrimile se iviră în colţurile ochilor ei.

— Cum? Când? De ce a murit?

— Suzy, ce importanţă mai are faptul acesta? El a fost singurul bărbat pe care l-am iubit vreodată... iar acum nu mai e. Pentru noi nu va mai fi o a doua şansă.

Grace îşi aşeză ceaşca de cafea şi se aplecă înainte.

— Vrei să spui că nu l-ai iubit niciodată pe tatăl meu? Nici măcar câtuşi de puţin?

Emma văzu expresia inimii suferinde a lui Grace şi îşi readuse aminte de propriile ei greşeli ce provocaseră atâta durere celor dragi.

— Am încercat să-l iubesc pe Karl, de dragul mamei şi al tatălui meu, spuse ea. M-am gândit că dragoastea va apare undeva, pe parcurs. Dar Karl nu mi s-a deschis niciodată atât de mult încât să ajung să-l iubesc. Şi chiar dacă ar fi făcut-o, niciodată nu s-ar fi putut compara cu ceea ce eu şi cu Patrick avusesem odată. Suzanne, niciodată nu vei mai iubi un alt bărbat în felul în care l-ai iubit pe Jeff. S-ar putea să întâlneşti pe altcineva într-o bună zi, ba chiar să te recăsătoreşti, dar niciodată nu vei mai experimenta ceea ce ai trăit cu el. Dragostea adevărată o întâlneşti o singură dată în viaţă.

Luminile de la casele învecinate reflectau ochii înceţoşaţi ai lui Emma, în timp ce ea privea în gol văzând în trecut. Aproape că putea

să vadă chipul lui Patrick, aproape că putea să-l vadă exact aşa cum arăta el în 1918 – râsetul lui, zâmbetul oglindit de ochii lui. Aproape. Cum putea ea să o facă pe Suzanne să înţeleagă la ce renunţau ea şi cu Jeff?

— Au trecut mai bine de şaizeci de ani, spuse Emma. Şi cu toate acestea aş renunţa la tot numai de-aş putea să-l am pe Patrick alături de mine... dacă aş avea şansa să îmbătrânesc lângă el.

— Te rog bunico, povesteşte-ne despre el. Cum l-ai întâlnit? De ce nu l-a acceptat tatăl tău?

Emma suspină.

— Când mă gândesc la motivele pentru care nu ne-am căsătorit... amândoi eram copiii unor imigranţi, dar eu eram germană-protestantă, iar Patrick era irlandez-catolic...

PARTEA A CINCEA

POVESTEA LUI PATRICK

1917–1918

CAPITOLUL 27

Biserica protestantă a tatălui meu şi biserica catolică St. Brigit erau situate pe malurile opuse ale râului Squaw, stând cu faţa una spre alta ca doi boxeri. Noi sărbătoream Ziua reformei pe 31 octombrie; ei sărbătoreau Ziua tuturor sfinţilor pe 1 noiembrie. Noi trăgeam clopotele înaintea serviciilor religioase de duminica; ei trăgeau clopotele înainte de liturghie. Comunitatea germană nu a uitat nici măcar o secundă cum compatriotul lor, Martin Luther, a luptat pentru a îndrepta erorile din biserica catolică. Comunitatea irlandeză nu a trecut niciodată cu vederea cum un protestant, Oliver Cromwell, a luptat cu scopul de a le anihila poporul şi religia. Nu exista gram de simpatie între cele două credinţe.

Crescând pe malul râului ce era în mare parte ocupat de protestanţi, am considerat catolicii, fără doar şi poate, nişte păgâni. La urma urmei, nu şi-au umplut ei bisericile cu idoli, după cum şi duşmanii lui Dumnezeu au procedat în Biblie? Preoţii lor purtau robe cu falduri şi rosteau acele incantaţii ciudate în latină. Lor nu le era permis să se căsătorească, după cum aveau voie pastorii protestanţi. Femeile catolice îşi acopereau capetele atunci când intrau în biserică şi aveau de obicei o puzderie de ţânci. Catolicii obişnuiau să mănânce peşte în ziua de vineri iar sâmbăta aşteptau la rând pentru spovedanie. În casa noastră, cuvântul *catolic* era rostit numai în şoaptă.

Patrick nu a crescut în Bremenville, ci a venit acolo în anul 1917 pentru a munci. El avea douăzeci de ani, iar eu şaptesprezece. L-am întâlnit pentru prima oară în ziua în care cei trei muncitori irlandezi de la fabrică, îl atacară pe tatăl meu. Patrick a fost acel om care l-a salvat pe tatăl meu şi pe mine. Acum eram ţinută captivă şi foarte înspăimântată, pentru ca dintr-odată să-l văd pe Patrick făcându-şi loc prin mulţime şi ordonându-le să ne dea drumul.

Aprins la mânie şi gata de bătaie, lui Patrick nu-i era teamă să se ia la harţă cu niciun bărbat – chiar dacă erau trei contra unu – iar el o dovedi din plin în ziua aceea. Niciodată nu o să uit cum el a ridicat de la pământ pe unul dintre acei huligani, ţinându-l de gulerul cămăşii şi spunându-i: „Kevin, ai chef să te lupţi cu cineva, luptă-te atunci cu mine, şi nu cu un preot nevinovat!" Temându-se de mânia lui, ei şi-au cerut cu greu până la urmă iertare şi l-au ajutat pe tata să se ridice. „Paddy", după cum îl numeau ei, le-a insuflat frică atunci când s-a mâniat. Nu ai fi zis niciodată dacă l-ai fi privit pe Patrick, însă el avea sufletul unui poet. Pe cât de repede s-a aprins, tot atât de repede mânia lui se putea transforma în blândeţe. În ziua aceea, el fu extrem de îngrijorat pentru tatăl meu.

— Domnule reverend, ar trebui să mergeţi la un doctor. Da-ţi-mi voie să vă ajut.

— Mulţumesc, dar voi fi bine.

Tata insista ca noi să uităm toată tărăşenia aceea şi să mergem acasă.

Însă în după-amiaza zilei următoare, cineva bătu la uşa casei parohiale, pentru ca atunci când am mers să o deschid, să-l găsesc pe Patrick stând afară. Se înclină uşor şi îşi scoase pălăria.

— Bună ziua, domnişoară. Am venit aici pentru a-mi cere iertare încă o dată pentru ceea ce s-a întâmplat ieri şi să întreb cum se mai simte reverendul.

— Se simte groaznic. O zi bună.

Luasem hotărârea ca în viaţa mea să nu mai vorbesc cu niciun irlandez. Niciodată nu aveam să-i iert pentru faptul că îl răniseră pe tatăl meu. Am încercat să închid uşa, dar Patrick îşi vârî umărul în crăpătură.

— Scuzaţi-mă, domnişoară, dar faceţi exact ceea ce Liam şi Kevin au făcut. Nici măcar nu mă cunoaşteţi, însă mă judecaţi după naţionalitatea mea. Cu siguranţă că nu doriţi să fiţi la fel de îngustă la minte ca şi acei huligani, nu-i aşa?

Spuse toate aceste lucruri cu mult calm, ba chiar am putut să aud râsetul din vocea lui. Nu am putut rezista şarmului lui.

— Ai dreptate. Îmi pare rău. Pofteşte. Tata e în biroul lui.

Au rămas doar ei doi în birou, unde au vorbit mai bine de douăzeci de minute. Am tras şi eu cu urechea dar nu am auzit un cuvinţel. Atunci când Patrick dădu să iasă, spuse:

— Ei bine, să merg şi eu acum. O zi bună, domnişoară.

— Doreşti să serveşti ceva rece înainte să porneşti la drum?

Zâmbetul lui îi luminã faţa.

— Mulţumesc, desigur că aş dori.

Am stat pe verandă în timp ce el îşi bău limonada, bucurându-ne de vremea şi de priveliştea aceea minunată ce dădea înspre râu.

Atunci când eu şi cu Eva ieşirăm din cantina Crucii Roşii ziua următoare, îl văzurăm pe Patrick afară, în faţa ei, sprijinindu-se de un stâlp, curăţindu-şi unghiile cu un cuţit de buzunar. Când ne văzu se îndreptă şi îşi vârî rapid cuţitaşul în buzunar, după care o porni la pas alături de mine.

— Bună ziua, domnişoarelor. Pot să vă însoţesc?

— Şi de ce ai vrea să faci lucrul acesta?

— Ei bine, pentru că în curând va ieşi schimbul de la fabrică şi eu unul nu prea am încredere în acei flăcăi...

— Nu avem nevoie de un bodyguard, am spus eu băţoasă.

— Ştiu prea bine lucrul acesta! spuse el chicotind. Nu te-am văzut eu ieri cum i-ai înfruntat? Dar mă gândesc că celor două populaţii din acest oraş le-ar face bine un strop de înţelegere. Din moment ce eşti atât de curajoasă, domnişoară Schroder...

— Numele meu este Emma, am spus eu pe un ton mai dulce. El reuşea să mă îmbuneze. Iar ea e sora mea Eva.

— Ei bine atunci, Emma, poate că ai fi dornică să mă ajuţi să dau un exemplu celor din jurul nostru. Dacă ne vor vedea mergând împreună şi vorbind în mod civilizat, poate că vor înţelege faptul că, la urma urmelor, protestanţii nu le vor tăia capetele.

Patrick radia plin de zel de parcă ar fi fost un vestitor al primăverii ţinut captiv, aşteptând să fie eliberat. Aveam impresia că el căuta cu lumânarea fie distracţia fie necazurile – ori pe amândouă. Se comporta atât de familiar cu mine, de parcă ne-am fi cunoscut de o viaţă. După aceea mi-am dat seama că eu chiar îl cunoşteam – curiozitatea lui fără margini şi dorinţa lui puternică după aventuri erau parcă ale mele. În pofida neîncrederii pe care o aveam eu în irlandezii-catolici, îl plăceam. Traversam oraşul, îndreptându-ne spre pod.

— Ştiu de ce există atâta duşmănie între cele două religii în Irlanda, spuse el. Dar germanii-protestanţi, de ce ne urăsc atât de mult?

— Ei bine, poate pentru că Germania este locul în care reforma protestantă a luat naştere. Ţara a fost divizată începând de-atunci. Tata spune că a existat până şi un partid politic catolic.

— Tatăl tău este un om foarte interesant.

— Să ştii că el nu e deloc de partea Germaniei, chiar dacă s-a născut acolo. El nu ţine cu nicio parte. Tata urăşte războiul. De fapt, el urăşte orice fel de luptă. De aceea el nu s-a apărat împotriva acelor oameni. El crede că Isus vrea ca el să întoarcă şi celălalt obraz.

Am continuat să vorbim liber, deschis, şi cât am traversat podul, adresându-ne întrebări şi idei, aproape fără încetare. Eva îmi spuse mai târziu că parcă asistase la un meci de tenis unde sunt trimise atât de multe mingi. Începând cu ziua aceea, Patrick şi cu mine ne puteam spune tot şi orice unul altuia fără ca să ne judecăm greşit sau să interpretăm greşit. Ne despărţeam ca prieteni, fiecare din noi detestând faptul că trebuia să mergem pe cărări diferite.

Prietenia noastră o ţinu tot aşa câteva luni bune, întâlnindu-ne o dată sau de două ori pe săptămână, plimbându-ne împreună, vorbind nonstop. M-am surprins de câteva ori gândindu-mă la Patrick, spunându-mi *trebuie să-mi aduc aminte să-l întreb pe Patrick,* sau *Stai să vezi ce faţă o să facă Patrick când va auzi una ca asta.* Niciodată nu fusesem îndrăgostită – nici nu plănuisem să mă îndrăgostesc. Tot ce ştiam era că timpul în care nu eram cu el, trecea mult prea încet, dar timpul petrecut împreună parcă avea aripi.

— Hei, Eva, hai să împrumutăm barca familiei Metzgers şi să vâslim spre insula Squaw, am venit eu cu propunerea într-o frumoasă zi de sâmbătă din primăvara anului 1918.

Tocmai îmi serbasem cei optsprezece ani împliniţi.

— Să vedem dacă sunt ciuperci, şi dacă da, atunci să culegem câteva ca să mâncăm la cină.

Ca de obicei, Eva era cu nasul într-o carte.

— Nu acum, Emma. M-am grăbit cu toate treburile din dimineaţa asta numai ca să pot termina de citit cartea. E vorba despre...

— Bine, las-o baltă. Merg de una singură.

Insula Squaw era proprietate privată, dar cum proprietarul locuia în oraş şi rareori dădea pe la cabana din lemn pe care o construise pe insulă, mi-am luat libertatea de a o vizita ori de câte ori doream. În ziua aceea, când am văzut că mai era o altă barcă legată de docul insulei, aproape că m-am întors înapoi. După aceea însă, am recunoscut bărbatul care stătea la capătul cheiului, dând cu picioarele goale în apă. Era Patrick.

— Hei, prietene! am strigat eu. Ai prins ceva peşte?

Patrick începu să râdă şi se întoarse cu mâinile goale.

— Niciunul nu a sărit până acum în poala mea!

Se ridică şi se întinse după vâsla mea, trăgându-mi barca aproape de doc.

— Ce faci aici? am zis amândoi deodată, după care am pufnit în râs.

— Eu comit o infracţiune, am răspuns eu. Am venit să vânez ciuciuleţi.

Făcu ochii mari.

— Vrei să spui... cu o armă?

Am crezut că zâmbeşte, dar apoi am văzut că rămase serios. Expresia aceea nedumerită mă făcu să râd.

— Ciuciuleţii sunt nişte ciuperci, flăcău de oraş. Vrei să vânezi cu mine?

— Desigur. Ce trebuie să fac?

— Urmează-mă. Vin pe insula asta încă de când eram un copil. Îi ştiu toate cotloanele şi locurile bune. Apropo, tu cum de ai venit aici?

— Proprietarul e un vechi prieten de familie de la oraş. Mi-a spus că pot să folosesc cabana oricând doresc. Aşa că îmi petrec weekendul aici.

— Ah, aşa deci. Sper că nu o să mă arestezi pentru că vânez ilegal nişte ciuperci, nu-i aşa?

— Nu şi dacă mă laşi să gust şi eu din ele. Şi asta mă face atunci complicele tău.

Am petrecut o minunată după-amiază împreună, cutreierând pădurile şi umplând un coş mare cu ciuperci. Odată ce i-am arătat lui Patrick cum arătau aceste ciuperci, el le găsea mai repede decât mine, pitite sub acele frunze moarte. Cum el avea cheia de la cabană, după ce ne-am făcut plinul, am mers înăuntru şi cot la cot ne-am pus pe treabă la chiuvetă. Cu mânecile suflecate, Patrick apăsa pompa aceea ruginită de apă în timp ce eu spălam ciuciuleţii. După ce le-am prăjit

într-o tigaie din fontă, folosind şi puţină şuncă pe care o adusese Patrick, ne-am aşezat pe treptele verandei şi am mâncat tot, până la ultima bucată.

— Delicios, nu alta! declară el lingându-şi degetele. Pentru aşa ceva chiar merită să ajungi la închisoare.

— Sunt şi mai delicioase dacă le găteşti cu unt, am spus eu în timp ce râdeam cu complicele meu.

Nici măcar o clipă nu ne-a trecut nouă prin cap că nu se cade ca doi tineri să stea singuri pe o insulă, neînsoţiţi. Şi dacă ne-ar fi trecut prin cap, niciunuia dintre noi nu ne-ar fi păsat. Tot ce am ştiut a fost că atunci când ne-am despărţit, iar eu am vâslit spre mal, am lăsat o parte din mine acolo, pe insulă. În noaptea aceea, am plâns.

— Emma, ce s-a întâmplat? şopti Eva.

— Nu ştiu, veni răspunsul meu.

Şi chiar nu ştiam. Dacă aş fi putut să exprim cea ce simţeam în cuvinte, ele ar fi spus că doream să-mi petrec fiecare zi a vieţii mele aşa cum mi-o petrecusem pe aceea – împreună cu Patrick.

Ne-am întâlnit din nou pe insulă şi weekendul următor, şi nu că fusese ceva planificat, ci datorită faptului că gândeam atât de asemănător, încât numai ce ne-am trezit amândoi acolo. Ne-am plimbat pe sub bolta copacilor înmuguriţi, inhalând acea mireasmă puternică a pădurii şi a pământului. Stăteam aşezaţi pe banca din piatră ascultând zbuciumul râului aceluia ce se prăvălea la vale, dând voie naturii ce ne împresura să ne hrănească sufletele. Am cutreierat din nou insula în lung şi-n lat, fără să mai căutăm acum după ciuperci, ci ca să descoperim acele armonii şi versuri ascunse în natură.

Când dădurăm peste două păsări albe, lângă o baltă, Patrick mă trase în jos aproape de el, în nişte buruieni, pentru a le vedea mai bine.

— Emma, priveşte! Uită-te cum umblă, cum zboară! Ele sunt versurile scrise de Dumnezeu pe pământ.

— Cred că sunt fie bâtlani, fie egrete, am şoptit eu. Îşi construiesc un cuib. Gâştele se împerechează pe viaţă – mă întreb dacă şi păsările acestea fac la fel?

În timp ce le urmăream, într-o liniște copleșitoare, Patrick îmi apucă mâna și o acoperi cu a lui, de parcă ar fi fost cel mai obișnuit lucru din lume.

— Mâinile tale sunt reci, Emma... vrei geaca mea?

— Nu mi-e frig, doar mâinile sunt reci.

Le cuprinse într-a lui și le duse spre fața lui, suflând aer cald pentru a le încălzi. Din momentul în care îmi luă mâna, amândoi am știut că eram două jumătăți care se găsiră. Ne pierduserăm undeva, dar acum că ne găsisem unul pe altul, aveam să rămânem împreună, nedespărțiți. Pentru totdeauna. Într-adevăr, eram o singură ființă – două jumătăți ale aceluiași măr. Până și natura detesta faptul că la sfârșitul zilei trebuia să vâslim în direcții opuse ale râului.

— Merg la dans în seara asta, la cantina Crucii Roșii, i-am spus eu în timp ce mă urcam în barcă pentru a vâsli spre casă. Hai să ne întâlnim acolo.

— Bine, îmi promise el. Ne vedem acolo.

Patrick mă ținu în brațele lui pentru prima dată în timp ce dansarăm în seara aceea.

— Ar fi trebuit să te avertizez: nu știu să dansez, îmi spuse el.

— Nu contează.

Adoram senzația pe care o aveam în timp ce brațele lui mă țineau atât de aproape de el.

— Pur și simplu ține-mă aproape și prefă-te că dansezi.

— Atât e tot ce trebuie să fac? zâmbi el. Asta nu e greu deloc.

În seara aceea, am refuzat toate invitațiile celorlalți băieți. Niciunul dintre ei nu se putea compara cu Patrick. Era asemeni unui far semeț ce lumina mult mai puternic decât celelalte surse de lumină care-l înconjurau. Aveam nevoie de căldura lui, de lumina lui pentru a trăi. De asemenea, el mă făcea să râd. Chiar dacă era un poet irlandez, era la fel de amuzant și însetat după aventuri precum eram și eu. Muzica și râsetele ce răsunau din plin în cantina aceea se risipiră undeva, în van, în timp ce noi dansam ori stăteam la masă vorbind. Eram pe cale să stârnim un scandal minor – protestanta și catolicul ținându-se de mână – dar noi ne comportam ca și cum am fi fost în pădure, de unii singuri.

Mai târziu, în aceeași seară, în timp ce Eva dansa cu un băiat din biserica tatălui nostru, eu și cu Patrick ne-am strecurat afară. Muzica

se auzea acum din ce în ce mai încet, iar sunetele nopții tot mai tare, în timp ce el mă duse spre o alee mai întunecată din spatele clădirii. Apoi, ținându-mă foarte aproape, Patrick mă sărută pentru întâia oară. Am început să plâng atunci când buzele noastre se despărțiră.

Nici nu avea nevoie să mă întrebe care e motivul pentru care plâng. Mă privi în ochi şi îmi şterse lacrimile cu degetul lui mare, după care spuse:

— Ştiu, Emma... ştiu.

În ziua următoare cerul se prăbuşi. Tata mă chemă în biroul lui de îndată ce serviciul de dimineață din acea duminică se încheie. Toată dimineața aceea plutisem pe un nor al bucuriei, gândindu-mă la Patrick în timp ce stăteam în biserică, mi-am adus aminte de sărutul lui în timp ce o ajutam pe mama să gătească puiul şi găluştele pentru cina de duminica. Însă când l-am văzut pe tata îmbrăcat cu hainele lui de pastor, stând nemişcat în spatele biroului lui, ordonându-mi cu degetul să mă aşez în scaunul dinaintea lui, mă zgudui din temelii. M-am aşezat agitată pe marginea scaunului, aşteptând.

— Emma, câțiva oameni din comunitatea noastră au venit îngrijorați la mine şi mi-au spus că seara trecută, la dans... comportamentul tău... că te-ai comportat imoral.

Inima mea începu să bată cu putere.

— Mă surprinde faptul că mai ales tu, dintre toți oamenii, asculți bârfele, tată.

— Oamenii îmi spun tot felul de lucruri, fata mea.

Vocea lui era blândă, dar fermă.

— Eu nu dau crezare la tot ceea ce îmi spun decât în cazul în care îmi dovedesc că e adevărat. De aceea aştept să aud adevărul de la tine.

Mi-am ridicat bărbia, încercând să par mai curajoasă decât eram.

— Eu nu consider că m-am comportat indecent.

Liniştea aceea plină de pace din biroul tatălui meu nu reuşi să-mi domolească acea nelinişte ce mă frământa tot mai tare. Ochii mei nu-şi găseau astâmpărul, rotindu-se prin cameră, măsurând toate cărțile şi hârtiile frumos aranjate ale tatălui meu. El aşteptă până când i-am întâlnit privirea.

— Atunci nu e adevărat faptul că ți-ai petrecut toată seara dansând cu tânărul acela de la parohia St. Brigit? Şi că ai refuzat pe toți tinerii din biserica noastră care te-au invitat la dans?

— Şi de ce-ar fi faptul acesta indecent? Nu am dreptul să dansez cu cine vreau eu?

Mă apropiam periculos de mult de zona obrăzniciei. Pe faţa tatălui meu apăru o expresie îndârjită.

— Mi s-a spus că te-ai ţinut de mână cu acest tânăr, în văzul tuturor şi pe toată durata serii. Iar după aceea... aţi fost văzuţi împreună, afară... sărutându-vă... în spatele clădirii.

— Singurul lucru indecent ar fi faptul că cineva a îndrăznit să ne spioneze!

— Emma, spuse el cu calm, te întreb dacă toate acestea sunt adevărate.

Mă temeam mai mult de Dumnezeu decât de tatăl meu. Nu puteam să mint.

— Da, tată. E adevărat.

Rămase tăcut pentru un timp îndelungat. Ştiam în adâncul meu că el cerea acum înţelepciune de sus, pentru ca să-şi aleagă cuvintele cu multă grijă. Când într-un final începu să vorbească, vocea lui era liniştită.

— Ai abuzat de încrederea mea, Emma. Trebuia să ştii, din tot ceea ce te-am învăţat, că e greşit să dai voie unui tânăr să... îşi permită anumite lucruri. Şi că, de asemenea, nu e bine să-ţi faci de lucru cu un păgân.

— Patrick nu e păgân!

— Mi s-a spus că tânărul cu care ai fost văzută este irlandez-catolic.

— Tată, dar l-ai întâlnit! El te-a ajutat în ziua în care ai fost atacat. El a venit aici pentru a se interesa de starea ta, a doua zi. Tată, tu ai vorbit cu Patrick. Ştii prea bine că el nu e păgân.

— Îi sunt recunoscător pentru ceea ce a făcut în ziua aceea. Totuşi, sunt îngrozit de ceea ce aţi făcut voi doi aseară. Comportamentul tău ar fi scandalos şi dacă ar fi fost vorba despre unul dintre tinerii noştri.

— Tinerii *noştri*?

— Da. Cei de-aceeaşi naţie cu tine, germani-protestanţi.

— Ei nu sunt poporul meu! Eu nu sunt germancă, eu sunt americancă! Tu şi cu mama aţi luat parte la recreerea vechii ţări chiar aici. Voi trăiţi în lumea voastră mică de partea aceasta a râului şi vă simţiti bine în ea. Dar asta nu e şi lumea mea, tată. Eu sunt o americancă. Şi bărbatul cu care mă voi căsători este şi el american!

Fața tatălui meu se albi instantaneu.

— Dumnezeu cere ca tu să asculți de părinții tăi şi să le ceri binecuvântarea cu privire la căsătoria ta. Nu e nicidecum după voia lui Dumnezeu ca tu să te înjugi la un jug nepotrivit, cu un bărbat dintr-o religie diferită, fie că e german, irlandez sau american. Sper doar ca ruşinea a ceea ce ai făcut să nu-ți spulbere şansele de a te căsători cu un tânăr creştin, respectabil!

— Dar tot ceea ce am făcut a fost să ne sărutăm!

— Asta e *tot*? Un sărut este ceva sfânt Emma, un dar de la Dumnezeu. Un simbol al unei uniuni. Ar trebui să fie păstrat pentru o relație serioasă, unde este încredințarea că acea relație va duce cu siguranță la căsătorie. E de-a dreptul ruşinos atunci când acesta e făcut pe alei întunecate şi când e risipit din cauza unei simple atracții fizice.

Am încetat să mă mai cert cu tatăl meu, nu pentru că îi dădeam dreptate, ci pentru că am văzut că nu avea niciun rost. El continuă să-mi rostească sentința de parcă ar fi fost vocea lui Dumnezeu ce dădea legile ce fură inscripționate pe tablele de piatră.

— De-acum înainte, îți interzic să mai lucrezi la cantină, îți interzic să mai iei parte la seri de dans, îți interzic să mergi în oraş neînsoțită şi să te mai întâlneşti cu alt tânăr, decât dacă el face parte din biserica noastră şi vine mai întâi acasă, pentru a te însoți.

Urma să fiu prizonieră, cu porția tăiată de la orice posibilitate de a fi fericită şi de a mă mai distra – dar şi fără Patrick.

— Ce *pot* să fac? am murmurat eu.

— De vreme ce în câteva săptămâni vei absolvi şcoala, ai dreptul să alegi fie între a fi curtată şi a te căsători, fie să-ți iei o slujbă ca ajutor pe lângă casă, în cadrul unei familii germane. Sub nicio formă nu ai voie să te întâlneşti cu Patrick. Ai înțeles, Emma?

— Da, tată. Am înțeles.

Nu îmi interzisese să merg pe insula Squaw.

Duminica viitoare m-am dus acolo sperând – ştiind că aveam să mă întâlnesc cu Patrick. Tata mi-a spus că nu trebuie să mai fiu văzută cu el, dar acolo nu aveam să fim văzuți.

Patrick mă aştepta pe doc. Ştiam amândoi după bucuria aceea imensă ce ne copleşea că eram îndrăgostiți unul de altul. M-am aruncat în brațele lui, strângându-l cu toată puterea mea. Gemu. Abia

după ce m-am dat câțiva pași înapoi și i-am ținut fața în mâinile mele, am văzut tăieturile și rănile pe care le avea.

— Patrick, ce s-a întâmplat?

— Câțiva tipi irlandezi ne-au văzut împreună, la dans. Au încercat să mă convingă să nu mă mai întâlnesc cu tine, așa că am avut o mică încăierare.

— Încăierare! Arăți de parcă vii din război! Ești bine?

— Acum da. Vino, hai să ne așezăm pe scările cabanei de unde nu putem fi văzuți.

— Am crezut că doar tata și cu congregația lui sunt atât de înguști la minte, am spus eu în timp ce am sărutat cu multă tandrețe încheieturile rănite ale lui Patrick.

— Nu, noi avem de înfruntat secole de ură din cauza protestanților de pe partea mea a râului. Au fost șase oameni care m-au pus jos pentru a-mi explica cum stau lucrurile. „Cum poți să uiți ce a făcut poporul ei poporului nostru, de-a lungul anilor?" mă întrebară ei. „Emma nu este o proprietară irlandeză-protestantă", le-am răspuns eu. „Cum rămâne cu toți martirii care s-au sacrificat pentru religia noastră, Paddy? Atunci când era ilegal să ținem liturghii... iar preoții trebuiau să se ascundă în peșteri? Iar acum tu vrei să te căsătorești cu una de-a lor?"

Am înghețat, cu buzele încă lipite de mâna lui.

— Și tu ce le-ai răspuns?

— Le-am spus că vreau să mă căsătoresc cu tine. E adevărat... asta, numai dacă și tu mă vrei. Cu grijă! strigă el în momentul în care brațele mele îl cuprinseră. Așa m-am și ales cu coastele zdrobite – când le-am spus că sunt îndrăgostit de tine și că orice ar spune sau ar face cineva, nu ar putea să ne despartă.

Tatăl meu numise totul atracție fizică – și era vorba și de ea. Patrick și cu mine eram ca două părți ale unei răni care încercau să se refacă pentru a se vindeca și pentru a deveni iar un întreg. Dar era cu mult mai mult decât o simplă atracție fizică. Ne înțelegeam unul pe altul și fără să rostim un cuvânt. Amândoi vedeam viața atât de luminoasă atunci când eram împreună, de parcă fiecare era perechea de ochelari de care celălalt avea nevoie pentru a-i îmbunătăți perspectiva, „vederea". Am fi putut trăi fericiți pe insula aceea, ignorând restul lumii, dacă nu am fi tânjit atât de mult amândoi să ne întâlnim.

Pasiunea lui Patrick de a trăi viaţa avea aceeaşi intensitate cu a mea, iar el era nemulţumit la gândul că trebuia să ducă o viaţă obişnuită.

Mână în mână, ne-am îndreptat spre balta noatră pentru a vedea păsările acelea albe pe care le urmărisem încă din timpul primăverii. Le-am găsit păzindu-şi cuibul. Şi în timp ce stăteam noi aşa tupilaţi, în tufişul nostru pentru a le urmări, Patrick mă luă în braţe.

— Ne putem căsători de îndată ce împlinesc douăzeci şi unu de ani în octombrie, spuse el. Dacă oamenii nu vor să ne accepte aici, vom deveni nişte hoinari, călătorind din oraş în oraş până când vom ajunge să colindăm toate oraşele lumii.

— O să cânt la pian atunci când vom rămâne fără bani, am spus eu râzând.

— Iar eu voi munci ca necalificat până când ne vom aduna bani pentru biletele de tren spre următorul oraş. Vom trăi ca nişte oameni în afara legii.

— Aş jefui şi o bancă numai să-mi pot petrece restul vieţii cu tine.

— Emma, unde vrei să mergem prima oară? Întotdeana mi-am dorit să văd Oceanul Pacific.

— Au portocali acolo? Întotdeauna mi-am dorit să văd portocalii crescând.

— Atunci când va veni toamna, spuse Patrick, şi păsările albe vor zbura, şi noi ne vom lua zborul odată cu ele.

La două zile după ce am absolvit şcoala, am început să lucrez. Tata îmi găsise de lucru la o fermă a unei familii germane, care aveau şapte copii. Ei locuiau în susul râului, aproape de familia Metzger. Am căzut de acord să lucrez acolo, cu condiţia să nu trebuiască să şi locuiesc acolo. Eu şi cu Patrick continuarăm să ne întâlnim pe insulă şi pe durata verii, îndrăgostindu-ne şi mai mult unul de altul. Obişnuia să-mi recite poezii foarte frumoase în timp ce stăteam adăpostiţi sub pomi – unele poezii ale scriitorilor irlandezi, altele pe care el însuşi le scrisese. Număram zilele care ne despărţeau de ziua de nouă octombrie, zi în care el avea să împlinească douăzeci şi unu de ani.

Într-o zi dogoritoare de la sfârşitul lunii august, am fost de-a dreptul surprinsă să-l găsesc pe tatăl meu aşteptându-mă afară

cu căruța pentru a mă duce acasă imediat ce am terminat lucrul pe ziua aceea.

— Tată, sunt atât de bucuroasă să te văd, am spus eu în timp ce mă urcam lângă el. Nu-mi era dor să merg pe jos, şi mai ales pe căldura asta ucigătoare. Mi-am petrecut toată dimineața într-o bucătărie plină de aburi şi toată după-masa a trebuit să am grijă de copiii ăia neastâmpăraţi. M-am simțit ca o floare ofilită.

M-am sprijinit de speteaza căruței şi mi-am dezlipit rochia ce se lipise de piele, tânjind după o baie răcoritoare. Caii porniseră la trap în josul străzii.

Tata nu încetini din mers atunci când ajunserăm la casa parohială. Trecurăm de ea.

— Tată, unde mergi?

— Emma, te rog să taci.

Duritatea ce trădă vocea tatălui meu făcu să-mi treacă un fior rece pe spate, în pofida căldurii de afară. Când traversarăm râul, aproape că l-am rugat să oprească căruța, pentru că mă temeam că-mi va fi rău. Tata nu mai fusese niciodată atât de distant cu mine, atât de tăcut, decât în cazul în care ar fi fost foarte mânios. Şi dacă într-adevăr era furios pe mine, atunci singurul motiv pentru care era aşa, putea fi Patrick.

Conduse până ajunse la locul unde muncea Patrick: opri căruța. Am aşteptat sub un soare neîndurător, învăluiți de o tăcere agonizantă, până când Patrick ieşi pe uşile acelea. Tata coborî din căruță şi înaintă încet spre el.

— Pot să vorbesc ceva cu tine... legat de fiica mea?

Patrick păru la început uluit, după aceea îngrijorat. Pe când ajunseră înapoi la locul în care tata lăsase căruța, după focul din ochii lui Patrick şi obrajii lui îmbujoraţi, am putut să-mi dau seama că şi el era mânios. Abia am putut să mă cobor din căruță, atât de tare îmi tremurau picioarele.

— Mi s-a spus că te-ai întâlnit cu fiica mea pe insula Squaw, fără ca voi să fiți însoțiți. E adevărat?

Patrick îşi ținu bărbia sus, fără pic de ruşine.

— Da, domnule. E adevărat.

Am văzut cum pieptul tatălui meu se umflă.

— Atunci o să te întreb direct – ai necinstit-o? Chiar dacă Emma a fost sau nu de-acord – ți-ai bătut joc de ea?

— Nu, domnule. Relația noastră a fost una pură. Dacă doriți, pot să jur pe Biblie. O iubesc pe Emma. Vreau să mă căsătoresc cu ea.

— Vrei să te *căsătorești* cu ea? Cum e posibil lucrul acesta? Conform religiei tale, o căsătorie nu este primită în fața lui Dumnezeu decât dacă aceasta are loc într-o biserică catolică, în prezența unui preot catolic – nu-i așa?

Patrick înroși.

— Da, domnule reverend, aveți dreptate.

Tata își întoarse fața spre mine, văzându-mă cu garda jos.

— Emma, poți tu sincer să treci peste toate diferențele teologice care există între cele două religii? Poți tu să te închini sfinților catolici și Mariei, în loc să te rogi Domnului și Salvatorului nostru? Poți tu să te confesezi unui preot în fiecare săptămână, știind că numai Dumnezeu îți poate ierta păcatele?

Mi-a fost teamă să răspund. Am avut impresia că nu mă certam de fapt cu tatăl meu, ci cu însuși Dumnezeu. Iar El era de partea tatălui meu.

— Faptul că-l iubesc pe Patrick nu schimbă ceea ce cred eu.

— Nu? Vei avea tu atunci puterea să intri într-o biserică catolică și să minți, susținând faptul că tu crezi ceea ce propovăduiesc ei, numai ca ei să vă oficieze căsătoria?

Se întoarse din nou spre Patrick.

— Sau poate ești tu gata să renunți la religia ta pentru ca Emma să nu renunțe la a ei?

— Tată, noi ne închinăm aceluiași Dumnezeu, am răspuns eu atunci când Patrick nu spuse nimic. Vom găsi noi o cale prin care să împăcăm ambele religii.

— Cum? Ce te face să crezi că voi veți reuși când alte mii de căsnicii mixte au eșuat? Și ce se va întâmpla atunci când veți avea copii? Biserica catolică nu vă va recunoaște căsătoria, Emma, decât dacă veți semna o hârtie prin care veți accepta ca ei să primească educația catolică – nu-i așa? îl întrebă el pe Patrick.

Părea prins la mijloc.

— Da... e adevărat, dar...

— Emma, vei fi de acord cu asta? Vei fi de acord ca nepoții mei să fie crescuți de romano-catolici?

O spuse ca și cum ei ar ajunge să fie crescuți de păgâni.

— Încă nu am vorbit despre aceste lucruri, am început eu, dar tata îşi continuă pledoaria lui, îngrămădind fără încetare obstacolele ca şi când le-ar fi pus pe un cântar, pentru a ne demonstra că ele depăşeau cu mult dragostea noastră.

— Biblia spune că într-o căsătorie, doi oameni devin un singur trup. Vreţi să vă începeţi căsnicia cu un gol ce deja există între voi? Un gol ce va deveni din ce în ce mai mare atunci când veţi avea copii? Numai dacă unul dintre voi îşi va sacrifica credinţa, cum altfel veţi reuşi voi să umpleţi golul acela? Patrick, eşti tu gata să întorci spatele familiei şi credinţei tale pentru Emma? Sau tu, Emma, ce spui? Ştii prea bine că credinţa noastră este cea mai de valoare posesiune a familiei noastre. Mama ta şi cu mine am renunţat la munca noastră, la familiile noastre, la ţara noastră natală datorită credinţei noastre. Poţi tu să dai cu piciorul, nepăsătoare, la toate aceste sacrificii?

— Tată, dar nu dau cu piciorul. Eu încă cred...

— Crezi tu că Biblia este Cuvântul lui Dumnezeu? Crezi tu că noi trebuie să ne trăim vieţile şi să ne bazăm deciziile pe acest Cuvânt?

— Da, domnule. Amândoi credem asta, veni răspunsul lui Patrick.

Cu multă perspicacitate, tata puse punctul final pe „i" pentru a duce balanţa în favoarea lui.

— Biblia spune: „Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta, pentru ca să ţi se lungească zilele în ţara pe care ţi-o dă Domnul, Dumnezeul tău". Îmi puteţi voi explica cum vă veţi onora părinţii şi Îl veţi mulţumi pe Dumnezeu prin căsătoria voastră?

Atât eu cât şi Patrick am rămas fără grai. Tata ne privi când pe unul, când pe altul, după care i se adresă lui Patrick:

— Trebuie să-ţi cer să nu te mai întâlneşti cu fiica mea.

— Nu pot să fac lucrul acesta, domnule. Noi doi vrem să ne căsătorim.

— Singurul mod în care o să vă dau binecuvântarea mea, ar fi dacă tu te-ai converti la credinţa lui Emma. Să nu te mai apropii de fiica mea, decât dacă vrei să faci lucrul acesta.

Îl iubeam pe Patrick, dar îl iubeam şi pe tatăl meu. Gândul că ar fi trebuit să aleg între ei mă îmbolnăvi trupeşte. Zilele treceră, iar

vara îi lăsă locul ei toamnei; abia atunci am fost în stare să mă ridic din pat. Tata nu mă pierdea de sub ochii lui atunci când nu lucram. Nu-l mai văzusem şi nici nu mai auzisem nimic de la Patrick.

Oare la ce se gândea el? Oare chiar reuşise tata să-l convingă să mă uite? Sau oare îşi lua el rămas-bun de la familia lui pentru a se putea converti la credinţa mea, pentru a ne putea căsători? Cum luna septembrie se încheie, mi-am dat seama că ziua de naştere a lui Patrick avea să-mi dea răspunsul mult aşteptat. Aceea era ziua în care noi plănuisem să ne căsătorim. Dacă nu primeam nicio veste de la el până atunci, probabil că nu aveam să mai aud de el niciodată.

Oricare variantă ar fi fost, îmi dădusem seama de multă vreme că niciodată nu m-aş fi putut căsători cu Markus Bauer. I-am răspuns scurt următoarei scrisori primite de la Markus, în care îl rugam să nu-mi mai scrie, spunându-i că mă îndrăgostisem de altcineva.

Cu o zi înainte de ziua de naştere a lui Patrick, vremea aceea rece, deprimată era în ton cu dispoziţia mea. Am venit pe jos de la locul de muncă pe o ploaie torenţială, pe un drum noroios. Frunze maronii, îmbibate cu apă cădeau din copaci, udându-mă şi mai tare. Când am trecut pe lângă ferma familiei Metzger şi am zărit barca lor ce se lovea de valuri, m-am oprit pentru o clipă pentru a mă gândi la insula Squaw. Dacă aş mai fi găsit vreo lacrimă în vreunul din cotloanele inimii mele, aş fi plâns.

Am continuat să cobor pe drumul acela când am zărit un băiat care venea înspre mine. Nu era copilul niciunei familii care locuia pe partea aceea a râului. Se opri în mijlocul râului şi aşteptă până când am ajuns la el.

— Te cheamă Emma? mă întrebă el.

Îmi sări inima de bucurie.

— Da.

— Asta e pentru tine.

Îmi înmână o bucată de hârtie, după care se întoarse şi o luă la goană, îndreptându-se spre locul de unde pornise. Biletul era de la Patrick. Dorea să mă întâlnesc cu el seara aceea la cinematograf.

După cină, am bătut la uşa biroului tatălui meu, apoi m-am aşezat pe scaunul din faţa lui când el mă chemă înăuntru.

— Tată, n-am ieşit din cuvântul tău în toate aceste luni. Nu m-am întâlnit cu Patrick. Ai putea să binevoieşti să-mi ridici puţin din

pedeapsă? Aş vrea să merg până în oraş seara asta. Aş vrea să o vizitez pe Sophie şi pe copilaşul ei de curând născut.

Privirea aceea încruntată ce mă studie, mă făcu să lăcrimez. Tatăl meu nu mai avea încredere în mine. Şi pe bună dreptate. Chiar şi acum încercam, de fapt, să-l păcălesc.

— O să-ţi dau voie, dar numai cu două condiţii, spuse el.

Am aşteptat, sperând în sufletul meu că una dintre ele nu va fi aceea că el mă va conduce acolo.

— Prima este aceea că trebuie să mergi cu Eva. Iar cea de-a doua, să te fereşti de locurile publice până când epidemia spaniolă nu mai bântuie oraşul.

— Da, tată.

Am petrecut împreună cu sora mea Sophie în jur de o oră, după care am târât-o pe Eva la cinematograf, împotriva dorinţei ei. Am lăsat-o să urmărească filmul, după care am ieşit motivând că merg să cumpăr popcorn. Patrick mă aştepta în coridor. Era încordat, de parcă ar fi fost un ceas de mână prea tare strâns. Am dorit să-l îmbrăţişez şi să simt cum braţele lui mă înconjoară, dar nu am îndrăznit să ne îmbăţişăm într-un loc public. Patrick mă conduse spre un coridor întunecat, de lângă băi, unde mă sărută pentru toate săptămânile în care nu ne văzuserăm.

— Emma, nu mi-am schimbat hotărârea, începu el. Te iubesc mai mult ca oricând şi vreau să mă căsătoresc cu tine. Tu te-ai răzgândit?

— Nu, am şoptit eu. Nici vorbă!

— Atunci când suntem despărţiţi unul de altul am impresia că mă sting din viaţă. Nu ştiu cum o să te las şi dimineaţa când o să merg la lucru, după ce vom fi căsătoriţi.

— Ştiu! Şi eu te iubesc atât de mult!

— Atunci hai să ne căsătorim în prezenţa unui judecător de pace. Poate dacă ambele familii vor vedea că suntem gata să ne sacrificăm unul pentru altul, cu timpul ne vor accepta. Asta e speranţa mea. Şi chiar dacă nu vor să ne accepte, tot vreau să fiu cu tine. Eşti de-acord?

Am ezitat pentru un moment gândindu-mă la înspăimântătorul gând că aveam să fiu renegată de propriii mei părinţi. Tata ne vorbise despre spărtura dintre religiile noastre, dar Patrick era gata să păşească în abis pentru mine. Ştiam şi eu cât de mult însemna credinţa lui pentru el, cât de mult sacrifica şi el căsătorindu-se în

afara bisericii. Am inspirat adânc, după care am păşit într-o doagă alături de el.

— Da, sunt de-acord. Când?

Bucuria şi spaima îl paralizară. Îi trebui un moment pentru a putea vorbi.

— O să plec în oraş mâine. O să-mi caut o slujbă şi un loc unde să stăm, după care mă voi reîntoarce vinerea viitoare. Îţi va fi suficient timpul acesta ca să te pregăteşti?

— Da.

— O să vin spre fermă, de azi într-o săptămână. Te voi aştepta în curtea din spate. Emma, te iubesc.

— Şi eu te iubesc, am şoptit eu.

Trei zile mai târziu, Eva se îmbolnăvi grav datorită epidemiei de gripă. Captase virusul în sala de cinematograf. Îl imploram pe Dumnezeu să mă pedepsească pe mine, nu pe Eva. Eu fusesem cea care nu-şi ascultase părinţii. Eu eram cea care merita să moară. Mă târguiam cu Dumnezeu, promiţându-I că o să-l ascult pe tatăl meu, că aş fi renunţat la Patrick, chiar mă juram că o să mă căsătoresc cu Markus Bauer. Aş fi făcut orice dacă Eva ar fi trăit.

Dar Eva muri.

La scurt timp, sosi vestea morţii lui Markus Bauer. După ce mama şi tata plecară împreună cu unchiul Gus pentru a jeli împreună cu familia Bauer, stăteam singură pe întuneric pe veranda din faţă, strivită de povara grea a disperării şi vinovăţiei. Asemeni unei crăpături fatale în dig, o singură minciună fu de-ajuns pentru a da drumul unui potop de tristeţe şi necazuri. Viaţa mea, vieţile părinţilor mei nu aveau să mai fie la fel.

În timp ce priveam spre întunecimea aceea ca smoala care ascundea râul Squaw, am zărit deodată un bărbat care traversă drumul, îndreptându-se spre casa noastră. L-am recunoscut după linia umerilor lui şi după pasul mare, neclintit, în timp ce înfrunta vântul.

Patrick.

M-am ridicat de pe verandă şi am pornit de-a lungul curţii pentru a-l întâlni, asemeni unei femei ce visează. Îmi privi faţa şi spuse:

— Emma, ce s-a întîmplat?

— Nu pot să merg cu tine. Nu pot să-i părăsesc pe tata şi pe mama. Eva a murit.

— Ce? Cum?

— Este vina mea. Am obligat-o să meargă la film cu mine ca să te pot întâlni, aşa că ea a captat gripa şi apoi a murit. Am îngropat-o azi.

— Nu... Emma, nu!

Încercă să mă tragă în braţele lui, dar eu l-am împins.

— Nu e tot. I-am scris lui Markus Bauer şi i-am spus că sunt îndrăgostită de tine, iar acum şi el e mort, în Franţa. Tocmai am primit vestea.

Patrick se lăsă în jos ca şi cum cineva l-ar fi lovit în stomac. I-am adresat apoi cuvinte pe care ştiam că amândoi le aveam în mintea noastră.

— Patrick, asta e pedeapsa lui Dumnezeu pe care o trimite asupra noastră.

— Nu!

Era un strigăt al groazei, al negării.

— E adevărat, o ştii prea bine. Dumnezeu ştia că era nevoie de ceva drastic cum a fost moartea Evei pentru a ne împiedica să fugim împreună, iar acum ea este moartă.

— Te rog... nu...

— Îţi aduci aminte cuvintele tatei despre faptul că trebuie să ne cinstim părinţii? Am rănit prea multe persoane deja. Ambele familii. Nu îi mai pot face să sufere pe ai mei. Nu pot... nu pot să merg cu tine.

— Emma, te iubesc!

— Şi eu te iubesc! Dar cum am putea noi să începem o viaţă nouă împovăraţi de o asemenea vinovăţie? Eva e moartă datorită a ceea ce am făcut noi.

Patrick se văită, acoperindu-şi ochii.

— Ah, Dumnezeule... de ce? De ce?

— Nu ne va răspunde, Patrick. Nu mi-a răspuns nici rugăciunilor pe care le-am înălţat pentru Eva. Durerea pe care o simţim e pedeapsa Lui. Singura mea dorinţă e ca noi doi să fim acum în mormânt. Noi suntem cei care am păcătuit.

— Emma, lasă-mă să te ţin... te rog. Pentru ultima oară...

Ne-am ţinut unul de altul pe întuneric, pe marginea drumului, în timp ce vântul aduna frunze moarte în jurul picioarelor noastre. Nu-mi aduc aminte să fi fost luna sau stelele pe cer în noaptea aceea.

Cred că cerul acela de plumb se tânguia şi el pentru noi. Tânjeam să găsesc alinare în braţele lui, dar nu am găsit-o.

Buzele noastre se unirăpentru ultima dată, un ultim sărut care trebuia să sprijinească tot restul vieţii mele. După aceea ne-am întors fiecare cu spatele pentru a porni din nou pe cărări diferite.

Să-l părăsesc pe Patrick a fost cel mai greu lucru pe care l-am făcut vreodată. Îl iubeam. Tânjirea mea nu s-a stins niciodată. Am auzit de cazuri în care mădularele au fost amputate şi cu toate acestea durerea încă persista şi după ani de zile. La fel a fost în momentul în care Dumnezeu l-a smuls pe Patrick de lângă mine. Durerea aceea teribilă... este încă acolo: o simt.

În ziua în care Patrick m-a părăsit, l-am întâlnit din nou pe băieţelul acela irlandez, pe drum, în timp ce mă reîntorceam de la muncă. Patrick îl trimisese la mine cu cartea lui preferată de poezii. Înăuntru, un poem scris de mâna lui Patrick pe o foaie împăturată.

Iubitei mele Emma,

Când sta-vei lângă foc, după apus de soare,
Când fi-vei tu ajunsă la bătrâneţea ta
la jos această carte, cu însăşi mâna ta,
Citeşte-o-ncet, şi-adormi visând privirea blândă
Ce ochii tăi o-avură, şi taina lor crescândă;

Cu-o dragoste curată sau falsă uneori
Câţi ţi-au iubit tandreţea din voioşia ta,
Câţi te-au iubit pe tine şi frumuseţea ta!
Doar unul singur însă sufletu-ţi călător iubi,
Şi-acele ofuri multe ce chipul tău umbri!

Şi aplecându-se pe lângă nisipul lucitor
Se-aude-un murmur trist şi lin de izvor:
Iubirea-şi luă zborul şi peste munţi păşi,
Ajunsă pân' la stele, o casă-şi făuri!

1980

Ochii lui Suzanne erau plini de lacrimi când Emma termină de spus povestea ei. Misteriosul Patrick ieşise la iveală pentru puţină vreme, iar atunci când povestea ajunse la sfârşit, simţea şi ea acum pierderea suferită de Emma. Suzanne se apucă de îndată să reumple ceştile lor goale de cafea în încercarea de a-şi masca lacrimile, întrebându-se care era oare tragedia mai mare – o dragoste care nu a avut niciodată şansa de a înflori, ori o dragoste care înflorise pentru o vreme într-o varietate multicoloră splendidă, după care se ofili.

Ea realiză dintr-odată: Patrick era cheia întregului mister. Dacă Karl Bauer nu era adevăratul tată al lui Grace, şi dacă Emma nu iubise pe nimeni altcineva decât pe Patrick, atunci Patrick trebuia să fie adevăratul ei tată. Dacă l-ar putea găsi, atunci ea l-ar găsi pe bărbatul care a iubit-o pe Grace „mai mult decât viaţa lui". Dar cum ar fi putut ea să-l găsească?

— Tu n-ai auzit nimic din tot ceea ce ţi-am spus, nu-i aşa? spuse Grace, smulgând-o pe Suzanne din profunzimea gândurilor ei.

— Eu? Nu, îmi pare rău mamă. Eram la mii de kilometri distanţă. Ce anume m-ai întrebat?

— Ţi-am spus că nu mai doresc cafea decât dacă e decofeinizată, dar tu ai continuat să torni şi mi-ai umplut ceaşca din nou.

— E decofeinizată, spuse Sue. Eram preocupată de alte lucruri.

De ce *era* oare atât de obsedată de trecut? Oare se folosea de el ca un mijloc de scăpare, la fel cum femeile urmăresc telenovelele pentru a se sustrage de la propriile lor probleme? Nu, ci pur şi simplu nu putea să scape de gândul acela obsedant că dacă avea să rezolve misterele din trecut, faptul acesta ar ajuta-o să pună capăt problemelor ce se iscară între ea şi Jeff. Asemeni acelor păpuşi din lemn pe care Emma le menţionase, dacă Suzanne ar înţelege vieţile femeilor dinaintea ei, atunci propria ei viaţă şi-ar reintra în normal.

— Mamă, începu ea brusc, aş vrea să vin cu voi mâine după-masă, atunci când o să o duci pe bunica la funeraliile prietenei ei, bine?

Sprâncenele extrem de îngrijite ale lui Grace se ridicară, exprimându-i surprinderea.

— Bine. Dar totuşi cum de te-ai hotărât să vii şi tu?

— Înmormântarea are loc în vechiul cartier irlandez, nu-i aşa? Aş vrea să văd şi eu cum arată.

Înainte ca Grace sau Emma să îi poată da un răspuns, se auzi soneria.

— Probabil că e tatăl tău! spuse Grace.

Ea şi cu Emma o urmară pe Suzanne în living pentru a-l saluta. Cu câteva ore în urmă Suzanne fusese foarte nervoasă pe tatăl ei şi l-ar fi salutat cu multă răceală, dar după ce îşi relatase povestea vieţii şi după ce o ascultă pe cea a lui Emma, toată mânia ei se risipi.

— Îmi pare rău că am întârziat, începu el. Am avut parte de o seară istovitoare.

Într-un mod ciudat, părea a fi slăbit, lipsit de aroganţa lui obişnuită şi încrederea în sine. Grace observă acest lucru imediat.

— Stephen, ce s-a întâmplat?

Îl ajută să-şi dea jos haina de pe umerii ce îi atârnau în jos şi îl ajută să-şi mai dezlege nodul la cravată. Răsuflă extenuat.

— Sunt medic pediatru de mai bine de treizeci de ani, dar nici acum nu am reuşit să mă împac cu ideea că pierd un copil.

Îşi trecu mâna prin părul lui scurt, zbârlit şi suspină din nou.

— Când totul se apropie de sfârşit, după ce ştiu că am făcut tot ce mi-a stat în putinţă, când moartea e inevitabilă, îmi doresc deseori să fi fost un pastor în loc de doctor.

— Îmi pare rău, murmură Grace.

Părea că ştie exact ceea ce avea el nevoie, atingerea perfectă, afecţiune, cuvintele cele mai potrivite. Suzanne o urmări pe mama ei în timp ce aceasta aştepta după tatăl ei, reîncălzindu-i mâncarea, alegându-i dressingul pentru salata care îi plăcea lui, masându-i umerii după ce el se aşeză la masă. Suzanne întotdeauna îi vorbise mamei ei urât, reproşându-i faptul că îl dădăcea atât de mult pe tatăl ei, însă în seara aceasta simţi ceva diferit. În seara aceasta, cuvintele bunicii ei îi răsunau întruna în minte – *„Aş da orice să-l am pe Patrick din nou, alături de mine... să îmbătrânim împreună."* Suzanne îşi şterse o altă lacrimă.

— Mulţumesc că mi-aţi lăsat şi mie puţină mâncare, spuse tatăl ei.

Şi în timp ce el o împingea încolo şi încoace prin farfurie, ea putu să constate că nici apetitul lui nu era mai mare decât fusese al lor. El privi chipurile lor mohorâte, şi spuse:

— Sue, îmi cer iertare. Ce am pierdut?

— Suzanne ne-a relatat despre cariera ei, printre alte lucruri, spuse Emma.

Se aşeză la masă, faţă-n faţă cu el, şi zâmbi:

— Stephen, spune-ne ce părere ai tu despre fiica ta şi despre ceea ce a realizat.

Lui Suzanne i se făcu dintr-odată teamă.

— Bunico, nu-l pune pe tata în strâmtoare. Nu e în cea mai bună dispoziţie acum pentru a vorbi.

Stephen privi când pe una când pe alta, după care se rezemă cu spatele de scaun.

— Niciodată nu am fost eu prea bun în a-mi exprima sentimentele. Grace, tu mă înţelegi cel mai bine când vine vorba de asta. Eu sunt un om de ştiinţă. Am fost învăţat să analizez datele, să caut soluţii – şi nu să-mi fac de cunoscut sentimentele. Însă seara asta m-aţi prins cu garda lăsată. Nu am avut nicio soluţie de vindecare a cancerului acelui copil, iar acest lucru e foarte greu de aceeptat pentru mine. M-am gândit la propriii mei copii în timp ce am condus să vin aici – la faptul că nu le-am spus îndeajuns de mult cât de mult îi iubesc. Nu-mi fac probleme în privinţa lui Bobby – noi ne asemănăm foarte bine, el înţelege. Dar tu, Suzanne, tu întotdeauna ai fost diferită, fără să te asemeni cu mine sau cu mama ta.

Tatăl ei o privi, şi văzu tristeţea din ochii ei.

— Adevărul e că întotdeauna l-am invidiat pe Jeff, spuse el. Lui îi era atât de uşor să exprime ceea ce simţea – niciodată nu o să uit tabloul acela pe care l-a pictat despre protestele privind războiul din Vietnam. El era atât de deschis când venea vorba de sentimentele lui, şi te înţelegea într-un mod în care eu nu am putut niciodată. De asemenea, sunt de părere că Jeff s-a schimbat enorm de mult în ultimii ani. Poate că eu şi cu el ne înţelegem mult mai bine acum – dar tu şi cu el aţi pierdut ceva de-a lungul acestui proces. Urmărind în ultimele luni ceea ce s-a întâmplat între voi, a fost ca şi cum aş fi urmărit o moarte latentă – asemeni cazului la care am asistat neputincios seara asta – şi ambele pierderi sunt deosebit de tragice, deoarece asemeni acelui copil, căsnicia voastră era, nu cu mult timp în urmă, atât de tânără, de fragedă şi plină de viaţă. Aş vrea să pot face ceva, să rezolv ceva, să schimb lucruri... şi nu pot.

Lacrimile lui Suzanne se rostogoleau acum pe obraji în timp ce tatăl ei vorbea. Rareori se deschisese atât de mult, iar ea primi

cuvintele şi vulnerabilitatea lui voită ca un dar de preţ. El se opri pentru o clipă, iar apoi o privi pe Emma:

— Nu ţi-am răspuns la întrebare, nu-i aşa? M-ai întrebat ce părere am eu de cariera lui Suzanne...

Atunci îşi întoarse faţa din nou spre Suzanne, iar ea văzu dragostea lui pentru ea lucind puternic în ochii lui căprui.

— Îmi pare rău, nu ştiu prea multe despre munca ta... dar ştiu un singur lucru: că sunt foarte, foarte mândru de tine.

Suzanne se ridică de pe scaunul ei, şi pentru prima oară după mulţi, mulţi ani de zile, îşi îmbrăţişă tatăl.

CAPITOLUL 28

În ziua următoare, Grace opri maşina sub bolta de la casa de pompe funebre şi aşteptă până Emma coborî din ea.

— Mamă, eşti sigură că nu vrei să te însoţim şi noi? întrebă ea.

Emma îi făcu impacientată din mână.

— Încă nu sunt o bătrână neputincioasă! Şi, mă rog, de ce ai vrea să participi la serviciul de înmormântare al lui Katie Hogan? Nici măcar nu ai cunoscut-o. O să merg la o plimbare cu cineva prin cimitir. Poţi să vii să mă iei de la parohia St. Michael... în aproximativ două ore.

Se îndepărtă, având în mână cele două flori „pasărea paradisului" pe care le cumpărase de la o florărie de lângă Birch Grove. Cele două flori de un portocaliu deschis contrastau puternic cu costumul gri al lui Emma.

— Bun, spuse Suzanne, avem două ore la dispoziţie.

— Ca să facem ce? întrebă Grace. Pentru numele lui Dumnezeu, nici acum nu pot să înţeleg de ce ai vrut să vii şi tu să o aducem pe bunica la această înmormântare. Cât de interesant poate fi să te sustragi pentru o jumătate de zi de la munca ta?

— Faptul că am auzit povestea vieţii tale mi-a stârnit curiozitatea şi dorinţa de a vizita vechiul tău cartier. De aceea te-am rugat să aduci vechiul album de poze al bunicii. M-am gândit că va fi distractiv să comparăm modul în care arăta atunci cu realitatea de acum. Niciodată nu am văzut clădirea aceea veche în care ai locuit cu surorile Mulligan. Şi din câte îmi aduc aminte, bunica a locuit dintotdeauna în apartamentul din care tocmai s-a mutat.

— Asta pentru că ea s-a mutat acolo la scurt timp după ce eu şi tatăl tău ne-am căsătorit. La insistenţele lui Stephen. Clădirea surorilor Mulligan era de toată jalea. El a cumpărat un alt apartament şi a mutat-o pe mama în el.

— Tata *a cumpărat* clădirea?

— Te rog să nu-i spui ei. El ştia prea bine că ea nu ar fi acceptat mila nimănui, aşa că acela a fost singurul mod în care a putut-o convinge să se mute într-un apartament decent, pe care să şi-l permită.

— A cumpărat şi Birch Grove? întrebă Suzanne sarcastică. Grace o ignoră.

— Nu chiar. Însă a făcut o donaţie substanţială. Unde vrei să mergem mai întâi?

Suzanne îşi îndepărtă părul negru de pe ochi.

— Hai să începem de pe strada aceea veche. Vreau să văd magazinul lui Booty şi cimitirul de lângă biserică. Avem două ore la dispoziţie ca să-l găsim pe Patrick. El este cheia întregului mister.

— Oh, Suzanne! Sper că glumeşti! Spune-mi şi mie de ce în ultima vreme trecutul a devenit atât de obsesiv pentru tine? Mai întâi ai vrut să afli cine e tatăl meu adevărat, iar acum vrei să-l găseşti pe Patrick?

— Este una şi aceeaşi persoană, spuse ea sec. Sunt convinsă că Patrick *este* tatăl tău adevărat.

— Dar e de-a dreptul ridicol! Relaţia lor a luat sfârşit în 1918. Eu m-am născut în 1925. Nu am niciun motiv care să mă facă să cred că el ar fi tatăl meu.

— Dacă ei s-au iubit atât de mult pe cât susţine bunica, a fost cu neputinţă să nu se mai fi întâlnit de atunci.

— Suzanne, te-ai apucat de citit romane de dragoste din epoca victoriană? De obicei eşti atât de pragmatică!

— Mă faci să râd. Cheia acestui mister constă în faptul că atunci când bunica a plecat din Bremenville s-a stabilit exact în cartierul irlandez-catolic al oraşului.

— Se ascundea de Karl Bauer.

— Nu, mamă. El a găsit-o, îţi aduci aminte? Mătuşa Vera ne-a spus că el a fost cel care le-a dat adresa bunicii din oraş. Asta presupune că el ştia unde să o caute. Probabil că el ştiuse că bunica ar merge direct la Patrick. Şi cum ea venise exact în *acest* cartier, probabil că Patrick locuise aici.

— Extraordinar! murmură Grace în timp ce ieşea cu maşina din parcarea de la casa de pompe funebre.

Începea să regrete că îi permisese fiicei ei să o însoţească.

— Analiza ta are logică, Sue, însă viaţa însăşi de multe ori nu e aşa.

— Probabil că bunica a fost ajutată de cineva. Acel cineva care vă umplea întotdeauna cutia de cărbuni şi plătea pentru alimentele voastre. Adu-ţi aminte, era anul 1924, iar bunica nu lucra nicăieri. Cum ar fi putut o femeie însărcinată să-şi găsească de lucru? Nu ţi se pare logic că bunica ar fi apelat la ajutorul lui Patrick după ce l-a părăsit pe Karl? El ar fi ajutat-o chiar dacă ar fi fost căsătorit cu altcineva. Patrick o iubea.

— Astea sunt doar speculaţii, spuse Grace în timp ce aştepta ca semaforul să fie verde. În plus, l-am întrebat şi eu pe tatăl tău dacă oreionul l-ar fi putut afecta pe Karl Bauer, iar el mi-a spus că numai 15%–35% din cazurile de oreion pot să afecteze sistemul de reproducere. Chiar şi atunci, el mi-a spus că ar putea fi vorba de o fertilitate problematică, dar că sterilitatea în aceste cazuri este rar întâlnită. Se prea *poate* ca tatăl meu să fi fost Karl, fără a lua în seamă ceea ce ne-a spus fiul lui adoptat.

— Atunci de ce nici cea de-a doua soţie a lui nu a rămas niciodată însărcinată? De ce a trebuit să adopte doi copii?

— Şi încă un lucru – mama era însărcinată cu mine atunci când l-a părăsit pe Karl, corect? Cum ar fi putut să o lase însărcinată acest misterios Patrick, din moment ce el locuia în oraş, iar ea în Bremenville? Nu are nicio logică.

— Pun pariu că totul va avea sens odată ce vom descoperi cine este Patrick. Poate că trecea prin Bremenville în mod regulat, cu treburi, sau poate că avea rudenii acolo. Intuiţia îmi spune că Patrick a fost unul dintre cei cinci „taţi" pe care i-ai avut. Fiecare a ajutat-o pe bunica într-un fel sau altul.

Grace luă colţul şi încetini în timp ce îi arătă lui Suzanne o clădire dărăpănată din piatră ce avea nevoie de un nou acoperiş. Pe un semn postat în faţă scria *Clinica Locală*.

— Asta era biserica Peace Memorial, îi spuse ea lui Suzanne. Acolo l-am primit pe Domnul Isus în inima mea cu mulţi ani în urmă. Prietena mea, Frances Weaver, locuia în susul străzii, la două blocuri distanţă de biserică.

Grace simţi cum o acoperi un val de tristeţe în timp ce privea acele vitrine închise cu un grilaj, acele blocuri vechi cu apartamente pentru închiriat, acele trotuare stricate. Din păcate, acele căsuţe îngrijite ale

irlandezilor-catolici din copilăria ei, cu acele perdele dantelate şi cu flori la ferestre, dispăruseră.

— Nu-mi vine să cred cât de şubrede sunt toate, spuse ea, şi când te gândeşti că eu am considerat perioada marii depresiuni ca fiind una extrem de grea. Poate nici nu ar mai trebui să pierdem vremea pe aici. Nu-mi surâde ideea de a fi jefuită.

Ea conducea acum maşina pe acele străzi străine şi totuşi atât de familiare.

— Biserica catolică St. Michael, spuse Suzanne citind un semn. Aceasta a fost biserica părintelui O'Duggan?

Grace frână, ţinându-şi respiraţia atunci când văzu vechea biserică gri din piatră. Reacţia ei emoţională o surprinse. Să vadă biserica părintelui O'Duggan era ca şi cum aproape l-ar fi văzut din nou pe el.

— Da, aceasta a fost biserica lui. La urma urmei, nici nu s-a schimbat prea mult. Aceea a fost cândva casa lui parohială, uşa aceea alăturată – oh, Doamne, acum e un centru de adăpost pentru femei? De fapt, e exact ce şi-a dorit. Întotdeauna îmi spunea că acea casă era mult prea mare pentru un singur preot. După colţul acesta, pe strada King este – oh, casa surorilor Mulligan nu mai e... barul acela e nou... nici magazinul lui Booty nu mai e. Era exact pe locul acela gol.

Grace luă următoarea curbă şi privea acum cu atenţie la un alt rând de vitrine închise şi la case din cărămidă ce se ridicaseră după război, după ce mama ei se mutase de acolo. Până şi aceste case „noi" arătau jalnic, ca şi cum ar fi avut nevoie de renovare. Fu cuprinsă de un sentiment ciudat al pierderii.

— Ei bine, cam asta e tot de văzut în vechiul cartier, spuse ea. Încotro?

— Întoarce-te la biserica St. Michael. Vom face o plimbare prin cimitirul de acolo.

— Să îndrăznesc să te întreb motivul?

— Vreau să găsesc mormântul lui Booty Higgins. Posibil ca între el şi bunica să fi fost o strânsă legătură din moment ce el v-a dat hrană în timpul marii crize economice. În mod evident, Booty e o poreclă, aşa că nicidecum nu va sta scris pe piatra lui funerară „Booty".

— Şi tu crezi că numele lui a fost Patrick?

— Bunica ne-a spus că Patrick a murit, corect? Iar Booty a murit pe când tu aveai 13 ani.

— Chiar nu mi-l pot imagina pe Booty citind poezie! începu Grace să râdă pentru a ascunde emoţia ce o copleşea.

Investigaţia lui Suzanne începea să o neliniştească, simţind cum o dezechilibrează.

— Booty purta un şorţ murdar şi stătea în spatele unei tijghele toată ziua, într-un magazin întunecos, plin de fum. Dacă însă ar fi avut o parte mai poetică, ei bine, eu una nu i-am văzut-o niciodată. Dar cine ştie: eram doar un copil pe-atunci.

Găsi un loc de parcare vizavi de biserică; coborâră din maşină, după care o închiseră. Suzanne introduse piese de 25 de cenţi în contor. Grace simţi că se întoarce înapoi în trecut, iar că trecutul revine la viaţă pe măsură ce traversau strada şi intrau în cimitir.

— Îţi aduci aminte unde a fost înmormântat, întrebă Suzanne, sau trebuie să mergem să ne uităm în registru?

— Cred că pot să găsesc singură locul. Îmi aduc aminte că era undeva lângă un gard pe partea aceasta, nu prea departe. Eu şi cu mama obişnuiam să venim aici duminicile după-amiază, şi de obicei vizitam mormântul lui Booty.

— Vezi? Asta trebuie să însemne ceva!

— Însemna numai faptul că cimitirul era cel mai aproape de parc. Mormântul lui Booty e în partea aceasta. Îmi amintesc că exista un semn uriaş alături de o bancă din piatră pe care scria „Higgins".

Copacii ce fuseseră puieţi în tinereţea ei, erau acum mari, dar Grace se surprinse pe ea însăşi şi chiar şi pe Suzanne mergând aproape direct la mormântul lui Booty, încă din prima încercare. Piatra aceea funerară uriaşă pe care scria „Higgins" fu uşor de găsit. Alături de ea se aflau mormintele lui Booty şi a soţiei lui, Sheila.

— *Ian*, spuse Grace, citindu-i numele cu voce tare. Exact, numele lui era Ian Higgins.

Dezamăgirea lui Suzanne fu aproape la fel de mare ca şi uşurarea lui Grace.

— Eşti sigură că acesta e mormântul?

— Da, el a murit la scurt timp după ce eu am împlinit treisprezece ani. Şi uite – pe piatră scrie 29 mai 1938. De asemenea, îmi aduc aminte că numele soţiei lui era Sheila.

— Unul a căzut, au mai rămas patru, spuse Suzanne suspinând.

Mergea mult mai încet acum, în timp ce se îndrepta spre maşină.

— Dar eu nu vreau să renunţ. Dar O'Brien? El se aseamănă cel mai mult cu Patrick, el şi zelul lui după aventuri. Bunica ne-a povestit că Patrick nu dorea să ducă o viaţă obişnuită, îţi aminteşti? Şi descrierea aceea se potriveşte fără doar şi poate cu un om ce trăia în afara legii precum O'Brien. Care era prenumele lui?

Grace îşi muşcă buzele, gândindu-se.

— El era doar atât: O'Brien. Nu-mi aduc aminte să-l fi strigat vreodată pe numele lui mic. Cred că aceea era dorinţa lui. Îmi pare rău.

— Mi-ai spus că atunci când bunica a apelat la O'Brien pentru prima dată ca să-i dea o slujbă, el şi Black Jack păreau să o cunoască... ei o salutară de parcă erau nişte vechi prieteni care nu se văzuseră demult.

— E adevărat. Îmi aduc aminte îmbrăţişările şi lacrimile lor. Şi, de asemenea, au făcut mare tam-tam în jurul meu.

— Dar Slick Mick? Mi-ai spus că era sentimental şi că îţi cânta balade. Pe el ţi-l imaginezi citind poezie?

— Păi, da. El ar fi, de fapt, cel care s-ar potrivi cel mai mult descrierii bunicii.

— Şi Mick ţi-a spus că avea o fiică de vârsta ta. Mick era numele lui adevărat sau îl numeau aşa pentru că era irlandez – după cum irlandezii obişnuiesc să se adreseze cu „Mick"?

— Sue, îmi pare rău, dar chiar nu ştiu răspunsurile la toate întrebările tale.

— Dar Black Jack? El era un bătăuş ca şi Patrick.

— Acelea au fost singurele nume ale lor pe care le-am auzit.

— Dacă am merge în centru, la Regency Room, crezi că şi-ar aduce cineva aminte de O'Brien?

— Hotelul nu mai e demult. Acolo e un garaj pentru parcare.

— Ei bine, singurul care a rămas este părintele O'Duggan. El a avut un rol foarte important în viaţa ta.

— Da, dar numele lui era Thomas. Ştiu sigur lucrul acesta. În plus, el a fost părintele tuturor membrilor acestei parohii, nu doar al meu. El a fost un om foarte evlavios, iubitor – şi nu genul de om care să aibă aventuri cu femei măritate!

Pe măsură ce se apropiau de porţile de la intrare, Grace văzu un car funebru intrând încet în cimitir, urmat de un lanţ de maşini. Era probabil înmormântarea la care lua parte şi Emma. Perfect. Deci

aveau să meargă în curând acasă, iar investigaţia ar fi luat sfârşit. Era cel mai bine pentru toată lumea dacă trecutul rămânea îngropat.

După ce trecu ultima maşină, Suzanne spuse:

— Sunt convinsă că unul din bărbaţii din viaţa ta a fost Patrick, şi că Patrick este tatăl tău adevărat. Din ce alt motiv ar fi ales bunica să locuiască aici în micuţa Irlandă?

— Recunosc că ar fi o poveste minunată, Suzanne, dar ar fi una fictivă. În pofida tuturor speculaţiilor tale geniale, noi nu vom afla adevărul niciodată.

Ajunseră din nou la maşină. Grace îşi privi ceasul de pe mână.

— Ne-au mai rămas încă patruzeci şi cinci de minute. Ce vrei să facem acum? Întrucât ne întâlnim cu mama aici la biserică, nu vreau să renunţ la locul meu din parcare, dar nici nu cred c-ar fi înţelept să ne depărtăm prea mult.

— Trebuie să aflăm cumva prenumele lui O'Brien!

Grace ridică mâinile în semn de predare.

— Suzanne, las-o baltă. Niciodată nu vom descoperi adevărul.

— Nu pot! Mă scoate din sărite!

În timp ce Grace privi fix la faţada bisericii St. Michael, îi veni brusc în minte o modalitate prin care ar fi putut să o distragă pe Suzanne de la obsesia ei. Privi fix spre contor şi văzu că mai aveau încă timp la dispoziţie.

— Ştii ce? Cât timp o mai aşteptăm pe mama, mi-ar plăcea să văd mormântul părintelui O'Duggan. Trebuie să fie îngropat undeva în acest cimitir, din moment ce a lucrat aici toată viaţa lui. Ce zici: am putea găsi unde e?

— Bineînţeles, putem uşor să obţinem această informaţie de la biroul din cimitir. Vino.

— Ia-o înainte. Vreau să cumpăr nişte flori de la un vânzător ce-şi are taraba în josul străzii. Tu află unde e mormântul lui, şi apoi ne întâlnim în faţa biroului.

În timp ce Suzanne intră pentru a consulta registrul, Grace cumpără un buchet uriaş de lalele şi narcise. O întâlni pe Suzanne în timp ce ieşea din birou, câteva minute mai târziu.

— A fost uşor, spuse Sue, scuturând o bucată de hârtie. Partea alocată îngropării preoţilor şi măicuţelor e pe o singură parte. Mi-am notat indicaţiile.

Păşiră din nou pe tărâmurile acelea tăcute. Spre deosebire de ritmul frenetic de pe străzile oraşului de dincolo de poartă, cimitirul era un loc plin de linişte şi pace. Odihnitor. Grace zări linia maşinilor negre parcate aproape de capătul cimitirului. Sue o luă înainte în timp ce ele lăsau în urmă şiruri de morminte.

Mormintele clericilor erau mari, marcate cu un mic semn identic, care era la nivelul solului. Grace citea încet numele acelor preoţi şi măicuţe de mult uitaţi: *sora Angelica... sora Benedict... părintele Hogan... părintele O'Sullivan.*

Suzanne număra cu voce tare, căutând şi rândul cu pricina.

— E al patrulea de la drum – unu, doi, trei... iată-l... „Părintele Thomas..."

I se tăie respiraţia.

Grace privi în jos spre mormânt şi scăpă jos buchetul pe care-l avea în mâini. Pe piatra funerară scria: *Părintele Thomas Patrick O'Duggan.*

Pe mormântul lui stăteau două flori portocalii „Pasărea paradisului", exact ca şi cele pe care Emma le adusese de acasă.

— Nu... şopti Grace. Oh, te rog... nu !

Cu genunchii tremurând din răsputeri, Grace reuşi cumva să ajungă până la maşină. Prea şocată pentru a putea conduce, ea o lăsă pe Suzanne să urce la volan.

— Ştii, ar putea fi o simplă coincidenţă, îi spuse ea lui Suzanne. Probabil că numele de Patrick este cel mai popular nume întâlnit la băieţii irlandezi. Pentru numele lui Dumnezeu, el este sfântul protector al Irlandei. Probabil că am găsi în cimitirul acesta sute de pietre funerare pe care ar scrie Patrick.

— Dar şi florile să fie o coincidenţă oare? Mamă, el trebuie să fie. Bunica ne-a spus că l-a întâlnit pe Patrick în timpul războiului mondial, corect? De ce nu a fost înrolat în aramată dacă avea doar douăzeci de ani? Părintele O'Duggan nu a putut fi recrutat, deoarece era şchiop. Şi încă ceva: de ce ar fi avut bunica cartea lui de rugăciuni?

Grace simţi că i se face rău din nou.

— Nu ştiu.

— Părintele O'Duggan *trebuie* să fie Patrick. Totul are sens acum. Probabil că a fost atât de îndrăgostit de bunica, încât după ce s-au despărţit, el a ales calea preoţiei.

— Uite, chiar dacă toate acestea sunt adevărate, chiar dacă el ar fi acel Patrick misterios, tot nu înseamnă că el este tatăl meu. Relația lor a luat sfârșit în toamna anului 1918. Eu m-am născut *șapte ani* mai târziu. Părintele O'Duggan a slujit toată viața lui la biserica St. Michael. Nu ar fi avut niciun motiv pentru a se reîntoarce în Bremenville. Poate că mama i-a cerut ajutorul după ce l-a părăsit pe Karl, dar asta nu înseamnă că el este tatăl meu.

Suzanne se întinse peste scaun și luă albumul de poze.

— Vreau să văd poza lui încă o dată.

Grace privea acum țintă peste stradă, la fațada neschimbată a bisericii St. Michael. Încă o dată, călători înapoi în trecut. Îl văzu pe părintele O'Duggan venind spre ea cu pași mari atunci când ieșea de la școală, în mersul lui legănat. Își imagină zâmbetul lui și modul în care i se lumina fața de bucurie atunci când o vedea. Deodată parcă, de pe ochii lui Grace se ridică un văl de ceață și văzu ceea ce nu văzuse înainte – fața lui. Fața lui cunoscută. Într-o clipită viața lui Grace explodă asemeni unei bombe detonate. Toate minciunile pe care le crezuse înainte, se năpusteau acum asupra ei asemeni unui șrapnel.

— Nu, Suzanne! gemu ea. Nu te uita! Te rog, nu te uita!

Era prea târziu. Ea găsise deja poza lui.

— Mamă, privește bărbatul acesta. Răspunsul a fost mereu sub nasul nostru!

Grace își închise ochii.

— Nu trebuie să mă uit.

Grace știa prea bine ce o să vadă, chiar dacă poza era alb-negru – aceeași față ovală ca a ei, aceiași ochi albaștri deschiși, aceleași sprâncene deschise la culoare. Ea avea părul lui blond, și ar fi fost exact la fel de ondulat dacă părintele O'Duggan nu și l-ar fi netezit cu întăritor pentru păr în fiecare dimineață.

— Să mergem acasă Suzanne, imploră ea. Te rog... să mergem acasă.

— Dar trebuie să o așteptăm pe bunica. Și trebuie să o confrunți cu adevărul.

— Nu, nu pot. E prea dureros... nu pot să cred că e adevărat. Părintele O'Duggan nu ar fi... nu pot să cred. Nu el. Și nu vreau să o supăr pe mama mea, să o acuz...

Simţi că începe să se bâlbâie.

— Să *o* superi? Mamă, tu eşti cea care eşti supărată. Ea îţi datorează o explicaţie. Ba mai mult, poate că va fi bucuroasă să se elibereze de această povară ce a purtat-o atâţia ani.

— Nu, viaţa ei e aproape la apus. E mult prea târziu acum să începem să dezgropăm toate secretele ei. Probabil că le-a ascuns cu un motiv anume.

— Mamă, ascultă. Atunci când bunica se întoarce, cred că ar trebui să-i arătăm ce am descoperit, să-i arătăm piatra aceasta funerară. O vom întreba numai dacă Patrick a fost părintele O'Duggan. Promit, doar atât o vom întreba. Iar dacă ea nu doreşte să ne spună, o vom lăsa-o baltă.

Nu poate fi adevărat... pur şi simplu nu poate fi adevărat, îşi repeta Grace întruna în timp ce o aştepta pe mama ei în faţa bisericii. *Nu părintele O'Duggan.* Douăzeci de minute mai târziu, Emma păşi pe poarta cimitirului, zâmbind în pofida acelei ocazii triste. Îşi îmbrăţişă vechii prieteni luându-şi la revedere de la ei, după care traversă strada şi urcă în maşină. Lui Grace îi păru de-a dreptul străină atunci când se aşeză pe bancheta din spate, suspinând de oboseală.

— Oh, a fost îngrozitor! spuse Emma. Biata Katie, să ai parte de o asemenea slujbă plictisitoare! Cred că el era de aceeaşi parte cu antrepenorul de pompe funebre, şi amândoi încercau să-şi facă treaba mai bine, plictisindu-ne de moarte. Grace, promite-mi că vei lansa artificii sau fuzee la înmormântarea mea. Orice, numai să înveseleşti lumea!... Suzanne, unde mergi?

Fără nicio explicaţie, Suzanne traversă strada cu maşina şi intră pe porţile cimitirului. Parcă maşina lângă mormântul părintelui O'Duggan.

— Pentru numele lui Dumnezeu, unde mă duci?

— Bunico, putem să-ţi arătăm ceva?

Suzanne o ajută pe Emma să coboare din maşină. Grace tremura din cap până în picioare, stând acum între mama şi fiica ei, privind spre mormântul lui Thomas Patrick O'Duggan. Buchetul de flori pe care Grace îl scăpase din mâini, zăcea lângă florile „Pasărea paradisului" pe care le aduse Emma.

— Oh, Doamne, exclamă Emma.

— Părintele O'Duggan a fost Patrick, nu-i aşa bunico? întrebă Suzanne.

Emma rămase tăcută pentru mult timp înainte de a da un răspuns. Când începu să vorbească, vocea părea îmbătrânită.

— Bănuiesc... bănuiesc că e evident, nu-i aşa? Florile acelea...

Răsuflă obosită.

— A purtat numele Thomas după tatăl lui, dar nu i l-a plăcut niciodată. Tatăl lui nu a fost un om prea bun. Aşa că Patrick a fost întotdeauna cunoscut pe al doilea lui nume – cel puţin atunci când l-am cunoscut eu.

— Părintele O'Duggan era un preot atunci când l-ai cunoscut? întrebă Suzanne.

— Nu, dar urmase cursurile seminarului timp de un an înainte de război. A venit în Bremenville în anul 1918, pentru a ajuta biserica din loc. Începuse să aibă îndoieli privind chemarea sa, şi se presupunea că timpul acela era unul al reflecţiei, pentru a se hotărî dacă Dumnezeu îl chemase într-adevăr să fie preot sau nu. După cum v-am spus, noi ne-am îndrăgostit unul de altul. El a dorit să se căsătorească cu mine.

Grace aştepta acum într-un suspans chinuit ca mama ei să spună mai multe lucruri, dar Emma se adânci în tăcerea ei. Grace dorea să ştie adevărul, şi totuşi pe de o parte nu dorea să-l cunoască. Suzanne îşi ţinu promisiunea şi nu o întrebă.

Nu poate fi adevărat. Nu poate fi adevărat, îşi repeta Grace. Şi totuşi în inima ei, ea cunoştea adevărul.

— Mamă trebuie să aflu adevărul, spuse ea cu o voce tremurândă. El a fost tatăl meu adevărat şi nu Karl Bauer, nu-i aşa ?

Emma o privi lung pe Grace, cu gura deschisă, cu faţa scăldată în uimire şi panică. După aceea se întoarse rapid pentru a privi din nou mormântul acela. Grace tânjea din tot sufletul ca mama ei să nege totul. Ea dorea să continue să creadă ceea ce ştiuse dintotdeauna – faptul că tatăl ei era Karl Bauer, iar părintele O'Duggan era omul acela devotat lui Dumnezeu.

Într-un final, Emma îşi ridică privirea. Ochii lor se întâlniră.

— Da, Gracie. Patrick O'Duggan a fost tatăl tău.

Grace simţi cum explodă şi cea de-a doua bombă, mult mai dureroasă decât prima. Îşi acoperi faţa.

— Nu! Mamă, nu... cum ai putut? Cum a putut *el*?

— Gracie, nu a fost ceva planificat. Niciunul dintre noi nu a dorit ca lucrul acela să se întâmple.

— Dar cum ai putut să mă minți în tot timpul acesta? spuse Grace plângând.

— Îmi pare rău... sper că mă vei putea ierta, dar n-am să te învinovățesc dacă nu vei putea. Nici eu nu mi-am iertat-o niciodată.

Suzanne o îmbrățișă pe Grace, ținând-o strâns. Grace era conștientă că dacă fiica ei i-ar da drumul, ea s-ar prăbuși. Dorea să fugă, dorea să intre în pământ, să plângă și să se tânguiască. Nu avea putere să facă față cruntului adevăr că ea era un copil nelegitim, că părinții ei comiseseră adulter. Atunci când reuși să pună un stăvilar lacrimilor ei, se eliberă din brațele lui Suzanne.

— Părintele O'Duggan a știut că eu sunt fiica lui?

Emma lăsă capul în pământ. Nu se mișcă de parcă deveni stană de piatră.

— Tu erai întruchiparea lui, Gracie. Atunci când te-a văzut pentru prima oară în casa surorilor Mulligan, pe când aveai aproape patru ani, a rămas șocat. El văzu aceiași ochi privindu-l înapoi, ochi pe care îi vedea în oglindă în fiecare dimineață, și fără să mă întrebe își dădu seama că tu ești fiica lui. De fapt, chiar și tu ai putut să vezi asemănarea. Mama lui a trebuit să-i ascundă poza din copilărie deoarece tu ai crezut că tu erai cea din poză.

Grace își aduse aminte noaptea în care părintele O'Duggan o duse la casa mamei lui – își aduse aminte cum el își trânti pălăria de pământ și o luă pe ea în brațe, lipindu-și fața de a ei. *Pentru numele lui Dumnezeu, vrei să te uiți la copilul ăsta?*

— Mama știa că eu sunt nepoata ei!

— Ea a refuzat să-l creadă pe Patrick la început, atunci când el îi spuse că eu purtam în pântece copilul lui. Ea susținea că eu încerc să-i distrug viitorul și să-l determin să renunțe la preoție. Dar atunci când te-a văzut, toate îndoielile ei se spulberară. Dar cinste ei: te-a iubit ca pe propriul ei copil.

Grace își aduse aminte de brațele mamei în care-și găsea alinul, de ritmul cuvintelor ei cu accent provincial irlandez, de grija și de dragostea pe care mama le revărsase asupra ei pe parcursul acelor luni. După aceea ea dispăruse din nou din viața lui Grace.

— De ce a trebuit să mă minți în tot timpul acesta? o întrebă ea din nou.

— A trebuit să mint. A trebuit să protejez pe cei doi oameni pe care i-am iubit cel mai mult: pe tine şi pe tatăl tău.

Tatăl ei. Imaginea aceea ştearsă a lui Karl Bauer fu de îndată înlăturată asemeni unei pagini rupte dintr-o carte, înlocuită cu imaginea unui om înalt, cu păr auriu, purtând haine preoţeşti, un om pe care ea îl respectase şi îl admirase odată. Pe măsură ce Grace ieşi din şoc, sufletul ei începu să fie copleşit de o altă stare – mânia.

— *Tatăl* meu! El era *tatăl* meu! De ce el nu mi-a spus? Ştia cât de mult doream să am un tată. L-am implorat să-mi dea voie să-l numesc tată, doar o singură dată. Iar el m-a refuzat!

Emma ţinu strâns braţele lui Grace, de parcă dori să o ţină în loc.

— A fost vina mea, nu a lui. L-am pus să jure că dacă o să-ţi spună vreodată adevărul, eu o să dispar pentru totdeauna din viaţa lui, iar el nu o să te mai vadă niciodată. El şi-a ţinut promisiunea, chiar dacă faptul acesta i-a frânt inima. A trebuit, înţelegi? Amândoi a trebuit să mințim pentru a te proteja pe tine. Trebuia să te fac pe tine şi pe toţi ceilalţi oameni să creadă că erai fiica lui Karl Bauer. Am tras de timp cum am ştiut mai bine pentru ca procesul divorţului să nu se încheie şi eu să fiu căsătorită din punct de vedere legal atunci când tu te-ai născut. Nu mi-a păsat că a trebuit să îndur toată ruşinea procesului de divorţ. Însă ruşinea nelegitimităţii, şi etichitarea ca şi copil al unui preot catolic ce a comis adulter – ruşinea aceea ar fi căzut asupra ta şi asupra lui Patrick. Nu puteam să permit una ca asta. Voi eraţi cele două persoane pe care le iubeam cel mai mult de pe faţa pământului. Patrick mi-a spus că nu i-ar fi păsat de reputaţia lui, dar căzu şi el de acord cu mine să păstreze acest secret de dragul tău. El te iubea, Gracie. Tatăl tău te iubea mai mult decât însăşi viaţa lui.

PARTEA A ŞASEA

PATRICK ŞI EMMA

1918–1948

CAPITOLUL 29

— Vreau să-I slujesc lui Dumnezeu, îmi spuse Patrick în timp ce stăteam pe malul râului Squaw, dar nu pot să-I accept condițiile. Dumnezeu îmi cere prea mult. Îmi cere să renunț la... viață! La viață! Să merg în diverse locuri şi să descopăr lucruri!

— Şi eu sunt de aceeaşi părere! am spus eu.

— Decanul seminarului mi-a spus că am această impresie, deoarece eu nu m-am predat cu tot ce sunt Lui. Mi-a spus că nu voi fi un preot bun până când nu voi face şi pasul acesta final. Mi-a sugerat să întrerup timp de un an studiile, şi să vin să lucrez aici.

Tatăl meu a văzut chemarea lui Dumnezeu din viața lui Patrick în ziua în care ei au vorbit în biroul lui, după ce tatăl meu fusese bătut. În pofida faptului că tata nu era de acord cu multe din doctrinele catolice, el mi-a spus că Patrick era „lucrătorul lui Dumnezeu, dar de pe un alt ogor". Mă avertiză şi pe mine să nu mă opun voii lui Dumnezeu. Dar nu am ascultat.

Atunci când Patrick a hotărât ca noi să fugim şi să fim căsătoriți în secret de un judecător de pace, el nu numai că era gata să renunțe la biserica lui, dar şi la chemarea lui de a deveni un preot. Presiunea pe care familia lui o exercita asupra lui era chiar mai mare decât cea a familiei mele. Erau atât de mândri să aibă un viitor preot în familie, o persoană care să reonoreze numele lui Thomas O'Duggan. Însă toate acestea nu aveau să se mai împlinească dacă el ar fi renunțat la chemarea lui, mai ales pentru a se căsători cu o fată protestantă. Dar Dumnezeu avea ultimul cuvânt în ceea ce privea toate planurile noastre. Dumnezeu avea o armă mult mai puternică decât dragostea – El deținea puterea asupra vieții şi morții. Eva muri. Neascultarea noastră fu cea care o ucise. Patrick îi aparținea lui Dumnezeu, iar El îl dorea cu gelozie înapoi.

În seara zilei în care o îngropasem pe Eva, ne țineam unul pe altul în brațe, şi stând acolo pe marginea acelui drum pustiu,

ni se deschiseră ochii şi puturăm să vedem păcatul pe care îl săvârşisem.

— Atunci când Iona a fugit de faţa lui Dumnezeu, el a periclitat viaţa tuturor celor care erau cu el în corabie, spuse Patrick. Şi eu am făcut acum acelaşi lucru. Neascultarea mea a cauzat acest dezastru care te-a afectat pe tine şi pe familia ta. Emma, nu ştiu dacă o să mă poţi ierta vreodată. Nici măcar nu o să-ţi cer asta. Dar ce ştiu sigur e că niciodată nu voi înceta să te iubesc. Atunci când o să rostesc jurământul celibatului, să ştii că o să-l rostesc deoarece nu mă voi putea căsători niciodată cu tine.

Mi-am pierdut cei mai buni doi prieteni, Eva şi Patrick. Atunci când am început să mă întâlnesc cu Karl Bauer în primăvara anului 1919, durerea mea nu atinsese încă apogeul. Şi totuşi era atât de insondabilă, încât am acceptat să ies cu Karl drept pedeapsă. Urma să-mi ispăşesc sentinţa cu el în Bremenville.

Karl a ştiut totul despre mine şi Patrick. Întreg oraşul ştia. În gelozia lui, el nu a crezut niciodată că noi doi ne păstraserăm curaţi.

— Aşa îţi întâmpinai iubitul catolic? îmi spunea Karl atunci când nu alergam în întâmpinarea lui în fiecare zi când sosea acasă. Ţi-ar fi cumpărat Preasfinţia Sa aceste lucruri scumpe? mă întrebase el în timp ce îmi lega un lănţişor cu diamant la gât.

Timp de cinci ani Karl continuă să-mi împingă cuţitul în rană, în rana aceea deschisă, sângerândă, amintindu-mi intenţionat de Patrick.

După aceea, în luna august 1924, Karl plecă de acasă pentru trei zile. Dimineaţa în care plecă, fu dimineaţa unei zile frumoase, însorite, şi cum Karl luase maşina cu el, m-am hotărât să merg pe jos, peste râu, pentru a o vizita pe mama şi pe sora mea Vera. Dar atunci când am ajuns la biserică, dintr-un motiv anume, am continuat să merg mai departe. Am găsit barca familiei Metzger legată la locul unde obişnuia să fie, m-am urcat în ea şi am început să vâslesc în apa râului îndreptându-mă spre insula Squaw.

Râul, asemeni sufletului meu, avea cea mai joasă cotă de când mă născusem eu. Toată vara fusese secetă, iar pădurile erau atât de uscate, încât fuseserăm avertizaţi că există pericolul de izbucnire a incendiilor în pădure. Îmi aduc aminte că m-am gândit cât de potrivit era să mă reîntorc la locul unde eu şi cu Patrick ne-am îndrăgostit şi să-l găsesc la fel de uscat şi pustiu ca sufletul meu.

Barca mea se împotmoli pe plajă la o distanţă mare de doc. Am tras-o la mal şi am început să explorez acel ţinut ce îmi era străin acum. Ţinutul acela mlăştinos ce mişuna odată cu vietăţi, devenise un pământ sterp şi primejdios. Peşti morţi şi stufăriş uscat împânzeau acum pământul ars de soare. Am căutat să găsesc cele două păsări albe, însă am găsit doar cuibul lor abandonat. Insula, asemeni vieţii mele, se schimbase. Nimic nu mai arăta la fel. M-am aşezat pe piatra unde Patrick îmi recitase odată versuri:

Sunt obsedat de insulele fără număr, şi multe sunt pe lângă ţărmul Danaan,
Acolo unde timpul ar rămâne-n urmă, iară tristeţea-ar dispărea în van;
Da, în curând departe de trandafir şi crin, şi eliberaţi de flăcări noi am fi
De am fi fost doar păsări albe, iubita mea, plutind în gol, deasupra mării!

Mai târziu am început să străbat insula spre cabană. Mi-am adus aminte cum am stat unul lângă altul la chiuveta din cabană, pompând apă împreună, spălând şi apoi gătind ciupercile pe sobă. Dar în timp ce priveam prin fereastra murdară la pânzele de păianjeni şi praf, tot ce am zărit fu o casă lipsită de viaţă. Într-un final, am ieşit afară la soare, m-am aşezat în leagănul de pe verandă şi am adormit plângând.

Când mi-am deschis ochii, Patrick era aplecat peste mine. Credeam că visez. Era mult prea frumos ca să fie adevărat, un Apollo cu părul bălai şi cu ochii albaştri ca cerul. Dintr-odată ochii lui se împânziră de lacrimi.

— Emma? Chiar tu eşti?

— Shh. Nu vorbi, am şoptit eu. Nu vreau să mă trezesc niciodată.

Se prăbuşi pe treptele verandei, de parcă picioarele nu-l mai puteau ţine.

— Nu visezi... e adevărat...

Am urmărit cum pieptul lui se ridica şi se lăsa cu fiecare respiraţie şi am văzut o venă ce pulsa în tâmpla lui. M-am ridicat, neluându-mi privirea de la el.

— Atunci, probabil că te-am invocat printr-o vrajă, am spus eu. Aş fi vrut... oh, cât de mult aş fi vrut să apari. Şi chiar ai venit. Patrick, păsările noastre şi-au luat zborul, dar tu ai venit. Eşti chiar aici, aşa că totul a revenit la normal acum.

Îmi ştergeam lacrimile pe atât de repede pe cât curgeau, temându-mă să-mi iau ochii de la el, temându-mă ca nu cumva să dispară. Dar chiar şi aşa, deşi bucuroşi, nu ne-am îmbrăţişat de parcă instinctiv ştiam amândoi că o singură atingere ar fi fost scânteia ce ar fi pornit un foc mistuitor. În schimb, stăteam în linişte pe veranda acelei cabane.

— Am crezut că voi fi singur aici, spuse Patrick. Nu ştiam că tu vii şi acum pe insula noastră.

— O să plec...

— Nu. Te rog, nu. M-am întors în Bremenville tocmai pentru că-mi doream să te văd, dar mi-am promis că te voi urmări de la distanţă – doar voi trece prin faţa casei tale să văd dacă eşti fericită. Trebuia să aflu dacă soţul tău te duce în toate acele locuri despre care noi am vorbit, dacă ţi-a arătat oceanul şi portocalii.

Chipul lui trăda varietatea sentimentelor pe care le trăia – bucurie, tânjire, teamă.

— Am trecut cu maşina pe lângă casa ta şi farmacia soţului tău, însă nu te-am văzut. Nu aveam de gând să te înştiinţez că sunt aici.

— Pentru că acum ai devenit un preot?

— Da. Pentru că tu eşti căsătorită, iar eu sunt un preot acum. Am fost ordinat în urmă cu un an, pe cincisprezece iunie. Am cerut să mi se atribuie o parohie în acelaşi oraş în care am crescut, iar ei mi-au atribuit biserica St. Michael – o parohie în care majoritatea membrilor sunt irlandezi, foarte asemănătoare cu cea în care am crescut eu.

— Mă bucur că-ţi merge bine acum.

Clătină îndoielnic din cap, luându-şi privirea pentru prima dată.

— Emma, nu sunt un preot atât de bun. Sunt frustat. Şi mânios. Tot timpul. Văd cum congregaţia mea cască şi vorbeşte în timpul predicilor mele, de parcă mântuirea nu ar fi o chestiune de viaţă şi de moarte, şi asta mă înfurie la culme. Le ascult confesiunile – aceleaşi păcate săptămână după săptămână – şi mă gândesc la tatăl meu. Îmi aduc aminte de păcatele lui şi cum nici măcar nu a încercat să se schimbe numai pentru că bătrânul preot i-a atribuit penitenţa de a

spune de câteva ori rugăciunea Ave Maria, după care îi spuse că a obținut iertarea.

În timp ce vorbea, Patrick smulse un fir de iarbă de lângă treptele verandei, după care îl aruncă în vânt.

— Ține de datoria mea să propovăduiesc harul lui Dumnezeu celor care se confesează, însă nu reușesc nicicum să fac lucrul acesta. Ei abuzează de harul lui Dumnezeu, abuzează de iertarea Lui. Și harul acela a fost obținut în urma unui sacrificiu atât de mare! Sunt furios pe oameni, furios pe slăbiciunea și păcatele lor. Le dau cina Domnului, trupul și sângele lui Cristos care îi aduce în legătură cu Dumnezeu, iar ei știu că prin păcatele lor Îl vor crucifica din nou.

L-am urmărit cum lovi un țânțar ce se așezase pe gâtul lui, tânjind după căldura mâinilor sale mari, atât de dragi mie. Tăcu pentru moment, după care spuse:

— Arhiepiscopul mi-a sugerat să mă retrag pentru un timp. Mi-a spus că el e de părere că încă port povara trecutului meu neiertat. Eu ar trebui să fiu un părinte pentru oamenii pe care mi i-a încredințat Dumnezeu. Dar, vezi tu, eu nu știu cum e să fii un tată pentru acești oameni, din moment ce propriul meu tată...

Se opri din nou, așteptând momentul în care se încredință că poate vorbi din nou.

— Poate dacă aș fi avut un tată ca al tău...

— Ca al meu...?

Mi-am luat privirea de la el și am privit în depărtare spre râu. Abia puteam să zăresc turla bisericii tatălui meu printre vârfurile copacilor.

— Pe când eram o fetiță, obișnuiam să cred că tatăl meu este cel mai înțelept, cel mai minunat om din lume. Îmi amintesc cum odată i-am spus că dorința mea era aceea de a călători în toată lumea, cântând la pian, iar el îmi vorbi de parcă mă înțelesese întru totul. Dar nu avea cum. Nu m-a înțeles deloc. El nu m-a încurajat să-mi urmez visul. M-a lăsat să mă căsătoresc cu un om care mi-a provocat atâta durere, încât mi-a pustiit tot sufletul. Nu mai pot să cânt la pian deloc. Nici acasă, nici măcar la biserică.

Am auzit amărăciunea din glasul meu atunci când am rostit ultimul cuvânt. M-am întrebat dacă și Patrick a simțit-o.

— Karl Bauer nu mă iubește. Eu am fost numai un premiu de cucerit pentru el. Nu-și dorește copii, deoarece știe că-i voi iubi mai

mult pe ei decât pe el. Tu vorbeşti despre „harul ieftin" din biserica ta, dar în biserica mea nu mai există har. Noi plătim consecinţele păcatelor noastre tot restul vieţii. Karl este pedeapsa mea pentru faptul că am cauzat moartea Evei. Toate rugăciunile din lume adresate sfintei Maria nu m-ar putea elibera de jurămintele pe care le-am făcut.

— Îmi pare rău, spuse Patrick cu glas blând. Atunci când am auzit că te-ai căsătorit, m-am rugat ca tu să ajungi să-l iubeşti, să poţi fi fericită cu el.

— Şi eu speram ca tu să-ţi găseşti fericirea în slujba la care te-a chemat Dumnezeu.

Ne priveam unul pe altul, şi dorinţa mistuitoare de a ne ţine în braţe unul pe altul şi de a ne mângâia, devenea din ce în ce mai intensă. Patrick era cel care rezista. Iar eu îmi găseam tăria în el.

— Ţi-e foame? întrebă el brusc. Am adus ceva mâncare.

Îmi arăta cu mâna o cutie de alimente pe care o lăsase pe treptele cabanei. Dacă această întrebare mi-ar fi fost adresată de orice bărbat în afară de Patrick, aş fi găsit-o de-a dreptul ridicolă tocmai în momentul în care inimile noastre erau atât de îndurerate, dar l-am înţeles perfect. Aveam la dispoziţie doar câteva ore pe care le puteam petrece împreună, aşa că, fără să rostim măcar un cuvânt, am căzut de acord să trăim momentele de faţă, bucurându-ne de fiecare clipă înainte de a ne întoarce la vieţile noastre goale. Am început să gătim şuncă cu ouă după care am spălat vasele împreună, amintindu-ne de ziua în care culesesem ciuperci. Câteodată ni se întâmpla să comunicăm fără cuvinte – în inimă şi în gând – întotdeauna atenţi să nu ne atingem, păstrând mereu o distanţă rezonabilă.

Mai târziu am ieşit să ne plimbăm pe insulă, citind versuri sub copacii care se mişcau în bătaia vântului, bucurându-ne de priveliştea unui covor multicolor de flori de câmp, gingaşe, care supravieţuiseră în mod miraculos secetei. Am stat pe plajă ascultând muzica apei ce curgea la vale şi cântecul păsărilor. Insula nu mai părea acum atât de lipsită de viaţă, de pustie, când Patrick era alături de mine.

Ziua se apropie de apus mult prea repede. În timp ce stăteam pe veranda cabanei, amândoi am devenit dintr-odată foarte tăcuţi simţind că sfârşitul era aproape. Atunci când aveam să ne luăm rămas bun unul de la altul probabil că acum era pentru totdeauna.

Urma ca amândoi să revenim la onorarea jurămintelor pe care i le făcusem lui Dumnezeu. Stăteam şi priveam pădurile şi apa de dincolo de ele, şi nicidecum nu ne priveam unul pe altul.

— E atât de nedrept, am murmurat eu. Ar fi trebuit ca noi să ne petrecem toată viaţa împreună, şi nicidecum doar o zi...

— Shh, Emma. Opreşte-te.

— Îmi cer iertare.

— Eu cred că Dumnezeu are un plan pentru fiecare, şi ştiu că şi tu crezi lucrul acesta. El se foloseşte de aceste circumstanţe pentru a ne învăţa anumite lucruri, dar trebuie să ascultăm cu atenţie ceea ce El ne spune, tot aşa cum am ascultat azi vântul şi cântecul păsărilor. O să mă rog pentru căsnicia ta, sper să fii fericită. Tu te vei ruga pentru mine să devin un preot mai bun?

Am dat din cap aprobator, dar Patrick îşi dădu seama că am minţit. Dintr-odată liniştea învălui pădurea.

— Emma, spune-mi ce s-a întâmplat?

— Nu mă pot ruga. Nu m-am rugat din ziua în care Eva a murit.

— Aşa deci...

Inspiră adânc, ca şi cum ar fi vrut să spună ceva, după care suspină.

— Dacă aş fi fost un preot mai bun, aş şti acum ce trebuie să-ţi spun, dar nu ştiu. Îmi pare rău.

— Nu contează. Chiar nu e nimic de spus.

Clipa de care mă temusem atât de mult sosise în cele din urmă.

— Ar trebui să plec acum, am spus eu. La revedere, Patrick.

— La revedere, şopti el.

Ne-am întors amândoi deodată.

Îmi aduc aminte că mi-am spus: *Dacă aş putea măcar o dată să-i mai simt braţele puternice împrejurul meu şi căldura îmbrăţişării lui. Dacă aş mai putea o dată să-i simt mireasma parfumului său... Măcar o dată... ca să-mi aduc aminte...*

Amândoi am ezitat. După aceea el îmi cuprinse în mâinile lui faţa. Din momentul în care buzele noastre se întâlniră, am fost luaţi de val.

Îmi aduc aminte forţa potopului pe care l-am văzut atunci când am fost un copil, şi cum am simţit că tremura podul şi se legăna cu noi în momentul în care apele l-a măturat. Mama reuşise să dea la

timp căruța înapoi, așa că am scăpat cu viață. Dar eu și cu Patrick am comis o greșeală. Noi nu am mai făcut pasul înapoi, la timp. Ne-am lăsat duși de val, și nu ne-am mai putut opri. După aceea, absolut nimic nu ar fi putut opri potopul iubirii înfrânate și a dorinței ce fuseseră eliberate printr-un singur sărut. Absolut nimic.

Am petrecut noaptea cu el. Ceea ce s-a întâmplat între mine și Patrick în cabana aceea a fost atât de diferit de ceea ce experimentasem cu Karl, pe cât e de diferită o ploaie de primăvară de un uragan. Urmările acestui fapt aveau să fie distrugătoare. Ne-am pierdut unul în brațele celuilalt, fără să ne gândim la consecințe. În timp ce zăceam neputincioasă în brațele lui, în dimineața zilei următoare, numai ce auzirăm vocea unui bărbat afară.

— Alo! E cineva aici?

Patrick se făcu stană de piatră.

— Răspunde-i, i-am șoptit eu. Bănuiește că e cineva aici. Ferestrele sunt deschise... bărcile sunt la țărm...

Patrick se dădu repede jos din pat și își trase pantalonii pe el.

— Cine-i acolo? întrebă el.

— Sunt eu, Alan Metzger.

— Nu-l putem lăsa pe Alan să mă vadă! am șoptit eu disperată. E membru în biserica tatălui meu.

Patrick se îndreptă spre ușă împiedicându-se și vorbi prin crăpătura ușii.

— Oh... bună dimineața. Cu ce vă pot ajuta?

— Barca tatălui meu a dispărut ieri de la locul în care o lăsasem. Am ieșit la pescuit în dimineața asta și am zărit-o din întâmplare pe plaja dumneavoastră.

— Da, dar era acolo când am sosit eu, mărturisi Patrick. Cealaltă e barca pe care am folosit-o eu pentru a traversa râul.

Mi-am luat repede hainele în timp ce ei vorbeau, după care m-am târât în genunchi pe podea spre grămada de lemne din spatele sobei. Noi folosisem lemnele uscate de după sobă, lăsând astfel un spațiu îngust în spatele grămezii de lemne verzi. M-am vârât în spațiul acela pentru a mă ascunde.

— Ciudat, spuse Alan. Probabil că s-a dezlegat şi a fost purtată de ape încoace. Cum spuneaţi că vă numiţi?

— Mmm... Thomas O'Duggan. Am venit din oraş pentru a-mi petrece weekendul.

— Încântat de cunoştinţă. Ce v-aduce pe aici?

— Eu... eu sunt preot... un preot catolic.

Abia dacă am putut să aud răspunsul lui.

— Deci aţi venit în vacanţă? Cu siguranţă că vă delectaţi pescuind în apele râului, nu-i aşa?

— Eu... uh... nu am prins niciun peşte încă, spuse el râzând nervos.

— O să vă dau din ceea ce am prins eu, dacă doriţi. Deja am prins destul de mulţi. Soţiei mele nici măcar nu-i place peştele.

El vorbea întruna vrute şi nevrute despre nimicuri şi nici măcar nu băgă de seamă că răspunsurile lui Patrick erau scurte, prescurtate.

— Ei bine, e timpul s-o pornesc din loc, spuse Alan într-un final. Veniţi cu mine până la barcă să vă alegeţi peşti.

— Sigur... mulţumesc.

— Şi dacă nu vă supăraţi, o să leg barca tatălui meu de a mea şi o s-o duc acasă.

— Perfect.

I-am auzit coborând zgomotos pe scări şi după câteva minute am auzit scârţâitul uşii ce se deschise atunci când Patrick reveni. Nu am ieşit de după grămada aceea de lemne până când Patrick îmi spuse:

— A plecat.

Am ţâşnit din ascunzătoarea mea, scuturându-mă de rumeguşul şi cojile de copac ce se lipiseră de hainele mele, scuturându-mi piciorul amorţit. Patrick stătea în uşa deschisă cu spatele spre mine. Când într-un final se întoarse, faţa îi era albă, iar ochii bulbucaţi de groază. Ştiam încă înainte de a spune un cuvânt, că nu o să mă mai ţină în braţe vreodată.

— Ce-am făcut? şopti el. Dumnezeule... Emma... *ce-am făcut*!

Era strigătul unei suferinţe copleşitoare.

— Patrick, e în regulă. Noi...

— Nu! Nu e în regulă deloc! Niciodată nu va mai fi bine! Oh, Dumnezeule... oh, Dumnezeule... ce am *făcut*!

Ieşi pe uşă clătinându-se, îndreptându-se spre toaletă, dar nu reuşi să ajungă până la ea. În cele din urmă îşi veni în fire şi se

întoarse înapoi. Nu mă putea privi, ca şi cum nu mai vedea faţa mea ci numai propriul lui păcat, vina şi ruşinea sa.

— Emma, îmi pare rău... îmi pare rău...

— Mie nu.

— Mă vei putea ierta vreodată?

— Nu trebuie să te iert pentru nimic. A fost cea mai frumoasă noapte...

— Nu... opreşte-te! gemu el. Nu spune nimic! Eu sunt un preot! Mi-am încălcat absolut toate jurămintele pe care I le-am făcut lui Dumnezeu! Cum voi mai putea eu veni înaintea Lui? Cum voi mai putea sta eu la masa Domnului?

— Patrick, ascultă-mă...

— Şi dacă asta nu ar fi fost îndeajuns, eu... eu m-am culcat cu o femeie căsătorită! Doamne ai milă, am luat nevasta altui bărbat.

— Deci m-ai minţit atunci când mi-ai spus că mă iubeşti?

— Nu... Dumnezeu mi-e martor că am spus adevărul.

— Patrick, eu am cedat de bunăvoie. Nu mi-ai promis niciodată...

— Oh, Dumnezeu să se îndure de amândoi! Chiar nu-ţi dai seama ce am făcut? Am comis adulter! *Adulter*! Toată viaţa mea am urât cuvântul acesta, şi l-am urât pe tatăl meu pentru că l-a comis, iar eu am făcut exact acelaşi lucru! Am folosit până şi numele tatălui meu pentru a-mi acoperi vina. I-am spus lui Metzger că sunt Thomas O'Duggan.

Îşi ascunse faţa în mâini.

Ştiam că nu mai aveam ce să răspund. Stăteam acum în cabana aceea tăcută, iar sunetele care pătrundeau pe uşa deschisă nu mai erau deloc plăcute, ci dure şi batjocoritoare – croncănitul răguşit al unei ciori, fâlfâitul aspru al aripilor lăcustei, zgârietura unei crengi pe acoperişul cabanei.

— Va trebui să mă duci cu barca înapoi la ţărm, am spus eu liniştită. Alan a dus barca.

— N-am să mă iert niciodată pentru ceea ce am făcut, murmură el. Niciodată.

— O să mă ierţi vreodată pentru că te-am dorit?

Ieşi din cabană împleticindu-şi picioarele, fără a-mi răspunde. L-am lăsat să plece. Mult timp a trecut fără ca eu să mă mişc din pat. Puteam să înţeleg vina lui Patrick, dar nu simţeam niciun strop din

ea, nici măcar atunci când mă gândeam la Karl. Patrick nu-i răpise absolut nimic lui Karl, deoarece Karl nu-mi dăduse voie să pătrund niciodată în inima lui. Nici măcar nu-mi dăruise o parte din inima lui. Patrick reuşi să mă cunoască pe deplin într-o singură zi, lucru pe care Karl nu îl reuşi timp de cinci ani.

Atunci când, într-un final, Patrick se reîntoarse, am fost surprinsă să constat că se înserase. Mă simţeam goală pe dinăuntru, dar nu-mi era foame, chiar dacă nu mâncasem nimic toată ziua.

— O să te duc la mal, spuse el.

Ochii lui roşii păreau a fi băgaţi în orbite, iar faţa îi era albă. Nici acum nu avea puterea să mă privească, nici să-şi ridice ochii din podeaua bărcii în timp ce vâslea, îndepărtându-se de insulă. Stăteam faţă în faţă, dar niciunul nu rosti un cuvânt.

Vâslele şuierau ritmic în timp ce el le cufunda în apa aceea negricioasă. Ele păreau să întrebe: *De ce?... De ce?... De ce?* Dar nu primeau niciun răspuns. Vâslea din ce în ce mai repede, ca şi cum aş fi făcut o gaură în barcă dacă nu mă lăsa mai repede la ţărm. De îndată ce am simţit că barca ajunse pe pietrişul de la ţărm, am sărit din ea şi am fugit spre uscat.

— Emma...

L-am auzit pe Patrick strigându-mă, dar nu i-am răspuns. Am continuat să merg.

— Emma... îmi pare rău...

Nu am privit înapoi.

CAPITOLUL 30

Atunci când Karl se întoarse din călătoria lui, abia dacă puteam să-i dau voie să mă îmbrățișeze. Nu doream deloc aproprierea lui pentru ca nu cumva să-mi șteargă din memorie prezența lui Patrick. Pielea mi se încrețea ori de câte ori Karl mă atingea sau își lipea buzele de ea. Pentru următoarele nopți am mințit, spunând că sunt indispusă, astfel încât să știu că nu venea deloc în apropierea dormitorului meu.

Îmi uram viața. Singura mea șansă de a scăpa de o viață petrecută cu Karl, de o viață fără Patrick, era moartea. Atunci când în luna septembrie ploile au pus capăt secetei, mi-am alinat suferința cu gândul că odată ce râul va ajunge la cota lui normală, urma să mă arunc de pe podul de cale ferată și să mă sinucid. Dar înainte de a reuși să-mi duc planul la îndeplinire, am descoperit faptul că sunt însărcinată.

Știam că acest copil era al lui Patrick. Și mai știam că aș fi fost în stare de orice ca să protejez viața acestui copil. Puteam să tolerez gândul unei vieți petrecute alături de Karl dacă urma să țin în brațe copilul lui Patrick. Însă am uitat că trebuia să iau în considerare nevoia obsesivă a lui Karl de a controla totul. Planurile lui nu includeau nicidecum un copil.

În dimineața ce urmă tentativei lui eșuate de a mă forța să fac avort, Karl mă aduse acasă cu mașina de la casa sorei mele Sophie, într-o tăcere de mormânt. Nu am avut curajul să-l privesc. Nu doream ca el să-și dea seama că eram de-a dreptul îngrozită de el și că aveam să fug din nou de el cu prima ocazie care s-ar fi ivit. Trebuia să-l fac să creadă că îl iertasem.

Karl mă apucă brusc de cot, strângându-mă puternic, în timp ce mă conduse de la mașină spre salon.

— Stai jos, Emma, îmi spuse el în timp ce mă așeză forțat pe canapea.

Se aplecă peste mine, iar ochii lui negri luceau de mânie ca două bucăți de cărbuni aprinși.

— Ştiu că acest copil pe care îl aştepţi nu este al meu.

— Ce... despre ce vorbeşti? Bineînţeles că e copilul tău.

— *Mincinoaso*!

Mă lovi atât de puternic peste faţă, încât am dat cu capul de colţul canapelei.

În momentele acelea de groază, singurul lucru la care mă puteam gândi era să îl potolesc cumva.

— Te rog, Karl... trebuie să mă crezi. Copilul...

— *Să nu îndrăzneşti* să mă minţi din nou!

Îmi arătă pumnul lui încleştat. Tot corpul lui tremura de mânie.

— Emma, eu nu m-am protejat. Eu *nu pot* să concep un copil. Aşa că acum, *îmi vei spune* cine este tatăl.

Cred că m-ar fi bătut până ar fi scos adevărul de la mine dacă nu ar fi auzit o bătaie în uşa din spate. Amândoi ne-am dat seama că era Katie, menajera noastră irlandeză. Pe cât de repede şi-a pierdut Karl stăpânirea de sine, pe atât de repede şi-o recăpătă.

— Eşti o adevărată pacoste! îmi spuse el. Du-te sus şi aranjează-te înainte ca ea să te vadă.

Am urcat treptele spre dormitorul meu, clătinându-mă, după care am închis ambele uşi. Aş fi vrut să mă ascund într-un colţ din dulapul meu şi să plâng în hohote, dar nu era timp pentru aşa ceva. Probabil Karl avea să meargă în centru pentru a deschide farmacia la ora nouă şi să dea voie personalului să intre, după care s-ar fi întors acasă pentru a-şi încheia conturile cu mine. Următorul tren spre oraş în acea dimineaţă era la ora 9:10. Trebuia să ajung cumva la el. Mi-am scos repede hainele tricotate dintr-o valiză şi am început să arunc în ea haine şi articole de toaletă. Nu aveam timp nici măcar să-mi schimb rochia. Mi-am dat jos, în grabă, ciorapii rupţi, mi-am luat nişte şosete şi am încălţat o pereche de pantofi mai vechi. Am numărat repede banii pe care-i aveam în geantă, după care am luat şi puţinii dolari pe care îi ascunsesem în cutia mea de bijuterii. Dacă aş fi amanetat toate lanţurile şi inelele pe care Karl mi le dăruise, m-aş fi ales cu o sumă bunicică, dar am trântit capacul închizând cutia, rezistând tentaţiei de a fura.

Fereastra de la dormitorul meu dădea spre strada principală. M-am uitat prin perdea până când l-am văzut pe Karl plecând cu maşina. Eram pe punctul de a deschide uşa, când Katie bătu, speriindu-mă.

— Doamnă Emma, v-am adus puțin ceai, se auzi vocea ei de cealaltă parte. Domnul Bauer mi-a spus că nu vă simțiți prea bine...

Am deschis puțin ușa. Katie mi-a zărit ochii bulbucați și părul răvășit, și se trase câțiva pași înapoi.

— Oh, doamnă Emma!

— Katie, te rog, ajută-mă. Karl se va întoarce în câteva minute, nu-i așa?

— D... da, mi-a spus că merge să deschidă magazinul și să vă aducă ceva medicament. M-a rugat să am grijă de dumnevoastră până când revine el.

— Nu am timp de explicații, dar trebuie cu orice preț să plec din Bremenville înainte ca el să se întoarcă.

— Și unde veți merge?

— Nu știu. Undeva, în oraș.

— Fratele meu Ian locuiește acolo. Îi puteți spune că v-am trimis eu acolo și că aveți nevoie de o slujbă și de un loc unde să stați.

Lăsă din mâini tava cu ceai și îmi notă repede adresa lui pe o bucată de hârtie. Am zărit cuvintele *Parohia St. Michael* – parohia lui Patrick – și deja m-am simțit salvată. Am luat în fugă o haină din dulap și am îmbrățișat-o pe Katie. Nu m-am simțit în siguranță până când trenul nu a pornit din loc, lăsând în urmă Bremenville și înaintând cu viteză spre oraș.

Pe drumul acela lung spre oraș, am început să-mi fac planuri. O să-l găsesc pe Patrick și o să-i spun despre copil. Aveam nevoie de ajutorul lui. Nu aveam un loc unde să stau, nu aveam bani, nicio slujbă, iar copilul urma să se nască în mai puțin de șapte luni. Patrick era nefericit în slujba lui și probabil că renunțase deja la preoție. Mi-am adus aminte cum mi-a spus că nu va mai găsi niciodată puterea de a se împărtăși cu trupul și sângele Domnului Isus. Urma să fugim împreună după cum plănuisem cu mult, mult timp în urmă. Atunci când procesul de divorț intentat de Karl avea să se finalizeze, eu și cu Patrick ne puteam căsători.

Cea mai mare teamă a mea era aceea că printr-o minune Karl putea să depășească trenul cu mașina și mă va aștepta în gară atunci când voi ajunge. Mi-am legat un batic peste cap și m-am oferit să ajut o mamă necăjită de la clasa a treia, ce avea în urma ei o grămadă de copii. Apucând un copil de mână și pe celălalt în brațe, m-am

strecurat printre călători în timp ce coboram din tren. N-am văzut nici urmă de Karl. Atunci când am fost sigură că nu e prin apropiere, am luat un taxi pentru a ajunge la biserica St. Michael. Probabil că noul preot putea să-mi spună unde plecase Patrick după ce demisionase.

Am coborât din taxi exact în faţa clădirii gri de piatră. I-am dat şoferului ultima mea bancnotă. Tot ce mai aveam erau doar câteva monezi. Cu picioarele tremurânde am urcat treptele bisericii, legându-mi din nou baticul peste cap, după cum văzusem că aveau obiceiul femeile catolice. Niciodată nu mai trecusem pragul unei biserici catolice.

Înăuntru biserica era învăluită în umbră, iar liniştea era stăpână absolută. M-am aşezat pe o bancă şi am lăsat ca pacea aceea să-mi inunde sufletul. Tocmai avea loc o liturghie, şi ecoul sumbru al imnului se lovea de pereţii lambrisaţi ai bisericii ca o voce cerească. Preotul purta o robă lungă, neagră acoperită cu veşminte purpurii, stând cu spatele la biserică, recitând incantaţia în limba latină. Deşi eram aşezată pe ultimul rând, mi-am dat seama după spatele şi umerii lui laţi şi după modul în care îi lucea părul auriu la lumina lumânărilor, că era Patrick.

Atunci când se întoarse, ţinând în mâini o cupă, am putut vedea pe faţa lui o pace desăvârşită. Am auzit pioşenia şi smerenia din vocea lui, chiar dacă nu puteam să înţeleg cuvintele pe care le rostea. Vocea tatălui meu răsunase la fel după ce războiul se încheiase, după moartea Evei, când într-un final, găsi puterea de a accepta tot ceea ce Dumnezeu îngăduise peste noi. Patrick ridică pâinea ce simboliza trupul lui Cristos, rugându-se pentru ea lui Dumnezeu. Îmi spusese că el nu se va mai apropia niciodată de masa Domnului, dar tocmai îl urmăream făcând-o. Într-un fel sau altul, Patrick reuşise să se împace cu Dumnezeu.

Îl auzisem pe tata rostind versetele specifice acestei slujbe de sute de ori, aşa că ştiam pe de rost cuvintele pe care Patrick le rostea în latină: „Luaţi, mâncaţi; acesta este trupul Meu, care se frânge pentru voi... acesta este sângele Meu, sângele legământului celui nou, care se varsă pentru mulţi, spre iertarea păcatelor."

Mi-am adus aminte de privirea aceea ruşinată şi îngrozită de pe chipul lui Patrick atunci când şi-a dat seama de păcatul comis şi ştiam că nu aş fi putut să-i iau pacea pentru a doua oară. Îl iubeam mult

prea mult. În timp ce o mână de oameni înaintară spre altar pentru a lua simbolul jertfei lui Cristos din mâna lui Patrick, am părăsit în liniște biserica. Patrick nu trebuia să afle niciodată de acest copil.

Am stat afară pe treptele bisericii St. Michael, întrebându-mă care era următorul pas. Dacă doream să încep o viață nouă fără sprijinul lui, trebuia să găsesc o soluție prin care să cresc copilul de una singură. În timp ce oamenii părăseau biserica cum liturghia se terminase, mi-am adus aminte de bucata de hârtie pe care mi-o dăduse Katie. Mi-am scos din buzunar hârtia pe care era trecut numele și adresa fratelui ei și i-am arătat-o unei femei în vârstă.

— Scuzați-mă, puteți să-mi spuneți unde e strada King?

— Păi, strada King e chiar aici, după intersecție.

Am găsit magazinul după colț, la o mică distanță.

Și așa l-am întâlnit pe Booty Higgins, fratele lui Katie. În ziua aceea am păşit pentru prima oară în magazinul lui prăfuit și dezordonat, iar el mă întâmpină cu un zâmbet cald pe buze.

— Bună ziua, doamnă. Pot să vă ajut cu ceva?

Șocul de a-l fi văzut pe Patrick în rolul lui de preot, mă lovi dintr-odată. Am izbucnit în lacrimi.

— Ei... nu poate fi chiar atât de grav... nu-i așa?

Booty își lăsă țigara într-o scrumieră plină și mă bătu ușor pe spate. Încercam din răsputeri să mă reculeg.

— Îmi pare rău...

— Nu face nimic. Sunt sigur că aveți un motiv întemeiat pentru care ați...

I-am pus în mână bucata de hârtie pe care mi-o dăduse Katie.

— Îl caut pe Ian Higgins, am spus eu.

— L-ați găsit. Eu sunt.

— Sunt o prietenă de-a sorei dumneavoastră, Katie. Ea mi-a spus că dumneavoastră m-ați putea ajuta.

Își ridică privirea de la hârtie la mine, după care din nou la ea, privind confuz.

— Am sosit în dimineața asta cu trenul din Bremenville. Aș avea nevoie de un loc unde să stau...

— Ei bine, eu... eu nu știu ce să spun...

— Vă rog, domnule Higgins.

Zâmbi cu seninătate.

— Spune-mi Booty. Toată lumea îmi spune aşa. Şi numele dumneavoastră e...?

— Emma. Emma Bauer.

După expresia feţei lui mi-am dat seama că recunoscu de îndată numele celei pentru care sora lui lucra.

— Ei bine, doamnă Bauer, eu chiar ştiu un loc unde dumneavoastră aţi putea locui. De ce nu... hmm... mai bine aşteptaţi-mă afară puţintel până o chem pe soţia mea să aibă grijă de magazin cât timp lipsesc eu. Vin şi eu într-o clipită.

Mă conduse spre uşă în timp ce îmi vorbi şi o ţinu deschisă pentru mine. L-am urmărit pe fereastra prăfuită cum a intrat în apartamentul lui din spatele magazinului. Într-o clipită însă ieşi pentru a mi se alătura, aprinzându-şi altă ţigară.

— Ar cam fi timpul să am şi eu o scurtă pauză, spuse el, după ce luarăm colţul. Pot să vă ajut cu bagajul acela?

— Nu, mulţumesc. Îl duc eu.

— Eu... uh... ar trebui să vă spun câte ceva despre camera respectivă, începu el să-mi explice în timp ce înaintam. Poate veţi dori să rămâneţi, poate nu.

Mai trase un fum din ţigara aceea, după care o aruncă.

— Vedeţi dumneavoastră, eu deţin o distilerie. Soţia mea nu ştie nimic despre asta.

Aşa se explica originea poreclei lui – Booty. El era un negustor de băuturi interzise, preparând gin în cadă în timpul prohibiţiei. Mă conduse spre o pivniţă înghesuită, pe care el o închiriase într-o clădire la câteva case distanţă. Era mai mică decât magazia de unelte a tatălui meu şi nici pe jumătate la fel de curată, dar era cald înlăuntrul ei datorită sobei care trebuia să încălzească continuu pentru ca aparatul de distilat să funcţioneze.

— Aş fi încântat să pot să vă las să locuiţi aici, fără să-mi plătiţi chirie, spuse el în timp ce turna cărbuni în sobă. Ştiţi... activităţile mele nu ar mai trezi suspiciuni dacă poliţiştii ar vedea intrând şi ieşind din această încăpere o doamnă atât de frumoasă şi respectabilă ca dumneavoastră. Şi, de asemenea, mă puteţi ajuta să ţin soba mereu în funcţiune.

Aproape că am vrut să-l îmbrăţişez de fericită ce eram.

— Cum v-aş putea mulţumi vreodată?

— Nu trebuie, replică el timid. Nu trebuie.

Am frecat podelele acelei încăperi până când mâinile mi-au fost rănite, apoi am mobilat-o cu un pat, cu un reşou pe care să-mi gătesc mâncare, un lighean, şi un dulap de bucătărie din care lipsea un sertar, obiecte pe care le luasem de la gunoi. Booty îmi dărui nişte farfurii şi oale, şi o oglindă care avea o suprafaţă atât de ondulată, încât mă simţeam ca şi cum aş fi consumat şi eu din băutura aceea de fiecare dată când îmi pieptănam părul. Soba care alimenta bodega făcea ca în cameră să fie extrem de cald, chiar şi pe timpul iernii.

Booty venea o dată sau de două ori pe zi pentru a verifica soba; prietenii lui, Black Jack şi O'Brien, care locuiau în apartamentul de mai sus, luau băutura şi o serveau clienţilor. Într-un final, Booty mă ajută să-mi găsesc o slujbă ca şi chelneriţă la un local din apropiere. Atât apartamentul cât şi restaurantul erau suficient de departe de biserica lui Patrick şi de casa lui parohială, aşa că nu trebuia să mă îngrijorez că o să dau nas în nas cu el vreodată.

Munceam în cafeneaua aceea atât de multe ore cât îmi dădeau şefii voie, după care mă întorceam acasă în cămăruţa mea, unde mă prăbuşeam. Ştiam că riscam să fiu arestată şi aruncată la închisoare dacă poliţia făcea o razie în apartament, însă eu mă simţeam în siguranţă departe de Karl şi asta era tot ceea ce conta. Mi-am găsit liniştea şi pacea pe insula aceea, înconjurată de o mare de irlandezi-catolici.

Însă sentimentul meu de siguranţă fu de scurtă durată. Tocmai mă întorsesem în apartamentul meu după ce lucrasem în tura de mic dejun şi prânz, într-o după-masă rece a lunii noiembrie, când am auzit o bătaie în uşă. Mereu cu teama ca nu cumva să fie vorba de un raid al poliţiei, m-am repezit să ascund mai întâi aparatul în spatele unui ecran pe care Booty îl fabricase dintr-o cutie de împachetat. După aceea m-am întins pe pat şi am privit de pe geamul meu pe fereastra pivniţei.

Karl Bauer se afla în casa scării, afară. Tata era cu el.

Combinaţia dintre şocul acela şi oboseala ce se adunase în urma unei lungi zile istovitoare făcu ca genunchii mei să tremure puternic. M-am prăbuşit pe pat, plângând în hohote.

— Emma? strigă tatăl meu. Emma, te rog, deschide uşa.

Nu am răspuns nimic. Nu ştiam ce să spun. Apartamentul nu avea altă ieşire decât aceea.

— Ştim că eşti acolo înăuntru, spuse Karl. Te-am văzut venind acasă.

— Karl, pleacă! Nu vreau să te mai văd vreodată! Eram de-a dreptul îngrozită de el.

Mi-am cuprins pântecele cu mâinile pentru a proteja ființa aceea mică ce se forma în interiorul meu.

I-am auzit vorbind în şoaptă, după care tata mi se adresă din nou:

— Fata mea, pot să intru de unul singur?

Vocea blajină a tatălui meu ce se adresa ca unui copil preaiubit, îmi frânse sufletul. Mi-era ruşine să dau ochii cu el. Dar el călătorise atât de mult numai pentru ca să mă vadă.

— Trimite-l pe Karl mai întâi de-aici, am spus eu într-un final.

M-am aşezat din nou pe pat şi l-am văzut pe Karl ieşind din casa scării. Am auzit un motor pornind, după aceea un efort de viteză pe pietrişul acela în timp ce maşina aceea mare se urni din loc. Am deschis uşa pentru ca tatăl meu să intre înăuntru.

Tata mă ţinu strâns în braţele lui.

— Fata mea... spuse el cu o voce aspră. Slavă Cerului că te-am găsit.

M-am simţit protejată, în siguranţă – un copil plăpând în braţele tatălui iubit. Am inspirat mireasma aceea familiară a apei lui de colonie, lâna aceea moale a hainei sale. *Tatăl meu.* Însă ştiam că după ziua aceea, el nu o să mă mai iubească vreodată aşa cum mă iubea în acele momente.

— Fata mea, cum eşti? Eşti bine?

Mă îndepărtă puţin de el pentru a-mi studia chipul. Faţa lui era ridată de îngrijorări, iar umerii erau împovăraţi de oboseală.

— Da, tată. Sunt bine. Te rog, ia loc. Dă-mi voie să-ţi iau haina.

Aruncă o ocheadă spre camera aceea micuţă, după care se aşeză pe pat, stând încă cu haina pe el. Nu mă întrebă nimic despre sunetul picăturilor ce se auzea dinspre aparatul de distilat sau despre mirosul acela dulceag al băuturii preparate care umplea aerul din încăpere. Stăteam lângă el, înspăimântată, şi aşteptam ca el să vorbească primul.

— Emma... îşi drese vocea, după care mai încercă încă o dată. Emma, voi trece direct la subiect. Karl susţine că tu aştepţi un copil... şi că acest copil nu e al lui. E adevărat?

— Da, e adevărat, am şoptit eu.

— Oh, fata mea...

Îşi închise ochii. Durerea aceea amarnică pe care i-o provocasem tatălui meu – acela a fost unul din cele mai grele momente din viaţa mea. Cum am putut să-i provoc atâta suferinţă acestui bărbat atât de bun, tocmai lui, celui pe care îl iubeam cel mai mult! Atunci când îşi ridică din nou capul, îmi spuse:

— Am venit să te duc acasă. Karl este un bun creştin. E gata să te ierte de dragul jurămintelor pe care vi le-aţi spus unul altuia.

M-am înfiorat numai gândindu-mă la abilitatea lui Karl de a-l amăgi. Cum putea tata să creadă că el era un bun creştin?

— Ţi-a spus că a încercat să mă forţeze să fac avort?

— Karl nu mi-a spus nimic despre avort.

— Nu, bineînţeles că nu ţi-a spus. Dar tocmai asta a încercat să facă. Tocmai de aceea am fugit. Şi tocmai de aceea nu îl mai vreau în apropierea mea.

Tristeţea şi confuzia înnourară ochii blânzi ai tatălui meu. Dar am mai zărit încă ceva – îndoială.

— Tată, nu mă crezi?

— Nu ştiu ce să mai cred, îmi răspunse el liniştit.

Gesticulă cu mâinile a consternare.

— Cum aş putea să ştiu care e adevărul?

— Eu sunt fiica ta! Eu nu te-aş minţi!

Tata nu dădu niciun răspuns.

— Vezi? Am ştiu că tu şi mama veţi fi de partea lui. Tocmai de aceea am fugit din Bremenville.

Am dat să mă ridic, dar el mă apucă de mână şi mă trase jos, lângă el. Mâna lui era la fel de rece ca piatra.

— Emma, nu am venit până aici ca să vorbesc de ceea ce deja s-a întâmplat. Încerc să găsesc o cale prin care tu să ajungi la un acord cu el. Karl vrea să te reîntorci acasă. El e gata să te ierte.

— Cu ce condiţie?

Eu îl cunoşteam mult prea bine pe Karl. Ştiam că trebuia să plătesc un preţ.

Tata suspină.

— El se va ocupa de toate demersurile pentru ca tu să naşti în secret copilul, după care să-l dea spre adopţie.

— Dar tată, e şi copilul meu! Trup din trupul meu şi carne din carnea mea! Cum să-l dau unor străini?

— Am putea găsi o familie bună, creştină care...

— Tată, nu! Nu pot să cred că tu ai fi de acord cu aşa ceva! E vorba aici de nepotul tău!

— Nepotul meu merită să crească alături de părinți care să-l iubească. Karl poate niciodată nu-ți va iubi copilul aşa cum ar trebui să facă un tată. Poți să înțelegi acum de ce lui i-ar fi atât de greu să crească copilul unui alt bărbat?

— Da. Dar tu poți să înțelegi că mie mi-e imposibil să renunț la copilul meu?

— Emma, Karl e gata să facă pentru tine mai mult decât crezi. E gata să te ierte dacă...

— Dar tu, tată? Tu eşti gata să mă ierți – chiar dacă nu mă întorc înapoi la Karl?

— Pocăința precede iertarea, fata mea. Înseamnă că trebuie să-ți pară rău pentru ceea ce ai făcut. Mă rog ca tu să-ți fi mărturisit păcatul lui Dumnezeu şi să Îl fi implorat să-ți acorde iertarea Lui. După aceea, bineînțeles că te voi ierta...

— Dar mie nu îmi pare rău!

— Oh, Emma.

Cuvintele mele îl dureră atât de mult pe tatăl meu, de parcă i-aş fi înfipt un cuțit în inimă.

— E adevărat, tată. Eu îl iubesc pe Patrick. Niciodată nu l-am iubit pe Karl.

— Deci, spuse tata înghițând în sec, deci Patrick O'Duggan e tatăl acestui copil?

— Da. Iar mie nu-mi pare rău că am petrecut noaptea aceea împreună. Mi-aş fi dorit să ne putem petrece toată viața împreună.

— Ție nu-ți pare rău că ai comis păcatul adulterului? mă întrebă tata, şoptind îngrozit.

Cuvintele mele înfipseră şi mai adânc cuțitul în inima lui.

— Singurul regret pe care îl am e acela că nu m-am căsătorit cu Patrick de la bun început. Îmi pare rău că m-am căsătorit cu Karl. Jurămitele pe care le-am făcut au fost rostite în păcat, deoarece eu am jurat să-l iubesc pe Karl, dar aceea a fost o minciună. Nu puteam să-l iubesc din moment ce eu încă îl iubeam pe Patrick.

— Emma, copilul tău a fost conceput în păcat şi...

— Copilul pe care îl port este o făptură ce nu are nicio vină pentru nimic. Nu o să consider lucrul ăsta ca pe un mic secret murdar ce trebuie ascuns sub un covor. Nu o să renunț la copilul lui Patrick. E tot ce mi-a mai rămas de la el!

— Dacă tu îți iubești copilul, atunci te implor să te pocăiești... de dragul copilului tău. Scriptura spune că urmările păcatelor părinților vor cădea asupra copiilor lor până într-al treilea și al patrulea neam. Asta e ceea ce-ți dorești? Vrei ca nepoții și copiii tăi să aibă un zid de despărțire între ei și Dumnezeu?

— Cum aș putea să spun că-mi pare rău de ceva, când nu îmi pare?

— Emma, Dumnezeu nu te poate ierta decât dacă tu îți mărturisești păcatul și te pocăiești!

Am așteptat ca adevărul acela groaznic să-mi pătrundă în inimă, după care am adăugat:

— Atunci bănuiesc că nu voi fi niciodată iertată pentru fapta mea.

Tata își coborî capul în pământ și își acoperi ochii cu o mână. Rămase multă vreme tăcut. Stăteam foarte aproape unul de altul, dar știam că prăpastia care se adâncise între noi doi era de netrecut.

— Asta e alegerea ta, și nu a lui Dumnezeu, spuse el în cele din urmă. Și nici a mea. Îți aduci aminte de povestea fiului risipitor de la școala duminicală? Dumnezeu te va aștepta cu brațele deschise oricând tu vei fi gata să te întorci la El. El vrea să-ți dea iertarea Lui.

Se ridică cu greu de pe pat de parcă l-ar fi durut fiecare articulație a organismului lui și păși spre ușă. După ce o deschise, se întoarse spre mine și îmi spuse:

— Și eu te voi aștepta, Emma. Cu brațele deschise. În fiecare zi a vieții mele.

Duminica, ziua Domnului, era cea mai grea zi din săptămână pentru mine, aducându-mi aminte cu durere atât de Patrick cât și de tatăl meu. Cafeneaua la care lucram eu era aproape, așa că deseori îmi petreceam ziua explorând orașul – deși eram întotdeauna foarte atentă ca nu cumva să sfârșesc prin a ajunge în zona bisericii St. Michael. Și magazinul lui Booty era, de asemenea, foarte aproape, iar el câteodată își petrecea toată după-amiaza în apartamentul meu reparând aparatul de distilat.

Într-o duminică a lunii decembrie, văzând că vremea de afară era mult prea rece pentru plimbarea mea obişnuită, am rămas acasă. Stăteam în patul meu odihnindu-mă, în timp ce Booty stătea pe podea meşterind ceva la aparatul cu pricina, încercând să destupe un furtun. Vorbeam liniştiți, când am simțit deodată cum mişcă copilul în pântecele meu pentru prima dată.

— Oh! am exclamat eu ridicându-mă în picioare.

Booty se sperie teribil, crezând că sosiseră polițişti prin zonă. Încercă şi el să se ridice, şi se izbi cu capul de piciorul sobei.

— Au! Ce... ce s-a întâmplat?

— Oh, e atât de... incredibil! Tocmai am simțit că s-a mişcat copilul, l-am simțit! A fost ca şi cum... m-ar fi atins aripa unui fluture sau... degetele unei mâini extrem de mici!

Booty îşi şterse mâinile de o cârpă şi se apropie pentru a se aşeza pe cealaltă margine a patului meu. Era cu ochii înlăcrimați, iar vocea suna blând.

— Ah, deci de aceea te-ai ascuns aici tot timpul acesta... e vorba de un bebelaş!

Am încuviințat cu capul.

— Karl... soțul meu, nu şi-a dorit acest copil. El a încercat să mă facă să mă descotorosesc de el.

— Sărmana de tine...

O bătaie puternică în uşă ne întrerupse. De data aceasta amândoi am crezut că sosiseră polițiştii. Booty îngheță, prea şocat pentru a se mai mişca, dar eu m-am urcat repede pe pat şi am privit afară.

— E o femeie, Booty. E She...

Următorul lucru pe care l-am ştiut a fost acela că uşa se deschise, iar ea se năpusti asupra lui Booty asemeni unui vârtej.

— Aha! Deci cu de-astea te ocupi tu pe la spatele meu? Sfânta Maria şi cu Iosif, şi toți sfinții! Deci ai o amantă!

— Nu! Sheila, nu! Nu e deloc ceea ce crezi tu!

— Ar fi trebuit să-mi dau seama, jigodie ce eşti, netreb...

Avea în mâini o geantă mare, maronie de mărimea unei valize mici, cu care se năpusti asupra lui Booty, lovindu-l în cap. Lovitura îl luă prin surprindere, şi înainte ca el să poată reacționa, ea îl mai lovi de două ori. Atunci când se prăbuşi la pământ, acoperindu-şi capul, ea începu să-l lovească şi să-l ciomăgească în acelaşi timp.

— Opreşte-te! O să-l omori! am ţipat eu. Opreşte-te!

Se întoarse spre mine.

— Stai domniţa mea, că urmezi şi tu! Vom vedea câţi alţi bărbaţi căsătoriţi te vor mai dori după ce termin eu cu tine!

M-am dat încet înapoi.

— Nu, ascultă-mă! am spus eu bâlbâindu-mă. Eu nu sunt amanta lui! Îţi jur dacă vrei... pe Biblie că eu şi cu soţul tău nu...

— Oh, puşteoaico, fii fără grijă, vei avea şansa să te confesezi, şi nici să nu-ţi treacă prin cap că vei scăpa! O să-l trimit pe părintele O'Duggan, şi vom mai vedea noi apoi ce va avea el de spus despre toată această treabă.

— Nu, te rog...

Booty reuşi să se ridice în picioare. Veni tiptil pe la spatele soţiei lui, ţinându-i braţele şi geanta ei colosală.

— Sheila, draga mea, ascultă-mă. Doamna Bauer nu e amanta mea. Ea este o prietenă de-a lui Katie, care a avut nevoie de un adăpost. Noi doi niciodată...

Dar doamna Higgins nu asculta. În timp ce se smucea pentru a se elibera din braţele lui Booty, se apucă să rostească un potop de înjurături irlandeze cu o voce piţigăiată în urma cărora Booty ar fi rămas deformat şi castrat pentru tot restul vieţii lui, dacă toţi sfinţii ar fi băgat-o în seamă. M-am încălţat rapid, fiind gata de fugă.

— Atunci ce faci tu de unul singur aici cu ea? ţipă Sheila.

— Eu sunt aici pentru a repara aparatul acesta de distilat.

— Ce spui?

— Sheila, e un aparat de distilat care prepară băutura, îi spuse Booty. Cu asta m-am ocupat de când am venit aici.

— Tu eşti un *contrabandist* de băuturi alcoolice? Mai şi încalci legea pe lângă toate cele?

— Eu şi O'Brien încercăm şi noi să mai câştigăm un bănuţ în plus cum putem. Sheila, mulţi oameni fac lucrul ăsta, să ştii. Cred că la fiecare bloc există câte o bodegă ascunsă sau două.

Sheila se eliberă într-un final din strânsoarea lui şi plecă val-vârtej. Booty o urmă îndeaproape. Eu am închis uşa în urma lor, după care m-am prăbuşit pe pat. Însă trecu mult timp înainte ca eu să mă fi putut opri din tremurat.

CAPITOLUL 31

Cu o săptămână înainte de Crăciun, m-am întors acasă de la serviciu după o dimineaţă lungă şi istovitoare, şi le-am găsit pe mama şi pe sora mea Vera tremurând în casa scării. Mi-a fost atât de ruşine că trebuia să le primesc în cămăruţa aceea în care locuiam şi că o să descopere că aştept un copil, încât aproape am fugit în direcţia opusă. Însă acum era prea târziu. Ele mă văzuseră deja din depărtare. Mama lăsă jos bagajele pe care le avea în mâini şi fugi înspre mine. Mă îmbrăţişă plângând.

— Hai mai bine să mergem înăuntru, le-am spus eu câteva minute mai târziu, înainte să ne îngheţe pleoapele.

Mi-am şters lacrimile şi am deschis uşa.

În timp ce mama şi Vera cercetau acum micuţa mea încăpere, văzându-mi patul lăsat în jos, pereţii gri de ciment şi aparatul de distilat pe care îl lăsasem neacoperit, fierbând, ştiam că în mintea lor îşi închipuiau casa aceea grandioasă pe care o lăsasem în Bremenville, casa pe care Karl o construise pentru mine. Nu am vrut să le întreb motivul pentru care au venit, aşa că m-am ţinut ocupată cu aranjarea hainelor lor, după aceea le-am încălzit apă pe reşou pentru un ceai. Ştiam că mama o să-mi spună motivul pentru care venise atunci când era pregătită.

În timp ce stăteam cu spatele spre ele, Vera se îndreptă spre aparatul de distilat.

— Emma, ce e acesta?

— E... ă... nu e al meu. Aparatul acela era aici când m-am mutat eu.

— Dar ce face?

— Cum se iveşte ocazia, o să mă mut într-un apartament mai bun, le-am explicat eu, însă toţi proprietarii au pretenţia de a li se plăti în avans chiria pe o lună, aşa că trebuie să economisesc bani.

— Emma, nu ai nevoie de alt apartament, vorbi mama liniştit. Noi am venit să te ducem acasă.

Mi-am luat privirea de la ea.

— Tata te-a trimis?

— Nu, el crede că noi am venit să facem cumpărături pentru Crăciun. Karl este cel care ne-a plătit biletele de tren.

Ce mişcare inteligentă din partea lui Karl!, mi-am spus eu în timp ce terminam de preparat ceaiul. El ştia prea bine că mie mi-ar fi fost ruşine să-i spun mamei adevărul sau să discut cu ea motivele plecării mele de faţă cu Vera. Am tăiat în două bucăţi mici plăcinta pe care o adusesem de la localul în care lucram. Era tot ce aveam în casă şi cu ce le puteam servi.

— Vera, vino stai jos şi mănâncă şi tu din plăcintă, i-am spus eu.

Ea se plimba încă în jurul acelei maşinării, studiind-o de zor.

— Ţie îţi mai rămâne ceva? mă întrebă ea în timp ce-i întindeam ei şi mamei mele o ceaşcă de ceai şi o farfurie.

— Am numai două ceşti, am spus eu încercând să zâmbesc. Bănuiesc că aş putea bea eu dintr-o parte, şi tu dintr-alta, dar eu tocmai am mâncat la lucru. Sunt sătulă.

M-am frecat pe stomac pentru a-mi întări vorbele, după care am simţit cum mi se aprind obrajii când am văzut-o pe mama întorcându-şi ochii. Probabil că tata îi spusese dinainte despre condiţiile mizere în care locuiam, însă Vera nu avusese nici cea mai vagă idee. Rămase cu gura căscată de uimire. Tăcerea din încăpere devenise deja apăsătoare.

Ruşinată, îmi doream să mă pot ascunde de ele, dar nu găseam niciun ungher în care să mă pitesc în cămăruţa mea. M-am aşezat pe podea, faţă în faţă cu mama, sprijinindu-mi spatele de perete.

— Mamă, îmi pare rău... şi regret faptul că a trebuit să vii atâta drum pentru nimic, dar eu nu mă pot întoarce acasă cu tine.

— Emma, te rog, mă imploră Vera. Karl se simte atât de singur fără tine! El...

— El minte. Mândria lui e cea care suferă. Vera, el nu mă iubeşte. Încă de la bun început, eu şi Karl am fost nefericiţi. Ştiu că el e băiatul mătuşii Magda şi că tu îl crezi cel mai tare, dar... dar niciodată nu ai locuit cu el sub acelaşi acoperiş. Karl e cu totul altă persoană acasă decât pare a fi la magazin sau la biserică.

— Ce vrei să spui? Cum poate să fie diferit?

Era evident că Vera era de partea lui şi că venise tocmai pentru a-i apăra cauza. Eram de-a dreptul disperată.

— Vezi? Ştiam că nimeni nu mă va crede. De aceea am plecat. Însă eu nu mă mai pot întoarce la el. E un om furios şi violent iar... eu nu o să mă mai întorc niciodată la el.

Mi-am cuprins genunchii cu braţele şi mi-am lăsat capul în jos, împovărat de crunta deznădeje. Mă simţeam extraordinar de singură.

— Te cred, şopti mama.

Cred că dacă încăperea aceea nu ar fi fost atât de micuţă, nu aş fi auzit-o. Mi-am ridicat privirea şi am văzut-o privindu-mă fix, dar văzând mult mai departe de ceea ce se putea vedea.

— Te cred, Emma, spuse ea din nou.

— Mă crezi?

Încuviinţă din cap, plină de mâhnire.

— Nimeni nu a ştiut ce fel de părinte a fost tatăl lui Karl atunci când era acasă. Eram singura persoană din afară care ştia de vânătăile Magdei. Ba o dată chiar am putut să văd urmele de curea pe care le-a lăsat pe spatele lui Karl. Magda m-a implorat să ţin totul secret. Ea nu l-ar fi putut părăsi pe Gus. Îl iubea prea mult.

— Mamă, eu niciodată nu l-am iubit pe Karl. Am încercat, dar...

— Ştiu, Emma. Ştiu că ai încercat din răsputeri. Te-ai căsătorit cu el numai pentru a-i face pe plac tatălui meu şi mie, nu-i aşa?

— Îmi pare rău...

— Nu, eu sunt cea care trebuie să-şi ceară iertare. Em am comis o mare greşeală. M-am gândit că poate tu vei fi ca mine şi că-ţi vei găsi fericirea dacă vei locui în Bremenville având un soţ şi copii, pentru că mă bucuram să fie aşa. Mi-am spus că poate Karl o să fie genul de soţ care a fost Friedrich pentru mine. Însă tu nu poţi fi ca mine, Emma. Tu nu te asemeni cu mine şi am greşit atunci când am cerut asta de la tine. Iar Karl nu se aseamănă deloc cu tatăl tău. Karl a crezut că va putea să-ţi cumpere dragostea cu bijuterii, cu slujitori şi cu o casă splendidă, tot aşa cum a câştigat respectul celor din comunitate prin deschiderea acelei farmacii atât de elegante. Tatăl tău mi-a câştigat dragostea sacrificându-se pentru mine – aceasta e cea mai mare dovadă a unei iubiri adevărate. Şi tu ai demonstrat-o atunci când l-ai lăsat pe cel iubit să devină un preot... Îmi pare rău, Emma. Am greşit atunci când te-am încurajat să te căsătoreşti cu Karl. Acum greşeala mea mă va costa cu pierderea fiicei mele.

Am fost atât de uşurată şi de uluită să constat că ea mă înțelegea cu adevărat, încât mi-am îngropat fața în mâini şi am început să plâng. Mama îşi puse jos ceaşca şi farfuria, şi îngenunche alături de mine, luându-mă în brațele ei.

— Adevărul e că, eu vreau să te întorci acasă de dragul meu. Pentru că te iubesc, Emma. Pentru că nu suport gândul de a fi separată de una dintre fiicele mele. Însă dacă asta ar implica să te duci înapoi la Karl, atunci eu nu o să-ți cer să vii acasă.

— Mamă, aş putea să-mi impun mie să locuiesc din nou cu Karl, dar el nu vrea acest copil. El vrea să renunț la el. Şi decât să fac una ca asta, mai degrabă îmi petrec tot restul zilelor în văgăuna asta.

Mama mă lăsă să plâng în brațele ei pentru mult timp. Vera nu rosti un cuvânt. Părea buimăcită, acum când descoperise că Karl nu era, de fapt, cine crezuse ea. Într-un final, mama îşi scoase batista şi mă ajută să-mi şterg lacrimile.

— Vino, aşează-te pe pat lângă mine. Ți-am adus ceva, Emma – un cadou de Crăciun.

Îşi deschise una dintre genți şi îmi înmână un plic. Înăuntru erau nişte fotografii – cele trei surori ale mele şi cu mine, îmbrăcate în rochii albe şi purtând nişte cizme cu toc; apoi alta îi înfățişa pe tata şi pe mama în fața bisericii; Eva în uniforma ei de la Crucea Roşie; Karl şi cu mine în ziua nunții noastre. Am vrut să rup în bucăți ultima poză, însă ceva îmi spunea înlăuntrul meu că poate, într-o bună zi, trebuia să dovedesc că am fost într-adevăr căsătorită.

— Păstrează-le ca să-ți aduci mereu aminte de noi, spuse mama. Şi mai vreau să-ți dăruiesc ceva.

Desfăcu o bucată de hârtie şi îmi aşeză cadoul în mâini – ceaşca lacrimilor primită de la bunica ei.

— Oma mi-a dăruit-o pentru a-mi alina suferința, aşa încât să-mi aduc întotdeauna aminte de casa şi de familia mea, de cei care mă iubeau chiar dacă eram atât de departe de ei. Emma, eu nu mai am nevoie de ea, ci tu ai nevoie. Ea îți va aminti că şi tu ai o familie care te va iubi mereu.

Am strâns ceaşca aceea la pieptul meu, şi pentru cele câteva secunde în care mi-am închis ochii, eram din nou un copil – bând lapte din ea în bucătăria mamei, tocmai pentru a-mi opri lacrimile. Am simțit din nou aroma din bucătăria ei, a gălușteIor gătite pe sobă,

am auzit râsetul cald al tatălui meu şi vocea Evei ce mă implora, spunându-mi: *„Vino să te joci cu mine, Emma."* Însă în momentul în care mi-am deschis ochii, mă aflam din nou în sărăcăciosul apartament de la subsol. Îmi pierdusem tatăl, o pierdusem pe Eva, iar acum şi mama şi sora mea erau pe punctul de a mă părăsi. Şi pe ele, ca şi pe toţi ceilalţi dragi mie, exista şansa de a nu le mai vedea niciodată.

— În momentul acesta ai parte de tristeţe din plin, îmi spuse mama în timp ce ne luam rămas-bun. Dar să nu uiţi niciodată... *bucuria şi tristeţea apar şi dispar asemeni fluxului şi refluxului.*

Am continuat să lucrez în acea cafenea până când sarcina a devenit evidentă, aşa că patronul mă concedie. În zilele acelea, mamele care erau însărcinate trebuiau să stea acasă, în ultima perioadă a sarcinii lor. Ele nu se expuneau în public, şi cu siguranţă, nu serveau la mese.

Economisisem îndeajuns de mulţi bani pentru a mă muta, dar am constatat că foarte mulţi proprietari nu închiriau camere femeilor singure, cu atât mai puţin uneia care era însărcinată. M-am întors acasă plângând după o altă tentativă nereuşită de a-mi găsi un apartament, şi i-am găsit pe O'Brien, Black Jack şi pe Booty în camera mea, trebăluind la aparatul acela stricat.

— Hei, Emma, de ce plângi? mă întrebă O'Brien când îmi văzu lacrimile şiroind pe obraji.

— Trebuie să găsesc o soluţie pentru a mă muta de aici înainte ca bebeluşul să se nască, dar se pare că nu găsesc niciun loc decent. Nimeni nu vrea să-mi închirieze.

O'Brien veni alături de mine, cuprinzându-mă cu braţul lui.

— De ce nu mi-ai spus nimic mai devreme? Mi-ar face mare plăcere să mă mut cu tine şi să pretind că sunt soţul tău. Aş prefera mult mai mult să mă trezesc dimineaţa şi să văd chipul tău frumos, decât moaca aia urâtă a lui Black Jack.

— Mulţumesc de ofertă, dar eu sunt o femeie căsătorită.

I-am îndepărtat cu blândeţe mâna de pe umăr.

— Ah, Emma. Nu o să încerc să-ţi fac nimic. Vreau doar să vin cu tine să te ajut să-ţi găseşti un loc. Aş putea dormi pe podea câteva

luni, după care aş deveni soţul cel netrebnic şi mizerabil, şi te-aş părăsi după ce copilul s-a născut.

Oferta lui mă emoţionă.

— Chiar ai fi gata să-mi faci aşa ceva?

L-am văzut schimbând priviri şi zâmbete cu Black Jack.

— Nu ar fi pentru prima oară când ar părăsi... începu Black Jack, însă O'Brien îi făcu semn să tacă.

— Nu are importanţă, ea nu vrea să audă povestea ta acum. Deci, Emma, acesta e singurul lucru care te necăjeşte sau mai este şi altceva pentru care ai nevoie de ajutorul nostru?

— Da, plăcerea ar fi de partea noastră dacă ne-ai da voie să ne ocupăm de soţul tău, în caz că te necăjeşte, se oferi Black Jack.

— Nu, nu. Nu el e problema, veni de îndată răspunsul meu.

Mi-l imaginasem pe Karl pe fundul râului Squaw, având pietre legate de picioare.

— Mi-ar prinde bine o altă slujbă acum că am fost concediată de la cafenea... dar, bănuiesc că nu ştiţi alt loc în afară de circ, unde ar angaja o femeie grasă.

O'Brien îşi trecu degetele prin claia lui de păr roşcat în timp ce cugeta profund la problema mea. Înainte de a putea răspunde, se auzi o bătaie în uşă. Black Jack sări în picioare. O'Brien stătea pe poziţii, de parcă era pe punctul de a o lua la goană.

— Cine e? întrebă el.

— Sheila Higgins.

Toată lumea îşi roti privirea spre Booty, care stătea pe podea în faţa aparatului. Îi făcu semn din cap lui O'Brien să deschidă uşa. În momentul în care uşa se deschise, Sheila se repezi spre mine şi mă înhăţă de braţ.

— Te-am prins, stricato! spuse ea. Nu ai cum să-mi scapi.

Se întoarse pentru a striga pe cineva care aştepta afară.

— Părinte, puteţi intra acum. Sunt toţi aici, inclusiv femeia despre care v-am vorbit.

Un om înalt, îmbrăcat în negru apăru în pragul uşii. M-am trezit stând faţă în faţă cu Patrick.

Se făcu alb ca varul.

— *Emma*? întrebă el.

Sheila era de-a dreptul consternată.

— Părinte, dar cum de îi ştiţi numele?

Însă Patrick nu mai găsi puterea de a rosti alt cuvânt. Mă privea fix, vădit îngrozit să mă vadă pe mine când el se aştepta să o vadă pe amanta lui Booty. După aceea se albi şi mai tare când dădu cu ochii de pântecele meu. Mă temeam ca nu cumva să-mi fie rău. Mi-aş fi dorit ca să se deschidă pământul şi să mă înghită.

Booty se ridică în picioare.

— Sheila! Tu l-ai adus aici pe părintele O'Duggan? Ce-a fost în capul tău?

— Păi cum am văzut că nu renunţi la femeia ta şi la afacerea ta, a trebuit să fac ceva!

— Dar ţi-am spus că nu e amanta mea!

Între el şi Sheila se încinse o ceartă în toată regula. O'Brien şi Black Jack se alăturară şi ei „circului", astfel că toţi ţipau în acelaşi timp. M-am simţit foarte slăbită.

— Tăceţi şi acultaţi-mă! strigă Patrick dintr-odată.

Aşteptă până când în cameră se făcu linişte.

— Şi acum, să începem cu începutul: cine deţine această maşinărie?

— Noi trei părinte, răspunse Booty cu pioşenie.

Arătă spre el, spre O'Brien şi spre Black Jack.

Patrick se apropie un pas de Booty.

— Ian, nici măcar nu o să te întreb cum de ţi-ai făcut de lucru cu doi oameni ca aceştia, pentru că ştiu că tu eşti un om cu frică de Dumnezeu. Sunt sigur că ştii şi tu că ceea ce faci aici e ilegal. Merită să rişti pedeapsa cu închisoarea, să-ţi pierzi soţia şi magazinul – fără să mai includ aici şi sufletul tău – numai pentru a câştiga câţiva cenţi în plus?

— Eu... eu m-am gândit... vreau să spun, mi s-a părut... se bâlbâi Booty privind în pământ. Nu, părinte. Îmi pare rău.

— Dacă chiar îţi pare rău, atunci poţi să mi-o dovedeşti dacă iei maşinăria aia şi o arunci direct la gunoi.

— Eh, aşteaptă puţin... începu O'Brien, însă Patrick îi tăie calea.

— De-ajuns! Chiar acum Ian – din momentul ăsta! Că de nu, o să vă dau pe mâna poliţiei chiar eu!

Se întoarse pentru a o privi pe Sheila, reuşind să evite să mă privească.

— Doamnă Higgins, puteți să mergeți acum liniștită acasă, spuse el cu blândețe.

Îşi puse mâna pe umărul ei şi o conduse spre uşă.

— Dar *ea*? întrebă Sheila înclinâdu-şi capul în direcţia mea.

— O să mă ocup de tot, promise el. O să trec mâine pe la magazinul dumneavoastră şi vom mai vorbi atunci.

De îndată ce ea plecă, Patrick îşi puse mâinile în şold, urmărind pe Booty şi pe ceilalţi doi demontând maşinăria. Într-un final, se întoarse către mine, dar privi în podea şi nicidecum spre faţa mea.

— Să mergem afară unde putem să vorbim puţin între patru ochi, îmi spuse el.

Inima mea începu să bată cu putere în timp ce mi-am luat haina şi l-am urmat pe Patrick afară. Îmi arătă cu mâna o bancă liberă de la colţul străzii.

— Să ne aşezăm acolo, îmi spuse el.

Extenuată, m-am aşezat pe ea. Patrick se aşează puţin mai târziu. Sub lumina aceea slabă a felinarelor de pe stradă, mâinile lui arătau albe aşa cum erau aşezate pe coapse. Stăteam atât de departe unul de altul, încât ai fi zis că eram doi străini aşteptând autobuzul. Liniştea se interpuse între noi asemeni unui zid de despărţire.

Mă întrebam la ce se gândea. Oare chiar credea el că eu sunt amanta lui Booty? Mi-am adus aminte privirea îngrozită de pe faţa lui atunci când a văzut că femeia acuzată eram chiar eu. Acum,. niciunul dintre noi nu ştia cum să înceapă. M-am decis să vorbesc eu prima.

— Patrick, eu nu sunt amanta lui Booty. Sora lui e o prietenă de-a mea. Aveam nevoie de un loc unde să stau, iar Booty a fost drăguţ să mă primească...

— Shhh, Emma. Nu trebuie să-mi explici nimic. Te cred.

Mă luptam să-mi stăpânesc lacrimile care mi-ar fi exprimat uşurarea imensă ce o simţeam. Îşi ridică privirea spre mine, şi ochii noştri se întâlniră pentru prima dată din acel moment teribil în care el apăru în uşă.

— Ce faci aici în oraş, Emma?

— L-am părăsit pe Karl.

— De ce...? Din cauza mea?

Atunci când nu i-am răspuns, s-a înfuriat.

— Biblia spune: „Ceea ce Dumnezeu a unit, omul să nu despartă!" Trebuie să ştiu dacă ţi-am distrus căsnicia.

— Nu. Căsnicia noastră era distrusă cu mult timp înainte ca tu să fi venit înapoi în Bremenville.

— Atunci de ce?

Se opri atunci când auzi paşi apropiindu-se. M-am întors şi l-am văzut pe O'Brien grăbindu-se înspre noi. Black Jack stătea proţăpit în uşa apartamentului meu.

— Hei, Emma, nu trebuie să stai să-l asculţi pe domnul preot, îmi spuse O'Brien. Vino înapoi, înăuntru.

Patrick sări în picioare.

— Ba nu va face nici măcar un pas până când maşinăria aia nu dispare de-acolo. Ai idee ce i s-ar fi putut întâmpla dacă poliţiştii ar fi găsit-o acolo, păzind aparatul vostru de distilat? Ea ar fi mers la închisoare! Pentru delictul *vostru*!

— Noi doar îi purtam de grijă. Iar aparatul era în siguranţă.

— Da? Atunci cum de nu l-ai ţinut în apartamentul *tău*?

— Asta nu e treaba ta! veni replica tăioasă a lui O'Brien, ce îşi încleştă pumnii şi îşi scoase bărbia în afară, provocându-l pe Patrick.

Înainte ca vreunul dintre noi să poată clipi, Patrick îl lovi cu pumnul în faţă pe O'Brien, după care îi mai aplică o serie de doi pumni în stomac. O'Brien căzu la pământ, ţinându-se de stomac.

— Ridică-te! strigă Patrick aşteptând să-l lovească din nou.

— Patrick, ai grijă! am strigat eu.

Black Jack venea din spate mâncând pământul, pentru a-şi apăra prietenul. Atunci când Patrick se întoarse spre el, Black Jack se opri în loc.

— Părinte, eu nu vreau să lovesc un preot, dar trebuie să-l lăsaţi în pace pe O'Brien.

Patrick îşi smulse gulerul preoţesc de la gât.

— Dă-i drumul şi arată-mi ce poţi!

Îşi aruncă gulerul de pământ.

— V-aş putea ucide pe amândoi pentru că aţi implicat-o pe Emma în afacerile voastre murdare!

Se grăbi spre Black Jack, aplicându-i o altă lovitură puternică. S-au luat la bătaie. Am văzut că feţele sângerau în timp ce se snopeau în

bătaie unul pe altul, şi auzeam sunetul loviturilor şi a grohăiturilor lor. Patrick încasa ce era mai rău, însă mânia lui nu-i lăsa să se retragă.

— Opriţi-vă! Hei, opriţi-vă! ţipam eu.

— Emma, nu te amesteca! strigă O'Brien de la locul de unde zăcea. Însă eu nu puteam sta deoparte şi să văd cum faţa aceea mult iubită de mine era însângerată. M-am grăbit să opresc acea bătaie cruntă. O'Brien se ridică cu greu de jos pentru a-l opri pe Black Jack.

— O'Brien, mai bine plecaţi de aici! am strigat eu după ce reuşiserăm să-i oprim. Plecaţi!... Plecaţi de-aici!

O luară pe stradă în jos, după care se urcară în primul autobuz ce apăru după colţ. Un moment mai târziu, acesta plecă mai departe.

Patrick gemu şi se prăbuşi înapoi pe bancă. Sângele îi şiroia din nas şi dintr-o tăietură pe care o avea deasupra ochiului. Mi-am scos eşarfa din buzunar şi am început să-i şterg faţa.

— Cu grijă! gemu el atunci când i-am atins nasul. Cred că e rupt.

I-am pus eşarfa în mână astfel încât să se poată şterge el.

— De ce te-ai luat la bătaie cu Black Jack? A fost campion la box pe când locuia în Irlanda. Ai înnebunit cu totul?

— Dar *tu*, Emma? Ai înnebunit? Cum de îţi faci de lucru cu nişte contrabandişti!?

Am inspirat adânc după care am lăsat aerul să iasă.

— Am nevoie de ajutor. Nu mai pot de una singură... iar copilul se va naşte în câteva săptămâni.

Patrick îşi lăsă în jos bucata aceea de pânză de pe locul de unde o ţinea pentru a opri sângerarea.

— Copilul pe care-l aştepţi... e al meu? şopti el.

Am ezitat. Eram pe punctul de a-l minţi, dar Patrick citi răspunsul din inima mea.

— Oh, Dumnezeule, iartă-mă! strigă el.

Îşi acoperi faţa.

— Karl a ştiut că copilul acesta nu e al lui, am răspuns eu liniştită. A încercat să mă facă să avortez. L-am părăsit tocmai pentru a proteja copilul nostru.

Am văzut cum o picătură de sânge se porni din rana de deasupra ochiului lui, după care îi coborî printre degete. Câteva minute mai târziu, îşi şterse ochii frecându-i cu podul palmei după care îi lăsă din nou în pământ.

— Bineînțeles că ne vom căsători de îndată ce divorțul tău va fi pronunțat. Emma, nu va mai trebui să recurgi la afaceri ilegale. Eu îți voi purta de grijă ție și copilului nostru.

Mă așteptam ca el să mă ia în brațe, să mă mângâie. Însă lucrul acesta nu se întâmplă. Rămase mai departe cu brațele pe coapse, cu capul aplecat, cu mâinile bălăgănindu-i printre genunchi. Sângele curgea pe pământ asemeni unor lacrimi.

— Nu, Patrick!

Își ridică capul din pământ.

— Poftim?

Nu mă voi căsători cu tine. Deja mi-am distrus propria-mi viață. Nu vreau să o distrug și pe a ta.

— Emma, e nevoie de doi oameni care să conceapă un copil! Și eu sunt la fel de vinovat ca tine! Amândoi am dat-o în bară, așa că acum ar fi cazul să-mi asum și eu responsabilitatea pentru ceea ce am făcut.

— Patrick, eu nu o să mă căsătoresc cu tine.

— Emma, nu fi absurdă! Bineînțeles că ne vom căsători. Eu te-am lăsat însărcinată cu acest copil!

— Tu nu mi-ai spus că mă iubești sau că nu poți trăi fără mine. Abia poți să mă privești în ochi. Patrick, nu renunța la preoție pentru mine, deoarece eu nu o să mă răzgândesc. Nu mă voi căsători cu tine!

Am văzut un alt autobuz venind de partea noastră a străzii și m-am grăbit spre apartamentul meu. Știam că un preot nu putea să fie văzut fugind după o femeie însărcinată, mai ales un preot cu o față însângerată și cu gulerul preoțesc rupt. M-am grăbit spre casa mea, am închis ușa, bucuroasă că Patrick nu m-a urmărit.

CAPITOLUL 32

Nu am putut dormi deloc în noaptea aceea. Ori de câte ori îmi închideam ochii, îl vedeam pe Patrick luptându-se cu Black Jack, şi ochii mei se deschideau iar. Din când în când, muşchii pântecelui meu se încordau până când burta mea se întări ca o piatră, încât m-am temut că o să nasc înainte de vreme. Între timp, bebeluşul se agita şi se mişca la fel de mult pe cât mă agitam şi eu.

Pe când soarele răsări, eu încă stăteam cu ochii aţintiţi spre petele şi crăpăturile din tavan, întrebându-mă unde puteam să merg. Nu puteam să rămân acolo, dar fără ajutorul lui O'Brien eu nu aş fi putut să-mi găsesc niciodată un alt apartament. Nu ştiam ce să fac. Cu siguranţă că nu mă puteam întoarce în Bremenville. O parte din mine ar fi dorit să rămână acolo în pat până când aş fi murit, dar o parte mult mai înţeleaptă ştia că trebuie să trăiesc de dragul bebeluşului.

Când am auzit sunetul unor paşi coborând scările către apartamentul meu şi o bătaie uşoară în uşă, m-am simţit prea obosită pentru a mă ridica şi a privi afară pe fereastră.

— Cine e? am întrebat eu fără să mă mişc.

— Sunt eu.

M-am ridicat cu greu în picioare şi am deschis uşa pentru a-i da voie lui Patrick să intre. Ochiul lui era negru-vineţiu, iar faţa umflată, plină de răni, arăta mult mai rău decât arătase în seara precedentă. Cineva încercase să-i trateze cu iod rănile mai grave şi îi bandajă tăietura adâncă de deasupra ochiului. Rana aceea ar fi avut nevoie de copci. Închise uşa şi se împropti de ea. Nu purta hainele şi gulerul lui preoţesc.

— Emma, eu nu am încetat nici măcar pentru o secundă să te iubesc. Te voi iubi mereu. Îmi pare rău că am folosit atât de puţine cuvinte aseară. Te rog, vreau să mă căsătoresc cu tine şi să creştem acest copilaş împreună.

M-am întors şi am pus un vas cu apă pe reşou pentru a face ceai, luptându-mă cu impulsul de a nu alerga din nou în braţele lui.

— Emma, de ce nu ai venit direct la mine?

Am deschis uşa sobei şi am aruncat o lopată plină de cărbuni înainte de a-i răspunde.

— Am venit. Am mers la biserica ta gândindu-mă că probabil nu te voi mai găsi acolo, că ai demisionat. Aveam de gând să-l întreb pe noul preot unde anume ai plecat. Însă te-am văzut dând cina. Mi-am dat seama atunci că tu te-ai împăcat cu Dumnezeu. Şi că El te iertase.

Patrick suspină.

— Ai dreptate, mi-am dat demisia. Arhiepiscopul însă nu mi-a dat voie să mă retrag. Mi-a cerut să citesc istoria în care David a păcătuit cu Batşeba, şi cum l-a implorat el apoi pe Dumnezeu să-l ierte. M-a povăţuit să rostesc şi eu rugăciunea lui de căinţă.

Glasul lui Patrick tremura în timp ce recita cu voce înceată acele versete. „Ai milă de mine, Dumnezeule, în bunătatea Ta! După îndurarea Ta cea mare, şterge fărădelegile mele!... Împotriva Ta, numai împotriva Ta am păcătuit şi am făcut ce este rău înaintea Ta... Zideşte în mine o inimă curată, Dumnezeule, pune în mine un duh nou şi statornic! Nu mă lepăda de la faţa Ta, şi nu lua de la mine Duhul Tău cel sfânt... Atunci voi învăţa căile Tale pe cei ce le calcă, şi păcătoşii se vor întoarce la Tine". Arhiepiscopul mi-a spus că această experienţă a pocăinţei şi a iertării vor face din mine un preot mult mai bun. Aşa că mi-am reînnoit jurămintele.

— Şi aşa este Patrick? Chiar ai devenit un preot mai bun?

— Nu ştiu. La început, mi-a fost atât de ruşine de ceea ce am făcut, încât chiar şi după ce am m-am confesat, mi se părea că niciun fel de penitenţă nu ar putea să mă elibereze de vina mea. Ştiam că Isus Cristos mă iertase, dar eu nu puteam să simt iertarea. După aceea, într-o zi, am citit următoarele cuvinte „pe când eram noi încă păcătoşi, Cristos a murit pentru noi" – şi ştiam că e adevărat. Emma, acela a fost şi scopul sacrificiului Său. Nu puteam să ajung să fiu fără de păcat prin propriile mele puteri, eu nu aş fi putut să o fac de unul singur – de aceea El devenise păcat pentru mine.

Patrick îşi clătină capul, vădit copleşit de acel adevăr.

— Mi se întâmplă câteodată să stau în strana unde se fac confesiunile şi plâng cu oamenii, deoarece şi eu sunt la fel de vinovat,

la fel de păcătos ca ei. Privesc la cruce şi văd dragostea Lui în ciuda a ceea ce făcusem, în pofida omului păcătos care sunt, şi asta mă face să cad pe genunchi. Simt nevoia să cad cu faţa la pământ ori de câte ori vin la poala crucii Lui. Aşa că într-un final, mi-am hotărât să nu renunţ la preoţie tocmai pentru a-I arăta Lui recunoştinţa mea. Aducerea vieţii mele pe altarul Lui mi s-a părut că e tot ce pot să-I dau mai scump. Fiecare din predicile mele este pe tema harului Său – şi oamenii ascultă, Emma. Harul lui Dumnezeu este cel care schimbă vieţile oamenilor, tot aşa cum mi-a schimbat şi mie.

Lacrimile începură să curgă şiroi în timp ce stăteam şi îl priveam pe acel bărbat cu părul auriu pe care îl iubeam atât de mult. Însă Patrick nu îmi aparţinea mie. El îi aparţinea lui Dumnezeu şi parohiei Lui.

— Patrick, tu nu poţi să te căsătoreşti cu mine. Tu îi aparţii lui Dumnezeu.

— Nu, Emma. Ascultă-mă...

— Cum vor afla oamenii despre harul lui Dumnezeu dacă tu nu le vei predica despre El? Nu o să te las să-ţi încalci pentru a doua oară jurămintele. Într-o bună zi tu vei ajunge să mă urăşti pentru că te-am luat din via Domnului.

— E prea târziu. Am vorbit deja cu mama mea aseară, iar ea a fost de-acord să mă lase să mă mut la ea după ce o să părăsesc casa parohială. Mi-am făcut deja o programare pentru a vorbi cu arhiepiscopul azi, mai de cu seară. Îmi voi căuta o slujbă...

— Tot nu o voi face. Chiar şi dacă tu renunţi la preoţie, tot nu mă voi căsători cu tine. Ajută-mă doar să-mi găsesc un loc mai bun unde să locuiesc. Atât e tot ce am nevoie din partea ta.

— Nu, nu e bine aşa. Tu eşti acum responsabilitatea mea.

Înaintă spre mine cu braţele întinse pentru a mă îmbrăţişa. Mi-am întins şi eu braţele dar numai pentru a-l păstra la distanţă de mine.

— Nu, Patrick. Nu! Nu o să mă răzgândesc!

Îşi lăsă braţele să cadă neputincioase pe lângă corp, dar ochii lui continuau să mă privească stăruitor, pledând încă tăcut. M-am întors cu spatele.

— Te rog să pleci. Şi te rog să nu-mi mai ceri vreodată să mă căsătoresc cu tine.

Patrick trânti uşa apartamentului şi urcă scările fugind.

Mai târziu, în după-amiaza aceleiaşi zile, el se întoarse. Acum purta hainele şi gulerul lui preoţesc. Eram mulţumită de distanţa pe care ele o impuneau între noi doi.

— Am găsit un loc unde să stai, îmi spuse el în timp ce stătea în prag. Am împrumutat o maşină, pe care am lăsat-o afară: vino cu mine să mergem să vedem apartamentul.

— Chiar nu mă interesează cum arată, veni răspunsul meu. Nu poate fi mai rău decât acest loc.

— Ştiu, dar proprietarele ar dori să te cunoască mai întâi.

— Înseamnă că acesta va fi şi sfârşitul, am spus eu odihnindu-mi mâna pe pântece. Îmi vor arunca o privire, după care mă vor refuza. Am mai avut parte de aşa ceva şi înainte.

— Eu zic să încercăm mai întâi, bine?

Îmi luă haina din cuiul bătut în uşă şi mă ajută să o îmbrac.

Am mers cu maşina la câteva blocuri mai încolo spre casa surorilor Mulligan de pe strada King, după care am parcat-o în faţa acelei clădiri dărăpănate, cu trei etaje. Nu am schiţat nicio mişcare că m-aş fi dat jos din maşină.

— Patrick, nu cred că e o idee prea bună. E prea aproape de magazinul lui Booty, prea aproape de...

— De mine?

— Cred că va fi mult prea greu. Pentru amândoi.

Se întoarse din scaunul lui către mine.

— Emma, nu am bani deloc. Am făcut un jurământ al sărăciei atunci când am ales să devin un preot. Numai dacă aş renunţa la preoţie şi mi-aş lua o slujbă, numai aşa aş putea să te întreţin pe tine şi pe copilaş. Şi fie că îţi place sau nu, e responsabilitatea mea să fac lucrul acesta. Dacă vei trăi în apropriere, pot să mă asigur că te vei integra bine în această comunitate. Ei sunt oameni buni. Ei se ajută între ei, în special dacă preotul din parohia lor le cere vreo favoare. I-am promis arhiepiscopului că odată ce îţi voi fi găsit un loc unde să locuieşti nu te voi mai contacta – şi chiar nu o voi face. Dar Emma, hai măcar să încercăm, bine?

Am simţit cum muşchii pântecelui meu se contractară încă o dată, căci în doar câteva săptămâni trebuia deja să nasc. Nu puteam să mă iau la harţă acum cu el.

— Bine.

Am deschis uşa maşinii şi am urcat scările pentru a ajunge să mă întâlnesc pentru întâia oară cu surorile Mulligan. Aileen Mulligan a deschis uşa apartamentului înainte ca Patrick să aibă şansa de a bate.

— Ea este chiriaşa de care mi-ai vorbit părinte?

— Doamna Bauer, vreau să îţi prezint pe Aileen Mulligan şi pe sora ei, Kate...

— Dar nu mi-aţi spus că e însărcinată! glăsui Aileen înainte ca vreunul dintre noi să poată zice ceva.

— Oh! Nu? spuse Patrick năucit afişând un zâmbet. Oi fi uitat şi eu...

— Părinte, noi nu dorim să avem copii în clădirea noastră. Ei fug toată ziulica în sus şi-n jos pe scări şi...

— Ei, cam aşa. Dar ai cuvântul meu de onoare că copilaşul doamnei Bauer nu va fugi, cel puţin pe o perioadă de timp... şi că scările nici nu vor intra în discuţie pentru un an, dacă nu chiar doi.

— Ce fel de femeie e ea, fără soţ?

Era de-a dreptul umilitor să auzi cum se vorbeşte de tine ca şi cum nici nu ai fi fost de faţă. Patrick se silea să fie drăguţ şi amabil, însă mi-am dat seama după obrajii lui îmbujoraţi că el se lupta din răsputeri să nu răbufnească.

— Aileen, ea are nevoie de un apartament unde să locuiască. Doamna Bauer şi-a părăsit soţul din motive pe care eu nu le pot discuta, însă ele privesc siguranţa acestui copil. Ea va plăti lunar jumătate din chirie, iar tatăl copilului a fost de acord să achite cealaltă jumătate, prin mine.

— Nu poate să fie o bună catolică din moment ce divorţează.

— Ea nu e catolică. Dar a crescut în biserică, dacă lucrul acesta te face să te simţi mai bine. De fapt, tatăl ei e un pastor într-o biserică protestantă.

— Kate şi cu mine nu dorim să găzduim păcătoşi sub acest acoperiş, spuse ea cu multă severitate.

Patrick suspină adânc.

— Ei bine, domnişoară Aileen, ar fi mare păcat să aveţi o casă atât de mare şi să nu fie locuită, nu-i aşa?

— Ce vreţi să spuneţi prin „nelocuită"?

— Scriptura ne spune că „toţi au păcătuit şi sunt lipsiţi de slava lui Dumnezeu." Dacă ar trebui ca o persoană să fie fără păcat pentru

a putea locui aici, atunci numai Domnul şi Salvatorul nostru, Isus Cristos ar putea să ia în chirie aici.

Aileen se strâmbă.

— Părinte, ştii prea bine ce vreau să spun. Nu dorim să avem sub acoperişul acesta nicio persoană imorală.

Patrick îşi luă cartea de rugăciune din buzunarul lui şi îşi puse mâna pe ea. Ochii lui luceau.

— Aveţi cuvântul meu de preot că doamna Bauer nu e cu nimic mai imorală decât sunt şi eu.

— Ei bine părinte, asta da uşurare.

Făcu un semn răutăcios cu mâna, arătând spre scări.

— Atunci poate să urce şi să arunce o privire prin apartament.

La trei săptămâni după ce m-am mutat acolo l-am trimis după doctor pe Crazy Clancy, vecinul meu mai în vârstă ce locuia vizavi. Acele ore lungi de travaliu care urmară apoi, au fost cele mai groaznice ore din viaţa mea: eram singură! Îi chemam pe mama şi pe tata; pe surorile mele, Sophie, Eva şi Vera; în tăcere, îl strigam şi pe Patrick. Bătrânul doctor Bailey mă bătea uşor, din când în când pe mână, spunându-mi că am făcut progrese. Însă eu mă zbăteam în dureri, de una singură.

Apoi, după o ultimă sforţare în chinurile acelea teribile, a sosit şi clipa în care îmi ţineam pentru prima dată copilaşul în braţe, şi din acel moment am ştiut că nu o să mai fiu singură. Îl vedeam pe Patrick în forma buzelor ei, în gropiţa din bărbie, chiar şi în smocul acela pufos de păr auriu ce îl avea pe căpşorul ei. Nu mă puteam uita la ea fără să nu plâng.

Când m-am trezit dimineaţa următoare, Patrick stătea aplecat peste mine. În ochii lui licăreau lacrimi în timp ce îşi privea fiica ce dormea în braţele mele.

— Emma, trebuie să te căsătoreşti cu mine. Te rog. Nu pot să-ţi întorc spatele ţie şi copilului nostru. E atât de mică... de neajutorată...

— Tu ai văzut modul în care Sheila Higgins şi surorile Mulligan mă tratează. Ai văzut ruşinea pe care trebuie să o îndur în fiecare zi deoarece soţul meu divorţează de mine. Imaginează-ţi cum va fi fiica

ta de ridiculizată şi de ostracizată – copilul ilegitim al unui preot. Patrick, dacă o iubeşti, nu îi vei face una ca asta. Nu îi vei ruina viaţa. Cât o priveşte pe ea şi pe toţi ceilalţi care o înconjoară, Karl Bauer este tatăl ei.

— Nu! Ea e fiica mea. *Eu sunt* tatăl ei.

Am dat să mă ridic, iar copilul se agită în braţele mele.

— Dacă îndrăzneşti să mai rosteşti cu voce tare aceste cuvinte, îţi jur Patrick, că te voi părăsi şi că nu o să-ţi mai vezi fiica niciodată...

— Atunci când va fi mai mare, îi vom putea spune că...

— Nu! Noi nu îi vom spune niciodată lucrul acesta. Ea nu ar înţelege. Un singur cuvânt şi scandalul care s-ar isca i-ar putea distruge viaţa. Şi tu vei fi ruinat.

— Mie nu-mi pasă de reputaţia mea. Fiica mea este mult mai importantă decât...

— Nu, Patrick. Ea va fi etichetată drept bastard. Nu poţi să spui nimănui!

El se prăbuşi pe marginea patului, implorându-mă.

— Ne-am puta muta departe de-aici, într-un alt oraş, alt stat. Emma, te rog, căsătoreşte-te cu mine. Dacă nu de dragul meu, atunci de dragul fiicei noastre.

Cu tot ceea ce eram, tânjeam să fiu soţia lui şi doream să-l am ca tată al copilului nostru. Dar îl iubeam pe Patrick mult prea mult. Nu îl puteam lua de la chemarea, viaţa şi Dumnezeul lui.

— Nu, am şoptit eu. Să nu-mi mai faci niciodată această propunere. Şi acum jură-mi că nu vei spune niciodată adevărul fiicei noastre. Jură-mi pe Biblie!

Am smuls această promisiune de la el, chiar dacă ştiam că îi frângeam inima cu o astfel de promisiune. Într-un final, se ridică cu greu în picioare şi ieşi din cameră. Am crezut că plecase pentru totdeauna, dar puţin mai târziu veni înapoi şi se aşeză alături de noi, privindu-şi fiica cu mult drag.

— I-ai ales numele? mă întrebă el.

— Vreau să o numesc Eva, după sora mea.

Patrick clătină din cap.

— Nu. Numele ei va fi Grace... asemeni darului lui Dumnezeu prin care toate păcatele noastre sunt iertate. Nu-mi pot imagina un cuvânt sau un nume mai frumos decât acesta.

Luă copilul din braţele mele şi străbătu camera. L-am văzut scoţând un mic recipient cu apă sfinţită din buzunarul lui.

— Ce faci?

— Este important pentru mine ca ea să fie botezată. Sfinţirea face parte din credinţa mea.

— Nu! Nu vreau ca ea să...

Temperamentul lui irlandez se aprinse de îndată.

— Emma, tu ai ales să nu te căsătoreşti cu mine. Acum voi face eu ceea ce vreau!

Vocea lui mânioasă trezi copilaşul. Se mişcă şi îşi privi tatăl, clipind la lumina soarelui. Patrick îi mângâie căpşorul acela mic, cu păr blond.

— Shh... shh... nu-ţi fie frică. Te iubesc, micuţa mea... şi Dumnezeu te iubeşte.

Deschise sticla aceea cu apă cu o singură mână.

— Grace Eva... Ba...

Nu putea să pronunţe numele acela cu gura lui. Se şterse la ochi şi o luă de la început.

— Grace Eva... O'Duggan... te botez în numele Tatălui... al Fiului... şi al Duhului Sfânt... Amin.

Nu avea nevoie de apa aceea sfinţită. El îşi boteză fiica cu propriile lui lacrimi.

La trei zile după ce s-a născut Grace, am auzit o bătaie în uşă; în faţa ei l-am găsit pe Booty, cu braţele încărcate de bunătăţi din magazinul lui.

— M-am gândit că-ţi vor prinde bine toate aceste lucruri, spuse el.

L-am ajutat să pună pe podeaua din bucătărie toate acele alimente. Am văzut acolo conserve, ouă, pungi cu făină, ceai şi zahăr. Mai scoase din buzunarul lui o bucată de săpun pentru copii şi o sticluţă cu pudră de talc.

— Sheila ţi le-a trimis special. Vrea să ştii cât de rău îi pare pentru tot ceea ce a spus. Părintele O'Duggan i-a explicat cum stă treaba cu soţul tău...

— E în regulă, Booty. Spune-i, te rog, că îi mulţumesc din suflet.

Încuviinţă.

— Tu, ă... tu eşti foarte bună, Emma.

— Şi mult mai slabă acum, nu-i aşa? am adăugat râzând. Vrei să vezi bebeluşul?

— Sigur.

Mă urmă sfios, asemeni unui şcolar, în camera în care Grace dormea. Îi făcusem un leagăn dintr-un sertar gol din dulap.

— E adorabilă, şopti el. Pur şi simplu nu-mi imaginez de ce tatăl ei nu a dorit-o.

Mi-am reamintit lacrimile şi rugăminţile lui Patrick, după care am realizat faptul că Booty se referea la Karl Bauer. Dacă aceea era minciuna pe care trebuia să o repet întruna, atunci trebuia să mă obişnuiesc cu ea încă de la bun început.

— Soţul meu provenea dintr-o familie mare, foarte săracă. De aceea el nu şi-a dorit copii defel.

— Nu e corect deloc, nu-i aşa? murmură Booty. Cei care nu vor copii, au o droaie... iar cei care ar da orice să aibă un copil ca acesta, nu pot să aibă.

L-am privit surprinsă.

— Booty, te referi la tine? La tine şi la Sheila?

— A pierdut patru sarcini, şi alţi doi copii au murit imediat după ce s-au născut. Nu mai îndrăznim să încercăm.

Dintr-odată o compătimeam pe Sheila Higgins.

— Îmi pare rău.

— Eh. Şi mie, crede-mă.

La câteva ore după ce Booty plecă, O'Brien şi Black Jack apărură la uşa mea.

— Emma, felicitări! Booty ne-a spus că ai o fetiţă.

— Nu vreţi să o vedeţi?

O'Brien privi în jurul lui suspicios.

— Sper că preotul ăla bătăios nu mai e prin apropiere, nu? Mi-a tras o bătaie zdravănă!

— Iar eu nu vreau să mai dau în el, adăugă Black Jack. Mi-a părut foarte rău şi pentru ceea ce am făcut. Niciodată înainte nu am mai atins un preot, şi cu siguranţă că nu aş mai da în el încă o dată... dar el s-a dat la mine!

— Ştiu. Nu a fost vina ta. Intraţi!

I-am dus în cameră la Gracie.

— Wow! Nu am mai văzut o ființă atât de mică! spuse O'Brien. Are arsură de la soare sau ce e pata aceea?

— Toți copiii sunt la început puțin mai roșiatici, am spus eu râzând. Vreți să o țineți în brațe?

O'Brien păru înspăimântat la gândul acela, dar fața sumbră a lui Black Jack se lumină zâmbind.

— Pot? mă întrebă el.

Imaginea acelui bărbat imens, puternic ținând-o pe micuța Gracie în brațe, mă înduioșă până la lacrimi.

— Care e numele ei? mă întrebă el.

— Gracie... Grace Eva.

Nu am găsit puterea de a adăuga și numele Bauer, tot așa cum nici Patrick nu putuse.

— Am venit să vedem dacă ai nevoie de ceva, spuse O'Brien. Ne pare tare rău pentru toată tărășenia cu aparatul acela de distilat.

— Cunoșteam riscurile.

O'Brien își dădu peste cap părul acela roșcat.

— Am vrea să facem ceva pentru tine. Ne întrebam cum mai stau lucrurile cu tatăl acestui copil.

Încă o dată, m-am surprins gândindu-mă la Patrick. Cu greu am reușit să-i înlocuiesc imaginea cu cea a lui Karl.

— Soțul meu a înaintat actele pentru divorț. De la bun început nu și-a dorit un copil – de aceea l-am și părăsit – așa că nu cred că ne va crea vreo problemă. Dar oricum, apreciez grija voastră.

Zâmbi, după care își puse brațul pe umărul meu.

— Eu îți stau la dispoziție după ce divorțul s-a pronunțat.

Am început să râd, după care l-am îmbrățișat scurt înainte de a mă elibera de sub strânsoarea lui.

— Eu doresc să am parte de o viață tihnită împreună cu fiica mea. Mă tem că stilul tău de viață e puțin prea periculos pentru mine.

— Vom renunța la fabricarea băuturii pentru o vreme, cel puțin până când se mai potolesc apele. Acum ne ocupăm de o cârciumă din centru.

— O ce?

— Un bar clandestin... știi, o încăpere care funcționează în spatele unui local legal.

— Tot îmi sună a ceva ilegal.

Se dădu la râs.

— Da, ei bine... ştii şi tu ce se spune despre leoparzi şi despre schimbarea petelor lor. Emma, dacă vei avea vreodată nevoie de un loc de muncă, să ne cauţi. Noi avem deplină încredere în tine, nu-i aşa Black Jack?

Black Jack nu auzise un cuvânt din ceea ce vorbiserăm noi. El o ţinuse pe Gracie în braţe, cu ochii aţintiţi asupra feţei ei de parcă ar fi fost hipnotizat. Mi-am pus mâna pe umărul lui.

— Ai fi un tată minunat, Black Jack.

— Chiar crezi asta? şopti el.

— Sunt sigură de asta.

După ce plecară, am găsit două bancnote de douăzeci de dolari îndesaţi în pătura în care Gracie era învelită. Nu m-am putut abţine să nu mă întreb dacă nu erau bani falşi.

CAPITOLUL 33

Timp de patru ani nu am mai vorbit cu Patrick. El şi-a ţinut promisiunea pe care a făcut-o arhiepiscopului de a nu lua legătura cu mine sau cu Grace. Anonim, el plătea jumătate din chiria noastră; ne vedeam rar – chiar şi atunci, era de la distanţă.

Grace se dovedi a fi un copil atât de cuminte şi de timid, încât surorile Mulligan ne-au permis să locuim cu ele în aceeaşi clădire. Ba chiar aveau grijă de ea câteva ore pe zi când eu mergeam să muncesc cu jumătate de normă la cafenea. Într-o zi pe când mă aflam la lucru, Dora caseriţa mă luă de-o parte.

— Ai văzut tu o pierdere mai mare decât asta? întrebă ea arătând cu capul spre una dintre mese. M-am uitat şi l-am văzut pe Patrick stând singur la o masă lângă fereastră. Un bărbat atât de chipeş ca şi părintele O'Duggan îşi iroseşte viaţa cu preoţia. Dora clătină din cap. Bănuiesc că dacă nu ar fi un preot, ar frânge inimile femeilor, nu-i aşa?

— Da... bănuiesc, am răspuns eu bâlbâindu-mă.

— Ei bine, fato, nu sta aşa cu mâinele în sân... du-te şi ia-i comanda.

Mâinele mele tremurau în timp ce am luat cafetiera. Urma probabil să o răstorn toată peste el. Patrick îşi ridică privirea în momentul în care m-am apropiat de el.

— Cafea? l-am întrebat eu.

— Mulţumesc.

Bineînţeles că am vărsat-o toată pe farfurioară în timp ce o turnam. A trebuit să iau rapid şerveţele din suportul de crom de pe masa lui pentru a şterge cafeaua vărsată.

— Altceva? Doreşti un meniu?

— Emma, trebuie să vorbesc cu tine, spuse el blând. Ai un minut liber?

Am privit în jurul meu. Cum ceilalţi clienţi nu mi-au solicitat serviciile şi cum caseriţa era momentan ocupată cu un bărbat care îşi plătea consumaţia, am răspuns:

— Bănuiesc că da. Doar un minut.

Patrick dădu frâu liber cuvintelor.

— Astăzi am vizitat-o pe mama surorilor Mulligan. Am văzut-o pe Grace. Surorile Mulligan nu mi-au spus cine e, ba chiar au zorit-o să meargă în bucătărie, dar eu mi-am dat seama imediat cine era.

Am privit în jurul meu pentru a vedea cine ne-ar putea auzi.

— Patrick, ea are ochii tăi. Albastrul cerului.

— Ah... şi părul meu. A trebuit să rezist. A trebuit să rezist tentaţiei de a-i mângâia şi simţi buclele. Părul ei se aseamănă atât de mult cu al meu, încât dacă îmi aplec capul lângă al ei, nimeni nu ar putea spune cu adevărat unde se termină al meu şi unde începe al ei.

— Tocmai de aceea trebuie să-mi promiţi că nu te vei mai apropia de ea, am şoptit eu poruncitor, promite-mi că vei sta departe de ea.

— Am venit să te întreb dacă aş putea să te vizitez din când în când, să vorbesc cu ea...

— Nu! Tu nu trebuie să faci parte din viaţa ei!

Mi-am întors capul şi am văzut-o pe caseriţă urmărindu-ne. Când m-am întors, Patrick privea în gol cu ochii aţintiţi spre ceaşca de cafea. Umerii săi laţi erau lăsaţi în jos.

— Bănuiesc că aceasta este pedeapsa pentru păcatul meu, pedeapsă pe care o voi plăti în fiecare zi a vieţii mele. Să-mi văd fiica, să-mi tânjească sufletul după dragostea ei, dar fără să pot să o ţin vreodată în braţe.

Îşi ridică privirea spre mine, aşa că am putut să citesc tristeţea din ochii lui.

— Zic şi eu acum asemeni lui Cain din Vechiul Testament: „Pedeapsa mea e prea mare ca să o pot suferi."

— Îmi pare rău. Trebuie să plec. Dora ne urmăreşte.

— Emma, aşteaptă. Ea... este bine? Are nevoie de ceva? Este... este fericită?

Mi-am amintit pe moment râsetul zglobiu al lui Grace, sunetul picioruşelor ei urcând scările pentru a-mi aduce un buchet de păpădii. Eram mult mai norocoasă decât Patrick; eu o aveam pe Gracie. Seara, mă puteam strecura lângă ea în pat pentru a-i citi poveşti, puteam să simt căldura braţelor ei în jurul gâtului meu atunci când mă săruta urându-mi noapte bună.

— Dacă ai putea numai să ajungi să o cunoşti, am spus eu. E un copil frumos – fericit, curios, iubitor. Ea este bucuria vieţii mele.

— Dar tu... eşti bine? şopti el.

— Da. Sunt.

Un client de la tejghea îmi făcu semn cu mâna că mai doreşte cafea.

— Trebuie să merg. Te rog să stai departe de Grace.

M-am îndreptat cu cafetiera spre acel bărbat şi i-am reumplut ceaşca. Pe când m-am întors pentru a-mi arunca privirea spre masa lui, Patrick era deja plecat; ceaşca de cafea era neatinsă.

În iarna aceea m-am îmbolnăvit de pneumonie. Câteva zile am încercat să duc boala pe picioare, dar nu am reuşit să o biruiesc. Cine ar fi avut grijă de Gracie dacă mie mi s-ar fi întâmplat ceva? Sub nicio formă nu puteam să cad pradă bolii. Sub nicio formă. Însă boala şi-a intrat deplin în drepturi: simţeam cum spatele îmi lua foc; am fost la un pas de moarte.

Când m-am trezit prima dată şi mi-am dat seama că eram într-un spital, am început să fac isterii.

— Unde e Gracie? Unde e copilul meu? Trebuie să merg acasă la copilul meu!

M-aş fi luat la fugă prin zăpadă pentru a o găsi, fără să-mi pese că eram în picioarele goale şi îmbrăcată numai în cămaşa de noapte, dacă una dintre asistente nu ar fi venit imediat în salonul meu pentru a mă linişti.

— Shhh... liniştiţi-vă doamna Bauer. Sunt ferm convinsă că fiica dumneavoastră e pe mâini bune.

— Unde e? Vă rog spuneţi-mi unde e Gracie.

Ori de câte ori respiram simţeam un junghi puternic în piept. Aveam impresia că mă sufoc.

— Nu ştiu unde e fiica dumneavoastră, dar în noaptea în care v-au adus, ea era cu preotul dumneavoastră.

— Cu preotul meu? Era părintele O'Duggan?

— Da. El a venit în fiecare zi de atunci pentru a se interesa de sănătatea dumneavoastră. O să-i spun să treacă pe la

dumneavoastră atunci când va veni azi. El vă va ajuta să vă liniştiţi în ceea ce priveşte copilul dumneavoastră. Încercaţi să vă odihniţi până atunci.

Bineînţeles că nu mi-am găsit liniştea şi pacea până când nu am aflat unde era Gracie. Am avut impresia că a trecut o veşnicie până când, într-un final, am auzit vocea lui în faţa salonului meu. Intră pe uşă în urma asistentei, iar ochii noştri se întâlniră. Trebuia să fiu foarte atentă la modul în care mă adresam lui într-un salon plin de pacienţi şi asistente călugăriţe care se perindau pe lângă noi.

— A sosit, doamnă Bauer, mă anunţă sora cu bucurie. Părinte O'Duggan, a fost atât de îngrijorată pentru fetiţa ei! I-am spus eu că dumneavoastră o veţi linişti.

— Gracie o duce foarte bine, spuse el. E pe mâini bune: cu cineva care o iubeşte enorm. Tu cum... cum te simţi?

După modul convenţional în care îmi răspundea şi după felul în care îşi strângea borul pălăriei, mi-am dat seama că Patrick se lupta să-şi controleze emoţiile. Îmi doream din tot sufletul ca sora aceea să meargă de lângă noi şi să ne ofere puţină intimitate înainte ca el să se fi dat de gol, însă ea continuă să stea lângă el.

— Părinte O'Duggan, aş putea... adică vreau să spun... aş dori să mă confesez.

Speram din tot sufletul că acela era lucrul potrivit pe care trebuia să-l spun. Mi-am dat seama după expresia feţei relaxată a lui Patrick că într-adevăr o nimerisem.

— Bineînţeles, spuse el. Soră Maria Margareta, ne puteţi lăsa singuri puţin?

— Călugăriţa zâmbi politicos şi de îndată trase perdeaua împrejurul patului meu. Corpul masiv al lui Patrick cedă sub presiunea enormă a emoţiilor de îndată ce rămăseserăm singuri.

— Slavă Domnului... Emma, mi-a fost atât de teamă că vei muri!

Încercă să mă ia de mână.

— Nu, Patrick. Te rog, nu.

Îşi închise ochii pentru o clipă după care se dădu un pas înapoi.

— Îmi pare rău.

— Unde e Gracie? E bine?

— Da... e bine. Am dus-o acasă la mama.

— Ce?

Am rămas cu privirea ațintită asupra lui, de-a dreptul terifiată la gândul că secretul nostru fusese scos la iveală.

— De ce ai dus-o acolo? Mama ta ştie?

— Shhh, Emma. Numai ea ştie, nimeni altcineva. Am rugat-o să o primească pe Grace pentru o noapte, deoarece nu exista un alt loc unde aş fi putut să o duc decât orfelinatul de copii. Însă, din primul moment în care s-au întâlnit, Gracie a cucerit inima mamei. Mama nici nu a vrut să audă de un alt loc pentru ea. Iar Gracie este foarte fericită acolo. Cât aş vrea să poți să le vezi împreună gătind prăjiturele...

— Opreşte-te!

Mi-am acoperit fața şi am început să plâng.

— Te rog, opreşte-te... nu puteam să mi-o imaginez pe Gracie cuibărită în brațele mamei lui. Ştiam că nu avea să o mai vadă niciodată pe mama din momentul în care eu aş fi ieşit din spital.

— Ai fi preferat să o duc în alt loc? mă întrebă el liniştit. Vrei să apelez la ajutorul părinților tăi din Bremenville?

— Nu! Niciodată să nu o duci acolo! Dacă s-ar întâmpla ca ea să fie văzută de Karl, s-ar putea ca el să facă scandal!

Eram atât de neliniştită, încât am început să tuşesc fără să mă pot controla.

— Chem ajutor... o soră...

Patrick începu să strige alarmat. Eu dădeam din cap dezaprobator. În cele din urmă am reuşit să mă opresc din tusă. M-am sprijinit din nou pe perna mea, extenuată şi respirând cu greu.

— Emma, doctorii mi-au spus că te vei face bine în câteva săptămâni. Pneumonia ta necesită un tratament pe o perioadă mai lungă. Chiar dacă te-ai duce acasă, tu nu ai putea să ai grijă de Grace.

— De ce a trebuit să te amesteci şi tu acum în viața lui Grace? Acum te cunoaşte şi după ce mă voi face bine...

— Îmi doresc şi în continuare să fac parte din viața ei. I-am spus arhiepiscopului că fie acceptă hotărârea mea de a-i purta de grijă fiicei mele într-un mod adecvat de acum încolo, fie îmi dau demisia. Nu pot să stau nepăsător şi să văd cum copilul meu moare de foame, iar mama lui moare de frig. Nu pot să cred că aceea e voia lui Dumnezeu. Jurămintele mele preoțeşti nu schimbă faptul că am şi eu responsabilități de tată.

— Dar eu nu doresc să afle nimeni.

— Dar nu vor şti. Am depus o cerere la parohie pentru a-mi suplimenta cantitatea de cărbune alocată lunar. Acesta va ajunge în lada ta de cărbune, în mod anonim. Şi deja ţi-am deschis credit la magazinul lui Booty. Nimeni altcineva în afară de noi trei nu va şti cine îţi va achita cheltuielile. Dar de azi înainte va trebui să-mi spui de ce ai nevoie... de ce are nevoie Gracie. Trebuie să-mi dai voie să te ajut.

— Ai jurat că nu-i vei spune niciodată adevărul lui Gracie. Ai jurat pe Biblia ta.

— Şi mă voi ţine de promisiunea aceea. Dar şi eu vreau să fac parte din viaţa ei. Şi eu vreau să-i vorbesc, să fiu prietenul ei. Emma, am ţinut-o în braţele mele. Nu poţi să-mi ceri să pretind că nu s-a întâmplat nimic. Nu poţi să-mi ceri să mă comport ca un străin din nou. Nu este corect faţă de Grace... sau faţă de mine!

— Nu, Patrick! Nu poţi face asta! Apreciez tot ajutorul tău, dar lucrurile trebuie să revină la normal. Altfel nu avem cum să tăinuim adevărul!

— Emma, ascultă-mă...

— Nu. Te rog să pleci acum.

Inspiră adânc, îşi ridică bărbia, calmându-se. După aceea, dădu la o parte perdelele şi ieşi din cameră.

Când într-un final, după o lună, am primit permisiunea de a merge acasă, Patrick împrumută maşina lui Booty pentru a mă duce acasă din spital. O aduse pe Gracie cu el. Eram atât de bucuroasă că am revăzut-o, încât nu doream nici măcar pentru o secundă să o pierd din vedere sau să-i dau drumul din braţe.

— Doamne ai milă, dar ce ai în acele bagaje? am întrebat eu în momentul în care am dat cu ochii de scaunele din spate, acoperite de sacoşe.

— Mamă, toate acelea sunt noile mele haine. Stai să vezi. Am acolo şosete călduroase şi o cămaşă de noapte, ba chiar şi o pereche de mănuşi cu un singur deget, pe care a tricotat-o mama – mi-a făcut chiar şi o păpuşă.

— De-abia aştept să le văd pe toate, draga mea.

L-am privit pe Patrick cu colţul ochiului şi am văzut că privirea-i era aţintită la drum. Am fi putut fi o familie obişnuită, care se

întorcea de la o vizită făcută bunicii – dar nu era aşa. Gracie vorbea întruna, foarte entuziasmată. Niciodată nu o mai văzusem atât de vorbăreaţă.

— Mama mi-a pus mâncare la pachet pe când vom ajunge acasă. Am ajutat-o să facă prăjitură. Treaba mea era să presar stafidele prin ea. Mi-a spus că nimeni altcineva nu se pricepe aşa bine ca mine la asta. Mami, pot să mănânc puţin din ea când ajungem acasă? Poate să rămână şi părintele O'Duggan şi să guste şi el din ea?

— Probabil că el are altceva de făcut, am replicat eu scurt.

Însă Gracie îşi ridică privirea spre el, cu ochi rugători.

— Chiar trebuie să faci altceva? întrebă ea.

Am simţit lupta lăuntrică a lui Patrick. Nu dorea să o rănească pe Gracie prin refuzul lui, dar ştia că eu nu doream ca el să rămână.

— Mama ta trebuie să se odihnească de îndată ce ajunge acasă, veni răspunsul lui într-un final.

— Oh!

Gracie reuşi să-şi exprime întregul năduf printr-un singur cuvânt. Le-am privit feţele izbitor de asemănătoare şi mi-am dat seama că Patrick avea dreptate. Era nedrept faţă de amândoi să-i ţin departe unul de altul. Am ridicat bărbia lui Gracie şi am mângâiat-o pe frunte.

— Ştii ce draga mea: nu sunt aşa de obosită, ca să nu pot sta la un ceai. Iar părintele O'Duggan este mai mult decât binevenit să rămână.

În acelaşi moment, ea şi cu Patrick afişară un zâmbet larg, ca reflecţia dintr-o oglindă. Inima mea aproape se sfărâmă.

Înainte ca eu să-mi fi putut reveni, Gracie continuă să vorbească.

— Mama mi-a spus că s-ar putea să fii *în fermă* pentru o vreme. Mami, ce-a vrut să spună mama prin asta? Chiar eşti *în fermă*?

Mi-am întors privirea spre Patrick cerându-i ajutorul.

— Cred că a vrut să spună *„infirmă"*, spuse el zâmbind. Gracie, asta înseamnă că deşi mama ta a ieşit din spital, ea nu va fi refăcută complet decât după o vreme.

— Mami, voi avea grijă de tine. Îţi promit asta.

În momentul în care am intrat în apartament, am observat că mai intrase cineva înainte pentru a face curăţenie, pentru a ne lăsa câteva conserve în dulapul din bucătărie şi pentru a face focul. Coşul de cărbuni era plin.

— Oh, ce bine e să fiu din nou acasă! am spus eu suspinând.

Patrick trebui să meargă de două ori la maşină pentru a aduce sus în apartament toate lucrurile lui Gracie, şi mâncarea pe care mama lui ne-o trimisese. Când se opri pentru a-şi mai trage sufletul, l-am întrebat:

— Vrei să serveşti un ceai cu noi?

— Numai dacă mă laşi pe mine şi pe Gracie să-l preparăm.

l-am urmărit lucrând cot la cot, încălzind apa, aranjând trei ceşti diferite pe tavă, tăind prăjitura în felii. Mâna lui Patrick acoperea de tot mânuţa fetei în timp ce o învăţa să mânuiască cuţitul. Părea atât de mare pe lângă ea şi, totuşi, era atât de blând şi răbdător cu ea. M-am gândit la tatăl meu.

Am servit ceaiul acela împreună, de parcă am fi fost o familie. De mult nu o mai văzusem pe Gracie atât de fericită. Însă înlăuntrul meu mi se frângea sufletul şi ştiam că şi Patrick trecea prin aceeaşi stare. Cât de curând, totul trebuia să înceteze.

— Gracie, ia ultima felie de prăjitură şi du-te să vezi dacă vecinul nostru, Clancy, este acasă, am spus eu după ce terminarăm de mâncat. Anunţă-l că am ajuns acasă.

De îndată ce ea porni pentru a-şi duce misiunea la îndeplinire m-am întors spre Patrick. El tocmai lua grătarul din sobă pentru a scoate cenuşa înainte de a mai pune cărbuni.

— Ai avut dreptate, am spus eu cu voce înceată. Ar fi inuman să am pretenţia ca tu să nu faci parte defel din viaţa lui Gracie. Nu pot să vă fac una ca asta.

Se opri ţinând în mână o lopată plină de cărbuni. În ochii lui se vedea speranţa.

— Vrei să spui...?

— Da. Deja faci parte din viaţa ei. Trebuie să continui... dar promite-mi că pentru ea vei rămâne numai părintele O'Duggan, preotul, şi nicidecum tatăl ei. Patrick, nu trebuie să dai nimic de bănuit. Nimeni nu trebuie să afle vreodată că ea este fiica ta.

— Voi găsi eu o cale să o integrez în grupul fetelor de la parohia mea. Emma, o să-mi dau silinţa ca totul să fie bine, promit.

— Ştiu asta.

Închise uşa de la sobă după care aruncă o privire înspre uşă pentru a vedea dacă Gracie se întorcea în apartament. Cum nu văzu nici urmă de ea, se apropie de mine şi îmi îndesă ceva în mână.

— Patrick, ce e aici... cărbune?

Clătină din cap dezaprobator.

— Acesta e un diamant în devenire. Dumnezeu va şlefui acest cărbune pentru a deveni un obiect frumos şi de valoare. El va face acelaşi lucru şi cu viaţa ta, Emma, dar trebuie ca tu să-i dai voie. El este cel care poate să ne răscumpere. Noi doi am păcătuit, dar El ne-a dăruit-o pe Gracie. Noi...

Se opri în momentul în care Gracie reveni.

— Domnul Clancy ţi-a mulţumit foarte mult pentru prăjitură şi îţi urează bun venit, spuse ea.

Patrick îşi luă repede haina, după care se aplecă pentru a mângâia capul lui Gracie.

— Să ai mare grijă de mama ta, bine? Mulţumesc foarte mult pentru ceai.

Ne-am luat la revedere, după care l-am urmărit pe Patrick plecând, aşa cum făcusem de atâtea ori înainte.

Aceea a fost ultima dată în care am vorbit cu Patrick până când, într-o seară, patru ani mai târziu, apăru la Regency Room, îmbrăcat la costum şi cravată. Aproape că am căzut de pe scaunul de la pian când l-am văzut intrând în sala aceea. Dragostea mea, pasiunea mea pentru el era aceeaşi. Îl rugă pe O'Brien să-i dea o masă aproape de pianul meu, după care îmi trimise un bileţel înştiinţându-mă că dorea să-mi vorbească la sfârşitul piesei. Degetele mele abia puteau să găsească clapele potrivite.

— Emma, de ce îţi mai pierzi vremea cu gangsterul acela? mă întrebă Patrick de îndată ce m-am aşezat pe scaunul din faţa lui.

— Pentru asta ai venit aici?

— Nu...

— Atunci las-o baltă, bine?

Privi fix spre masă, jucându-se cu o cutie de chibrituri. Mi-am amintit căldura mâinilor lui, atingerea degetelor sale puternice, şi totuşi atât de suave. Îmi doream atât de mult să lipesc mâna lui de obrazul meu pentru a-i simţi căldura din nou, după care doream să-i sărut degetele pe rând. Însă Patrick nu îmi aparţinea.

— Emma, celelalte fete o ridiculizează pe Gracie, îmi spuse el într-un final. O tachinează, o sâcâie întruna. Ea plângea azi când am întâlnit-o din întâmplare, pe când ieşea de la şcoală. Se pare că circulă tot felul de zvonuri şi bârfe printre membrii parohiei mele în legătură cu tatăl ei...

Mi-am îngropat faţa în mâini.

— Eu şi Grace ar trebui să ne mutăm de aici! Tu nu poţi fi văzut în preajma ei! Ei îşi vor da seama!

— Emma, ei nu mă bănuiesc pe mine, ei... de fapt, spun că ea este un bastard. Aşa a numit-o Bridget Murphay, dar ea repetă numai ceea ce a auzit vorbindu-se acasă.

Mi-am dat seama că se străduia să-şi găsească cuvintele, un lucru care nu-i stătea deloc în fire, aşa că m-am aşezat confortabilă pe scaunul meu pentru a-l lăsa să-şi verse amarul, fără a-l întrerupe.

Cuvântul acela m-a şocat, dar numai pentru că mi-am dat seama că ea rostise, de fapt, purul adevăr. Şi pentru prima dată, am putut să văd ce efect a avut păcatul meu asupra fiicei mele.

Scăpă cutia de chibrituri şi se rezemă de speteaza scaunului, lăsând ca mâinile să-i cadă neputincioase pe genunchi. Amândoi am rămas tăcuţi până când el putu să continue.

— Le-am învăţat pe fete despre bunătatea şi mila creştinească – nu că ar fi putut influenţa în vreun fel soarta aceasta cruntă– dar nu am ştiut ce altceva să fac. M-am simţit atât de neajutorat, atât de... de mânios, mai mult pe mine însumi. Nu şcolăriţele acelea au făcut-o pe Gracie să plângă – eu sunt vinovatul. Cum am putut eu să-mi imaginez că petrecând săptămânal zece minute cu ea, zâmbindu-i şi aruncându-i din când în când nişte monezi, puteam să-mi îndeplinesc rolul de tată?

Se opri din nou, muşcându-şi atât de tare buza, încât m-am temut că va sângera. Am vrut să zic ceva, dar m-a oprit printr-un semn cu mâna.

— Nu, dă-mi voie să termin. Am intrat în biserică pentru a mă ruga. Primul lucru pe care l-am văzut a fost crucea de deasupra altarului şi pe Cristos stând acolo, crucificat, suferind cumplit. Cum a putut să îndure Dumnezeu Tatăl una ca asta? Să-L vadă pe Fiul Său suferind pe nedrept? Să-L vadă disprețuit şi batjocorit? Am experimentat numai puţin din ceea ce El a îndurat atunci când mi-am

văzut propriul copil batjocorit; mi-am dorit să ucid acele fete pe rând. Nu sunt în stare să înțeleg cum a putut Dumnezeu să-mi ofere iertarea Lui. Nu pot să înțeleg de ce El nu și-a întors fața de la mine, de ce nu m-a nimicit pentru ceea ce I-am făcut Fiului Său – și ție și lui Gracie.

Patrick se rezemă cu cotul de masă și își propti fruntea în mână. Nu doream să-mi bat capul cu cuvintele lui sau cu suferința pe care o îndurase Dumnezeu. Nu puteam. Și eu meritam pedeapsa Lui. În schimb, am rămas cu privirea ațintită la părul acela bogat, auriu, aducându-mi aminte de felul în care îl simțeam atunci când îl mângâiam cu degetele mele. În cele din urmă, își ridică privirea.

— Emma, Gracie mi-a întrerupt rugăciunea. M-a urmat înlăuntrul bisericii pentru a mă întreba... a mă întreba dacă eu știam unde este tatăl ei adevărat și de ce nu locuiește cu ea. Nu am știut ce să-i răspund. I-am spus că ar trebui să vorbească cu tine despre el. Atunci...

Patrick înghiți în sec.

— După aceea mă întrebă dacă nu aș vrea să fiu eu tatăl ei. M-a implorat să o las să-mi spună „tată"... doar o singură dată... dar fără să știe nimeni.

— Să nu-mi spui că i-ai dat voie! am spus eu de-a dreptul îngrozită.

— Nu.

Bărbia lui Patrick tremura.

— Însă și eu tânjeam tot atât de mult să o aud spunându-mi „tată" pe cât și ea tânjea să o spună. Faptul că am refuzat-o mi-a frânt inima. Eu sunt un preot – e de datoria mea să mângâi sau să consolez oamenii aflați în suferință. Însă nu am fost în stare să ofer fiicei mele ceea ce și-a dorit cel mai mult – să o las să-mi spună „tată".

Patrick își închise ochii și își lăsă capul în jos.

— Iartă-mă Tată, șopti el, căci am păcătuit.

Când își ridică ochii, ochii lui mă priveau străpungător.

— Emma, tocmai de aceea urăște Dumnezeu păcatul. El ne interzice să comitem adulter... pentru că ne iubește. Păcatul ne rănește. Însă totodată el rănește și persoanele nevinovate pe care noi le iubim cel mai mult.

Nu știam ce să răspund. Imaginea lui Gracie necăjită și plângând după tatăl ei, m-a făcut și pe mine să realizez gravitatea păcatului

meu. Era ca şi cum eu şi cu Patrick am fi prăvălit o piatră pe munte în jos, în urmă cu opt ani de zile, iar acum urmăream îngroziţi şi neputincioşi cum aceasta angrenase o avalanşă. Fiica noastră stătea în calea acelei avalanşe.

— Cred că cel mai bine ar fi dacă eu şi Gracie ne-am muta, am spus eu. Ştiam eu că nu o să se sfârşească cu bine – să locuim atât de aproape de tine.

— Emma, tu nu ai prins ideea! Ea are nevoie de un tată. Tânjeşte să aibă un tată tot aşa cum şi celelalte fete ar tânji. Nu poate să înţeleagă de ce tatăl ei a părăsit-o, de ce nu o iubeşte, iar acel tată sunt eu! Eu sunt cel care a părăsit-o şi nu Karl Bauer. Faptul că voi v-aţi muta în altă parte nu ar schimba cu nimic felul în care Gracie se simte sau nevoia ei de a avea un tată, şi chiar dacă v-aţi muta, tot o să vă găsesc. Nu o să te las să-mi iei fiica. Am venit aici în seara aceasta cu gândul să-ţi spun că vreau să fac mult mai multe pentru ea decât să-i arunc din când în când nişte monezi. De acum încolo o să o însoţesc de la şcoală acasă în fiecare zi, o să o feresc de jignirile celorlalte fete, o să-i ascult temerile şi visurile ei. Chiar am de gând să fiu acel tată de care are nevoie!

— Nici vorbă! Oamenii vor observa asemănarea!

— Emma, nu-mi pasă!

— Te rog! De dragul lui Gracie...

— Şi ca şi cum nu ar fi fost îndeajuns, au început să-i pună tot felul de nume. Cel puţin, în felul acesta ea va avea un tată – nu un preot, ci un tată. Va şti că cineva o iubeşte şi se îngrijeşte de ea. Cineva la care poate alerga pentru a i se deschide pentru a-şi spune supărarea.

— Mi-ai promis că nu-i vei spune niciodată!

— Şi o să mă ţin de promisiune. Nu o să-i spun adevărul.

— Patrick, nu pot să te las să faci asta.

Eram de-a dreptul disperată în încercarea mea de a-l opri, dar el nici nu mă băgă în seamă.

— Emma, nu am venit aici să-ţi cer permisiunea. Am venit aici ca să te înştiinţez de felul în care vor decurge lucrurile. I-am spus acelaşi lucru şi arhiepiscopului, în după-amiaza aceasta. Eu sunt tatăl lui Grace. Şi o să-i fiu tată, oricât de mult m-ar costa.

— Dar oricine care are ochi îşi va da seama! Părul tău...

Patrick îşi dădu scaunul înapoi şi se ridică în picioare.

— O să-mi ţin pălăria pe cap.

Pe parcursul următorilor ani, am privit de la distanţă cum Patrick a devenit confidentul, aliatul, prietenul lui Grace. El este motivul pentru care a început să meargă la biserică în fiecare săptămână. Ba chiar i-a împrumutat şi pijamaua lui. Atunci când a plecat de-acasă pentru a începe cursurile la şcoala de asistente, el a făcut tot posibilul să o însoţească pe tot drumul acela până în Philadelphia.

M-am gândit că poate acum se va muta la altă parohie din moment ce Grace plecase la şcoală, dar nu a făcut-o. Într-o zi, l-am întâlnit în faţa magazinului lui Booty, în timp ce eu intram, iar el dădea să iasă. Ochiul lui drept era învineţit.

— Bună, Emma.

— Patrick! Dar ce-ai păţit la ochi? Te-ai lovit de vreo uşă?

— Doar o mică neînţelegere cu Denny O'Hara. Vezi tu, băuse puţin prea mult.

— Şi a atacat un preot?

— Nici vorbă, Emma, răspunse el liniştit. El s-a luat de nevasta şi de copiii lui.

Cuvintele lui mă îngroziră, deoarece mi-am adus aminte de copilăria de care avusese el parte.

— Familia O'Hara e de-a dreptul norocoasă să te aibă pe aproape. Şi, de asemenea, să aibă un preot căruia nu-i este frică de o încăierare... deşi poate că la vârsta lui ar trebui să-i fie.

Zâmbi, însă când colţurile ochilor lui se încreţiră, el tresări.

— Auch! Mă doare atunci când râd, spuse el atingându-şi faţa.

— Patrick, de ce ai ales să rămâi aici... şi să-ţi baţi capul cu toţi oamenii aceştia? Acum când Gracie se descurcă de una singură, nu ai putea tu să te ridici în rang, să mergi la o biserică mai mare, să devii un cardinal sau ştiu eu, altceva?

— Arhiepiscopul m-a îndemnat să fac acelaşi lucru în urmă cu câteva zile. Dar eu nu pot să plec. Oamenii aceştia sunt copiii mei, familia mea. Mulţumită lui Gracie, am învăţat, în sfârşit, ce înseamnă să fiu un tată pentru ei. Va fi oare viitorul preot gata să se încaiere cu

un beţiv nebun ca şi Denny O'Hara? Nu pot să stau liniştit într-o altă reşedinţă a arhiepiscopului, întrebându-mă dacă micuţul O'Hara va ajunge să aibă piciorul rupt în trei locuri după cum l-am avut şi eu.

— Patrick, tu nu poţi salva o lume întreagă.

— Nu, dar pot să salvez un copil.

Privi în depărtare cu ochii lui albaştri care străluceau asemenea cerului albastru.

— Dacă aş putea cumva să obţin mai mulţi bani de la biserică după ce războiul se va termina, mi-ar plăcea să transform toate acele camere mari, care nu sunt folosite din casa mea parohială, într-un loc unde femeile şi copiii să poată avea un adăpost. Îmi aduc aminte cât de disperată ai fost tu atunci când ai venit aici, fugind de Karl Bauer şi aşteptând un copil. Nu ai avut pe nimeni la care să mergi, niciun loc în care să te adăposteşti. Dumnezeu mi-e martor că nu am nevoie de toate camerele acelea. Lacrimile începură să curgă pe obraz. Îl iubeam tot mai mult odată cu trecerea timpului, şi nicidecum mai puţin.

— Patrick, Dumnezeu ţi-a ascultat rugăciunea.

Se întoarse din nou spre mine.

— La care rugăciune te referi?

— La aceea de a deveni un preot minunat.

La un an după ce Gracie şi Stephen s-au căsătorit, am auzit veştile despre Patrick – tocmai de la Sheila Higgins. Am salutat-o în timp ce mă puneam pe o bancă: ochii i se umplură de lacrimi.

— Nu-i aşa că e de-a dreptul îngrozitor ce i se întâmplă sărmanului părinte O'Duggan? Un om atât de tânăr, abia trecut de cincizeci de ani...

Inima mea începu să bată cu putere.

— Dar ce s-a întâmplat?

— Cum? Nu ai auzit? Întreaga parohie vorbeşte despre asta. Este internat în spitalul surorilor de caritate şi nimeni nu-i dă mai mult de o săptămână.

— Cum... ce...?

— Leucemie acută. Totul s-a întâmplat pe neaşteptate. Doctorii spun că este în faza terminală. Nu mai pot să facă absolut nimic.

M-am ridicat repede de pe bancă şi mi-am chemat un taxi. Nu-mi venea să cred că Patrick era pe moarte. Întotdeauna fusese un om atât de puternic, plin de viaţă. Gracie şi cu mine şi oricare altă persoană din parohie ştiam că putem să apelăm la ajutorul lui ori de câte ori aveam nevoie. Dacă aş fi putut înălţa o rugăciune, aceasta ar fi fost singura ocazie din viaţa mea când aş fi făcut-o. Însă nu aveam niciun drept să cer ceva lui Dumnezeu, mai ales dacă m-aş fi rugat pentru Patrick.

Am dat buzna în spital asemenea unei femei care şi-a pierdut minţile. Asistenta şefă nu îmi dădu voie să trec mai departe de recepţie.

— Dumneavoastră nu sunteţi singura persoană din parohia lui care îl iubeşte, Dumnezeu să aibă milă de sufletul lui. O mulţime de oameni s-au perindat pe aici întrebând despre el, dorind să-l vadă. Nici măcar nu au încăput pe coridorul acesta, necum în camera lui! Însă doctorii dau voie doar rudeniilor şi preoţilor să-l viziteze. Îmi pare rău.

— Nu, ascultaţi-mă. Trebuie să mă lăsaţi să intru. Eu... fac parte din familie.

Sora aceea se încruntă.

— Oh! Mă rog, şi ce rudenie aţi fi dumneavoastră cu părintele O'Duggan?

— Spuneţi-i că a venit Emma... doamna Emma Bauer. Vă rog! Spuneţi-i! Trebuie să-l întrebaţi dacă vrea să mă vadă!

— Aşteptaţi o clipă.

Părea confuză în timp ce formă un număr la telefon.

— Alo, sora Angelica? Este o femeie aici jos care vrea să-l viziteze pe părintele O'Duggan şi susţine că i-ar fi rudenie. Da, numele ei este Emma Bauer.

Dădu din cap încuviinţând, în timp ce călugăriţa de la capătul celălalt al firului vorbea.

— Da, asta m-am gândit şi eu. Probabil că toate neamurile lui au auzit de el până acum...

— Spuneţi-i părintelui O'Duggan numele meu! am strigat eu de-a dreptul disperată. Lăsaţi-l pe el să hotărască dacă vrea să mă vadă!

Se încruntă, după care vorbi din nou la telefon.

— Vrea să-i spui părintelui O'Duggan numele ei şi să-l laşi pe el să decidă.

Aproape că am izbucnit în plâns.

— Mulţumesc!

— Doamnă Bauer, va trebui să aşteptaţi câteva minute până când sora Angelica îl va întreba. Dacă doriţi să luaţi loc...

În timp ce ea rezemă receptorul de umărul ei şi se adresă altor trei persoane, eu am început să mă plimb pe coridor, aşteptând.

Când într-un final primi răspunsul, faţa ei se mai înseninã.

— El doreşte să vă vadă. Urcaţi la etajul trei, doamnă Bauer, la camera 315.

Sora Angelica mă aştepta în faţa liftului.

— Vă rog să nu uitaţi că părintele O'Duggan oboseşte foarte repede.

— Chiar va muri? am întrebat eu încercând din răsputeri să confrunt adevărul.

— Mă tem că da, veni răspunsul ei.

Ochii ei se umplură de lacrimi, însă după aceea mi se adresă pe un ton rece:

— Aveţi voie să staţi doar cinci minute.

Am înaintat pe hol copleşită de şoc şi de durere. Cum puteam eu să rezum în doar cinci minute tot ceea ce doream să-i spun?

Am început să plâng din nou când am păşit în camera lui şi l-am văzut zăcând pe cearşaful acela rece, alb. Pielea lui era palidă, părul blond era la fel de închis la culoare asemeni unui bronz lipsit de strălucire. După aceea îşi ridică privirea spre mine şi zâmbi – acel zâmbet radiant, splendid – era Patrick din nou. M-am aşezat pe marginea patului şi i-am luat mâna într-a mea.

— Emma, întotdeauna ai avut mâinile reci. Şi acum sunt la fel.

— Iar ale tale sunt şi acum calde.

Am rămas acolo privindu-ne unul pe altul fără să rostim un cuvânt. Nici nu era nevoie.

— Sunt atât de bucuros că ai venit, spuse el într-un final. Doctorii îmi spun că sunt foarte aproape de moarte.

— Şi tu eşti împăcat cu gândul acesta?

— Ah, desigur că sunt. Viaţa mea îi aparţine lui Dumnezeu. El poate să facă ce doreşte cu ea.

Zâmbi, şi pielea de la colţul ochilor lui calzi, albaştri se încreţi. Îmi doream atât de mult să-mi lipesc faţa de a lui, să plâng.

— Nu, Emma nu plânge pentru mine. Eu sunt pregătit.

— Ştiu că eşti.

— Dar tu? Şi acum eşti răzvrătită împotriva lui Dumnezeu?

Cum răspunsul meu nu veni, el continuă cu o voce stinsă.

— Tu nici acum nu ai găsit iertarea lui Dumnezeu, nu-i aşa?

— Nu o merit.

— Niciunul dintre noi nu o merită. Dar atunci când fariseii au adus la Domnul Isus o femeie care fusese prinsă în timp ce păcătuia, El a spus: „Nici Eu nu te judec." Acesta e harul. E chiar numele fiicei noastre. Ceea ce noi am făcut în urmă cu ani de zile a fost un păcat, dar Dumnezeu ne va ierta dacă îi vom cere lucrul acesta.

— Şi tata mi-a spus acelaşi lucru.

— Emma, şi atunci de ce nu-I ceri lucrul acesta?

Am privit în depărtare. Patrick avea cartea de rugăciuni alături de el. Mi-o puse în mâini.

— Ia-o cu tine. Citeşte pasajul subliniat, acolo unde e semnul acela de carte. Este partea mea preferată. David şi Batşeba au păcătuit. Însă Dumnezeu poate să ierte păcatul, ba chiar să-l transforme într-o binecuvântare. Fiul lui David şi al lui Batşeba a devenit strămoşul Domnului nostru Isus Cristos. Emma, acceptă-I iertarea. El vrea să ţi-o dăruiască. El Şi-a dăruit unicul Fiu în scopul acesta.

Nu aveam puterea să rostesc niciun cuvânt. Ştiam că cele cinci minute se scurseseră. Sora trebuia să se întoarcă dintr-o clipă într-alta. Tânjeam să-l îmbrăţişez pentru ultima oară. Ca şi cum mi-ar fi citit gândurile, Patrick îmi spuse:

Mi-am adus aminte de ultimele versuri din poemul lui Yeats, *„Politica"*:

„... Şi poate chiar e-adevărat ce se aude
Despre războaie sau despre geneza lor
Dar cât n-aş da să fiu tânăr din nou
Şi-n braţe să o ţin!"

M-am aplecat pentru a-l îmbrăţişa. Mă cuprinse şi el cu braţele lui, dar numai cu o umbră a puterii pe care o avusese. Mi-am lipit

obrazul de al lui. Mirosul pielii lui era acelaşi pe care îl cunoşteam, şi l-am inspirat pentru ultima oară. Lacrimile noastre se unirăşi curgeau acum într-un singur izvor.

— Dacă ajungi vreodată să-i spui adevărul lui Gracie, şopti el, să nu uiţi să-i spui cât de mult am iubit-o.

— N-o să uit. Te iubesc, Patrick.

— Ştiu. Şi eu... „te iubesc cu toată suflarea, zâmbetul, lacrimile, cu toată viaţa mea! Şi, dacă Dumnezeu vrea, o să te iubesc şi mai mult după moarte."

1980

— Niciodată nu am încetat să-l iubesc pe Patrick, spuse Emma. Nici atunci când m-am căsătorit cu Karl, nici când el a devenit un preot, nici măcar după ce a murit. Tocmai de aceea nu am dorit să mă recăsătoresc după ce am divorţat. Am trăit într-o epocă în care căsătoria era un angajament care era pe viaţă, asemeni celui pe care Louise şi Friedrich îl făcuseră – până când moartea ne va despărţi. Eu am încălcat acel jurământ pe care i l-am făcut lui Karl. De la bun început nu ar fi trebuit să rostesc acel jurământ, deoarece ştiam că nu o să-l pot ţine. Inima mea îi aparţinea lui Patrick. Aşa că după divorţ am făcut un jurământ al celibatului, care să ţină toată viaţa, tot aşa după cum şi Patrick făcuse.

Emma îşi încheie povestea pe când Suzanne opri maşina în parcarea de la Birch Grove. Ajunse din nou acasă. Se simţea foarte uşurată acum când, în sfârşit, spusese adevărul despre Patrick, ca şi cum o povară colosală i se ridicase de pe umeri, însă nu putea să nu se gândească la consecinţele acestui fapt.

Suzanne stătea la volanul acelei maşini parcate; ochii ei trădau emoţia ce o copleşea. Emma îşi puse mâna pe umărul nepoatei sale:

— Ştii, atunci când tu ai făcut alegerea privind ceea ce doreşti să studiezi la facultate, m-am gândit la Patrick. Nu am putut să-ţi mărturisesc lucrul acesta înainte, dar tu ai moştenit de la bunicul tău dragostea pentru literatură şi pasiunea pentru arta cuvintelor.

— Deci eu sunt pe jumătate irlandeză..., murmură ea. Jeff mi-a repetat întruna lucrul acesta.

— Da, eşti. Mi-aş fi dorit atât de mult ca tu să-l cunoşti. A fost un om extraordinar!

Oare procedase ea bine că mărturisise adevărul lui Grace şi lui Suzanne, după atâția ani? Dar nici nu ar fi putut să-l nege. Într-un fel, ele dezgropaseră adevărul şi i-au cerut să-l spună în întregime. Poate faptul acesta avea să-i ajute pe Suzanne şi pe Jeff. Poate încă nu era prea târziu şi căsnicia lor putea fi salvată. Dar Grace... ce avea să se întâmple cu Grace? Tot drumul acela spre casă, chipul ei trădase o uluire fără asemănare. Atât de tăcută. Atât de copleşită.

Emma deschise uşa maşinii, după care coborî. Tânjea să-şi poată ține fiica în brațe, să-i ceară iertare, dar nu îndrăznea.

— Mulțumesc că m-aţi adus, spuse Emma după care se grăbi spre clădire.

Odată ajunsă în apartamentul ei, începu să plângă. Dacă Grace nu o va ierta niciodată? Aceea avea să fie cea mai cumplită pedeapsă pentru păcatul ei. Îşi pierduse deja părinții şi casa ei, pierduse şansa de a-şi petrece viața alături de Patrick tocmai pentru a plăti pentru ceea ce făcuse, dar nu putea să o piardă pe Gracie. Cum ar fi putut trăi fără fiica ei?

Emma trecea dintr-o cameră într-alta, de parcă ar fi căutat ceva. Nu se simțise atât de singură din ziua în care o născuse pe Gracie. Oare şi părinții ei simțiseră acelaşi gol, aceeaşi pierdere dureroasă atunci când şi ei trebuiră să se despartă de fiica lor iubită? Oare şi Dumnezeu simțise la fel?

Monstruozitatea păcatului comis o copleşi pe Emma din nou. Îşi aduse aminte cum îi spusese tatălui ei că ea nu regretă ceea ce ea şi Patrick făcuseră, dar acum, ori de câte ori revedea faţa aceea rece, uluită a lui Gracie îi era şi mai ruşine de păcatul ei decât îi fusese vreodată înainte. Pentru prima dată, admitea faptul că dacă s-ar fi putut întoarce înapoi în timp şi ar putea şterge ceea ce s-a întâmplat acolo pe insula Squaw, ar face-o cu bucurie. Mai bine nu ar fi născut-o defel pe Grace decât să ajungă să se despartă de ea într-un asemenea mod.

Emma privea acum cercetător acele camere, ca şi cum era surprinsă să se găsească acolo, în locul acela nou. Mutarea fu elementul care o făcuse să parcurgă acest drum anevoios şi lung până la adevăr. Această mutare ridicase semne de întrebare legate

de trecut şi o determină să le istorisească povestea lui Louise – şi pe a ei. Asemeni acelei inundaţii din copilăria ei, abia după ce scotocise prin molozul căminelor şi a vieţilor distruse, realizase pe deplin impactul acelei pasiuni ce o purtase pe ea şi pe Patrick. Şi abia după ce îşi examinase propria viaţă – şi vieţile lui Gracie şi Suzanne – reuşise Emma, în sfârşit, să vadă teribilele urmări ale păcatului ei.

Închise uşa de la dormitorul ei şi se aşeză pe marginea patului. Scoase din sertarul noptierei cartea de rugăciuni a lui Patrick. Dumnezeu pedepsea copiii pentru păcatul mamelor lor până la al treilea şi la al patrulea neam, îi spusese tatăl ei. Însă el îi mai spusese atunci că Dumnezeu o poate ierta dacă ea se va căi. Patrick îi spusese acelaşi lucru – Dumnezeu nu numai că ierta păcatele, dar El aducea şi salvarea. Emma deschise cartea de rugăciuni la locul pe care Patrick îl subliniase pentru ea în urmă cu treizeci de ani şi începu să citească cu voce tare acele cuvinte:

„Ai milă de mine, Dumnezeule, în bunătatea Ta! După îndurarea Ta cea mare, şterge fărădelegile mele! Spală-mă cu desăvârşire de nelegiuirea mea, şi curăţeşte-mă de păcatul meu! Căci îmi cunosc bine fărădelegile mele, şi păcatul meu stă necurmat înaintea mea."

CAPITOLUL 34

Următoarea zi, Suzanne stătea pe veranda mamei sale: suna deja pentru a doua oară. Maşina lui Grace era parcată, deci trebuia să fie pe undeva prin casă. Unde altundeva ar fi putut fi în mijlocul acelei după-amieze? De ce nu răspundea oare la uşă?

Sue zăngănea inelul acela de chei, încercând trei dintre ele înainte ca uşa să se deschidă în sfârşit.

— Mamă...? strigă ea din hol. Mamă, eşti acasă?

— Da, sunt aici sus, Sue.

Urcă tiptil scările acoperite cu covor şi intră în dormitorul mamei sale. Grace era întinsă pe pat, având o batistă udă peste ochi.

— Mamă, ce s-a întâmplat?

— Am o migrenă urâtă.

— Vrei să-ţi aduc ceva pentru asta? Sau poate vrei să-l sun pe tata?

— Am luat deja o pilulă. Şi începe să-şi facă efectul, însă nici acum nu mă simt în stare să dau ochi cu lumea.

Suzanne se lăsă pe scaunul de lângă patul ei.

— Eşti în starea aceasta datorită lucrurilor pe care le-ai descoperit ieri despre tatăl tău, nu-i aşa?

Grace nu dădu niciun răspuns.

— Mamă, spune-mi ceva. Mă simt atât de prost că te-am obligat să-ţi răscoleşti trecutul, când tu, de fapt, nu ai dorit asta. Îmi pare rău...

— Nu e vina ta.

Grace îşi dădu jos batista de pe ochi şi se ridică anevoie, sprijinindu-se de movila aceea de perne de la capătul patului.

— Ce mă frământă cel mai tare e faptul că părintele O'Duggan a fost un om atât de evlavios. Eu l-am respectat foarte mult din această cauză... şi l-am iubit enorm. Iar acum am impresia că reputaţia lui a fost pătată.

— Mamă, dar şi el a fost om, replică Suzanne cu blândeţe. A comis o greşeală. Trebuie să-I ierţi pentru că şi el era doar un om supus greşelilor.

Chiar în timp ce rostea acele cuvinte, Suzanne se înfioră. Şi ea trebuia să facă acelaşi lucru cu Jeff. Şi el era un om supus greşelilor. El cedase în faţa acelei dorinţe umane, naturale de a accepta o slujbă pentru banii, prestigiul şi puterea pe care aceasta i le ofereau. Şi deşi greşise atunci când acceptase să se mute fără să discute această chestiune cu ea, şi ea urma să fie la fel de vinovată de acel păcat dacă ea refuza să-l ierte. Această incapacitate de a ierta era cauza bolii mamei sale – iar dacă Suzanne nu se împăca cu Jeff înainte ca acesta să se mute la Chicago, atunci acel fapt avea să cauzeze o şi mai mare harababură în viaţa ei şi a fiicelor ei. Trebuia să-l ierte că şi el e doar un om. Ea şi cu Jeff s-ar putea despărţi cel puţin ca buni prieteni.

— Cât mi-aş fi dorit să nu fi aflat niciodată adevărul, murmură Grace.

Suzanne îşi îndreptă din nou toată atenţia asupra mamei sale. Ea arăta palidă contrastând cu pernele acelea, iar ochii îi erau umflaţi.

— Nu ştiu dacă îi pot ierta sau nu.

— Mamă, e evident, atât cât ştiu eu până în momentul de faţă despre părintele O'Duggan, că Dumnezeu l-a iertat pentru păcatul său – altfel cum ar fi putut fi folosit de Dumnezeu toţi anii aceia?

— Nu-mi pasă de parohia lui, nu-mi pasă nici de toate faptele lui bune pe care le-a făcut acelor oameni, răspunse Grace mânioasă. Eu mi-am dorit atât de mult să am un tată atunci când eram doar un copil! De ce nu mi-a spus că el este tatăl meu şi să mă lase să-l cunosc ca atare?

— Din tot ceea ce mi-ai povestit, mie mi se pare că exact asta a şi fost părintele O'Duggan pentru tine. Acela a fost rolul pe care el l-a jucat în viaţa ta. Te-a învăţat să deosebeşti binele de rău, te-a povăţuit şi te-a ajutat să iei deciziile corecte, te-a învăţat cum să nu faci greşeli... De asemenea, el este cel care ţi-a deschis ochii în ceea ce privea relaţia ta cu Dumnezeu. Nu asta mi-ai spus tu? Nu ai ştiut că el este tatăl tău, dar acesta e rolul pe care el l-a avut în viaţa ta. Un om mai nepăsător nu ar fi dorit să aibă nimic de-a face cu tine, nedorind să-şi aducă aminte în fiecare zi de păcatul comis.

— Sunt atât de furioasă pe mama mea pentru că nu mi-a spus!

— Mamă, cred că ea a avut de luat o decizie foarte grea, dar în acelaşi timp foarte înţeleaptă. Cum ai fi putut da faţa în fiecare zi cu părintele O'Duggan dacă ai fi ştiut adevărul? Nu ai fi acceptat niciun

sfat de la el, deoarece tu ai fi văzut numai că el se îngrijea mai mult de parohia lui decât să fie tatăl de care aveai nevoie. Şi asta nu era adevărat. Nu ai fi crezut că bunica a refuzat să se căsătorească cu el. Eu cred că tu ai fi fost chiar mult mai mânioasă pe amândoi, dacă ai fi cunoscut adevărul.

Scoase o batistă din cutia de pe noptieră şi i-o înmână lui Grace.

— Cred că bunica a făcut cel mai mărinimos lucru pe care l-a putut face – pentru tine şi pentru părintele O'Duggan, continuă Suzanne. Imaginează-ţi cât de greu trebuie să-i fi fost să fie atât de aproape de bărbatul pe care îl iubea, şi totuşi să nu poată să-l îmbrăţişeze vreodată sau chiar să-i vorbească mai mult de o conversaţie banală. Bunica ar fi putut folosi banii pe care îi primea de la el pentru a se muta în alt loc, ar fi putut să ia totul de la început, să-şi reclădească viaţa, însă ea a hotărât să vă dea voie ţie şi tatălui tău, să vă apropiaţi unul de altul, indiferent de cât de greu a fost acest proces pentru ea. Ea i l-a dăruit înapoi lui Dumnezeu pe părintele O'Duggan, iar ţie ţi-a dăruit tatăl, în unicul mod în care ţi l-a putut, având în vedere acele circumstanţe.

Împotriva propriei sale voinţe, Suzanne s-a trezit dintr-odată gândindu-se la fiicele ei şi la tatăl lor.

— Mamă, chiar dacă nimic altceva nu iese bun din toată chestia asta, eu vreau să-ţi spun că am înţeles, în sfârşit, ceea ce doreai să-mi spui referitor la Amy şi la Melissa şi la nevoia lor de a avea un tată. Nu aş vrea ca ele să treacă vreodată prin suferinţa la care ai fost tu supusă. Vrei să te rogi să găsesc o soluţie, după cum a făcut şi bunica?

— Sue, eu m-am rugat deja pentru asta. Şi da, voi continua să mă rog.

Grace îşi şterse ochii şi îşi suflă nasul, după care luă mâinile lui Suzanne într-ale ei.

— Îţi mulţumesc că ai venit şi că m-ai ajutat să privesc lucrurile dintr-o altă perspectivă. Iar acum, dacă mai poţi îndura încă o incursiune în trecut, aş vrea să-ţi mai relatez încă o poveste despre părintele O'Duggan, o poveste pe care nu cred că ţi-am împărtăşit-o până acum...

1946

În vara ce urmă după ce am absolvit şcoala de asistente, eram în mare fierbere planificându-mi nunta. Niciodată nu-mi imaginasem că trebuia să fac faţă unei chestiuni atât de minuţioase, dar părinţii lui Stephen aveau o groază de prieteni din înalta societate care trebuiau să fie trataţi ca atare, iar ei doreau să se facă mare tărăboi, să aibă parte de o recepţie costisitoare. Bineînţeles că au plătit toate cheltuielile, ba chiar m-au şi convins să mă căsătoresc la biserica în care crescuse Stephen. Colega mea de cameră din timpul şcolii de asistente acceptase să-mi fie domnişoară de onoare, însă nu aveam pe nimeni care să mă însoţească la altar. Era o alee atât de lungă şi de frumoasă până la altar. Doream ca mama mea să fie cea care să mă însoţească, dar ea refuză.

— Grace, aşa ceva nu se cade, îmi spuse ea. Un bărbat trebuie să facă acest lucru. Şi aşa mie îmi va fi foarte greu să petrec toată ziua aceea cu nişte oameni bogaţi şi educaţi. În plus, dacă te-aş conduce spre altar, aş atrage numai atenţia asupra faptului că sunt divorţată. Poate dacă era vorba de o nuntă mai mică, mai intimă... dar tu planifici aici parcă un bal regesc!

Eram rănită, dar o dată în viaţa ei, mama mea dorea să facă şi ea un lucru convenţional, aşa că mă simţeam pe undeva uşurată.

— Nu ai pe nimeni în gând pe care ai dori să-l chemi? întrebă ea.

— Ei bine, dacă vrei să-ţi spun la cine mă gândesc... te rog, să nu râzi, aş vrea ca persoana aceea să fie părintele O'Duggan.

Mama mea se întoarse cât ai zice „peşte". Nu schiţă niciun zâmbet, însă o dată era lângă masa din bucătărie acolo unde eram eu instalată cu toate listele şi planurile pentru nuntă, şi în clipa următoare trântea oalele de pe sobă.

— Vezi? Am ştiut că nu mă vei înţelege! Dar părintele O'Duggan mi-a fost aproape ca un tată.

— Ba te înţeleg, veni răspunsul ei în timp ce stătea cu spatele spre mine. Şi cred că e o idee minunată! Cred că ar trebui să-l întrebi.

Mă lăsă gură-cască.

— Dar poate el să facă lucrul acesta din punct de vedere legal? Mă refer, i-ar da voie biserica catolică să intre într-o biserică protestantă şi să ia parte la ceremonie?

— Nu ştiu. Întreabă-l. Cel mai rău lucru ce s-ar putea întâmpla ar fi refuzul lui, iar apoi o să ajungi exact unde eşti acum. Totuşi,

părintele O'Duggan va fi onorat de faptul că te-ai gândit la el, iar dacă nu poate face acest lucru, va găsi el modul de a te refuza fără să te rănească.

Îl iubeam, şi totuşi mi-au trebuit trei zile până când am găsit curajul de a-l suna. Mi-am adus aminte cum mă refuzase atunci când i-am cerut să-mi dea voie să-i spun „tată" în urmă cu ani de zile; mi se părea că îi cer acelaşi lucru acum când trebuia să mă conducă la altar. Nu vorbisem cu el de luni de zile, deoarece fusesem plecată la şcoală. Şi totuşi, am dat de el uşor. L-am aşteptat până a ieşit din biserica St. Michael după liturghia de seară, aşa că am parcurs împreună cu el drumul spre casa lui parohială.

— Intră, intră, îmi spuse el. Deşi trebuie să te avertizez că e puţină dezordine pe-aici.

Coridorul şi cele două camere de lângă bucătărie erau dezgolite până la grinzi şi pline de cherestea şi alte materiale de construcţie. Am călcat peste scânduri groase şi peste cabluri de instalaţie electrică.

— Dar ce plănuieşti să construieşti aici? l-am întrebat eu.

— Vreau să fac din aceste două camere un mic apartament pentru mine. Restul camerelor din această casă parohială vor constitui o clădire în care oamenii vor putea să găsească un adăpost.

— Ce idee splendidă!

Menajera părintelui O'Duggan ne pregăti un ceai, aşa că stăteam acum aşezaţi la masa din bucătărie, servindu-l.

— Grace, ai devenit o femeie atât de frumoasă. Şi, din câte am auzit, acum eşti asistentă?

— Da, am absolvit şcoala primăvara asta, ca asistentă calificată.

— Sunt atât de mândru de tine.

Până şi ochii lui zâmbeau.

— Cred că se datorează şi acelor cărţi pentru care obişnuiaţi să mă plătiţi.

Începu să râdă, întorcându-şi buzunarele goale pe dos pentru ca eu să văd că erau goale.

— Ah, Gracie! M-ai lăsat fără nicio leţcaie, atât de mult ai citit!

— Aţi auzit că mă căsătoresc în luna august? Numele lui este Stephen Bradford şi de meserie este doctor. Vom locui în Philadelphia până când îşi va da rezidenţiatul.

Îmi luă mâna într-a lui. Ochii lui mă priveau fix.

— Spune-mi despre acest Stephen... e un bărbat bun? Te respectă? Îl iubeşte pe Dumnezeu?

— Părinte, se comportă cu mine minunat. Şi da, îl iubeşte pe Dumnezeu la fel de mult ca mine.

— Bun. Aveţi aceleaşi ţeluri în viaţă? Merită să luptaţi pentru atingerea acestor ţeluri?

— El consideră că practicarea medicinei este modul prin care el îi poate sluji lui Dumnezeu.

— Gracie, îl iubeşti? Şi nu faptul că este doctor. Eşti tu îndrăgostită de cine este el, şi nu de ceea ce este el? L-ai iubi la fel dacă ar fi sărac?

Mi-am adus aminte de modul în care eu şi cu Stephen ne-am cunoscut, şi probabil că faţa mea strălucea, nu alta.

— L-am iubit cu mult înainte să aflu că părinţii lui erau bogaţi.

— Dar el: te iubeşte? Nu numai pentru frumuseţea ta fizică: a ajuns el să cunoască ceea ce se ascunde în sufletul tău? Te iubeşte şi te preţuieşte el cu-adevărat?

— Da, am şoptit eu. Ştiu că mă iubeşte.

— Atunci mă rog ca Domnul să binecuvânteze căsnicia voastră... şi viaţa nouă pe care o începeţi împreună.

Îmi strânse mâna.

— Părinte O'Duggan...?

— Da, copila mea...

— Mi-aţi fost ca un tată toţi anii aceştia... şi am venit să vă întreb dacă aţi dori să... dacă aţi putea să... mă conduceţi spre altar?

Ochii lui se umplură de lacrimi. Nu le şterse, ci se ridică în picioare şi mă îmbrăţişă, strângându-mă cu putere.

— Ah, Gracie, desigur. Aş fi onorat.

— Sue, m-a condus la altar. El era tatăl meu... iar eu nici măcar nu ştiam acest lucru.

— El te-a iubit. Îţi aminteşti cuvintele bunicii?

Atunci l-am văzut pentru ultima oară, în ziua nunţii mele. Noi am locuit în Philadelphia pe durata ultimului an de rezidenţiat al lui Stephen – anul în care a murit părintele O'Duggan. Eram însărcinată

în luna a opta cu Bobby, iar Stephen nu mi-a dat voie să merg la înmormântarea lui. Cât n-aş da să fi ştiut că el era tatăl meu. Cât n-aş da să...

— Mamă, ne putem uita puţin la pozele de la nunta ta? Am impresia că a trecut un secol de când nu le-am mai văzut.

Coborâră amândouă în living, de unde Grace luă albumul de pe raft. Se aşezară pe canapea şi începură să răsfoiască încet albumul de poze. Erau pozele obişnuite cu mireasa şi cu domnişoarele ei de onoare pregătindu-se pentru nuntă, dar şi o fotografie cu domnişorii de onoare ce stăteau aliniaţi la altar alături de Stephen şi de pastor. Însă Suzanne se opri atunci când ajunse la o fotografie în care Grace înainta spre altar împreună cu tatăl ei, cu mâna sprijinită pe braţul acela puternic. Părintele O'Duggan purta hainele sale negre, preoţeşti şi gulerul lui.

— Mamă, priveşte, spuse Suzanne, aproape în şoaptă. Uită-te la mândria din ochii lui. Dragostea lui pentru tine e înscrisă pe tot chipul lui.

— Dacă i-aş fi spus atunci cât de mult însemna el pentru mine... cât de mult îl iubeam.

— Dar, mamă, tu i-ai spus lucrul acesta. Priveşte numai poza!

Grace se afla tot în living, răsfoind albumul de poze, când auzi pe cineva intrând pe uşa din spate. Se gândi că e Suzanne, şi că se întoarse pentru că uitase ceva, dar cel care intră în cameră era, de fapt, Stephen.

— Ce faci la ora asta acasă? întrebă ea, uluită.

— Am venit să văd cum te simţi. Ai scăpat de migrena aia îngrozitoare? Se aşeză pe marginea canapelei şi o sărută pe frunte. Uite aşa, ţi-a mai luat puţin din durere?

— Oh, desigur. Dar parcă tu trebuia să fii la un joc de golf! Nu e asta după-amiaza ta liberă?

— Ba da, dar l-am anulat.

— Nu trebuia să faci asta, eu voi fi bine. Suzanne tocmai a fost pe aici. Abia dacă a plecat de o jumătate de oră.

— Grace, m-ai îngrijorat. Ai avut parte de o noapte foarte agitată. Iar apoi, dimineaţă când te-ai trezit, nu te simţeai bine...

Grace îşi îngropă faţa în mâini.

— Stephen, tu mereu ai fost atât de grijuliu cu mine ori de câte ori am fost bolnavă, începând chiar cu zilele acelea de demult când am avut scarlatină.

Se dădu la râs şi îmi sărută mâna.

— Cel puţin migrenele nu sunt contagioase! Dar ce faci tu cu albumul ăsta cu pozele de nuntă? Nu e aniversarea noastră, nu?

— Nu, aniversarea noastră e în august.

— Phew! Mi-a fost frică că am uitat!

Se prăbuşi pe pernele de pe canapea, răsuflând uşurat, şi desfăcându-şi nodul de la cravată.

— În toţi anii aceştia, tu nu ai uitat nici măcar o dată! Eu şi cu Suzanne ne-am uitat la pozele astea deoarece ea a insistat să descoperim cine a fost tatăl meu adevărat. Şi ieri... ei bine, nu am fost în stare să-ţi împărăşesc ceea ce am aflat. Am fost şocată şi negam totul. Mă bucur că ai venit acasă pentru că, în sfârşit, am puterea să-ţi spun şi ţie. Însă noi doi trebuie să vorbim despre altceva mai întâi. Este ceva foarte important.

— Pare a fi o treabă serioasă, îmi spuse el, îndreptându-se.

— Este, Stephen. Ştiu că tu nu doreşti ca eu să lucrez, dar eu aş dori să accept postul de director al centrului pentru femeile însărcinate.

Grace făcu o pauză, aşteptând ca el să tune şi să fulgere. Stephen părea foarte nemulţumit, dar îmi spuse doar atât:

— Continuă.

— Mama mea şi-a sacrificat propria fericire de dragul meu şi al tatălui meu. Bunicii mei au fost gata să facă mari sacrificii unul pentru celălalt. Este vorba despre ceea ce ar trebui să facă oamenii care se iubesc cu-adevărat. Ei bine, dacă ei nu fac aceste lucruri... tocmai din această cauză sunt Suzanne şi Jeff la un pas de divorţ. Fiecare trăieşte numai pentru el, şi niciunul nu e gata să se sacrifice. Dragostea ne cere să ne sacrificăm de bunăvoie unul pentru altul. Nu este vorba despre ceea ce am jurat noi că vom face, cu ocazia nunţii noastre – şi noi ne-am ţinut jurămintele acelea, tu şi cu mine. Tu ai muncit ore în şir numai pentru a-mi oferi mie şi copiilor noştri un cămin şi educaţia necesară. Eu am sacrificat cariera mea pentru a avea grijă de copii şi de tine. Dar tu nu mai ai nevoie de mine ca să mai fac acel sacrificiu. Avem o menajeră acum, mâncăm mai mult în oraş decât acasă...

— Grace, de ce ai nevoie de o slujbă? îmi spuse el, încruntându-se. Nu îți dau eu bani suficienți pentru ceea ce ai nevoie?

Expresia de pe chipul lui Stephen îi trăda lui Grace faptul că el se simțea mai mult rănit decât să fie mânios.

— Nu este vorba despre bani. De fapt, chiar intenționez să-mi ofer salariul centrului, așa că, eu voi continua să rămân un voluntar. Eu, de fapt, îți cer ție să sacrifici mândria ta, ideile tale învechite despre rolul femeii, și orice altceva ar implica ele – și îți cer voie să mă lași să fac lucrul acesta. Îți aduci aminte melodia care te-a determinat să alegi medicina? „Ia viața mea căci Ți-o dedic Ție, Domnul meu." Și eu doresc să-mi dedic viața. Stephen, tu nu mai ai nevoie de mine ca să gospodăresc casa, ci Dumnezeu are nevoie de mine ca să conduc centrul acesta. Cred că El mă cheamă să duc la îndeplinire această lucrare, tot așa cum El te-a chemat pe tine să fii doctor. Înțelegi ce vreau să-ți spun?

Expresia aceea furioasă, confuză a lui Stephen căpăta acum un ton de uluire.

— Încerc să înțeleg, dar să știi că nici prin cap nu mi-a trecut că tu ai o astfel de perspectivă asupra muncii.

— Nici eu – până ieri. Cred însă că a sosit, în sfârșit, timpul ca eu să folosesc darurile și pregătirea pe care mi le-a dăruit Dumnezeu. Din tot ceea ce am reușit să aflu despre tatăl meu, mișcarea ce susține dreptul la viață și centrul pentru femeile însărcinate sunt două cauze cărora el s-a dedicat.

— Poftim? Tatăl tău?

— Da, el m-ar fi încurajat să accept slujba aceasta. De fapt, bordul a tot încercat de ceva vreme să găsească un nume pentru acest centru, așteptând să apară un binefăcător după care să-l și numească. Cum eu o să donez salariul meu, o să-i dau numele tatălui meu.

— O să-i pui numele celui care a încercat să te omoare încă din pântece? O să-l numești după Karl Bauer?

Imaginea din mintea lui Grace se evaporă: chipul lui Karl Bauer dispăru. Ea îl vedea acum pe adevăratul ei tată îndreptându-se spre ea cu zâmbetul lui cald și blând, cu mersul lui legănat.

— Nu, o să-l numesc după cel care a fost adevăratul meu tată – părintele Thomas Patrick O'Duggan!

În seara aceleiaşi zile, Suzanne stătea la masa din bucătărie, încercând să lipească piesele unei măsuţe în miniatură din casa păpuşilor pe care o avea Amy. Ea vărsase multe şi amare lacrimi din cauza acelui incident, repetându-i lui Suzanne întruna că nu plângea deloc din cauza acelei piese de mobilă minusculă. În ultima vreme, în viaţa fiicelor ei fusese prea multă durere şi confuzie, prea multe schimbări.

Şi dacă tot avea lipiciul acela, Suzanne se decise să încerce să lipească şi farfuria pe care o spărsese la cină. Era conştientă de faptul că nu avea să o mai folosească vreodată, dar, pe undeva, ea considera că e important să încerce să o repare – în acelaşi mod inexplicabil în care jucăria aceea era atât de importantă pentru Amy. În timp ce Suzanne se îndeletnicea cu ele, sunetul vocilor entuziasmate şi subţiri ale fiicelor ei răsuna alternativ cu vocea aceea joasă, pătrunzătoare a lui Jeff. Se reîntorsese în oraş pentru o întâlnire de o zi-două şi trecuse pe-acasă pentru a petrece ceva timp cu fetele lui. Urma să zboare înapoi spre Chicago, undeva spre miezul-nopţii.

— Tati, chiar trebuie să mergi din nou de-acasă?

— Da, Amy. Ştii prea bine că trebuie.

— Dar de ce?

— Pentru că trebuie să mă reîntorc la lucru mâine dimineaţă. Iar acum lucrez în Chicago.

— Tati, vii dacă *te rog frumos*, să iei parte şi tu la picnicul cu ursuleţi organizat la şcoala mea?

— Depinde. Când va fi acest picnic, Melissa?

— Cred că va fi în Ziua *blănurilor*!

Jeff începu să râdă cu poftă. Suzanne duse dorul acelui râset. Îşi aduse aminte cât de liber şi nestingherit obişnuia el să râdă în cafeneaua aceea din campus, în ziua în care s-au întâlnit.

— Ce scumpă ai fost, Melissa, spuse el. Chiar ai zis o glumă – un picnic cu ursuleţi în Ziua *blănurilor*!

— Chiar am zis o glumă?

Chicotea şi ea acum, iar Suzanne îşi dădu seama că Jeff o gâdila.

— Deci, tati, o să vii?

Suzanne nu avu tăria de a-i asculta răspunsul. Se ridică şi îşi turnă o nouă ceaşcă de cafea în ceaşca lacrimilor ce aparţinuse cândva

străbunicii ei. În ultima vreme, obişnuia să bea din ea. Gândul că ea era descendenta acelor femei care trăiseră şi iubiseră înaintea ei o alina, acele fiice ale Evei, după cum le numise odată străbunica ei. În timp ce sorbi din cafea, se îndreptă spre uşă pentru a-l urmări pe Jeff jucându-se cu cele două fetiţe. Stătea aşezat pe fotoliul acela pentru două persoane, iar fetele erau cuibărite în braţele lui. Încă era îmbrăcat în costumul de la locul de muncă.

Dintr-un motiv anume, de îndată ce îl văzu îmbrăcat la costum şi cu cravată o trecu un fior, ca şi când acolo, în cameră, l-ar fi văzut pe Bradley Wallace, în loc de Jeff. *„Un costum nu e decât o cămaşă de forţă extrem de costisitoare. O cravată este un laţ de mătase"*, îi spuse cândva Jeff lui Bradley. Unde dispăruse acel hippie nebunatic, obraznic? Când Suzanne încercă să-l găsească dincolo de acel firav înveliş exterior, fu mai mult decât întristată de ceea ce văzu. El fusese domesticit, îmblânzit... asemnei unui lup legat cu un lanţ de o cuşcă. A îmbrăcat pentru prima oară în viaţa lui un costum şi o cravată tocmai de dragul ei. Dacă ar exista o cale prin care să taie acele lanţuri şi să-i redea libertatea!

Îşi începuseră căsnicia purtaţi de acea voinţă uluitoare de a se sacrifica unul pentru altul, dar undeva, pe drum, au început să trăiască pentru ei înşişi. Acela a fost momentul când căsnicia lor se descentralizase asemeni unui vas de lut ce a crăpat pe roată? *„Încă nu e prea târziu ca să reasamblaţi piesele căsniciei voastre,"* o sfătuise bunica Emma. *„Însă căsnicia voastră nu va mai fi la fel. Cel puţin, nu ar trebui să fie. Modelul a fost modificat..."*

— Jeff, putem să vorbim puţin? spuse ea dintr-odată.

El îşi ridică privirea, uluit să o vadă stând în pragul uşii.

— Fetelor, pregătiţi-vă de culcare, spuse el. Înainte de a merge, o să urc să vă acopăr.

Suzanne simţi oboseala din vocea lui.

În timp ce ele coborâră din braţele lui şi alergară pe scări, Suzanne se întoarse în bucătărie. Simţi că începe să tremure brusc, aşa că se reaşeză la masa din bucătărie şi mai luă o înghiţitură din ceaşca lacrimilor, ca şi cum ar fi căpătat astfel mai multă putere. Jeff o urmă, dar se opri în pragul uşii, sprijinindu-se de toc, aşteptând ca ea să vorbească mai întâi.

— Aş vrea să ştii că te iert pentru faptul că nu m-ai consultat înainte de a lua decizia de a te muta, spuse ea.

Jeff se încruntă, fiind suspicios în ceea ce privea motivele acestei discuții surprinzătoare.

— Ce vrei să spui?

— Exact ceea ce ai auzit. Te iert. Nu vreau să mai țin în mine această amărăciune. Pur și simplu mă sfâșie. M-am săturat să mă lupt pentru tot, începând de la biroul acela vechi până la orele de vizită a fetelor. Vreau ca noi să discutăm aceste probleme ca doi adulți și să vedem dacă nu putem să rezolvăm chestiunea printr-o custodie comună, într-un asemenea mod încât să fie bine pentru toată lumea. Nu doresc să le despart pe fete de tatăl lor.

— Mulțumesc... și eu aș vrea același lucru.

Părea mai ușurat, dar totuși încă îngrijorat. Brusc, inima lui Suzanne era prea plină, neputând să mai vorbească despre stabilirea orelor de vizită. Avu impresia că toți oamenii care trăiseră și se iubiseră înaintea ei și a lui Jeff erau acum prezenți în încăperea aceea – Louise și Friedrich, Emma și Patrick, Grace și Stephen. Toți o urmăreau, încurajând-o, așteptând ca ea să ia decizia corectă. Dar oare ce trebuia să facă pentru a îndrepta lucrurile?

— Știi, începu ea, în ultimele săptămâni, bunica Emma mi-a tot relatat despre viața ei și despre viața mamei ei. Când trăia în Germania, străbunica mea obișnuia să joace jocul *„Într-o bună zi..."*. Jeff, îți aduci aminte? Și noi obișnuiam să-l jucăm înainte de a ne căsători. Visul tău era acela de a deveni un mare artist. Unde s-a evaporat visul acesta? Te mai gândești la el vreodată?

Stătea acum cu brațele pe piept.

— Nu, nu mă mai gândesc la asta. Ce rost și-ar mai avea jocurile în cazul nostru? Eu am o familie de întreținut.

— Dar noi nu avem nevoie de toate aceste lucruri – mașini scumpe, o casă imensă, menajeră. În ultima vreme m-am gândit dacă nu cumva noi am cumpărat toate aceste lucruri numai pentru a-i demonstra tatălui meu că și tu poți fi un om de succes.

Mânia lui Jeff fu instantanee, asemeni unui chibrit aprins.

— Suzanne, ce apropouri bați prin toate aceste insinuări bizare? Dacă vrei să sugerezi faptul că...

— Așteaptă, nu te enerva... ascultă-mă. Noi doi ne-am iubit și pe vremea în care nu aveam nimic. Eram atât de săraci când ne-am căsătorit, încât eram demni de milă. Însă Jeff, eram atât de îndrăgostiți

unul de altul. Îţi aminteşti? Tot ceea ce aveam era un pat, aşa că ne petreceam fiecare moment liber în el. Acum, când avem toate aceste lucruri – ne-am pierdut unul pe altul. Nu e corect. Şi undeva, pe drum, L-am pierdut şi pe Dumnezeu. Îţi aduci aminte de ziua aceea când m-ai dus pentru prima dată la muzeul din New York? Noi doi plănuiserăm să spunem lumii întregi despre Cristos prin arta noastră.

Ea îşi coborî privirea spre ceaşca lacrimilor, luptând să-şi înfrângă lacrimile. Descoperi imaginea unei fetiţe de pe partea din faţă a ceştii.

— Am ascultat toate aceste istorisiri – ale mamei mele, a buncii, a străbunicii mele – şi am ajuns la concluzia că dragostea pe care noi o aveam cândva este mult prea valoroasă pentru a o scăpa printre degete... iar credinţa în Dumnezeu e şi mai preţioasă.

Îşi ridică privirea, aşteptând reacţia lui Jeff.

— Aşa... continuă...

— Aş putea să renunţ la slujba mea şi să mă mut cu tine în Chicago. Aş putea să fac toate sacrificiile pe care mi le ceri... dar numai dacă nu vom ajunge să retrăim această viaţă pustie de care avem parte şi aici – cu noi amândoi lucrând zi şi noapte, fără să găsim timp ca să mai vorbim. Chiar aşa vrei să ne petrecem restul vieţii?

— Nu... dar care ar fi alternativa?

— Ce ar fi dacă ne-am întoarce la modul acela de trai de la începutul căsătoriei noastre?

Afişă un zâmbet lipsit de umor.

— Vrei să spui să locuim într-un apartament într-o clădire fără ieşiri în caz de incendiu şi să conducem o rablă de Volkswagen?

— Da, exact! Tu ai renunţat la visul tău de a deveni un artist numai pentru a mă ajuta pe mine să urmez masteratul. Acum aş dori să mă revanşez faţă de tine. Am putea să transformăm garajul în studio. Nu ar trebui să renunţi la publicitatea pe care o faci. Ai munci ca liber profesionist. Dar cel puţin ai avea şansa de a picta din nou. Jeff, eşti atât de talentat!

Se întoarse cu spatele, făcu câţiva paşi, după care se întoarse din nou spre mine.

— Nu cred că realizezi ce ar însemna să renunţăm la toate aceste lucruri.

— Probabil că nu. Însă stau şi mă întreb dacă nouă înşine ne place ce fel de oameni am ajuns, sau dacă preferăm banii şi viaţa aceasta

extrem de luxoasă. Eu pot să fac alegeri şi beneficiez de nişte oportunităţi de care străbunica mea Louise nu a avut niciodată parte. Însă eu am pierdut unele din lucrurile de valoare pe care ea le poseda – cum ar fi relaţiile. Am ajuns ca alţii să-mi crească copiii, soţul meu a devenit un străin pentru mine, nu-mi găsesc timp de petrecut cu prietenii, iar Dumnezeu nici nu mai intră în socotelile mele. Îmi ridic nivelul stimei de sine, însă pierd din vedere cât de importante trebuie să fie persoanele care mă înconjoară. Jeff, parcă suntem nişte insule izolate între o veşnică grabă şi izvorul vieţii. Treptat, căsnicia noastră s-a scufundat, iar noi nici măcar nu am băgat de seamă. La fel s-a întâmplat şi cu credinţa noastră. Dumnezeu nu mai reprezintă prioritatea numărul unu în viaţa noastră. Unde L-am lăsat noi? De ce nu L-am mai proclamat noi pe Cristos prin munca noastră? Eu una sigur nu fac lucrul acesta prin muncă, şi cred, sincer, că nici tu. Îţi aminteşti cât de compromis te-ai simţit atunci când ai acceptat prima ta slujba în domeniul publicitar? Mi-ai spus că ai impresia că ai devenit o prostituată.

— Eh, asta s-a întâmplat cu mult timp în urmă. Doar nu vorbeşti serios când îmi ceri să cobor din nou la sărăcia lucie în care am trăit înainte? Dar fetele?

— Nu va fi mai rău pentru ele să fie mai sărace decât să fie mereu pe drumuri, între două case. Cât de bine o vor duce ele dacă vor avea numai salariul meu şi banii pe care îi vei da tu? Cum îţi vei permite să locuieşti în Chicago după ce ne vei achita nouă banii pentru întreţinerea lor, plus că va trebui să călătoreşti pentru a le vizita? Mai presus de orice, eu nu cred că vom fi săraci pentru multă vreme. Eu cred în tine. Jeff, tu eşti un artist foarte talentat. Şi mai sunt atâtea lucruri pe care tu le ştii face. Cu câţiva ani în urmă, Institutul de arte te-a invitat să mergi să predai cu jumătate de normă, îţi mai aminteşti?

— Da, sigur. Dar pe-atunci nu aveam timp de predat.

Stătu pe gânduri pentru câteva clipe, după care zâmbetul acela cuceritor pe care ea îl îndrăgea atât de mult îi lumină brusc faţa:

— Pot să-mi păstrez cel puţin BMW-ul?

Suzanne zâmbi.

— Nici prin cap să nu-ţi treacă, mai ales la ce cheltuieli mari avem cu maşinile noastre! În plus, nici nu va trebui să călătoreşti, având în vedere faptul că vei avea acasă propriul studio.

Jeff căzu din nou pe gânduri.

— Suzanne, m-ai pus serios pe gânduri. Dar eu trebuie să fug acum pentru că altfel o să pierd zborul.

— Ştiu. Şi probabil că te vei întoarce la Chicago şi îţi vei spune că toate astea au fost simple invenţii cu care eu am venit numai pentru a-mi face mie mofturile. Dar să nu crezi asta. Am auzit în ultimele zile despre păcatele înaintaşelor mele şi crede-mă, am avut ce învăţa de la ele. Îi datorăm lui Patrick şi bunicii Emma să facem tot posibilul ca noi să avem parte de o căsnicie fericită.

— Cui?

— Nu am timp să-ţi explic acum. Dar promite-mi că măcar te vei gândi la ceea ce ţi-am spus, ok? Vom putea vorbi pe îndelete atunci când o să te întorci acasă, în două săptămâni.

Jeff dădu din cap aprobator, după care se întoarse. Suzanne îl auzi urcând cu greu scările pentru a-şi lua rămas-bun de la fete. Câteva minute mai târziu reveni, cu valiza în mână, rezemându-se de tocul uşii din nou.

— Hei, irlandezo...

Nu o mai strigase aşa demult.

— Eu... adică... îmi pare rău că nu te-am consultat înainte de a accepta postul acesta. A fost un act egoist, prostesc din partea mea. Nici măcar nu-mi pot imagina de ce l-am făcut... ei bine, cred că... m-am gândit numai la mine.

Se auzi un claxon afară.

— Taxiul meu a ajuns. Mă întorc la sfârşitul lunii. Dar să ştii că o să mă gândesc la tot ceea ce mi-ai spus.

Se întoarse pentru a pleca.

— Jeff?

— Da?

— Să ştii că ai avut dreptate de la bun început... eu chiar sunt irlandeză.

Emma privea pe fereastra clădirii din Birch Grove fără a vedea cu adevărat pajiştile acelea atât de frumoase, acoperite cu covoare de flori anuale şi perene. Nu mai vorbise deloc cu Grace de două zile,

de când participase la înmormântarea lui Katie. Tăcerea ei apăsa mult mai greu decât orice fel de cuvinte aspre sau acuzaţii pe care i le-ar fi putut arunca. I-ar fi fost mult mai uşor lui Emma dacă ar fi avut parte de aşa ceva. Se cutremura ori de câte ori îşi aducea aminte de şocul şi de mânia de pe faţa fiicei sale. Cât de devastator trebuie să fi fost pentru Grace să afle că exact cele două persoane pe care ea le iubea mai mult şi în care se încredea, tocmai ele o minţiseră pentru a-şi ascunde păcatul. Patrick avusese dreptate atunci când descrisese consecinţele năucitoare ale păcatului.

Atunci când Emma auzi o bătaie în uşă, nu ştiu ce să facă: să răspundă sau nu. De două zile evitase să participe la vreuna dintre activităţile în grup de la Birch Grove, prea mâhnită şi copleşită de tot pentru a mai găsi puterea de a afişa un chip vesel celor din jurul ei. Probabil că la uşă era unul dintre prietenii ei cei noi, care veni să o întrebe de sănătate. Însă când Emma deschise uşa, o văzu pefata ei.

Grace nu rosti un cuvânt. Ci pur şi simplu îşi întinse braţele spre Emma, după care o strânse puternic spre ea.

— Oh, Gracie, îmi pare rău... îmi pare atât de rău, spuse Emma atunci când avu puterea de a vorbi.

— Ştiu.

— Vino înăuntru.

— Nu pot să stau prea mult. Am vrut doar să te vizitez şi să-ţi spun că-mi pare rău...

— Pentru ce, Gracie? Tu nu ai greşit cu nimic.

— Pentru că te-am judecat pe tine şi pe părintele O'Dugg... pe tine şi pe tatăl meu.

— Nu, Gracie. Ne-ai judecat pe bună dreptate. Ceea ce noi am făcut a fost îngrozitor. Mă poţi ierta pentru faptul acela... şi pentru că te-am minţit toţi anii aceştia?

— Bineînţeles că te iert.

Emma îşi acoperi faţa şi începu să plângă. Gracie plătise cel mai scump preţ în urma păcatului lui Emma. Dacă Grace putea să o ierte, atunci poate că şi Dumnezeu avea să o ierte. Nu-i spusese oare tatăl ei că atât el cât şi Tatăl ceresc o vor aştepta mereu cu braţele deschise până când ea se va hotărî să se întoarcă?

— Mamă, nu s-a pus problema nici măcar pentru o secundă dacă te voi ierta sau nu, îi spuse Gracie lui Emma atunci când o îmbrăţişă

din nou. Am fost şocată, rănită şi furioasă la început, însă Sue m-a ajutat să percep totul dintr-o altă perspectivă. Atunci când tu ne-ai împărtăşit povestea vieţii bunicii Louise, să ştii că ne-ai pus serios pe gânduri pe mine şi pe Sue. Şi să ştii că poate ai reuşit chiar să salvezi căsnicia lui Sue. Mi-a spus că ea şi cu Jeff îşi vorbesc unul altuia din nou.

— Atunci înseamnă că a meritat să răscolim trecutul şi aceste amintiri dureroase. Totul a meritat.

— Am venit să te întreb dacă ai ceva planificat pe weekendul ăsta. Eu şi cu Sue am dori să te ducem în Bremenville pentru a-ţi vizita sora, pe Vera.

— Vera? Oh, Doamne. Nu cred că ar vrea să mă vadă.

— Mamă, eu şi cu Sue am fost deja în Bremenville. Noi am vorbit deja cu mătuşa Vera şi cu unul dintre fiii adoptaţi de Karl Bauer. De-atunci noi am început să punem la îndoială faptul că Karl ar putea fi tatăl meu. I-am promis mătuşii Vera că te vom duce şi pe tine ca să o vizitezi. Ea este foarte nerăbdătoare să te vadă.

— Chiar crezi că ar fi o idee bună să... să mă întorc acolo după toţi anii aceştia?

— Desigur. Ar fi ca şi cum ai închide un cerc. Dar trebuie să mergem weekendul acesta.

Grace schiţă un zâmbet.

— De luni o să încep şi eu lucrul.

— Lucrul?

— Eu sunt noul director de la centrul pentru femeile însărcinate cu probleme.

— Oh, Gracie! Oh, sunt atât de fericită! Tatăl tău ar fi atât de mândru de tine!

— Noi am tot căutat un nume pentru centrul nostru, şi acum sunt pe cale să mă adresez comitetului să ia în considerare opţiunea de a-l numi după părintele O'Duggan!

— El ar fi onorat... dar totuşi nu cred că ar vrea ca acesta să-i poarte numele. El ar dori să-l poarte pe al tău... Ar vrea ca centrul să fie cunoscut drept o casă a harului.

Ea zâmbi.

— Grace House. Să ştii că sună bine.

În zorii zilei de sâmbătă, Grace se trezi în camera hotelului din Bremenville. Suzanne încă dormea în patul de vizavi. Se schimbaseră atât de multe lucruri în viața lui Grace de la ultima lor călătorie în Bremenville, atunci când se trezise în aceeaşi cameră cu sentimentul acela zguduitor, deoarece aflase că ea era un copil nelegitim. Cumva, procesul acceptării acestui adevăr nu fusese chiar atât de dureros pe cât se aştepta ea. Cel mai important lucru era însă acela că ea reuşise să dărâme zidul acela interpus între mama ei şi Dumnezeu. Mai trebuia ca Emma să intre pe uşa aceea.

Cele trei femei ce porniră în această călătorie spre Bremenville erau acum mai aproape una de alta ca niciodată. Pe maşină, pe când se îndreptau spre acest orăşel, Suzanne scoase la iveală un dosar.

— Am vrut să vă fac o surpriză. După ce am ascultat istorisirile voastre, am avut dorința de a afla mai multe despre Black Jack şi despre O'Brien. Aşa că am început să fac nişte investigații...

— Nu, te rog, nu-mi spune că... o imploră Grace. Eu chiar i-am iubit pe cei doi. Nu vreau să aud nimic rău despre ei.

— Dar sunt veşti bune.

— Atunci spune-ne, interveni Emma.

Ochii ei străluceau curioşi.

— Ei bine, conform surselor mele din Las Vegas, doi gangsteri neînsemnați au condus odată un cazino în mod legal, autorizat cu numele de „Barul lui Black Jack". Niciodată nu s-a putut compara cu localurile impunătoare din loc, dar pe măsură ce oraşul s-a dezvoltat tot mai mult, proprietatea deținută a căpătat o valoare din ce în ce mai mare. Şi pentru a vă spune pe scurt totul, în douăzeci de ani, *Fergus* O'Brien şi *John Doyle*, aşa-zis Black Jack, l-au vândut pentru patru milioane de dolari şi s-au retras pe iahturile lor private, în Bahamas!

— Bravo! aplaudă Emma încântată. Mă bucur atât de mult pentru ei! Dar *Fergus*! Nu mă mir că O'Brien nu ne-a făcut de cunoscut niciodată prenumele lui!

Toate trei începură să râdă până la lacrimi.

Emma deveni foarte tăcută de îndată ce coborâră dealul spre Bremenville.

— Totul mi-e atât de cunoscut, şi totuşi arată atât de diferit, spuse ea. Parcă nu e adevărat. E ca şi cum ai vedea o imagine dintr-un film pe care l-am văzut cu mult timp în urmă. Mi se pare că nici măcar nu am locuit aici vreodată.

— Acela este punctul de desfacere pentru maşini pe care l-a deţinut Gus Bauer? întrebă Grace în momentul în care trecură pe lângă un garaj Ford.

— Da... însă pe-atunci nu ocupa un spaţiu atât de mare ca acum. Ah, sărmanul Markus... ce tânăr chipeş era şi când te gândeşti cum s-a prăpădit!

O luară apoi pe Main Street şi parcară maşina aproape de farmacia Bauer, care devenise acum o gelaterie.

— Vrei să intri? o întrebă Suzanne.

— Eşti sigură că Karl nu mai este aici şi că a murit? o întrebă Emma afişând un zâmbet forţat.

— Bunico, i-am văzut certificatul de deces.

— Atunci, da. Hai să vedem dacă milkshake-urile sunt la fel de bune pe cât obişnuiau să fie în trecut.

— Intrară şi se aşezară pe nişte scaune în apropierea răcoritoarelor. Emma îşi comandă un shake de ciocolată, iar Grace şi Suzanne începură să mănânce repede şi cu poftă două îngheţate mari *sundae*.

— Toate acestea sunt instalaţiile pe care le-a adus Karl cu mulţi, mulţi ani în urmă. Nu-i aşa că sunt frumoase? Bietul Karl... spuse Emma suspinând.

— După spusele mătuşii Vera, să ştii că a dus o viaţă bună, spuse Grace. S-a căsătorit cu o văduvă şi i-a adoptat copilul, după care au mai adoptat alţi doi băieţi.

— Te deranjează dacă trecem pe lângă casa unde dumneata şi cu Karl aţi locuit? o întrebă Suzanne.

— Deloc. Şi eu aş vrea să o văd.

După ce terminară de mâncat, urcară dealul din Bremenville spre locurile în care obişnuiau să locuiască cei mai bogaţi.

— E casa aceea mare, albă cu veranda panoramică, spuse Emma arătându-le-o cu degetul. Doamne, ce casă frumoasă. Însă anii pe care i-am petrecut în ea au fost cei mai nefericiţi ani din viaţa mea. Poate aţi spune că ar fi trebuit să fie anii din timpul marii crize

economice, pe când eram sărace şi locuiam în apartamentul acela ponosit. Însă anii aceia nu au fost chiar atât de răi. Noi două ne aveam una pe alta, nu-i aşa, Grace?

— Ca întotdeauna de altfel, răspunse ea zâmbind.

— Bunico, vrei să intri? E o pensiune acum. Bănuiesc că-ţi vor da voie să arunci o privire.

— Nu, răspunse Emma cu o voce liniştită. Nu, mai bine nu.

Se întoarse şi lăsă în jos geamul de pe cealaltă parte. Şi Grace făcu acelaşi lucru, urmărind încotro se îndreaptă privirea ei.

— Oh! Poţi să vezi râul de-aici! Niciodată nu mi-ai spus că ai avut o privelişte atât de frumoasă.

— Asta pentru că niciodată nu am avut puterea să o admir. Vezi tu, dormitorul meu dădea exact înspre...

Vocea lui Emma se stingea cu fiecare cuvânt rostit.

— Şi porţiunea aceea mică de pământ din mijlocul râului... aceea e insula Squaw...

Coborâră dealul acela şi traversară podul, înaintând pe lângă râu până ce ajunseră la biserica lui Friedrich.

— Aş vrea să am câte un dolar pentru fiecare dată când eu şi Eva am parcurs drumul acesta spre oraş şi înapoi, spuse Emma. Iar oraşul ajunge exact până aici, tocmai cum a prevestit tata. Doamne, cât s-ar mira ei să vadă cât de mare e biserica acum.

Emma nu dori să intre în biserică, aşa că ocoliră clădirea, îndreptându-se spre cimitirul din spate.

— Vezi cât de bătrână sunt! spuse Emma. Copacii aceştia uriaşi erau numai nişte puieţi atunci când tata i-a plantat... iar eu eram doar o fetiţă.

Toate cele trei femei păstrară liniştea în timp ce priveau spre cele trei morminte – reverendul Friedrich Schroder, Louise Fischer Schroder, Eva Schroder. Sora mai mare a lui Emma, Sophie Mueller, şi soţul ei, Otto, erau înmormântaţi în apropriere. Înainte de a se întoarce la maşină, Emma se opri pe o ridicătură de lângă clădirea zidită pentru şcoala duminicală, acolo unde fusese odată casa parohială, şi privi din nou spre râu.

— Numai râul a rămas acelaşi, spuse ea. Şi din nou îmi aduc aminte de zicerea mamei „Bucuria şi tristeţea apar şi dispar asemeni fluxului şi refluxului."

Suzanne îşi puse mâna pe umărul lui Emma.

— Bunico, vrei să te ducem să vezi insula Squaw?

— Nu, draga mea... locul acela e singurul pe care vreau să-l păstrez mereu în memoria mea exact aşa cum a fost cândva.

Emma deveni extrem de serioasă atunci când urcă în maşină. Nu-şi întoarse privirea spre biserică atunci când trecură pe lângă ea, ci o privi în treacăt, parcă pierdută undeva în trecut. Gracie se temea acum că această călătorie avea să fie mult prea dureroasă pentru mama ei. La scurt timp, opriră maşina în faţa casei mătuşii Vera, iar când Emma îşi revăzu sora, bucuria ei fu nemăsurată.

— Vera! Oh, cât de dor mi-a fost de tine! Nu ne-am văzut de o viaţă!

— Emma, nici măcar nu ai îmbătrânit! Te-aş recunoaşte din mii de oameni!

— Am înţeles că tu deja le-ai cunoscut pe fiica mea, Grace şi pe nepoata mea, Suzanne.

— Da. Şi sunt atât de încântată că s-au ţinut de cuvânt şi te-au adus din nou acasă. Emma, ai o familie minunată!

— Gracie seamănă foarte mult pe tatăl ei, nu-i aşa Vera? vocea lui Emma era acum foarte caldă.

Faţa ei era acoperită de o mască de protecţie. Grace îşi dădu imediat seama că ea încerca să vadă cât de multe ştia Vera, sperând din toată inima că va găsi iertarea şi acceptarea ei.

— Parcă e întruchiparea lui. Şi ce frumos diavol mai era!

Vera îşi duse rapid mâinile spre faţă în timp ce se dădu la râs.

— Chiar am folosit cuvântul *diavol*? Ce substantiv îngrozitor mai ales pentru a mă referi la un preot!

— Deci dumneata ai ştiut că el era tatăl meu? întrebă Grace, vădit surprinsă.

Vera zâmbi.

— Scumpa mea, cel mai mare mister din viaţa mea şi-a găsit răspunsul în momentul în care ai apărut la uşa mea şi mi-ai spus cine eşti!

Reîntâlnirea cu mătuşa Vera fusese una emoţionantă şi deosebit de amuzantă. Ca de obicei, Emma transformă acel mic eveniment într-o adevărată sărbătoare. Când ziua se apropie de sfârşit, ea acceptă invitaţia lui Vera de a petrece noaptea acolo, în timp ce

Suzanne şi Grace s-au întors la hotel. Până la urmă, weekendul acela fusese unul memorabil.

Duminică dimineaţa când se trezi, Grace simţi un fior de entuziasm. Mâine dimineaţă va ocupa fotoliul de directoare al centrului Grace House. Prea entuziasmată pentru a mai sta liniştită în pat, se ridică şi începu să se îmbrace.

— Dar chiar te-ai trezit devreme, mormăi Suzanne de sub pături.

— M-am gândit să merg la biserica bunicului meu în dimineaţa asta. Am citit pe afişul cu anunţuri că au un serviciu de la ora opt treizeci. O să te trezesc atunci când mă întorc, iar apoi vom putea merge să o luăm pe mama de la casa mătuşii Vera.

Suzanne căscă şi se întinse.

— Te superi dacă vin şi eu cu tine?

— Din contră! M-aş bucura enorm!

Grace nu se aşteptase ca biserica să fie atât de plină mai ales că era vorba de un serviciu atât de devreme. Holurile mişunau de oameni, de membri care veneau din toate părţile şi care umplură de îndată biserica. Ea şi Suzanne trebuiră să se aşeze pe rândurile din faţă pentru că doar acolo mai găsiră locuri libere. Îl recunoscu pe pastor de la întâlnirea lor precedentă.

— În dimineaţa aceasta, avem un oaspete deosebit printre noi, anunţă el după rugăciunea de deschidere şi partea de închinare. Un fost membru al acestei congregaţii a revenit în oraş şi a fost de-acord să ne cânte ceva la pian.

Inima lui Grace începu să bată cu putere. Nu putea să fie ceea ce se gândea ea! Se întoarse şi o văzu pe mama ei înaintând spre amvon. Vederea lui Grace fu înceţoşată de lacrimi.

— Dumneaei e Emma Bauer. Ea este fiica pastorului Friedrich Schroder, bărbatul care a pus temeliile acestei biserici la puntea dintre veacuri şi a clădit-o devenind ceea ce noi o ştim azi!

Emma se aşeză la pian în ropote de aplauze.

— Mulţumesc, spuse ea zâmbind. E atât de bine să fiu din nou acasă! Ştiţi, am fost botezată în această biserică în urmă cu optzeci de ani. Tata predica aici, şi tot aici am învăţat pentru prima oară să cânt la pian. Dumnezeule mare, atât de multe lucruri s-au schimbat de atunci! Dar nu e oare minunat să ştim că într-o lume a schimbărilor, Dumnezeul harului nu se schimbă niciodată?

Tatălui meu îi plăcea foarte mult istorioara fiului risipitor. Îi plăcea modul în care era prezentat Dumnezeu ca un tată iubitor, gata să ierte. Atunci când fiul risipitor a venit şi i-a spus: „Tată, am păcătuit împotriva ta şi împotriva Cerului", după aceea a urmat o petrecere minunată în casa tatălui său. Aş dori să cânt şi eu o cântare în dimineaţa asta. Şi, Tată... dacă mă asculţi acum din cer... vreau să-Ţi dedic Ţie cântarea aceasta.

Emma îşi închise ochii şi începu să cânte la pian; cuvintele răsunau clar din vocea ei puternică:

„Măreţul har m-a mântuit
Pe mine din păcat!
Pierdut eram, dar m-a găsit
De moarte m-a scăpat!"

Tânjind după dragoste şi după demnitate, patru generaţii de femei sunt nevoite să se confrunte cu deciziile pe care le-au luat – şi pe care mamele lor le-au luat înainte. Dar întreruperea ciclului care le-a prins în mreje zeci de ani se va dovedi mult mai anevoioasă decât şi-au închipuit vreodată...

Emma Bauer, în vârstă de 80 de ani, a păstrat cu grijă un secret neplăcut vreme de mai bine de 50 de ani. Dar când vede că relaţia de căsnicie a nepoatei sale începe să se destrame, Emma îşi dă seama că minciunile despre propria-i căsnicie i-au înveninat pe cei pe care îi iubea cel mai mult. Poate oare s-o ajute pe nepoata ei să scape de moştenirea unor alegeri greşite? Sau va duce secretul – şi inima ei frântă – cu ea în mormânt?

Cu sinceritate şi plină de compasiune, autoarea Lynn Austin ţese o poveste fascinantă a patru femei care lasă o amintire de neşters – luptele, crizele religioase şi izbânzile lor.

Lynn Austin a scris câteva lucrări de ficţiune, inclusiv *Tărâmuri ascunse*, *Locul femeii*, precum şi *Fiicele Evei*, lucrare care a câştigat premiul Silver Angel. În afara calităţilor ei de scriitoare, Lynn este cunoscută, de asemenea, ca vorbitoare de excepţie la conferinţe, în aziluri şi la diferite evenimente în biserici şi în şcoli. Împreună cu soţul ei locuieşte în Illinois şi are trei copii.

Editura Casa Cărţii
ISBN: 978-973-8998-41-4
9 789738 998414 >
www.ecasacartii.ro